Știința și viața

PRO ȘI CONTRA

O EXTRACȚIE DENTARĂ ÎN... DO DIEZ MAJOR!

În cabinetul dentar se asculta muzică. Profesorul se pregătea de extracție. L-am auzit intrebind-o pe tînăra pacientă : „Preferați muzică simfonică sau operă ? Ce arie vă place mai mult ?" Conformîndu-se răspunsului primit, sora a schimbat banda pe unul dintre magnetofoane. Puccini. Pe celălalt magnetofon, o preferință a medicului : un duș care curge. Pacientei i s-a dat apoi „în dar" o mică cutie cu cîteva butoane și o cască cu urechi uriașe din burete de plastic. „Știți cum să manevrați butoanele ?" La dreapta, primul buton, mai tare Puccini. Al doilea buton, dușul. Era o inregistrare bună, „Recunoașteți interpreta ?". „Sînt foarte fricoasă, doctore" a venit răspunsul. Îi șoptesc medicului asistent de lîngă mine : „Cred că eu prefer anestezia". „O prejudecată" îmi replică. Pacienta dă un țipăt. Medicul ține în virful cleștelui un molar sîngerînd. „V-a durut ? Ați mai făcut vreodată extracții ?" întreabă profesorul. Pacienta : „Injecțiile dureau mai tare". „De ce ai țipat atunci ?" „De frică". Asist și la o a doua operație. Un bărbat de vreo 40 de ani alege dintre înregistrările oferite, muzică simfonică. Preferința medicului rămîne aceeași : dușul. Orchestra pare să cînte în apropierea unei cascade. Pacientul începe să se „joace" cu butoanele. Nici un țipăt, nici un geamăt nu tulbură audiția. Dintele este acum între „fălcile" cleștelui. „Ați mai scos vreodată un dinte ?" întreabă profesorul, evident, pentru mine. „Nu, niciodată". „V-a durut ?" Pacientul : „De obicei, doare ?".

Aceste scene pe care vi le-am relatat par ciudate. Neverosimile. Așa mi-au apărut și mie. Nu este ușor să crezi chiar cînd asiști. Te tot întrebi „dar dacă"... „nu cumva... ?" „în secolul XX..." Reduci la absurd. Și cauți argumente. „Sugestie, desigur, apoi atenția pacientului îndreptată spre manevrarea butoanelor... Și încă ce ?". Îmi răscolesc în memorie, voi căuta apoi în biblioteci referiri la muzicoterapie. Găsesc. Se practicau în trecut. Într-o notă, veche de trei ani, dau peste o experiență a unui tînăr savant sovietic, Vitaly Gorchakov, care urmărea existența unui fel de „sistem nervos" al plantelor. Între altele, el confirma unele experiențe americane, declarînd că muzica clasică favorizează creșterea plantelor (spre deosebire de jazz care le defavorizează !).

I-am cerut părerea prof. dr. doc. VALERIAN POPESCU, decanul facultății de stomatologie. „Este un experiment — în această fază — și-l considerăm pozitiv".

Să lăsăm așadar prejudecățile acasă și să uităm o clipă dramaticele întîmplări ale descoperirii — sau mai bine zis ale redescoperirii — narcozei, din secolul al XIX-lea, cu toate că stomatologii nu ne vor ierta prea mult. „Monumentul anesteziei" ridicat la Boston va fi citat mereu spre gloria dentiștilor, căci era închinat lui „William Morton, inventatorul și descoperitorul anesteziei prin inhalație" (cu eter în 1846). Iar Morton era dentist, și în plus, fost asociat al unui alt celebru dentist, Horace Wells, care în 1844 a făcut prima extracție dentară fără durere unui pacient căruia i-a administrat protoxid de azot. Așadar, cu aceste riscuri și indiferent dacă ne vom declara partizanii anesteziei sau ai extracției cu muzică, să pornim în căutarea unui răspuns științific la întrebarea :

Ce este audioanalgezia ?

Ne răspunde chiar cel ce a operat — mărturisim : cu succes — în fața noastră, aplicînd această metodă, prof. dr. **EUGEN COSTA, directorul Policlinicii de protetică dentară a Municipiului București, șeful catedrei II de stomatologie de la Facultatea de stomatologie și Președintele Societății de stomatologie, filiala București a Uniunii Societăților de Științe Medicale.**

— Ce se înțelege prin audioanalgezie ?

— Efectele terapeutice ale muzicii sînt cunoscute din timpuri foarte îndepărtate. Grecii antici numeau „melostherapeuein" vindecarea pe această cale a anumitor afecțiuni. Natura ei a fost multă vreme considerată mistico-religioasă. Se credea că bolile sînt provocate de demoni, pe care muzica sub formă de descîntece și bătăi de tobe îi alungă. Faptul este pomenit în „Odiseea" lui Homer. Iar poetul antic Pindarus descrie cum a fost gonită prin descîntece ciuma care bîntuia sub zidurile Troiei. Intuirea, de către lumea antică, a legăturii dintre muzică și tămăduirea bolilor este ilustrată și de amănuntul mitologic că Apollo, fiul zeului suprem Jupiter, era zeul muzicii și al medicinii. Filozofii antici Pitagora și Aristotel au substituit explicației mistice o explicație quasi-științifică afirmînd că armonia muzicii influențează tămăduitor armonia psihică. Opinia lor nu era prea îndepărtată de aceea care a dus, în timpurile moderne, la folosirea muzicii în psihiatrie. Deosebirea constă, în esență, în practicarea mai conștientă și mai competentă a efectului terapeutic al muzicii. Audioanalgezia este tot o metodă de folosire a acțiunii sunetului asupra organismului, dar sub o formă și cu efecte noi, necunoscute înainte. Este mai mult însă decît o simplă metodă. Ea are la bază descoperirea recentă a unui proces fiziologic necunoscut înainte și pe care astăzi îl numim „efectul audioanalgezic".

— În ce constă acest efect și care este cauza care-l produce ?

— Acest efect include modificările fiziologice produse de stimularea sistemului nervos cu stimuli auditivi administrați în anumite condiții. Stimularea, concomitent cu o intervenție stomatologică dureroasă, inhibă senzația dureroasă, astfel că intervenția poate fi executată fără ca în cele mai multe cazuri să simtă durere sau cel mult această durere este sub limitele aceleia provocată de înțepătura injectării substanței anestezice. Pentru moment nu se cunoaște cert decît efectul. Asupra mecanismului fiziologic, care duce la acest efect, s-au făcut între timp o serie de studii foarte interesante dar care n-au ajuns încă la formularea unei explicații certe. Pe practicieni, de fapt, îi-a interesat în primul rînd să verifice eficiența clinică a metodei și mai puțin explicația științifică a procesului fiziologic. Numeroși specialiști din S.U.A. precum și cîțiva din Suedia, Franța, R.F.G., Anglia, Polonia ș.a. atrași de aspectele practice, spectaculoase ale acestei metode, au verificat personal eficiența ei clinică, publicînd rezultatele în revistele de specialitate. Pe baza acestor studii clinice, cîteva fabrici de renume mondial — Ritter din S.U.A., Philips din Olanda, Luxor din Suedia ș.a. — au trecut la fabricarea în serie a aparatului cu ajutorul căruia se realizează stimularea auditivă cu efect analgezic. Este, după părerea mea, o mărturie — ca să zic așa — „comercială" a eficienței și a marilor avantaje ale metodei.

— Cine a „descoperit" efectul audioanalgezic și cînd ?

— Doctorii dentiști W.J. Gardner și J.C.R. Licklider din Cambridge-Massachusetts, Statele Unite, în 1959. Ei și-au propus să elimine senzația neplăcută și anxiogenică, provocată de vuietul turbinii, acoperindu-l cu un zgomot „alb", uniform, similar cu acela al unei căderi de apă.

— Explicația „dușului care curge" imprimat pe bandă „permanentă"...

— Exact. Cu acest prilej, ei au observat că, o dată cu acoperirea vuietului turbinei, pacientul nu mai percepea nici senzația dureroasă provocată de intervenția stomatologică pe țesuturile foarte bogat inervate din cavitatea bucală. Pe baza acestor observații au construit apoi primul aparat, denunțit „Audioanalgesiac". Brevetul a fost apoi cumpărat de firma Ritter și, cu unele perfecționări, fabricat în serie.

— Ați spus că metoda prezintă o valoare practică excepțională față de mijloacele anestezice curente. Puteți să ne explicați aceasta ?

— Să ne gîndim că prin această metodă durerea resimțită de injectarea unor substanțe anestezice și care în țesuturile cavității bucale este deosebit de acută, se pierde, sau se diminuează. Apoi dispar marile dezavantaje ale anesteziecilor injectate : insensibilitarea regiunii injectate încă 2—3 ore după terminarea intervenției chirurgicale etc. Apoi anestezicele sînt contraindicate în anumite afecțiuni — cardiopatii, hipertensiune, diabet insipid, anumite boli ale singelui... În stomatologie acești pacienți reprezintă o problemă destul de complicată. În afară de aceasta, injectarea anesteziculul, ca de altfel orice injecție, cere condiții riguroase de sterilizare, a căror nerespectare prezintă riscul contaminării încrucișate.

— În ce fel de intervenții dureroase s-a dovedit eficientă această metodă ?

— Din aplicațiile făcute de mine în Policlinica de protetică dentară, și din cele făcute de tov. Rudescu-Costea Alexandra de la Centrul stomatologic Fundeni, cît și din numeroase studii clinice efectuate de specialiștii din alte țări rezultă că metoda este pe deplin eficientă în aproape toate intervențiile dureroase curente : extracții dentare, extirpări vitale, gingivectomii, preparării de cavități, șlefuiri de dinți în vederea obturării sau aplicării de lucrări protetice, detartraj...

— Poate fi folosită audioanalgezia și în alte domenii medicale ?

În țara noastră nu s-a aplicat în alte domenii, dar, de exemplu, C.R. McDowell (S.U.A.) o aplică în obstetrică ; A. Mellgen — Suedia, în mica ginecologie, J.L. Ohlsen — S.U.A., în ortopedia generală.

— Ce contribuții originale au adus cercetările făcute în țara noastră ?

— Aș menționa în primul rînd o contribuție care prezintă o importanță economică. Mă refer la soluția tehnică la care am ajuns, tov. Rudescu-Costea — de altfel, dînsa a studiat la sugestia mea această metodă în cadrul lucrării ei de diplomă. În lipsa unui aparat de audioanalgezie original, a construit din piese separate un aparat similar, folosind două magnetofoane simple. Apoi a fost verificată și sesizată deosebita importanță a unor factori individuali variabili, care condiționează eficiența metodei. Pentru că audioanalgezia nu este o metodă pur mecanică. Efectele ei depind într-o mare măsură de priceperea medicului de a minui acești factori. Nesocotirea lor poate restrînge eficiența.

— Fără îndoială, ca pionier al acestei metode în țara noastră, sînteți optimist în ce privește extinderea ei în viitor.

— Am toate motivele. În afară de avantajele pe care le prezintă față de mijloacele anestezice curente, se realizează și o „revoluție" psihică în atitudinea de azi a pacientului. Se poate șterge impresia repulsivă generală pe care o evocă azi vizita la un cabinet dentar, înlocuind-o cu evocarea plăcută a unor momente petrecute într-o stare de relaxare, ascultînd muzica preferată și totodată remediindu-și afecțiunile cu mai multă promptitudine — deci fără neglijențe, fără întîrzieri și, în ultimă instanță, evitînd ravagiile atît de frecvente astăzi. Și, apoi, nu credeți că astfel asistența medicală este umanizată ?

Catinca MUSCAN

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 SEPTEMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viața satului; 11,15 Dialog muzical Anda Călugăreanu — Therese Steinmetz; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Emisiune în limba maghiară; 13,30 Fotbal: CFR Timișoara — Dinamo București; 17,25 Microavanpremieră; 17,30 Fotbal: Ungaria — Austria, repriza a II-a; 18,20 „Pe sub Poala Măgurii"; 18,45 Campionatul balcanic de baschet masculin — Bulgaria — Iugoslavia (repriza a II-a); 19,20 Desene animate; 19,30 Telejurnal; 20,00 Doi bărbați și un munte; 20,20 Filmul „Simon și Laura"; 21,40 Tele-ritmuri; 22,35 Telejurnal. PROGRAMUL II 20,00 „A 12-a noapte" de W. Shakespeare; 21,45 Buletin de știri ; 21,50 Piese celebre de Johann Strauss; 22,10 Actualitatea plastică; 22,25 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 28 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremieră; 18,05 Columna lui Trajan; 18,35 Spre miliardimea de secundă; 19,00 Actualitatea în economie; 19,20 1001 de seri; 19 30 Telejurnal; 20,00 Agenda politică; 20,15 Punct și contra-punct (II); 21,00 Mamaia Slim; 21,15 Emisiune — concurs. Tema : Bucureștiul ieri și azi; 22,05 Teleglob — Pekin; 22,30 Telejurnal; 22,45 Rampa.

MARȚI 29 SEPTEMBRIE

18,00 Microavanpremieră; 18,05 Minerile șantierului; 18,25 Desene animate; 18 45 Cronica literară; 19,00 Ateneu; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector 20,15 „Nunta lui Figaro"; 22,15 Instantanee folclorice; 22,40 Studio dans; 23,00 Telejurnal.

MIERCURI 30 SEPTEMBRIE

13,10 Fotbal: U.T.A. — Feijenoord Rotterdam; 18,00 Microavanpremieră; 18 05 Universal șotron; 18,35 Aplicarea prevederilor noii legi a contractelor economice; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector; 20,15 Filmul „Să scoți castanele din foc"; 21,55 Orientări și tendințe în sociologia contemporană; 22,25 Nicolae Herlea; 22 50 Telejurnal; 23,00 Fotbal Steaua — Karpati Lvov;

JOI 1 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I : 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,00 Mult e dulce și frumoasă; 18,25 Mîndruliță din Bacău; 18,40 Cadran internațional; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Aventurile lui Huckleberry Finn ; 20,30 Emisiune dedicată deschiderii anului universitar; 21,00 „Rădăcinile sînt amare"; 22,10 Poșta TV; 22,25 Frescă; 22,50 Telejurnal; PROGRAMUL II: 20,00 Filmul „Roșu și auriu"; 21,40 Buletin de știri; 21,45 Actualitatea literară; 22,05 „Cavalerul rozelor" de Richard Strauss (actul I).

VINERI 2 OCTOMBRIE

18.00 Sumarul serii. La volan; 18,20 Căminul; 19 20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Reflector 20.10 Telerecital de comedie; 21,15 Tinerețe și muzică; 21,50 Mai aveți o întrebare ? Știm să ne creștem copiii ? 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 3 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I : 17,00 Emisiune în limba germană; 18,15 Ocolul țării în opt luni. Emisiune concurs; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Teleenciclopedia; 21 00 Fapt divers; 21,15 Incoruptibilii; 22,05 Ecourile vacanței; 23,00 Telejurnal; 23,25 Romanțe și cîntece de petrecere; PROGRAMUL II : 20,00 Folclorul în spectacolele ansamblurilor de amatori; 20,30 Poesis; 20,45 Revistele săptămînii; 20,55 Copiii modelează zăpada; 21,25 Buletin de știri; 21,30 „Cavalerul rozelor" de Richard Strauss (actul II); 22,25 La fiecare km (XII)

Jack Lemmon are ca parteneră în noul său film „Provincialii în oraș" (regia Arthur Hiller) pe Sandy Dennis (alături de Lemmon în imagine).

Solicitată de mai toate studiourile europene precum și de Hollywood, Sylva Koscina a terminat de curînd rolul din „Amețeală pentru un ucigaș" sub direcția regizorului francez Jean-Pierre Desagnat. Parteneri : Marc Cassot și Marcel Bozuffi.

ECOURI

JEAN GABIN și Simone Signoret vor fi protagoniștii filmului lui Pierre Grainier-Deferre după cartea lui Georges Simenon intitulată „Pisica".

NORMAN MAILER, „copil teribil" al literaturii americane, a alungat pe neașteptate monotonia festivalului de la Veneția. Mailer, care de trei ani este regizor, a prezentat ultimul său film „Maidstone", puternic acuzator al societății și politicii Statelor Unite.

Lansată de curînd, întîi la televiziune și apoi pe marele ecran, de Henry Chapier și Eduard Molinaro, Juliette Villard (în imagine) va interpreta rolurile principale în două noi pelicule. Cel dintîi, în filmul lui Jean-François Davy „Pragul vidului", apoi în „Basphomet" de Serge Roulet, în care va fi un paj din Evul Mediu.

FILMUL „Ceaikovski", prima coproducție sovieto-americană, a fost prezentat simultan, în premieră mondială, la Moscova și New York.

VIRNA LISI a sosit la Paris pentru a lua parte la turnarea primelor secvențe ale noului film francez „Un frumos monstru", în care va apare alături de Helmut Berger și Charles Aznavour.

UN GANGSTER evadează și se adăpostește într-un apartament aflat într-un bloc prost sonorizat. Din acest moment, „regele evaziunilor", scăpat pentru a șasea oară, va deveni prizonier în propriul său refugiu, obligat fiind să-și sincronizeze fiecare mișcare cu cele ale colocatarilor pentru a nu fi descoperit. Pelicula lui André Farwagi se va intitula „Celula".

ACTORUL american de culoare Sidney Poitier se află în Europa. Împreună cu Harry Belafonte, el va figura pe genericul unui film western intitulat „Buck și predicatorul", care se va turna în Spania și Mexic. Întrebat la sosirea lui la Paris asupra filmului celui mai bun pe care l-a filmat, Sydney Poitier a răspuns : „Cel mai bun film al meu, nu l-am turnat încă".

UN FILM PARODIE, cu puternice accente demascatoare privind orizontul îngust al preocupărilor unor locuitori din provincie, iată tema pe care regizorul Luciano Salce o va trata în viitoarea lui producție „Este suficient să privești". Cei doi interpreți principali : Maria Grazia Bucella și Carolo Giuffre.

LA SOUSSE (Tunis) s-a încheiat cel de al 31-lea concurs internațional de cinema amator. Cele patru medalii de aur au fost cucerite de reprezentanții Belgiei, Italiei, Spaniei și Tunisiei.

MICHEL SIMON a anunțat că a început să-și scrie memoriile, dar că nu le va da publicității decît după moartea lui.

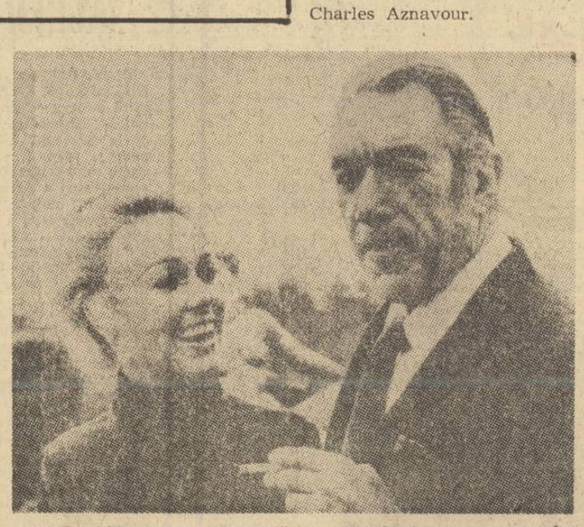

Anthony Quinn a anunțat hotărîrea sa de a deveni propriul său producător, după o carieră de 35 de ani și 104 filme realizate. Primele trei filme vor avea ca protagonistă pe actrița și cîntăreața americană Jan Daley.

„AU VORBIT CU MOARTEA" se numește trilogia cinematografică pe care o turnează Jannis Danilidis la Paris, avîndu-i ca interpreți principali pe Zoe Laskaris, Yannis Fertis, Manos Katrakis Enarhatos. „Războiul", „Ocupația", „Eliberarea" vor fi cele trei subtitluri.

DUPĂ O LUNGĂ ABSENȚĂ, cîntăreața milaneză Maria Monti, în vîrstă de 35 de ani, se reîntoarce de data aceasta ca actriță, unica interpretă feminină a westernului turnat în Andalusia de Sergio Leone : „Capul jos". Alături de Maria Monti va juca Rod Steiger și James Coburn.

ZOO

SCHIMBARE DE GURĂ

de Pop SIMION

A TRĂI ÎNTR-O GURĂ DE PEȘTE așa se intitulează senzaționalul reportaj datorat trimisului special al revistei The Fish *în Africa Centrală, un xiphophor agitat, plin de culori, căruia îi dădu prin cap să facă niște investigații la gurile fluviului Zambezi și pe lacul Nyasa, cunoscut cimp de piraterie lacustră. Prima reacție fu aceea de violentă nedumerire, pe care o suscita însuși titlul acelei scrieri : adică cum „a trăi într-o gură de..." ? fu intrigat cititorul, e o greșeală, se înțelege, nu s-a mai pomenit să trăiești într-o gură de pește ; gazetarul acela a voit să spună pesemne : „a muri într-o gură de..." și așa mai departe. S-a greșit la tipografie.*

Nu se greșise, titlul era exact, faptul se confirma în text, autorul tocmai sintetizase în titlu nemaipomenitul lucru pe care îl făcea public. Ceea ce pentru ziarist era motiv de glorie profesională și fulminantă ascensiune la bursa notorietății, pentru peștele-cititor era o năucitoare noutate pe planul cunoașterii universului apos, ceva care încinta prin ingeniozitate și stranie frumusețe, dar te și lua cu frig la șira spinării, deoarece era o diavolească stratagemă care atenta la situația unui lung șir de pești răpitori și avea, se putea presupune, efecte incalculabile în echilibrul biologic al înotătoarelor cu solz. Așa ceva nu se mai pomenise de la potop încoace ; pești, de cele mai variate specii și categorii, fură electrizați de emoție și uimirea lor era nemăsurată. Din muți ce erau deveniseră mai muți.

Faptul-senzație era acesta : puii peștelui Chambo deveneau tabu, de azi încolo ei nu mai puteau fi înhățați, vînați, răpiți, înfulecați. Prada ușoară și abundentă, dulcea trufanda la îndemîna oricărui răpitor, devenea, iată, pe nepusă masă, fruct oprit. Cum și prin ce ? Prin viclenia și geniul conservator al părinților acestui pește despre care nu se știa mare lucru, consemna reporterul, afirmînd că ceva fundamental s-a schimbat în apele ecuatoriale : peștele Chambo nu mai depune ouăle, nu-și mai lasă puii în cuibarele ierboase și în mîlurile din afund, peștele Chambo (cine a mai auzit ?!) ȘI ȚINE PUII ÎN GURĂ, îi crește acolo, la adăpost și căldurică, în cavitatea bucală, pînă ce ajung suficient de mari spre a trăi independent. E un mod de a înmulți întinsul neam al ciclidelor, de a modifica echilibrul faunistic al apelor pe care le răstoarnă fluviul Zambezi, secundă de secundă, în fabulosul lac. E un atentat la legea „peștele cel mare îl înghite pe cel mic", un cîștig de adevăr și supraviețuire al celui de pe urmă.

Reporterul luă un interviu-fulger peștelui în cauză, consemnînd cu lux de amănunte această suită de întrebări și răspunsuri :

„Cum oficiezi actul ocrotitor propriu-zis ?"

„Îmi iau puii în gură și „bună ziua" zise Chambo.

„Cum ai ajuns la acest fel de a fi ?"

„Prin conștiință de sine și persuasiune în a scăpa de asupritor".

„Acum ești cu gura deschisă, ce se întîmplă exact ?".

„Îmi expulzez puii periodic la promenadă, învață înotul și agonisirea de hrană".

Privind în jur, xiphophorul zări, într-adevăr, un evantai de pui care formau un mic banc, se mișcau de colo-colo, prin lumina mătăsos-reverberată, loveau algele cu coada, culegeau substanțele minuscule «suspendate, se speriau brusc și dădeau fuga înapoi, se buluceau în gura mamei, la loc restrîns, înghesuindu-se ca sardelele.

„Nu se întîmplă ca vreunul să pătrundă într-o altă gură ?"

„Se întîmplă, cum să nu (intră în vorbă de astădată masculul Chambo, deoarece gura femelei era ocupată) ; cîte un prost d-ăsta mic mai nimerește într-o străină gură, au fost cazuri, nesăbuință care se plătește cu viața. Reține însă că noi instruim asiduu noile generații. Deviza noastră : atenție la ce gură bați !".

„Cum deosebiți gură de gură ?"

„E o enigmă a speciei" puse punct Chambo discuției.

Bogată gură ! exclamă reporterul aventurier și scrise cuvinte inspirate despre acest lung, bizar și totodată, generos proces de adaptare la mediul vorace, care a făcut din gură rai, tempiu de ocrotitor, de perpetuare.

Rechinul, un ihtiofag direct vizat de neașteptata răsturnare de situație, îi convocă pe ai lui (dorada, marlinul, balena, șarpele de mare, caracatița) și concepură o „declarație solemnă" în care anunțau cu zgomotos tam-tam și transparentă ipocrizie că îmbrățișează cu drag invenția peștelui Chambo, că își modifică ei înșiși obișnuințele de altădată, se reprofilează în spiritul nou al vremii, drept care își amenajează propriile guri pentru găzduire și ospitalitate, le oferă guri-salon, guri-lăcaș, guri-azil, guri-camping, guri-motel, guri-model etc.

S-au găsit și pești naivi, proști ca noaptea, la care neagra conjurație a prins, au crezut în această schimbare de gură.

ÎN URMA unei pleurezii contractate cu prilejul turnării filmului „Don Camilio și contestatorii săi", Fernandel a fost nevoit să-și întrerupă activitatea pentru o lungă perioadă de convalescență. Acest fapt nu l-a împiedicat să semneze contractul viitorului său film — al 149-lea din cariera sa — „Angela", care va fi regizat de Christian Jacques în Italia.

CANDICE BERGEN în afara preocupărilor cinematografice mai este și un pasionat fotoreporter iar acum scrie un scenariu de film în care Elliott Gould (fostul soț al Barbrei Streisand) deține rolul principal.

După „Chermeza vestulul" de Josuah Logan (alături de Lee Marvin și Clint Eastwood), Jean Seberg (în imagine) va interpreta rolul principal din „Primejdie totală" de Romain Gary.

După marele succes cu „Aranjamentul" lui Elia Kazan, Kirk Douglas turnează din ce în ce mai mult. Actualmente deține rolul principal în „Farul de la capătul lumii" după Jules Verne.

DUPĂ „Umbrelele din Cherbourg" și „Josephine", Catherine Deneuve, împreună cu același regizor Jacques Demy, a apărut zilele acestea pe ecranele din Paris într-o dramă după celebrul roman de Perrault „Piele de asin".

FAY DUNAWAY, care a obținut un răsunător succes cu filmul „Bonnie și Clyde", turnează în Spania, la Almeria, la 38 grade la umbră, un western în care și-a ales rolul unei femei de moravuri ușoare.

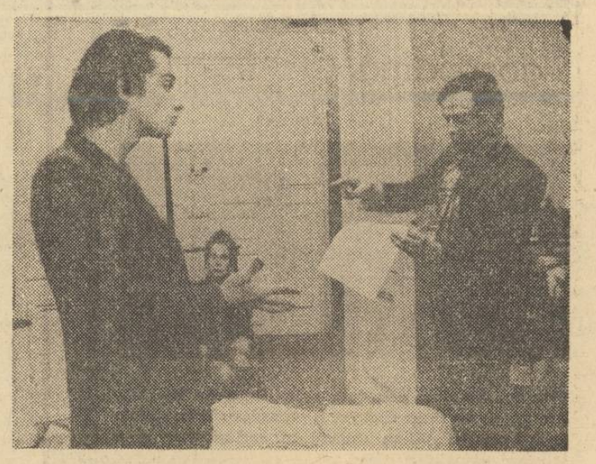

François Truffaut a terminat de curînd filmul „Domiciliu conjugal" avîndu-i ca protagoniști pe Jean Pierre Léaud și Claude Jade. În imagine : moment din timpul turnării.

UTIL ȘI PRACTIC

• Vesta tricotată

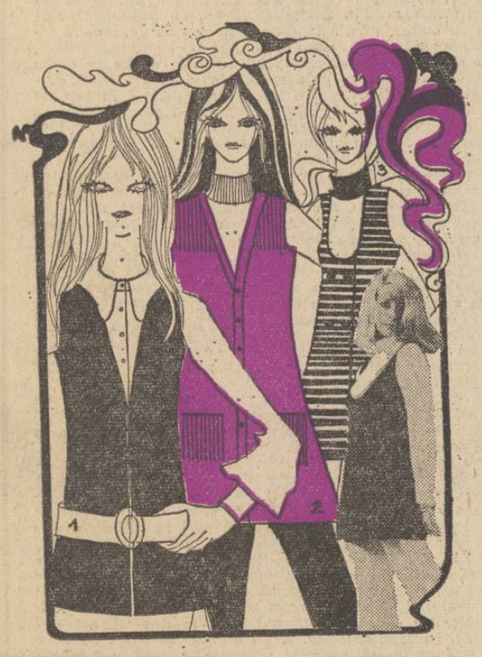

Vă recomandăm să vă tricotați singure o vestă practică și cochetă pentru toate vîrstele, din lînă sau melana, în culori contrastante cu fusta, rochia sau pantalonul. Ea poate avea diferite lungimi. Aveți mai jos tiparul unei veste pentru care sînt necesare 350 grame lînă sau melana.

1. Vestă din lînă neagră tricotată (patru rînduri pe dos, unul pe față sau invers), cu efect de dungi care alungesc silueta. Ușor cambrată pe talie, cu decolteu în formă de V, vesta este prinsă cu lănțișor în doi butoni. Poate fi purtată cu centuri, bineînțeles la siluetele care își pot permite acest lucru.

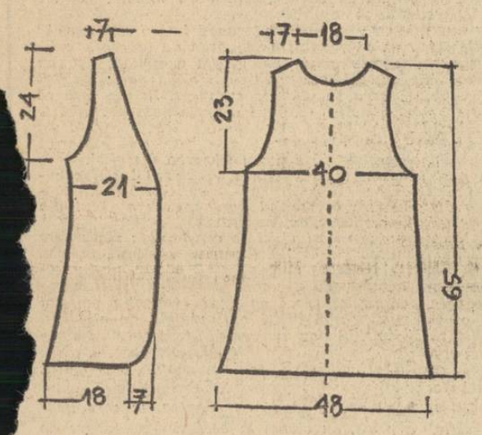

• MĂSURA 42 •

2. Vestă roșie închisă cu nasturi, avînd platcă și buzunare cu model trei ochiuri pe față, trei pe dos. Poate fi purtată la un pantalon bleumarin sau negru.

3. Din resturi de lînă, puteți tricota o vestă în dungi, închisă la două rînduri de nasturi, cu decolteu adînc, rotunjit.

Text și desen : Doina LEVINȚA

• Prevenirea intoxicațiilor medicamentoase

• Medicamentele vor fi ținute închise în farmacia casei și nu în cămara de alimente, vor fi etichetate și inaccesibile copiilor.

• Unele substanțe prescrise adulților și bine tolerate de ei sînt toxice pentru copii, chiar în concentrații mici. Se va respecta dozajul indicat de medic.

• Nu se va depăși perioada de administrare recomandată ; unele medicamente devin toxice prin eliminare lentă și cumulare în timp.

• Medicamentele se vor administra numai la indicația medicului și nu după inspirația bolnavului sau la sfaturile binevoitoare ale celor nepregătiți.

• Copilul nu va fi amăgit că medicamentul este un „dulce preferat" pentru a-l accepta mai ușor ; această denumire îl poate tenta și le poate lua pe ascuns, intoxicîndu-se.

• Nu se administrează medicamente pe întuneric.

• Fiolele cu denumirea ștearsă nu vor fi folosite.

• Multe medicamente au termene de expirare — se pot altera cu timpul, în special dacă sînt păstrate într-o atmosferă umedă sau neambalate.

• Neglijența familiei constituie cea mai frecventă cauză a intoxicațiilor accidentale medicamentoase la copii.

Dr. M. ANA

• Ce știe o bună gospodină

Un dop de plută prea gros poate intra cu ușurință într-un gît de sticlă dacă va fi cufundat cîteva minute în apă clocotită. El va asigura în același timp și o astupare ermetică.

Aria noastră de investigație s-a mărit cu... distanța București-Brașov ! Primitoare și foarte aglomerate, magazinele brașovene ne-au oferit în aceste fermecătoare zile de toamnă cîteva idei pentru gospodăria sau garderoba dumneavoastră.

...Vitrina Casei de modă a cooperativei „Munca colectivă" ne-a îmbiat stăruitor cu simfonia unor splendide culori de toamnă. **STOFE** cu țesături vizibile în nuanțe de cărămiziu, ruginiu, galben, maro, încadrau cu gust un manechin purtînd un **MANTOU** de culoare galben tabac, închis la două rînduri de nasturi din piele maro, cu revere mari, buzunare aplicate și, bineînțeles acoperind genunchii. Deci, un model clasic pentru mantoul acestui sezon și culorile în tonul modei și al anotimpului — iată o încercare reușită de prezentare prin intermediul unei vitrine.

...Pe cei care își doresc **BRELOCURI** brașovene i-am invita să se oprească la magazinul Fondului plastic. Își vor alege cu siguranță brelocurile din piele reprezentînd siluete de țărani sau țărănci în straie de prin partea locului, pe care le vor putea folosi la poșete, la chei sau chiar la reverul unei jachete.

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

...O recomandare pe care doream să v-o facem de mai multă vreme vizează existența unui **DETERGENT UNIVERSAL** lichid, în sticle albastre și roșii, de o formă foarte agreabilă, care le poate destina și altor folosințe gospodărești, după golire. Detergentul se numește **DEVAL** (sticle albastre) și **DEVAL LUX** (sticle roșii), este produs de întreprinderea timișoreană „Azur", este economicos și are un miros foarte plăcut. Alături de acest detergent pe care l-am cumpărat și în București, am găsit la Brașov un nou detergent românesc în formă de pastă : **„DETRIL"** într-o cutie albă, fabricat de I.I.L. „Chimica" Cluj.

...Foarte util pentru bucătărie ni s-a părut **SUPORTUL PENTRU FIERT LEGUME.** Suportul se introduce în cratiță, legumele se așază deasupra lui — după ce colții din care este format au fost strînși sau lărgiți prin manevrarea unui miner central iar fierberea lor poate avea loc la aburi. Semnalăm, totodată **NAVETELE,** mici pernițe colorate care servesc pentru apucarea cratițelor fierbinți precum și **CUTIILE METALICE ALBASTRE** cu ferăstruică în mijloc pentru păstrarea făinii, zahărului, pastelor făinoase, orezului, grișului, sării etc. de diferite mărimi : 1 kg, 1/2 kg, 1/4 kg.

...N-am uitat că orice vizitator intră neapărat într-o unitate de artizanat în căutarea unui obiect cu specific local, pe care să-l folosească la decorarea casei. Ne-au plăcut diversele **LĂMPI DIN FIER FORJAT ÎN FORMĂ DE FELINARE** cu abajururi din pai sau din fier și sticlă. Am întîlnit și o ingenioasă combinație între vasele imitînd arama, pe care le vedeți în vitrinele magazinelor cu articole de artizanat și un abajur din pai. Un bec ascuns înăuntrul unei cupe mai mici sau mai mari și abajurul din pai, dau o combinație foarte agreabilă pe care, de altfel, o puteți realiza și singuri în cazul în care aveți un astfel de vas metalic sau vă gîndiți să-l cumpărați. În sfîrșit, ne-au reținut atenția **STEMELE METALICE** folosite drept aplice, reprezentînd însemnele diferitelor bresle ale vechilor meseriași brașoveni.

Sperăm că ne împărtășiți părerea asupra acestui obiect de artizanat ce poate fi un dar original, nu prea costisitor sau o amintire foarte plăcută, păstrată în casele dumneavoastră. De pildă pentru a înfrumuseța un cuier în vestibul.

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Rață cu orez

O rață, două linguri de ulei, 1 dl. de vin alb sec, 200 g roșii, sare, piper, 30 g unt, o ceapă, 250 g orez, de două ori și jumătate volumul lui apă sau supă de carne, 50 g cașcaval ras, pătrunjel verde.

Se curăță și se taie rața în bucăți potrivit de mari. Se rumenește în puțin ulei. La dorință se poate presăra carnea cu puțină salvie și un cățel de usturoi bine zdrobit. Se toarnă deasupra vinul și roșiile, cojite și mărunt tăiate, se sărează și se piperează. Se acoperă și se lasă să fiarbă înăbușit cam o jumătate de oră.

Separat se topește untul într-o cratiță și se aurește în el o ceapă mărunt tăiată. Se toarnă deasupra orezul curățat, spălat și bine scurs. Se amestecă cu o lingură de lemn pînă ce capătă o ușoară culoare gălbuie. Se adaugă apa sau zeama de carne și se lasă pe foc mic pînă ce absoarbe lichidul — circa 20 de minute. Se scot bucățile de carne din sos și se păstrează la cald. Sosul se amestecă cu orezul fiert. Se așază carnea deasupra. Se servește presărat cu cașcaval ras și pătrunjel verde.

Salată de fasole verde

Salata poate însoți cu succes fripturile sau poate fi servită ca prim fel.

Se prepară o vinegretă obișnuită (trei linguri oțet diluat pentru una de untdelemn, sare și piper), se adaugă în vinegretă 1—2 căței de usturoi zdrobiți și pătrunjel verde mărunt tocat.

Se fierbe fasolea în apă clocotită cu sare circa 20 de minute socotite după primul clocot. Se scurge și călduță încă se amestecă cu vinegreta. Se servește rece.

Ceapă marinată

Ca să variați garnitura fripturilor puteți prepara următoarea salată picantă. Opăriți 5 minute în apă clocotită cu sare două duzini de cepe mici — arpagic de preferință. Stropiți-le apoi cu un amestec din trei linguri de oțet diluat, un praf de zahăr, puțină nucușoară rasă, cîteva boabe de muștar și puțină sare.

Savarina

100 g zahăr, 3 ouă, un praf de sare, 150 g făină, un praf de copt, 50 g unt, 3 linguri de lapte. Pentru sirop : 3 linguri de zahăr, un pahar de apă, 3 linguri de rom. Pentru garnitură : 200 g marmeladă de caise, puțină apă, 200—250 g frișcă bătută și îndulcită. O caisă din dulceață.

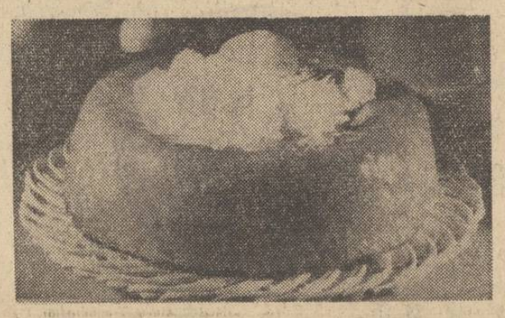

Se freacă într-un castron gălbenușurile cu sarea și apoi cu zahărul pînă ce devin spumoase. Se adaugă treptat făina amestecată cu praful de copt. Se subțiază compoziția cu lapte călduț. Se incorporează untul frecat spumă. Se termină amestecînd totul cu albușurile bătute spumă tare.

Se unge cu unt și se presară cu făină o formă rotundă specială pentru savarină (cu gol la mijloc). Se toarnă compoziția înăuntru. (Forma trebuie să fie suficient de mare ca să nu se umple decît pe jumătate).

Se dă la cuptor cu foc potrivit încălzit dinainte. Prăjitura e gata după circa 20 de minute. Între timp se prepară siropul : se fierbe apa împreună cu zahărul, se ia de pe foc și se adaugă romul.

Se scoate prăjitura din formă și se îmbibă încet cu acest sirop. Se subție marmelada cu apă și se pune pe foc slab să dea un clocot. Se toarnă uniform peste savarină. Golul din mijloc se umple cu frișcă și se decorează cu o caisă din dulceață.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

NE AFLĂM ÎN PERIOADA CONSERVĂRII PRUNELOR

INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ȘI PROIECTĂRI PRIVIND VALORIFICAREA LEGUMELOR ȘI FRUCTELOR ne-a trimis următorul material drept răspuns la întrebările mai multor cititori.

Prunele ocupă în economia mondială al patrulea loc după măsline, mere și citrice și se folosesc sub diferite forme în hrana oamenilor. Avînd o varietate mare de soiuri, sezonul de coacere și consum al fructelor este lung, începînd în ultima decadă a lunii iunie și prelungindu-se în unii ani pînă la sfîrșitul lunii octombrie.

Prunele se consumă sub diferite forme, în stare proaspătă și industrializate : compoturi, marmelade, magiunuri, prune afumate, uscate etc. Prunele proaspete au valoare alimentară destul de mare ; ele conțin : 9—18% zahăr, 0,16—2,3% acizi, 0,15—1,5% substanțe tanante și cantități apreciabile de vitamină C între 0,20—14,10 mg% ; pulpa constituie 94—96% din greutatea fructelor.

Consumul de prune în stare proaspătă stimulează digestia și le conferă însușiri diuretice și laxative. Se păstrează foarte bine prin refrigerare, mai ales puse în sirop de zahăr, cînd își mențin gustul, aroma, culoarea și chiar pruina.

Pe lîngă folosirea prunelor în stare proaspătă ele se întrebuințează la diferite preparate casnice și industriale. Recomandăm la preparatele casnice : marmelada, magiunul, pistilul etc.

Magiunul de prune este o pastă concentrată omogenă obținută prin evaporarea unei cantități de apă din marcul de prune, fără adaos de zahăr, alte substanțe, coloranți sintetici sau arome. Consistența lui se datorează procentului mare de substanță uscată și procentului mic de apă ; ca factor conservant acționează zahărul din fructe. Cele mai bune soiuri de prune pentru prepararea magiunului care au aroma și gust dulce acrișor plăcut, sînt : Bistrițene, Vinete românești și Grasă românească.

Un alt produs preparat în casă sînt **prunele uscate** la soare în regiunile unde nu cad ploi cel puțin 14 zile. Prunele se usucă întregi sau jumătăți. În prealabil se opăresc sau se tratează cu soluție de hidroxid de sodiu în concentrație de 0,25—2% timp de 15—30 secunde după care apoi se spală cu apă. Se usucă la soare 15—20 zile. Pentru luciu se tratează 5—6 minute cu vapori de apă.

Prunele conservate în oțet se folosesc ca garnitură la fripturi. Pentru aceasta se recoltează în pîrgă, se înțeapă cu un ac și se opăresc în soluție conservantă de oțet cu zahăr. Se așază apoi în borcane, iar soluția se fierbe din nou ca să se evapore surplusul de apă ; după răcire se toarnă peste prunele din borcan. După 3—4 zile se scurge și se fierbe din nou, se răcește, se toarnă în borcane, se închide ermetic și se păstrează la răcoare fără lumină.

Valoarea economică a prunelor este determinată de consistență, suculență, gustul și aroma pulpei și de compoziția chimică.

CURIER săptămînal

Totuși, cu încredere în oameni...

de Mihai STOIAN

O scrisoare realmente ieșită din comun am primit nu de mult. Pe bună dreptate, corespondenta mea (nu-i pot reproduce nici măcar inițialele) spune : *„Mi-a trebuit ceva timp pînă m-am hotărît să vă scriu. N-aveam curajul să retrăiesc, scriindu-vă, cele ce mi s-au întîmplat. E groaznic să-ți dai seama, la 20 de ani, că ți-ai pierdut dreptul la fericire. Am să vă explic numaidecît despre ce este vorba. Zilele trecute, printr-o inexplicabilă coincidență, am trăit două drame. Prima : nereușita la un examen de admitere. A doua : cea care m-a distrus pur și simplu".*

Corespondenta își povestește apoi dureroasa odisee : *„După ce am luat rezultatul examenului, m-am plimbat toată ziua prin oraș, fără țintă, lovindu-mă de trecători, iar seara m-am întîlnit cu prietenul meu. Ne cunoaștem din copilărie și prietenia noastră durează sau mai exact spus a durat, exact trei ani. Nici o zi mai mult sau mai puțin. În seara în care mi s-a întîmplat nenorocirea, sărbătoream exact trei ani, dar era și ultima seară a prieteniei noastre. De ce ? El mi-a spus-o de mii de ori : eu sînt prea bună pentru el și... nu poate uita că el nu-i „decît" un simplu muncitor, pe cînd eu... L-am încredințat întotdeauna că n-are pic de dreptate, că asta-i o prejudecată, stupidă ca orice prejudecată, că dragostea adevărată, prietenia profundă nu țin de „patalama". Și totuși, în privirea lui tristă, am citit, în seara aceea, că renunțarea îi cuprinsese sufletul...*

Nu era tîrziu și din dorința de a păstra o amintire plăcută a acestei ultime întîlniri la care se convenise tacit, am mers să ne plimbăm într-un parc. Eram singuri. Simțeam dintr-odată, în suflet o adîncă liniște, o pace pe care, parcă, n-o mai simțisem vreodată. Ni se părea că sîntem departe de lume. Deodată, vedem că cineva se apropie de noi. Pe urmă, ca din pămînt, încă cinci răsar, ne adresează cuvinte triviale și mă smulg de lîngă prietenul meu, de care mă agățasem plină de spaimă : doi se luptă cu el, ceilalți, la o depărtare de cîțiva metri, îmi fură, îmi terfelesc, îmi bajocoresc cinstea și dreptul la viață, la fericire. De atunci, din seara aceea, sufletul meu e mort. Eu nu exist decît aparent pentru cei din jur.

După cele întîmplate, prietenul meu nu și-a schimbat hotărîrea, dimpotrivă, mă privea cu durere și parcă și cu o undă de dispreț și nu mi-a dat voie să-l ating măcar, ca nu cumva să-l... murdăresc. A anunțat miliția, dar chiar dacă bandiții aceia ar fi prinși rușinea rămîne pentru mine rușine, și cel mai crud adevăr mi se pare a fi acesta : pînă și ultimul, singurul om care mi-ar fi putut ajuta, nu-mi mai poate dărui decît dispreț lui. Nu sînt o fată frumoasă, nici nu mi-am dorit să fiu. Eram fericită că sînt cinstită și că voi fi, în mod sigur, mulțumită în viață. Visam adeseori la viitorul meu cămin. Iubesc grozav de mult copiii și eram sigură că voi fi o mamă cum nu va mai fi alta. Îmi iubeam locul de baștină, familia, casa, prieteniile... Acum nu-mi mai pot permite să visez. Tot ce a fost frumos în mine s-a transformat, în cîteva minute, în ceva odios. Eram o fire veselă, poate prea veselă, aveam pentru fiecare un cuvînt bun, împărtășeam tuturor din liniștea mea sufletească și din încrederea profundă pe care-o aveam în oameni. Știam să cînt. Acum nu mai pot. Cînd încerc, lacrimile înving. Știam să iubesc, acum mi-e imposibil, și chiar îmi impun asta, pentru că nu vreau nu mai are nici un rost".

Candoarea corespondentei mele, deosebita curățenie sufletească de care a dat și dă dovadă (lucru relese cu prisosință din sensibila ei scrisoare, în ciuda afirmațiilor pe care le face, a aprecierilor *exclusiviste* despre sine, motivate, evident, de un teribil traumatism psihic) se reliefează parcă și mai deplin din ultimele sale cuvinte : *„Vă rog mult, mult de tot, să-mi spuneți ce se poate întîmpla cu mine de acum înainte. Spuneți-mi ce credeți despre mine ? Se vor găsi oameni sau măcar unul singur care să mă înțeleagă și să-și dea seama că am rămas aceeași, vital cinstită ? Dacă nu-mi puteți da nici un sfat, vă rog să nu rîdeți de cele ce v-am scris. Sînteți primul și singurul care ȘTIȚI (în afară de el). Nu-mi dați numele și nici inițialele. Dacă părinții mei ar afla, ar fi cei mai nefericiți părinți din lume. Și nu vreau. Îi iubesc".*

Într-un Post-scriptum, corespondenta arată că, în ciuda perioadei disperate pe care-o parcurge, muncește. Munca, de altfel, o ajută — pe porțiuni — să uite... Am publicat scrisoarea ei fără iluzia stupidă că va pica sub ochii celor cinci infractori (pe care, sper din adîncul inimii, că miliția i-a și descoperit) ci pentru a-i întinde, în numele meu și al dumneavoastră, stimați cititori, o mînă de ajutor tinerei fete care, nu din vina ei a ajuns la dureroasa (și în fond injusta) concluzie : să n-ai încredere în oameni ! E drept, experiența i-a dovedit în împrejurări cu totul ieșite din comun, că *unii* oameni pot fi mai răi decît fiarele, că aceștia (repet : *unii* — și, clar, o minoritate infimă) sînt în stare să strivească, instantaneu, o existență clădită cu migală, prin învățătură și muncă. Dar în jurul ei sînt mii și mii de oameni care, ca și ea, iubesc cu puritate, muncesc cu hărnicie, cu devotament, fac din viața lor un model de cumsecădenie și echilibru. Autoarea impresionantei scrisori greșește fundamental atunci cînd intră într-un întreg complex de inferioritate, cînd își făurește, cu o rîvnă demnă de o cauză mai bună, o imagine greșită despre sine, încercînd parcă să se excludă, într-un fel, din rîndul oamenilor care pot trece printre noi cu fruntea sus. Nefericita întîmplare trebuie hotărît eliminată din amintirea ei, înainte de-a deveni o primejdioasă obsesie, capabilă să dea un curs greșit evoluției unui om absolut nevinovat de ceea ce i-a fost dat să trăiască — tinerei atît de frămîntate și candide, paralizată sentimental, dar — fără îndoială — pentru puțin timp.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

ÎNGRĂȘĂMINTELE FOLOSITE TOAMNA PENTRU DEZVOLTAREA PIERSICULUI

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la **Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman,** răspunde cititorului **DUMITRU DRAGHICEANU din Focșani, str. Cernei 42,** care posedă în grădina de lîngă casă cîțiva piersici tineri și dorește să afle ce îngrășăminte trebuie folosite pentru dezvoltarea lor. Îngrășarea pămîntului se face cu gunoi de grajd putred și îngrășăminte chimice. Gunoiul de grajd se dă toamna, în perioada îngălbenirii frunzelor de piersici, în cantitate de 20—30 kg la fiecare pom. Acest îngrășămînt se aplică o dată la 3—4 ani. Îngrășămintele chimice se aplică în anii cînd nu se administrează gunoi de grajd tot toamna, în perioada îngălbenirii frunzelor. Orientativ, cantitățile de îngrășăminte chimice la un pom sînt următoarele : azotat de amoniu 150—200 g, superfosfat 200—250 g, sare potasică 100—150 g. În lipsa sării potasice se poate folosi cenușa ce rezultă în urma arderii lemnelor, paielor sau cocenilor (400—600 g la pom).

Îngrășămintele respective se împrăștie cît mai uniform pe o suprafață circulară începînd de la distanța de 30—40 cm de trunchi și ieșind în afara proiecției coroanei cu încă 50—60 cm. După împrăștiere, îngrășămintele se introduc în sol o dată cu arătura sau printr-o lucrare cu cazmaua. În primăvară (prin luna mai) se va mai aplica la fiecare pom cîte 100—200 g azotat de amoniu, care se va introduce în sol o dată cu prășitul.

PENSIA DE ÎNTREȚINERE

LIVIU GEORGESCU din **București** dorește să afle dacă e obligat să plătească pensie de întreținere pentru un copil din afara căsătoriei, pe care l-a recunoscut. Consultantul nostru juridic vă dă următoarele relații : Potrivit prevederilor Codului familiei, copilul din afara căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită prin recunoaștere sau prin hotărîre judecătorească are față de părinte și rudele acestuia, aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie. Din momentul în care s-a stabilit filiația copilului din afara căsătoriei, părintele are aceleași drepturi și îndatoriri față de acest copil, neavînd nici o consecință faptul că este vorba de un copil rezultat din afara căsătoriei. De altfel de același regim juridic beneficiază și copilul înfiat. Așadar, toate dispozițiile legale privind drepturile și obligațiile care se stabilesc între copii din căsătorie, părinții lor și rudele acestora se aplică prin asemănare și copiilor rezultați din afara căsătoriei care au fost recunoscuți sau a căror filiație a fost stabilită judecătorește. Întrucît legea prevede că descendentul, cît timp este minor, are drept de întreținere, oricare ar fi pricina nevoii în care se află, dumneavoastră datorați întreținerea acestui copil. Instanța de judecată are dreptul ca o dată cu stabilirea paternității să fixeze și obligația de întreținere ce urmează să o prestați.

„MICA MANDOLINĂ"

Fotografie trimisă de cititorul nostru ȘTEFAN MERTESZ, din Timișoara.

★

LIVIANA MIRONESCU — București. Vă sfătuim să vă adresați secției de învățămînt a municipiului București pentru relațiile ce ni le cereți în legătură cu forma de învățămînt pe care doriți să o urmați.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ELISABETA M. — BUCUREȘTI. Vă mulțumim pentru cuvintele pline de încredere pe care ni le adresați. Vă înțelegem și tocmai pentru că vrem să vă ajutăm vă asigurăm că nu aveți dreptul să fiți atît de pesimistă." Gîndiți-vă că există suferințe mai mari și oamenii știu să le depășească. Echilibrul psihic este corelat cu funcția glandelor endocrine și secrețiile hormonale influențează evoluția afecțiunii dv. Vă sfătuim să vă prezentați la specialiștii clinicii de dermatologie din Calea Șerban Vodă 216. După tratamentul efectuat sperăm să ne scrieți cîteva rînduri mai vesele.

C. M. — BUCUREȘTI. Pentru micțiuni frecvente — datorită afectării prostatei, este obligatoriu să vă adresați medicului urolog din cadrul policlinicii teritoriale. La vîrsta dv., cu un organism atît de viguros, credem că veți suporta bine intervenția chirurgicală, dar mai întîi să-și spună părerea specialistul.

I. N. ION — CONSTANȚA. Ați descris minuțios simptomele pe care le prezentați. Probabil explicația este psihogenă (conflictele pe care le-ați avut au lăsat urme). Nu ați făcut nici un tratament pînă în prezent ? Vă recomandăm Diazepam ; Hematodin soluție și vitamina B6 tablete de 250 mgr. Credem că ați beneficiat și de psihoterapia aplicată corect de către medicul neuro-psihiatru.

P. GHE. — BUCUREȘTI. Recomandările de mai sus sînt valabile și pentru dv.

K. ȘTEFAN — TIMIȘOARA. Vă încadrați în limitele normalului. Dacă vreți să vă eliberați de obsesiile dv. consultați un medic endocrinolog.

ANGELA Ș. — CLUJ. Citiți răspunsul de mai sus. Referitor la cea de a doua problemă vă sfătuim să repetați tratamentul cu Progesteron.

VALERIA I. — BUFTEA. Vă recomandăm să consultați serviciul ginecologic din cadrul policlinicii cu plată din str. Negustori nr. 1 București. Dacă nu vă puteți deplasa folosiți Saprosan-gel-vaginal.

Dr. Ana MURGULEȚ

VREM SĂ ȘTIM

„Mă adresez dv., ne scrie **C. P. ADAM,** din **Timișoara,** în speranța că, rugămințile mele, îi veți găsi un răspuns, deoarece cei în cauză — Fabrica de mănuși și articole de pielărie din Tg. Mureș nu au găsit de cuviință să-mi răspundă, deși le-am adresat o scrisoare încă din luna iunie 1970, cu rugămintea de a-mi indica modul în care se poate curăța un pardesiu din piele (imitație de antilopă) de culoare maron-ruginie, confecție livrată de fabrica din Tg. Mureș. Pe eticheta ce însoțește fiecare confecție, se indică : simbolul, talia, mărimea, marca fabricii și... cam atît. Lipsește un lucru esențial și anume modul de întreținere și curățare... lucru pe care de obicei îl au toate celelalte confecții puse în comerț".

Sperăm că cititorii revistei o vor ajuta cu sfaturi competente și pe cititoarea din Timișoara.

VASILE ONEA, salariat la Uzina I.S.C.H. — Galați, dorește, de asemenea, să afle cum se curăță pielea de antilopă și cum se vopsește.

ROMANȚE

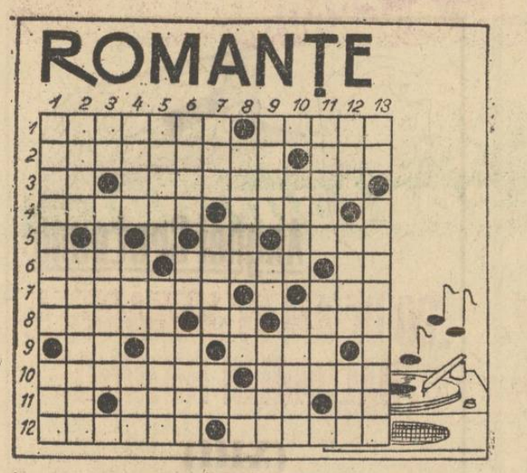

ORIZONTAL : 1. Romanță pe versurile închinate de bardul de la Mircești iubitei sale. — Autoarea și interpreta romanței „Nu-mi pare rău că îmbătrinesc". 2. Autorul „Romanțelor pentru mai tîrziu". — A cunoaște. 3. „Două zeci de toamne"... (fig. sing.) — „N-ai să știi..." 4. Înapoiați. — Cele „de romanțe" durează la radio... mai puțin de o oră. 5. Inimă de hain ! — A pune sare... 6. Aureolă. — „Steluța"... (pl.) — Zboară, zboară... 7. Romanță aparținînd compozitorului I. Ventura (două cuv.) — Cai dobrogeni. 8. Lamele elastice, la instrumentele muzicale de suflat. — ...început să-mbătrînesc". — Trecătoare peste munții Birsei. 9. I-au fost dedicate multe romanțe... — Florin Popa. — Compozitor român contemporan. 10. Studiază evenimentele din viața popoarelor. — Acră. 11. Traian Cernea. — Autorul romanței „Dor de răzbunare". — În concediu ! 12. „...de departe-ți scriu !" — „...ochii tăi cei dulci".

VERTICAL : 1. Eroina unei romanțe de Mihăilescu-Toscani. — cea mai frumoasă din satul de peste Islaz. — „...mai aduci aminte, Doamnă ?" de I. Fernic, pe versuri de Cincinat Pavelescu. 2. „Îmbătrinesc și tot nu-i e dor de..." de Gherase Dendrino. — Autorul romanței „Trece-un car cu boi pe drum". 3. În coada trenului ! — Îmbucătură. 4. „..., știe dar nu spune". — „Car frumos cu patru..." pe versuri de G. Coșbuc. — Măsuri de pe vremea lui Cuza. 5. Strada iernii lui Coșbuc... — Scris secret. 6. Păstrează sabia... (pl.) — Exclamație. — Piuă. (pl. reg.) 7. Neîntrecuți. — AA ! — Comparativ. 8. „În finul de curînd..." de I. Băjescu-Oardă. — Molibden. — Doina Pavel. 9. Căsuțe de lemn în pădure — Așa începe orice romanță ! — Negru amestecat cu alb. (fem.) 10. Prăjiți — Negustor. 11. Aceștia. — Prefix. 12. La războiul de țesut. — „Fecioara cu ochii sprințari", din romanța lui I. Fernic. — Aleanul întîlnit în cele mai multe romanțe... 13. Adrian Ionescu. — Autorul romanței „Aș vrea iar anii tinereții".

Letiția DOGARU

Cuvinte rare : ANCII — BUDE — LAIE — ARHI

REBUS

Culori

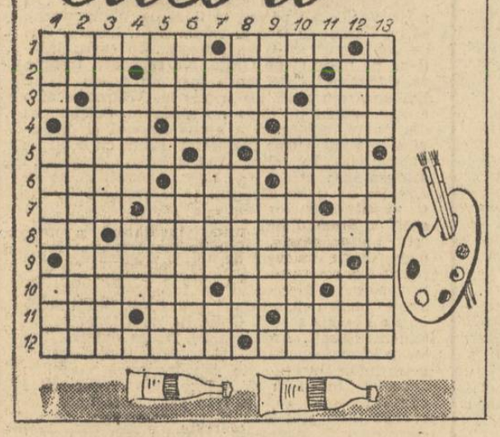

ORIZONTAL : 1. Derivat alimentar, cel mai ades de culoare alb-gălbuie. (adj.) — Poate fi blondă... 2. Careuri... agricole. — Fruct exotic de culoare galbenă. — La calul bălan este... verde. 3. Galbeni... galbeni. — Îndemn la repetiție. 4. Riu în America de Sud. — Nomă în vechiul Egipt. — Compozitor român. (sec. 19—20) 5. Învîrtită în juruł... stupului. — Se prezintă la „ofiter"... 6. Nume feminin germanic. — Decor... de iarnă. — Vorbește... pe nas. 7. Smoc de pene. — Îngălbenit. (fig.) — Decor final ! 8. Florin Radu. — Pictor clasic român, autorul picturii „Fata cu basma galbenă". 9. Clasic al literaturii române, autorul cărții „Istoria unui galbin". 10. Comună în jud. Alba. — Localitate în Japonia. — Prima literă slavonă. 11. Aproape un atom ! — Comună în jud. Maramureș. — Unitate de măsură a... hîrtiei. 12. Pasăre multicoloră. — Varietate de plante... galbene (sing. masc.)

VERTICAL : 1. Mare galbenă... — Plantă cu flori galbene. — Uzina care produce... „Dacia" (abr.), Cap de armă ! — Galben de alizarină. (fem). 3. Poartă „tricoul galben". — Onomatopee. 4. Munte în Grecia antică. — Intră la oase... 5. În podul palmei ! — Arpagic (reg.). 6. Mocirlos (reg.). — Expusă la vedere. 7. Aliment național, prin excelență galben. — În silă ! 8. Cele de epoleți sînt de obicei galbene. — Fata cu părul... galben. 9. Aceia. — Oraș în India. 10. Telur. — O „anghină"... deosebită. (med.) 11. Dramaturg maghiar, autorul piesei „Crin galben". — Legătură gramaticală. — Animale care pot suferi de... gălbează. 12. Plantă erbacee din familia compozeelor, cu flori mici galbene. — Apel telefonic. 13. Există și una galbenă... — Se îngălbenește toamna...

Șerban TUDOSE

Cuvinte rare : CLE-SME-DAI-ATIA-LIOP-IRDA.

UMOR STRĂIN • UMOR STRĂIN

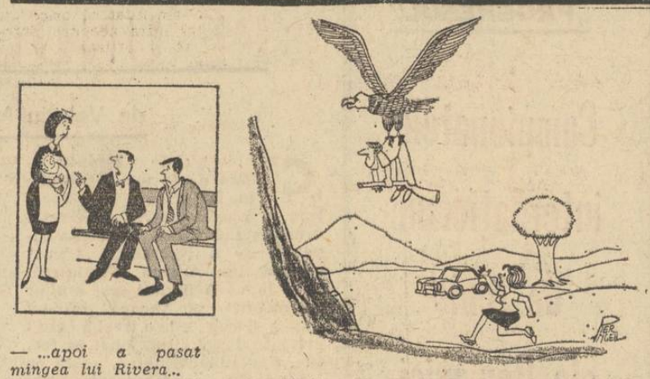

— Cheile, George ! Aruncă cheile de la mașină !...

(DOMENICA DEL CORRIERE)

— ...apoi a pasat mingea lui Rivera...

— ...mi-a născut soția o fetiță ?... și a înscris imparabil în poartă !...

(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

— Și acesta este pentru tine...

(EVA)

Poveste fără cuvinte
(DOMENICA DEL CORRIERE)

— Ușaa !
(DAILY MIRROR)

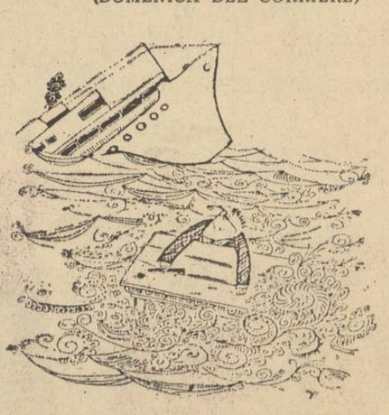

— Și tocmai aveam o idee grozavă de comedie...

(HEBDOMADAIRE POLONAIS)

— Am obținut rezultate senzaționale cu noua mea metodă de antrenament...

(DAILY MIRROR)

— De unde ați făcut rost de acest cordon ?
(KROKODIL)

— Dacă ai fi pe Lună n-ai cîntări decît 12 kg !...

(QUIZ)

Poveste fără cuvinte
(EVA)

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TOAMNA ÎN PARC

ORIZONTAL : Grigoriu — Toma — Run — Vid — Sedoi — Abia — Vega — Ața — Semiramida — An — Na — Il — Roman — Ls — Tv — Covor — R — U — Pana — Vergea — Cerul — Bea — Hof — Alît — France — A — Boureanu — Zee — Par — Radu — Miel.

DOBROGEA

ORIZONTAL : Calatis — Arid — Adam — Combine — Năvodari — Val — Aman — Sinoe — T — Rc — Te — Te — Rea — Ali — Ev — Real — Istria — Unic — Cs — Inn — Tl — Nr — Asana — Sa — Cia — Ride — Letea — P — A — Era — Sarici — Sulina — R — Arn — Uda — E — Mircea.

ELMAS ALIMGEAN, com. Grădina, jud. Constanța ; MARIAN DOBRIN, com. Merei, Buzău ; EUGENIA MLADIN, str. L. Sălăjean nr. 13, Oradea, Bihor ; ADRIANA PETRESCU, b-dul Metalurgiei nr. 13, bl. O3, sc. 2, et. 9, ap. 79, Berceni, sect. 5, București ; VIORICA ROMANESCU, str. Caporal Vlădulescu Cristea nr. 54, sect. 6, București ; VIOREL RĂDULESCU, str. Doinei nr. 17, Craiova, Dolj ; ELENA ȘTANCULET, str. Berzovia nr. 47, sect. 6, București ; COSTEL MIHACI, str. Dr. Carnabel nr. 25, Galați ; ION STANA, calea Craiovei, bl. 16, sc. H, et. 3, ap. 12, Pitești, Argeș ; ELENA CROITORU, str. Karl Marx nr. 26, Brașov ; ROBERT PUȘCAȘU, str. col. Buzoianu nr. 20, Brașov ; GINA ȘTEFAN, str. Progresului, bl. 3, sc. B, ap. 18, parter, Călărași, Ialomița ; LIVIA THEODORESCU, str. Vlad Țepeș nr. 12, Brăila ; LENA NECULA și VIOLETTA LALOȘEVA, str. Gh. Dimitrov nr. 9, Giurgiu, Ilfov ; MARIANA DINESCU, str. Craiova nr. 11, Tg. Jiu, Gorj ; LIDIA BUTNARU, str. Turcu nr. 4-A, Iași ; GIGI PREDA, str. Elena Doamna nr. 5, Cimpulung-Muscel, Argeș ; MIOARA DIMA, b-dul Metalurgiei nr. 13, bl. O3, sc. 2, et. 5, ap. 64, Berceni, București ; TANȚICA TUDORAN, str. Bucegi nr. 22-bis, Buzău ; NATALIA FLORESCU, str. Victoriei nr. 198, Băilești, Dolj ; ELENA KAVALD, str. Argeș, nr. 2, Lupeni, Hunedoara ; BOMBONICA SOCEA, str. Școalei nr. 53, Brăila ; ADRIAN SULAI, str. Mizilenl nr. 15, sect. 6, București ; LAURA CONSTANTINOIU, aleea Trandafirilor, bl. 16, sc. C, et. 2, ap. 49, Târgoviște, Dimbovița ; VALERICA BĂLEANU, aleea Popoveni nr. 50-A, Craiova, Dolj ; ELISABETA SIMIONESCU, str. Crișan nr. 8, Târgoviște, Dimbovița ; MARINA SUȚU, str. Justiției nr. 17, Târgoviște, Dimbovița ; MARGARETA RUSU, com. Vorona, Botoșani ; ANCA TELEGESCU, str. Carol Davila nr. 4, Slănic, Prahova ; SIMONA GURLEA, str. Cometului nr. 32, Ploiești, Prahova ; CONSTANTIN DRĂGHICI, str. Gh. Lazăr nr. 24, Brăila ; VINTILĂ POPOIU, b-dul Corvin nr. 11, bl. C.M. I, ap. 74, Hunedoara ; FLOREA ȘTELIAN, calea Griviței nr. 206, bl. K, sc. E, et. 2, ap. 8, București ; IONICA VOINICILĂ, str. T. Vladimirescu nr. 107, Pitești, Argeș ; VASILICA TUDOR, str. Anton Pann nr. 9-A, Constanța ; SALAVAT GHIULER, str Sabinelor nr. 26, Constanța ; VIOLETA ZAMFIRESCU și ȘTEFANIA MATINCA, b-dul 1 Mai, bl. 33, et. 3, ap. 16, Călărași, Ialomița ; ELISEI TINA, str. Rozelor nr. 5, Botoșani ; LUIZA ADOCHIEI, str. Vultureni nr. 46, sect. 5, București ; MILEA ALEXANDRU, str. Cibinului nr. 17, Brașov ; ALEXANDRINA MILEA, str. Axente Sever nr. 17, Brașov ; EUGENIA CONSTANTIN, str. Cărămidari nr. 27, Buzău ; AURORA GHEORGHE, com. Filipeștii de Pădure, sat Dițești, str. Gării nr. 607, Prahova ; MIHAIL STOENESCU, str. Reactorului nr. 47, sect. 2, București ; LILIANA DUMITRIU, str. 23 August nr. 40, Călărași, Ialomița ; MIRCEA NELU, str. Buciumului nr. 28, Craiova, Dolj ; MIRELA DUMITRESCU, str. V. I. Lenin nr. 22, Făgăraș, Brașov ; MARIA RODICA CEPUCH, com. Dragalina, Ialomița ; VIRGINICA MORARU, str. Decebal nr. 9, Iași ; CARMINA DALAR, str. Traian nr. 143, Cimpulung-Muscel, Argeș ; FILITA POPA, str. N. Bălcescu, bl. 18,, ap. 24, parter, Buzău ; MARILENA SAVI, șos. Giurgiului nr. 126, bl. 7, sc. 8, ap. 244, sect. 5, București ; MARIAN DUCIU, str. Liviu Rebreanu, bl. A4, sc. 3, et. 2, ap. 31, sect. 4, București ; PETRICĂ FILIMON, str. Vegetalelor nr. 22, Galați ; ANGELICA PASCU, str. Antim nr. 14, sect. 6, București ; FLAVIA MUSTEA, str. Urcușului nr. 53, Hunedoara ; VERONELA CIUBOTARU, str. Tăetoarei nr. 16-A, Iași ; CLARA ANA ROBU, str. Nouă nr. 1, Iași ; LAZĂR PETEANU, str. Ceferiștilor nr. 2, Cluj ; MIHAELA DIMITRIU, str. Făget nr. 21, Piatra Neamț, Neamț ; MARILENA NICHIFOR, com. Homocea, Vrancea ; GICA ZAINEA, com. Topliceni, Buzău ; DESPINA MARIAN, str. Complexului nr. 5, sc. 1, et. 7, ap. 30, sect. 4, București — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Cine a încercat s-o sugrume pe Doina Ciumedrea ? Bunicul este convins că cel care a ucis-o pe Ioana Rarău a încercat s-o omoare și pe prietena ei. Toate datele converg spre Vincențiu Scurtu. Numai el poate fi ucigașul. A fost văzut ieșind de la Doina Ciumedrea. Dar experiența Bunicului îl obligă pe acesta să fie precaut în a da sentințe pripite. „Cazul" se dovedește a fi din cele mai complicate din activitatea lui.

21 Panaitescu veni spre gardul unde se aflau Bunicul și Alexiu. Era roșu la obraji și, cu toate că n-avea curaj să înjure cu voce tare, după felul cum își rotunjea buzele, Bunicului nu-i fu greu să-și dea seama că șoferul înjura în gînd ca la ușa cortului.

— Mi-a luat o sută douăzeci și cinci de lei, spuse Panaitescu arătînd chitanța.

— În carnet te-a scris ? întrebă Alexiu.

— Nu. A zis locotenentul, juma-juma, adică mă iartă de carnet că am fost în misiune oficială.

De la fereastra mansardei unde locuia Doina Ciumedrea, doctorul Dobrescu le făcu semn cu mîna să urce.

Doina Ciumedrea, cu două perne sub cap, cu mîinile așezate cuminți pe lîngă trup, cerceta încăperea cu ochi rătăciți. Părea că nu recunoaște pe nimeni din cei prezenți, cu toate sforțările vizibile pe care le făcea.

— Cum te simți, domnișoară? întrebă Bunicul așezîndu-se pe marginea patului, ca fata să nu facă un efort prea mare. Poți să ne spui ce s-a întîmplat ?

Fata tăcu cîtva timp. Își închise pleoapele strivind două lacrimi mari, apoi ochii priviră din nou, de data asta, oprindu-se asupra Bunicului.

— Domnișoară Doina, cineva a fost în cameră și a atentat la viața dumitale. Încearcă să-ți amintești ! Fiecare minut este pentru noi prețios.

— Nu-mi amintesc. Am venit cu Vincențiu. După aceea Vincențiu a plecat. Am tras jaluzelele și m-am culcat. În seara asta trebuie să prezentăm la magazinul Victoria. După aceea nu-mi mai amintesc nimic. Am simțit că mă înăbuș. Altceva nu mai știu.

— După ce a plecat el, dumneata n-ai închis ușa cu cheia ?

Doina se gîndi.

— Nu-mi amintesc. De obicei o închid de fiecare dată cînd mă culc. Acum nu-mi amintesc dacă am închis-o sau nu.

— Te rog totuși să-ți amintești. Cînd te-ai culcat erai într-o stare sufletească normală, nu-i așa ?

— Da. Eram nefericită și tristă, pentru Ioana și...

— Și pentru mai ce domnișoară ?

— Pentru Ioana.

— Oricum, imposibil să nu-ți amintești dacă ușa era închisă.

— Cred că nu am închis-o. Altfel nu putea intra doctorul Pătrașcu.

— Îți amintești de sosirea doctorului ?

— Da. Știu precis că am dormit, apoi am început să visez că cineva se apropie de mine și vrea să mă strîngă de gît. Am vrut să țip, cred că am și țipat, dar cînd am încercat să-mi eliberez gîtul n-am putut. Am înțeles că nu este un vis. M-am zbătut. Am impresia că apoi am leșinat. La puțin timp m-am trezit și am vrut să cobor la Saveta, femeia de serviciu de la etajul unu. Am ajuns pînă lîngă ușă. Apoi nu mai știu nimic. M-am trezit în pat. Lîngă mine era doctorul Pătrașcu. Am leșinat din nou.

— Deci înseamnă că ușa nu era închisă.

Doina se încruntă.

— Nu-mi aduc aminte.

— N-ai avut nici un schimb de cuvinte mai aspru cu Vincențiu, nu v-ați certat, ca el să fi avut motiv să se întoarcă ?

— Cred că Vincențiu a simțit că s-a întîmplat ceva cu Ioana. M-a întrebat cu foarte multă insistență. Pe urmă a zis că-l mint, că Ioanei i s-a întîmplat ceva. Da, îmi amintesc, a zis că intenționat am dus-o pe Ioana undeva ca să nu se întîlnească cu ea.

— Dumneata, din cîte am înțeles, nu i-ai spus adevărul.

— Nu, n-am vrut. Tot timpul a fost cu lacrimile în ochi. La un moment dat a început să tremure și m-am speriat să nu i se întîmple ceva. Atunci l-am rugat să plece.

— Ești sigură că a plecat, domnișoară ? L-ai văzut dumneata ieșind ?

— Da. L-am condus pînă la ușă. M-am uitat pînă a trecut de prima cotitură a scărilor.

— Un singur lucru nu înțeleg, domnișoară. De ce te-ai dus în această dimineață la familia Scurtu ?

Doina se făcu palidă la față. Respirația i se îngreună din nou.

— V-am spus. Cu totul întîmplător.

— Domnișoară Doina, de ce nu vrei să spui adevărul ?

— Am spus numai adevărul.

— Numai în parte, domnișoară. Din datele mele reiese că dumneata, de fapt, nici n-ai fost la familia Scurtu. Vincențiu a venit la dumneata. Este adevărat sau nu este adevărat ?

Doina se întoarse cu spatele la Bunic și tăcu.

Bunicul îi făcu semn medicului și felcerului să iasă din cameră.

— Domnișoară, acum am rămas numai noi. Tot ce-mi spui rămîne, sau dacă îți place mai mult expresia „moare", atunci consideră că discuția aceasta „moare", aci. Ai fost la familia Scurtu sau Vincențiu a venit la dumneata ?

Doina murmură încet, fără să aibă curajul să se uite în ochii Bunicului :

— Ne-am întîlnit pe stradă.

— Atunci de ce n-ai spus adevărul de la început ? Nu-i tot una să te întîlnești pe stradă sau să te duci în casă la el. Căci dacă nu te-ai dus în casă la el, Leonte Scurtu n-avea cum și de ce să-ți spună să-l iei pe Vincențiu la plimbare. Nu-i așa ? Or, aș dori să știu de ce ai vrut neapărat să mă faci să cred că ai fost acolo ? Un simplu control din partea mea te-ar fi dat de gol.

— În starea în care sînt nu pot să-mi dau prea bine seama. Sincer am avut impresia că am fost, că domnul Leonte mi-a spus ce mi-a spus. N-am nici un interes să mint. Se auzi ușa de la baie scîrțîind și Doina scoase un țipăt de spaimă.

Bunicul se uită spre ușă. Ușa se deschisese singură.

— De ce te-ai înspăimîntat ?

Doina se puse pe plîns.

— Nu-ți fie teamă, nu-i nimeni. Ușa s-a deschis singură.

— Vreau să plec la mama, la țară.

— De ce să pleci, domnișoară ? Crezi că la țară ești în mai mare siguranță ?

— Vreau să stau cu mama, am frați.

Bunicul zîmbi.

— Domnișoară Doina, de ce ești naivă ? Crezi că într-un oarecare sat sau orășel poți să-ți capeți liniștea și siguranța pe care nu le ai aici ? De fapt, adevărul este că ți-e frică de ceva, ori noi care te putem apăra trebuie să știm de ce și de cine ție frică. Sîntem și noi oameni, nu putem apăra pe nimeni de duhurile rele. Mai ales cînd

Bătrînul încuviință și cei doi se așezară la o masă liberă în grădina unui bufet din apropiere.

Bunicul începu să bată cu un deget în masă, gîndindu-se la discuția avută cu Doina.

— Domnule Alexiu, fetei îi e teamă să spună adevărul. Înseamnă că cineva o amenință. Am stat și m-am gîndit cine anume o poate amenința.

— N-ai nici o părere ? întrebă Alexiu, punînd pe marginea halbei puțină sare. O ceri cu guler și ei parcă îți aduc apă de la cișmea, reflectă el nemulțumit de felul cum arăta berea.

— I-am luat la rînd. Nu poate fi nimeni din familia Scurtu.

— De ce ești chiar atît de sigur, Bunicule ?

— N-am spus că sînt sigur. I-am luat prin eliminare. Camelia nu poate fi, nici Leonte. Rămîn Vincențiu și Vasile. Este puțin probabil.

— Eu nu i-aș elimina așa de ușor din competiție pe Vincențiu și pe Vasile. Cred că Vincențiu s-a întors la ea și a încercat s-o sugrume. Sau poate nici măcar n-a vrut s-o sugrume, ci pur și simplu să o tragă la răspundere. Ai stat de vorbă cu el ?

— Nu, răspunse Bunicul. Camelia nu m-a lăsat să vorbesc cu el. Îi era teamă să nu sufere vreun șoc.

— Tocmai asta e, spuse Alexiu după ce bău fără poftă din berea răsuflată. Parcă-i altceva în halba asta, nu bere. S-ar fi putut, Bunicule, ca șocul de care îți vorbea Camelia să se fi produs totuși. Oamenii de categoria lui Vincențiu au un alt sistem de gîndire și de obicei un altfel de comportament. El ținea, după cîte mi-ai spus, la Ioana. Ținea foarte mult și Dumnezeu știe dacă în mintea lui nu o și iubea. Lipsa Ioanei și atmosfera din casa lui, aparițiile dumitale, despre care este imposibil să nu fi știut, discuțiile din casă, starea părinților și în special a mamei lui, nu se poate să nu-i fi dat de gîndit. S-a putut întoarce foarte bine, dîndu-și seama pe drum că Ioanei i s-a întîmplat ceva iremediabil și atunci, dintr-o pornire pe care nu și-a mai putut-o înfrîna, a făcut gestul pe care l-a făcut.

— De aflat vom afla. După ce voi citi teza de doctorat a Cameliei am de gînd să stau de vorbă cu el. Nu acum, nu imediat, mai ales că sînt sigur că maică-sa, dacă a aflat de cele întîmplate, e convinsă că primul meu drum va fi la ei. Vreau să aștepte. În afară de asta, vreau să văd ce scrie acolo în teza ei. Am o vagă impresie că de fapt studiul acela este direct legat de ceva.

Alexiu zîmbi, apoi își arătă dinții solizi dar îngălbeniți de nicotină.

— Bunicule, am citit-o. Nu sînt un specialist, dar l-am consultat și pe Dobrescu. Știi că ăsta are o minte ca ardeiul iute. Cred că te înșeli. Teza ei n-are nimic comun cu băiatul.

— Am cerut să mi se facă rost de dosarul profesional al lui Pătrașcu, spuse Bunicul.

— Cred că ăsta n-are nici un amestec, spuse egal Alexiu, uitîndu-se într-un anumit fel la Bunic.

— Domnule căpitan, dacă ai fi fost convins de acest lucru n-ai fi cerut să se facă o analiză a scrumului de țigară. Pot să-ți spun de la început că este același scrum. Mai mult, în cazul cînd l-ai întreba ți-ar răspunde senin că așa și este deoarece cînd am intrat în casă avea o țigară aprinsă în scrumieră. Avînd nevoie de ceva din baie, fără să-și dea seama, i-a căzut scrum și acolo.

— Deci te-ai gîndit și dumneata la el, constată Alexiu. aceste duhuri nu au nume. Ori duhul care te sperie pe dumneata are nume, domnișoară, și numele acesta dumneata îl știi. Ce este trist e că ni-l ascunzi cu bună știință, în dauna propriului dumitate interes. Gîndește-te la Ioana. Și ea ar fi avut dreptul să trăiască, să-și întemeieze un cămin, așa cum dorești și dumneata.

Doina se întoarse cu spatele la bătrîn și începu din nou să plîngă. Bunicul se ridică. Știa că n-o să poată afla de la ea, în starea în care se găsea, mai mult. Îl chemă pe Dobrescu.

22 Bunicule, ce-ai zice de-o bere ? Dumneata ai plătit amenda la mașină, eu plătesc berea. Un cal și un pui. Ce zici ?

— Ușa casei era închisă. Cînd Vincențiu era în cameră, acel cineva mai mult ca sigur că se afla ascuns în baie.

— Bine, dar după plecarea lui Vincențiu ea s-a dezbrăcat, mai mult ca sigur că a intrat și în baie.

N-a mai apucat să intre. Imediat ce ea a închis ușa acel cineva a ieșit și a strîns-o de gît, nu înainte însă de a discuta cu ea.

— Cum ai ajuns la această concluzie ?

— Dacă ar fi fost un străin, ar fi fost firesc să țipe. Servitoarea de la etajul unu era acasă. Ar fi auzit. Dar ea n-a auzit nimic. Mai mult, servitoarea susține că l-a văzut pe Vincențiu plecînd. În schimb n-a mai auzit pe nimeni venind, pînă în momentul cînd Pătrașcu a coborît ca să-i ceară permisiunea să dea telefon. Fata spune că Pătrașcu a dat telefon la miliție, dar de la miliție n-a venit nimeni.

— Defecțiuni se mai pot întîmpla și la miliție. Să admitem că a dat totuși telefon și la miliție. Și că de acolo n-a venit nimeni. Dar atunci rămîne în suspensie altă chestiune. De ce n-a țipat Doina ?

— Ea a spus că totul s-a petrecut în somn, spuse Alexiu.

— Minte, domnule căpitan. Abia că, dacă ar fi surprins-o în somn ar fi țipat. Dar trează fiind și cunoscîndu-l pe agresor, n-a țipat. Cel mult a rămas consternată. Apoi teama ei, teama ei de moarte. Mi-a spus că vrea să meargă la țară. Crede în sinea ei că acolo va fi mai apărată.

— Bine dar cine crezi că o amenință ? întrebă căpitanul. Bunicul se gîndi cîtva timp.

— Fratele Partenie.

— Dar cine e fratele Partenie ?

— Asta aș vrea să știu și eu. Cînd am stat prima dată de vorbă cu ea n-a vrut să-mi spună. Nici n-am insistat. Știu că au consemne religioase, cu ajutorul cărora se apără întreaga sectă. Ea mi-a spus totuși că e vorba de fratele Partenie. Fratele Partenie a venit și i-a dat o dovadă grăitoare de ceea ce înseamnă să nu-și ține gura. Putea foarte bine s-o omoare. N-a omorît-o. I-a dat doar un avertisment. Orice-am face, de la Doina nu vom putea scoate mai mult.

— Bine, Bunicule, dar ce legătură au toate astea cu Ioana ? Doar ne interesează în primul rînd cine a ucis-o pe ea.

— Am fost la doamna Bozdog. Secta asta își are rude mai vechi în America Latină. Au un preot sau un mare frate. Toți se dezbracă și se îmbracă în halatele sectei. Fratele începe să predice despre deșertăciunile vieții de pe pămînt. Am citit o carte, eu care n-am mai citit de nu mai țin minte nimic, a unui oarecare Papiola, brazilian de origine. Secta crede că se poate ajunge la spiritul lui Dumnezeu numai în clipa uitării de sine și a deposedării de diavol. Și atunci cad cu toții în transă și se deposedează de diavol în colectiv, culcîndu-se de-a valma. De fapt este o formă de destrăbălare colectivă, făcută sub acoperire bisericească. Dîndu-i un suport superior, această destrăbălare devine dintr-odată purificare sufletească. Am văzut în casa doamnei Bozdog cîteva duzini de halate. Pun pariu că acum nu mai sînt acolo. Sînt la locul unde se va ține procesiunea următoare. Procesiunile nu se țin niciodată în același loc. Ioana și Doina, cine știe prin ce împrejurări, au ajuns în această sectă. Nu-i întîmplător faptul că Doina nu primește în casa ei bărbați. Secta interzice așa ceva. Dacă intră vreun bărbat acesta trebuie să fie neapărat frate. Așa a rămas Ioana însărcinată.

Alexiu asculta cu atenție. Făcu semn chelnerului să-i mai aducă o „poșircă" și bău jumătate de halbă dintr-o dată.

— Bine. Bunicule, dar cine le-ar fi putut duce acolo ?

— Același frate Partenie.

— Din ce motive ?

— Încă nu știu, domnule căpitan, dar le voi afla.

— Dar atunci cum rămîne cu manechinul din pivnița lui Scurtu, cu Vincențiu ?

— Există o legătură. Nu-mi dau seama care. Dar de existat există. Un singur lucru nu înțeleg, și poate cel mai important. De ce au omorît-o pe Ioana ? Aș avea o rugăminte, domnule căpitan. Îl cunoști pe Gogu de la morgă. Ar fi bine să mai stai și dumneata de vorbă cu el. A fost foarte șocat de moartea acestei fete. În felul lui e un artist, dar și un tată nerealizat. Cred că a făcut o autopsie de mîntuială, nu cum are el obiceiul. Fiind prieteni, nu pot scoate mai mult de la el. Este un mare tehnician, dar în situații ca aceasta nu-și prea spune propriile păreri. Se mulțumește cu ce spune incizia. Mi-a spus că vrea să se lase de meserie. Am dubii. Nu cred că fata a fost omorîtă cu un ac. Nu văd raționamentul. Mai mult ca sigur că prin acel ac s-a introdus în inimă o substanță pentru a înlătura stopul cardiac. Faptul că Gogu a descoperit numai după o zi acest traseu al acului mă pune serios pe ginduri.

— A asistat cineva la autopsie ?

— Nu, nimeni în afară de el.

— Ai certitudinea că a făcut într-adevăr autopsia ?

Bunicul rămase cu gura deschisă.

(VA URMA)

NUNTA DE AUR

LIUBOVIA (66 ani) și **MIHAIL ROTARU** (76 ani) din Călărași, str. București nr. 326 bis — 27 septembrie a.c.

★

MARIA (67 ani) și **VASILE ȘERBĂNESCU** (77 ani) din comuna Potlogi, jud. Dîmbovița — 20 septembrie a.c.

★

EUGENIA (68 ani) și **FILIP HRUȘCĂ** (70 ani) din Iași — 20 septembrie a.c.

★

SUZANA (73 ani) și **TEODOR BOGACIU** (76 ani) din București, str. Orzari nr. 85-A — 29 august a.c.

★

DUMITRA (70 ani) și **NICOLAE VLAD** (78 ani) din Galați — 20 septembrie a.c.

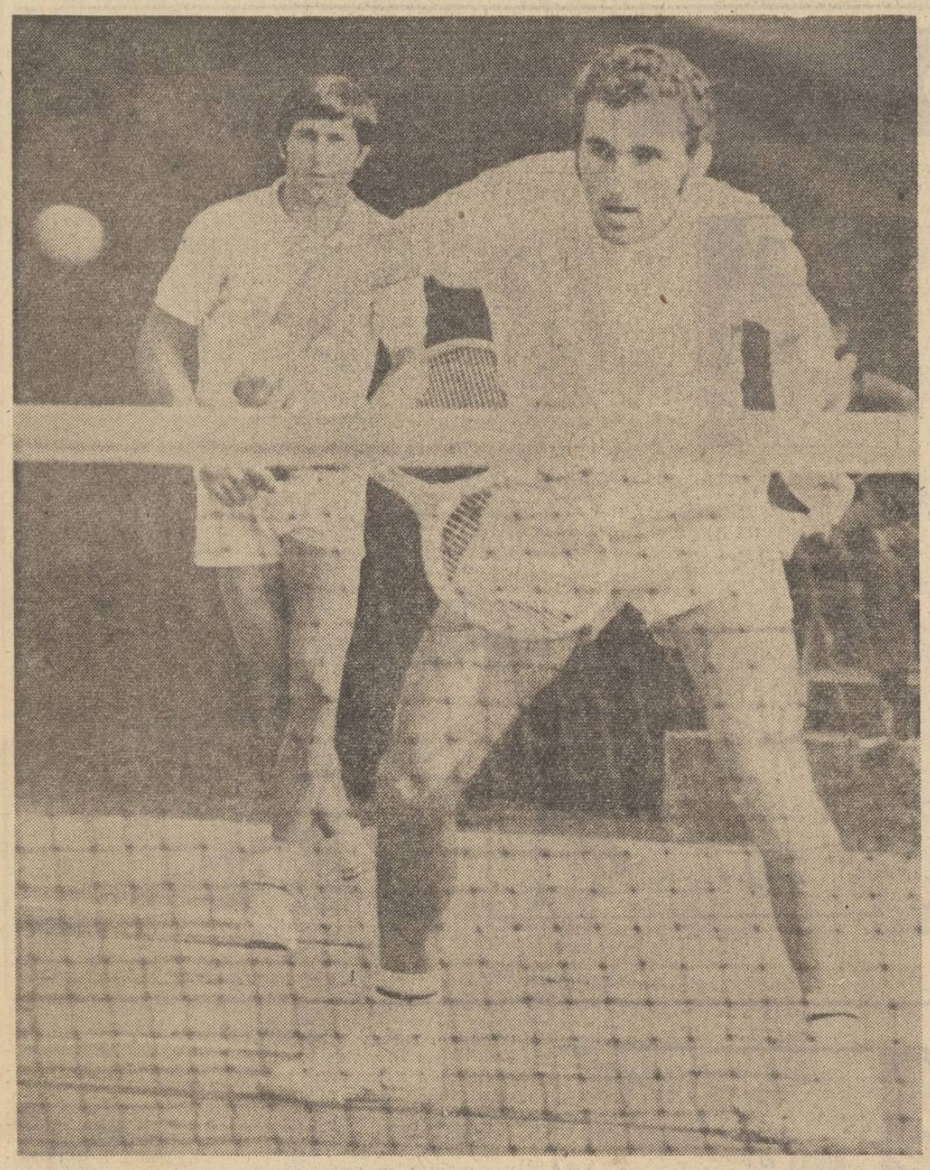

Fotografia : Theo MACARSCHI

SĂPTĂMÎNA VIITOARE LA „PROGRESUL"

Campionatele internaționale de tenis ale României

Ilie Năstase și Ion Țiriac, două din rachetele de marcă ale tenisului mondial, se află din nou printre noi. Admirați și apreciați pe marile terenuri ale lumii, victorioși în nenumărate confruntări susținute cu celebrități ale genului, Năstase și Țiriac ne vor oferi și nouă, din nou, prilejul de a le admira jocul atît de spectaculos, apreciat în unanimitate de specialiștii lumii. Această posibilitate, destul de rară din păcate, ne va fi furnizată de campionatele internaționale de tenis ale României care încep săptămîna viitoare, pe terenurile de la Progresul.

Fotografia alăturată îi înfățișează pe cei doiași ai tenisului mondial în timpul probei de dublu, susținută cu prilejul unui concurs internațional desfășurat la Budapesta.

ANTRENORII PE UNDE ERAU?

de Valeriu MIRONESCU

„Ca obiectiv de echipă" — aflăm de la tov. Gheorghe Ola, iar ortografia îi aparține — reprezentativa de tineret urmărește să ridice „elemente capabile de a îmbrăca „tricoul echipei lui Angelo Niculescu". Cum le va fi posibil mai multor „elemente" să încapă într-un singur tricou este o treabă care-l privește direct și personal pe tov. Ola. Cealaltă chestiune, aceea cu „obiectivul", interesează mai multă lume. Cu siguranță, scopul unei reprezentative de tineret este a împrospăta lotul național, lot din care se alcătuiește echipa națională. Dar, de unde, pînă unde, „echipa lui Angelo Niculescu" ? Carmen ? Ciocanul ? Ambele și-au dat demult duhul, nu li se mai simte nici mirosul. Și, atunci, nu cumva o fi la mijloc vreo confuzie, cum se spune, regretabilă. Care confuzie e atît de înrădăcinată încît se cam consideră echipa reprezentativă drept un soi de moșioară, cu vechili și argați ?

Cred că nu este o pretenție exagerată să le cerem responsabililor tehnici, fie ei și antrenori de reprezentative, ca în cadrul raporturilor umane să nu se creadă proprietari, nici de echipe, nici de jucători. Și, bineînțeles, să nu acționeze ca atare...

Un amic și coleg suporter al Jiului îmi cere o explicație. Zice Costică Moraru :

— De ce în primele patru etape Jiul a fost pus să joace exact cu primele patru clasate în campionatul precedent, U.T.A., Rapid, Steaua, Universitatea Craiova ? Are cineva ceva cu Jiul ? — O fi având, mai știi ? Totuși, am impresia că această programare, nefavorabilă Jiului, nu este decît rodul întîmplării. Al întîmplării și al lipsei de atenție. Așa ceva nu i s-ar fi putut întîmpla Sportului Studențesc, de pildă, fiindcă cineva, acolo sus, la federație, îl iubește și ar fi observat nedreptatea...

De fapt Jiul, în pofida înfrîngerilor, nu s-a purtat chiar atît de rău. Cu Rapid și cu Universitatea a pierdut la limită, golurile primindu-le fie din penalti, fie prin Sandu. Cu Steaua, meci egal. E drept, în prima etapă a fost învins de U.T.A. Însă aceasta își începuse pregătirile mai din timp iar antrenorul ei, Dumitrescu, nici nu căuta angajament în străinătate. În schimb, Ozon ia-l de unde nu-i ! (Interesant e faptul că oridecite ori un antrenor își face pe furiș geamantanul și o șterge englezește, nimeni nu scoate o vorbuliță. Dar, ia să îndrăznească vreun club să dea vreun antrenor pe ușă afară...).

Și astfel, F.C. Argeș s-a trezit cu un antrenor care privește cu un ochi la slănină și cu altul la federație. Declara Ozon în ziare : „Suporterii să nu aștepte minuni de la mine". Chiar așa, să nu aștepte ! Parcă avea dreptate Teașcă atunci cînd îi ocăra de mama focului pe „navetiști".

N-ajunge să fi fost călăreț ca să fii călare pe situație. Asta o zic unuia care pretinde pe la colțuri că aș fi fost criticat „aspru" și „de sus" pentru cele ce am scris după jocurile mondiale de fotbal. Poate se prinde la vreunul slab de înger ! Din păcate, manevre combinate de acest soi au efect asupra jucătorilor de fotbal. Dumneavoastră v-a plăcut felul în care și-a turnat cenușă autocritică — și pentru ce ? — în cap Răducanu ? A fost asta sau îndemn la fățărnicie ?

Apropo de Răducanu, ce se întîmplă la Rapid cu autoritatea și competența conducerii tehnice ? Cică Rămureanu i-a oferit postul lui Răducanu, gest plin de gentilețe. Dar să-mi fie iertare, antrenorii pe unde erau ? Sau, erau, sau nu erau ?

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(XIII)

● Meciul cu Polonia din 1935 ● Un „moment" reușit o dată în 20 de ani ● Cel mai bun „compartiment" — publicul ● „Unirea Tricolor mă solicită"

Federația anunțase „unsprezecele" pe care-l opunea Poloniei : Crețeanu, Sfera, Albu, Deheleanu, Eisenbeiser, Szanislo, Bindea, Schileru, Sepi, Vîlcov III și Dobai. Zi friguroasă de noiembrie 1935, stadionul plin — în așteptare. Au intrat oaspeții și, în echipamentul lor roș-alb, ni s-au părut mai atleți decît erau. Meciul se anunța greu și noi îl luasem ca atare. Îi cunoșteam pe polonezi și le știam ambițiile. La fluierul arbitrului oaspeții au pornit-o în „trombă" și o bună parte din timp ne-au masat în careu. Surprinsă pentru un moment apărarea și-a revenit și încetul cu încetul a împins jocul din careu. Spre mijlocul terenului „linia de halfi" s-a întrecut pe ea și orice atac al polonezilor se izbea ca de un zid. Oaspeții nu se dădeau însă bătuți.

La un răgaz i-am spus lui Deheleanu :... „Ai grijă Vasile, pe partea ta îl ai pe Wilimowschi, să nu-l scapi că face prăpăd... și tu, Lazăre, vezi de „extremă", că-i periculoasă... În careu lăsați-ne pe mine și pe Ghiță. Nu se poate, trebuie să slăbească"... Polonezii însă nu ne-au slăbit. Ba, unul din halfi i-a trimis lui Wilimowschi o minge tocmai pe unde nu gîndeam. Scăpat ca din pușcă, polonezul a ajuns balonul și din afara careului a tras fulgerător. Eram cu ochii pe piciorul lui. În clipa cînd a lovit, am sărit ! Mingea însă prinsă în „fals" a pornit chiar pe direcția de unde săriserm. O întorsătură în aer și vîrful degetelor mele a atins balonul : cu ochii căutam fundul plasei... Stadionul a răbufnit. De-abia atunci mi-am dat seama : nu se marcase. În douăzeci de ani, o singură dată am reușit așa ceva : nici înainte, nici după, n-a mai fost chip. „Momentul" a însemnat probabil „ceva" pentru că, nu după mult timp, Dincă Schileru a deschis scorul. Golul lui ne-a făcut să răsuflăm ușurați. Apărarea își făcuse datoria. Era acum rîndul înaintării și și-a făcut-o și ea cu prisosință. Durerile de cap trecuseră vizavi și „atleții" începură să cedeze. Așa credeam la sfîrșitul primei reprize ! În repriza secundă lucrurile n-au stat însă chiar așa și timp de un sfert de oră „nevralgia" era din nou în careul nostru. De data aceasta și fundașii au pus serios umărul și împreună cu halfii au trimis minge după minge înaintării. Bindea, Dobai și Sepi au avut de unde alege. Trei din ele s-au dus lîngă cea pe care o trimisese Schileru, nu însă mai înainte ca Wilimowschi să-și fi ales și el una.

A doua zi, presa preamărea victoria, iar după o săptămînă, opinia publică îmi dădea, printr-un cotidian, medalia de „făurar al victoriei românești". Ce răsplată mai mare mi-aș fi putut dori, la cei douăzecișicinci de ani pe care-i aveam ?!

★

— Știi, Anghele, cred că-i vremea să privești și înainte ; gloria trece, florile se ofilesc, vine toamna... Ar fi bine să-ți iei licența și să te așezi, îmi spuse într-o zi fata pe degetul căreia pusesem inelul de logodnă.

— M-a surprins... Nu mă știam un „neașezat" — iar școala nu mi-o neglijasem... Ce-o făcuse să-mi vorbească așa ? Ce se întîmplase ?

— Dar de ce-mi spui asta tocmai acum ? Te-am necăjit ? Am făcut vreun pas greșit ?

— Nu, Nimic din toate acestea dar cred că ne-a venit vremea ! Mai bine acum decît mai tîrziu...

Am ascultat-o. Vremea venise, ne potriveam, ne înțelegeam...

Și nu mi-a părut rău de pasul făcut, nici atunci cînd două cluburi din Franța m-au chemat să le apăr poarta, și nici mai tîrziu cînd ofertele s-au repetat. Nu aveam încredere în durata strălucirii „stelelor". Prea repede apuneau !

★

„Primăvara" fotbalistică a anului 1936 a început în Capitală cu un meci amical între Rapid și Juventus în luna ianuarie și a continuat cu mici întreruperi pînă în martie, cînd stagiunea a fost oficial deschisă. Nevoia de bani ne scosese din casă și cluburile, cu chiu cu vai, își peteceau găurile. Profesionismul nostru șchiopăta : nu-și găsise încă „ghetele" potrivite, nu știa pînă unde să se întindă și, ceea ce era mai grav, nu avea un capital de rezistență. La toate acestea se mai adăuga — după părerea mea — confuzia ce se făcea — cu sau fără voie — între noțiunile de „profesionism" și „amatorism", cu toate necazurile pe care această confuzie le tîra după ea. S-ar părea deci limpede de ce „laboratoarele" lucrau în pierdere și de ce de foarte multe ori se încurcau „epruvetele".

Dar, în situația asta, un „viteaz" trebuia s-apară și la Juventus. Așa că am scos și eu capul. Uitasem de povestea șarpelui, uitasem că nu eram implicat și mai ales uitasem că eram jucător.

Bineînțeles, pînă la urmă, soluția s-a găsit : Juventus și-a adus doi portari din Ardeal și i-a încercat tocmai în perioada cînd eram plecat cu reprezentativa țării. Este greu să-și poată cineva imagina cît de dureros este pentru un jucător să fie pus în asemenea situații. După un an, am „intentat acțiunea" : Unirea Tricolor mă solicita.

Acum, cînd au trecut treizeci și ceva de ani de la despărțirea mea de clubul roș-albaștrilor, simt nevoia să fac o sinceră mărturisire : mi-au fost dragi culorile Juventusului și i-am apărat „poarta" cum am putut mai bine.

(VA URMA)

În capitolul viitor:

● Copiii Oborului ● Florea și leul din... Maroc ● Drumul spre Divizia B și înapoi spre A ● Meciul carierei în orașul natal! ● Retragerea.

INTERMEZZO DE... SEPTEMBRIE

de Ioan CHIRILĂ

Miercuri seara pe stadionul Republicii... Admira și „tricolorii" coboară grăbiți treptele de beton, spre vestiar. Tricourile tuturor sînt ude... E rece... Iarba stadionului e ușor brumată...

Rămînem cîteva clipe cu Andrei Rădulescu, „arbitrul mexican".

— *Ce zici, Andrei ?*

— Nu-mi aduc aminte să fi văzut echipa noastră jucînd cu atîta foc.

— *Poate că și adversarul...*

— Nu e vorba de adversar... Deseori, „naționala", în ajun de sezon, a avut dificultăți și în fața Tehnometalului.

— *Cum explici jocul bun de astăzi ?*

— Viteza.

— *Cine ți-a plăcut mai mult ?*

— Dumitru.

— *De ce tocmai Dumitru ?*

— În primul rînd — Andrei rîde — pentru că și eu am purtat tricoul Rapidului. În al doilea rînd pentru că nu cunosc în momentul de față, un half român care să tragă la poartă în secunda 50, să zicem, iar peste alte două, numai, să deposedeze „vîrful" advers venit pe contraatac... Dumitru e, dacă vrei, omul nostru nr. 1 în materie de „sarcini duble". Și după cum știi, acesta e tot secretul Mundialului...

...O voce din public :

— *Ești rapidist pînă-n măduva oaselor, nene Andrei.*

Mă uit spre gardul de fier. Și nu mă pot abține :

— *De ce, tinere ?*

— Pentru că astăzi omul nr. 1 a fost Tătaru.

— *De ce Tătaru ?*

— În primul rînd pentru că sînt „stelist". Dar nu numai pentru asta. Tătaru e cel care a dat viteză jocului de astăzi.

— *Numai Tătaru ?*

— Mai ales Tătaru. El a intrat pe teren în locul lui Dobrin. Și și-a spus: „Pe Dobrin nu pot să-l bat decît cu viteza".

— *Crezi că l-a bătut ?*

— Nu știu dacă l-a bătut, dar e pentru prima oară că n-am auzit refrenul : „Să intre Dobrin!"

— *Ești, într-adevăr stelist, tinere...*

O altă voce din umbră :

— N-are decît. În echipa noastră națională, șira spinării e tot Dinu— Nunweiller—Dumitrache.

...Mă simt obligat să-i țiu focul :

— *De ce n-a fost și în meciul cu Progresul ?*

— Pentru că una e să joci lîngă Mircea Stoenescu, Sălceanu sau Doru și cu totul altceva să-i ai în dreapta pe Lupescu, Dumitru sau Tătaru.

— *Crezi că e numai asta ?*

— Da. O să vedeți cum o să se schimbe totul peste cîteva zile, cînd o să avem în echipă un mare jucător.

— *Cine ?*

— Nelu Nunweiller.

— *De unde știi ?*

— N-are importanță.

...Pornim spre vestiar. Micul meu colocviu cu Andrei a atras numeroși „microbiști"... Regret lipsa unui magnetofon... Îl zăresc pe Răducanu :

— *Ce faci, Tamango ?*

— Nimic. Cînd să mă remarc și eu, arbitrul Petrea a fluierat ofsaid.

— *Iar te-ai ținut de drăcii în timpul pauzei.*

— Știți de ce ?

— *De ce ?*

— Ca să-mi fac porția în afara timpului de joc.

...În micul hol al vestiarului, Nelu Nunweiller.

— *Mulțumit, Nelule ?*

— Ba bine că nu. A fost un joc foarte frumos.

— *Cine ți-a plăcut mai mult ?*

— Lupescu.

— *Ești rapidist, Nelule ?*

Nunweiller III rîde :

— E altceva. Dumneavoastră cronicarii, vă uitați mai mult la înaintași. Cînd un înaintaș vine în contact cu fundașul, vă fură jocul — am observat asta — și urmăriți numai ceea ce face înaintașul. Eu, însă, care am petrecut cîțiva ani buni în apărare, mă mai uit și la jocul fundașilor și știu că nu e chiar atît de ușor să faci ceea ce fac Lupescu și Dinu.

— *Ce părere ai despre echipa de tineret ?*

— Cred că nu s-a „adunat" încă. În afară de asta însă, are și ghinion.

— *Ce ghinion ?*

— Echipa națională e mai tînără decît echipa de tineret. Și o să îmbătrînească împreună.

— *Chiar mai tînără ?*

— Dumitru are 20. Dinu, Dumitrache — 22. Tătaru, Florin, Neagu, Vigu, tot pe acolo. Vorba lui nea Virgil Economu : „Ca la noi, la nimeni". La noi ești considerat bătrîn la 25 de ani. În schimb, Uwe Seeler e rugat să rămînă în „națională" la 34 de ani trecuți...

— *Apropo. Am auzit, chiar astă-seară, că s-ar putea...*

— Sssst ! Să nu ne audă nimeni. Am vîrsta lui Uwe Seeler.

— *Și-atunci ?*

— Poate dau cu guma-n buletin și mă rad în fiecare dimineață...

— *Succes, Nelule !*

— Mulțumesc

— *Ce pronostic dai pentru Finlanda ?*

— Pînă atunci, aș vrea să cîștige U.T.A. !...

ZIG-ZAG

BOXERII care știu puțină carte nu sînt o excepție în lumea pugiliștilor. Sportivul vestgerman Peter Vaillant care a pierdut meciul disputat în compania spaniolului Urtain, în joc fiind titlul de

campion al continentului la categoria grea, a făcut recurs împotriva deciziei arbitrului. Motivul ? Acesta, după părerea lui Vaillant, e numărat prea repede pînă la zece declarîndu-l knokaut. În acest timp, arată învinsul, eu ajunsesem cu numărătoarea abia la șase. Recursul i-a fost respins. „Arbitrul nu este vinovat pentru că în timp ce el număra pînă la zece dumneavoastră n-ați reușit să mărați decît pînă la șase" se arată în decizia forului superior de specialitate.

ȘTIȚI cu cine se antrenează boxerul Gumrun Kelil din Etiopia ? De necrezut, dar adevărat. Cu un leu. Ce-i drept un leu tînăr, despre care boxerul spune : să boxez cu

el este desigur un lucru mai primejdios decît să boxez cu o umbră... Antrenamentul cu regele animalelor mă ajută la formarea de reflexe rapide, îmi ascute vederea, ceea ce pentru un boxer este lucrul cel mai necesar.

★

ATLEȚII Aune Pakker și Robert Brightwell au stabilit la Olimpiada de la Tokio recordul mondial pe distanța de 800 m. plat cîștigînd medalia de aur la această probă. Acum, după ce au abandonat activitatea sportivă, cei doi soți au dezvăluit din secretele lor: „Înainte de Tokio ne-am antrenat cu cîinele nostru : ce-i drept, la finiș, el cîștiga întotdeauna. Dar noi ne străduiam să nu tăminem prea mult în urmă. Și astfel ne îmbunătățeam performanța".

★

ÎN URMĂ cu cîțiva ani, elevul Tony Willis din Plymouth (Anglia) a suferit un accident în urma căruia a fost necesară amputarea de la genunchi a piciorului sting. Depășind cu o deosebită voință șocul psihic, el a continuat să practice diferite discipline sportive ca înotul, polo pe apă etc. Și într-o zi a fost văzut și în fața stachetei la proba de înălțime. Alegîndu-și un stil corespunzător, Tony Willis a reușit să obțină rezultate bune, care demonstrează puternica lui voință.

★

PROFESIUNEA de îmblînzitor de lei este considerată pe bună dreptate una din cele mai primejdioase profesiuni din lume. Însă Ramirez Pasieco, antrenor al echipei profesioniste de fotbal din orașul spaniol Viro este de altă părere. În orice caz, el intenționează să se dedice de acum încolo acestei profesiuni, găsind-o preferabilă celei de antrenor. Aceasta deoarece a încercat pe propia sa piele „temperamentul" suporterilor. După ce echipa pe care o antrena a pierdut la rînd trei întîlniri, casa lui a „luat" foc iar el și familia sa deabia s-au putut salva cu o mașină a serviciului de pompieri...

★

VITOLD KREER, fost campion al U.R.S.S. la triplu salt (în prezent antrenor al lotului la această probă), a publicat un studiu foarte complet asupra acestei discipline. El prevede în viitor sărituri de peste 18 metri, menționînd că realizarea unei asemenea performanțe se va putea realiza astfel: 38 la sută pentru prima săritură (6,35 m), 29,5 la sută pentru a doua săritură (5,30 m) și 32,5 la sută pentru a treia săritură (5,85 m).

★

O FAMILIE de sportivi din S.U.A., soții Boitano (48 și 46 ani) împreună cu fiul lor (8 ani) și fiica lor (6 ani) au realizat o performanță unică în istoria sportului. Toți patru au participat la o cursă de maraton terminînd laolaltă cei peste 42 de kilometri în 4 ore și 30 minute !

★

UN PIC cîntăreață, un pic manechin, un pic actriță, fosta campioană de înot a Franței, Kiki Caron, a făcut o nouă surpriză, debutînd recent ca... scriitoare. Cartea ei, apărută în Franța, are titlul „Ca un pește în apă" și are un caracter autobiografic.

★

UN MARINAR francez, Daniel Menguy (28 de ani), a înscris o performanță sportivă deosebită: a înotat în fluviul Le Trieux, 42 de kilometri în 6 ore și 50 de minute.

POARTA

— Interviu... cu un suporter al Petrolului —

Aeroportul Otopeni... O după-amiază cu multe curse, cu avioane care decolează spre toate colțurile Europei. Lîngă un avion, un grup de excursioniști. O femeie mărunță, cu o servietă sub braț, le urează : „Excursie plăcută".

Vorbesc cu tehnicianul Dinescu Alexandru de la C.I.E.L. Ploiești.

— Unde călătoriți ?

— Moscova și Leningrad.

— Bucuros de voiaj ?

— Din cale afară. Am toate motivele. Plec împreună cu logodnica mea căruia i-am făcut cadou o excursie la puțin timp după ce am luat o mașină „Dacia 1100". Bucuriile astea m-au costat numai cîțiva lei...

— Cum ?

— Am ținut deschisă poarta casei și am jucat la Pronoexpres. Odată am cîștigat excursia iar la concursul Nr. 13 am obținut 61.250 lei, cu care mi-am luat mașina. Ca să cîștigi trebuie să joci mereu, să ții deschisă poarta norocului.

— Aveți vreo tehnică specială de joc ?

— Da, una originală. Joc „dus și întors". Trag numerele din săculeț. Dacă îmi iese 21 — bunăoară — joc și 12. Mai adaog un număr și joc și 13. Procedez la fel și cu alte numere și... gata combinația.

— În acest an la Ploiești s-au înregistrat mulți cîștigători de premii mari la Loto-Pronosport. Care este după părerea dumneavoastră explicația ?

— Ploieștenii țin deschisă poarta ca să poată intra premiile în casă. Joacă mereu. Numai la fotbal cînd jucăm acasă, ținem poarta închisă. Facem zid, cu Mocanu în fața porții. Apărarea noastră primește prea multe goluri în deplasare ca să-și permită să mai primească și acasă. Se vede că sînt suporter al Petrolului...

I-am urat și noi drum bun, pe aeroportul de pe care zeci și zeci de turiști cîștigători la sistemele Loto-Pronosport au plecat în excursiile peste hotare care se atribuie ca premii pe lîngă autoturisme și bani. Atribuirea de excursii continuă la alte trageri și concursuri speciale. Nu vă tentează ?

Ion DARIE

AUTOMOBILUL ÎN VIITOR?

Fără volan!

80 pînă la 90 la sută din accidentele de automobil sînt cauzate de greșeli ale șoferilor. Experții sînt de părere că pericolul accidentelor va putea fi redus în viitor numai printr-o automatizare crescîndă a proceselor tehnice și aceasta în ciuda densității mereu mai mari a circulației. Una din cele mai mari firme europene din ramura echipamentelor electronice pentru autovehicule a început în acest scop activitatea într-un centru de cercetări tehnice, la Schwieberdingen (R.F.G.) centru în care se experimentează mijloacele de circulație ale viitorului. În centrul atenției se află echipamentul electronic al autovehiculelor și al accesoriilor auto, echipament care, după părerea experților, reprezintă mai puțin o problemă tehnico-științifică decît una a rentabilității. Pe de altă parte, automatizarea mărește considerabil securitatea în circulație.

Din cuprinzătorul program de cercetări de la Schwieberdingen fac parte, de exemplu, injecția de benzină dirijată electronic, o protecție electronică împotriva blocării frinelor, dirijarea electronică a cutiei de viteze precum și alte sisteme electronice de reglementare și dirijare. În afară de aceasta, la Bosch continuă intens dezvoltarea electromobilului și a unui automobil cu celulă de combustie. Aceste proiecte sînt încă foarte departe de o producție rentabilă, în serie. Un alt program de viitor este, în fine, proiectul sistemelor electronice de dirijare rutieră.

Multilateralitatea sistemelor electronice menționate, care vor intra în următorii ani, probabil, treptat, în producția de serie a firmelor de automobile, face necesară o concentrare a tuturor unităților electronice de dirijare. O dată atins acest țel, fiecare automobil va fi echipat, ca să spunem așa, cu un mic ordinator propriu.

Automatizat pe străzi și pe șine

Te urci, alegi locul de destinație și cabina pornește. O călătorie fără așteptări și schimbări de trenuri, totul complet automatizat pe stradă și pe șine. Se pare că aceasta nu mai este o utopie tehnică — cel puțin așa susțin oamenii de știință. Într-o stație, călătorul se urcă în cabina cu unul sau două locuri și alege pe la telefon, numărul locului de destinație. Puțin timp mai tîrziu, un vehicul de tracțiune anexează cabina și o duce la punctul terminus sau la cel de schimbare. În timp ce pasagerul stă liniștit, cabina este călăuzită peste benzi rulante într-un alt vehicul de tracțiune, deasupra sau dedesubtul pămîntului. La destinație, sună un gong. Sistemul de circulație complet automatizat ar putea fi introdus la început, fără prea mari cheltuieli, pe distanțe mici iar mai tîrziu chiar și pe trasee internaționale.

Un lucru nu a mărturisit Münchhausen : ce avea în buzunar.

Pentru 1971

Opel — „Manta"

Manta este numele unui pește care se strecoară cu multă agilitate prin apă. Eleganța și viteza acestui pește i-a inspirat pe creatorii firmei Opel, care au dat numele de „Manta" noului lor tip de automobil. Opel — „Manta", este un automobil cu 5 locuri, ce va fi construit în trei versiuni, cu un motor în patru cilindri avînd o capacitate de 1 600 și 1 900 cmc. Viteza : 165—170 km pe oră.

Iată o imagine frontală a noului Opel — „Manta".

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	„U" Cluj—Steagul roșu	1
2.	Farul—Progresul	1
3.	Petrolul—„U" Craiova	1
4.	F. C. Argeș—Politehnica Iași	1
5.	C.F.R. Timișoara—Dinamo Buc.	x
6.	Jiul—C.F.R. Cluj	1
7.	Steaua—Dinamo Bacău	1
8.	Roma—Fiorentina	1
9.	Verona—Inter	1
10.	Catania—Juventus	x
11.	Bologna—Lanerossi	1
12.	Cagliari—Sampdoria	1
13.	Milan—Lazio	1

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 678 — SÎMBĂTĂ 3 OCTOMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

Tineri de la Combinatul siderurgic Galați ne împărtășesc părerile lor despre înclinații, despre cunoaștere, pregătire, aspirații

Profesia — o pasiune!

O vedere de ansamblu a laminorului de tablă groasă de la Galați

Foto : Nicu VASILE

Priviri îndrăznețe, priviri sfioase, cuvinte rostite răspicat, altele șovăielnic și o cuceritoare sinceritate mă înconjoară. Pun întrebări, aștept răspunsuri scurte — aceasta a fost intenția. Multiplicat, dialogul cu tinerii mei interlocutori nu poate respecta însă canoanele pe care mi le fixasem. Gîndurile nu pot încăpea întotdeauna într-o frază laconică. Parcă mi se transmit sărăcite de fiorul sensibilității, al sincerității. Nu-mi rămîne, în consecință, decît să lărgesc cadrul discuției pentru a consemna răspunsuri mai complexe pe care nu le pot încadra stereotip : Da. Nu. Vîrsta interlocutorilor : între 19 și 30 de ani. Profesiile : otelari, laminoriști, electricieni, constructori, sculeri-matrițeri. Sînt ingineri, muncitori, tehnicieni. Unii lucrează de cîțiva ani în combinat, alții abia de cîteva luni. Unii sînt gălățeni. Cei mai mulți însă vin din alte județe ale țării.

Sînt nouă din cei aproape 10 000 de tineri care muncesc în combinat. Numărul ales e mic ? Alegerea lor este potrivită ? După răspunsurile primite, pot aprecia că în ciuda numărului mic de tineri chestionați, scurta anchetă a relevat puncte cheie, semnificative pentru felul de a gîndi, a munci, a visa al unui tînăr care și-a îndreptat pașii către o profesie industrială.

Deci întrebările :

1) Ce v-a determinat să alegeți această profesie ?

2) Ce ați știut despre ea înainte de a o alege ?

3) Vă atrag performanțele ?

4) Locul în care munciți vă oferă condiții pentru a vă dezvolta profesional ?

5) Cînd începe plafonarea, rutina și din ce cauză ?

6) Ce vreți să realizați în viitor ?

7) Există și o altă profesie care v-a plăcut sau vă place ?

Răspunsurile primite le publicăm în pagina a 2-a

ZIUA RECOLTEI

Intrată în tradiție, Ziua Recoltei are, în acest an, semnificații deosebite, pentru că deosebită a fost și munca pe ogoare. S-a scurs, fără îndoială, un an greu ; inundațiile din primăvară au distrus lanurile pe mii și mii de hectare ; vremea capricioasă n-a fost totdeauna prielnică celor ce lucrează pe cîmp. Și totuși, să ne amintim că, din zilele calamităților încă, țărănimea și-a pronunțat într-un singur glas hotărîrea de a munci astfel încît să recupereze pierderile iar economia națională să nu aibă de suferit. Este prea devreme pentru a face bilanțul lunilor care au trecut. Ceea ce se cere însă menționat este că avîntul patriotic pentru reconstrucția cîmpiei s-a soldat cu rezultate, adesea, neașteptate, că pe cele mai multe din pămînturile pustiite de ape oamenii au știut să muncească așa încît ciclul vegetației, deși întîrziat, să se desfășoare favorabil.

Este prea devreme pentru un bilanț al recoltei dar nu pentru un bilanț al faptelor. Se cer, de aceea, rememorate luptele aprige care s-au dus cu apele dezlănțuite, pentru a apăra metru cu metru cîmpia roditoare a Dunării și marile insule de porumb care au luat locul fostelor bălți sau munca migăloasă de fertilizare a terenurilor măcinate de revărsări... Și se cere, de asemenea, amintit faptul că, în acele zile, în sprijinul oamenilor care munceau zi și noapte, țara a avut posibilitatea să mobilizeze utilajul tehnic necesar, fără de care, probabil, situația ar fi fost cu totul alta.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

500 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI GHEORGHE DOJA

O FIGURĂ LUMINOASĂ DE LUPTĂTOR PENTRU LIBERTATE ȘI DREPTATE

de I. D. SUCIU

(Pag. a 2-a)

BEETHOVEN ȘI ROMÂNIA

de Viorel COSMA

(Pagina a 4-a)

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

CARIILE ȘI PARODONTOZELE

CELE MAI FRECVENTE, DAR NU CELE MAI PUȚIN GRAVE BOLI ALE CIVILIZAȚIEI

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ LA CARE PARTICIPĂ

Prof. J. N. PEACOCK — secretar general al Federației dentare internaționale, președintele asociației dentare din Londra.

Prof. GEORG MIHAILOVICI IVASCENCO — de la Centrul științific de cercetări stomatologice de la Moscova.

Prof. SUTHON PHILIP RICHARD, de la Universitatea din Melbourne, Australia.

Prof. I. MERVILLE, de la Spitalul Foch, Paris.

Conf. dr. doc. STELORIAN STANESCU, de la Facultatea de stomatologie, București.

(Relatarea în pagina a 5-a)

ASTRONAUTICĂ:

SONDAJUL LUNII

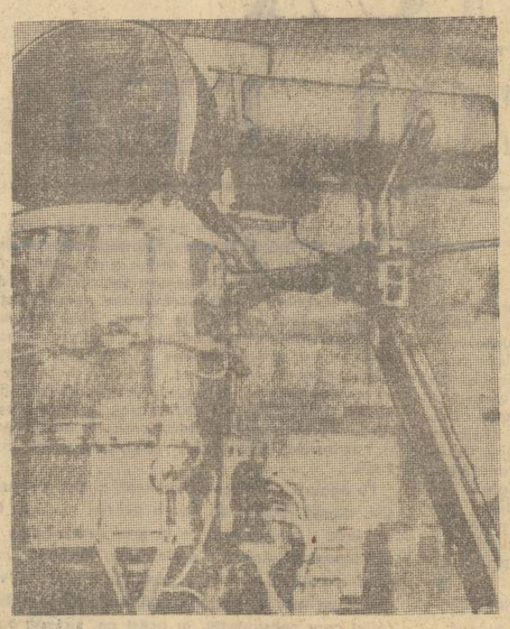

„Selenautul automat" Luna-16, surprins pe peliculă în timpul repetițiilor pentru trecerea marelui examen, în configurația de aselenizare ; se observă în fața containerului sferic recuperabil, recipientul (cilindric) de rocă, iar imediat sub acesta, în dreapta, brațul articulat al instrumentului de foraj.

- „LUNA"-16, ROBOT POLIVALENT
- DOUĂ PROGRAME COMPLIMENTARE
- OMUL ȘI AUTOMATELE, ÎN LUNĂ ?
- MAREA CHEIE : STAȚIA ORBITALĂ.

IN PAG. A 3-A

Un articol pe această temă semnat de ing. D. ANDREESCU

Conteinerul recuperabil, depus lin pe sol de parașuta sa protectoare.

Profesia — o pasiune!

Iată întrebările adresate celor nouă tineri de la Combinatul siderurgic Galați :

1) Ce v-a determinat să alegeți această profesie ?

2) Ce ați știut despre ea înainte de a o alege ?

3) Vă atrag performanțele ?

4) Locul în care munciți vă oferă condiții pentru a vă dezvolta profesional ?

5) Cînd începe plafonarea, rutina și din ce cauză ?

6) Ce vreți să realizați în viitor ?

7) Există și o altă profesie care v-a plăcut sau vă place ?

(In rîndurile de față publicăm răspunsurile primite)

NOBLEȚEA UNEI MESERII GRELE

PATRAȘCU PETRESCU, gălățean, absolvent al școlii profesionale din 1965, elev la liceul seral în clasa a IX-a, e convins că meseria de oțelar este, în ciuda greutăților pe care trebuie să le învingă, sau poate tocmai de aceea, cea mai frumoasă.

1) M-a atras, am îndrăgit-o. La școala profesională nici n-am vrut să aud de altă specialitate.

2) Tata lucra într-o fabrică. De la el, de la alții, știam că înseamnă a fi oțelar. Cunoșteam din tot ceea ce aflasem, din ce citisem, că profesia aceasta atît de bărbătească este destul de grea.

3) Încă nu. Am multe de învățat. Cunoștințele mele profesionale trebuie împlinite. Cunosc oțelăria Combinatului înainte de a fi dată în folosință și sînt interesat, pasionat în special de elaborarea șarjelor. Vreau, mă străduiesc să mă perfecționez. La gradul cunoștințelor mele de acum, performanța poate fi un vis, dar nu o dorință imediată spre care să îndrăznesc să tind.

4) Firește, iar acest lucru mă obligă și mai mult.

5) Cred că începe atunci cînd nu te mai mină interesul pentru profesia ta, dorința de a afla mereu ceva nou și de a-l realiza.

6) Terminarea liceului, înscrierea la o școală tehnică de siderurgie și apoi... Dar m-aș încumeta pentru un viitor prea depărtat !

7) Mai corect spus, există o specialitate pe care mi-ar place s-o cunosc, în domeniul radioteleviziunii.

PLANURILE PENTRU MAI TÎRZIU

GRIGORE IORDACHE, electrician la Direcția mecanică, preocupat de apropiata sa plecare în armată, pare un băiat îndrăzneț, vesel, prietenos.

1) M-a atras profesia, m-a făcut curios și am ales-o încă de pe cînd eram în clasa a 8-a.

2) Tot ceea ce știam despre profesia de electrician se baza pe ceea ce citisem.

3) Performanțele reprezintă ce e drept, o aspirație pe care va trebui să o realizez. Am însă mult de învățat, am nevoie de încă mulți ani de practică.

4) Da.

5) Cînd îți faci meseria fără plăcere.

6) Țin foarte mult să fac cinste combinatului de unde plec în răstimpul de satisfacere a stagiului militar, apoi să-mi completez studiile. Nu vreau însă să schițez planuri.

7) Aceea de lăcătuș mecanic.

„VOI PĂREA ÎNDRĂZNEȚ, DAR DORESC O PERFORMANȚĂ"

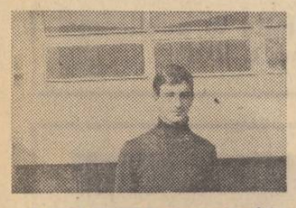

RADU PLEȘA, sculer matrițer, venit la școala profesională din comuna Salcia-Tudor, județul Brăila, are o figură copilărească, pe care o mustăcioară abia mijită încearcă s-o maturizeze, și un neastîmpăr care-i trădează vioiciunea.

1) Nu mi-am ales-o singur. Am învățat-o, repartizat fiind la școala profesională. Dar n-am regretat și nu regret.

2) Mai nimic. Am aflat abia după ce am început să urmez școala și trebuie să spun că, de fapt, dragostea mea pentru profesie a început din clipa cînd am lucrat în combinat.

3) Știu că voi părea cam îndrăzneț dar înfăptuirea unei performanțe în specialitatea mea este o dorință certă. Iar pentru asta mă pregătesc. Urmez liceul industrial, citesc, am ambiție să creez lucruri deosebite cu mîinile mele.

4) Bineînțeles. Cred că noi tinerii trebuie să ajungem să muncim la nivelul condițiilor pe care le avem.

5) Plafonarea, rutina își arată colții atunci cînd nu mai ții cu tot dinadinsul să lupți cu orice greutate pentru a căpăta îndeminarea și a o perfecționa.

6) Să termin liceul industrial și să urmez cursurile unei facultăți care să mă ajute să mă specializez în tehnologia construcțiilor de mașini.

7) Mă atrage profesia de mecanic pe o locomotivă Diesel. Dar asta nu înseamnă că mi-aș părăsi profesia mea de acum.

TRĂINICIE, STATORNICIE, FRUMUSEȚE

Inginerul constructor CONSTANȚIU POPA de la I.C.M.S.G. șantierul 22, de loc dintr-o comună a județului Galați, vorbește despre construcții cu sensibilitate de poet.

1) Am ales profesia împreună cu alți colegi de liceu pentru că îmi oferea prilejul de a crea ceva trainic, statornic, frumos.

2) Puține lucruri precise. Cunoșteam mai ales aspectul ei teoretic, finit, spectaculos, dacă vreți. De aceea optez pentru dezvoltarea actualelor posibilități de informare a tinerilor despre diverse profesii, de testare a aptitudinilor celor care se înscriu la școli de specialitate.

3) Mai corect spus, în meseria mea mă atrag construcțiile unicate iar participarea la ele îmi dă o satisfacție deosebită. Cum mi-a dat, de pildă, faptul că am putut lucra la un castel de apă hiperbolic de 2 800 m.c., cel mai mare din țară la ora actuală și, în consecință, un unicat. Această dorință îmi pretinde însă o continuă și intensă specializare, o informare, o selectare riguroasă a preocupărilor mele legate de profesie și de timpul liber.

4) Da.

5) Cînd piere atracția pentru profesie.

6) Doresc să particip direct la înfăptuirea altor cîteva unicate, premiere constructive.

7) Categoric, nu.

„NU-MI PLACE ALTĂ PROFESIE"

Inginerul DAN DULAMĂ, adjunct al secției Oțelărie, cu probleme de elaborare, îmi spune că e mai bătrîn decît pare (la 27 de ani) fiindcă are impresia că maturizarea are loc în munca sa, mai rapid, mai intens. De la alții, am aflat despre rezultatele și deosebita lui dragoste de meserie. Răspunsurile, după cum veți vedea, sînt lacomice.

1) Am ales întîmplător profesia, dar n-o iubesc întîmplător.

2) Foarte puțin. Nu vizitasem niciodată o oțelărie.

3) M-aș mulțumi să spun că doresc perfecționarea continuă în pas cu cerințele maxime, diverse, de fiecare zi, ale muncii pe care o desfășor.

4) Da. Sînt însă și condiții a căror îmbunătățire depinde de noi, cei care lucrăm la oțelărie. Schimbarea, transformarea lor ni se impun, constituie o obligație.

5) Cînd încetează îndrăzneala, ambiția.

6) Împreună cu colectivul de ingineri ai secției îmi propun să rezolv probleme privind creșterea duratei de exploatare a zidăriei convertizorului, îmbunătățirea purității oțelului, să atingem, mai devreme, rezultate proiectate în următorii doi ani pentru care, practic, toți oamenii noștri sînt pregătiți profesional să le realizeze chiar de pe acum.

7) Nu, nu-mi place o altă profesie.

MAI ÎNTÎI O PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ

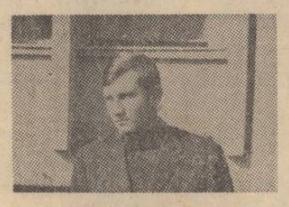

TUDOR ANDREI, electrician, pasionat pentru electronică, a ajuns la Galați plecînd din comuna lui natală Dunavăț de Sus, județul Tulcea și trecînd printr-o școală profesională la Constanța.

1) M-a atras profesia aceasta încă din clasa a 7-a. Mi se părea minunat să poți minui mașini, piese, doar apăsînd pe niște butoane...

2) O cunoșteam mai mult teoretic.

3) Mi se pare că înainte de a realiza performanțe în meserie trebuie să realizez „performanța" de a-mi termina liceul — sînt în clasa a 11-a, la seral — și apoi de a mă înscrie la o facultate pe specialitatea mea.

4) Da.

5) Rutina se ivește atunci cînd muncești doar fiindcă ești obligat s-o faci.

6) După cum am mai spus, liceul și facultatea.

7) Poate, medicina. Acum însă, nu mai are nici o importanță.

„CÎND VOI MAI ÎMBĂTRÎNI PUTIN..."

DUMITRU BĂLĂUȚĂ, laminator, din comuna Suraia, județul Vrancea, are o vorbă domoală, cu accent moldovenesc, o voce de om matur, nepotrivită parcă cu obrazul lui de adolescent.

1) Împrejurări independente de voința mea m-au determinat să-mi însușesc profesia. Am fost repartizat la această meserie în școala profesională.

2) Aproape nimic. Am cunoscut-o de fapt, în profunzime, numai cînd am început să lucrez. Mi-a plăcut, mărturisesc, dar mă gîndesc că noi, cei care venim de la sate, am dori să ni se explice, să ni se arate ce reprezintă diversele specialități de pregătire în școală, înainte de a ne apuca de învățătură.

3) Deocamdată, nu. Mai am multe de învățat pînă ce satisfacția pe care o am de a prelucra o bucată informă de material să fie la înălțimea rezultatelor de realizare a planului, a normei.

4) Fără îndoială.

5) Cînd te mulțumești cu ce ai realizat.

6) Să urmez liceul seral și apoi o școală tehnică de specialitate.

7) Mecanica. Iar faptul că mai îndrăgesc o meserie nu înseamnă că-mi trădez profesia. Cu o profesie bine stăpînită, poți învăța și altele care să-ți ajute în exercitarea ei. Policalificarea mă atrage, dar, bineînțeles, este o dorință pentru mai tîrziu, cînd voi mai îmbătrîni puțin.

CUNOAȘTEREA ÎNTÎMPLĂTOARE NU ESTE CEA MAI POTRIVITĂ

DRAGOMIR BRÎNZAN, electrician la Laminorul de tablă groasă gălățean, îmi mărturisește că se simte „bătrîn" printre tinerii cu care stau de vorbă, fiindcă a trecut puțin peste 30 de ani.

1) Mi-a plăcut această profesie. Mi se părea că-ți poate da satisfacția de a minui singur mașini, agregate, un proces tehnologic, deși am ales-o silit cumva și de niște împrejurări personale.

2) Da, începusem s-o cunosc din copilărie cînd locuiam lîngă o uzină electrică. Aș spune că mă fascina puțin puterea aceea nevăzută pe care omul o putea stăpîni. Cred însă că o astfel de cunoaștere personală, întîmplătoare, nu e cea mai potrivită. Forme mai perfecționate de informare pentru tineri, înainte de a-și alege o profesie, ar fi necesare.

3) Performanța e ceva spre care tind. Cu modestie, dar doresc să fac ceva deosebit. Deocamdată, sper ca aplicarea inovației mele privind dispozitivul de măsurat tabla în flux și poziționarea automată a mașinilor de planat să dea rezultatele scontate. Ar fi un pas spre performanțe...

4) Firește.

5) Cînd nu te interesează decît realizarea strictă a muncii zilnice, fără să privești în jur, fără să dorești mîine, mai mult decît azi. Indiferent de vîrstă. Plafonarea poate ciocăni și la porțile tinereții.

6) Începînd din 1971, vreau să urmez școala de maiștri pentru a mă specializa în electronică și doresc să-mi văd băiatul, care are acum 3 ani și jumătate, elev.

7) Nu.

UN RECORDMEN AL SARJELOR — DESPRE MATURIZARE

Inginerul GHEORGHE PREOTU, adjunct al șefului secției Oțelărie, cu probleme de turnare a oțelului, are 25 de ani și este, la fel ca inginerul Dan Dulamă, vîlcean. Este un realizator de performanțe în materie de șarje, dar nu vrea să vorbească despre acest lucru.

1) Doream să fac energetică. Un film despre Hunedoara m-a făcut să mă îndrăgostesc de metalurgie. Și m-am înscris la facultatea de specialitate. Cred c-am procedat bine fiindcă, realmente, profesia este foarte frumoasă.

2) V-am spus : știam doar ce putea să-mi arate un reportaj filmat despre Hunedoara.

3) Da. Găsesc chiar că performanțele sînt reconfortante, odihnitoare prin satisfacțiile pe care le dau. Am lucrat la o inovație care este destinată economiei de utilaj de turnare. Deocamdată nu pot vorbi mai mult despre ea, întrucît îmi lipsesc rezultatele practice ale aplicării ei.

4) Da. Meseria noastră pretinde o solicitare continuă, complexă, la un grad mare de intensitate, o maturizare rapidă în pregătire, în competență. Crearea acestor condiții din urmă țin foarte mult și de străduința și aportul personal.

5) Cînd încetează să funcționeze curiozitatea, impetuozitatea, stăruința își face loc plafonarea.

6) Pentru viitor îmi doresc calitate înaltă în muncă.

7) Nu.

Mi se pare că un comentariu asupra concluziilor acestei scurte anchete ar fi de prisos. Ce aș putea adăuga pentru a întregi aceste gînduri ? Poate doar faptul că ceea ce exprimă ele, cu problemele de orientare profesională pe care le ridică, este reprezentativ nu pentru cei cîțiva care au răspuns, ci pentru mii de alți tineri care muncesc, învață, consumă energii clocotitoare, dăruindu-se cu impetuozitatea tinereții și maturizîndu-se rapid în această imensă școală de muncă și de viață pe care le-o oferă modernul combinat al Galațiului, mîndrie a economiei noastre naționale.

Lucia MANOLESCU
Fotografii : Dragomir BRÎNZAN

ZIUA RECOLTEI

URMARE DIN PAG. 1

Mașini și utilaje moderne, substanțe chimice de înalt randament, o rețea de irigații în plină dezvoltare, specialiști cu calificare superioară — iată numai cîteva elemente esențiale care, din ce în ce în mai mare măsură, transformă munca ogoarelor. Au rămas cu mult în urmă mijloacele rudimentare ale agriculturii de altă dată. Astăzi, tractoarele și celelalte mașini agricole, care brăzdează cîmpiile noastre, mașini fabricate în uzine românești, potrivit unor concepții proprii, se bucură de căutare și peste hotare. Industrializarea socialistă, politica partidului privind dezvoltarea multilaterală a economiei patriei, și-au pus puternic amprenta și asupra agriculturii. Legătura strînsă între industrie și agricultură definește acum, mai mult ca oricînd, alianța trainică dintre clasa muncitoare și țărănime.

De aceea, Ziua Recoltei nu poate fi și nu este o sărbătoare a unei singure profesiuni sau a unei categorii de profesiuni. Ea este o sărbătoare în egală măsură a țărănimii cooperatiste, a muncitorilor și specialiștilor de pe ogoare, ca și a muncitorilor din fabrici și uzine, făuritorii minunatelor noastre mașini ce sporesc rodnicia pămîntului. In aceasta stă, de altfel și marea semnificație a acestei sărbători : responsabilitatea tuturor față de piinea țării întregi. De aceea, Ziua Recoltei nu este o sărbătoare a odihnei ci a efortului sporit pentru a stringe roadele și a pregăti cîmpul pentru piinea anului viitor. Sînt zile în care nu se poate pierde nici o clipă fără ca întîrzierile, fie ele cît de mici, să nu atîrne greu în talerul balanței. Toamna nu așteaptă, iarna, de asemenea, și hambarele trebuie să-și primească rodul cuvenit.

Pe ogoare, milioane de oameni, ajutați de mașini, adună recolta de aur a acestei toamne. O vor face și mîine, ziua ce le este dedicată ca o sărbătoare a întregului popor. Ziua Recoltei, cinstind efortul de a smulge pămîntului roadele, va aduce un spor de bogăție țării. Această Zi a Recoltei care consfințește, în acest an, victoria oamenilor — a oamenilor cu înaltă conștiință socialistă și înarmați cu ceea ce civilizația socialistă le-a pus la dispoziție — în lupta cu vitregia naturii.

500 de ani de la nașterea lui Gheorghe Doja

O FIGURĂ LUMINOASĂ DE LUPTĂTOR PENTRU LIBERTATE ȘI DREPTATE

de I. D. SUCIU

cercetător principal la Institutul de istorie „Nicolae Iorga" al Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România

Impresionantă ridicare la luptă a țărănimii asuprite împotriva jugului feudal, **războiul țărănesc din 1514, condus de Gheorghe Doja** — de la a cărui naștere se împlinesc 500 de ani — se înscrie, **prin amploarea și puterea cu care a lovit în edificiul societății feudale, ca una din cele mai aprige încleștări de clasă, ca un moment de căpetenie în lupta comună a poporului român și a naționalităților conlocuitoare pentru libertate și dreptate socială.**

Izbucnirea puternicei revolte țărănești din 1514 și-a avut originea în mutațiile economice și sociale care s-au petrecut la sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul secolului al XVI-lea. Adîncirea exploatării țăranilor români, maghiari, germani și de alte naționalități, marcată de creșterea obligațiilor în muncă față de stăpînii feudali și în bani față de stat, restrîngerea permanentă a dreptului de strămutare al iobagilor de pe un domeniu pe altul, abuzurile marilor feudali și prelați, desele și pustiitoarele invazii turcești au înrăutățit din ce în ce mai mult situația țărănimii, au adus disperarea ei la limitele răbdării omenești. Deceniile dinaintea furtunosului an 1514 sînt jalonate de nenumărate răscoale țărănești, care își aprind vîlvătăile în centrul Transilvaniei (1500), în Țara Făgărașului (1508), în părțile săsești (1511—1513) și secuiești (1513).

Prilejul nemijlocit al războiului țărănesc din 1514 l-au constituit intensele preparative pentru cruciada antiotomană, susținută cu multă tărie de Papa — pe atunci Leon al X-lea — și de înalți prelați ai bisericii catolice. La 16 aprilie 1514 se publică bula papală care chema la luptă împotriva turcilor, făgăduind țăranilor eliberarea din iobăgie, iar la 24 aprilie, Gh. Doja — care se distinsese în luptele antiotomane, este ales comandant al cruciadei. O masă uriașă de iobagi, români și de alte naționalități, părăsind satele și ogoarele, se îndreaptă spre taberele de concentrare, mînați, cum observa un contemporan, „mai curînd fiindcă erau nemulțumiți de viața pe care o duceau decît din dragoste pentru creștinism". Temîndu-se că vor rămîne fără mînă de lucru pe moșii, chiar în perioada muncilor agricole de primăvară, nobilii caută însă să oprească pe țăranii ce voiau să se înroleze, iar spre a-i determina pe cei plecați să se reîntoarcă, încep presiuni și schingiuri asupra familiilor rămase acasă. Conflictul dintre țăranii adunați la Rákos, lîngă Buda și stăpînii feudali se accentuează prin ciocnirile cu oamenii nobililor din împrejurimi și în curînd se transformă în adevărate lupte, manifestate prin asedierea castelelor. La intervenția marilor feudali, regele și arhiepiscopul primat ordonă dizolvarea taberei de la Rákos și trimiterea țăranilor acasă. Dar Gheorghe Doja refuză să execute ordinul și armata cruciată se transformă într-o puternică „armată revoluționară" — după cum o numește Engels — care pornește la luptă împotriva feudalilor și a înaltului cler. Pentru răsculare iobagilor, Doja trimite două cete conduse de preoții de țară Mészáros și Barabás, iar grosul armatei condus de el însuși, de fratele lui, Grigore și diacul Balogh pornește spre Szeghed. Primul popas îl face armata țărănească la Cegléd, de unde Doja lansează apelul către iobagi și populația săracă a orașelor îndemnîndu-i să se înroleze în armata revoluționară și să distrugă „nobilimea blestemată și necredincioasă". Nereușind să ocupe Szeged-ul, armata lui Doja se îndreaptă pe Valea Mureșului spre Banat, unde iobagii erau în fierbere. Lîngă Cenad, are loc lupta între armata țărănească și cea a nobililor condusă de comitele de Timișoara, Ștefan Báthory și episcopul Nicolae Csáki. Răsculații obțin o strălucită izbîndă și, în urma unei alte victorii, reușesc să ocupe Cenadul. In acest oraș — spune Engels — Doja „proclamă republica, desființarea nobilimii, egalitatea tuturor oamenilor și suveranitatea poporului".

Resturile armatei nobililor se retrag în cetatea Timișoara pe care o fortifică. În fruntea răsculaților, Doja înaintează victorios pe Valea Mureșului ocupînd cetățile Arad, Șiria, Lipova și Șoimoș. Victoriile armatei țărănești au puternice repercusiuni în Transilvania. Cetele conduse de Meszaros ocupă Oradea, iar comitatele Bihor și Satu Mare trec de partea răsculaților. In curînd, revolta se generalizează în întreaga Transilvanie, alăturîndu-i-se țăranii și lucrătorii de la minele și ocnele din părțile Maramureșului, Clujului, Dejului, Bistriței, Hunedoarei, Sighișoarei, precum și țăranii secui.

Ceea ce este definitoriu pentru această perioadă a răscoalei este **puternicul avînt revo-**

luționar, energia nestăvilită, caracterul ofensiv al acțiunilor țărănești. Dar, pe măsură ce sîrul victoriilor răsculaților sporește, se adîncește tendința țăranilor de a localiza luptele, ceea ce duce la fărîmițarea forțelor chiar în momentul în care nobilimea înspăimîntată se grupează în jurul voievodului Ioan Zápolya și al episcopului de Alba Iulia, care cer ajutorul patricienilor sași din Sibiu. Zápolya ordonă exterminarea răsculaților, oriunde s-ar afla, prin cele mai grele chinuri.

Intre timp, armata condusă de Doja începe asediul cetății Timișoarei, în care se retrăsese armata nobililor după înfrîngerea de la Cenad. Cu toate actele de vitejie ale armatei țărănești în timpul lungului asediu al Timișoarei, cetatea n-a putut fi ocupată. Aceasta a dat răgaz nobililor să primească ajutoare. De la Buda se îndreaptă spre Banat o armată puternică, iar din Transilvania voievodul Ioan Zápolya pornește în fruntea nobililor ardeleni. Armata țărănească, aflată între Lipova și Timișoara, este încercuită de cele două armate ale nobililor și, la 15 iunie 1514, din cauza trădării unor fruntași, răsculații sînt înfrînți și comandanții lor, în frunte cu Gheorghe Doja, făcuți prizonieri. La cîteva zile, în Timișoara, Gh. Doja, fratele lui Grigore, și ceilalți conducători ai armatei țărănești sînt omorîți în chinuri groaznice, care au stîrnit indignarea tuturor contemporanilor. „Doja cu grele munci fu pedepsit ce n-au mai fost pînă aci, nici de atunci încoace — scria cronicarul Nicolae Stoica de Hațeg. Că pre el afară în vederea tuturor, pre un patul nalt de scînduri, acolo sus pre un scaun tare, cu lanțe legat l-au înțepenit, o coroană de fier în foc roșită în capu-i spre batjocură i-au pus-o și un țepter (sceptru) de fier, iar roșu, ars, cu sila în mînă i l-au pus. Și slobozindu-l din vinele mari mult sînge, deateră frățîni-său de au băut. Aci, primprejurul lui sta soțiile lui cele mai de căpetenie, pre carii trei zile nemîncați fi flămînzîră. Hengherii cu clește de fier mari, arse, roșii, carne moale de pe Doja dărabe zmulgea și acelora poruncea să o mănînce" — exclamă cu durere același cronicar. În mod sălbatic au fost uciși și ceilalți comandanți ai răscoalei.

Cetele țărănești care au reușit să scape din încercuirea de la Timișoara au continuat lupta sub comanda lui Laurențiu Mészaros și Anton Hoszu cîștigînd unele victorii în părțile Bihorului. Reușesc să ocupe și Clujul, dar cu toată dîrzenia dovedită în lupte, nu pot rezista în fața superiorității tehnice în armament, a nobililor. Pe de altă parte, mica nobilime și orășenii, la primele încercări mai grele, s-au dovedit a înclina spre compromisul cu nobilii.

Reprimarea răsculaților a fost atît de nemiloasă încît a îngrozit pe contemporani. Zeci de mii de țărani au fost uciși fără milă și alte mii de orășeni din Cluj, Dej, Turda, Lipova, fiind acuzați de participarea la răscoală, au fost privați de libertăți.

Deși războiul țărănesc din 1514 a avut consecințe dureroase pentru țărani, aceștia fiind legați de pămînt prin legiuirea lui Verbőczi — Tripartitum — iar prestațiile față de domeniul feudal s-au mărit, **el a lovit puternic în orînduirea feudală, înscriindu-se ca un moment de seamă al luptei înfrățite a iobagilor români, maghiari, germani și de alte naționalități, împotriva exploatării feudale, pentru progres social.**

Veacurile care au urmat aveau să consemneze numeroase alte asemenea momente. Preluînd și dezvoltînd glorioasele tradiții de luptă comună împotriva exploatării și asupririi ale țărănimii și muncitorimii din țara noastră, Partidul Comunist Român avea să se pronunțe statornic împotriva politicii de învrăjbire națională dusă de guvernele burgheze. Atrăgînd, încă de la înființarea sa, în urmă cu cinci decenii, pe cei mai buni fii ai clasei muncitoare, fără deosebire de naționalitate, P.C.R. a condus numeroase lupte de clasă la care au participat atît oameni ai muncii români, cît și maghiari, germani ș.a.

După actul istoric de la 23 August 1944, care a marcat începutul revoluției populare în țara noastră, odată cu cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare aliată cu țărănimea muncitoare, a fost lichidată orice fel de inegalitate socială și națională. În anii edificării societății socialiste s-a înălțat temelia politică și economică care lărgește și asigură în fapt, deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor țării. Însăși legea fundamentală a statului nostru — Constituția — garantează posibilitatea fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, de a participa și de a se afirma plenar în cadrul activității social-economice, politice și culturale din țara noastră. Măsurile inițiate de partid și stat în ultimii ani privind perfecționarea conducerii și organizării societății noastre socialiste au profunde consecințe pozitive și pe planul dezvoltării climatului prielnic afirmării multilaterale a personalității umane. Niciodată în decursul istoriei comune a poporului român și a naționalităților conlocuitoare din patria noastră, frăția, colaborarea în muncă n-au fost mai strînse, niciodată tezaurul de tradiții comune n-a fost mai bogat ca în acești rodnici ani ai înălțării societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României.

Prietenia dintre oamenii muncii români și cei de alte naționalități reprezintă astăzi o expresie a trăiniciei și forței orînduirii noastre, a unității de granit a poporului în jurul conducătorului său încercat și clarvăzător — Partidul Comunist Român.

„Mare" pe... vîrful munților

Situat într-o zonă deosebit de pitorească, orașul Piatra Neamț constituie un puternic punct de atracție atît pentru turiștii din țară cît și pentru cei de peste hotare. Puțini din cei care trec pe aici bănuiesc însă că cele trei masive care străjuiesc astăzi orașul : Cernegura, Cozla și Pietricica au fost cîndva, cu 40—60 milioane de ani în urmă, un fund de mare. Dovezile sînt cît se poate de evidente și la îndemîna oricui. Pentru a lua cunoștință de ele este suficientă o vizită la muzeul de științele naturii deschis recent în localitate.

Mărturiile aflate conferă de altminteri nu numai personalitate ci și prestigiu acestei tinere instituții de cultură. Este vorba de colecția de pești fosili, una dintre cele mai bogate și mai interesante din țară.

Rod al strădaniilor depuse de profesorul Mihai Ciobanu de-a lungul a 12 ani de căutări, colecția cuprinde peste 600 de pești fosili aparținînd unui număr de 34 de specii. Ei au fost găsiți în rocile (marne brune și șisturi disodilice) de pe cele trei masive care înconjoară orașul, la altitudini de 600—850 metri.

Oricine își poate închipui că a smulge pietrei asemenea mărturii, pe care natura le oferă cu destulă zgîrcenie, este o treabă care cere nu numai pricepere și pasiune dar și multă răbdare și perseverență. După mărturiile profesorului, fiecare pește a fost descoperit cu prețul multor zile și săptămîni de trudă, timp în care a trebuit să fie spart zeci, sute de tone de piatră. Firește că și satisfacțiile au fost pe măsura eforturilor depuse. Profesorului Mihai Ciobanu îi revine meritul de a fi descoperit în această zonă cinci specii noi de pești fosili necunoscuți pînă acum în lume. Numele atribuite : Idrissia Carpiromanica, Pinufothunus Cernegurae, Eomyctophum Cozlae sînt deosebit de semnificative. Ele vor aminti multor generații de acum înainte despre comorile și misterele acestor meleaguri.

Faptul că cei mai mulți pești sînt foarte bine conservați, la unii s-a păstrat pînă și culoarea solzilor, a permis efectuarea unor studii aprofundate. Ele fac de altminteri obiectul unor comunicări științifice apărute de curînd în publicațiile de specialitate ale Institutului geologic. Paleoihtiologi din peste 20 de țări din diferite colțuri ale lumii se interesează îndeaproape de descoperirile profesorului pietrean. Concluziile la care duc aceste descoperiri sînt deosebit de valoroase. Am vrea să ne referim la una singură : existența la anumiți pești a unor organe fosforescente este o dovadă că marea caldă ce se întindea în Oligocen pe aceste locuri avea o adîncime considerabilă. Așa că nu uitați: atunci cînd urcați pe pantele destul de abrupte ale Cozlei sau Cernegurei, în realitate coborîți în abisurile nebănuite ale unei străvechi mări oligocene.

C. AZOIȚII

SECVENȚE

ASTRONAUTICĂ: SONDAJUL LUNII

de ing. Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

După ce în august au folosit perfect imprejurarea astronautică favorabilă pentru trimiterea în incursiune venusiană a unui robot spațial, responsabilii programului cosmic sovietic ne-au rezervat pentru septembrie o adevărată surpriză astronautică : scoaterea în rodaj selenar a unui nou tip de stație automată interplanetară din seria „Luna", cu aptitudini și performanțe de-a dreptul uimitoare. „Luna"-16, stația la care ne-am referit, se anunțase încă de anul trecut ca un model perfecționat de vehicul interplanetar. Avem în vedere misiunea „Luna"-15, desfășurată în perioada 13-21 iulie, asupra căreia s-au emis atunci tot felul de ipoteze, ca de pildă, că s-ar urmări să se pună la punct un aparataj adecvat pentru dirijarea fără greș spre orice punct de pe suprafața Lunii, a stațiilor din seria „Luna", satelizate provizoriu în jurul Selenei.

Pentru observatorul atent era clar că „Luna"-15 inaugurează o nouă generație de automate selenare, foarte probabil cu masa inițială în jur de 5-6 tone și cu o dotație corespunzătoare pentru efectuarea impecabilă a unor manevre oricît de complicate pe orbită circumlunară, în vederea aselenizării în locul dorit. Și mai era clar un lucru important, și anume că odată omologată, această stație va constitui baza tehnică a unui program vast de exploatare a Lunii, atît cu ajutorul automatelor, cît și nemijlocit, de către echipaje pămîntene.

„LUNA"-16, ROBOT POLIVALENT

Vestea lansării, la 12 septembrie curent, a primului exemplar operațional al noii serii de automate selenare sovietice i-a găsit totuși pe observatorii din afara cercului oficial informat prea puțin edificați asupra capabilităților aparatului. Încît, a fost o adevărată surpriză dezvăluirea acestora, pas cu pas, începînd cu excelentele manevre orbitale circumlunare, urmate de o aselenizare precisă și culminînd cu startul magistral de pe suprafața Lunii, după o achiziție valoroasă de rocă, forată cu migală de zelosul robot. O dată stația scăpată din prizonieratul lunar și trecută pe traiectoria de reintoarcere spre Pămînt, piesa era jucată. Rolul polivalent al stației avea să se realizeze integral, de acum fără prea mari emoții pentru cunoscători. Certitudinea succesului era conferită de experiența sovietică în materie, acumulată cu ocazia celor trei reușite „Zond".

DOUĂ PROGRAME COMPLIMENTARE

Iată-ne deci în fața unei evidențe interesante : două programe lunare sovietice, „Zond" și „Luna", la o conjuncție semnificativă. Se cuvin explicații și încercăm să le formulăm.

Dar mai întîi o scurtă recapitulație.

Practic, una după alta, respectiv la 15 septembrie și 10 octombrie 1968, au fost lansate spre Lună exemplarele nr. 5 și 6 ale seriei „Zond" — stații automate interplanetare de tip experimental. „Zond"-5 a survolat Luna, a fotografiat-o și s-a reîntors fără vreo abatere pe Pămînt, după o traiectorie balistică nemodificată, amerizînd lin în apele Oceanului Indian. Cealaltă stație, „Zond"-6, după un înconjur al astrului de noapte s-a înscris de asemenea pe o traiectorie naturală de revenire, căreia însă i-au fost aduse modificări esențiale după reintrarea în atmosferă, astfel că s-a reușit o aterizare (nu amerizare !) fără cusur, pe teritoriul sovietic.

Un an mai tîrziu, la 8 august 1969, a fost scoasă în probe și experimentată cu succes stația „Zond"-7, adevărat robot de performanță, înzestrat cu facultatea (tehnică) de a realiza pătrunderea autodirijată în atmosfera terestră. Grație acestei aptitudini, după ce a înconjurat Luna, „Zond"-7 s-a înapoiat pe Pămînt și a aterizat, surprinzător de precis, într-o regiune stabilită de pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Observăm așadar un transfer elegant de experiență de la un program spațial la altul, fiecare nouă misiune beneficiind generos de toate dobîndirile anterioare. În concret, reîntoarcerea din misiune a stației „Luna"-15 s-a făcut exact după scenariul „Zond"-7.

OMUL ȘI AUTOMATELE, ÎN LUNĂ ?

Vrem, nu vrem, ajungem acum la una dintre cele mai controversate probleme ale colocviului (neformalizat) astronautic contemporan : omul sau automatele, în Lună ? Firește, răspunsul imediat logic este : omul ȘI automatele ! Se impun totuși unele precizări.

S-a notat mai sus că „Zond"-7 a făcut o frumoasă demonstrație de vigoare... cibernetică a unui aparat spațial. Vom asocia acestui fapt două idei deloc de ignorat : 1) specialiști sovietici au afirmat că „Zond" este un vehicul lesne de amenajat ca vehicul pilotabil ; 2) pe timpul experimentului „Zond"-7 s-a urmărit să se controleze în așa măsură regimul de zbor, îndeosebi în perioada vitregă a reintrării în atmosferă, încît suprasarcinile din cabină să nu depășească valorile obișnuite din navele pilotate.

De aici, firesc, părerea că s-a pregătit de fapt vehiculul pilotabil util pentru operațiile lunare ulterioare. Deci, un vehicul pentru transport de selenauți, un vehicul care ar putea încorpora foarte bine întregul sistem automat de comandă și control — sigur și economic — pus la punct în cadrul misiunii „Luna"-16. Este o deducție suficientă pentru a admite că tehnica selenară sovietică acum disponibilă poate fi oricînd acomodată unor programe (sarcini) de investigare a Lunii cu ajutorul navelor pilotate.

De altfel și în comentariile de specialitate se acreditează tot mai mult această teză a îmbinării mijloacelor de explorare. Sondele și stațiile automate gen „Luna"-16 sînt, evident, o cale mai avantajoasă pe plan economic și umanitar (în legătură cu riscul acțiunii) pentru extinderea cîmpului de cercetare asupra tuturor configurațiilor specifice ale Selenei (prospecțiuni în munți, în zone mult accidentate și în adîncul craterelor mari). Pe de altă parte, navele pilotate își au rolul și însemnătatea lor în activitățile spațiale și îndeosebi în explorarea Lunii. Oamenii debarcați pe celălalt „tărîm" vor avea multe, foarte multe lucruri importante de făcut ; într-o primă etapă vor controla starea automatelor, vor efectua observații inteligente asupra naturii lunare și vor stabili noi experiențe de efectuat în această natură extraterestră. Mai tîrziu vor organiza stații și laboratoare permanente, extrem de utile pentru progresul tehnico-științific general al omenirii, pentru o cunoaștere mai aprofundată a lumii materiale înconjurătoare. Nu încape nici o îndoială că personalitatea umană se va manifesta suficient pentru a-și justifica prezența în mediul investigat. Dar despre aceasta vom mai avea prilejul să discutăm, încît aici lăsăm loc altor citorva considerații oportune.

MAREA CHEIE : STAȚIA ORBITALĂ

Nu o dată s-a subliniat că Uniunea Sovietică tratează prioritar programul spațial privitor la construcția de stații orbitale locuite, permanente, în jurul Pămîntului și că se intenționează ca de pe o asemenea bază să se pornească atît în incursiunile lunare, cît și în primul voiaj interplanetar spre planeta Marte. Într-adevăr, termenele operații „Soiuz" sugerează tocmai o atare preocupare și pare destul de aproape momentul deschiderii șantierului cosmic așteptat.

Înseamnă oare că în practica astronautică sovietică stația orbitală va juca un rol condițional ? Nicidecum. O dată elaborate și verificate experimental soluțiile care determină securitatea deplină a zborului pe traseul Pămînt — Lună, echipele fiind pregătite și tehnica de poligon asigurată, nu mai rămîne decît să se pindească momentul astronomic favorabil pentru declanșarea acțiunii. Asupra justificării acesteia este de prisos să mai stăruim.

În același timp însă, existența unor automate recuperabile de sondaj de talia sondelor „Luna" din noua generație, îndreptățește folosirea cu precădere a acestora în situații de felul celor menționate. Pe lîngă costul incomparabil mai redus al unei incursiuni astfel organizate (operația „Luna" costă de circa 50 de ori mai puțin decît cel mai economic zbor pînă la Lună, cu aselenizare, al unei nave pilotate), aceasta prezintă avantajul net al neexpunerii unor oameni riscului călătoriei în necunoscut, într-o etapă cînd lumea lunară mai ascunde încă destule taine.

Cu totul alta va fi situația peste 4—5 ani, cînd automatele vor fi dezlegat tot mai multe enigme ale Selenei, iar navele pilotate își vor fi croit treptat drum sigur spre ea. Or, aceasta corespunde tocmai etapei preconizate pentru realizarea stațiilor orbitale amintite.

Privit în această perspectivă, evenimentul astronautic de săptămîna trecută jalonează minunat o magistrală largă și luminoasă spre prima redută cerească supusă genialității umane, spre cel dintîi colț de lume nepămînteană pe care au pășit solii Pămîntului.

DE FIRUL EVENIMENTELOR

ALTĂ AGENDĂ

de Nicolae LUPU

Nu știm dacă vreodată în bogata sa istorie comercială faimoasa Oxford Street din Londra a mai cunoscut un asemenea spectacol : coadă la... poezie. Și totuși autoarea volumului, care dădea de zor autografe, a declarat unor ziariști atrași și ei de eveniment la fața locului : „Oamenii nu prea citesc versuri". Atunci de ce coadă ? Ce calități aveau versurile lui Mary Wilson pentru a provoca un asemenea asalt ? Criticii literare îi rămîne sarcina să le stabilească dar mulți din cei prezenți și-au trădat într-un fel natura pasiunii lor bibliofile solicitînd cu insistență ca volumul să fie semnat și de soțul poetei, care stătea într-un colț fumînd satisfăcut din pipă.

„Nu, răspunse cel interpelat, mă simt destul de fericit aci. Astăzi este rîndul ei să facă declarații și să dea autografe". În cele din urmă soțul poetei s-a lăsat înduplecat și semnătura sa a fost mai solicitată decît cea a autoarei cărții. Explicabil... Autorul autografelor pe cartea altuia era Harold Wilson, fostul premier englez, care a pierdut ultimele alegeri. Evident, mulți ziariști au vrut să știe cu ce se ocupă un prim-ministru după ce este nevoit să părăsească puterea. Cu aceea de agent literar al soției ? N-ar fi exclus deși nu este cazul. Ce-i drept există unele precedente literare. Fostul premier Eden s-a apucat să-și scrie memoriile, iar fostul premier MacMillan, nu s-a limitat numai la atît, ci a revenit la o veche pasiune literară : afacerile cu cărți. Domnul Wilson însă are o agendă mai bogată. Zilele trecute a fost trezit din somn la 12,30 noaptea de sunetul strident al telefonului. Recepționista anunță cu deferență : „Avem o chemare din Malta pentru primul ministru".

— Ați greșit numărul, răspunse Harold Wilson, trebuie să căutați la numărul...

...Și fostul locatar de la Dowing Street 10, indică telefonul actualului ocupant al reședinței oficiale. Recepționista își ceru scuze, dar nu putu să nu-și manifeste mirarea față de faptul că o persoană particulară cunoaște atît de bine receptorul secret al cabinetului. „Știți, precizează sec Harold Wilson, obișnuiam și eu să fiu prim-ministru". Acum, spun ziariștii, în afară de semnarea de autografe pe volumul de poezii al soției, pe agenda fostului premier ar fi fost înscrise următoarele probleme : Cum se explică faptul că există oameni, chiar și în Malta care să nu știe că domnul Heath este noul prim-ministru ? De unde a avut solicitantul telefonul care nu figurează în anuarul public ? Cine era cel ce a chemat și ce a vrut ?

Nu se poate crede însă că ordinea de zi a activității fostului premier se limitează la atît. Chiar numai înmulțirea unor asemenea relatări privind viața sa particulară sugerează, că pe undeva a început să lucreze mașina publicitară destinată a menține pe afiș figura fostului premier. Începe lupta pentru revenire. Poate tocmai de aceea la Congresul laburist din această săptămînă, Harold Wilson, care în timpul guvernării nu a precupețit nici un efort pentru a chema la ordine sindicatele, a arătat, după cum transmite France Presse, că partidul laburist „va sprijini justele revendicări ale Trade-Union-urilor și va combate, prin toate mijloacele, politica economică și socială a guvernului".

Așadar, coada de pe Oxford Street se poate prelungi pînă în Dowing Street în fruntea ei situîndu-se Harold Wilson. Ceea ce dovedește că se pricepe și la... poezie.

O jucărie periculoasă

Pregătindu-se de plecare Auna îi tot reamintea lui Carlo să fie cu băgare de seamă căci cei doi copii (de un an și de patru) erau tare neastîmpărați.

— De ce nu-i iei cu tine ? Sînt obosit și vreau să mă odihnesc.

— Este vorba doar de patru ore, cît fac cumpărăturile. Ai grijă să nu li se întîmple ceva.

Carlo era sigur că n-avea ce să li se întîmple căci găsise soluția : pe Tată, fetița de un an, o pusese în țarc cu o puzderie de jucării în jur, iar Beppe, la umbra unui arbore secular, se juca cu pietricele. Își luă o carte și se întinse în fotoliul de grădină. Liniștea nu dură decît puțin.

— Eu vreau să mă joc.

— Sigur. Du-te pe pajiște și ai grijă să nu te lovești.

Beppe o porni într-acolo, dar după cîteva clipe se întoarse :

— Ce-i asta, tată ?

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

— O margaretă, nu vezi ?

— Dar asta ?

— O piatră, Beppe.

Copilul plecă. Se întoarse iar ținînd în mînă ceva ce fusese o lăcustă.

— Dar asta ce-i ?

— Este... adică a fost o lăcustă. Dar de ce nu te liniștești o dată, Beppe ? Privește ce cuminte e surioara ta.

— Eu mă joc de-a căutatul lucrurilor.

— Mai bine joacă-te cu Tata.

Ideea îi surise copilului care plecă spre țarc. Carlo citi liniștit puțin timp pînă cînd Beppe se întoarse din nou :

— Tată, ce sînt găurile alea din pom ?

După un geamăt surd Carlo răspunse că pomul e foarte bătrîn și de aceea are găuri. — Hai du-te și joacă-te !

Beppe plecă iar. Trecură zece minute. Din cînd în cînd Carlo ridica ochii din carte și privea pe cei doi spiriduși.

— Tată !

— Da !

— Vino să vezi ce-a găsit Tată !

— Oh, Beppe ! Fii te rog cuminte, dacă vrei adu-mi tu aici ce-a găsit Tată.

— Nu pot. Vino tu.

— Ce-ai găsit, Tată ? — strigă exasperat Carlo ; dar zîmbi imediat și-o porni spre pom. Beppe era în picioare și privea fetița care era în genunchi, în țarc părea că ține ceva în mînă.

— Hai Tată, arată-mi !

— Vino, vino ! — făcu băiatul. E așa de lungă... și se mișcă toată, vino ! E un șarpe.

Carlo văzuse. Se opri îngrozit, nemaiputîndu-se mișca. Văzuse în mîna durdulie a fetiței coada groasă a unei vipere, trei sferturi băgată în scorbura copacului. Coada vibra cu furie, reptila încercînd să scape. Strîmtoarea găurii nu permitea viperei uriașe să se întoarcă ; dar putea s-o facă dintr-o clipă într-alta... peste o secundă.

— Tată... dă-i drumul... — bîlbîi Carlo. Ce să facă ? Era poate în zadar. Auna plecase cu mașina... S-ar fi întors oare la timp ca să meargă la doctor ? Teroarea îl strîngea de gît. Repetă :

— Tată, dă drumul șarpelui... abia șoptise. Fetița îl privi ciudat. Beppe era însă încîntat de coadă care tremura... Carlo scos din minți făcu un salt înainte :

— Tată ! Tată — urlă disperat. Speriată fetița scăpă prada... și coada reptilei dispăru în scorbură.

S-a petrecut într-o localitate de pe lîngă Stresa (Italia).

(Din „Domenica del Corierre")

Greu să fii mama a cinci gemeni ! Irene Hanson din Rayleigh (Anglia) care a născut, nu de mult, cinci copii (patru fete și un băiat) are adevărate probleme cînd trebuie să iasă la plimbare cu ei (două cărucioare) sau să spele schimburile lor. Irene Hanson se mîndrește cu titlul de prim femeie din Anglia care a născut cinci gemeni !

MIKE WOOD din Arizona a fost eliberat din închisoare. A furat imediat automobilul cel mai apropiat și a plecat cu el la un bijutier. Pe acesta l-a amenințat cu un revolver pe care l-a găsit în mașină, a luat cîteva bijuterii, a fugit din magazin și voia să se urce în mașină. Mașina nicăieri — cineva o furase. Bijutierul între timp chemă poliția și astfel libertatea lui Mike a durat numai 53 de minute.

DOUĂ INSULE situate la gura deltei riului Neva în Leningrad vor fi legate de o străduntunel sub apă. Această stradă va avea o lungime de circa 1 km. Constructorii vor excava mai întîi la fundul riului o groapă uriașă în care vor așeza secțiunile de beton armat de multe tone ale străzii-tunel.

„DE PRETUTINDENI"

RECENT, 21 de studenți suedezi s-au înghesuit într-un automobil de mic litraj doborînd astfel „recordul" colegilor lor francezi. Aceștia nu au putut adăposti într-un automobil de același tip decît 18 persoane. Comentariul unuia din proaspeții recordmeni : Cea mai dificilă operație în stabilirea recordului a fost coborîrea din mașină...

PE PIAȚA japoneză s-a lansat un costum care să apere corpul de căldură. Costumul are o căptușeală impermeabilă prin care circulă aer comprimat reglat de un termostat ce poate reduce temperatura pînă la 20 grade cînd afară termometrul arată 40.

SPERIAT de fluierul unui jandarm care-i atrăgea atenția că traversează greșit, automobilistul Charles Morshel, în vîrstă de 71 de ani, a făcut o criză cardiacă și a murit. Morshel conducea de 52 de ani și nu fusese amendat niciodată.

ÎN NORVEGIA s-a înființat o societate pentru concepția automobilului electric. Guvernul contribuie la fabricarea primelor zece mașini experimentale cu suma de 500 000 coroane norvegiene.

O STICLĂ NOUĂ destinată în primul rînd pentru industria automobilistică a fost concepută în Belgia. Este pe jumătate mai subțire și mai ușoară decît sticla obișnuită și este atît de elastică încît nici lovitura directă cu capul nu trebuie să se soldeze pentru cel lovit cu accident. În plus suprafața sticlei este prevăzută cu un strat subțire de metal ale cărui avantaje se manifestă în orice anotimp : vara apără de razele solare iar iarna împiedică formarea poțighițelor de gheață.

ÎN REVISTA franceză „Gastronomie" s-a publicat următorul anunț : „Știu să conduc o mașină, să călăresc, să joc tenis, și să visiesc. Caut bărbat care să știe să gătească, în vederea căsătoriei".

PARISUL este orașul cel mai vizitat din lume. În anul trecut a fost vizitat de 4,5 milioane persoane, în timp ce Londra a înregistrat 3,5 milioane, iar New-Yorkul 2,5 milioane.

S-a încheiat recent unul dintre cele mai populare și interesante concursuri din Anglia. Este vorba de concursul „Miss Săpun 1970" rezervat pentru fetițe pînă la 10 ani. Juriile au avut mult de lucru pentru a alege în finală doar cinci dintre cele 87 318 concurente participante la acest original concurs care, în fond, urmărește deprinderea în și mai mare măsură a copiilor cu folosirea săpunului.

Iată pe cele cinci candidate rămase în finală examinînd micuța coroană, care s-a acordat, pînă la sfîrșit, lui Belinda-Jane Anderson, prima din stînga.

CACAO CU... GUST AMAR

În mijlocul lunii septembrie, o cunoscută bancă din orașul elvețian Basel, „United California Bank în Basel A.G.", controlată de banca americană cu același nume și cu sediul în Los Angeles, și-a tras obloanele, după prealabila arestare a șapte din înalții ei funcționari, inclusiv membri ai conducerii. Nu e vorba de un faliment — sau, cel puțin, nu încă — ci de primele consecințe ale descoperirii unui deficit substanțial, pentru care nu există acoperiri scriptice, legale, rezultînd din afaceri frauduloase de mare anvergură. Pierderile se cifrează la 170 000 000 franci elvețieni, sumă respectabilă, mai cu seamă în raport cu ultimul bilanț al instituției, ce nu depășește 390 000 000 franci.

Spre stupefacția generală, afacerile ilicite date la iveală n-au fost efectuate în domeniul activității bancare uzuale. Lipsa milioanelor provine, în cea mai mare parte, din speculații așa-zise „pe termen", cu... cacao, care au dat greș, spre ghinionul celor ce le-au efectuat. Cine anume sînt ei ? Cum și în interesul cui au acționat ? Pînă la ce nivel al ierarhiei conducătoare a băncii erau cunoscute — și autorizate — aceste operații, rămase necontabilizate ? Iată întrebări (încă fără răspuns, întrucît cercetările și verificarea scriptelor băncii se află în curs), pe care și le pune presa elvețiană în legătură cu acest caz, calificat drept „cel mai mare scandal bancar" din țară. Subliniind că suma în discuție constituie un „record" în materie, cotidianul „Neue Zürcher Zeitung" scrie că „ un manco de asemenea proporții n-a fost înregistrat niciodată pînă acum, în îndelungata istorie a instituțiilor bancare elvețiene, cu prilejul vreunui colaps bancar".

De altfel, nu și-au aflat răspunsuri explicite nici întrebările privitoare la ceea ce s-a întîmplat, de fapt, la „United California Bank" (mai pe scurt : U.C.B.) din Basel. Declarațiile publice ale forurilor autorizate s-au menținut — din motive ușor de înțeles — la nivelul unor relatări ce ocolesc cu dibăcie esențialul. Ele permit, totuși, reconstituirea cîtorva secvențe ale scandalului, evident cu numeroase implicații.

Întîi, de notat că primele știri — „aproape de necrezut" pentru ziarul sus citat — despre neregulile de la banca din Basel, au parvenit acestei gazete elvețiene de... dincolo de ocean. Și nu întîmplător. După cum a arătat ulterior, în cursul unei conferințe de presă, primvicepreședintele U.C.B. din Los Angeles, Neal T. Moore, sosit de urgență în Elveția, primul informat despre dezastrul de la U.C.B. din Basel a fost președintele Consiliului de administrație al băncii americane patroane, Frank L. King, care prezidează în același timp și consiliul de administrație al instituției din Basel. Informațiile i le-a adus, personal, vicepreședintele acestui consiliu, dr. Paul Erdman, conducătorul principal al U.C.B. din Basel, care a traversat Atlanticul special în acest scop. Dr. Erdman, de naționalitate americană, este fondatorul acestei bănci, în 1965, sub firma „Salik Bank in Basel A.G." ; abia în 1969, prin achiziționarea majorității acțiunilor ei (circa 58 la sută) de către banca din Los Angeles, ea a devenit un gen de filială a acesteia, sub actuala ei denumire. După cum a declarat prim-vicepreședintele Moore reprezentanților presei, o dată cu el au sosit la Basel și alți membri ai consiliului de administrație din Los Angeles, care s-au constituit de îndată într-o comisie specială pentru cercetarea situației băncii afectate, primind, chiar în prima ei zi de activitate, demisia lui Erdman și a locțiitorului său, dr. Alfred Kaltenbach, șef al secției pentru scrisori de valoare a băncii. Moore a răspuns evaziv la întrebările ziariștilor afirmînd că nu e în măsură să dea detalii despre „afacerile neautorizate cu materii prime" efectuate de cei din Basel, precizînd doar că speculațiile în cauză nu erau cunoscute, în afară de Erdman, nici unuia din membrii celor două consilii de administrație Dar, în ciuda acestei „discreții", s-a putut afla că materia primă în discuție era cacao, și anume într-o cantitate imensă, circa 170 000 tone, reprezentînd nu mai puțin decît o optime din recolta de cacao a anului ; că în schimbul importantelor fonduri necesare pentru speculațiile respective, U.C.B. din Basel a primit niște „garanții" destul de dubioase ; că operația nu apare în nici un registru al băncii și că nu s-a putut încă afla cu cine anume au fost încheiate tranzacțiile „pe termen".

Cum pot duce tranzacții de acest gen la un deficit de asemenea proporții, reiese clar din „mecanismul" așa-numitelor speculații „pe termen". Se achiziționează „în principiu" o anumită cantitate de marfă — în cazul de față cacaoa respectivă, cu mult înainte de a fi recoltată — pe baza prețului pe piața mondială în momentul încheierii tranzacției. Dacă acest preț scade (și de obicei tranzacțiile se încheie atunci cînd se conturează asemenea tendințe) rezultă cîștiguri serioase pentru speculanți. Dacă în schimb prețul crește, au ghinion... ca cei de la U.C.B. din Basel. Cînd s-au lansat în această afacere, ei s-au bazat, evident, pe faptul că prețul livrei de cacao se afla în scădere (de la 46 cenți la 29 cenți în intervalul dintre decembrie anul trecut și mai a.c.). Or el a început apoi să crească, ajungînd, pînă la sfîrșitul lui august, la 40 cenți livra. Ținînd seama de cantitatea de cacao speculată proporțiile deficitului sînt explicabile...

Constatările făcute la Basel de trimișii U.C.B. din Los Angeles și experții speciali angajați au fost de asemenea natură încît autoritățile elvețiene de resort au fost sesizate și s-au operat întîi cinci, apoi alte două, arestări, printre primii arestați numărîndu-se cei doi conducători demisionari ai instituției, dr. Erdman și dr. Kaltenbach. Dat fiind că verificarea scriptelor băncii va dura, previzibil, pînă aproape de sfîrșitul anului, e de prevăzut ca procesul, cu alte cuvinte deznodămîntul scandalului bancar, să mai întîrzie.

Dar încă din momentul izbucnirii lui, reprezentanții conducerii U.C.B. din Los Angeles au ținut să facă unele precizări oficiale, nu lipsite de interes. Anume că banca americană e gata să pună la dispoziție „ mijloace nelimitate" pentru acoperirea deficitului, în măsura în care sumele lipsă afectează pe debitorii și creditorii filialei, inclusiv pe deținătorii restului de 42 la sută din acțiunile ei, aflate în mîinile unui grup de mici bănci suedeze și ale unor investitori americani și elvețieni. Desigur că nu e vorba de un gest de complezență față de cei păgubiți și nici de grija față de interesele lor. Interesele în joc sînt cele proprii ale băncii americane care încearcă, pe această cale, reducerea proporțiilor scandalului în care e, oricum, implicată. Și aceasta tocmai într-un moment cînd influenta „Uniune a băncherilor elvețieni" a luat în discuție o serie de probleme ale relațiilor cu băncile americane, exprimînd în acest context, o anumită îngrijorare în legătură cu creșterea numărului băncilor străine, mai cu seamă americane, pe teritoriul elvețian...

Rămîne însă de văzut dacă, în cele din urmă, U.C.B. din Los Angeles va pune la dispoziție întreaga sumă deficitară. (În momentul declarației amintite era vorba „doar" de 130 milioane ; lipsa a încă peste 40 a apărut în cursul verificărilor de pînă acum. Și cine știe...)

Și mai rămîne de văzut dacă, și în ce fel, compensațiile oferite la Los Angeles vor reuși să... îndulcească gustul amar al tonelor de cacao speculate la Basel.

A. STANCIU

ECOURI LA CEL DE AL V-LEA CONCURS ȘI FESTIVAL „GEORGE ENESCU"

Ultimul gong al acestei veritabile toamne muzicale bucureștene s-a stins. Dar ecourile la cea de a V-a ediție a Concursului și Festivalului internațional „G. Enescu" vor dăinui încă multă vreme, ducînd în toată lumea, din Japonia pînă în America, acolo unde se vor întoarce invitații și concurenții, mesajul fierbinte al artei, glasul păcii și al înțelegerii între oameni, mărturii despre ospitalitatea și prietenia cu care își înconjoară poporul nostru oaspeții. Nu vom arăta aici, nu avem nici intenția, nici spațiul necesar, care sînt cîștigurile acestei manifestări artistice de importanță mondială. Destul că vom aminti, printre ele, pe acela de inestimabilă valoare, al mai bunei cunoașteri peste hotare a muzicii, a spiritualității românești. Dar mai bine să dăm cuvîntul, autorizat, unora dintre marile personalități muzicale, venite la București spre a cinsti memoria lui George Enescu :

ANDRE MARESCOTTI, compozitor din Elveția, președintele Federației Concursurilor Internaționale de Muzică : Această ediție a confirmat strălucit prestigiul de care se bucură în lume Concursul „G. Enescu", membru fondator și preponderent al Federației noastre. Excelentissima sa organizare, programul deosebit de pretenții, participarea unor concurenți de o ridicată valoare — mulți dintre ei sînt cîștigătorii unor diferite premii la alte concursuri mari din lume — i-au conferit atributele unei sărbători a muzicii, au contribuit la această izbîndă artistică. Aș vrea să menționez, pe lîngă înalta măiestrie dovedită de laureați, pregătirea în general foarte bună a concurenților români. Mai apoi, faptul că acest concurs a fost, pe tot parcursul lui, dublat de un festival cu manifestări dintre cele mai prestigioase, a constituit un cîștig enorm pentru candidați.

Marchizul de GONTAUT BIRON, vicepreședintele Federației Concursurilor Internaționale de Muzică, președinte de onoare al Concursului Marguerite Long — Jacques Thibaud : Eu nu am lipsit de la nici o ediție a Concursului și Festivalului „George Enescu". M-am atașat foarte mult de acest concurs și poate pentru că sînt francez și francezii, cum se știe, nutresc o simpatie specială pentru dumneavoastră, românii, dar mai ales deoarece Concursul „George Enescu", și această ediție a demonstrat-o din plin, este organizat impecabil, are o ținută elevată și oferă atît concurenților cît și membrilor în juriu condiții admirabile de lucru. Ce poți dori mai mult ?

Îmi pare bine că Silvia Marcovici a demonstrat că e o foarte talentată violonistă — de altfel eu știam asta mai de mult — confirmînd atît premiul de la concursul Marguerite Long — Jacques Thibaud, cît și celelalte succese din străinătate. Îi prevăd o carieră internațională, ca și lui Radu Lupu, de exemplu, un alt mare talent din România.

MAGDA TAGLIAFERRO, pianistă, profesoară din Brazilia : Concursul — un imens succes prin faptul că s-au descoperit atîtea talente și asta este admirabil. Mă bucur foarte mult. Festivalul — de la început și pînă la sfîrșit — s-a desfășurat sub semnul muzicii românești și asta este iarăși admirabil, și iarăși mă bucură pe mine, ca prietenă a României (îmi dați voie să mă numesc așa, nu ?)

Deseori, m-am dus special la cîte un concert ca să ascult lucrarea românească, așa cum s-a întîmplat, de exemplu, la concertul Orchestrei Filarmonicii din Cluj, cînd, deși eram puțin cam bolnavă, m-am aflat în sala Radio pentru a asculta Oratoriul „Miorița" al prietenului meu Sigismund Toduță. E formidabil. Construcția clasică a acestui oratoriu atît de modern, grandioasă dar de o mare simplitate în același timp, paginile corale atît de seducătoare, totul m-a încîntat. Emil Simon e unul dintre așii mondiali ai baghetei.

KLAUS EGGE — Președintele Uniunii Compozitorilor din Norvegia : Acum cînd plec către casă vă pot mărturisi cît de folositoare se dovedește a fi vizita mea în România. Am luat contact cu noua dumneavoastră cultură și, în pofida depărtării dintre țările noastre, am găsit aici preocupări comune. Am vizitat muzee și mănăstiri care atestă o cultură străveche, am ascultă muzică populară, atît de bogată și originală. Sînt impresionat în special de avîntul și vigoarea școlii componistice românești : tinerii compozitori între 25—40 de ani, cîntați la festival, au dezvoltat o foarte bună tehnică, în special în muzica de cameră, pornind de la caracteristici specifice românești. Cel puțin două dintre orchestre — a Radioteleviziunii și a Filarmonicii din Cluj, dirijată de Emil Simon, care e o personalitate deosebită — sînt comparabile pe plan mondial. Și nu vreau să uit acest fantastic Madrigal al lui Marin Constantin, pe care sper să-l aud și la Festivalul Țărilor Nordice de la Bergen din țara mea, care va avea loc în mai viitor și de a cărui organizare mă ocup. Voi face demersurile necesare, am și vorbit cu maestrul Ion Dumitrescu, în acest scop. De asemenea, poate vom asculta în acest festival creațiile unor compozitori ca Ion Dumitrescu, Sigismund Toduță, Aurel Stroe, Ștefan Niculescu, Miriam Marbé, Octavian Nemescu și alții, al căror nume nu-mi vine acum pe buze și care m-au impresionat în mod deosebit.

HENRYK SZERYNG, violonist din Mexic : Am mai spus încă unui corespondent de presă că Bucureștiul a devenit în această toamnă de neuitat o „capitală mondială a muzicii" și nu exagerez deloc făcînd această afirmație. Eu, ca muzician, apreciez foarte mult acest Festival, îl socot printre cele mai bune din lume și, după cîte am văzut și ascultat la această ediție, mi se confirmă încrederea. Strict ca interpret, sînt încîntat să fi concertat la București, în fața unui public admirabil. Mi-am reîntîlnit aici mulți prieteni și prezența noastră e un omagiu adus artei lui Enescu și continuării tradiției ei în România.

Premiul pe care l-am acordat violonistului român mai bine situat în concurs îl consider expresia acestui omagiu. În calitate de consilier muzical onorific al guvernului mexican pe lîngă UNESCO sper că prin acest înalt organism să stabilim și mai multe contacte.

ULRICH DIBELIUS, muzicolog și critic muzical din R.F.G. : Sînt aproape uimit de calitatea și cantitatea muzicii românești noi a cărei cunoaștere ne-a fost prilejuită de Festivalul „George Enescu", la care socotesc deci că am participat cu folos. Compozițiile românești merită și trebuie difuzate în toată lumea. Festivalul „George Enescu" ca și concursul de altfel, facilitează acest lucru, dar nu trebuie să vă opriți aici. Socot că muzica românească modernă are un cuvînt greu de spus în evoluția muzicii pe plan mondial. Eu am intuit mai de mult acest lucru și acum intuiția a devenit o certitudine. La Radio Bavaria din München, unde fac emisiuni muzicale, am difuzat pînă acuma creațiilor unor compozitori ca Tiberiu Olah, Anatol Vieru, Aurel Stroe, Ștefan Niculescu. Voi continua cu noi lucrări descoperite acuma printre care aș putea cita titluri aparținînd tinerilor Octavian Nemescu, Corneliu Cezar și alții.

ABDUL-WAHAB BALAL, critic de artă din Irak : Am atîtea impresii acumulate în acest „sejur" al meu la București încît aproape că am căutat un jurnalist căruia să mă destăinuiesc. Aș vrea să exprim mulțumirile mele organizatorilor Concursului și Festivalului internațional „George Enescu", pentru felul în care a fost organizată această manifestare la care mi-a fost făcută bucuria să fiu invitat. Sînt printre primii care au difuzat muzica lui G. Enescu în Irak și prin intermediul marilor sale creații am devenit un prieten statornic al culturii românești cu care, de altfel, cultura noastră din Irak are destule afinități. Frecvent, la postul de radio Bagdad, împreună cu un coleg, și el mare admirator al muzicii românești, inițiem emisiuni culturale în care un loc aparte îl au creațiile românești. Am avut prilejul să ascult în acest festival și muzică românească nouă pe care mă voi strădui s-o fac cît mai cunoscută și iubită în Irak. Voi reveni, de asemenea, cu plăcere, oricînd în România.

Nicolae SPIRESCU

Din tainele arhivelor

A. VLAHUȚĂ ȘI M. SADOVEANU REFERENȚI CULTURALI

Din virful piramidei instrucțiunii române, Spiru Haret veghea continuu la luminarea maselor populare. Numărul școlilor populare și liceale se mărea de la an la an. Tot mai multe fonduri erau canalizate în această direcție.

Stimulați, material și spiritual, scriitorii și oamenii de știință adresează Administrației Casei școalelor, ofertă după ofertă: Șt.O. Iosif — „Zorile", Ion Bogdan — „Relațiile Țării Românești cu Brașovul și cu Țara Românească" ș.a.

Asupra calității acestor oferte, își spuneau primul și ultimul cuvînt referenții încercați și de talent: A. Vlahuță, G. Coșbuc, M. Sadoveanu ș.a.

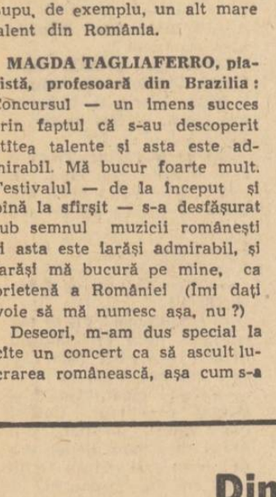

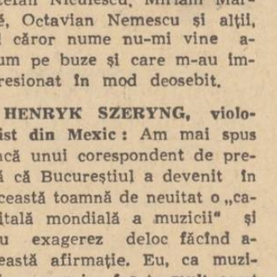

Pe oferta „Calendarul sătenilor" A. Vlahuță referea la 26 ianuarie 1908: „Calendarul de față avînd — sub o formă accesibilă sătenilor — o mulțime de cunoștințe folositoare, cred că ar trebui să se cumpere, din amîndouă edițiile (1907 și 1908) cîte un număr de exemplare pentru bibliotecile rurale".

Pe oferta „Calendar al cooperatorilor români" pe anul 1908, Mihail Sadoveanu referea la 8 februarie 1908: „Calendarul cooperatorilor români" este bine întocmit în vederea îndemnului spre tovărășii. Folositor îl socot pentru învățători.

Țăranii nu l-ar citi, socot cu deplină înțelegere, din pricina limbii, plină de neologisme și de expresii curente ale noastre, dar nu ale lor".

Competența și conștiinciozitatea muncii lor erau maxime : „Spovedania sătească scrisă de un domn Pretorianu este o carte ciudată. E scrisă într-un fel de versuri — ca acele pe care și le aruncă unul altuia păcălitorii și ghidușii în sate pe la petreceri. Astfel, din alt punct de vedere, socot că nu merită atenție..." — referea M. Sadoveanu tot la 8 februarie 1908 pe verso-ul unei alte oferte. Asupra cărții „Conferințe sanitare populare în combaterea superstițiilor". A. Vlahuță referea la 3 martie 1908 următoarele: „În lucrarea de față se găsește, ce e dreptul, și unele cunoștințe folositoare sătenilor, dar felul cum sînt scrise, limba cu totul neîngrijită, lipsită și de cel mai elementar... „simț gramatical", mă împiedică de a o recomanda pentru bibliotecile școlare".

Cine știe cîte zile și nopți de lectură și studiu insumau asemenea referate...?

Marin MOCANU

La 28 martie 1801, coregraful italian Salvatore Vigano a avut la Viena unicul balet al lui Beethoven : Făpturile lui Prometeu. *Adăugînd ulterior partiturii titanului cîteva fragmente muzicale din lucrările lui Haydn, maestrul de balet italian a realizat în 1813 la* Teatro alla Scalla *din Milano un mare spectacol cu mitul lui Prometeu, impunînd definitiv în repertoriul coregrafic muzica lui Beethoven. Subiectul i-a atras mai tîrziu atît pe George Balachine, cît mai ales pe Serge Lifar care — datorită succesului dobîndit cu premiera din 1929 la Opera mare din Paris — a fost definitiv angajat de prima scenă franceză. Deși coregrafia veacului XX a pus accentul pe forța ritmică, pe dinamica muzicii beethoveniene, și mai puțin pe atmosfera de fabulație poetică, totuși versiunea inițială a lui Salvatore Vigano a stat la baza tuturor montărilor din lume, prestigiul maestrului italian, care a reușit să-i „smulgă" lui Beethoven cîteva pagini pentru arta gestului și a mișcării, impunîndu-i multă vreme subiectul.*

Afișul care anunță premiera baletului „Prometeu"

În seara zilei de 12 noiembrie 1912, Teatrul Național (Národni divadlo) *din Praga a anunțat însă baletul lui Beethoven într-o inedită versiune. Apelînd la libretistul român Grigore Pantazi și la coregraful și regizorul Augustin Berger, teatrul praghez a reprezentat baletul „Prometeu" într-un cuplaj cu opera „Feuersnot" de Richard Strauss. Distribuția premierei dirijată de Karel Kovarovic a cuprins aproape toate „virfurile" artistice ale ansamblului de balet ceh, întrucît Grigore Pantazi a introdus o multitudine de eroi noi față de versiunea lui Salvatore Vigano (Melpomene, Thalia, Pan, Euterpe, Hymen, Bacchus, Orpheu, Arion, Amphion etc.). De la numai cinci personaje principale (Prometeu, Apollon, Moartea, Femeia și Bărbatul), cîte figurau în baletul lui Beethoven din 1801, libretistul român a amplificat spectacolul pînă la limitele superioare ale unei veritabile evocări a mitologiei antice, realizînd un balet de anvergură puțin obișnuită în analele epocii.*

După cum ne informează documentatul volum al lui Jan Nemecek (Opera narodniho divadla, *Praha, 1969, p. 36) baletul „Prometeu" de Beethoven s-a reprezentat de șase ori în stagiunea 1912—1913, prima săptămînă după premieră numărînd nu mai puțin de patru reprezentații. Se poate afirma că diferitele montări, în noi viziuni coregrafice și chiar în versiunea libretului original, ce s-au succedat pe scena pragheză (1 aprilie 1927, 21 mai 1943, 10 aprilie 1957) s-au datorat în bună măsură succesului inițial obținut de „Prometeul" lui Grigore Pantazi la începutul veacului. Cine este libretistul ?*

O notă publicată de revista Familia *din Oradea (nr. 5, 2 februarie 1903, p. 58) vestea cititorilor apariția unei „Lire naționale" compusă de Grigore cavaler Pantazi.*

În 1928, Opera Română din București a oferit publicului Capitalei un triptic coregrafic alcătuit din Petruska *de Igor Stravinski,* Invitația la dans *de Weber-Berlioz, precum și* Nippes *(Figurine de porțelan) de Joseph Bayer. Din programul de sală aflăm că libretistul ultimului balet era Grigore Pantazi, autor a „aproape 50 de balete", între care* Prometeu *de Beethoven, reprezentat la Praga,* Fluierul fermecat, Din timpurile Eladei, Floarea de nufăr *etc". Tot aceeași sursă ne comunică faptul puțin cunoscut că „baletul* Figurine de porțelan *s-a reprezentat pentru prima oară la Teatrul din Schöbrunn, fiind reluat în urmă de către Opera de Stat din Viena, unde s-a dat de aproape 100 de ori".*

Într-adevăr, numele lui Grigore Pantazi devenise notoriu la Viena pe la începutul veacului, libretele sale coregrafice interesîndu-i pe cei mai de seamă compozitori ai timpului. Colecțiile Bela Bartók din Budapesta, de pildă, posedă o scrisoare autografă a lui Grigore Pantazi (datată 25 aprilie 1931) prin care libretistul român îi propunea compozitorului maghiar să scrie muzica unui balet inspirat din poemele noastre populare (Miorița, Ciobanul care și-a pierdut oile *etc.) sub titlul* „Das verlorene Lämmchen" (Mielușeaua pierdută). *Trimițîndu-i libretul, Pantazi îi promitea lui Bartók montarea la București, Viena și chiar în Germania, compozitorului maghiar revenindu-i obligația să aranjeze reprezentarea baletului la Budapesta.*

Augustin Berger

Desigur că reprezentarea lui „Prometeu" la Praga într-o viziune românească a baletului lui Beethoven se înscrie ca una dintre cele mai prețioase contribuții autohtone privitoare la imaginea atît de complexă a creației marelui compozitor și fără îndoială marchează succesul prestigios al întregii activități artistice a lui Grigore Pantazi.

RONDELURI

de Cicerone Theodorescu

Cînd tîrnul mătura petale

Cînd tîrnul mătura petale,
Cînd vîntul înalța gunoaie,
Dansa-n văzduh o hîrmălaie
De oarbe paie triumfale.

Doar norii își ștergeau pe zale
O lacrimă de stea bălaie
Cînd tîrnul mătura petale,
Cînd vîntul înalța gunoaie.

Cleștaruri, marmore florale
Cioplind, să nu se mai desfoaie,
Mai arde gîndurilor tale
Un timp de vînătă văpaie.

Cînd tîrnul — mătura petale...

Desen de Tia PELTZ

Avizier

DESCHIDEREA STAGIUNII la Teatrul Mic e „semnată" de un triptic de Mazilu (regia Emil Mandric) și „Dansul sergentului Musgrave" de Arden (regia D. D. Neleanu).

Ion Cojar va monta „Fata care a făcut o minune" de Gibson (autorul celor „Doi pe un balansoar") — o piesă dedicată unei tinere care a izbutit prin eforturi supraomenești să reeduce un copil infirm. Pe lîngă Shakespeare („Zadarnicele chinuri ale dragostei") și Cehov va fi musafirul Teatrului Mic (Unchiul Vania), alături de Sofocle („Antigona"). Se mai prevăd noi piese de Paul Everac, Dan Tărchilă, Marin Sorescu.

Spectatorii bucureșteni se vor întîlni (și cei mai maturi... reîntîlni) cu „Asta-i ciudat", piesa poetului Miron Radu Paraschivescu.

O NOUĂ PREMIERĂ la Teatrul Muzical din Galați : „Floarea din Hawai" — operetă în două acte (patru tablouri) de Paul Abraham.

Compozitor la modă în primele decenii ale secolului XX, Paul Abraham face parte din pleiada compozitorilor generației sale : Robert Stolz, Ralph Benatzki, Kurt Weil, etc., care dau o nouă strălucire operetei innobilînd-o cu accentele muzicii de jazz care începe să cucerească marele public.

Regizorul spectacolului : Nicolae Ciubuc, conducerea muzicală : Cristofor Barbatti, scenografia : Claudia Fanea, coregrafia : Mireille Savopol ; în distribuție : Eleonora Munteanu, Tamara Alexandru, Margareta Kiss, Sanda Mărgărit, Ion Frigioiu, Laurențiu Buzilă, Cicerone Ogneff, Jean Segal, Grigore Stoicescu.

FESTIVALUL DE PĂPUȘI de la Constanța s-a încheiat ! Dar premierele, în țară se desfășoară cu intensitate. Copiii din Oradea au prilejul să se întîlnească în sala de teatru cu o piesă a lui Al. Mitru, „Oltul și Mureșul", în regia actorului Eugen Țugulea. La Galați se joacă piesa... regizorului Ion Maximilian „Motanul și luna", în regia lui Traian Ghițescu-Ciurea și scenografia lui Mircea Nicolau.

MIC JUBILEU la Piatra Neamț : teatrul local împlinește zece ani de existență. Stagiunea a debutat cu „Năpasta" lui Caragiale, în regia lui Alexa Visarion, student al facultății de regie cu o echipă de tineri actori : Adrian Vișan, Marta Savciuc, Const. Cojocaru și Mitică Popescu.

PRINTRE AUTORII dramatici ce vor fi prezenți în viitoarea stagiune se află și Al. Voitin. Dramaturgul a realizat figura legendară a lui Avram Iancu, ce va fi întruchipată scenic la teatrul „Ion Creangă".

ÎN CĂUTAREA unor texte mai puțin cunoscute, se află teatrul Național din Iași, care și-a înscris pe agendă „Pribeaga" de V. Voiculescu, „Chiajna" de Ion Luca, „Convertirea căpitanului Brassbound" de Shaw, „Henric al IV-lea" de Shakespeare. Nu sînt uitați autorii locali : Andrei Andrieș va fi prezent cu „Duetul".

„MARE EXPERIENȚĂ ARTISTICĂ" — socotesc ziarele daneze spectacolele prezentate de Teatrul „C.I. Nottara" în cadrul festivalului de la Arkus, festival internațional necompetitiv, cu mare varietate de program, cuprinzînd spectacole teatrale, orchestre filarmonice, mari interpreți de teatru sau muzică. Desfășurat anual, festivalul invită și o trupă de teatru remarcată prin succesele sale. Ediția anterioară s-a bucurat de participarea trupei conduse de Jean Louis Barrault și Madeleine Renaud, anul acesta fiind invitate spectacolele teatrului „C.I. Nottara", „Escurial" și „Cristofor Columb" de Ghelderode în regia lui Dinu Cernescu, spectacole ce au fost apoi prezentate la Silgebord, Odensee, Hostebro și Copenhaga. „A fost o experiență", scria ziarul Aarhus Stiftstidende", o experiență bună. Am întîlnit actori de seamă și am văzut cum acest teatru, care lucrează cu atîta seriozitate, a fost capabil prin interpreții săi, să treacă dincolo de barierele limbii, cu o artă desăvîrșită care te îndeamnă la respect. Despre interpreți, Hans Christoffersen în „Democrația" din 10 septembrie are numai cuvinte de laudă : „cei trei actori (Ștefan Iordache, Ștefan Radof și Mihai Pruteanu — n.n.) dar în special Ștefan Iordache, posedă o forță de o incredibilă strălucire...", iar despre creatorul spectacolului spune : „un mare regizor, care își propune singur țelurile și le atinge, jucînd în mod fericit pe Ghelderode cu succes și cu o desăvîrșire ieșită din comun".

În urma succesului de public și de prestigiu repurtat, teatrul a fost invitat să-și continue turneul și în Finlanda, unde spectacolele au fost consemnate, de asemenea, cu foarte laudative cronici.

Clepsidra

PERMANENȚA COPILĂRIEI

de Constantin VIȘAN

În literatura noastră universul marin a fost cîntat mai mult ca peisaj.

O carte apărută acum doi ani sub semnătura lui Iordan Chimet trăda ambiția de a popula teritoriul albastru cu legende și mituri autohtone dar și cu simboluri moderne. E vorba de poemul „Lamento pentru peștișorul Baltazar". Volumul „Închide ochii și vei vedea orașul", apărut zilele acestea la Editura „Ion Creangă", mi-a prilejuit întîlnirea cu un capitol nou din proiectul de mai largă respirație mărturisit de Iordan Chimet.

M-am scufundat în valurile agitate ale acestui roman-feerie încărcat de toate amintirile mele marine, de toate aventurile trăite pe malul Pontului Euxin, de toate legendele și poveștile ascultate pe cheiul constănțean.

Pentrucă, în definitiv, nu se întîmplă de obicei așa ? Nu pătrundem în universul unei cărți noi cu lumea noastră interioară, cu efigiile pe care ni le-au săpat în cutele memoriei întîmplările propriei noastre copilării ?

Cu toate atributele ei derivînd din tehnica basmului, „Închide ochii și vei vedea orașul" nu este o carte pentru copiii care ascultă povești, se duc la circ și la Teatrul Țăndărică, ci pentru cei care-și amintesc cu nostalgie de vîrsta candorilor.

Peripețiile descrise de Chimet se petrec în medii foarte diverse, dar personajele îndrăgite de autor, Elli, și prietenii ei Belizarie, Adelaida și Samson revin mereu să-și împrospăteze puterile istovite de viclenia căpcăunului Gagafu pe străzile unui oraș dunărean. Mișcarea lor sugerează o atmosferă de adînc marin, de acvariu ciudat, de aventură și luptă acvatică.

Autorul a ascultat atent povestitorii de pe cheiul gălățean natal dar și lecția unor virtuoși ca Neculce și Creangă, Anton Pann și Urmuz, Sadoveanu, Arghezi, Rabelais.

Eroii lui Chimet sînt niște Gargantua și Pantagruel pitici. Ca și Rabelais, autorul căpcăunului Gagafu inscenează mari festinuri verbale. Ca și bătrînii lupi de mare, Chimet are voluptatea povestirii. O povestire cu încîntări metaforice trădînd preocuparea expresă pentru stil, pentru aventura cuvintelor, pentru farmecele oralității. Chimet nu valorifică doar zestrea stilistică a maeștrilor amintiți ci și sugestiile de conținut, pledoaria lor pentru candoare.

Pe micuța Elli, eroina din „Închide ochii și vei vedea orașul", o pîndește de peste tot pericolul. Căpcăunul Gagafu și puzderia sa de supuși au capacitatea de a se metamorfoza în zeci și zeci de chipuri înșelătoare.

Pînă la urmă însă firava Elli reușește să scape din toate capcanele și de toți căpcăunii. Căci candoarea, deși fragilă în aparență, are puteri nemărginite.

Candoarea Lizucăi și a Micului Prinț, candoarea din ochii copiilor lui Tonitza, candoarea sculpturilor lui Brâncuși.

Bogat în sugestii moderne, romanul-feerie „Închide ochii și vei vedea orașul" este un poem dedicat dragostei pentru pămîntul natal, vesnicei năzuințe a minții omenești spre explorarea necunoscutului, încrederii în ideal, luptei cu compromisul, cu jumătățile de măsură. Este o pledoarie pentru solidaritate umană, pentru prelungirea candorii copilăriei la toate vîrstele.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 4 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I: 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 10,00 Viața satului. 11,15 În reluare, la cererea telespectatorilor. Recitaluri susținute de Doina Spătaru și Charles Aznavour. 12,00 De strajă patriei. 12 30 Concert simfonic. 13,00 Fotbal. Politehnica Iași—Rapid (divizia națională A). 14,45 Emisiune în limba maghiară. 17,30 Microavanpremiera. 17,35 Studioul „N". 19,30 Telejurnal. 20,00 Reportaj TV. „Bună ziua, doctore !". 22,20 La hora-n sat. 20 50 Film artistic : „Cei trei mușchetari". Parodie muzicală. 21,55 Melodii pe rampa de lansare. 22,30 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II: 20,00 Opera în foileton. Cavalerul rozelor de Richard Strauss (actul III). 21,10 Buletin de știri. 21,15 Student la Iași. O producție a studioului „Al. Sahia". 21,35 Carnet bucureștean. 21,50 Reluarea serialului de sîmbătă seara. 22.40 Cu dansul pe meridianele lumii.

LUNI 5 OCTOMBRIE

18 00 Microavanpremiera. 18,05 Sub semnul profesiunii. Ce dorîți să cunoașteți despre profesiunea de subinginer ? 18,40 Teleglob: Imagini din R.D. Germană. 19,00 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Agendă politică. 20,10 Roman foileton : „Punct și contrapunct" (III). 20,55 Panoramic științific. 21,20 Din carnetul cu amintiri al „Cerbului de aur". Hugues Auffray, Mie Nakao, Anda Călugăreanu. 22,20 Telejurnal. 22,35 Rampa.

MARȚI 6 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Aplauze pentru colegii noștri. Program de cîntece și jocuri. 18,45 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20 15 Seară de teatru : „Doamna Foame" de Lope de Rueda. 21,05 Interpreți îndrăgiți de muzică populară. 21,40 Prim plan: Acad. Alexandru Graur. 22,10 Muzicorama TV. 22.45 Telejurnal.

MIERCURI 7 OCTOMBRIE

15,55 Fotbal: Cehoslovacia—Finlanda. Transmisiune directă de la Praga. 17,50 Microavanpremiera. 18.00 Universal-șotron. Enciclopedie pentru copii. 18 30 Cabinetul economic TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Tele-cinemateca : Golful paradisului. O producție a studiourilor engleze. 21,55 Gala marilor interpreți români : Valentin Gheorghiu. 22,25 Actualitatea literară. 22 45 Telejurnal.

JOI 8 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I: 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 Laureați ai Concursului internațional „George Enescu" — 1970. Soprana Eugenia Moldoveanu. 18,40 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film serial. „Aventurile lui Huckleberry Finn. 20,30 Conferința de presă TV cu generalul Nicolae State, adjunct al ministrului afacerilor interne. 21,20 Festivalul Național de poezie „Mihai Eminescu". Transmisiune directă de la Iași. 22,30 Poșta TV. 22 45 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 Concert simfonic. 20,30 Film artistic : „Prietenul meu" cu Jef Chandler și June Allison. 21,45 Buletin de știri. 21,50 Arte frumoase. Prin muzeele lumii. 22,20 Box : Turneul internațional de la Berlin (aspecte înregistrate).

VINERI 9 OCTOMBRIE

18,00 Sumarul serii. La volan. 18,20 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20 00 Film artistic : Tinerețe fără bătrînețe. 21,35 15 minute cu Ioan Baez 21.50 Mai aveți o întrebare ? Știm să ne creștem copiii ? 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 10 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I: 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 21,00 Of inimioară: Cîntece de pahar și de petrecere interpretate de Emil Gavriș. 21,20 Film serial : Incoruptibilii. 22,10 Festivalul de muzică ușoară de la Venetia. Selectiunj. 23.10 Telejurnal. Sport : Finalele turneului internațional de box de la Berlin (aspecte înregistrate).

PROGRAMUL II: 20.00 Dor pe strune. Program de muzică populară. 20,25 Revistele săptămînii. 20,35 De ziua mamei O comedie a studiourilor poloneze. 21.15 Buletin de știri. 21,20 Seara melomanului. Cvartetul „Juilliard" 21 55 Poesis : Ștefan Augustin Doinaș. Versuri în selecția și lectura autorului 22,10 Film serial : La fiecare km (XIII).

Știința și viața

CARIILE ȘI PARODONTOZELE

cele mai frecvente, dar nu cele mai puțin grave boli ale civilizației

O carie dentară nu ne amenință viața! — declarăm noi cu seninătate. Sicîle, desigur. Poate deveni dureroasă, chiar cumplit de dureroasă, dar... atît! Și totuși. În Statele Unite contractele de asigurări de viață prevăd obligația — pentru cei asigurați — să facă o radiografie dentară la fiecare doi ani. Orice infecție descoperită și netratată antrenează automat **anularea contractului.** Nouă — celor neasigurați — ni se pare de domeniul anecdotei. Au introdus o clauză neserioasă... Dar și părerea medicilor diferă de a noastră. Numeroasele maladii grave încep de la o „oarecare" infecție la dinți pe care avem de gînd s-o tratăm „altădată", „cînd o să avem mai multă vreme". Dar cum nici o companie de asigurare din lume nu ne va convinge că este la fel de importantă caria, sau parodontoza ca bolile de inimă, astenîile, sau reumatismele articulare, să cerem părerea specialiștilor. Așadar, tema discuției noastre va fi pe cele **mai banale boli ale dinților.**

— Doar alimentația „modernă" este vinovată de formarea cariilor? Mărturisim că ne-ar place să fie găsită drept cauză o bacterie, sau un virus, căci în acest caz am putea spera la un vaccin care să ne apere.

PROF. J. N. PEACOCK, secretar general al Federației dentare internaționale, președintele asociației dentare britanice: — Cariile dentare pot apărea — astăzi știm aceasta — cînd în gură este prezentă o bacterie. În Anglia, ca de altfel și în alte părți ale lumii, cercetările sînt îndreptate spre identificarea acelor organisme care sînt implicate în special. Recent, dr. Bowen, din Marea Britanie, a demonstrat că maimuțele pot fi protejate, într-un procent impresionant de mare, de a face carii cu ajutorul unui vaccin pe care l-a preparat dintr-o cultură de streptococi izolați din gura maimuțelor. Numai că acest vaccin are o acțiune pozitivă doar asupra maimuțelor. Omului nu-i servește. Nu am însă nici o îndoială că este doar o chestiune de timp pentru a se găsi veccinul profitabil omului.

— 95% din populația globului suferă de maladii dentare. În mod obișnuit, carii. Nu ar fi interesant să se știe de ce cei 5%, care fac excepție, fac excepție?

— Fără îndoială. Alimentația, ereditatea, poluările, obișnuințele, dietele — sînt toate implicate în cauzele cariilor dar ele nu explică în suficientă măsură cele 5 procente care rămîn în afara cariei. Se pare într-adevăr că rolul acelei bacterii particulare în etiologia cariei dentare este foarte important și, deci, este foarte posibil ca acele persoane — fericite — să prezinte o anumită imunitate, așa cum se cunoaște în privința altor maladii.

Prof. SUTHON PHILIP RICHARD, de la Universitatea din Melbourne, Australia: Cercetările noastre științifice urmăresc situația sănătății unei populații împrăștiată și pe o multitudine de insulițe. Este greu de crezut cît de mult s-a îmbunătățit, ca să spun așa, sănătatea dinților adulților și mai ales ai copiilor o dată cu obișnuința de a mînca făinoase dulciuri, conserve. Mai mult însă decît atît. S-a observat că aceste infecții dentare provoacă o serie de boli psihice, nervoase, ceea ce ne-a determinat să-i antrenăm în cercetările noastre și pe psihiatri și pe neurologi. Vedeți dar că această problemă e cu mult mai complexă decît putea fi bănuită și, evident, deloc banală cum obișnuiesc s-o considere nespecialiștii.

— Între bolile foarte frecvente ale dinților se citează parodontozele, parodontopatiile în general. Care este cauza lor? Și cum pot fi prevenite sau, atunci cînd apar, tratate?

Prof. J. N. PEACOCK — Cauza maladiilor parodontale nu este încă bine înțeleasă. În Anglia nu cunoaștem nici un vaccin care să fie eficient împotriva acestor maladii. Problema este deosebit de dificilă din cauză că sînt foarte multe tipuri de bacterii care par să fie implicate.

Conf. STELORIAN STĂNESCU, de la Facultatea de Stomatologie din București: Adeseori bolnavii ne aduc prospectele unor medicamente „minune". Adeseori se aud voci care declară că parodontoza se vindecă radical în opt zile. Și destul de multe cabinete dentare în occident își fac o frumoasă reclamă din aceasta. De altfel se pare că la ora actuală s-au emis vreo 500 de teorii asupra originii acestor boli. Unii spun „chiar mai mult". Adevărul este că încă nu cunoaștem cauza și tot ceea ce putem face la ora actuală este de a încetini acest proces, evident cu concursul bolnavului care trebuie să urmeze regulat tratamentul și medicamentația adecvată. Dar mai mult... încă nu se poate.

Prof. GEORG MIHAILOVICI IVASCENCO, de la Centrul științific de cercetări stomatologice de la Moscova: — Nici o academie de științe din lume nu va putea răspunde la întrebarea: care este cauza parodontozei. Dacă aș sti eu aceasta, mi s-ar ridica fără îndoială o statuie din aur masiv. Gîndiți-vă doar: 60% din populația adultă a lumii suferă de parodontoză. Uneori înainte de a afla. De altfel faptul că nu s-a aflat cauza se datorește și împrejurării că medicii nu au putut cerceta parodontoza în stadiul inițial. Evoluția este atît de lentă, că nimeni nu-și dă seama că „începe" să aibă parodontoză. Dacă singerează fac parodontoze. Nu este neapărat necesar, de pildă, ca un diabetic să aibă parodontoză, dar dacă o are, evoluția acesteia e foarte rapidă. Foarte curînd pierde dinții.

— De obicei se spune că infecțiile la dinți antrenează o serie de boli. Dv. ne demonstrați că și invers e la fel de adevărat.

— Bolile nu au sens unic. Vedeți, medicul trebuie să cunoască materialismul dialectic. De multe ori auzi spunîndu-se: de ce are nevole medicul de materialism dialectic? Pentru a privi dialectic omul. Toate problemele organismului, psihicului, comportamentului, mediului sînt în strînsă legătură. Trebuie să cunoști toți factorii. Omul în complexitatea lui. Iar această problemă în discuție este complexă. Bolnavul trebuie cercetat complex și tratat complex. Nu se mai poate admite astăzi un tratament local. Se detartrează dinții, se curăță puțin și... gata. În institutul nostru, fiecare pacient are o fișă în care sînt trecute toate observațiile, toate tratamentele. O dată pe săptămînă se întrunește un consiliu medical format din cinci specialiști ai științelor stomatologice, adică: un terapeut, un chirurg, un ortoped, un fizioterapeut și un radiolog. E un consult în care se hotărăște tratamentul necesar ce trebuie aplicat. Iată de ce acest lucru nu este posibil decît într-o țară socialistă, la noi ca și la dv., pentru că nici un cabinet particular dintr-o țară capitalistă, oricît de elegant, de scump ar fi, nu-și poate permite o asemenea desfășurare de forțe, nu înmănunchează interese comune pentru rezolvarea unei probleme de acest gen. Să mai adaug că în Uniunea Sovietică noi avem 40 de centre mari științifice de stomatologie, două mari institute de cercetări științifice, unul central la Moscova, care deși are doar 6 ani vechime, astăzi e foarte bine consolidat științific, două centre mari cu laboratoare, la Poltava și la Odesa, 34 de facultăți de stomatologie, peste 20.000 de instituții și 600 de policlinici mari, complexe? Centrul de coordonare de la Moscova este condus de prof. Anatoli Ivanovici Ribakov, care a fost nu de mult în țara dv. Iar cele două sarcini importante, de stat, în domeniul medical, stomatologic, sînt cariile dentare și parodontopatiile.

— Care sînt metodele cele mai eficiente pentru profilaxia cariilor dentare?

Prof. PEACOCK: — Cea mai eficientă măsură profilactică, după părerea mea, este fluorizarea apei potabile. Este în același timp și o măsură economică. Ea costă cu mult mai puțin decît medicamentele și tratamentele necesitate de apariția cariilor. Iar rezultatul acestei fluorizări: 50% mai puține carii. Bineînțeles, ea nu trebuie să fie singura măsură. O dietă bine cîntărită este necesară. Este foarte important ca nici prăjiturile, nici băutura conținînd zahăr să nu fie consumate între mesele regulate. E o recomandare care ar trebui să fie însușită de către toți părinții, profesorii și... copiii. Alimentația este de asemenea importantă și în ce privește maladia parodontală, alimentația naturală fiind de preferat.

Prof. IVASCENCO: În U.R.S.S. s-au luat o serie de măsuri în acest sens. În multe școli, la bufete, nu se mai vînd prăjituri și ciocolată, ci morcovi. Rezultatele unei asemenea experiențe s-au dovedit excelente. Firește numai cu morcovi nu se rezolvă problema. E una dintre numeroasele măsuri.

Prof. SUTHON: Cred că ar trebui ca gospodinele să nu-și umple sacoșele cu conserve, zahăr și făinoase. Să lase mai mult loc pentru alimentele naturale.

Conf. STELORIAN STĂNESCU: Fluorizarea a fost inclusă în planul Academiei de științe medicale. De altfel cariile și parodontopatiile sînt cele două direcții principale din planul Academiei. Aș dori să adaug, între măsurile generale și necesitatea învățămîntului postuniversitar, al reciclărilor medicilor stomatologi. Este o acțiune care a început la noi și rezultatele sînt stimulative. Dar în paralel cu însușirea de către medici a celor mai noi metode de depistare, de prevenire și tratament, cred că este necesar să se instituie un învățămînt de reciclare pentru tehnicieni. Nu este aici locul să vorbim cît de important este, de pildă, pentru pacient să beneficieze de o proteză bună, bine pusă la punct din toate punctele de vedere. Nu numai estetic dar și pentru sănătatea gurii, pentru evitarea unor traume etc. O colaborare la înalt nivel științific și tehnic între medic și tehnician este astăzi o necesitate.

— Este proteza dentară soluția cea mai bună pentru cei care-și pierd dinții? De multe ori ne gîndim că se fac transplanturi spectaculoase de inimă, de rinichi... dar transplanturile de dinți nu sînt adoptate. De ce? Și de ce implantul dinților este socotit — o experiență încă nereușită?

Prof. I. MERVILLÉ, conducătorul secției de chirurgie plastică de la Spitalul Foch din Paris: Se fac două feluri de așa numite implanturi. Submucoasa superioară, fixată în patru pîloni, este o placă „implantată". Nu se vede, deci nu este inestetică. Dar, mai devreme sau mai tîrziu, în jurul ei apar mici infecții. Se fac și implanturi de dinți, pe maxilarul inferior. Mai devreme sau mai tîrziu, însă dinții se clatină și cad. Se pare că orice sutură, orice fir care se rezoarbe în organism — în cazul celorlalte operații chirurgicale, cînd sînt în contact cu exteriorul — și în cazul dinților, nu se poate evita — se infectează, nu dau rezultatele scontate.

Prof. PEACOCK. Protezica dentară este o știință și o artă care a atins un nivel foarte ridicat. Nu există nici un motiv ca o proteză dentară să fie inestetică sau inconfortabilă, în afară de cel al nepriceperii celui care o pune. În ultimii ani au fost luate în considerare mai multe tipuri de implant, e drept. Unele s-au dovedit cu totul nesatisfăcătoare, altele sînt într-un stadiu doar de experiment. În ce privește transplantarea dinților, problema nu este nouă. Ea a fost realizată în Anglia încă în sec. XVIII. A căzut în dizgrație și aceasta nu numai pentru că rezultatele care se obțineau erau de natură temporară. Cred că nu are sens să fie reluate întrucît alte metode de replasare a dinților pierduți sînt astăzi satisfăcătoare.

—O întrebare pe care i-o adresez prof. MERVILLE: — Cum vă explicați că chirurgia plastică intră în sfera stomatologiei și nu a medicinei chirurgicale?

— M-am întrebat și eu de multe ori. Nu am decît o explicație personală, generată de o observație pe cît de ciudată, pe atît de adevărată. Chirurgia plastică e veche doar de 50 de ani. În Franța ea a început în timpul primului război mondial. Chirurgii, în fața scheletului feței, se simt dintr-o dată pierduți cînd este vorba de a „repara" maxilarul. Nu știu de ce, dar maxilarul li se pare o problemă deosebit de complicată, mai complicată decît urechea, nasul, pleoapele. Nu știu s-o rezolve. Or, din practica mea chirurgicală și nu numai a mea, pentru a avea un rezultat cît mai bun, este nevoie ca în timpul operației reparatorii — și aceasta trebuie să se petreacă cît mai repede posibil după accident, în cel mult 5—6 zile (pentru un rezultat bun) — să se rezolve **absolut toate** problemele. Nu se poate face întîi plastica nasului și altădată pe cea a maxilarului și altădată plastia ochilor. Într-un mare dezastru o asemenea operație poate dura șapte ore în șir, dar e absolut necesar. După cum vedeți maxilarul este o problemă — se pare grea, delicată și din acest punct de vedere.

Catinca MUSCAN

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ

Geneviève Bujold, care a obținut un mare succes de prestigiu și public interpretînd rolul Annei Boleyn (în imagine) din „Anna celor 1 000 de zile" alături de Richard Burton, începe să turneze sub îndrumarea lui Cacoyannis în „Troienele".

ECOURI • ECOURI

Continuare la „Planeta maimuțelor", „Secretul planetei maimuțelor" are, de asemenea, în fruntea distribuției pe Charles Heston. Clișeul reprezintă o imagine din film.

Duda Cavalcanti a terminat de curînd rolul principal din „Stăpînul timpului", regizat de soțul său Jean-Daniel Pollet. Filmul este o povestire extraterestră, al cărui erou, interpretat de Jean-Pierre Kalfon, a fost obligat să-și părăsească planeta și ajunge pe pămînt, unde dirijează timpul după propria vrere.

PENTRU A INTERPRETA „Omul orchestră", Serge Korber (autorul comediei „Un idiot la Paris") s-a oprit la Louis de Funès. Eroul său va avea un accident de automobil, dar cum este vorba de o comedie, mașina se va opri în vîrful unui pin, fapt ce va declanșa, bineînțeles, o serie de situații năstrușnice.

JULIE CHRISTIE împreună cu Alan Bates și Dominic Guard figurează pe genericul unui nou film „Intermediarul", în curs de turnare sub conducerea regizorului Joseph Losey.

CLAUDE BERRI realizează un film autobiografic „Cinematograful tatii". Rolul tatălui este deținut de Yves Robert, cel al fiului de însuși realizatorul.

HENRI DÈUS, după ce a debutat alături de Jean Gabin în „Pașa", deține un rol de seamă în „Novicele" alături de Annie Girardot și Brigitte Bardot.

IN STUDIOURILE ateniene au început turnările unui spectaculos musical cu un nou cuplu de succes: Nikos Dadinopoulos și Ketty Papanikas.

ROMANUL scriitoarei Francoise Sagan, „Puțin soare în apa rece", este transpus pe ecran de Jacques Deray, avîndu-l ca vedetă pe Alain Delon.

Heidi Brohlen și Karel Gott sînt eroii comediei „Unchiul lui Charlie" regizată de Werner Iacobs, imaginea fiind semnată de Werner Kurz.

REGIZORUL Maurice Pialat pregătește un nou film, o comedie, intitulată „Noi nu vom îmbătrîni împreună". În fruntea distribuției se află actorii Marlène Jobert și Jean Yanne.

ZOO

SAINT-BERNARD-UL

de Pop SIMION

Lynxul, felin excentric, cu o bosă de inițiativă și acțiune de nimeni egalate, furibund în reacții, spirit luxuriant și monden, partener de temut în bursa relațiilor, regizor reputat pentru lansarea vedetelor junglei, institui prima bienală a ciinilor, festival fără precedent, prin care voia să stabilească, ce? O ierarhie de însușiri, prezențe și aptitudini, un clasament, o tabelă, ordinea valorică în foarte controversata lume canină, încă supusă jocului dur al întîmplării, confuziei, haosului. Acțiunea Lynxului nu era gratuită, din contră, se ivea din nedezmințitul și rapacele său spirit născocitor, din foarte pronunțata lui înclinație de a pune pe picioare o afacere, un bussiness; spera să vină astfel în întîmpinarea acelora care vor să-și procure potaia dorită pentru un serviciu sau altul: vînătoare, pază, detectivism, curse, promenadă, circ, actorie, ham. Lynxul devenea astfel un furnizor de talente, un rege neîncoronat al acestor patrupede care trăiesc, vai, din mezolitic! sub protecția nedezmințită a omului, fiindu-i acestuia, (prin ce lingușitor tertip?) aliat, frate de cruce, umbră, idol. În această relație ciine—om se vira Lynxul, voind să-și fructifice geniul practic, iscusințele de negustor sadea.

Bienala debută cu năucitor tam-tam, într-o dumbravă tînără, cu mult lemn ciinesc și tufe de porumbrele, în vecinătatea unei ape lenețe, unde zgomotele se estompau și nervii se puteau destinde; fastul era deplin, opulența de hrană de asemeni (umblau ciinii cu colaci în coadă), motive pentru care concurenții erau irezistibil atrași de ceremonie, curseră buluc din toate sensările, indiferent de mediu, stare, cotlon, supușenie ori punct cardinal. Discriminarea era total abolită la amintitul concurs, orice lătrău își putea încerca șansele, era liber să arate ce-i poate pielea.

Primul care urcă pe podium fu un cățel obraznic, fugit din arena circului; acesta execută tumbe, umblă pe picioarele de dinainte, sări prin cerc, grațiulă asistența cu zîmbre de salut, după care zise convulsionat: „Eu fac comicării, binedispun, arăt o altă față a vieții; de mine nu vă puteți lipsi".

Îi luă locul marele-danez — arlequin, un dulău superb, alb-pătat, cu ochi inteligenți, profil de efigie, nas fin, urechi ascuțite ca de veveriță și un torace impozant, cu mătăsos corset; dănezul stătu o secundă, privi jur-împrejur, neconvins că ar trebui să scoată vreun sunet, lovi o muscă (reală sau aparentă) după care părăsi scena cu demnitate, lăsînd în urmă această frază spusă calm, cu distincție: „Vînătorile reale nu-s posibile fără mine".

Dădu buzna (probabil înfometat) ferocele ciine Dingo, un perpetuu agitat, cu ochi alb-fosforescenți, dilatați de poftă, dentiție de ivoriu și tendoane de oțel, se instală într-o poziție strategică, își puse în alarmă nervii, mușchii, celulele, stătu la pîndă din toți porii și mirii surescitat: „Sînt însăși aventura, pe mine puteți conta".

Sosi (pe nerusă masă) și Piff, le chien — dar fu respins pentru banalitate și constituția sa întru totul de hîrtie.

Dintre pețiți caniches se înființă un Scotch bobtailed sheep-dog, o stirpitură flocoasă, care convinse asistența în doi timpi și trei mișcări despre harurile speciale pe care le deținea: elasticitate de mușchi, soliditate de oase, acuitate de văz, aplomb, rezistență și o vigoare ieșită din comun, motiv să schelălăie: „Eu pilotez turma, domnii mei, merșăluiesc zeci de mile pe zi, țin la tăvăleală".

Îi tinu isonul alt mărunțel, cam din același clan, un briard costeliv, atîrnînd din piei, care amușină îndelung, își vîbră butonul alb al nărilor și cuvîntă cu febrilitate, nu înainte de a spiona juriul cu ochi mici, de porțelan, vlini de o neascunsă siretenie: „Eu păzesc brînza: nu-i de ajuns?".

Clinele de tracțiune esquimau dovedi sobrietate și mult bun simț; schiță cîteva mișcări spre a suzera în ce mod își îmbracă dimineața hamurile de curele, după care cuvîntă rece, sec, răgușit, însă trădînd emoție plină de candoare și necunoscute nostalgii: „Datorită mie alunecă sania ca fulgerul pe nesfîrșitele zăvezi diamantine ale nordului".

Urmară la rînd terieri Cairn, Yorkshire și West Highland, pechinezi, labradori, dalmațieni, albi-de-Pirinei, ciobănoși de Terra Nova, buldogi de Bordeaux, cei de sînge Leonberg sau puri de Mastiff în majoritate rasați, de nobilă vită și rafinat stil or, dimpotrivă, duhi rănănoși, jalnice căzături, jigodii înfometate; iată însă că toți, fără excepție, știau să arate ceva (lucru esențial în astfel de ocaziuni).

Avăru, în sfîrșit, un Saint-Bernard pogorît din Alpi, animal masiv, cu blană în două ape, care privi cu îngrijorare în jur. Fu întrebat: „Ce știi să faci, cotarlă?".

„Sînt ciine-însoțitor un aliat al omului", informă acesta. Un imens hohot de rîs inundă amfiteatrul în care avea loc selectul concurs; înșiși membrii juriului nu se putură reține în a-și exterioriza stupoarea făcînd lungi oriflame la enormitatea care se produsese sub ochii lor. Președintele conclavului, un bătrîn și răutăvălit de viață ciine-jder, crezu de cuviință să intervină, luă aer martial și se adresă concurentului: „Păi toți sîntem ciini-însoțitori, toți sîntem aliați ai omului, chestia asta e la mintea cocoșului. Întrebarea e dacă deții virtuți speciale, ceva deosebit, amice".

Saint-Bernard-ul, sincer intimidat, rămase o secundă pe gînduri și, negăsindu-și vreun har special, părăsi scena cu coada între picioare; prea rău nu-i părea de întorsătură, la urma urmelor, pentru că tocmai avea să se ducă într-o lungă expediție din Alpii francezi în cei elvețieni și înapoi, itinerar greu, pe anotimp dur, cu avalanșe, pericole la tot pasul și, ce mai? dorea să fie acolo.

Toate acestea s-au întîmplat demult, memoria canină nu poate preciza cînd; fapt este că de atunci bienalele se țin regulat, ciinii se adună cu elan și dalbă euforie în dumbrava tînără, cu mult lemn ciinesc și tufe de porumbrele, în vecinătatea unei ape lenețe, unde zgomotele se estompează și nervii se destind. E marea lor loterie; vin aici să-și facă un nume, dobîndesc loc în clasament, titlu, rang, iau diplome, lauri, premii, smulg o cît mai bună poziție în teribila viermuială de pe piramida vieții de ciine. În ăst timp, Saint-Bernard-ul își vede de ale lui, ignoră lumești evenimente din vale, salahorește precum ciine-însoțitor, face pe ghidul, își onorează postul de „căutător sub zăpadă", poartă mesaje între cabanele întroienite, își exercită slujba de „ciine de avalanșă", smulgînd din moartea albă zeci de oameni ai înălțimilor (schiori, alpiniști, cabanieri, turiști). Nu contează dacă acestea se petrec la Val D'Isère, Saint Moritz sau oricare altă localitate din Alpii elvețieni și francezi; importantă e reușita, care se produce fără greș, deoarece hulitul Saint-Bernard e un exemplar tenace și curajos, are un miros pe cinste, forță atletică, simț de orientare pe ceață și uragane, rezistă cît șapte la forță cheltuită, foame și frig, se tîrăște pe creastă, intuiește pe omul de sub omăt, face scufundări sub straturi, perforează gheața cu ghiarele, construiește tuneluri, ia decizii instantanee în situații catastrofice, coboară în prăpastii cu trusa sanitară și altele asemenea. Pentru toate astea el nu cere nimănui nimic; o severă și superioară rigoare îl guvernează, stare rezumabilă prin acest raționament: undeva jos e viermuiala, carnavalescul trai, pe cînd sus e limpezimea de zare, destinul de altitudine, munca onestă. Întrebarea se impune: e o resemnare asta ori olimpiană înțelepciune? Nu s-a putut stabili precis, Saint-Bernard-ul Alpilor nu mai coboară la concursuri în vale.

Am văzut pentru dumneavoastră:

„FANNY" LA TEATRUL NAȚIONAL

(SALA „COMEDIA")

Bunicii, cînd erau tineri, se dovedeau la fel de neconformiști ca și nepoții lor de azi. Ei descopereau savoarea argoului și a înfrîngerii unor prejudecăți ale părinților puritani în aparență, dar cu antecedente destul de puțin respestabile. Jocul pe care ni-l propune bătrînul G. B. Shaw este, așadar, tineresc și se plasează pe terenul pururi vechi și pururi nou al înlăturării conveniențelor sclerozate. Dar, continuînd jocul, el persiflează, în egală măsură, și unele din mobilurile contestației: bun, dar e de ajuns să scoți dinții unui reprezentant al ordinii publice într-o încăierare fără rost, pentru a-ți proclama libertatea? Se mai adaugă și cîteva săgeți la adresa criticii snobe, a cărei perenitate pune replicile marelui irlandez într-o deplină actualitate.

Regizorul Mihai Berechet s-a apropiat cu respect de acest text spiritual (care totuși, nu face parte din marile lucrări ale lui G. B. S.) și, cu o distribuție strălucită, l-a pus în valoare, realizînd un spectacol sclipitor și plin de haz. Teatrul Național se dovedește din nou a fi deținătorul unei echipe puternice de comedie, descendentă directă a „marii echipe" care a dat publicului, în ultimele decenii, spectacole de valoare recunoscută și pe plan internațional.

Distribuția este numeroasă, și fiecare, chiar într-o apariție mărunță, creează un tip și smulge măcar un zîmbet. De aceea să ne fie îngăduit ca, dintre aceștia, să ne oprim, mai întîi, la Coca Andronescu și Mihai Fotino spunînd că farmecul personal și umorul cu care și-au îmbrăcat rolurile sînt, ca totdeauna, cuceritoare, și apoi la surpriza serii, o tînără actriță cunoscută mai ales ca interpretă de dramă și care, aci, cu o vervă de zile mari, se dovedește o extraordinară interpretă de comedie. Ea se numește Valeria Seciu, și, despre ea, cu siguranță, vom mai auzi vorbindu-se. Și ar mai trebui citați și Raluca Zamfirescu, și Eva Pătrășcanu, și Damian Crîsmaru, și Matei Alexandru, și Virgil Popovici, și Gh. Cozorici, și, de fapt, întregul ansamblu care vă invită, odată cu noi să vedeți „Fanny". Nu veți regreta.

SPECTATOR

CURIER săptămînal

SATISFACȚIA MUNCII

de Mihai STOIAN

Am primit nenumărate ecouri cu privire la cazul tinerei infirme care n-a găsit înțelegerea cuvenită (obligatorie !) la un anumit funcționar ironic și insensibil față de realitățile mai ascuțite ale vieții. Printre acestea se numără și scrisoarea lui G. *Safciuc* din Galați, str. Saturn nr. 6, bl. C1, ap. 59, Tiglina I. Citez : *„Vă mărturisesc că m-a revoltat situația tovarășei Constanța Alexe. Acestei ființe trebuie să i se facă grabnic dreptate, căci dînsa mai poate dărui societății mult, în comparație cu altele avînd doar „frumusețe fizică“... Am 40 de ani și lucrez ca mecanic într-una din secțiile importante ale Combinatului siderurgic Galați. Am o infirmitate la ochiul sting (în timpul uceniciei, patronul meu, pentru a face o „glumă“, ca să rîdă cei prezenți, mi-a aruncat în obraz vopsea dintr-o sticlă). M-am calificat la locul de muncă și am terminat liceul teoretic destul de în etate, o dată cu fiica mea. Tare mult aș fi dorit să urmez o școală tehnică, mai ales pentru că mă apasă grija că, în vreun stupid accident, aș putea să pierd și ochiul drept, și-atunci aș fi distrus. Am fost respins la vizita medicală de către medicul I. Baiciuc de la Policlinica nr. 2 Tiglina I, cu „recomandarea“ : „Ai grijă de dreptul, să nu rămîi dus de mînă !“ Zadarnic am încercat să-i explic că am făcut armata, c-am luat parte la trageri, că am peste 20 de ani de muncă, că așa cu un singur ochi, am... văzut mai bine decît alții și am pus la punct anumite inovații și raționalizări: „Fă plîngere... Ești un om cu un ochi și împacă-te cu gîndul ăsta“. Am plecat mai greu rănit de la dumnealui. De felul meu nu mă dau bătut, acum încerc să găsesc un post de operator la exploatarea, la laminorul de benzi la rece, care mi s-ar potrivi mult mai bine, și-aș munci cu un devotament înzecit, tocmai pentru c-aș ști c-am întîlnit înțelegere deplină, dar... sînt într-una refuzat. Am însă credința nestrămutată că, pînă la urmă, mi se va arăta bunăvoința cuvenită“.*

Lăsînd de-o parte problema examenului medical, necesar înscrierii la școala tehnică, de prea strictă specialitate pentru a mă putea amesteca, sînt pe poziția dv., stimate tovarășe Safciuc : medicul ar fi putut să vi se adreseze mai atent, fără sentință care, oricum, nu aranjează calificarea domniei sale. În aceeași ordine de idei, ne aflăm iarăși, amîndoi, pe aceeași baricadă, profund încredințați că dreptatea și omenia vor triumfa și în situația în legătură cu care spuneți că sînteți „aproape distrus de atîta delăsare și crasă indiferență“.

Cititoarea *Sanda Moinaru* din București, str. Porțile de Fier, condamînd de asemeni un anumit spirit birocratic care, în felurite împrejurări, mai scoate capul la lumină, relatează cazul propriei sale fiice : terminînd opt clase, a intrat la liceu, însă a fost nevoită, din motive de sănătate, să întrerupă școala. Ca să nu stea acasă și, de pomană, a hotărît să urmeze la seral și să municească undeva. Zis și făcut ! Doar că un funcționar de același tip cu cel amintit n-a vrut să-i ofere decît un post de remizieră la lapte, unul de vînzătoare la „Aprozar“ sau de picoliță... După un șir de peripeții, în sfîrșit, tînăra s-a angajat la I.S.C.I.F.G.A. (ah! inițialele astea) din Splaiul Independenței 292, ca arhivar (cu dificultăți, deoarece contabilul-șef, plecînd în concediu, a dat dispoziție să nu fie angajat nimeni pînă la întoarcerea sa, totuși, au angajat-o), de fapt la arhivă n-a prea lucrat, a ținut locul cuiva la registratură, apoi locul secretarei directorului, (au trimis-o chiar să învețe manipularea mașinei „Xeros“, de multiplicat). Și acum cîteva zile, fata vine mai devreme acasă și spune că cineva de-acolo susține că ea nu poate face față la arhivă, că vor angaja un bărbat. *„Dacă munca fetei ar fi fost să care pietre, să conducă tractorul pe ogor, să lucreze în abataj, înțelegeam că nu poate face față — susține, pe drept, mama tinerei. Dar la arhivă ? Sînt dosarele din prefabricate, din asfalt, din blocuri de stîncă ? Slavă domnului, epoca de piatră a trecut de mult. Păcat că mentalitatea epocii de piatră se mai păstrează la unii ! Complicația e și mai mare decît pare la prima vedere : acum fata vrea să urmeze la seral, dar nu poate să se înscrie fără să lucreze, și deci iat-o în situația de a naviga în derivă, din pricina acelora care, fără s-o mărturisească deschis, sînt sclavii unor concepții învechite“.*

Neîndoielnic, dacă lucrurile stau așa cum le descrieți, dreptatea se găsește de partea dumneavoastră și grija nobilă pe care o arătați destinului de muncă și învățătură al copilului dumneavoastră — și al altora ca el — reprezintă încă o garanție a seriozității celor comunicate. *Țineți-mă la curent cu evoluția... evenimentelor.* De altfel, dumneavoastră atingeți tangențial și problema, mai vastă și mai complexă, discutată actualmente de specialiștii fiziologiei muncii, ca de pildă prof. dr. Alexander Kirn, care arată că întreprinderile ar trebui să colaboreze mai strîns cu medicii calificați în problemele sociale și ale muncii. Chiar înaintea angajării sale (ideală ar fi examinarea obligatorie a tuturor angajaților), orice nou colaborator ar trebui să fie cercetat cu privire la *aptitudinile* sale, dar și la constituția sa *fizică* și *psihică*, evitîndu-se plasarea oamenilor în profesiuni inadecvate, ceea ce-i face nefericiți și bolnavi. Recent, în presa noastră a apărut un foarte interesant interviu al inginerului D. Dragnea, specialist în orientare și selecție profesională, în cadrul căruia se încerca stabilirea unei paralele între *nevroză*, ca „boală a civilizației“ și... orientarea profesională (pe baze științifice), corecta îndrumare și repartizare constituind o condiție sine qua non a sănătății.

Așadar, pe lîngă reprobabile prejudecăți privind egalitatea femeilor cu bărbații, — din mintea unora, există probleme infinit mai ample, de maximă însemnătate, angajînd orientarea profesională *specializată* a tuturor tinerilor (și chiar a adulților), indiferent de sex. Ceea ce se face, la ora actuală, în domeniul amintit, trebuie — fără doar și poate — îmbogățit. Munca, potrivit profilului fiecăruia, rămîne *cea mai desăvîrșită școală a vieții, a cinstei și civilizației reale.*

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

Consecvența pentru o mai veche dorință privind semnalarea unor lucruri utile bucătăriei dumneavoastră, ne-a determinat să zăbovim în primul rînd în magazinele cu specific „articole de uz casnic“.

...Vizitarea unor astfel de magazine existente în orașul Galați nu ne-a adus — spre dezamăgirea noastră — mari surprize. În afară poate de faptul că am salutat cu o reală bucurie, prezența ibricelor atît de rar etalate în rafturile unor astfel de magazine ! Ne-am oprit la cîteva fleacuri ce pot căpăta totuși, calificativul de „obiecte utile“. Un mic și ușor de ținut în dulap SUPORT PENTRU NAFTALINĂ, care se prinde de umeraș, confecționat din material plastic, un CLEȘTE PENTRU CURĂȚIREA JALUZELELOR, tot din material plastic, sînt două astfel de fleacuri cu care ne-am grăbit și noi să ne înzestrăm arsenalul gospodăresc.

...Fiindcă ne ocupăm azi de bucătărie, vă vom împărtăși cîteva sugestii practice, după părerea noastră, pentru aspectul acestui spațiu al apartamentului nostru. Am văzut, tot la Galați, ȚESĂTURI DE IN în carouri alb cu negru, cu maro, cu galben sau cu verde, ce ni s-au părut agreabile, pentru o garnitură formată din față de masă, pernuțe pentru scaune, eventuale perdelițe la un raft sau dulap. Dacă aveți răbdare, puteți, îmbina, folosind tot țesături din in, materialele în carouri cu cele uni. De pildă, o față de masă și perdelițe în carouri se pot armoniza cu perne pentru scaune într-una din culorile carourilor, de preferință cea mai vie. Iar din aceeași culoare uni, se pot face mici draperii sau cîte un covoraș de perete pe care se pot prinde : un calendar, o mică tăbliță neagră — memento — pe care puteți înscrie zilnic, cu cretă colorată, treburi urgente de făcut, o mică oglindă etc.

...Pereții pot da unei bucătării o înfățișare veselă și originală. În general, ei sînt zugrăviți în alb sau bej. Căutați în diferite reviste reclame ale unor produse alimentare, reproduceri care au drept subiect preocupările culinare. Decupați-le cu grijă și lipiți-le pe pereți, după cum vă dictează fantezia, de jur împrejurul bucătăriei.

...Vă sugeram rîndul trecut faptul că sticlele din plastic albastre sau roșii de la detergentul lichid Deval pot căpăta și o altă folosință, după ce au rămas goale. Ce ziceți de transformarea uneia dintre ele în păpușă-gospodină, prin adăugirea unui cap în locul dopului, (capul unei păpuși vechi, dacă nu vă pricepeți să realizați unul din carton), care va fi cochet încadrat cu o băsmăluță. Din materialul băsmăluței veți confecționa și un șorț pe care-l veți prinde la locul unde sticla devine mai largă. Încercați s-o expuneți pe frigider, deasupra unui raft sau chiar agățată de lampă.

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supă pasată de cartofi cu praz

Curățați de coajă 500 g. de cartofi. Tăiați-i în bucăți mici. Spălați și tăiați în bucăți mici un praz și o ceapă. Puneți totul la fiert în 2 litri de apă clocotită, sărați, piperați. La dorință puteți adăuga o foaie mică de dafin și foarte puțin cimbru. După 35—40 minute pasați totul. Repuneți supa pe foc. Serviți-o fierbinte, dreasă cu un gălbenuș și o lingură de smîntînă sau adăugați în supă o bucată de unt. Turnați-o în farfurii peste cuburi de pîine prăjită.

Antricoate în sos de vin

Serviți antricoatele de porc la grătar însoțite de următorul sos picant. Tăiați 1—2 cepe mărunt, rumeniți-le în unt, presărați deasupra o lingură de făină, lăsați să prindă culoare și stingeți cu un pahar de vin roșu. Sărați, piperați după gust. Lăsați pe foc mic circa 10 minute. Serviți aparte o dată cu antricoatele fripte pe grătar și completați friptura cu sote de fasole verde (fiartă și opărită cu unt), 750 g pentru patru persoane. Dacă doriți să aveți o garnitură mai bogată puteți prepara și cartofi pai.

Budincă de macaroane

Puneți la fiert 150 g. de paste făinoase mărunte (macaroane tăiate, melcișori etc.) în doi litri de apă clocotită cu sare.

După 10—15 minute, socotite după ce apa își reia clocotul, scurgeți pastele și amestecați-le cu 150 g șuncă tocată. Ungeți din abundență cu unt o formă care merge la cuptor și presărați-o cu pesmet fin sau făină. După ce pastele s-au răcorit, incorporați două gălbenușuri bătute cu un praf de sare, piper și o lingură-două de lapte. La urmă amestecați totul ușor cu albușurile bătute spumă. Turnați compoziția în formă. Coaceți la cuptor cu foc potrivit pînă ce budinca se rumenește. Serviți imediat.

Mere surpriză

Curățați de căsuța cu semințe 5 mere frumoase cu carnea tare. Așezați-le într-o tavă și în fiecare măr puneți cîte o bucățică de unt, un sfert de nucă și puțin zahăr. Desfaceți cu puțină apă, puțină dulceață de căpșuni și turnați-o în tavă. Puteți renunța la dulceață și veți turna în tavă doar cîteva linguri de apă. Dați merele la cuptor nu prea fierbinte. cam 15 minute. Între timp bateți două albușuri spumă tare, adăugați treptat 100 g de zahăr tos. Scoateți tava din cuptor și puneți deasupra fiecărui măr cîte o căciulă de albuș. Dați din nou la copt pînă ce albușul capătă o culoare rumenă, aurie. Serviți-le, după gust, reci sau călduțe.

Olimpia ȘTEFANESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CUMULAREA PENSIEI CU SALARIUL

TEODOR BEJENARU din București, pensionar în vîrstă de 61 ani, dorește să cumuleze pensia integrală cu salariul. La întrebarea dv. consultatul nostru juridic vă arată următoarele :

Legea pensiilor prevede că pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă pot cumula pensia cu salariul, primind 50 la sută din pensie, dar nu mai puțin de 500 lei. Acești pensionari pot primi pe lîngă salariu și pensia în întregime dacă sînt angajați în posturi cu pînă la 1/2 normă inclusiv, sau încheie contracte de muncă pe durată determinată de pînă la 4 luni în cursul unui an calendaristic.

Același regim se aplică și în cazul celor angajați la persoane fizice, cooperative agricole de producție și case de ajutor reciproc. Este demn de reținut că bărbații pot cumula pensia cu salariul numai după împlinirea vîrstei de 62 ani. De aceea dv. nu puteți acum beneficia de acest drept. A se vedea în acest sens art. 57—58, Legea 27/1966).

CASAREA NEAGRĂ A VINULUI

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad“ din Roman, răspunde cititorului **ION TOMA** din com. **Muntenii-Buzău, jud. Ialomița,** care a solicitat sfaturi pentru prevenirea casării negre a vinului.

Casarea neagră a vinului este un defect de ordin chimic, determinat de prezența în vin a sărurilor de fier în cantitate prea mare. Acestea se combină cu taninul rezultînd substanțe de culoare neagră. Un vin cu astfel de defect, cînd vine în contact cu aerul capătă o culoare neagră albăstruie.

Rezultă deci că pentru a preveni casarea neagră trebuie să se evite pătrunderea fierului în must și vin. Pentru aceasta trebuie să ne ferim să folosim la prepararea vinului scule și vase de fier. Deci toate părțile metalice ale utilajelor de vinificație se vor vopsi cu lac acidorezistent. De asemenea se va urmări ca să se folosească pentru vinificat numai struguri curați, deoarece strugurii cu pămînt pot constitui o sursă de îmbogățire cu fier a mustului (mai ales în cazul cînd solul din vie este bogat în fier).

O altă măsură de prevenire a acestui defect se referă la evitarea îmbogățirii cu tanin a vinului. Pentru aceasta vasele de lemn noi se vor detaniza, adică se vor spăla repetat pentru îndepărtarea excesului de tanin din doage. Un mod simplu de verificare dacă taninul a fost scos din doagele vasului este următorul : se pune într-un pahar apă rezultată de la ultima spălare a vasului. Cînd adăugăm puțină clorură de fier, apa nu trebule să se înnegrească.

LABORATOR DE TEHNICĂ DENTARĂ LA FUNDULEA

ANGELA VOICA, com. Fundulea. La sesizarea dv. Ministerul Sănătății vă comunică următoarele: Ca urmare a aplicării H.C.M. 2024/1.XI.1969, au luat ființă mai multe servicii de specialitate pentru asistența medicală ambulatorie din care două pentru asistența stomatologică de pe lîngă Spitalul Fundulea. În cadrul acestor două cabinete, lucrările protetice dentare — conform dispozițiilor care reglementează asistența stomatologică din mediul rural — s-au asigurat în cadrul laboratorului dentar centralizat din București. Actualmente este în curs de amenajare un laborator de tehnică dentară în localitatea Fundulea, căruia i-au fost repartizați la 1 august 1970 doi asistenți medicali de tehnică dentară.

MARIETA N. — PLOIEȘTI. Ne scrieți că ați consultat medicul dermatalog și tratamentul urmat nu a ameliorat starea dv. Sfaturile cosmetice din cadrul revistei noastre este bine să le urmați. Săpunul pe care îl recomandăm este „săpun special pentru păr“. Vă recomandăm și o loțiune capilară degresantă : acid acetic 0,50 g., acid salicilic 1 gr., rezorcină 1 gr., nitrat de K.o, 30 gr., lig. Hoffman 3 gr., pilocarpină 0,10 gr., tra capsici 2 gr., tra cantarida 1 gr., alcool lavandă 10 gr., alcool 60° ad. 100 gr.

DRAGOMIR R. — BUCUREȘTI. Nu este o afecțiune — este conformația de vină. Totuși se poate corija prin dușuri, masaj subacval care se face în cadrul serviciului balneologic, gimnastică medicală în cadrul serviciului de cultură fizică medicală. (Dispensarul central pentru sportivi din Splaiul Independenței nr. 19). Nu vă gîndiți la operația estetică.

WALTER T. — TULCEA. Vă mulțumim pentru cuvintele pline de căldură pe care ni le adresați. Regretăm că nu reușim să vă îndeplinim dorința de a publica răspunsul exact la data indicată de dv. Avem răspunsuri anterioare scrisorii dv. Referitor la obsesia dv. : sînteți prea tînăr și nu merită să vă faceți griji. Controlați-vă mișcările și în regiunea respectivă faceți masaj folosind o cremă grasă.

K. L. — PLOIEȘTI. Încrederea pe care ne-ați acordat-o s-o oferiți și medicului endocrinolog pe care îl veți consulta. Dacă presupunerile dv. se vor adeveri, poate că va fi necesar să vă internați la Institutul de endocrinologie din București B-dul Aviatorilor 36.

STROESCU N. — REȘIȚA. Există o relație strînsă între cele două diagnostice ale dv. : nevroză astenică și ulcer duodenal. Simptomele se intrică și determinarea este reciprocă. În primul rînd este obligatorie prezicarea diagnosticului. Pentru a aplica un tratament corect este bine să vă internați într-o secție de boli interne, să vi se facă toate investigațiile necesare.

I. C. — ALBA. Nu vă sfătuim să depilați firele de păr de la nivelul urechii și în special din conductul auditiv. Sensibilitatea regiunii respective nu admite asemenea procedee. Referitor la o a doua problemă se recomandă să folosiți alternativ diferite sortimente de pastă de dinți.

G. S. — București. *Tulburările pe care le prezentați și care vă obsedează atît de mult sînt în legătură cu trama psihică pe care ați suferit-o și care v-a surprins într-o perioadă de epuizare din cauza suprasolicitării (serviciu și facultate). Nu au legătură cu afecțiunea dv. anterioară. Deoarece în prezent nu reușiți să depășiți niște prejudecăți și refuzați să vă adresați medicului neuro-psihiatru, vă recomandăm Folcisteina injecții i.m. la două zile — 15 fiole și Napoton seara.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MIINI SCUMPE DE MAMA

Fotografie trimisă de cititorul nostru ing. E. TAMAȘDAN din Hunedoara.

VREM SĂ ȘTIM

În revista dv. am citit multe lucruri utile, unele le-am experimentat și am obținut rezultate bune. Văzînd că „Magazinul“, cu sprijinul cititorilor săi, ajută prin sfaturile sale, îndrăznesc să adresez și eu o întrebare, ne scrie VIORICA CERNEA din București : Cum se pot scoate petele de argint nitric de pe mătase, stofă și bumbac ?

P.V. din *București*, dorește să știe cum se pot scoate petele lăsate de degete pe o mobilă lustruită.

— Nu somnifer îți trebuie, ci o asigurare la ADAS

5267

VERMUTUL, BĂUTURA FINĂ PREPARATĂ PE BAZĂ DE VIN CU EXTRASE DIN PLANTE ȘI INGREDIENTE, POATE FI CONSUMAT CA ATARE CU FELII DE LĂMÎIE SAU ÎN AMESTEC CU ALTE BĂUTURI.

MAGAZINELE DE SPECIALITATE VĂ OFERĂ SPRE ALEGERE VERMUT ÎN SORTIMENTE VARIATE :

VERMUT ROȘU 1/1 ltr. — 15 lei
VERMUT ALB 1/1 ltr. — 17 lei
VERMUT SPECIALITATE (alb și roșu) — 25 lei
VERMUT EXTRAFIN 1/1 ltr. — 30 lei

UTIL ȘI PRACTIC

• Sarafanul

Practic și cu multiple funcții, putînd fi purtat dimineața, după-amiaza și seara, sarafanul poate fi confecționat din materiale noi sau transformat din rochii vechi.

1. Preferabil dintr-o culoare închisă, bleumarin, negru sau maro, cu decolteu rotunjit, ușor cambrat pe talie, cu buzunare aplicate semirotunde, poate avea tighele vizibile din față de culoare deschisă. Poate fi purtat cu bluze imprimate sau uni, cu pulovere pe gît de aceeași culoare cu ciorapul.

2. Același sarafan poate fi purtat și peste pantalon chiar dacă lungimea lui este pînă la genunchi.

3. Sarafan din stofă în carouri sau o culoare aprinsă, roșu sau oranj, purtat cu pulover și ciorapi negri, închis parte peste parte cu nasturi și formînd un decolteu adînc în V ; buzunar mare asimetric cu tighele duble. Nasturii pot fi metalici.

4. Sarafan tăiat în talie avînd o bandă de 6 cm, marcat prin tighele. Fusta formează o cută dublă. Bluza din mătase, cu mînecă largă, prinsă în manșetă.

Text și desene : Doina LEVINȚA

• Îndepărtarea punctelor negre

Din pricină că reține excesul de secreții, pielea grasă apare cu porii înfundați de puncte negre denumiți și comedoane. Aplicarea de loțiuni astringente, care închid porii peste aceste comedoane, este total contraindicată, deoarece provoacă o adevărată „asfixiere“ a pielii.

Îndepărtarea punctelor negre se va face la circa două săptămîni prin stoarcerea lor, după ce, în prealabil, am făcut obrazului o baie de abur cu mușețel. În acest scop, se învelește degetul arătător de la ambele mîini în tifon steril și se presează cu ele fiecare comedon în parte. Neîndepărtarea comedoanelor prezintă și pericolul de apariție a acneei, manifestată prin mici butoni roșii, duri, ce devin cu timpul purulenți. În cazul acneei se vor folosi loțiuni conținînd sulf, rezorcină, antibiotice ca spre exemplu loțiunea „Juvenal“ destinată special acestui scop. Fiind vorba de o afecțiune mai serioasă, se recomandă un tratament perseverent, o perioadă mai îndelungată și sub control medical.

Ludmila COSMOVICI

• Ce știe o bună gospodină

Ca să atenuăm mirosul de conopidă, putem adăuga în apa de fiert un cartof crud curățat de coaje.

• Albinele și înțepăturile lor

Preîntîmpinarea înțepăturilor de albine se realizează cu ușurință de apicultor mînuind albinele cu mult calm și răbdare. Înainte de examinarea cuiburilor familiilor de albine sau a diferitelor lucrări în stupină se recomandă apicultorului : spălarea pe mîini pentru îndepărtarea mirosurilor care pot irita albinele; folosirea echipamentului de protecție contra înțepăturilor de albine (mască, salopetă, afumător).

Evitarea înțepăturilor la mîini, care sînt cele mai frecvente, se obține folosind anumite soluții cu care apicultorul se unge înainte de a începe lucrul ca: apifug, soluție de amoniac 20/0 sau folosind mănușile de cauciuc.

În cazul înțepăturilor de albine : se scoate acul prin împingerea lui afară cu ajutorul unghiei, (nu se recomandă prin apucarea lui între degete) ; pentru micșorarea durerii se recurge la tamponarea locului înțepat cu una din substanțele: soluție de 20/0 — 300/0 mentol în eter izovalerianic mentolat sau prin aplicarea unui extract alcoolic de gălbenele (Calendula officinalis), apă de Javel, perclorură de fier oficinală, oțet, ulei de cuișoare, frunză de pătrunjel etc. După ce a fost înțepat, apicultorul trebuie să lucreze cu mare atenție.

Prin selecționarea familiilor de albine blînde și prin cunoașterea temeinică a vieții lor se pot evita aceste neajunsuri.

Nicolae BOARU

O ilustrată pe adresa dv.

ADRIAN ROTHLANDER, str. Feldioara nr. 11, Constanța; RAUL DONALD, str. Căprioarei nr. 2, bl. X1 ap. 34, Hunedoara; ELIZA IONESCU, șos. Slobozieî nr. 26-A, Giurgiu, Ilfov; CARLA ZAHARIA, satul Gara Banca, Vaslui; VASILICA BUȚURCA, sat Găneștî, com. Cavadinești, Galați; ELENA LUCA, sat Bădeni, oraș Hîrlău, Iași; VERONICA ILIȘESCU, com. Mălini, Suceava; ANGELICA POPOVICI, str. M. Kogălniceanu nr. 24, Suceava; LILIANA NECHIFOR, str. Splai Bahlui nr. 35, et. 5, ap. 21, Iași; AURELIA OȚELEA, str. Roșiorilor nr. 336, Brăila; FLORIN STOIAN și VIRGIL CHIRIȚĂ str. Serg. Mușat nr. 42-B, sect. 6, București; MARCELA și PETRIȚA PARASCHIV, str. Prutului nr.15, Craiova, Dolj; COSTEL GUNDEL str. Grădinilor nr. 6, Suceava; CONSTANȚA ANTON, str. Galați, bl. 14, sc. A, ap. 7, et. 4, Brăila; VERA ROPOTĂ, str. Basotă nr. 4, Iași; GEORGE BISCĂ, str. Petrila nr. 7, Sibiu; GEORGETA ȚIGĂNUȘ, str. Scinteii nr. 20-bis, Focșani, Suceava; ELENA PLOPEANU, str. Dorobanților nr. 483, Brăila; MARIUS TRAIAN ZMEU, str. Basotă nr. 4, Iași; MERI COSTOV, str. Băicului nr. 19, bl. D. 9, sc. G, et. 7, ap. 109 sect. 3, București; BICA MARIA GERU, com Jijila, Tulcea; FLORINA și NUȚI NICOLAE, sat Caugagia, com. Baia, Tulcea; ADRIAN GHERASIMESCU, str. Burdujeni nr. 6—8, bl. N 11, sc. A, ap. 15, sect. 4 București; MARIANA SĂLĂGEAN, Vulcan, bl. 34, sc. 3, ap. 11, Hunedoara; IULIANA IONELE, str. Gh. Dimitrov, nr. 206, Arad; IONEL ENACHE str. Strungului nr. 5, Făgăraș, Brașov; EUGENIA MANEA, bl. A. 8, sc. 1, ap. 41, microraion, Hipodrom, Brăila; MARIA TOMOȘ, str. Armata Roșie nr. 84, oraș Săcele, Brașov; CORNELIU și VIRGIL FUGARU, str. Unirii nr. 1 ap. 17, O.N. Călan, Hunedoara; COSTEL MANOLACHE, str. Tutovei nr. 51-bis, Birlad, Vaslui; GIORDANO MIHALACHE, str. Basotă nr. 4, Iași; COSTEL TEX, str. Rahovei nr. 57, Brăila; VALENTINA STAICU, str. Dorobanți nr. 680, Brăila; ANDREI CSISZER. aleea Patriei, bl. B. 1 ap. 37, Deva, Hunedoara; DANIEL LUCESCU și DANIELA DUMITRESCU, str. Prutului nr. 16, Craiova, Dolj; EDMOND MIRONESCU, aleea Zambilelor nr. 2, bl. 1, Constanța; SMARANDA DIMA, str. Primăverii nr. 1, Cernavodă, Constanța; AURICA NĂSTRUȘNICU, sat Buhalnița, com. Ceplenița Iași; COCA GHEORGHE, GICĂ DORIN și GIGI ANICULESEI, bloc „Independența" str. Rîului nr. 36, et. 2, ap. 317, Sibiu; MIHAELA TUDORICĂ, str. Călugăreni, bl. C. 6, ap. 12 et. 3, Vaslui; MANOLE TIRIAN și GHEORGHE CIOBOTORU, oraș Beresti, Galați; MARIOARA PAVEL, sat Buhalnița, com. Ceplenita, Iași; GHIȚĂ MOT, str. Horea nr. 13, Curtici Arad; IOAN CODREANU, str. Dr. Petru Groza nr. 3, bl. 37, ap. 49, Brașov; LAURA VINTILESCU, str. Răzoare nr. 63 Constanța; DANIEL și ADRIAN MAIOVSKI, șos. Banatului nr. 2, sect. 6, București; CLAUDIA BECIU, bl. Z. 2, ap. 2, sc. A, Timiș-3, Constanța; BOMBONICA OLTEANU, str. Selimbăr nr. 13, Cisnădie, Sibiu; MOILĂ OLTEANU com. Băgău, Alba; MAURA RADU și EMANUELA MĂRCULESCU, str. I.L. Caragiale nr. 37, Focșani, Vrancea; CONSTANȚA SCARLAT, str. Bucegi nr. 2, oraș Moreni, Dîmbovița; COSTEL SANDU, str. Brazilor nr. 66, bl. 66/B, ap. 30, cartier Noua Brașov; ELENA DAMIAN, sat Șerbotești, com. Golești, Vaslui; TEODORA GICAN, str. Ceahlău nr. 111 2-A, et. 3, ap. 36, Timișoara, Timiș; AXENTE COTOLAN, bl. C.M. 1, ap. 11, B-dul Corvinu nr. 11 Hunedoara; MARISA NEAGU, str. Poenari nr. 14, Caracal, Olt; VASILE BĂRBULEA, str. Brazda lui Novac, bl. G. 5, ap. 3, Craiova Dolj; LUCREȚIA MIHĂESCU, aleea Muzelor, bl. 17, sc. A, ap. 2, parter, Tîrgoviște, Dîmbovița; VICHI GIRDEA str. Pieptănari nr. 75, sect, 5, București; VASILE TIMIȘ, str. Siret nr. 8, șos. Afumați nr. 94—98, sect. 2, București; AURELIA CIRNU, com. Urechești nr. 129, Vrancea; VALENTINA VASILE str. Roșiori nr. 73 Ploiești, Prahova; CELA CONSTANTINESCU și COCA ILIESCU, str. Șaru Dornei nr. 16, sect. 6, București; ION GHEORGHE, bl. „23 August", ap. 222, Reșița, Caraș-Severin; MAGDALENA CIOCHINĂ, str. Vasile Lupu nr. 24, Iași; ELENA DRĂGHICI str. Valul lui Traian nr. 37, Constanța; ILIE CREȚU, str. Maramureș nr. 34, Roman, Neamț; ALEXANDRU SARKOZI, B-dul Eroul Necunoscut nr. 22, Arad; MIRCEA NIȚĂ, B-dul 23 August nr. 22, sc. 1, ap. 7, Reșița, Caraș-Severin; GAROFIȚA NIȚĂ str. Plevnei nr. 42, Buzău; MATEI LIȚA, str. M. Kogălniceanu nr. 28, Galați; FLORIN LĂPTARU, sat Zimnicele, Teleorman; VASILE FLORIN, str. Gheorghe Dinicu nr. 16, sect. 6, București; LENA ASANDEI str. 1 Mai nr. 71, Moinești, Bacău — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

GRADE

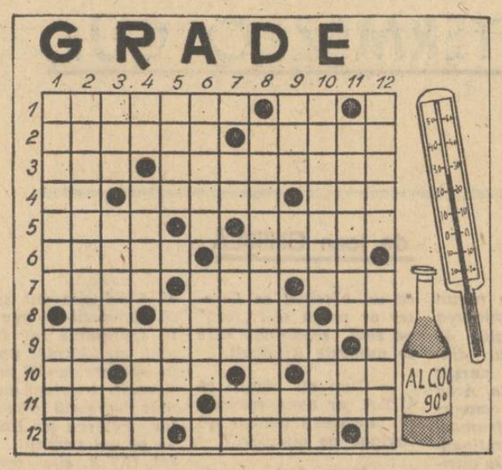

ORIZONTAL : 1. Grad cu patru stele. — Barbu Georgescu. 2. Cel mai mare grad în marină. — A alcoolului se măsoară în grade. (pl.) 3. Particulă comercială. — Înalt grad militar (pl.) 4. Obligator la sfîrșit ! — Normă. — Arată proveniența. 5. Război de gradul întîi ... (reg.) — Discuri. 6. Boală în ultimul grad... — Înceți. 7. Fricoase în ultimul grad. — Frunte. (fig.) — Se încureă uneori ... 8. În burduf ! — Grad de rudenie ... la nuntă. (fam.) — La epolet ! 9. Gradat ... în grade. 10. Sportiv de gradul întîi ... — Cureluș de mește. — La margine de ... apă. 11. Are o tărie care se măsoară în grade. — Instituție unde se poartă grade. (pl.) 12. Concepții. — Grad cu o stea ... dar mare.

VERTICAL : 1. Gradul comandantului de grupă. — Grad apropiat de rudenie. (pl.) 2. Paralela de 20 grade latitudine sudică împarte în două acest continent. (trei cuv.) 3. Plantă agățătoare. — Defect. — Gradație finală ! 4. Cuier ! — Verb ... la ușă. — Cu grade inferioare. (fig. pl.) 5. Tăgăduială. (pop.) — Grad de rudenie .... prin alianță. 6. Un ritm vioi. — Cel mai apropiat grad de rudenie. 7. Neon. — Pante mai mici de 10 grade. — Asia ! 8. Se măsoară în grade. (pl.) 9. Are numai băuturi cu multe grade ... (pl.) — Acolo se poartă epoleții cu grade. 11. În conflict cu legea ... (fem, pl.) — Ultimul gradat ! 12. Animal folosit ca metaforă pentru un anumit grad de răutate. (pl.) — Poartă gradele.

Ștefan DIACONU

Cuvinte rare : PER — IRA — PIR

REBUS

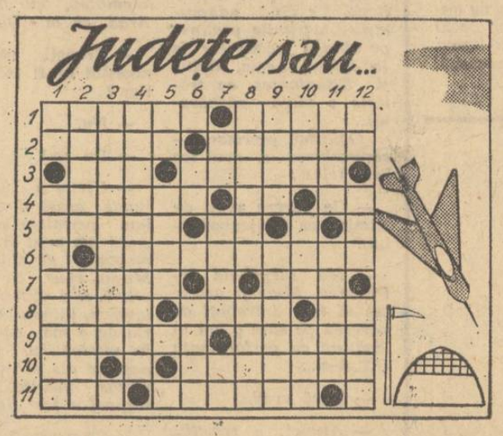

ORIZONTAL : 1. TIMIȘ. Cai roșcați. 2. CONSTANȚA. (pl.) — NEAMȚ. 3. Literă elină. — VÎLCEA. 4. Torsionați. — La IAȘI ! — Lucian Văleanu. 5. BISTRIȚA. (pl.) — OLT. (abr.) 6. SATU ... MARE. (pl.) 7. SUCEAVA ... la război. — Face parte din decor ! 8. CONSTANȚA. — Localitate în India, — Molibden. 9. „Gaudeamus ..." — Păstor mitologic. 10. România Liberă. — BRAȘOV ... la feminin. 11. Fluviu în Olanda. — SATU ... MARE.

VERTICAL : 1. Barbu Florescu. — Avion de luptă. (neol.) 2. Întoarcere ... postală. — Localitate în Alaska. 3. ALBA. (pl. masc.) 4. ALBA. (fig.) 5. Miercurea. — Caiet pentru notițe. (reg.) 6. CONSTANȚA. — Corabia argonauților. (mit.) 7. La Govora ! — ... și de la Olănești. — În comun ! 8. Vărgați. — Fluviu în Spania. 9. SATU ... MARE. — NEAMȚ ... medieval. 10. Cîntec de slavă. — CONSTANȚA. — Administrație autonomă în nordul Italiei. (abr.) 11. Zeitate feniciană. — CONSTANȚA. 12. Textilă. — VÎLCEA (pl.) — Locuitor de prin SATU MARE

Vlad DELEANU

Cuvinte rare : ANTU — ATTIS — EEM — EAGIE — TECA — TAGU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CULORI

ORIZONTAL : Lactat — Fata — R — Ari — Lămîie — Să — N — Comoara — Bis — Cle — Sme — Dima — Roita — A — Miri — Elsa — Alb — Fonf — Mot — Ofilit — Or — Fr — Grigorescu — Alecsandri — N — Unirea — Dai — Az — Ato — Atia — Coli — Papagal — Paios —

ROMANȚE

ORIZONTAL : Stelufa — Brăila — Minulescu — Sti — An — Niciodată — Redați — Seri — M — A — U — A — Ai — Sara — Nimb — Astri — Il — Doi ochi — O — Ați — Ancii — Am — Bran — Ea —Fp — Olah — E — Istoric — Acida — Tc. — Cavadia — On — Iubite — Pentru —

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Cine a încercat s-o sugrume pe Doina Ciumedrea ? Bunicul este convins că cel care a ucis-o pe Ioana Rarău a încercat s-o omoare și pe prietena ei. Toate datele converg spre Vincențiu Scurtu. Numai el poate fi ucigașul. A fost văzut ieșind de la Doina Ciumedrea. Dar experiența Bunicului îl obligă pe acesta să fie precaut în a da sentințe pripite. „Cazul" se dovedește a fi dintre cele mai complicate din activitatea lui .

23 Bunicul se așează pe sofa îmbrăcat. Citi pe nerăsuflate cele șaizeci de pagini ale tezei de doctorat, urmări cu atenție planșele desenate, soluțiile Cameliei în cazul cercetat și se simți mai încurcat ca înainte de a le citi. Refuză pentru o clipă să se mai gîndească la ceva. Se dezbrăcă, făcu un duș rece, apoi dădu de mîncare cîinelui. Alsacianul trăia într-o somnolență aproape continuă și, în sinea lui, Bunicul era trist că în rezolvarea atît de incălcitului caz de care se ocupa, cîinele nu-și avea și partea lui de contribuție. Scoase din buzunarul pardesiului — uitase cu desăvîrșire de el — cotletul cumpărat de la bufet și după ce-l mirosi îl puse pe o farfurie în fața lui. Alsacianul mîncă fără poftă, fără să plescăie de plăcere ca altădată.

Bunicul se întinse din nou pe sofa. Începu să-și cerceteze hîrtiile, apoi să recitească anumite pasaje din studiul Cameliei Scurtu. Rămase trăznit. Era pentru prima dată poate în meseria lui că era atît de consternat de un mic amănunt, peste care, din nebăgare de seamă, trecuse de cîteva ori. Se îmbrăcă în grabă. Regretă din toată inima că-l lăsase pe Panaitescu să plece acasă, acum cînd avea cea mai mare nevoie de el. Șoferul plecase supărat. Nu se sfiise de loc să i-o spună. În primul rînd deoarece Bunicul nu-l invitase și pe el la bere.

Bunicul zîmbi în sinea lui. Își puse un bujor proaspăt la reverul hainei. Ieși. Nu găsi nici un taxi. Luă un tramvai, și în douăzeci de minute, după ceas, se afla în fața intrării apartamentului familiei Scurtu.

Îl întîmpină Camelia, albă la față ca varul.

— Vincențiu a făcut-o, spuse ea și Bunicul rămase surprins, chiar mirat. Uitase de Vincențiu cu desăvîrșire. În ultimele ore el nu intrase în preocupările lui.

Bunicul nu comentă. Intră în sufragerie. Siguranța cu care venise se dusese pe apa sîmbetei. O nouă încurcătură îi întorcea planul pe dos. Nu știa cît de mult, dar noua veste aflată, îi zdruncina eșafodajul proaspătului plan, care cu o jumătate de oră în urmă i se păruse singurul posibil.

— Unde e Vincențiu ? întrebă el, și Camelia arătă spre camera lui, de unde se auzea un scîncet ca de copil mofturos.

Bunicul auzi de asemeni în camera alăturată pași și înțelese că era acasă și Vasile. Nu greșise. Vasile intră în sufragerie, palid la față, dar, spre deosebire de mama lui, abia putînd să-și înfrîneze furia.

Vincențiu își făcu apariția absent. Din doi pași Vasile fu lîngă el și îl lovi cu brutalitate. Fu nevoie de intervenția Bunicului și a Cameliei ca cei doi tineri să poată fi despărțiți.

— El a omorît-o, el, bestia, șuieră Vasile cuvintele printre dinți.

— Te rog să stai liniștit, spuse Bunicul autoritar. Altfel voi fi obligat să iau măsurile de rigoare. Jos se află doi milițieni, domnule Vasile, nu mă pune în situația de a întrebuința forța. De unde ai ajuns la concluzia că el a săvîrșit fapta de care vorbeai ?

Vasile se trase lîngă ușă. Cuvintele de amenințare ale Bunicului nu avură darul să-l sperie prea mult.

— Dacă a fost în stare să se poarte cu Doina așa cum s-a purtat, nu știu de ce n-ar fi fost capabil să facă același lucru cu Ioana. Asta-i educația dată de mama. Toată viața ne-a neglijat din pricina lui. A făcut totul pentru el. Poftim mamă, unde l-ai adus, că doar dumneata l-ai adus aici și nu altcineva.

— Vasile, nu-ți permit să vorbești așa.

— Nu ți-am cerut voie să-mi permiți. Am fost un prost că te-am ascultat. Am vrut să mă căsătoresc și dumneata n-ai vrut. N-am știut că dumneata faci din dragostea mea experiențe pentru cretinul ăsta, pentru imbecilul ăsta căruia nu i-ai refuzat niciodată nimic. I-ai cumpărat un manechin din carton, pe urmă ai dorit pentru el unul viu. Mi-ai desconsiderat sentimentele, le-ai desconsiderat și pe ale Ioanei, importante fiind pentru dumneata numai sentimentele lui și satisfacția dumitale de mamă vinovată. Crezi că nu știu că dumneata ești de vină că a ajuns în halul în care a ajuns ? Crezi că nu știu că tot ce-ai făcut pentru el ai făcut din remușcare? Poate ai acum curajul, dacă nu l-ai avut niciodată, să spui de ce l-ai lăsat atunci singur ? De ce l-ai lăsat dacă nu ca să te duci la întîlnire cu Pătrașcu al dumitale. Te urăsc, mamă. Eu, copilul dumitale, îți spun că te urăsc. Ai nenorocit toată familia și pe mine în primul rînd, mai spuse Vasile și ieși trîntind ușa.

Camelia ascultase calmă, fără măcar să clipească. Nu se vedea pe fața ei nici o schimbare cît de mică și Bunicul ajunse la convingerea că avalanșa de cuvinte a băiatului sau o lăsaseră rece sau o loviseră în mică măsură, încît rămăsese impietrită.

— Doamnă, lăsați-mă cu Vincențiu, spuse Bunicul și Camelia dădu din cap, cu o încăpățînare fără drept de apel.

Bunicul își aprinse o jumătate de țigară și fumă liniștit, uitîndu-se la Vincențiu care de cînd scăpase din mîinile lui Vasile rămăsese într-un colț, impasibil și cu privirile goale.

— Domnule Vincențiu, spune-mi te rog ce s-a întîmplat ? Să știi că nu împărtășesc punctul de vedere al fratelui dumitale, dar te rog să-l înțelegi și pe el. El și-a pierdut omul iubit.

— Iar eu prietenia, domnule, și odată cu ea rostul. Toți vorbiți blînd cu mine, toți vă purtați frumos, ca să-mi dovediți că nu sînt atît de respingător. Dar eu știu mai bine ca oricine că nu sînt iubit. Nu sînt iubit de nimeni. Dacă dragostea înseamnă milă, atunci eu de o asemenea dragoste am avut parte. Unul singur om nu i-a fost milă de mine : Ioanei. Ea mi-a spus deschis că sînt urît, că dacă vreau să mai am liniște în viață trebuie să fiu conștient de urîțenia mea și de faptul că viața unui om nu stă în frumusețe. Numai ea a fost cinstită cu mine. Te rog, mamă, să nu fi supărată pe Vasile. Cred că are dreptate. Din pricina mea poate ți-ai nenorocit întreaga familie, iar eu aș spune că în primul rînd pe dumneata.

Bunicul îl asculta pe tînăr și era uimit de calmul lui, de vocea lui plăcută, care părea a nu avea nimic comun cu capul acela diform și de proporții neobișnuite.

Bunicul se uită la fruntea exagerat de înaltă a lui Vincențiu, la ochii lui limpezi și își zise că tînărul, după ce începuse să vorbească, își pierduse aproape cu desăvîrșire trăsăturile respingătoare de la început.

— Tinere, ceea ce povestești dumneata, spune Bunicul calm și delicat, poate fi folositor pentru explicarea unor stări de lucruri în familia dumneavoastră, dar nu este foarte important pentru mine. Mă interesează, în primul rînd, ce s-a întîmplat de dimineață, ce s-a petrecut între dumneata și Doina Ciumedrea ?

Vincențiu se uită la maică-sa, dar cum figura ei împietrită nu-i spunea nimic își mută privirile de la ea. Tăcu.

— Te-am întrebat ceva, domnule Vincențiu. Dumneata știi că, după gestul pe care l-ai făcut ești suspectat nu numai de încercare de omor, dar și de crimă. Din moment ce ai calmul și luciditatea să categorisești sentimente și vini în propria dumitale familie, cred că trebuie să ai și luciditatea și răspunderea asupra propriilor dumitale acte. Te rog să răspunzi precis la întrebările mele.

Tînărul căută din nou privirile Cameliei.

— Uită-te te rog la mine. Doamnă, fiți, vă rog, amabilă și lăsați-ne singuri. Țin cont de ceea ce mi-ați spus de dimineață, dar vă rog să mă înțelegeți. În mod normal ar trebui să-l arestez.

Vincențiu se sperie. Capul lui mare și diform păru și mai mare în urma palorii și a transpirației care-l năpădiră. ciudat, numai de la perciuni în jos. Sudoarea i se aduna sub bărbia aproape inexistentă.

Camelia se ridică anevoie și părăsi camera, fără să se uite la Vincențiu. Fața parcă îi era sculptată în piatră și, pentru o clipă. Bunicul avu un sentiment de totală compasiune pentru femeia care, numai într-o jumătate de oră, auzise din gura propriilor ei copii lucruri la care nu se așteptase vreodată.

— Spune tinere, cum te-ai întîlnit de dimineață cu Doina Ciumedrea ?

Vincențiu își frămîntă degetele bondoace, apoi căută cu privirile ușa prin care ieșise maică-sa. Cu greu, începu să vorbească.

— Am ieșit de dimineață. Am vrut să mă duc la un magazin...

— La magazinul unde sînt manechine în vitrină. nu-i așa ?

Vincențiu începu să tremure. Bunicul îi arătă un scaun.

— Așează-te. Spune, te rog.

— Am ieșit afară și am vrut să merg la magazinul de care ați vorbit. Mie îmi plac manechinele, cu toate că mama în ultima vreme nu mi-a mai dat voie să mă joc cu ele.

— Cu ce fel de manechine te-ai jucat ?

— Am avut unul. Dar într-o zi Vasile l-a spart și mama l-a dus în pivniță.

— Și-atunci te-ai dus la magazinul de confecții din colț ca să furi altul, nu-i așa ?

— Nu, eu n-am furat niciodată.

— Dar atunci noaptea, mai precis alaltăieri noapte, ce căutai la magazin ?

Vincențiu era gata să plîngă din nou dar tonul autoritar al Bunicului îi readuse la realitate.

— Ar putea să-ți fie rușine, om în toată firea te smiorcăi ca un copil. Te-am întrebat ce-ai făcut noaptea la magazin ?

— M-am uitat la manechine.

— Cu o zi înainte cine a spart vitrina magazinului ?

Vincențiu se uită înspăimîntat la bătrîn.

— Eu n-am spart. Manechinul meu a fost spart de Vasile și mama n-a mai vrut să-mi cumpere altul.

— Dar noaptea de ce ai intrat în casă prin fereastră, cu ajutorul unei sfori ?

— De unde știți ?

— Eu întreb aici, stimate domn. Dumneata îmi răspunzi.

— Mama nu mă lăsa să ies seara afară. Ioana nu mai venea și atunci m-a apucat un dor fără margini de ea. Am vrut s-o văd.

— Cum s-o vezi, doar Ioana nu era făcută din carton.

— Și ea era manechin.

— Și pentru dumneata era totuna cu ce fel de manechin ai de-a face ?

— Vă rog să vorbiți politicos cu mine și să nu strigați. Eu nu v-am făcut nimic.

— Uite ce-i, tinere, probabil ești incapabil să-ți dai seama în ce situație gravă te afli. Îți dai seama sau nu-ți dai ?

Vincențiu dădu din cap în semn că nu.

Bunicul observă că privirile tînărului încep să-i devină fixe. Nu știa care sînt limitele de gîndire ale tînărului, dar după primele schimburi de cuvinte înțelese că undeva în judecata lui există o graniță peste care el nu putea trece. Se hotărî să fie mai atent.

— Te-am întrebat de ce n-ai ieșit și intrat normal, ca toți oamenii. De ce a trebuit să ieși pe fereastră ?

— Mama nu-mi dădea voie să ies seara afară. Or mie îmi era dor de ea. Voiam s-o văd. Am ieșit pe fereastră și m-am dus la magazin. Am vorbit cu ea și i-am spus să nu mă uite, că eu nu i-am făcut nimic rău.

— Ți-a spus cineva că Ioana se află la magazin ?

— Da, Vasile. L-am rugat să-i spună Ioanei să vină. Numai ea mă iubea. Vasile a zis că Ioana se află acum într-un magazin, stă dezbrăcată și se uită la lume pentru că s-a supărat că n-am fost politicos cu ea. Dar eu totdeauna am fost politicos.

— Și ea ce ți-a răspuns ?

Vincențiu se uită atent la Bunic.

— Nu mi-a spus nimic. M-am întors acasă. M-am dus a doua zi. Am văzut că Vasile și-a bătut joc de mine. Nu era Ioana. Era alta. Ioana era blondă, blondă și n-avea nici un motiv să stea așa nemîncată.

Bunicul se șterse pe față de transpirație.

— Povestește-mi acum de Doina. Cum te-ai văzut cu ea ?

— M-am întîlnit jos. A spus că a venit din partea Ioanei, care a rugat-o înainte de a pleca în alt oraș să mă ia la plimbare.

— Dumneata ai cerut să mergi la ea acasă sau te-a invitat ea ?

— Ea m-a invitat. Am întrebat-o de Ioana. I-am spus și ei ce mi-a spus Vasile. Am crezut că-și bate și ea joc de mine și că Ioana e ascunsă.

— Și ai crezut pînă la urmă că Ioana nu-i acasă ?

— Am crezut.

— Atunci de ce te-ai mai dus pînă la Doina ?

— Ea m-a rugat, ca să mă conving.

— Ajuns la Doina, ce-ai făcut? întrebă Bunicul aprinzîndu-și o țigara.

— Am stat puțin, apoi am văzut pe cuier pardesiul Ioanei.

— Ce-ai făcut apoi ?

— M-am mirat că Ioana a plecat fără pardesiu. Am rugat-o pe Doina să-mi spună dacă Ioana nu mai vrea să se întîlnească cu mine. Dacă nu mai voia să se vadă cu mine însemna că și ea m-a mințit, așa cum m-au mințit toți.

— Ce-ai făcut pe urmă ?

— Am avut niște presimțiri. Nu credeam nimic din spusele Doinei. Vedeam după fața ei că minte. Apoi am început să plîng. De altfel mi-am dat seama că s-a petrecut ceva. Mama mi-a luat manechinul așa rupt și l-a ascuns în pivniță. Ați apărut dumneavoastră la noi. V-am văzut într-o zi prin gaura cheii, că mama a închis ușa de la mine. În casă toți șușoteau și încetau să vorbească atunci cînd apăream eu. Am știut că s-a petrecut ceva cu Ioana. Cînd am văzut-o pe Doina că plînge am fost aproape sigur că s-a întîmplat ceva.M-am ridicat și am plecat. I-am spus Doinei că ea e de vină dacă Ioana nu se mai întoarce.

— Dar dumneata unde crezi că a plecat ?

— Vasile a zis că s-a dus într-o lume mai bună.

— Și dumneata ce înțelegi printr-o lume mai bună ?

Vincențiu ridică din umeri.

— O lume mai bună, spuse el apăsînd pe cuvinte, ca Bunicul să le poată înțelege.

— Cînd ai plecat dumneata, Doina ce-a făcut ?

— A spus că vrea să se culce.

— Atunci de ce te-ai mai întors ?

— Unde să mă întorc ?

— La Doina. Ai plecat, apoi te-ai întors.

— Nu m-am întors.

— Și-atunci cine a încercat s-o sugrume pe Doina ?

— Mama a zis că eu. Așa i-a spus doctorul Pătrașcu.

— Tinere, te întreb încă o dată, după ce-ai plecat de la Doina nu te-ai mai întors ?

— Nu m-am întors.

— Iartă-mă că insist, dar închipuie-ți că din lumea ei cea bună Ioana nu se va întoarce dacă nu-mi spui adevărul. Te-ai întors sau nu te-ai întors ?

— Nu m-am întors, domnule.

Bunicul se ridică și își stinse cu brutalitate țigara în scrumieră.

— Du-te te rog în camera dumitale.

Vincențiu ieși în hol, apoi prin dormitorul părinților intră în camera lui. Bunicul o chemă pe Camelia.

(VA URMA)

NUNTA DE AUR

ANA (67 ani) și **PETRU AGRIGOROAIE** din Tg. Ocna, str. Negru Vodă nr. 5, jud. Bacău — 12 septembrie a.c.

★

ECATERINA (68 ani) și **BENONE PETRESCU** (73 ani) din București, str. Aninului nr. 20 — 2 august 1970.

★

ANICA (74 ani) și **IOAN ROȘIAN** (71 ani) din comuna Tim, oraș Blaj, Alba — 15 august a.c.

★

ELENA (67 ani) și **NICOLAE CRISTEA** (73 ani) din București, str. Tutunului nr. 45, sect. 7 — 8 august a.c.

★

VERONICA (73 ani) și **IUSTIN GHEORGHIAN** (74 ani) din com. Mînăstirea-Stret, jud. Suceava — 20 iulie a.c.

CIK DAMADIAN

— Maestrul nu vă poate primi ! Scrie un scenariu foarte important !

Muza dramaturgului

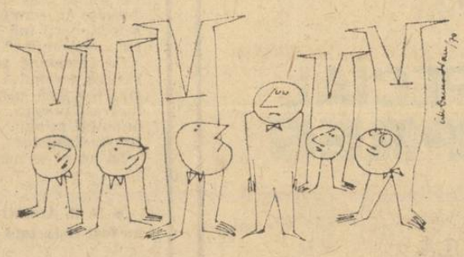

Un original !

V. TIMOC

— La drept vorbind, eu nici nu am restanțe ! Pe astea trebuia să le rezolve Vasilescu în timpul concediului meu, iar pe astea mi le-a lăsat cînd a plecat el în concediu...

— Știi, eu sînt pasionat de pictura pe sticlă !...

— Poftim. Aștept restul.
— O, nu vă deranjați !...

OCTAVIAN ANDRONIC

Fără cuvinte

Fără cuvinte

ȘI SCORUL A FOST 0—0...

de Valeriu MIRONESCU

Și a fost 0—0 pînă la capătul celor 90 de minute. Deși nu s-a marcat nici un gol, lumea suporterilor se arată entuziasmată și de rezultat și de joc, de jocul lui U.T.A. Un meci poate fi frumos, fără goluri? Depinde ce înțelegi prin frumos. Dacă frumos înseamnă ceea ce îți place, atunci la Arad a fost foarte frumoasă partida de fotbal. Priveam spectacolul împreună cu Petre Mîndru, acest tinerel antrenor crescut dintr-un mare jucător. Cînd s-a încheiat jocul a pus și Mîndru punctul pe i. „Astăzi U.T.A. — tocmai U.T.A.! — a pus capăt romantismului în fotbalul nostru".

O echipă clădită pe „joacă tu și lasă-ți adversarul să joace" a abandonat peste noapte „jocul deschis" și „ofensiva cu orice preț" aliniindu-se la realitățile de pe cîmpul fotbalului de azi. Pînă a ajuns aici, U.T.A., antrenorul ei, jucătorii, au plătit un preț de pomină. Au plătit scump pentru o lecție severă — mai degrabă, o corecție — în ediția precedentă a C.C.E. A plătit, dar măcar a învățat ceva și pe baza învățăturii de minte s-a ridicat pînă la performanța europeană. Pe scurt, antrenorul Nicolae Dumitrescu și fotbaliștii pe care-i conduce au priceput cum se joacă în competițiile europene și cu ce fel de hrană se alimentează suporterii. S-o spunem pe față, Feijenoord a fost la Rotterdam, a fost și la Arad, va fi și după această eliminare, o echipă tare, printre cele mai tari din Europa în stagiunile 1969—1970, măcar cu o clasă superioară echipei U.T.A. Contra lui Feijenoord nu se puteau scrie versuri, fiecare olandez trebuia strict păzit, cursivitatea acțiunilor trebuia întreruptă, spațiul din jurul lui 16 metri se cerea aglomerat la maximum, contraatacul se impunea ca o cerință a răscolirii spatelui frontului și, firește, ca o încercare surprinzătoare de a înscrie. În fond, toate acestea însemnau aducerea jocului la Rotterdam, dar și la Arad, la nivelul real de posibilități ale jucătorilor arădeni luați individual și ale echipei considerate în ansamblu. Feijenoord a fost mai bună dar i s-a interzis, prin mijloace perfect regulamentare, să arate ce știe. Nu trebuie să se plîngă, cam de aceleași mijloace tactice a uzat și ea contra lui A.C. Milan în ediția trecută a C.C.E. N-a trișat atunci, și-a jucat cartea posibilităților ei în modul cel mai legal. Acum însă i-a venit rîndul, prin intermediul lui U.T.A. Mă bucur că antrenori și jucători români s-au așezat omenește, cu picioarele pe pămînt..

La ocazii din astea, fericite, nu-i bine să torni gaz pe foc. Lasă focul să ardă normal. Amintesc pentru toată lumea bucuroasă de calificarea celor trei echipe românești în etapele următoare ale competițiilor europene, că a fost abia primul tur, că nu e încă momentul să trecem cu buretele peste slăbiciunile echipelor noastre de club. Vor veni la rînd adversari puternici, din ce în ce mai puternici. Iar pentru U.T.A., ca să vorbim drept, toți acești adversari, chiar cu renume mai mărunt, vor fi foarte periculoși. Cu excepția lui Feijenoord, eliminată prin merite de către campioana noastră, nu s-au „înregistrat" surprize în primul tur. Au trecut pragul, Everton, Ajax, Spartak-Moscova, Atletico Madrid, Sporting Lisabona, Steaua Roșie Belgrad și... Legia! (Parcă aș dori o revanșă Legia — U.T.A.). Mai sînt și altele, un pic de noroc tot trebuie ca să ajungi în față, dar principalul stă în acea modalitate exemplar de corectă în care Nicolae Dumitrescu a gîndit tactic meciurile cu Feijenoord și în ambițiile cu care s-au aruncat pe cîmpul de joc fotbaliștii arădeni...

Spunea Mîndru că U.T.A. a pus capăt romantismului... Bine ar fi să fie așa, dar nu prea e! Trecînd peste cazul invers al Universității Craiova, previzibil datorită concepțiilor de joc împămîntenite acolo de antrenori, să ne oprim privirile asupra echipei Steaua. Pe deoparte, jucătorii, mulți tineri și foarte talentați, îi lauzi, îi aplauzi, iar cînd ți-e lumea mai dragă, se poartă pe teren ca niște oameni cuprinși de spleen. Uită, se vede, că de la aprobare la dezaprobare, de la aplauze la fluierături, în fotbal e doar un pas. Pe de altă parte, antrenorii lasă impresia că n-au înțeles ce a înțeles Nicolae Dumitrescu de la U.T.A., adică cum arată fotbalul în competițiile europene. Și, doar, slavă domnului, nu se pot plînge că n-au îndeajunsă experiență... negativă!

Cît privește pe Dinamo, această misterioasă echipă căreia i se pot acorda toate șansele și niciuna, ea va avea de înfruntat dacă nu pe campioane, oricum, formații redutabile care acasă la ele au ratat cucerirea titlului. De grija lui Inter a scăpat, fiindcă a fost eliminată, din primul tur, de către englezii de la Newcastle U.! Însă, de pildă, un Dynamo Dresda a învins cu 6—0 pe Partizan din Belgrad! Așa că, îi dorim lui Dinamo să fie în viitor tot atît de realistă în joc cum era pe vremea celei de a doua confruntări cu Internazionale...

Ce o fi făcînd Traian Ionescu?

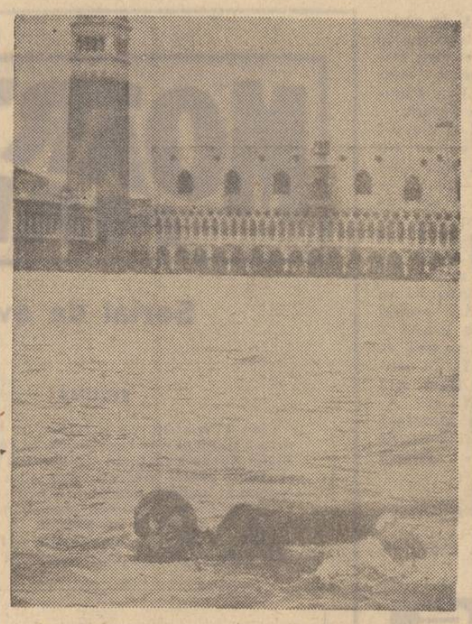

Fulvio Bergamini a realizat o frumoasă performanță sportivă parcurgînd înot distanța dintre Triest și Veneția. Pentru aceasta i-au fost necesare nu mai puțin de 33 de ore și 27 de minute. În vîrstă de 37 de ani, Fulvio Bergamini este cunoscut în lumea sportivă prin participările sale la diferite concursuri internaționale de mare fond.

ȘAH

FISCHER NU A TRECUT „EXTEMPORALUL"

...Și cît de mult a așteptat Fischer partida cu campionul mondial Spasski!

A sperat, la începutul primăverii, să-l întîlnească la „Meciul secolului" de la Belgrad. Dar atunci a trebuit să se „mulțumească" doar cu fostul purtător al cununei cu lauri, Petrosian. Ulterior, i-a azvîrlit leningrădeanului mănușa, provocîndu-l la un meci care nu se încadrează, însă, în tiparul regulamentelor federației internaționale...

Și iată că la Siegen, în cadrul campionatului mondial pe echipe, căpitanii formațiilor sovietice și americane au anunțat componența reprezentativelor lor, atunci cînd ele trebuiau să ia loc deoparte și de alta a celor patru mese de șah. Capi de listă — la echipa U.R.S.S., Spasski; la echipa Statelor Unite, Fischer!

Dintr-odată, importanța meciului pe echipe a fost eclipsată de însemnătatea confruntării dintre primii lor jucători. Cu atît mai mult cu cît fostul copil minune american se prezenta la puțin timp după unul din faimoasele sale succese, cîștigînd turneul din Buenos Aires cu 3,5 puncte înaintea celui de-al doilea clasat. Pentru suporterii lui Bobby partida ar fi trebuit să aibă și o altă semnificație, mai practică. Idolul lor nu luase parte nici la preliminariile actualei runde a campionatului mondial individual. I se oferise o șansă, să participe la campionatul S.U.A., ai cărui primii trei clasați promoveză la „interzonal". Dar Fischer refuzase, afirmînd mai mult sau mai puțin întemeiat, că turneul nu-i suficient de lung pentru a decide o asemenea calificare importantă. În ultimele luni, se conturase o altă inițiativă. Benko, unul din calificații americani, a anunțat că nu va mai participa la interzonal, iar federația S.U.A. a solicitat înlocuirea lui cu Robert Fischer, înlocuire în principiu aprobată de F.I.D.E. Evident, o victorie a lui Bobby asupra lui Spasski ar fi trebuit să justifice, o dată mai mult, încadrarea primului jucător american în viitorul interzonal de la Majorca...

Derbiul Spasski-Fischer nu a dezamăgit. Lupta dintre cei doi — probabil cei mai buni din lume la ora actuală — a fost crîncenă, frumoasă, presărată cu multe manevre fine și lovituri tactice surpriză. A fost și o luptă a nervilor, căreia, la mutarea a 32-a Fischer nu i-a mai rezistat. O mică eroare — Dc7 în loc de Dc5 — a fost deajuns pentru ca Spasski să se distanțeze în învingător.

Iată această partidă de antologie:

SPASSKI — FISCHER 1. d4, Cf6 2. c4, g6 3. Cc3, d5 4. c:d5, C:d5 5. e4, C:c3 6. b:c3, Ng7 7. Nc4, c5 8. Ce2, Cc6 9. Ne3, 0—0 10. 0—0, Dc7 11. Tc1, Td8 12. h3, b6 (într-o partidă Gligorici-Hort, negrul a jucat 12... a6) 13. f4, e6 14. De1, Ca5 15. Nd3, f5 16. g4, f:e4 17. N:e4, Nb7 18. Cg3, Cc4 19. N:b7, D:b7 20. Nf2, Dc6 21. De2, c:d4 22. c:d4, b5 23. Ce4, N:d4 24. Cg5, N:f2 șah 25. T:f2, Td6 26. Te1, Db6 27. Ce4, Td4 28. Cf6 șah, Rh8 29. D:e6, Td6 30. De4, Tf8 31. g5, Td2 32. Tef1, Dc7, 33. T:d2, C:d2 34. Dd4, Td8 35. Cd5 șah, Rg8 36. Tf2, Cc4 37. Te2, Td6 38. Te8 șah, Rf7 39. Tf8 șah și negrul a cedat.

INTERMEZZO CU...

MINUNILE LUMII

de Ioan CHIRILĂ

La numai un minut după eliminarea Feijenoordului de către U.T.A., unul dintre cei 32 de ziariști olandezi veniți la Arad mi-a înlesnit o convorbire-fulger cu frumoasa Cupă intercontinentală care se află în vitrina de la Rotterdam. Veți fi mirați, poate, de faptul că această convorbire a avut loc, dar vă asigur că mijloacele tehnice ale comunicării au funcționat perfect. (Încă un amănunt: cupa de la Rotterdam e doar în aparență un obiect neînsuflețit. De cînd adăpostește lacrimile prelinse pe obrajii jucătorilor de la Milan, Legia, Celtic și Estudiantes, ea trăiește o viață adevărată)...

O ultimă precizare — convorbirea a avut loc prin telex:

— Ce părere aveți de eliminarea Feijenoordului?

— Mă surprinde întrebarea. M-aș fi așteptat să mă întrebați de părerea pe care o am în legătură cu performanța U.T.A-ei...

— Dacă vreți...

— Atunci, scrieți... U.T.A. a eliminat Feijenoord-ul pentru că eu am ținut foarte mult ca MODESTIA să învingă ÎNGÎMFAREA.

— Și de ce, mă rog, ați ținut atît de mult la această lecție, după ce i-ați permis orgoliosului Herrera să troneze deasupra Europei și Americii de Sud?

— E o mare diferență între orgoliu și îngîmfare.

— Cînd ați decis că U.T.A. va trebui să învingă?

— În ziua în care antrenorul Feijenoordului, Happel, a văzut pentru prima oară echipa din Arad, la Iași. Imediat după meci l-am auzit pe Happel spunînd că U.T.A. e o echipă foarte slabă și că e cel puțin o glumă să-ți închipui că un bătrînel ca Lereter ar putea să-l „țină" pe zeul scandinav care se numește Kindvall.

— Cum ați bănuit că U.T.A. ar avea resursele necesare pentru a-i învinge pe olandezi?

— Mi-a fost foarte simplu. Știam că U.T.A. e campioana unei țări care a făcut 1—1 și 0—0 cu Anglia în două jocuri tur retur. M-a distrat, la un moment dat, pînă și ideea de-a repeta scorurile. După cum ai văzut, așa a și fost: 1—1 la Rotterdam, ca pe Wembley, și 0—0 la Arad, ca la București.

— Credeți că Feijenoordul ar fi putut cîștiga?

— Nu.

— De ce?

— Ulisse a putut ajunge acasă doar cînd i-au permis-o zeii. La Arad am avut și eu un moment de slăbiciune. Mi-am spus că ar fi o crimă să-i elimin pe olandezi, luîndu-le bucuria de a mă contempla în vitrină cu puterile depline ale echipei care merge înainte, dar tot Happel a fost de vină.

— Cum asta?

— L-am auzit declarînd la Arad că numai o minune ar putea elimina Feijenoordul.

— A spus-o și el, așa...

— N-are voie. E un lucru elementar: nu există un mijloc mai bun pentru mobilizarea echipei adverse decît acela de a o disprețui. Și Happel a mai făcut o greșeală... A spus, cu ironie, că el cunoaște doar opt minuni ale lumii. Și cum ele sînt doar șapte, setea de ironie s-a răzbunat. Fără să-și dea seama, Happel a inclus și „minunea de la Arad".

— Ce părere aveți despre evoluția echipei U.T.A.?

— A jucat perfect, în funcție de posibilitățile ei. Cînd și-a dat seama că olandezii își pun toate speranțele în Kindvall, au format un „T" în apărare, un T în care Lereter și Pojoni au format bețișorul orizontal, iar Petescu și Domide — pe cel vertical. Astfel, U.T.A. și-a concentrat toți săritorii în zona cea mai periculoasă. Olandezii au avut două ocazii de gol și nimic mai mult. Dacă portarul român ar fi ieșit de mai multe ori să boxeze mingile aruncate cu disperare de „campionii mondiali", ar fi dispărut pînă și impresia de ofensivă a echipei lui Happel.

— Ce părere aveți despre antrenorul Dumitrescu?

— L-am ascultat la conferința de presă. Un foarte frumos exemplu de echilibru, adică încredere în forțele proprii, rezervă și, mai ales, multă politețe față de oaspeții învinși. În orice caz, îl felicit din toată inima. Pînă acum o lună, 99 la sută din iubitorii de fotbal din Olanda nu știau cine este campioana României... După Rotterdam, mai mult de jumătate continuau să creadă că U.T.A. e un nume de femeie care se scrie corect cu doi „t". Astăzi, în schimb, toți, dar absolut toți, știu că U.T.A. e o echipă capabilă să deschidă scorul la Rotterdam, adică acolo unde Estudiantes sau Milan n-au reușit să o facă, iar apoi, la Arad, să joace... trei zile fără să primească vreun gol.

— Vă mulțumesc pentru aceste cuvinte de laudă. Să știți însă, că U.T.A. le va primi cu multă rezervă, deși astăzi, la Arad, a obținut două mari victorii: a eliminat pe Feijenoord și mai ales, a topit muntele de gheață care s-a înălțat în jurul ei, aici, la noi, acasă.

— Eu l-am jertfit pe Happel pentru ca toți cei ce au urechi de auzit, să audă.

Anghel Crețeanu:

„20 DE ANI ÎN... URMĂRIREA BALONULUI ROTUND"

(XIV)

- Copiii Oborului
- Florea și leul din... Maroc
- Drumul spre Divizia B și înapoi spre A
- Meciul carierei în orașul natal
- Retragerea

Unirea Tricolor suferea de aceeași boală de care suferau mai toate echipele, numai că acolo se găsise un remediu: porțile erau larg deschise și copiii intrau ca la ei acasă. Droala de pitici juniori antrenați de Petre Steinbach m-a impresionat profund. Era o plăcere să-i vezi cum își așteptau rîndul la echipament și cît de mîndri erau cînd îl căpătau. „Maestrul", cum i se spunea lui Steinbach, nu făcea instrucție, oficia: el și copiii erau una, după cum una era și metoda lui de predare. Pentru asta, cred, pleiada de jucători care i-au trecut prin mînă își aduce aminte cu drag de „maestru".

Copiii ne iubeau și cea mai mare mulțumire pentru ei era să fie lăsați să vadă cum ne antrenăm și apoi să asculte poveștile noastre. Sucitulescu, Soni Niculescu, Florea și Cîrjan erau neîntrecuți, iar „floricelele" lor erau cu nesaț savurate... „Ții minte, Soni, ți-aduci aminte de Sfera cînd te-a azvîrlit în tribună?"... începea Sucitulescu... „Dar tu l-ai uitat pe Baratchi? Unde erai, la Oradea, că pe teren nu te-am văzut?"... „Ei, lăsați, mai bine să ne spună Florică cum a fost cu leul din Maroc", interveni Cîrjan. Și Florea, care jucase cu Unirea prin Africa, începea să depene o poveste cu un leu care nu se știa cum nimerise în arena în care se juca meciul. Fantasticul se împletea cu amănunte știute de toți „oborenii". Noi eram pe jos, iar copiii căscau ochii și se minunau de unde atîta curaj la unriști. În mintea lor noi nu eram numai jucători.

De anul 1938 s-a vorbit și se vorbește; nu este cazul să mai repet ceea ce știe toată lumea. Dar cîteva cuvinte trebuie spuse. Europa se-ntunecase și undeva în Apus se aprinsese „focul". Capitalele lumii erau în fierbere și diplomații de toate calibrele își încrucișau spadele: se trimeteau mesaje, se vorbea „dur".

În acești ani, Unirea Tricolor nu a mai putut rezista și cu mine cu tot ne-am dus în Divizia B. Vedetele au plecat, iar eu cu cîțiva „bătrîni" și cu juniorii am rămas să ducem mai departe căruța cu roțile rupte... Am în minte pe toți juniorii de atunci; am în minte pe toți „oborenii" care au sărit să pună umărul și îl văd și acum pe colonelul Nicolae Cruțescu și pe alți „Cruțești, Ionești și Vasilești" care n-au cunoscut în lume altă culoare decît culoarea albastră. Cinste lor c-au știu să se înhame și să tragă atunci cînd a fost nevoie. În ce mă privește, țineam capul sus: pentru mine Divizia națională nu mai avea litere, iar „aleasa" găsise cui să-i încredințeze poarta...

Tineretul însă nu gîndea chiar așa și, cu sau fără voia mea, m-au tras în horă. Un an mi-au dat ascultare, iar la sfîrșit ne găseam pe primul loc în seria din care făceam parte.

Alt cap de serie era Galațiul și el pretendent la loc de onoare. Dracul își băgase coada, trebuia să sorb paharul pînă la fund: vasăzică, într-un meci hotăritor, echipa mea trebuia să oprească din drum o grupare din orașul copilăriei mele; trebuia să învingă un adversar mai bun ca noi, care, antrenat de un fost „unirist", ne cunoștea metehnele. Dar n-am avut ce face și i-am primit pe gălățeni cu toată dîrzenia. Mai dîrzi au fost însă susținătorii noștri, care, încălziți peste măsură, au aruncat peste balustradă cîțiva gălățeni... Meci nul: 2—2. În atmosfera asta fierbinte, du-te Crețeanu la Galați și joacă returul.

Mi-am chemat în ajutor frații, rudele și prietenii aflați în Galați, dar am descoperit că erau... gălățeni și toți visau Divizia A. Alte arme nu aveam: m-am întors la „ai mei" și le-am cerut să se pregătească sufletește și să fie calmi. Pusesem totul pe o carte: ori reușeam, ori... În mîinile mele stătea soarta întregii echipe, în mîinile mele — munca și speranțele unui an și ale unui întreg cartier. Așa gîndeam, așa simteam și așa stăteau lucrurile. Afară de mine însă mai gîndeau și alții, care, cu creionul în mînă ajunseseră la cu totul alte concluzii cu jocul pe care-l făcuse la București, în atmosfera încărcată ce se anunța la Galați și cu echipa de tineri pe care o aveau oborenii. Unirea nu putea cîștiga.

Atmosfera dinaintea și din timpul jocului, în duminica aceea a patimilor, cum am numit-o eu a fost îngrozitoare: gălățenii uitaseră de toți și de toate și de la începutul și pînă la sfîrșitul jocului și-au încurajat echipa, cum n-am auzit și n-am văzut nicăieri pe unde jucasem. Ambele formații erau hotărîte să lupte pînă la ultima suflare.

Echipa noastră s-a depășit și, deși mai crudă, a înțeles — cum nu se poate mai bine — ceea ce le strigam:

— Fiți calmi! Bine, băieți! Calm! Calm! Calm!

Sub puterea sugestiei devenisem și eu calm, apărîndu-mi poarta cum n-o făcusem poate niciodată pînă atunci.

Acela a fost unul din meciurile carierei mele! Acela, pot spune, a fost „blestemul și incununarea"!

Cînd fluierul a anunțat sfîrșitul, toți eram sfîrșiți. Nu se marcase nici un gol, dar fiecare din noi știam că Unirea Tricolor a revenit în grupa elitei, nu mai putea pierde și nici n-a mai pierdut al treilea meci, jucat apoi pe un teren neutru. Soarta nu se putea să hotărască altfel! Nu avea voie s-o facă!

Cînd peste un an — tocmai cînd împlineam 20 de ani de „carieră sportivă", Unirea Tricolor ajunsese în semifinala „Cupei României" și cînd selecționerii mă chemau din nou la trial, portarul „oborenilor" își anunța retragerea.

Ce înseamnă pentru un jucător de fotbal părăsirea terenului și ce poate simți acesta cînd e silit s-o facă, n-o poate spune decît acela care a încercat povara... Ani de zile nu mai poate auzi bubuitul mingii, ani de zile îl urmărește tumultul stadioanelor.

Să nu vi se pară glumă! E purul adevăr!

(SFÎRȘIT)

● N. R. Amintirile publicate în cele 14 episoade au fost redactate de Anghel Crețeanu.

DEBUTUL

Stadionul 23 August din Capitală... 50 000 iubitori ai fotbalului urmăresc primul cuplaj interbucureștean. Cîteva sute de mii văd meciurile pe micul ecran.

La tribuna I, pe o bancă, în apropierea lui Jean-Paul Belmondo, un tînăr se agită mereu:

— Hai Dumitrache!... Bravo Dinule!... Nu te lăsa Deleanu!... Trage la poartă, Radule!...

Se vede pe fața lui că suferă pentru Dinamo. Îi este ciudă că Dumitrache este anihilat de Grama și că favoriții săi nu pot să străpungă zidul conceput de Victor Stănculescu.

— **De ce te agiți așa tînere?**

— Fiindcă țin cu Dinamo și vreau să cîștigel Vreau să luăm campionatul. În sezonul trecut l-am pierdut în meciul cu Farul.

— **Cine ești dumneata?**

— Sînt frezorul Ion Tirlea din Sin Paul, județul Mureș.

Interviu cu un suporter dinamovist

— **Ai venit tocmai de la Sin Paul să vezi pe Dinamo?**

— Dacă am avut ocazia, de ce să nu vin. Am venit cu trenul și mă întorc cu... „Dacia 1100".

— **Cum?...**

— Am cîștigat-o la Loz în plic. Nu m-ați văzut în coloană la pauza primului meci? Eram în a 12-a mașină. O conduce un prieten.

— **Cînd ai cîștigat-o?**

— Zilele trecute. Cînd am luat primul salariu, după ce am terminat școala profesională și m-am angajat la Întreprinderea de Utilaje din Tg. Mureș, mi-am făcut socotelile: chirie, masă, cadou pentru mama. La distracții am prevăzut și un loz în plic. Cu primul loz jucat am luat o „Dacia 1100". Nu-i așa că am debutat frumos?

— **Și ce faci cu mașina?**

— Mă duc cu un prieten pînă cînd îmi iau carnet, să văd cum joacă Dinamo. Să știți că tot noi luăm campionatul...

Ion DARIE

AUTOMOBILISM

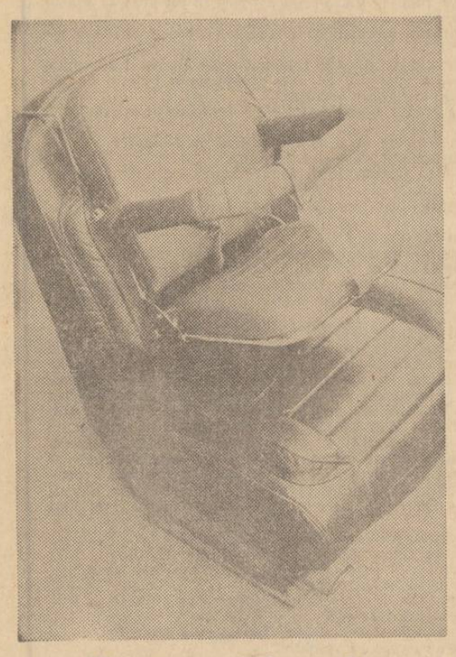

Pentru cei mai mici călători

Grija pentru micii călători, pentru asigurarea confortului și siguranței în circulație a acestora se manifestă sub cele mai diferite forme. Iată, bunăoară, un nou accesoriu care asigură celor mai mici călători (1—4 ani) un loc comod și sigur în mașină: fotoliul cu centură. Acesta se poate atașa cu ușurință la scaunele din oricare autoturism. Am dori ca asemenea accesorii să fie realizate și de întreprinderile locale și cooperativele meșteșugărești din țara noastră. I.D.M.S., care se ocupă cu comerțul de automobile și accesorii auto, ar trebui să stimuleze asemenea preocupări.

Învățați să conduceți pe teren alunecos!

În practica automobilistică, modul de a conduce, a opri și frîna pe teren alunecos are o importanță capitală. Acest lucru este știut și demonstrat, din păcate de numeroase accidente de circulație, unele chiar cu urmări fatale. Dar nu despre asta dorim să scriem. Ne propunem să ridicăm o problemă privind programul școlilor de conducători auto, pentru amatori, de la noi. Nici o școală auto nu are piste speciale cu teren alunecos (gheață, mizgă etc.) pe care să exerseze cei ce învață să conducă. În alte părți (și fotografia de mai sus ne-o demonstrează) multe ore practice sînt rezervate conducerii pe piste de gheață. Datorită condițiilor climatice de la noi, cel puțin jumătate din an străzile, șoselele devin alunecoase. Chiar cînd plouă vara, asfaltul șoselelor (nefiind construit cu porozități antiderapante) prezintă un mare pericol pentru automobiliști. Iată de ce credem că atît în școală cît și la examenul de conducere auto, proba de conducere pe terea alunecos ar trebui să figureze la loc de frunte.

Pompă de benzină automată

La Neuwiedenthal (R.F.G.) a fost recent pusă în funcțiune prima stație de benzină pentru automobile, cu deservire complet automatizată. Stația, care execută absolut orice serviciu, nu necesită nici un fel de personal. În hala de mașini există șase standuri de spălare și ungrijire. Clientul are la dispoziție un aspirator de praf, apă la temperatură medie și pompe de absorbire a uleiului de motor. Partea cea mai interesantă este însă pompa de benzină automată. Automobiliștii grăbiți introduc o bancnotă de zece mărci și benzina începe să curgă imediat în rezervorul mașinii. Printr-un sistem electronic se examinează într-o fracțiune de secundă dacă bancnota este autentică. Computerul nu reacționează la bancnote false.

7 OCTOMBRIE 1970

AUTOTURISME

NUMEROASE PREMII ÎN BANI

CONCURS SPECIAL PRONOEXPRES

O NOUĂ FORMULĂ SE ATRIBUIE ÎN NUMĂR NELIMITAT AUTOTURISME

● „Dacia 1300", „Moskvici 408" cu 4 faruri și radio, „Moskvici 408" cu caroserie 412, „Dacia 1100" + 2700 lei, „Skoda 1000 M.B." + 8400 lei și „Fiat 850" + 11.900 lei;

● Premii fixe în numerar în valoare de 5.000 lei, 2.500 lei, 1.000 lei, 500 lei, 200 lei ș.a.

● Premii obișnuite în numerar de valoare variabilă;

● Se efectuează 5 extrageri totalizînd 31 de numere.

Cu 15 lei puteți participa la toate cele 5 extrageri. Nu uitați: mai multe bilete, mai multe șanse de cîștig.

Marți 6 octombrie 1970, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	U.T.A.—Steaua	1
2.	„U." Cratova—Steagul roșu	1
3.	Petrolul—„U." Cluj	1
4.	Politehnica—Rapid	1
5.	C.F.R. Cluj—Dinamo Bacău	1
6.	Jiul—C.F.R Timișoara	1
7.	Foggia—Milan	2
8.	Inter—Roma	1
9.	Juventus—Bologna	1
10.	Lanerossi—Catania	1
11.	Lazio—Cagliari	2
12.	Sampdoria—Napoli	X
13.	Varese—Torino	1

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

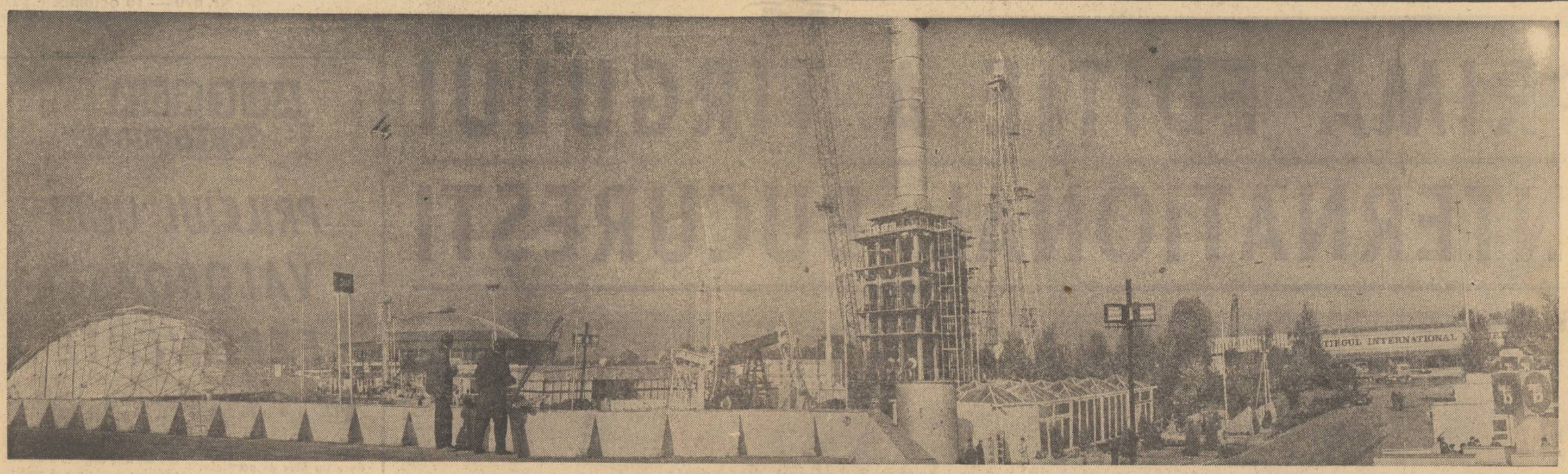

Un aspect panoramic de la Tîrgul Internațional București, realizat cu cîteva zile înaintea deschiderii

Foto : Nicu VASILE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 679 — SÎMBĂTĂ 10 OCTOMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

PRIMA EDIȚIE A TÎRGULUI INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI

La startul unei competiții tehnice de mare amploare: mii de exponate prezentate de peste 150 întreprinderi românești și de 728 firme din 30 de țări străine

Statisticile mondiale indică cu precizie: **numai în acest an ce marchează finalul unui deceniu, 57 de țări au organizat în 320 de orașe un număr de 1 075 de tîrguri, expoziții și saloane internaționale, din care mai bine de 80 la sută sînt specializate pe diferite ramuri industriale.** Aceasta înseamnă că **LA APROXIMATIV FIECARE TREI ZILE UNDEVA ÎN LUME ȘI-A DESCHIS PORȚILE O ASEMENEA MANIFESTARE INTERNAȚIONALĂ.**

După majoritatea autorilor de specialitate, frecvența atît de mare a acestor confruntări într-un domeniu sau altul este determinată de ritmul înalt al progresului tehnic înregistrat în perioada postbelică. O asemenea evoluție a condus la importante modificări cantitative și calitative în comerțul mondial, făcînd necesară o informare tot mai largă și la intervale tot mai scurte a cercurilor economice din lumea întreagă asupra ofertelor la export ale fiecărei țări. Și manifestările expoziționale internaționale sînt tocmai cele care oferă, în mare măsură, o asemenea posibilitate.

În acest context se înscrie și înființarea Tîrgului Internațional București, a cărui ediție inaugurală își deschide porțile pentru public în ziua de 13 octombrie 1970. (Mîine, 11 octombrie, în cursul dimineții, are loc deschiderea festivă. Vizitatorii au acces cu începere din 13 octombrie pînă în ziua de 24 octombrie — specialiști și oameni de afaceri de la orele 10-14, iar în continuare, pînă la orele 18, pentru public). Încă de la primii săi pași T.I.B.-1970 pornește la drum cu mari șanse de afirmare și de amplasare pe un loc de frunte în lista atît de bogată a acestor manifestări internaționale.

Tudor GHEORGHIU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDA săptămînală

PRILEJUL UNEI VALOROASE EXPERIENȚE

De astă dată, evenimentul poate fi urmărit chiar prin ferestrele redacției. Beton și cristal, sonde înălțîndu-se cu semeție spre cer și instalații moderne care prelucrează metalul incandescent, mașini de ultimul tip și utilaje de înaltă finețe — tot ceea ce a creat mai nou tehnica zilelor noastre în diferite țări ale lumii și-a dat întîlnire pe uriașul platou din Piața Scînteii, în marele pavilion rotund și în celelalte care îl înconjoară. Vastul panoramic al primului Tîrg internațional bucureștean va prinde mîine viață; aci se vor perinda zeci de mii de vizitatori, specialiști sau, pur și simplu, oameni interesați să cunoască ce a apărut mai nou în tehnica mondială, să confrunte, să compare, să cîntărească elementele progresului.

Pentru noi, pentru țara noastră, acest Tîrg are o semnificație deosebită. Desigur, capacitatea creatoare a poporului nostru și-a găsit foarte des confirmarea în mari manifestări similare de peste hotare. Numeroase produse românești au primit distincții dintre cele mai înalte în competiții de calitate și tehnicitate, întrecînd nu arareori produse de același gen ale unor țări cu puternică dezvoltare industrială. Acum, competiția va avea loc sub ochii noștri, aci, la București și constituie prin sine însăși o recunoaștere a dezvoltării multilaterale a României, a forței economiei românești. Numărul mare de țări și firme participante din întreaga lume, miile de vizitatori anunțați din toate colțurile pămîntului, oameni de afaceri interesați să vadă, să aprecieze, să încheie tranzacții, indică de pe acum că această manifestare, care se inaugu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Ce este „design"-ul?

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

- LA ÎNTÎLNIREA DINTRE ȘTIINȚĂ ȘI ARTĂ
- UTIL TREBUIE SĂ ÎNSEMNE ȘI ESTETIC
- NU ARTĂ APLICATĂ CI IMPLICATĂ
- ARTISTUL PLASTIC LA PLANȘETA DE PROIECTARE A PRODUSULUI
- COTIDIANUL ȘI EDUCAȚIA PENTRU FRUMOS

(Pagina a 5-a)

Monolog interior despre...

RANDAMENT

de Victor BÎRLĂDEANU

Impetuoasele propulsii ale economiei moderne au făcut, cum era și firesc, din ideea de randament una dintre cele mai fecunde obsesii ale lumii de astăzi. Totul se judecă acum — atît la scara vastă a colectivităților, cît și la cea fatalmente limitată a indivizilor — prin prizma nu numai a efortului depus, a cuantumului de energie cheltuit, ci și prin cea a eficienței practice obținute, adică, mai pe scurt, a randamentului.

— Nimic mai rațional și mai în acord cu spiritul timpului decît această preocupare generală pentru randament — îmi spunea recent directorul unei mari întreprinderi, renumit specialist în domeniul chimiei. Dar, din păcate, unii circumscriu artificial ideea de randament exclusiv la raportul om mașină om-ins-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

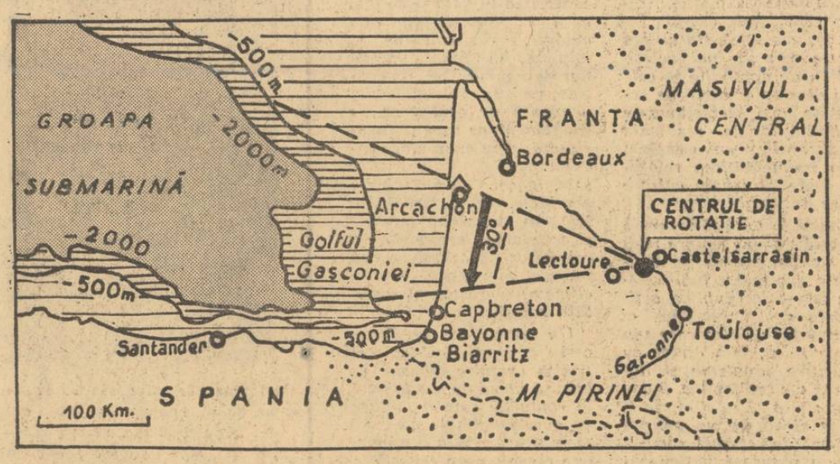

O rotație a Spaniei de aproximativ 30° în sensul invers acelor ceasornicului (centrul de pivotare aflîndu-se într-un punct situat între Lectoure și Castelsarrasin) ar permite unirea perfectă a bordurilor gropii submarine.

Din nou despre

DERIVA CONTINENTELOR

- La 1000 de ani, distanța dintre Europa și America de Nord crește cu un metru
- Marea Roșie se va transforma într-un... ocean!
- Va deveni California o insulă?

(Pagina a 3-a)

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Într-un cuvînt, doresc doar fericirea"

de Mihai STOIAN

(Pagina a 6-a)

PRIMA EDIȚIE A TÎRGULUI INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI

În preajma instalațiilor tehnologice destinate industriei chimice — reprezentate printre altele de coloana argintie pentru sinteza amoniacului a Uzinei de utilaj chimic din Ploiești, — și nu departe de puternicele motoare ale Reșiței, vizitatorii se vor întîlni cu agregatele Uzinei „Progresul"-Brăila.

Constructorii brăileni de mașini expun o gamă largă de utilaje terasiere de cea mai nouă concepție. Iată rulourile compactoare vibratoare de 6 și 8 tone, foarte apreciate de constructorii de drumuri. Dar un mare interes în rîndul specialiștilor vor stîrni mai ales noile tipuri de excavatoare cu acționare hidraulică. Pe șenile sau pe pneuri, echipate cu o gamă largă de mecanisme, lesne de manevrat, deosebit de economice în exploatare, excavatoarele de fabricație românească se impun pe zi ce trece pe piața internațională.

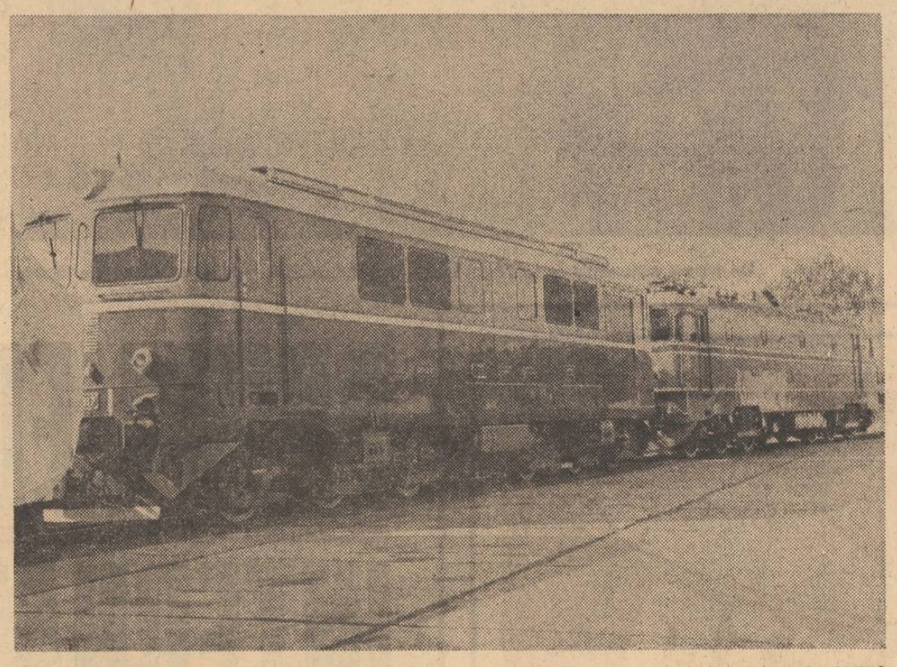

Participarea industriei românești la T.I.B. — 1970, este caracterizată de expunerea unui larg domeniu de produse care pentru mulți vizitatori va constitui un prilej de reîntîlnire cu o parte din acestea, sau o posibilitate concretă de a urmări evoluția și diversificarea lor. Pe această linie se prezintă la Tîrg și industria noastră de material rulant, sector care a înregistrat o importantă evoluție, conducînd la afirmarea lui pe piața internă și externă. Este vorba mai ales de variata gamă de locomotive—Diesel-hidraulice de 450, 700 și 1 250 CP, de Diesel-electrică de 2 100 CP, de cea electrică de 5 100 kW. Totodată numeroaselor tipuri de vagoane pe 2 și 4 osii, acoperite sau descoperite, normale și speciale, li se adaugă acum elegantul vagon de călători de clasa I, care asigură celor 54 de pasageri un confort deosebit și condiții de deplină siguranță a circulației la viteza de 160 km pe oră.

URMARE DIN PAG. 1

Pe ce ne bazăm făcînd un asemenea pronostic de bun augur ? Desigur că numai pe fapte certe, ce sînt înscrise pe cartea de vizită a tînărului Tîrg internațional București. Dar să-l lăsăm să se recomande singur :

„T.I.B. își desfășoară activitatea pe teritoriul complexului expozițional din Piața Scînteii — se spune în : „Ghidul expozantului" abia ieșit de sub tipar. **Complexul se află în partea de nord-vest a Bucureștiului, la cinci kilometri de centrul orașului, sau la trei kilometri de Piața Victoriei, pe șoseaua națională care duce spre Ploiești și Brașov... Prima ediție are o suprafață de expunere de 72 000 mp, din care spațiul acoperit este de 52 000 mp. Ansamblul este dominat de pavilionul central A, construcție modernă cu patru nivele de expunere, el singur însumînd 14 500 mp. Complexul expozițional mai cuprinde 22 pavilioane cu suprafețe între 400 și 5 000 mp, unele dotate cu instalații de aer comprimat, instalații de sonorizare, ascensoare pentru greutăți pînă la 5 tone..."**

Aceste condiții, cît mai ales participarea țării noastre într-o măsură din ce în ce mai mare la circuitul economic mondial, prezența ei ca factor tot mai activ la schimburile internaționale de valori materiale, atracția crescîndă pe care o exercită piața românească pentru firmele din străinătate, s-au transformat într-un veritabil buchet de magneți care au atras numeroși expozanți de peste hotare. În acest fel **la prima ediție a Tîrgului internațional București, peste 150 de întreprinderi ale gazdelor — grupate în 17 centrale industriale și grupuri de uzine — și-au dat întîlnire cu 728 firme expozante din 30 de țări. MAJORITATEA FIRMELOR STRĂINE EXPUN ÎN CADRUL UNOR EXPOZIȚII COLECTIVE PRIN PAVILIOANELE NAȚIONALE A 26 DE ȚĂRI : ANGLIA, AUSTRIA, ALBANIA, ARGENTINA, BELGIA, BULGARIA, CEHOSLOVACIA, CUBA, DANEMARCA, ELVEȚIA, FRANȚA, FINLANDA, R.D. GERMANĂ, R.F. A GERMANIEI, IUGOSLAVIA, ITALIA, INDIA, ISRAEL, JAPONIA, OLANDA, POLONIA, SPANIA, SUEDIA, S.U.A., UNGARIA ȘI U.R.S.S.**

La ora cînd apar aceste rînduri, pregătirile pentru inaugurarea festivă sînt pe terminate. Ultimele grupuri de lucrători ai „Decorativei", purtătorii șepcilor galben-albastre, execută cele din urmă retușuri ale standurilor. Sute de prezentatori și-au îmbrăcat uniformele, fiind gata să facă față fluviului de vizitatori. De pe exponate se scot prelatele de protecție. Indicatoarele, semnalele și panourile luminoase sînt încă o dată verificate. Pe sute de catarge metalice se înalță steagurile țării-gazdă, ale statelor străine participante și, bineînțeles, cele cu emblema tînărului tîrg ce își face intrarea triumfală în arena mondială.

Nici un amănunt nu este scăpat. O dată cu cele mai propice condiții pentru tratative și tranzacții comerciale, pentru noi cooperări industriale și tehnice, organizatorii au rezervat un loc important schimbului de idei inovatoare în tehnică și tehnologie. Aceasta se realizează prin organizarea de către țara gazdă a unui program complex de conferințe tehnice ce vor fi susținute pe toată durata tîrgului de către specialiști români de renume.

La București, mii de exponate de frunte din 30 de țări de pe aproape toate meridianele globului, sînt gata să intre în competiție. Nu ne rămîne decît să urăm tuturor expozanților succesul cel mai deplin, dorindu-le totodată un sejur cît mai agreabil în ospitaliera capitală a țării noastre.

Tudor GHEORGHIU
Fotografii : Nicu VASILE

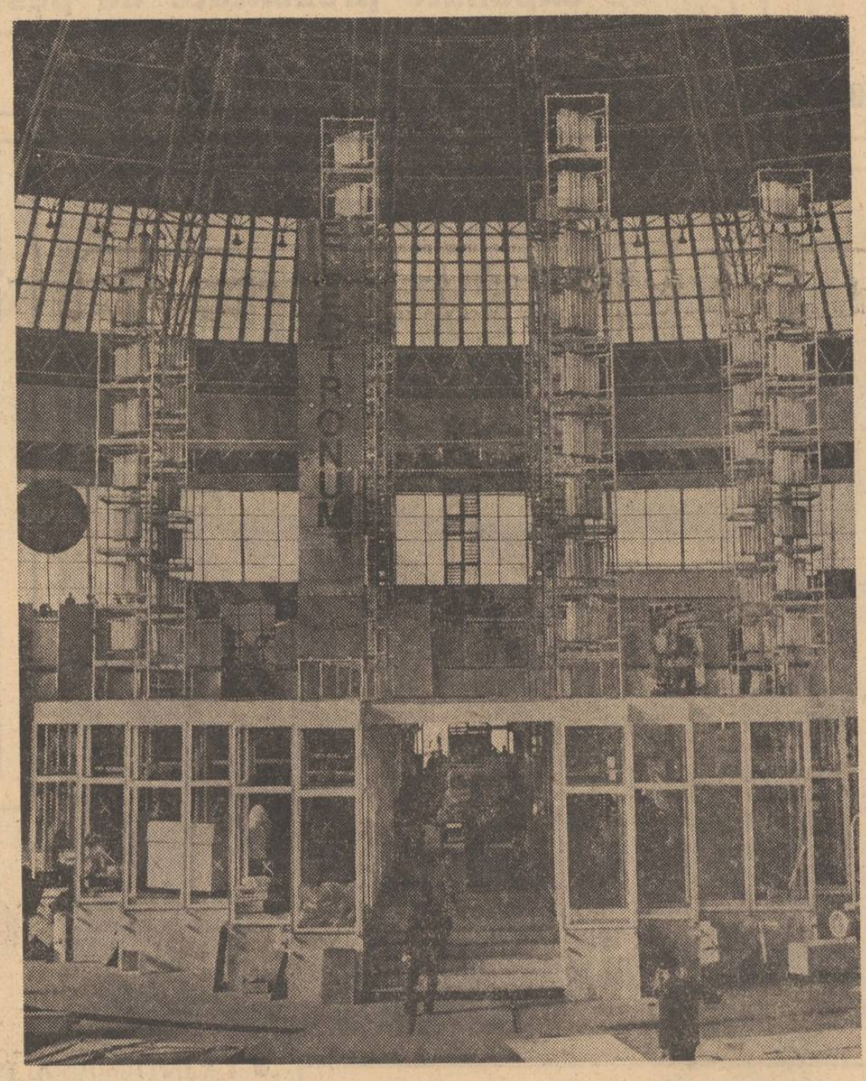

Pe toată durata Tîrgului, centrul Pavilionului A va deveni în mod sigur punctul de atracție a mii și mii de vizitatori. Expozanții români au concentrat aici cele mai recente mașini electronice de calculat. Vor fi văzute în primul rînd primele membre ale familiei „Felix", calculatoarele electronice cu 4 și 6 operații care au și întrunit aprecierile specialiștilor străini cu prilejul altor manifestări internaționale unde au fost prezentate.

Vedeta familiei „Felix" o constituie calculatorul electronic Fb-256, prezentat într-o cabină de sticlă, în condiții de climatizare. E suficient să amintim pentru a caracteriza această creație, că noul vlăstar al industriei electronice e capabil să efectueze 150 000 de operații matematice pe secundă.

AGENDĂ săptămînală

PRILEJUL UNEI VALOROASE EXPERIENȚE

URMARE DIN PAG. 1

rează acum și care va deveni tradițională, ne va aduce un plus de prestigiu, consfințind Bucureștiul ca punct de întîlnire al tehnicii mondiale.

În altă ordine de idei, Tîrgul oferă publicului românesc și, mai ales, oamenilor de specialitate prilejul unei extraordinare experiențe. Experiența cunoașterii realizărilor altora și experiența „pe viu" a competiției în care ne aflăm pe planul dezvoltării tehnicii. Va fi un prilej cu totul deosebit de a vedea și a cunoaște, unde ne aflăm, unde am ajuns în raport cu alte țări, unele cu o veche și puternică dezvoltare industrială, de a măsura drumul parcurs într-o perioadă istorică scurtă. Va fi un prilej de a cîntări hărnicia și eroismul clasei noastre muncitoare, priceperea și geniul poporului nostru, rezultatele obținute în raport direct cu realizările altora. Și va fi un prilej de a constata cu mîndrie legitimă că politica de industrializare inițiată de partid a ridicat patria noastră la un înalt nivel pe planuri multilaterale, că, în întrecerea pașnică dintre națiuni am cucerit locul pe care-l merităm, potrivit eforturilor poporului nostru. Așa cum a arătat recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Noi considerăm că trebuie să facem aceste eforturi pentru ca România să ocupe un loc în rîndul popoarelor cu o economie dezvoltată, cu un nivel de viață ridicat. Apreciem că aceasta este singura cale pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, care să asigure satisfacerea tot mai deplină a necesităților materiale și spirituale ale omului".

Ideea organizării acestui Tîrg constituie și o nouă afirmare a politicii promovate de România pe plan internațional. Respectul față de această politică a fost subliniat în numeroase rînduri de numeroase personalități. Manifestarea care se deschide mîine la București demonstrează încă o dată valabilitatea deplină a punctului de vedere exprimat de țara noastră în legătură cu posibilitățile reale ale colaborării între state și popoare. Într-o lume în care focarele de încordare sînt departe de a fi fost stinse și, în numeroase puncte, vîlvătaia războiului macină încă vieți omenești, o asemenea întîlnire a celor ce făuresc bunuri menite să asigure omenirii o viață mai bună, dă sentimentul tonic al încrederii în viitor. Și nu este de loc întîmplător că, în această toamnă, din București, pornește un apel în favoarea creației umane, în favoarea a ceea ce gîndul și mîna omului pot făuri și opune ideii de distrugere.

Mîine, așadar, se vor aprinde luminile pe vasta suprafață a Tîrgului bucureștean. Imaginea panoramică va fi măreață, pe măsura idealurilor de care este animat poporul nostru, care consideră colaborarea și cooperarea internațională drept o contribuție la progresul fiecărei țări, la cauza păcii în lume.

SECVENȚE

Moș Gheorghe din Bîrzei

În ciuda vîrstei respectabile de 90 de ani, moș Gheorghe Cioci din Bîrzei, județul Gorj, este nelipsit de la manifestările artistice de mai mare anvergură ale gorjenilor. L-am întîlnit acum cîteva săptămîni în pădure la Tismana, alături de alți interpreți ai cîntecului nostru popular, aparținînd vîrstelor cele mai diferite. Lăsase pentru două zile coasa cu lama ei tăioasă, bătută cu migală și pricepere pe nicovală, după ce transformase în poloage de fîn cîteva pogoane de „livadie" (fîneață).

Unii vin la astfel de manifestări cu fluiere, flaute, clarinete sau alte instrumente muzicale. Moș Gheorghe Cioci din Bîrzei aduce cu el două paie grosute, anume pregătite, din care zice doine și balade vechi. Sunetul celor două paie este asemănător celui de cimpoi.

Privindu-i figura coborîtă parcă dintr-o cadră bizantină, ne apare ca un ascet în costum popular gorjenesc din valea Amaradiei. Îi dorim încă mulți ani de viață și cîntec pentru bucuria sa și a tuturor acelora care îl ascultă.

Foto și text : Ion BECHERU

Fișe biografice la Deta

de Mircea ȘERBĂNESCU

Mașina-foarfecă pentru foi întregi (ne aflăm într-o modernă secție a unui combinat al lemnului) este sub stăpînirea mîinilor iuți și a ochilor atenți ai Clarei Nemeth. Mașina e nouă, cu un ritm susținut, dar și muncitoarea e nouă în muncă, de curînd absolventă a unui curs de calificare la locul de muncă. Dar mai înainte de a se califica astfel, cine era Clara Nemeth ?

Derulăm pe scurt existența acestei muncitoare : provenind dintr-o familie de țărani săraci pe ogoare bogate, ea a împărtășit soarta celor din categoria ei, a lucrat ca zilieră pe cîmpii întinse și mănoase, a fost și servitoare în casele bogate, s-a căsătorit cu un bărbat potrivit stării ei și nimic nu părea că se va clinti din ceea ce fusese așezat social pe aceste locuri, în largul unei cîmpii întinse.

Viața pe aceste cîmpii s-a clătinat totuși și s-a pus în mișcare. Foștii zilieri au înaintat pe alte ogoare roditoare de belșug și bunăstare. Unitatea de placaj, panel și furnir din Deta, care își expediază prin mijlocirea exportului pînă departe în lume produsele, i-a transformat în alți oameni. Calificată muncitoare, Clara Nemeth privește cu alți ochi viitorul. Cele două fiice ale ei sînt eleve de liceu, pregătite temeinic pentru a urma mai departe, dintre numeroasele căi care stau la îndemîna tineretului, pe acelea care le sînt mai potrivite și le interesează mai mult.

Destinul individual se amplifică în semnificații din moment ce mutații de acest fel pot fi notate cu sutele. Deta însăși a devenit după ultima așezare administrativ-teritorială a țării, oraș, consfințindu-se în acest fel o situație care dăinuia mai de mult. Mica localitate din apropierea graniței de sud-vest întrunea dinainte trăsături de comună urbană prin dotările turistice cerute de situarea geografică chiar pe șoseaua de acces în țară pe la punctul de frontieră Stamora-Moravița.

Înfiripările citadine continuă, pornind de la înfrumusețarea și ridicarea localității din punct de vedere urbanistic, pînă la profunde mutații de ordin social și psihologic, așa cum ne sugera micul film al evoluției Clarei Nemeth. Traian Ungureanu, secretarul comitetului orășenesc de partid și președintele consiliului popular orășenesc, ne atrăgea atenția asupra frumosului căruia la Deta i se găseau niște echivalențe surprinzătoare. Pe toată lungimea ei, strada principală — respectiv șoseaua turistică de care aminteam — este flancată de clădiri cu fațade frumos ornamentate, în stiluri caracteristice începutului secolului nostru. Printr-o acțiune susținută a consiliului popular aceste fațade și ornamentele lor au fost zugrăvite în același timp toate și reliefate nuanțat prin folosirea unor culori diferite. Devine o plăcere să descoperi pe fațada clădirilor — majoritatea cu două etaje — ornamentații baroce sau rococo, mici podoabe care colorează prin variație și fantezie un chip încă rural.

E un aspect doar, dar se cuvine să adaogăm și rondurile cu flori, locurile de parcaj, blocurile de locuințe moderne, noua clădire destinată spitalului orășenesc, de nivel sanatorial, ca să continuăm lista de preocupări citadine de la Deta. Se fac eforturi pentru extinderea străzilor asfaltate, a luminatului public, a ridicării nivelului de prezentare a magazinelor și localurilor care deservesc turismul etc. Pe cale de realizare este și un muzeu, căruia i s-a repartizat recent o clădire adecvată în marele parc al orașului, adevărată mîndrie a localnicilor și adevărat moment de popas, inviorător pentru cei care se află în trecere, pe un drum bătut cu generozitate de un soare aproape mediteranian.

Pasionantă ca fișele unui posibil roman ni se pare viața socială în noul oraș ; ea este ca răsucirea telurică a unui uriaș adormit în mijlocul cîmpiei, care nu-și schimbă numai poziția de somn, ci și ritmul respirației și conținutul viselor. Un mare număr de bărbați și de femei lucrează în întreprinderea de la care porneam aceste note. Dar rezerve de muncă există încă. O parte este absorbită de rețeaua comercială și de deservire, și încă mai rămîne o forță latentă care își așteaptă valorificarea superioară în producție. De aceea sînt schițate și realizate în bună măsură pînă acum noi secții ale întreprinderilor de gospodărire sau ale cooperației meșteșugărești și de consum, noi întreprinderi (este aprobată o fabrică de brînzeturi), dar se și realizează un mare număr de contracte de lucru la domiciliu a unor sortimente pentru export.

Privim acum de departe unul dintre cele mai tinere orașe ale țării — Deta. Localitate care se dezvoltă și se maturizează sub ochii noștri. Cu o largă deschidere spre viitor, căci vorba poetului :

Era prima oară cînd puteam să cred
Că toate întinsurile ce-mi întîmpină ochii
Se scurg prin inimă
Și, nehotărnicite, alunecă, alunecă
Pînă departe...

Am adăoga în proză : Pînă foarte departe !

Monolog interior despre...

RANDAMENT

URMARE DIN PAG. 1

talație, om-pupitru de comandă. Ar merita să extindem mult această idee, demonstrîndu-i perfecta aplicabilitate la un raport, după opinia mea, definitoriu : raportul om-om. E nevoie de o sporire sensibilă a randamentului în planul relațiilor interumane, care ne-ar ajuta neîndoielnic și la accelerarea în și mai mare măsură a ritmurilor de creștere a eficienței pe tărîmul producției materiale...

Gîndurile directorului cu privire la extinderea sferei de semnificații a noțiunii de randament mi s-au părut vrednice de tot interesul tocmai pentru că proveneau de la un inginer, un om al calculelor precise și al cifrelor exacte. Cu luciditatea penetrantă a specialistului deprins să lucreze cu mari mase de oameni de profesii și vîrste diferite, cu experiența celui obișnuit să conducă felurite colective, el a ajuns, pe căi proprii, la o concluzie validată din plin de investigațiile sociologice contemporane. Într-adevăr, nu există lucrare sociologică din ultima vreme care să nu releve cîștigurile dobîndite în cele mai diverse domenii de activitate prin perfecționarea modalităților de rezolvare a acestei chestiuni esențiale, prin îmbunătățirea relațiilor dintre membrii colectivelor de muncă.

Există însă un tărîm unde această viziune asupra ideii de randament merită o atenție specială : funcționarea serviciilor publice, activitatea acelor lucrători ai aparatului de stat care vin zilnic în contact direct cu feluritele probleme și doleanțe ale cetățenilor. Poate n-ar strica să se studieze și să se elaboreze un anumit sistem de criterii potrivit cărora munca funcționarului de stat să fie apreciată în mod nemijlocit după timpul economisit cetățeanului-solicitant, timp care, afectat producției, odihnei sau ridicării nivelului de calificare profesională, s-ar concretiza în valori sociale greu de neglijat. Cu alte cuvinte, randamentul și, implicit, cîștigul funcționarului public să fie considerate în strictă dependență de acel spor de randament pe care îl favorizează, prin exemplara îndeplinire a îndatoririlor sale, la cei care-i solicită serviciile. Ar fi, fără îndoială, un stimulent eficace și, totodată, o armonizare a criteriilor de apreciere cu imperativele etice proprii climatului creator al societății noastre.

Un lucru mi se pare cert : și anume că tot mai vădita prețuire de care se bucură ideea de randament în rîndurile opiniei publice va duce inevitabil și în domeniul amintit la o asemenea reevaluare a criteriilor.

Victor BÎRLĂDEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CU GHIOCUL TEHNOLOGIC

de Nicolae LUPU

Bătrîna cu ghiocul spunea : întinde palma să-ți spun cine ești ! Doctorul elvețian Max Luscher afirmă : potrivește televizorul și te caracterizez. Cu o precizare — televizorul trebuie să fie în culori. Teoria lui consideră că în funcție de cum ajustează culorile micului ecran, persoana în cauză își dezvăluie trăsăturile. Dacă imaginea e prea roșie, avem de-a face cu un om energic și prea încrezător în sine. Dacă bate prea mult în gălbui, telespectatorul este prea încrezător și prea plin de speranțe. Albastru închis înseamnă timiditate, iar albastru obișnuit — o persoană mulțumită de sine și... gurmandă.

După cum se vede, revoluția tehnologică introduce noi criterii de caracterizare a oamenilor. Evident, din cauză că domeniul este foarte nou, sistemul nu e atît de perfecționat încît să nu dea greș. De pildă, acum cîtva timp, serviciile specializate în secretele atlantice au intrat în alarmă, luînd cunoștință de anunțuri publicitare apărute într-o revistă cu privire la cumpărarea de piese de schimb destinate... rachetelor de tipul Hawk.

Serviciile respective, acționînd pe baza principiului „tehnologic" — spune ce piese te interesează, ca să-ți spun cine ești — au dedus imediat că ar fi vorba de subtilizări de armament secret. Nu-i vorbă că în balanța caracterizării a atîrnat precedentul creat de un sergent al unei unități N.A.T.O. din R.F.G., care a desfăcut în bucăți un avion de vînătoare cu reacție militar și a început să-l trimită în rate acasă, fie pentru comercializare, fie pentru asamblare cu alte scopuri, care, se pare, n-au fost mărturisite la anchetă, atunci cînd iubitorul de avioane cu reacție a fost prins asupra faptului.

O dată caracterizarea făcută celor ce se ascund în spatele anunțurilor, a început urmărirea cazului și s-a descoperit că de data asta n-au ghicit. Este vorba de o firmă cu sediul la Londra, care desfășoară o activitate perfect legală din punctul de vedere al N.A.T.O. Iată ce a declarat unul din exponenții firmei : „Clientul meu este o companie europeană, care aprovizionează cu piese de schimb țările N.A.T.O. unde sînt amplasate rachete Hawk. Serviciile lor de achiziționare au întocmit liste de piese de schimb care sînt cerute, dar ele nu au numele și adresele întreprinderilor ce le produc. Și întrucît este vorba în ansamblu de circa 1 000 de întreprinderi, cel mai bun mijloc de a soluționa problema este publicitatea. Campania actuală a adus mii de piese de schimb acolo unde este nevoie". Dacă asta ar fi singura fațetă a afacerii, tot n-ar fi mare lucru. Dar există nu una ci cîteva firme care aleargă după asemenea piese de schimb — în același mod. Cu ce scop ? Iată ce a declarat unul din patronii acestor afaceri : „Noi stocăm piese de schimb fără să le vindem. În caz că în Orientul Mijlociu izbucnește un conflict puternic, stocurile noastre valorează greutatea lor în aur". Așadar, afacerile cu arme sînt afaceri și mai ales perfect legale din punctul de vedere al N.A.T.O. Cînd au auzit de miile de morți din Iordania, au și început să-și frece mîinile : acuși, acuși, se deschide piața ! Și unde mai pui că dacă pentru comerțul cu revolvere și puști acești afaceriști au nevoie de autorizație, pentru cel cu rachete, după cum dezvăluie Daily Mirror, nu e necesară nici o autorizație. Dacă e vorba să ghicim „modern", atunci în spatele anunțurilor publicitare pentru piese de schimb de rachetă nu se află decît persoane caracterizate prin rapacitate și lipsă de scrupul. Pe scurt, negustori de moarte.

Din nou despre

DERIVA CONTINENTELOR

Existența Pămîntului ca un unic și imens continent înconjurat de întinderile nesfîrșite ale apelor, cu sute de milioane de ani în urmă, este o teorie acceptată în zilele noastre în lumea științifică. Poziția actuală a continentelor planetei noastre s-ar datora fragmentării masei unice continentale. În comparație cu vîrsta Pămîntului (5 miliarde de ani, cum socotesc unii specialiști), această dezmembrare ar fi mai recentă. Continentul australian s-ar fi detașat, de pildă, de punctul sudic al Africii în urmă cu 200 de milioane de ani, iar desprinderea celor două Americi de Europa și Africa ar fi avut loc acum 150 de milioane de ani ; determinările acestea au la bază măsurătorile efectuate în straturile adînci ale oceanelor.

Înfățișarea apelor și suprafeței solului planetei noastre se schimbă continuu, însă evoluția terestră cere un timp extrem de îndelungat pentru a deveni perceptibilă. Datorită științei și tehnicii actuale, acest neajuns se pare că este pe cale de a fi înlăturat. Potrivit datelor furnizate de seismologie, evidența topografiei fundului mării poate fi „ținută la zi" și chiar se pot determina deplasările unor continente sau fragmente ale lor. *La 1 000 de ani, distanța dintre Europa și America de Nord crește cu un metru ; cu timpul legătura între Asia și Africa nu va mai exista și astfel Marea Roșie se va transforma într-un ocean ; California se detașează de continentul din care face parte cu 5 cm pe an (de-a lungul fisurii San Andrea), înaintînd în Oceanul Pacific și dacă această cadență regulată se va păstra, ea va deveni, în cîteva milioane de ani, o insulă.*

Studii întreprinse asupra structurii continentului european i-au determinat pe geologi și geografi să se întrebe : oare Franța și Spania au ocupat întotdeauna poziția lor de azi ? Măsurătorile paleomagnetice, adică ale polarizației magnetice rămase după suprimarea cîmpului magnetic în anumite roci primitive, depistate în Spania și Franța, consemnează un fenomen necunoscut pînă nu de mult. *Despre ce este vorba ? Nici mai mult nici mai puțin despre o deplasare a Spaniei spre nord. Mai exact, o mișcare de rotație în jur de 30 de grade în sensul invers acelor ceasornicului.*

Biologii au remarcat de mai mulți ani existența unei mari gropi submarine care a înaintat adînc în Golful Biscaya (Gasconiei), pînă aproape de țărmul vestic și nordic al Franței și respectiv al Spaniei (vezi harta din pag. I). Dacă adîncimea de 500 metri din largul coastelor atlantice ale Franței începe la 200 km de țărmurile Bretaniei, în dreptul orașului Arcachon ea se află la numai 50 km depărtare de țărm. Malul submarin abrupt din nordul Spaniei, în lungime de 1 500 km, se află la o distanță de coastă ce variază între 20-30 km, pînă în dreptul orașului francez Bayonne. Așadar, acestea sînt limitele unui platou aflat sub mare, în mișcare, cu o pantă foarte înclinată, ce se afundă pînă la 2 000 de metri. După cum susțin unii specialiști în materie, cele două margini s-ar suda perfect, dacă se are în vedere faptul că Spania pivotează către Franța cu 30 de grade, centrul de rotație aflîndu-se într-un punct situat aproximativ între Loctoure și Castelsarrasin.

Linia 500 nu reprezintă altceva decît marginile unei imense depresiuni, care s-a produs cu sute de milioane de ani în urmă. Studii întreprinse recent de către specialiști în domeniul prospectării submarine a petrolului, întregite cu concluziile unei expediții oceanografice anglo-americane, răspund într-un fel la această problemă. Sondajele fundurilor marine din Golful Biscaya — metoda ecoului — arată că această adîncitură oceanică ar fi avut loc în două etape. Mai întîi s-a produs o deschidere parțială între 10 și 20 de grade, în urmă cu cîteva sute de milioane de ani. A urmat apoi o mișcare de 10 grade care a condus la configurația actuală, într-o perioadă situată în urmă cu 20-30 milioane de ani, adică după formarea Alpilor și Pirineilor (acum 35 milioane de ani).

Pînă nu de mult, despre Franța, din punct de vedere geologic, se știa că masivii săi hercinici (apăruți în timpul ultimei încrețiri a straturilor primare ce a avut loc în perioada carboniferă), au fost șlefuiți puternic de eroziune, că a fost înghițită, în parte, de ape și, în sfîrșit, că apariția Alpilor și Pirineilor i-a „tulburat" destul de mult configurația. Astăzi însă trebuie adăugate la aceste succesiuni nu numai mișcările în înălțime și în adîncime, dar și deplasările laterale, desprinderile și „voiajele" anumitor părți în raport cu altele. De fapt Alpii și Pirineii au apărut în urma acestor mișcări (depresiuni într-o anumită zonă și compresiuni în altele). Ar fi posibil ca vulcanii din inima Masivului Central să se trezească într-o zi.

Partea rezultată din ruptura gasconă a fost acoperită de aluviunile coborîte din Masivul Central și din Pirinei la sfîrșitul terțiarului și începutul cuaternarului. Triunghiul Bordeaux —Toulouse—Bayonne a fost acoperit și, la fel, ruptura ce se afla cu kilometri deasupra nivelului mării. De aceea fundurile marine, situate la 2 500 metri adîncime, păstrează intacte trăsăturile marii izolări hispano-franceze.

Datorită faptului că cercetările pe această temă vor fi continuate este posibil ca specialiștii să dezlege, într-un viitor nu prea îndepărtat, evoluția exactă din această zonă sudică a Europei.

Cînd atacă rechinul ?

Dinosaurii au apărut pe pămînt acum 190 de milioane de ani și l-au dominat 130 de milioane pînă au dispărut. În apele călduțe ale mării, în era dinosaurilor înota și un pește ciudat ; înoată și acum deși primele exemplare au dispărut de 60 milioane de ani. Exemplare uriașe nu mai există. A fost găsită însă fosila unui rechin lung de peste 26 metri : azi mai există unul lung de 18 metri, cel mai mare pește în viață, în timp ce un altul, în Marea Japoniei, încape în pumnul unui băiețandru ; ambii, aparținînd neamului de rechini care numără între 300 și 700 de specii potrivit variantelor locale. Rechini se află în toate apele lumii : nici o vietuitoare nu este atît de vagabondă și plină de nepreväzut ca el. A captura un rechin este o acțiune riscantă și extrem de emoționantă. Reacțiile prăzii sînt înșelătoare. „A face pe mortul" este specialitatea ei. Cel mai feroce rechin se află în jurul insulelor Galapagos, arhipelag din Pacific.

Rechinul are aspectul unui pește antic (spre deosebire de ceilalți pești nu are vezica înotătoare care permite o plutire sigură și mișcări în adîncime) constrîns să ducă o viață de pirat în continuă mișcare și nimeni nu știe cum poate trăi mîncînd relativ puțin, ținînd cont de consumul enorm de energie impus de călătoriile lui interminabile. Nimeni nu știe nici cum de nu stîrșește disecat și sărat ca un hering în butoi din cauza apei de mare căci țesuturile sale nu sînt pentru viața în mediu sărat ; de aceea se crede că reușește să-și mențină o oarecare salinitate în interiorul corpului evitînd să urineze. Rechinul are trei sferturi din creier specializat să dezvolte un simț olfactiv fantastic, în plus, urechea internă este în contact direct cu marea și terminațiile nervoase externe de pe întreg corpul : un soi de pipăit la distanță datorită căruia simte mina rănită a unui om în 100 milioane litri de apă și un pește prins în cîrlig la 1 000-2 000 metri distanță. Și ajunge în cel mai scurt timp la locul cu pricina, tăind undele cu corpul său prelung în care intestinele ocupă un spațiu extrem de mic, căci sînt strînse în cute, ca un jgheab lamelat, avînd astfel o suprafață de absorbție mai mare. Pînă și ochii au ceva deosebit : la lumină devin închiși datorită unor celule care produc o substanță antirefractară care dispare la întuneric. Este un brevet de familie.

Omul a găsit în intestinele rechinului de toate, chiar dacă nu este o vietuitoare care consumă mult : plăci cu număr de automobil, capote, pantofi, cuferașe, cafetiere și resturi din regnul animal, inclusiv omul. O culme a culmilor a fost rechinul pescuit de doi aviatori americani ce se prăbușiseră cu avionul în timpul celui de-al doilea război mondial și care, siliți de foame, l-au prins. În viscere rechinul avea cutii de conserve din cel mai fin somn canadian.

S-a calculat că anual sînt atacate 700 de ființe omenești din care jumătate pier în timpul atacului sau din cauza rănilor. Șansele de salvare sînt de 1 la 4, dacă atacul are loc în larg, dar urcă la o probabilitate consolantă din două dacă atacul este în apropiere de mal.

Cînd și unde atacă rechinul ? În apa limpede și în cea tulbure ; în mare agitată și în mare calmă ; dimineața în zori, la crepuscul și noaptea ; în mările tropicale și în apele polare ; în ape adînci și pînă la un metru sub nivel. Într-o vreme se credea că nu atacă în apă cu temperatura sub 18 grade, că se comportă diferit la 18 și 28 grade. Smithsonian Institute din Washington care are un birou special pentru acest studiu „asigură" că un rechin poate ataca oricînd. Ceva mai mult, au fost cazuri cînd au sărit pe plajă în urmărirea oamenilor sau ca să sugă grăsimea balenelor moarte și aruncate de ape la mal. De aceea azi savanții studiază creierul acestui pește uriaș în special pentru a înțelege momentul cînd se decide să atace omul.

Se cunoaște despre rechin că, precum crocodilul, are unele „preferințe", chiar dacă sînt opuse. În ordine preferă albul, asiaticul, negrul. Îi plac și-i fac curios obiectele lucitoare. Cei mai periculoși sînt rechinii solitari, care nu respectă regulile familiei și așa destul de misterioase, în timp ce rechinii „nobili" sînt periculoși căci trăiesc în grupuri uneori de 1 200 indivizi.

Mulți vilegiaturiști puși față în față cu ei nu s-au dumerit de ce n-au fost atacați, neștiind probabil că rechinul ține post negru cînd este femelă pe punctul de a naște sau bunic în vizită la cei mici. Dintre cei care atacă obișnuit omul sînt cunoscuți rechinul albastru, cel alb, cel verde și rechinul-tigru. Aceștia îi întrec pe cei din Galapagos despre care se povestesc lucruri oribile. Norma generală : a nu te încrede chiar în cel ce pare inofensiv. Rechinul din Groenlanda, de exemplu, este un leneș fără pereche, parcă ar fi în letargie dar în intestine are pești din cei mai iuți. Cum îi prinde ? Se pare că secretul stă în acei paraziți care îi provoacă o cataractă la ochi și care noaptea devin fosforescenți și irezistibili pentru prada curioasă ce sare direct în gura leneșului.

În ce privește apărarea contra lor, cel mai indicat este să nu te scalzi unde știi că se scaldă și ei... Se pare că îi sperie lovitura peste gură atunci cînd atacă. Ușor de spus !!

Se studiază substanțe chimice în stare să gonească rechinii și totodată să facă invizibil omul care se scaldă sau naufragiatul. Substanța are inconvenientul că durata de apărare este limitată la cîteva ore. Stavila cea mai sigură este mirosul urît al rechinului în putrefacție. De aceea se caută compuși chimici sintetici care să miroasă a rechin „mort". S-au mai fabricat și harpoane special prevăzute în vîrf cu o fiolă uriașă cu stricnină în stare să ucidă un rechin de trei metri după 30 secunde... interminabile. Apoi mai există pușca cu explosiv.

O cunoaștere cît mai amănunțită a vieții lor (și în special a sunetelor care îi atrag sau îi resping) va duce cît mai repede și la găsirea unei soluții fericite pentru oameni. Deocamdată oamenii de știință vor să folosească unele specii de delfin care nu se știe de ce au contra rechinilor un dinte. Chestiuni personale.

O operație inedită

O cetățeană americană, în vîrstă de 25 ani, era de mult timp bolnavă de stomac. Hotărîndu-se să se opereze ea s-a internat la spitalul Universității Stanford.

Operația, de altfel destul de ușoară, a decurs bine, însă la un moment dat s-a produs o hemoragie internă adbominală. Chirurgii au încercat s-o oprească prin toate mijloacele. Nouă intervenții succesive, transfuzia a 23 litri de sînge și 64 transfuzii de plasmă au rămas însă fără nici un rezultat. După cinci săptămîni situația devenise disperată și pacienta era aproape pierdută. În general oprirea sîngelui se face prin exercitarea unei presiuni în zona în care s-a produs ruptura vaselor. Reflectînd la garoul strîns în jurul brațului pentru a se putea face injecția, chirurgul-șef de la Stanford s-a gîndit la un mijloc analog. Dar cum să aplici un astfel de mijloc la... un abdomen ? Poate un pansament compresiv ar fi salvator, se gîndi medicul. Alarmați, cercetătorii de la Centrul N.A.S.A. din Mountain Wiew au studiat problema și au decis să se folosească în acest caz un combinezon presurizat, din acelea folosite de piloții de vînătoare. Acest combinezon e destinat să contracareze efectele accelerării și ale fortei centrifuge asupra circulației sanguine. Botezat „îmbrăcăminte anti-g", acest combinezon este dotat cu perne care se umflă automat, în părțile critice ale corpului, evitînd, spre exemplu, ca sîngele să părăsească zona cervicală și să afluieze înspre membrele inferioare.

În fața urgenței situației, d-na Phillips fiind muribundă, un costum „anti-g" a fost modificat și adus la spital, în trei ore și jumătate.

Efectul a fost imediat : grație reducerii diferenței de presiune existentă între artere și țesutul înconjurător, hemoragia a putut fi oprită și procesul de coagulare a fost obținut în acest mod. În 10 ore de presurizare la 30 mm mercur, adică un sfert din presiunea arterială, d-na Phillips a fost salvată. Această nouă tehnică folosită în aviație își va găsi probabil aplicarea în viitor și în alte probleme clinice, cu caracter asemănător.

După ce, acum cîteva săptămîni, în sud-estul Iranului fusese găsit un important tezaur arheologic — în special, tăblițe scrise în urmă cu 5 200 de ani — o altă echipă de arheologi, anunță ziarul „Kayhan International", a descoperit recent, cu ocazia săpăturilor făcute la Shababad-Gharb, în vestul Iranului, o serie de construcții, de monumente funerare, care acoperă o imensă suprafață. Au fost, de asemenea, scoase la lumină, mai multe obiecte lucrate în aur. O adevărată comoară arheologică.

Specialiștii consideră că aceste vestigii datează din timpul civilizațiilor preiraniană și protoiraniană, contemporane celei elamite. Cele mai vechi, se apreciază, sînt mărturii de acum 6 500 de ani ! Fotografia prezintă cîteva dintre obiectele găsite într-unul dintre străvechile cavouri.

Nu este vorba despre o imagine desprinsă dintr-un film științifico-fantastic. „Acțiunea" se petrece în mijlocul luxuriantei vegetații de la Kew Gardens, Marea Britanie, unde lucrătorii însărcinați cu răspîndirea insecticidelor au fost „înarmați" cu costume speciale, prevăzute cu aer condiționat.

1 IN ORAȘUL Simizu din Japonia există un muzeu interesant dedicat mării și frumuseților sale. Muzeul are trei etaje deasupra pămîntului și unul sub mare. În muzeu se află un mare bazin — „marea artificială" — avînd o înălțime de 6 m și o lungime de 10 m.

2 POPULARITATEA tradițiilor băi finlandeze denumite saune, a determinat și în Cehoslovacia instituirea unui program de construcții de tipuri mini-saune care pot fi montate pe o suprafață mică. Concomitent se predau cursuri pentru însușirea metodei de călire a organismului prin aceste băi.

3 Acest nou aparat pentru reanimarea accidentaților poate fi manipulat de orice nespecialist. Aparatul Dräger-Laerdal realizat de firma Lübeck din R. F. a Germaniei este alcătuit dintr-o mască cu o pungă elastică anexată. Aceasta se stringe cu mîna, astfel încît aerul să pătrundă în plămîni. După ce se dă drumul pungii, plămînul se golește iar aerul expirat iese printr-un ventil. În timp ce punga se destinde, ea se umple de la sine cu aer. În acest timp, salvatorul poate urmări gura și nasul accidentatului, deoarece masca este transparentă.

4 Confort „maxim" promite firma vest-germană „Fichtel" clienților săi care cumpără noul produs lansat — niște fotolii-gigant. Gabaritul unui astfel de fotoliu — pe măsura lui Gulliver : înălțimea — 3 m, lățimea 2,40 m. Un lucru curios, noile fotolii sînt căutate mai ales de oameni de statură potrivită care, pentru grandomanie, se simt în ele ca într-un culcuș comod.

5 Un concurs de fotografii organizat de revista săptămînală „Gente" din Italia, a fost cîștigat de concurentul Sigismondo Pellegrini cu această sugestivă imagine intitulată „Alb-negru".

6 *INTR-UN MAGAZIN textil din Manchester (Anglia) un hoț a făcut o spargere. Proprietarul magazinului a găsit dimineața din partea sa, următorul bilet : „Întîmplător am aflat că n-ați achitat prima de asigurare împotriva furtului. O voi achita imediat și vă voi trimite chitanța prin poștă". Și chitanța a venit.*

7

Mister George Thomson din S.U.A. a încheiat, în ajunul unei călătorii în Europa, o asigurare de 10 000 de dolari. Nu și-a asigurat bunurile sau viața ci doar nasul. De ce se teme tocmai pentru organul său olfactiv, de ce îl prețuiește la o sumă atît de ridicată ? Pentru că atmosfera din Europa ar putea vătăma simțul său olfactiv, iar fără nas mister Thomson e ca și fără mîini. Profesiunea sa : degustător principal la o fabrică de whiski.

8 FABRICA de telefoane din Radom (Polonia) a trecut la producția unui nou tip de aparate. În locul discului, sînt prevăzute niște clape, ceea ce permite să se formeze mai rapid numărul de telefon solicitat.

METROUL GROAZEI

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Henry Falkson se opri pentru a-și șterge sudoarea cu batista. Oboseala îi tăia respirația. Reîncepu să meargă, bătînd ritmic cu vîrful bastonului alb trotuarul. Coborînd scările care duceau spre stația metroului, se trezi împins de mulțimea grăbită. La început se enervă, nimeni nu observa că este orb, dar la ultima scară dispoziția îi reveni. E căldura care-i face să fie distrați. Porni de-a lungul galeriei, ajunse la scara rulantă, lăsîndu-se purtat la etajul superior după care se opri în mijlocul pasagerilor. Aici sub pămînt, se sufoca. Metroul sosi făcînd să răsune bolțile. Ușile se deschiseră, el intră în vagon împins de cei care-l urmau. Cînd metroul porni se simți presat din toate părțile. În sfîrșit reuși să găsească bara verticală de care se sprijini. Ascultă zgomotul făcut de roți și pentru cîteva minute uită vacarmul din jur al vocilor.

Henry pricepu apoi că ceva nu era în regulă. Metroul se oprise, făcînd ca în interiorul vagonului aerul să fie irespirabil. În jurul său se auzeau voci surescitate. „La ce stație sîntem ?" — întrebă el.

— Nu vezi ? Am rămas în întuneric, lipsește curentul electric — răspunse cineva.

— Riscăm să murim sufocați ! strigă cineva. Apoi țipătul unei călătoare îl făcu să tresară.

— Vreau să ies de aici ! — urlă femeia.

Vocile de protest se amplificau. Lumea se mișca nervoasă, căldura era insuportabilă.

— A leșinat cineva ! — se auzi o voce alarmată. Deschideți ușile !

— Imposibil ! Ușile sînt automate !

Atunci panica se propagă instantaneu.

Falkson își dădu seama că cineva îi smulsese din mînă bastonul alb. Protestă dar inutil. Se auzi zgomotul făcut de cioburile unei ferestre sparte, în vreme ce mulțimea înnebunită urla și trecea pe lîngă el îmbrîncindu-l. Cînd liniștea se așternu pricepu că rămăsese singur în vagon. Atunci pipăind în jur descoperi geamul spart și cu multe precauții se urcă pe scaun, îl escaladă și cu greu ajunse în tunel. O porni în beznă, pe care n-o sesiza pentru că de-o viață se afla într-un întuneric total. Mergea greu, pipăind continuu cu degetele, zidul gros și rece al galeriei. Cineva care-l ajunse din urmă îl împinse și el se lovi cu capul de vagon. Continua să meargă orientîndu-se după zgomotele din față. Inima îi bătea gata să-i spargă pieptul și un nod i se pusese în gît. Nu știa unde este dar își dădea seama că trecuse de garnitură. O voce îi ordonă să se întoarcă dar în prada teroarei el grăbi pasul. Deodată tunelul răsună de zgomotul roților. Revenise curentul electric și metroul se pusese în mișcare. Încercă să ajungă la zidul tunelului dar nu-l mai găsi. Simțul orientării îl părăsise. Rotind brațele cu disperare se învîrti în loc și căzu. Trepidațiile galeriei arătau fără nici un fel de dubiu că era vorba de două convoaie ce veneau din direcții opuse. O sudoare rece îi acoperi fruntea. Unde se afla oare ? Între șine ? Pe care din ele ? Ce importanță mai avea atît timp cît oriunde tot urma să fie zdrobit de roți. Cu un efort disperat reuși să se ridice. Inutil, nu mai avea scăpare. O clipă, două și totul se va sfîrși.

★

— Deși ești lipsit de vedere, ai un noroc extraordinar — îi spuse doctorul de gardă. Mergînd ai căzut în unica groapă aflată între șine, acolo unde se execută reparațiile cablului electric. Te-au găsit muncitorii astă-noapte, cînd și-au reluat lucrările.

S-a petrecut la Londra în iulie 1970

(Din „Domenica del Corriere")

Doina Bucur despre

PAUL ZARIFOPOL

de Ion POTOPIN

Ar fi împlinit în vara aceasta 75 de ani, dar cu trei decenii în urmă, în mijlocul verii din 1940, Doina Bucur a plecat în ultima ei călătorie. Era în plină maturitate creatoare, poetă sensibilă, prozatoare nu mai puțin vibrantă, conferențiară pasionată și eminentă profesoară de muzică. Era sobră și distinsă și punea întotdeauna pe cuvinte o pecete de gingășie odihnitoare.

Doina Bucur (Florica Pursch) s-a născut la 15 august 1896 la Fălticeni, tatăl său, Oskar Pursch, originar din Boemia, fiind un foarte apreciat violonist în cadrul Filarmonicii române, concertase încă de la începuturile acesteia și compusese muzica pentru piesele lui Matei Millo.

Copilăria i-a fost luminată de prezența multor oameni de artă, scriitori și muzicieni care i-au sădit în suflet fiicei lui Oskar Pursch dorința de a deveni la rîndu-i o artistă, o violonistă. În anul 1910 Doina Bucur (nume pe care și-l va lua mai tîrziu cînd va începe să publice versuri și proză) pleacă la studii de specialitate la Conservatorul din Leipzig unde studiază cu Hans Sitt, Fritz Kreisler și Max Reger. Timp de trei ani cît rămîne la Leipzig, Doina Bucur se impune atenției, obținînd în 1913 Premiul Mendelsohn, unul din cele mai prestigioase premii ale vremii.

— Au fost ani de mare tensiune spirituală pentru mine, îmi povestea Doina Bucur. Atunci mi s-a lărgit foarte mult orizontul participînd la serile de muzică și literatură ce aveau loc în casa profesorului Paul Zarifopol, unde se întîlneau aproape toți românii în trecere prin Leipzig. Acolo l-am cunoscut pe I. L. Caragiale, pe Barbu Delavrancea, pe Al. Vlahuță, pe poetul Panait Cerna și pe mulți alții.

Cînd mă reîntorceam în camera mea de studiu, îmi notam impresii despre scriitorii pe care îi cunoscusem, anumite fraze rostite de ei, idei prețioase pentru mine, pentru munca mea artistică. Profesorul, cum îi spuneam lui Paul Zarifopol, era întotdeauna scînteietor. Îi cunoșteam toate articolele publicate pînă atunci și care vor fi cuprinse mai tîrziu în cartea intitulată **Din registrul ideilor gingașe**, o carte scrisă cum se și subintitulează „pentru a ține la curent pe tinerii cultivați și serioși". Iată, am aici pe un raft din biblioteca mea tot ce a publicat Paul Zarifopol. Din cînd în cînd iau și recitesc fie **Artiști și idei literare române**, fie **Încercări de precizie literară**, fie **Despre stil**, dar mai ales ultima lui carte **Pentru arta literară**, apărută în chiar anul morții sale, în 1934.

— A plecat de la Iași, așa cum am plecat și eu de la Fălticeni cu dorința de a reveni în țară foarte bine pregătit pentru a îndrepta cîte ceva din lucrurile care nu mergeau cum ar fi trebuit. După ce își dăduse în mod strălucit doctoratul la Universitatea din Hale, a revenit în patrie după aproape două decenii de studii necontenite, dar în loc să se dedice unei catedre universitare care i se oferise la Iași, se dăruiește cu toată fervoarea harului cu care era înzestrat scrisului dar nu unui scris ca oricare, ci unui scris care constituia actul său de credință literară, un scris militant, care refuza elogiul chiar drapat sub toga unei metafore elevate. Un scris așezat în tipare de o mare sobrietate, auster aproape, sever nu odată dar mlădiat, uman, niciodată, cu adresă **ad homonem**, căci Paul Zarifopol i-a cruțat pe oa-

Convorbiri cu oameni despre oameni

meni, dar nu a cruțat operele facile și nici ideile false. Exigența sa a fost extremă și cred că pe bună dreptate i s-a spus că este un „spirit fără idoli".

— După ce ați revenit în țară, v-ați revăzut ?

— Nu, dînsul a revenit mult mai tîrziu. Eu m-am reîntors în 1916, dar declanșarea primului război mondial m-a smuls din făgașul muncii creatoare. Am devenit soră de caritate voluntară la spitalele de campanie. Atunci am înțeles că, pe lîngă sunetul muzicii, ori cît de cutremurător ar fi acesta, mai sînt și alte sunete care pot vorbi la fel de direct sensibilității. Atunci, în orele mele cele mai strivitoare mi-l reaminteam pe Paul Zarifopol, auzeam vocea sa venind din cele mai nobile obîrșii ale limbii noastre, îmi lipsea pasiunea sa pentru sensul propriu, nealterat al conceptelor ; și atunci mă așezam la masa de scris și umpleam pagini întregi, cu gîndul să i le citesc odată și odată. Dar n-am mai apucat să i le citesc pentru că atunci cînd mă hotărîsem s-o fac, Paul Zarifopol a căzut fulgerat, în plină stradă, așternîndu-și pe caldarîm fruntea grea de gînduri. Era în anul 1934. O moarte în mijlocul oamenilor, așa a fost moartea lui Paul Zarifopol. Parcă-l aud :

— Obligațiile de cultură nu ne iartă să rămînem în urmă cu ideile dar timpul și puterile trebuie economisite. Datoria literaților este să ușureze publicului această economisire în așa chip încît acesta să nu-și pună în primejdie cultivarea permanentă. Dar să nu uităm că sentimentul noutății este și reînnoirea unor forme de gîndire vechi care lungă vreme s-au odihnit, neglijate de atenția publică.

★

Cu glasul ei muzical, adunîndu-și mătasa șoaptelor în fraze de o claritate clasică, Doina Bucur îmi citea din paginile care-i erau mai scumpe. Uneori îmi și dăruia din aceste pagini. Iată cîteva dintre ele, pagini din care figura lui Paul Zarifopol ne este restituită pe o direcție cvasi-inedită :

Puțini oameni se pot făli că-și cunosc bine prietenii. Vorbesc de o cunoaștere completă a firii și sufletului, a ocupațiilor, a pasiunilor și bucuriilor, privite prin toate prismele și sub toate raporturile posibile. Ar ieși niște biografii romanțate, interesante și cuprinzătoare prin noutatea multor fapte necunoscute chiar de cei mai apropiați. Astfel, puțini știu desigur că Paul Zarifopol era un excelent pianist, un muzician de rasă. Am citit multe articole semnate de prieteni, cunoscuți și necunoscuți de mine, poate chiar și de dînsul, dar nimeni nu pomenește un cuvînt despre această mare pasiune a lui : muzica.

Revăd interiorul luminos din Raisserin-Augusta-Strasse din Leipzig, unde locuia Paul Zarifopol. În jurul siluetei sobre a profesorului care era îmbrăcat de obicei într-o haină lungă, neagră, de tăietură monahală care-mi amintea de un portret al abatelui Liszt, alături de luminoasa făptură a celei mai înțelegătoare și devotate soții și de cei doi copii zburdalnici și inteligenți, ne adunam dornici de o vorbă românească, însetați de a-i sorbi cuvintele sale cît și cele ale musafirilor săi în trecere prin Leipzig, cum erau Caragiale, Vlahuță, Delavrancea, pentru a pomeni numai cîțiva, sau a obișnuiților casei din care făcea parte și poetul cu ochi luminoși și mari de copil mirat, Panait Cerna. Odată, îmi aduc aminte, Paul Zarifopol ne-a povestit cum acesta a venit, nu cum obișnuia, înțîndurat, visător, ci foarte vesel.

— Ce este cu dumneata ? l-am întrebat. Nu cumva te-ai îndrăgostit ?

— Eu nu m-am îndrăgostit, dar s-au îndrăgostit niște fete.

— Foarte bine, și de unde știi ?

— Au venit să mă vadă și le-am produs o profundă dezamăgire. Ele îmi citiseră versurile și din versuri îmi făcuseră un portret fantezist, de bărbat înalt, diafan, ca o rază de lună, cu ochi migdalați prin care trec spre de vis. Ce mai, un zeu !

— Și ?

— Și cum eu nu corespund acestui portret pentru că sînt așa cum sînt, lat în umeri, scund și cam gras, cu fața ca o lună plină și în ochi mai mult cu semne de întrebare și cu ironii, nu le-am plăcut.

Paul Zarifopol a căzut un timp pe gînduri. Nici unul dintre noi nu l-a tulburat, nici poetul Panait Cerna, care era de obicei plin de neastîmpăr și mereu voia să știe părerea profesorului despre neliniștile lui filozofice. Paul Zarifopol se scufundase, însă, într-un adînc al sufletului său, acolo, de unde, întotdeauna știam că ne va aduce și ne va dărui noi perle de gîndire. Într-adevăr așa a fost. A continuat :

— Știți, totul e cum privești rezultatele. În această privință se întîmplă că chiar arta se dovedește a fi mai puțin liberă decît își închipuie cei ce sînt oameni cu inima duioasă și numai atît. Literatul sentimental lucrează din dorința să arate că lumea e făcută sau — dacă e și mai aplecat la visare — că trebuie să fie făcută dinadins pentru sensibilitatea lui și a publicului care-i seamănă. Un asemenea literat nu izbutește să creeze figuri vii — cum se zice — ci numai scheme în genul îngeri sau demoni, scheme pe care experiența adevărat estetică le face să apară imediat caricaturale și false. Fiindcă și creația artistică se lovește inevitabil de imperativul blestemat al realității. Orice sentiment și dorință poate fi materie de artă și nu de asta poate fi discuție. Dar acela care nu deosebește visurile sau interesele lui sentimentale de înfățișarea lumii, și se servește de ele pentru a le strecura pieziș drept imagini de viață, se găsește în întreprinderea sa artistică exact pe treapta celui care cultivă ananas la cercul polar.

Și din nou, privirea profesorului îndreptată spre noi :

— Nu v-am obosit cu teoriile mele ? Vă rog să-mi spuneți drept, că eu nu mă supăr.

...Dacă glasul profesorului era vrăjit, apoi și degetele sale fine și lungi, alunecînd pe clapele pianului, știau să vrăjească poate și mai bine decît vorbele. Și dacă profesorul meu de vioară Hans Sitt mă învăța să birui dificultățile tehnice, apoi interpretarea, frazarea și cititul „a prima vista" de la Paul Zarifopol le-am învățat. El mi-a deschis sufletul și mintea spre frumusețî nebănuite, el m-a făcut să înțeleg cum poți trăi în muzică un apus de soare, sau un sonet de Petrarca.

Mi-amintesc de evlavia cu care cînta Beethoven, Bach sau Wagner și de înfrigurarea mea cînd îl ascultam, silindu-mă să ridic aripa sufletului pînă la culmile pe care le atingea, senin.

Atunci, lîngă Paul Zarifopol am înțeles ce este adevărata artă.

Niciodată, nu l-am mai revăzut de cînd m-am reîntors în țară să-i spun toate acestea. Niciodată, el n-a bănuit poate ceea ce a sădit într-un suflet de copil, cum eram eu. Cum i-aș fi putut mulțumi atunci cînd nici eu nu-mi dădeam seama de tot ce însemna el pentru mine, căci de abia acum, cînd s-au scurs anii, am înțeles...

După 75 de ani

JUBILEUL LICEULUI „C. NEGRUZZI" DIN IAȘI

Medalia jubiliară

În aceste zile liceul „C. Negruzzi" din Iași, cunoscut și sub numele de „Liceul internat" va avea cu mult mai mulți elevi decît cei înscriși la cursurile acestui an. Din toate colțurile țării, răspunzînd unei chemări irezistibile, vor veni foști absolvenți care cu zeci de ani în urmă purtau la mînecă tunicii cu nasturi aurii, inițialele școlii, oameni peste care a trecut timpul dar cărora amintirea zilelor de școală la „Internat" le-a rămas la fel de vie. Tineri și mai puțin tineri, bătrîni și mai puțin bătrîni, generații situate pe întinse trepte cronologice, ca acele ce duc spre edificiul liceului pe înălțimea ce anunță dealul Copoului, sute de foști și actuali elevi, sub același venerat acoperămînt vor cinsti împlinirea a trei sferturi de veac de cînd sub ministeriatul lui Spiru Haret s-au pus bazele acestui „liceu model".

Liceul „C. Negruzzi" din întîneritul Iași trăiește bucuria unui părinte căruia i-au venit acasă feciorii. Unul din ei, inginerul Octav Luchian din București, seria 1922, ne-a trimis, înainte de plecarea spre Iași, unele amintiri fotografice. Acordăm cîtorva din ele cuvenitul spațiu. Dorim ca aceste rînduri ce îi vor găsi pe elevii de ieri și de astăzi la un loc, la Iași, să însemne și un omagiu adus școlii și un salut cald, din toată inima, adresat tuturora.

Monograma liceului

O serbare a Iașului

de Demostene BOTEZ

La Iași va fi o mare serbare a orașului, pentru una din acele activități ale sale care i-au atras denumirea de „oraș al culturii". Va fi serbarea de 75 de ani de la înființarea liceului „Const. Negruzzi". Și o vor sărbători sutele de elevi care au însemnat seriile de absolvenți de la 1895 și pînă astăzi. O vor sărbători familiile lor, copiii lor, ieșenii de astăzi.

Liceul acesta nu a fost o școală oarecare, ci, prin voința ctitorilor lui, un liceu „model", cu directori de-o mare valoare științifică și elevație etică și cu profesori-învățați, oameni de o mare bogăție sufletească. Această selecție a educatorilor a determinat nivelul celor educați, după cum dovedește catalogul voluminos al oamenilor de seamă ai țării care au fost formați aici. Acest nivel științific, etic și pedagogic s-a păstrat zeci de ani. Desigur că, profesoral vorbind, nu au fost toți elevi excepționali, dar mi se pare că, mai presus de aceasta, interesează formația lor ca oameni, caracterul, ținuta în orice împrejurare din viață, omenia, și toată acea puzderie de calități necesare pentru a face **un om**. Istoria culturii românești nu se poate scrie fără ca din ea să nu facă parte mulți oameni de cultură și savanți cunoscuți în țară și străinătate, a căror bază spirituală a fost pusă în acest liceu și de profesorii săi. Aș putea cita aici multe nume și, dintre aceștia, s-ar putea însă ca să-mi scape vreun nume și să fac vreo nedreptate. Și n-aș voi. De altfel, cred că sînt multe licee în țară, și mai cu vechime, care au și mai multe motive de mîndrie. Dar iarăși, nu numărul acestor vîrfuri ale culturii românești sînt, după mine, criteriul cel mai bun pentru calitatea unui liceu ci numărul marei mase de elevi, crescuți în decursul timpului, care a însemnat, în aceeași măsură, o masă de oameni deosebiți, de-o anumită educație, de o anume valoare sufletească și civică.

Felicit în persoana directorului de astăzi, pe toți directorii din trecut și slăvesc memoria lor și a generațiilor de profesori cu recunoștință și venerație: I. Ralet, Teodor Neculae, Teodor Bădărău, G. Ibrăileanu, Calistrat Hogaș, Mihai Carp, Axinte Frunză, Ion Paul, Ion Mironescu, nume scoase ca dintr-o cinstită istorie a literaturii românești.

Nicu CONSTANTIN
și Al. LULESCU
prezintă:
Premiera spectacolului „ATLANTIC BACARA"
simbătă 10 octombrie

cu
MARINA VOICA
BOJIDAR PETROV, RUDY FRIDMAN,
SOFI SIMIONESCU, ANY COSMA
și
DOINA și CORNEL PATRICHI
Concertează orchestra :
GERHARD ROMER
Coregrafia : VIORICA CIȘMIGIU
ATLANTIC BAR — Str. Academiei 35—37
Rețineți mese la telef. 16.29.36
Intrarea 25 lei.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

Opera Română:

DON QUIJOTE

Teatrul Național (Studio):

CUI I-E FRICĂ DE VIRGINIA WOOLF ?

Sancho Panza *(Bogdan Petrov)*. — *Seniore, trebuie să recunoști că se învîrtește mai repede decît o moară de vînt !* *(Stînga, Ileana Iliescu și Raul Evceanu — dreapta).*

Radu Beligan *(stînga)* — *Nu vă fie frică, o ține numai cît durează spectacolul.* *(La mijloc, Marcela Rusu, în dreapta, Costel Constantin și Valeria Seciu).*

Avizier

MEREU TÎNĂRUL Labiche ! Autorul „Pălăriei florentine" va fi prezent cu o comedie-vodevil intitulată „Cele 30 de milioane ale lui Sir Gladiator". Spectacolul, regizat de Yannis Veakis, va fi jucat pe scena Teatrului „Ion Vasilescu".

TEATRUL „ION CREANGĂ" și-a început ciclul de spectacole în R.D.G. La Berlin, Leipzig, Dresda etc. se reprezintă piesele „Poveste neterminată" de Alecu Popovici și „Cocoșelul neascultător" de Ion Lucian. Și, ca o surpriză pentru copiii spectatori din aceste orașe, actorii bucureșteni și-au învățat rolurile în... germană.

NE VOM REÎNTÎLNI din nou cu artistul poporului G. Calboreanu, după o absență regretată de spectatori. De astă dată, el va juca în piesa „Dulce pasăre a tinereții" a cunoscutului dramaturg american Tennessee Williams.

Aflăm noutăți de la regizorul viitorului spectacol, Mihai Berechet (care se reîntoarce și el la... dramă) ! Distribuția „forte" va cuprinde și pe Florin Piersic, Carmen Stănescu, Damian Crișmaru. Decoruri și costume : Elena Pătrășcanu-Veakis.

Dar, neuitîndu-și muza comică, regizorul Berechet va monta și „Nunta lui Figaro" la Sibiu.

„D-ALE CARNAVALULUI" în premieră la Praga ! Spectacolul e realizat de cuplul Dinu Cernescu — regia, Adriana Leonescu — scenografia. Cu ocazia premierei va avea loc la Praga, în prezența a numeroși directori de teatre și secretari literari, un seminar dedicat dramaturgiei românești.

O PIESĂ și un autor prezent pe afișele multor teatre : „Arca bunei speranțe" de Ion D. Sîrbu. Prozator (autor al volumului „Concert"), el a mai fost jucat pe scena Teatrului Național din Craiova cu piesa „Frunze care ard".

OCTAVIAN COTTESCU a devenit un adevărat specialist în „Mazilu". Și acum repetă, deținînd rolul principal în „Acești nebuni fătarnici" la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra".

Recent l-am putut urmări într-o „antologie T. V.", și totodată repetă într-un nou serial la teatrul radiofonic.

— Cum te descurci ca lector la Institutul de teatru, ca interpret principal în „Puricele în ureche", „D-ale carnavalului" etc., etc. ?

— Important e să nu-mi pierd umorul.

TEATRUL de revistă constănțean „Fantasio" va prezenta în cursul lunii octombrie (19, 20, 21, 22) în fața spectatorilor bucureșteni, noua sa premieră „NU AVEȚI UN CAP ÎN PLUS ?" — spectacol „fără cap și coadă" cum pretind, în mod autocritic, autorii Sașa Georgescu și Ion Maximilian. Compozitorii, Aurel Giroveanu și Aurel Manolache, maestrul de balet Oleg Danovschi, scenograful Dan Sachelarie colaborează la „găsirea capului". Capete de afiș? Gelu Manolache și Jean Constantin — comici care nu mai au nevoie de prezentare — Ilona Moțica, trio Do-Re-Mi, Fritz Braun, Sarina Braun, Victor Imoșeanu, Dumitru Caramitru și foarte tînăra solistă Doina Nedu. Conducerea muzicală aparține lui Aurel Manolache, iar direcția de scenă e asigurată de regizorul Ion Maximilian care, pentru a doua oară (după „Săracu' Gică"), se rătăcește într-un spectacol de gen revuistic. Gazdele bucureștene ale constănțenilor vor fi Teatrul de operetă (primele două zile), apoi Teatrul „C. Tănase" și Teatrul Giulești.

ÎN CURÎND, Teatrul „C. I. Nottara" va prezenta piesa „CERCUL MORȚII", o nouă piesă semnată de Ștefan Berciu. În distribuție : Lia Șahighian, Lucia Mureșan, Tamara Vasilache, Ion Siminie, Florin Stroie, Radu Dunăreanu și Valeriu Arnăutu. Regia este semnată de Mircea Avram, iar scenografia de Lidia Radian.

Meridiane literare

• Janet Aitchison este recomandată drept cea mai tînără romancieră din Marea Britanie. Cu toate că autoarea, în vîrstă de... cinci ani a romanului „Povestirea unui pirat", „mai are nelămuriri în probleme de gramatică", mama sa asigură că micuța și-ar fi scris cartea singură.

• Interesul pentru dramaturgul belgian de limbă franceză Michel de Ghelderode, ale cărui piese s-au jucat în ultimii ani și în țara noastră, este marcat de două masive volume de exegeză apărute recent la Bruxelles și respectiv Paris sub semnătura lui Jean Francis și Jean Decock.

• Reluarea sezonului editorial în Franța înregistrează prezența în vitrinele librăriilor a unor autori afirmați întîia oară în domeniul literaturii și al beletristicii. Este vorba de un ministru în funcțiune, Alain Peyrefitte, cu un studiu despre droguri (Ed. Plon) și trei cineaști François Truffaut (cu „Aventurile lui Antoine Doinel" în editura Mercure de France), Marcel Bleustein-Blanchet și Christine Keeler, aceștia din urmă cu volume de amintiri. De asemenea, se presupune că vor trezi interes cărțile „Nenorocirea nebună" de Lucie Faure, soția lui Edgar Faure și „Două pălării gri, două pălării verzi" carte cu care Germaine Acremand continuă seria „Doamne cu pălării verzi" întreruptă acum... cincizeci de ani.

• După îndelungi negocieri, moștenitorii lui Jung și Freud au ridicat embargoul menținut de peste 60 de ani asupra celor 335 de scrisori pe care cei doi filozofi le-au schimbat între ei în 1906—1912. Această interesantă corespondență va fi publicată de Universitatea din Princeton.

• Jean Marie-Gustave Le Clezio a cărui vogă nu încetează să crească în Franța, la cei treizeci de ani ai săi, a publicat de curînd un nou roman, „Războiul", inspirat de războiul din Vietnam.

• Aniversarea, anul viitor, a centenarului Comunei din Paris, prilejuiește casei de editură franceze „Editions Sociales" pregătirea cîtorva apariții omagiale. Noi ediții ale cărților „Comuna din Paris — asaltul cerului" de Jacques Duclos și „Comuna din 1871" de Jean Bruhat, Emile Tersen și Jean Dautry, reeditări de volume memorialistice, tipărirea unor texte aparținînd comunarzilor.

• Alain Robbe-Grillet, autorul „Gumelor" și al „Labirintului", revine la literatură după o întrerupere „cinematografică" de cinci ani, cu un nou roman.

• De curînd s-a deschis la Paris expoziția „Viața în imagini a lui Maiakovski" realizată de Elsa Triolet cu puțin timp înaintea morții sale.

• O ediție bilingvă germano-franceză, cuprinzînd cele mai reprezentative poeme ale lui Paul Celan, încetat din viață în primăvara acestui an, va vedea lumina tiparului la Mercure de France

Clepsidra

Ulciorul nu merge de multe ori la apă

de Constantin VIȘAN

Era mereu primul pe lista vorbitorilor. Cînd i se dădea cuvîntul, se ridica și spunea o singură propoziție : „Tovarăși, eu m-am înscris doar ca să sparg gheața". Asistența făcea haz, ședința demara într-o atmosferă de voie bună iar el își consolida faima de om spiritual. Cînd discuțiile lîncezeau i se oferea din oficiu cuvîntul. Spunea banalități dar pînă să se bage de seamă că de fapt nu mai avea alt merit în afară de cel de spărgător de gheață, a fost numit într-un post de răspundere. Acolo, nu s-a mai ocupat cu spargerea gheții. Nu mai avea nevoie. A stricat, în schimb, vreo cîteva case și a dus de ripă sectoarele în care era rînd pe rînd detașat, în speranța că se va lecui de năravurile dovedite, mai cu seamă, după promovare.

— Promit, tovarăși, promit solemn, că voi lichida cu toate legăturile neprincipiale, vă dau cuvîntul meu că-mi voi vedea de casă și de copii, îmi iau angajamentul să studiez temeinic, promit, tovarăși... Pentru că, tovarăși, eu nu voi uita niciodată încrederea pe care tovarășii și-au pus-o în mine.

Dar după ce era iertat, după ce trecea furtuna, făcea tot ce știa... De parcă nici usturoi nu mîncase nici gura nu-i mirosea. Nu s-ar putea spune că n-a fost avertizat, că nu existau dovezi care-ar fi trebuit să-i dea de gîndit.

De la o vreme, în loc de-o „critică aspră" și de-o mutare „disciplinară", într-un post mai bun, începuse să fie afectat destul de serios la salarizare. Nu i se mai aprobau respectivele derogări de studii, nu i se mai încredințau „sarcini de încredere", nu mai era cooptat în diferite comitete și colective.

Începuse să umble cu memorii. „EU, CARE am fost trimis în această instituție ca element de încredere", EU CARE... Vă rog, stimați tovarăși, să analizați situația mea și să restabiliți dreptatea".

Memoriile, deși cam agramate, erau luate în considerație. Se recomanda ca respectivul caz să fie cercetat cu grijă. Numai că toate cercetările dovedeau că nu e vorba decît de un element foarte slab pregătit profesional, de un leneș, de un demagog și-un intrigant tolerat pe baza unor antecedente autobiografice.

Într-o bună zi, obiecția „să vedeți, tovarășul este unul care..." n-a mai ținut.

Comisia pusă în situația de a hotărî soarta „tovarășului care" a fost întrebată răspicat :

— Are talent ?
— N-are.
— Are studii ?
— Nu.
— Aveți nevoie de el în colectiv ?
— Nu.
— Atunci ?

Concluzia logică n-a mai fost ocolită.

„Tovarășul care"... umblă în continuare cu memorii.

Dar ulciorul nu merge de multe ori la apă.

Știința și viața

CE ESTE „DESIGN"-UL?

Ne-am propus să vorbim despre frumos. „Aici ? În spațiul rezervat științei ? !" — ni se va replica cu o nesfîrșită uimire. Oricum, credem noi, e mult mai bine decît să trecem știința „pe locul" artei. Atunci, nemărginită ar trebui să fie politețea replicii pentru a putea stăvili indignarea. Domeniile par atît de contrare ! Știința și tehnica sînt bănuite de ariditate. Revoluția lor — un anotimp, un timp... secetos al secolului. Despre limbajul modern — limbajul viitorului, după părerea oamenilor de știință e cel matematic, gîndim : cîștigă, poate, în preciziune, e mai concis, da, dar poezia limbii dispare ! Sîntem gata să credem că metaforele vor fi înlocuite în curînd de ecuații, comparațiile cu semne convenționale... Romanticii vor fi privit cartea lui Solomon Marcus, de curînd apărută : „Poetica matematică" — ca pe un grav avertisment. „Unde o să ajungem! Nu cumva știința încearcă acum să „polueze" și poezia ?" Doar dacă curajul i-a îndemnat pe aceștia să deschidă cartea, au citit : „poetica matematică, prin dezvăluirea unor rețele de structuri care străbat limbajul poetic, ne permite să sesizăm arhitectura ascunsă a poeziei, ne dă o nouă înțelegere a textului, care **nuanțează și amplifică emoția inițială".** Vor trebui însă artiștii să citească mai departe pentru a nu înțelege că știința urmărește să pună poezia sub microscopul electronic și cuvintele de dragoste în eprubetele din laboratoarele de chimie. Oamenii de știință meditează asupra frumosului. Nu pentru a-l secătui. E o invitație la gîndire. Un apel la imaginație. Este o întîlnire pe care, de fapt nimeni nu mai știe exact cine a fixat-o mai întîi, cui îi aparține inițiativa : științei sau artei ? Important este ca întîlnirea să aibă loc. Astăzi. De altfel nu este o premieră pe planul istoriei. Istoriei artei ? Să ne gîndim la Signorelli, la Michelangelo, la Dürer, la Cousin... Leonardo da Vinci — așa cum scria criticul Elie Faure — considera pictura ca unul dintre procedeele de demonstrare și tehnică ce-i îngăduiau să sape canale, să construiască ecluze sau mașini de topit metale. Căuta mecanisme pentru perfecționarea războaielor de țesut și desena modele pentru stofe... Poate ar trebui să ne amintim răsfoind texte vechi, stampe sau cutreierînd muzeele de arheologie, sau admirînd pereții pictați ai peșterilor că omul a simțit nevoia de frumos pentru cele mai necesare obiecte : arme și unelte de lucru. Vom medita asupra faptului că ceea ce numim astăzi artizanat este „era primară a obiectului", care începe de la necesitate. Ulcelele pentru lapte erau împodobite cu desene măiestre... amforele în care se păstra vinul sau grînele aveau forme grațioase, erau colorate, împodobite... Ne vom putea furniza singuri exemple cît de multe dorim. Da, sigur în trecut... Dar astăzi ? În secolul nostru de înaltă tehnicitate, în universul nostru grăbit, specializat, utilitar ? Nu cumva tocmai astăzi spunem că frumosul ia timp — un timp pe care nu-l mai avem în „aceeași cantitate", cere loc — și spațiul este din ce în ce mai redus — costă scump, și economicitatea este o cerință modernă... Frumosul îl așezăm în săli închise. Afiș : aici, artă ! Cu bilete de intrare. Alături, peste drum, în rest... ? E cotidianul. Pe bandă rulantă. Obiectele cotidianului sînt industriale. Dacă vrem un lucru deosebit, de calitate, atunci spunem : „lucrat de mînă". E mai scump. E lucru de artă. Un pantof lucrat de mînă. O farfurie, pictată de mînă. Un covor țesut... nu, nu industrial... Pentru nevoia de frumos plătim în plus. Pentru educația estetică îi ducem pe copii la expoziție. Duminica. Să vadă locuințe frumoase, la Muzeul Satului. Într-o vacanță. Timpul de meditație în fața unui tablou e o fracțiune minimă din timpul nostru liber. Nu al tuturor. Al celor care au puțin timp liber. Și care nu au uitat... frumosul. „Să nu uiți — spunea arhitectul Walter Gropius, că frumusețea este o cerință fundamentală a vieții".

— **La ultima conferință a Uniunii Artiștilor Plastici** — ne-a spus arh. **PAUL BORTNOWSKI — s-a arătat că o expoziție este vizitată în medie de 6 000 de persoane.**

Dar pentru ce pledăm oare ? S-ar putea crede pentru industrializarea producției artizanale. Sperăm din toată inima să nu se înțeleagă așa ceva. Experiența a fost făcută. Cîndva. Rezultatele au fost dezastruoase. Uneori „experiența" se face și astăzi. Cu aceleași rezultate. În 1888 trei englezi, un arhitect Ashbee și doi ingineri, Ruskin și W. Morris, au încercat să înfrumusețeze producția industrială adăugînd „floricele", decorațiuni care să „umanizeze" producția tehnicii. Se pare că prostul gust a avut în istoria umanității o serie de adepți. Cred că acest cordon ombilical este necesar să fie tăiat. Frumosul, astăzi, nu înseamnă încărcat. Ci linia pură. Gropius, inițiator al Institutului și curentului Bauhaus vedea în artistul modern un creator și totodată un meșteșugar și un tehnician. Și firesc, cel care susținea umanismul tehnologiei moderne și arta într-o integrare socială inteligentă și-a atras fulgerele politicienilor de extremă dreaptă. La fel de firesc, noi astăzi, vorbind despre umanismul tehnologiei contemporane, ne referim la „tradiția" Bauhaus. Cînd cerem astăzi ca frumosul să coboare în stradă, în cotidian, nu ne trece prin minte să le pretindem artiștilor, asemenea lui Piero dei Medici care, așa cum se povestește, i-a comandat lui Michelangelo, într-o zi de ninsoare abundentă, să-i facă un om de zăpadă. Nu asta. Dar se pretinde astăzi, o pretinde societatea modernă, cu justificată insistență — ca obiectele al căror material îl gîndește știința și-l recreează tehnica să fie gîndite și de artistul plastic. Nu există nici un motiv ca obiectele pe bandă rulantă să fie neapărat urîte. „Cine știe să vadă — scria Victor Hugo — poate reconstitui spiritul unui secol și caracterul unui întreg regim după forma ciocănelului cu care se bătea la ușă". Și viitorul va afla fără îndoială, după butonul de sonerie, în cîrligul de rufe, în ceașca sau farfuria sau cratița de bucătărie, sau scaunul de sufragerie — nivelul de gîndire, de inteligență al epocii. Vor spune : automatizare de înalt nivel. Vor spune însă și care a fost nivelul de înțelegere artistică. Și începem să ne temem ca viitorul să nu descopere vreo păpușă de celuloid îmbrăcată într-un asa-zis costum național, vreun fluier lăcuit de pe la artizanatele noastre Romarta și să ne judece gustul artistic în funcție de ele ! Ah, obiectul — suvenir din...", bibeloul de familie cu fundulițe și floricele de ghips roz !

Obiectul, spunea cineva este un semn, un apel, un mesaj sau mai degrabă un mesager. Un mesager însă al timpului nostru, al unui stadiu de cultură, al unui gust rafinat. Promotorii școlii Bauhaus, al esteticii industriale, cum i se spune astăzi printr-un termen de mare circulație „design", aveau un aforism devenit și el celebru : „forma succede funcției". Esteticianul Emile Chartier-Alain, vorbind de aceeași relație frumos și funcțional, spunea : „dacă un scaun nu este făcut să fii bine așezat în el, nu va fi niciodată frumos". Considerăm așadar esențial a înțeles că estetica industrială nu este **artă aplicată ci implicată.** Desigur este o expresie străină, un concept adeseori obscur pentru marele public. Nu este o formă sau un stil de decorație. E o disciplină nouă, într-un anume sens, și poate să se manifeste în diferite ramuri : este design-ul industrial, design-ul arhitectural, grafic, al peisajului urban...

— **Este modelarea întregului univers de forme creat în condițiile tehnologiei contemporane** — precizează arh. Paul Bortnowski, inițiatorul și susținătorul cursurilor de orientare artistică, profesor al catedrei de design de la Institutul de arte plastice, cursuri create în urmă cu un an. **Este** — ne-a spus domnia sa în continuare — **o metodă de creație, cu criterii precise, care apropie creația artistică de cea științifică pe principiul eficienței maxime : estetic, funcțional, economic. Nu negăm — nici nu am putea face aceasta — existența ceramistului poet, tapiseria semnată de artist — dar credem că ceramica produsă industrial, tapiseria produsă industrial etc. nu ar avea decît de cîștigat dacă ar fi gîndită inițial și de un artist.**

În uzinele noastre se face din ce în ce mai simțită nevoia prezenței unui artist plastic, dar, credem noi, dorința e încă timidă. De o parte și de alta. Referindu-mă la plasticieni, lor nu li se cere doar gust pentru a proiecta. Chiar și un lucru aparent atît de simplu — scria un proiectant — ca de pildă un cuțit, nu poate fi proiectat fără o anumită înțelegere a mîinii, fără cunoașterea materialelor și a tehnologiei. Or, estetica industrială cere — și competițiile de pe piața economică internațională vădesc aceasta — proiectarea pe o gamă foarte largă și a paharului de apă, și a periei de dinți, și a mașinii de scris, și a locomotivei Diesel, și a jeturilor supersonice. Iată de ce arta are nevoie de știință și știința de artă. Design-ul este o disciplină riguroasă. Se implică aci și nevoia de consumare și contingențele cu tehnica industrială. Așadar, este nevoie de tehnică — să se cunoască procesul de fabricare, materialul din care se fabrică, funcția lui ; este nevoie de a privi economic (nevoile și prognoza piețelor de desfacere) ; de a privi prin prisma ergonomiei (utilizare rațională) și... estetic.

Arhitectul Paul Bortnowski ne spunea că trebuie găsite cele mai eficiente mijloace pentru a distribui arta. Ea nu trebuie să fie ca în trecut, un privilegiu pentru o mină de oameni. Socialismul asază frumusetea în ordinea obisnuită a vieții. Puterea impactului pe care îl are o formă, o imagine este la fel de mare ca odinioară semnele alfabetului. Copilul, de la vîrsta de 6 ani acum ia contact cu literele, dar, în schimb, nu primește nici un fel de educație pe plan estetic sau plastic. „Profesorii săi, în această privință, sînt strada, cartierul". „Cotidianul îl educă, îi obișnuiește ochiul, adeseori pentru urît, pentru mediocritate, mult mai mult decît pentru frumos". Iată de ce un „design" înțeles foarte bine, integrat foarte bine, ar asana comerțul de „bibelourile" vulgare și fals „utile".

— **Este,** spune arh. Bortnowski, **o dublă necesitate pe care trebuie s-o urmărim. Frumosul încorporat în produsul industrial. Și, în paralel, educația estetică a maselor largi.**

Catinca MUSCAN

ZOO

SUPER-PASĂRE

de Pop SIMION

Olimpiada Avis din acest an a avut un final care a produs stupefacție în Liga Păsărilor: toate medaliile puse în joc au fost dobîndite de Struț, declarat astfel campion absolut la probe, categorii, dificultăți, virtuți. Este, carevasăzică, o super-pasăre, după cum n-au contenit să o elogieze rechinii de presă difuzînd incredibila știre, zi-noapte, pe toate canalele informaționale care împînzesc uscatul, văzduhul și mările.

Păsările din Ligă au salutat evenimentul prin ciripit și lungi bătăi de aripă, după care și-au văzut de zbor; Struțul, din contră, s-a scăldat copios în osanalele cu care îl gratulau ziarele de scandal, menținîndu-l cu insolență și neepuizare în atenția publică. Pădurea, fluviul, tarlaua, zăvoiul, dumbrava, muntele, cîmpul verde, valea, pășunea alpină, golful, erau copleșite de prezența super-vedetei. Faptul în sine se dilată și interesul vis à vis de acesta crescu enorm la vestea că multimedaliatul iese în arenă pentru demonstrație publică, își probează calitățile, ca nici o pasăre să nu aibă îndoieli privitor la performanțele care îl aureolau. Locul de întîlnire cu noul zeu fu oaza saharianâ cu canicolă, soare de magneziu, cer livid, nisip de fină granulație, înfierbîntat ca o plită, cîțiva palmieri lăptoși și deșert cît vezi cu ochii, spațiu ondulat. Sosiră la acest spectacol în aer liber păsări puzderie, indiferent de mărime, penaj, culoare, trîl, habitudine, zbor sau cotlon geografic ; doreau să vadă, să pipăie, să întrebe, să se convingă, să preamărească actul de excepție, să ducă vestea jurimprejurul pămîntului, zburînd ca vîntul și ca gîndul.

Primul care îl interpelă pe Struț fu Șoimul carpatin: „Ce ne poți spune despre alura ta de atlet ?"

„Sînt solid construit, oasele mele au tije lungi și se îmbucă într-un puternic arbore de calciu, măsor aproape trei metri înălțime și cîntăresc peste șaptezeci kilograme greutate. Bref: sînt cea mai mare pasăre din lume, domnilor !" cuvîntă Struțul cu solemnitate și un val de uimire străbătu asistența; afirmația era reală, ușor controlabilă din ochi.

„Cu mișcarea cum stai, în ce mod deplasezi acest trup masiv ?" fu curios și insinuant pițigoiul, care aruncă întrebarea din ciufulitura unui palmier.

„Sînt iutealergător, mă întrec în viteză cu orice automobil", reluă vasărea deșertului cu vădit dispreț, și ca să nu existe vreun dubiu, demară alături de un Jaguar, pe care îl întrecu detașat pe prima sută de metri, fără a se întrebuința prea mult: o explozie de ovații acoperi oaza saharianâ.

„Picioarele tale nu ne spun mare lucru", cleveti Barza tictocănd din pliscul roșietic.

„Sînt lungi, colega, n-am cu cine să mă compar; cocorul, piciorongul, barza, stîrcul, vot concura, cel mult, pentru locul doi", vorbi cu plictiseală hărțuitul Strut și făcu deschiderea colosală, de balerin, după care forfecă din catalige, entuziasmînd și etalînd astfel argumentul zdrobitor.

„De gușă va trebui să ne spui acum !" cîrîi Pelicanul, umflîndu-și traista de piele pe care o purtă sub ciocul-covată.

„Gușa mea ? Nu-i sac fără fund, ca în cazul tău, bunăoară. Ținînd cont că mănînc fără alegere, găsești în gușa mea tot ce vrei: pietricele, scoici, sticlă colorată, bile, cîte o bucată de chihlimbar: odată am înghițit un inel de logodnă, apoi un ceas Schaffhausen, un set de nasturi de palton, un cercel, înghit orice", povesti nostalgic, nu fără umor, Strutul, care escaladă cu brio dificilul examen și scuipă o perlă.

„Dar penele tale ?" gîngăvi Gisca.

„Puful meu e recoltat pentru dormitoarele princiare", o puse la punct preopinentul.

„Dreapre grație, stimabile, despre linie, ținută, estetică, în general ?" interveni Lebăda superior.

„Am, soro, linie statuară, profil de efigie, coadă și aripile mi-s pline de pene ornamentale, cu care se împopoonează indienii și marile doamne din cîteva continente" rezistă Strutul și acestui atac.

„Nu văd ce utilitate ai putea avea", opină papagalul Yoko.

„Alerg, sînt cal de călărie, trag la trăsură", veni replica.

„Ai doar două degete la picior; de ce nu ești trilobat, cu labă clasică ?" obiectă Pasărea-liră cu un lung suspin.

„Ca să scriu la nesfîrșit pe nisipuri litera V, de la cuvîntul sacru „victorie" declară Strutul, dovedindu-se, pentru a cîta oară ? irezistibil.

„Dar curajul tău ?!" căzu din cer întrebarea Condorului, care apăru planînd deasupra oazei.

Instantaneu Strutul (Struthio camelus) își vîrî capul în nisip și încremeni așa, secundă în care fu izgonit din toate sferele în care îl urcară reușitele sale anterioare. Demonstrația se încheie în coadă de pește, cu huiduielile celor care își pierduseră timpul venind la glorie deșartă.

În urma acestui scandal de proporții, juriile olimpiadelor zoo au decis să nu mai declare un timp campioni absoluți și să elimine din tabela olimpică titlurile de super-pasăre, super-virtuoz, super-campion etc. O impuneau realitățile și bunul simț.

DUPĂ OPT ANI... DESPRE MARILYN MONROE

Nu demult, un reporter al revistei vest-germane „Welt am Sonntag" a intervievat o serie de personalități care, din motive sentimentale sau colegiale, au fost apropiate actriței Marilyn Monroe. După cum se știe, celebra actriță americană s-a sinucis acum opt ani, într-un moment de puternică depresiune. Evenimentul tragic a contrariat, atunci, pe toți cei ce au văzut-o măcar în unul din numeroasele ei filme. Învăluită în mister, moartea divei Hollywood-ului a rămas în continuare inexplicabilă. Se pare, însă, că mitul Marilyn Monroe în loc să pălească și-a conservat, în ciuda trecerii anilor, puterea de atracție.

Răspunsurile pe care reporterul revistei „Welt am Sonntag" le-a primit de la personalitățile intervievate conturează și ele cît de derutant a fost destinul acestei stele a Hollywood-ului, apusă violent în plină glorie. Este adevărat că părerile nu concordă întotdeauna, atunci cînd încearcă să definească atributele artistei, calitățile și defectele, dar aceasta nu face decît să spună în mod convingător cît de complex a fost rolul propriu pe care l-a jucat în viață Marilyn Monroe.

Iată sintetizate, în ceea ce au ele mai reprezentativ, opiniile celor întrebați de reporterul revistei menționate.

ARTHUR MILLER: Încă înainte de a muri, Marilyn a reprezentat pentru mine un capitol încheiat.

JOE DI MAGGIO : Oare poate fi uitată o femeie ca Marilyn ? Avea atîtea calități și atîtea neajunsuri, încît, sînt sigur, niciodată n-a existat o femeie ca ea.

JACK LEMMON: Asemenea femei și actrițe cum era ea nu se mai nasc acum. Adevărat, vremurile s-au schimbat și Hollywood-ul preferă actrițe, divelor.

LAURENCE OLIVIER: A fost o femeie excepțional de sensibilă. Îmi amintesc de o zi, în timpul filmării unei scene din filmul „Prințul și balerina", în care am jucat împreună. A insistat să se întrerupă filmarea cu orice preț pentru că o pasăre a căzut într-o plasă de metal. Toți tehnicienii și artiștii s-au străduit să elibereze pasărea. Dar nimeni n-a reușit. Marilyn s-a întors la hotel distrusă, iar a doua zi n-a apărut la filmare. Am așteptat-o trei zile. Cînd am revăzut-o, era din nou fericită, zîmbitoare, veselă.

JOSEPH COTTEN: Am jucat cu ea în filmul „Niagara". Pentru mine ea nu era nici artistă frumoasă, nici artistă bună, dar știa să compenseze totul prin voință, care era cu adevărat neobișnuită.

RICHARD BURTON: Nu mai există nimeni care să-i semene. Era o ființă prea firavă, care simțea o prea mare nevoie de dragoste. Și foarte nefericită în dragoste.

ELISABETH TAYLOR: Richard are dreptate. Nimeni nu i-a purtat de grijă. A fost o adevărată crimă, pentru că Marilyn, victimă nevinovată, le-a plătit pe toate. Acum se spune că poate nu i se cuvenea un loc în istoria filmului, dacă nu murea. Iar eu spun că filmul s-a schimbat și datorită morții ei și că Marilyn este situată prea sus ca să ocupe un loc ascuns în Muzeul filmului.

YVES MONTAND: Minunată femeie. De neuitat, frumoasă, sensibilă și inteligentă. Totuși nu era ușor s-o înțelegi, să-i fii prieten. Își schimba dispoziția de la o secundă la alta. Pentru mine Marilyn a fost în primul rînd femeia mistuită de necesitatea de a fi înconjurată de dragoste, indiferent ce gen de dragoste.

JANE RUSSELL: Era obsedată de o mare teamă că nu e luată în serios și că e folosită ca un obiect. Nu dădea crezare nici complimentelor, nici criticilor. Se izola în spatele unui zid care o despărțea de toți ceilalți, zid care trebuia s-o ocrotească de răul pe care îl descoperea pretutindeni.

BRIGITTE BARDOT: A fost o victimă tragică. Propria ei victimă, victima succesului și a sistemului american de formare a divelor, care îl înalță pe om pînă la cer, nesocotindu-i psihologia. Spre nefericirea ei. Marilyn era prea sensibilă. Fără îndoială că moartea ei apasă niște conștiințe.

JANE FONDA: Este știut că Marilyn Monroe va rămîne în istoria filmului ca ultima divă adevărată a Hollywood-ului. Cine a moștenit-o ? Nimeni. Divinizarea a dispărut o dată cu ea, poate tocmai din cauza ei.

D. CRISTEA

Examinînd fotografia de mai sus, s-ar putea crede că Marcelo Mastroianni a devenit... chel. Realitatea este alta. Noul lui rol în filmul „Scipione Africanul" pe care-l turnează în prezent (alături de Nino Manfredi în regia lui Luigi Magni) l-a obligat să arate astfel. Ca amănunt informativ, în acest film își va face debutul de actor, fratele lui Mastroianni, care seamănă perfect cu el.

●

TERENCE YOUNG conduce filmările la noua producție „Plecarea prietenilor". Distribuția cuprinde pe Charles Bronson, James Mason, Liv Ullman, Jil Ireland, Jean Topart, Michel Constantin. Subiectul filmului : un aventurier accidentează mortal un om dar, cînd fuge de la locul accidentului și ajunge acasă, află de la cei trei indivizi care-l așteaptă, că accidentul a fost provocat cu un anumit scop. De aici urmează palpitanta desfășurare a evenimentelor.

●

ECOURI • ECOURI

LA ÎNCEPUTUL LUNII ianuarie 1971, la Belgrad se va desfășura „Festivalul festivalurilor" cu care prilej se vor prezenta numeroase filme premiate la diferite manifestări internaționale. Au fost invitați să participe, printre alții, Andre Malraux, Jean-Paul Sartre, Alberto Moravia, Pier Paolo Pasolini și Roberto Rossellini.

REGIZORUL grec Michael Cacoyanis a făcut cunoscut că pentru filmul „Femeia din Troia", realizat după Euripide, el a obținut adeziunea actrițelor Katharine Hepburn, Irene Papas și Vanesa Redgrave. Primele secvențe în aer liber au și fost turnate în Calabria și Maroc.

În studiourile italiene s-au turnat primele secvențe ale filmului „Apropierea morții", care va înfățișa ultimele zile ale regimului fascist al lui Mussolini. Turnările se desfășoară în regia lui Sergio Pastore, avînd ca interpreți principali pe Rod Steiger (Mussolini) și Jeannette Len (în rolul prieteniei sale, Clara Petacci). Imaginea de mai sus vă prezintă pe Jeannette Len, a cărei asemănare cu personajul său este într-adevăr uimitoare.

IN S.U.A. s-au terminat filmările unei noi producții „Cromwell", care prezintă viața celui care a condus destinele Angliei. În rolurile principale : Richard Harris, Alec Guinness și Robert Morley.

●

DAVID HEMMINGS **(eroul din „Blow-up" va interpreta rolul lui Rimbaud în „Un anotimp în infern" de Nelo Risi, rolul Verlaine fiind încredințat lui Thomas Milian.**

Jean Marie Périer (fiul lui François Périer) a ales ca interpret principal pentru filmul său de debut pe propriul frate, actorul Marc Porel, care va juca alături de Dani Graule. În imagine Périer împreună cu Marc Porel.

●

REGIZORUL Claude Chabrol a anunțat că viitorul lui film intitulat „Decada prodigioasă" va avea ca protagoniști un cuplu inedit : Catherine Deneuve și Orson Welles. Filmul are la bază un scenariu realizat după romanul cu același nume de Ellery Queen.

●

DUPĂ ULTIMUL **mare succes în „Casa" lui Gérard Brach, Michel Simon a acceptat rolul principal în „Frumosul mal" de Serge Korber, inspirat după romanul lui René Fallet.**

●

AVÎNDU-I **pe Aliki Voyonklaki și Nicos Galanos ca interpreți principali, Takis Voyonklakis a terminat filmările la comedia „O fată caraghioasă" pe un scenariu de Lakis Michaelides.**

DUMINICĂ 11 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I : 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. Noile aventuri ale echipajului Val-Virtej. 10,00 Viața satului. 11,15 În reluare, la cererea telespectatorilor : Oaspeți și cînteculni românesc. 12 00 De strajă patriei. 12,30 Matineu simfonic. 13,15 Emisiune în limba maghiară. 15,25 Fotbal : România — Finlanda în cadrul campionatului european. Transmisiune de la stadionul „23 August". 17,20 Box: Finalele turneului internațional de la Berlin (aspecte înregistrate). 18,00 Patrium carmen. Emisiune-concurs. În emisiunea I din prima etapă, vor fi prezente pe podium, în cadrul acestei ample întreceri din mișcarea corală românească, formații din județele Vaslui Bihor și Botoșani. 19,15 Desene animate. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film artistic : „Să scoți castanele din foc" cu Ginger Rogers și Edward G. Robinson. 21,40 Întîlnire la Copou. Varietăți muzical-coregrafice. 23,10 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II : 20,00 Seară de teatru. Dramaturgia secolului XX. „Diavolul și bunul Dumnezeu" de Jean Paul Sartre. 21,55 Buletin de știri. 22,00 Arte frumoase. 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 12 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Emisiune pentru tineret. Diminețile șantierului. 18,25 Desene animate. 18,35 Performanțele științifice ale secolului XX. Planetele în... laborator. 19,00 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Agenda politică. 20,10 Roman foileton : Punct și contrapunct (IV). 20,55 Unde-i greșeala ? Emisiune-concurs de cultură generală. 21,55 Teleglob. Tananarive. 22,25 Telejurnal. 22,40 Rampa.

MARȚI 13 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Discuții fără catalog : Ce știți despre viitoarea profesiune ? 18,40 Cronica literară. 18,55 Viața muzicală. 19 20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Seară de teatru : „Schimbul" de Paul Claudel. 22,05 Reportaj TV : 27 000 de zile. 75 de ani de la înființarea Liceului internat din Iași. 22,25 Telejurnal. 22,40 Ecouri. Al V-lea Festival internațional „George Enescu". Actul al II-lea din baletul „Giselle" de A. Adam (fragment).

Săptămîna la TELEVIZIUNE

MIERCURI 14 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremieră. 18,05 Universal șotron — enciclopedie pentru copii. 18,30 Cabinetul economic TV. Instrumentele moderne ale planificării. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Telecinemateca : „Comoara din Sierra Madre" cu Humphrey Bogart. 22,20 Cărți și idei. 22,50 Telejurnal.

JOI 15 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I : 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,25 Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Film serial. „Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn". 20,30 Teatru scurt : „Autostop" de Iosif Naghiu. 21,20 Rapsodia română. Versuri, cîntece și dansuri populare. 21,45 Prim plan. Artistul poporului Alexandru Giugaru. 22,15 Poșta TV. 22,30 Bucuriile muzicii. Recital de pian Vladimir Horowitz. 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,00 Deschiderea stagiunii de concerte a orchestrei de studio a Radioteleviziunii. 21,00 Film artistic : „Călătorii". O producție a studiourilor sovietice. 22,15 Buletin de știri. 22,20 A ruginit frunza din vii. Romanțe și cîntece populare. 22,40 Actualitatea literară.

VINERI 16 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremieră. La volan. 18,20 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Film artistic : Preludiu. Producție a studiourilor sovietice. 21,50 Mai aveți o întrebare ? Monumente și construcții celebre. 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 17 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I : 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Ocolul țării în opt luni. Emisiune-concurs. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Teleenciclopedia. 21,00 Film serial : Incoruptibilii. 21,50 Nocturnă bucureșteană. Program de varietăți muzical-coregrafică. 22 45 Telejurnal și sport. 23,00 Spectacol de patinaj artistic cu participarea unor medaliați ai ultimelor mari competiții.

PROGRAMUL II : 20,00 Seara melomanului. 21,00 La fîntîna dorului. 21,30 Buletin de știri. 21,35 Ecouri de madrigal — emisiune muzical-coregrafică. 21,55 Revistele săptămînii. 22,10 Muzică de jazz. 22,35 Film serial Vidocq.

d,

Un spectacol pe săptămînă

„CHER ANTOINE" LA TEATRUL DE COMEDIE

Este pur și simplu mișcător să vezi cîți actori foarte buni pot fi aruncați în foc pentru a încerca salvarea unui singur spectacol mediocru ! Dacă lucrul acesta este evident la „Iubire pentru iubire" pe scena Teatrului Bulandra, el devine frapant la Teatrul de Comedie, unde deschiderea stagiunii s-a făcut cu „Cher Antoine" sau „Iubirea ratată" de Jean Anouilh. Titlul este atrăgător, subtitlul, de asemenea, iar tradiția acestui teatru, care, în nu prea lunga sa istorie, a devenit gazdă bună a unor prestigioase succese, este de natură să ademenească spectatorii, mai ales că și distribuția cuprinde interpreți ale căror merite le-au atras de mulți caldă simpatie a publicului.

...Dar spectacolul începe ; rînd pe rînd personajele intră în scenă ; pentru o bucată de vreme sîntem cuceriți de fiecare actor ; dar imediat ne revenim ; pe scenă curg banalități, una după alta, pînă și licențiozitățile (formulă extrem salvatoare pentru unii autori și unele spectacole) sînt cenușii. Din cînd în cînd, cîte un spectator își amintește că se află la un spectacol de comedie și rîde, antrenînd și pe alții, apoi cu toții se opresc stingheriți. Și piesa se desfășoară, se desfășoară, parcă fără sfîrșit, mărunt autobiografic, fals sentimental, răspîndind în dreapta și-n stînga „cîrlige" de care nu se prinde nimeni.

Iar cînd, în sfîrșit, spectacolul se termină (precizăm: se putea termina și după primul act, finalul acestuia fiind întru totul concludent pentru întreaga acțiune), te simți stînjenit că nu poți răsplăti cu căldură efortul atîtor actori pe care-i iubești pentru tot frumosul pe care ți l-au dăruit cu alte prilejuri. Și după sumarele aplauze de politețe (ah, ce public bun avem !), afară, la aer curat, să nu vă puneți întrebarea : la ce bun acest efort ? E prea tîrziu. Totul a fost ratat, nu numai iubirile lui Antoine...

SPECTATOR

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

Am socotit întotdeauna că perseverența e o calitate. Zilele acestea i-am verificat — a cita oară — virtuțiile și eficiența. Iar acum, sîntem plini de idei, de sugestii dar și de întrebări!

Perseverența noastră a început să funcționeze din clipa în care am zărit un fericit și practic ansamblu de mobilă pentru copii la cunoscutul magazin bucureștean „Căminul". Birou, bibliotecă, dulap de haine și pat suspendat înglobate într-o singură mobilă, prezentată sub denumirea de „Mirela" și însoțită de un scaun, asigură mobilarea unei camere pentru copii. Primul nostru desen reproduce cu fidelitate acest ansamblu, mărturisim, foarte reușit. La magazinul „Căminul" el era vopsit în alb. La magazinul de prezentare a mobilei din Calea Victoriei, unde ne-au minat imediat pașii, l-am regăsit, reprodus în plăci aglomerate cu furnir de stejar și parcă ne-a plăcut mai mult decît primul, gîndindu-ne, mai ales, că elevul sau eleva cărora le este destinat îl poate folosi pînă la o vîrstă cînd pretențiile la estetică se manifestă mai vizibil.

De aici, peregrinările s-au succedat prin mai multe magazine, în căutarea unor țesături mai agreabile pentru îmbrăcămintea saltelei sau a scaunului decît cele folosite, cam reci, nepotrivite pentru vîrsta celor cărora mobila restea fi transferate ad hoc și în domeniul tapițeriei de mobilă! Mamele mai pricepute vor aplica pe țesăturile uni, flori colorate, decupate din aceleași țesături dar de culori diferite. Ba chiar, florile sau alte motive pot fi decupate de pe o față de masă, de pildă, și apoi aplicate pe huse și draperii.

Pentru cadrul destinat acestui ansamblu de mobilă vă mai putem sugera linoleum pe jos (pînă la o anumită vîrstă a copilului) sau covor-mochetă asortînd însă, pe cît posibil, culorile îmbrăcămintei mobilei cu cele ale linoleumului, ale mochetei și, bineînțeles, ale pereților, care vor fi uni și în culori deschise.

Pe lîngă acest complex căruia vă sugerăm să-i adăugați o oglindă pe partea interioară a uneia din ușile dulapului, — acoperind toată ușa sau numai o parte — perne mici pe pat, cărți și jucării în bibliotecă, geam sau plastic pe birou. Ați mai putea mobila camera cu un fotoliu complet tapisat sau un scaun balansoar, de vînzare la aceleași magazine, căruia îi confecționați perne îmbrăcate tot în materialul tapițeriei, galerii de perdele întoarse, prinse în perete, pe care aranjați vase, jucării, cărți (desen nr. 3), o lampă simplă, albă, de care veți agăța păpuși sau animale și cîte o mică reproducere pe pereți, reprezentînd diverse peisaje.

În încheiere, ne permitem două întrebări. De ce n-au copiii un magazin de mobilă și accesorii de tapițerie, decorarea interiorului, special creat pentru ei? De ce ansamblurile de mobilă destinate copiilor și adolescenților nu beneficiază și de niște stofe de mobilă mai potrivite vîrstei lor, mai vesele, mai puțin pretențioase?

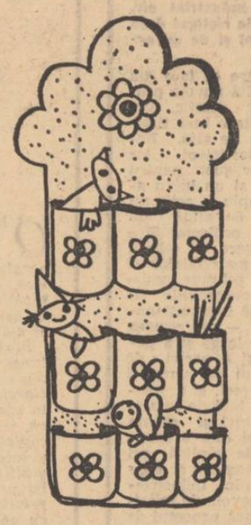

—2—

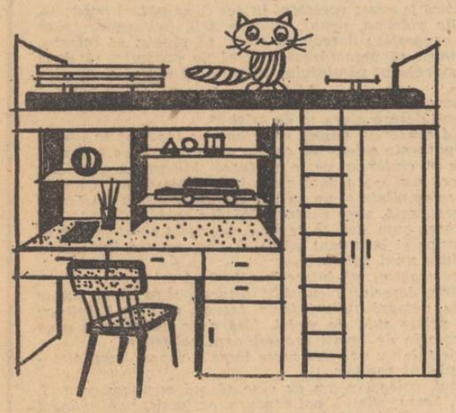

—1—

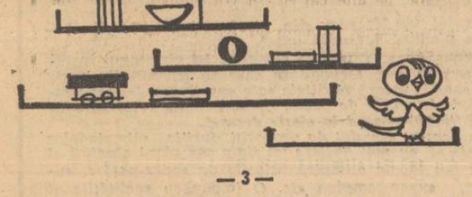

—3—

CURIER săptămînal

„ÎNTR-UN CUVÎNT, DORESC DOAR FERICIREA"

de Mihai STOIAN

Titlul rubricii de astăzi e împrumutat din scrisoarea unei corespondente din Roman, care începe astfel: *„Am 21 de ani. La doar zece am rămas fără tată. A fost o grea pierdere pentru mine. Atunci n-am prea simțit-o, căci mă înconjurau, cu nespusă prietenie, colegele de școală. Mutîndu-mă, situația s-a schimbat, noile colege — știind prea puține despre mine — nu m-au înțeles, m-au văzut liniștită, timidă, și m-au desconsiderat, probabil. Așa am absolvit liceul, sînt la vîrsta la care multe dintre fostele mele colege s-au și căsătorit, nu mai am decît o singură colegă care mai vine pe la mine. Prieteni n-am, nu știu de ce nu-s deloc agreabilă băieților. Unii „glumesc" pe seama ochelarilor pe care-i port, alții pe seama staturii — 1,73 m, alții — a slăbiciunii (am 52 kg) etc. Ce folos că am o poziție mulțumitoare, și o stare materială onorabilă, dacă sufletește sufăr? Mai ies și eu pe stradă, bineînțeles e imposibil să legi prietenii, fie cu fete, fie cu băieți, în felul acesta. Colega mea nu vine să ieșim împreună, doar o dată la cîteva luni cel mult. Vă spun sincer, citeodată îmi vine să plîng, mă bîntuie gînduri negre, în timp ce, la vîrsta mea, o fată ar trebui să fie preocupată de ce model de rochie își alege, ce pantofi, unde va petrece sfîrșitul de săptămînă... Iar eu stau și mă gîndesc astfel: „La ce bun să mai trăiești, cînd vezi doar că degeaba cauți fericirea, fericirea fuge de tine!" Nu sînt chiar o fată de azvîrlit în drum, am căutat într-una să fiu „cuminte", am învățat gospodărie, cu gîndul la viitor, însă la ce-mi folosesc toate, cumințenia reală, priceperea gospodărească, dacă nu există nimeni care să-mi recunoască pușinele dar sigure calități? Am cunoscut, totuși, un băiat, pentru care nutream sentimente frumoase, lucra într-altă localitate, am purtat corespondență un timp, acum văd că m-a uitat cu desăvîrșire. Știu, va trebui să mă resemnez, dragoste cu sila nu se face, însă e prima mea dragoste și nu pot trece chiar atît de ușor peste ea (ba nu pot trece de loc — ca să fiu sinceră!) Faptul acesta le-a pus capac la toate... Mă întreb: cînd ceri totul de la viață și ea nu-ți dă nimic, sau aproape nimic, pe ce anume poți să-ți întemeiezi existența mai departe, ca să supraviețuiești, demn, impasului? Oare necazurile mele își au originea în felul meu de-a fi, în timiditatea și calmul meu, devenite proverbiale? În fond, doresc un singur lucru, nu cer nimic de la viață decît să fiu fericită, să-mi întemeiez un cămin al meu, să am un soț pe care să-l iubesc și să mă iubească, bineînțeles, copiii. Atît".*

Patetica scrisoare din Roman e de natură să stîrnească destule semne de întrebare, din păcate greu de înșirat în spațiul restrîns al rubricii. Corespondenta noastră nu ne furnizează prea multe date cu privire la familia ei, nu știm dacă are părinți, frați, surori, pare absolut singură, adică singurătatea de care se plînge nu reprezintă doar o stare de spirit, nociv, ci o situație de fapt (provocată de ce cauze anume... nu ni s-a spus și nici n-are rost să ghicim). Bineînțeles, absența prietenilor și a prietenilor reprezintă, fără doar și poate, o punte ruptă spre o integrare deplină, satisfăcătoare, a oricărui om tînăr, în societate. Soluția plîmbărilor de una singură nu constituie, evident, un mijloc cert de a înfrînge inerția mediului respectiv, iar cazul amintit, al prietenului cu care corespondă — după cum s-a demonstrat — n-a reușit să destrame plasa izolantă care — repetăm, e greu de înțeles integral de ce — stăruie în jurul tinerei de 21 de ani. Și totuși, să ai 21 de ani, studii și o situație socială respectabilă, să nu fi chiar o fată „de azvîrlit în drum", echilibrată (a se citi: cuminte, înțeleaptă), gospodină... și să te lași copleșită de nemulțumire, atribuindu-ți fel de fel de „defecte" imaginare (vezi: greutate, înălțime, plus ...ochelarii), abia asta mi se pare (fără supărare, stimată corespondentă) realmente întristător. Departe de mine gîndul să te „cert", însă cred că e momentul să abordezi altminteri viața, *mai firesc*, să te amesteci, mai cu deplină încredere și hotărire, în vîrtejul ei, fiindcă numai astfel vei dobîndi, cu adevărat, experiența necesară — socială — pentru căsnicia fericită la care pe drept cuvînt visezi, pentru căminul, soțul și copiii doriți, într-un cuvînt, cum singură spui, pentru *Fericire*: căci, să fie limpede, timiditatea e una, spaima e alta, moralitatea e una, fuga de lume (cu multitudinea ei de aspecte) e altceva... Și-apoi, cum să se probeze, în primul rînd în forul dumitale interior, corectitudinea de care aminteai, blîndețea, etc., dacă — așa cum mărturisești — trăiești, din punct de vedere afectiv, ca sub un clopot de sticlă? Așadar, recomandarea principală pe care ți-o fac: confruntă-te curajos, demn, cu viața, frecventează medii diferite (fără a renunța la absolut nimic din ceea ce ți se pare definitiv cîștigat pentru personalitatea dumitale), stabilește legături de prietenie cu cît mai mulți oameni, în așa fel încît, cu timpul, să poți selecționa ceea ce ți se potrivește mai bine, ceea ce îndrăgești și așa mai departe. Încerci?

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

STROPIRI DE TOAMNĂ ÎN VIE...

Ing. **ȘTEFAN BALANESCU**, profesor la **Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman**, răspunde cititorului **ION DRĂGUȘIN** din **Făgăraș, str. Miron Costin 3**, care dorește să afle cum și în ce situații se face stropirea de toamnă la vița de vie.

Este indicată stropirea de toamnă a viețelor nobile, înainte de îngropat, numai în cazul cînd butucii au fost atacați puternic de făinare. Această boală se manifestă pe toate organele verzi ale viței, acoperindu-le cu o pulbere albă-cenușie, ca făina. Pagubele sînt mari, mai ales cînd sînt atacate boabele. Strugurii bolnavi rămîn acri, iar vinul obținut este de foarte slabă calitate. Boabele lor crapă, putrezind dacă timpul este umed, sau uscîndu-se dacă timpul este uscat. Soluția folosită în acest caz este zeama sulfocalcică, care se utilizează în concentrație de 20 la sută.

Pentru a prepara 10 litri de zeamă sulfocalcică concentrată sînt necesare 2,800 kg. sulf pulbere și 1,5 kg. var nestins.

...SI STROPIREA „ALBASTRĂ" LA PIERSICI

Totodată răspunde și cititorilor **ION STANCU** din **com. Gropeni — Brăila** și **VIRGILIU CINSKI** din **com. Mihăilești — Ilfov**, care doresc să cunoască cum se pot combate bolile băsicarea frunzelor și putrezirea fructelor la piersic, prin stropiri de toamnă.

O măsură eficace pentru combaterea ambelor boli este efectuarea stropirilor „albastre" a piersicilor. Acestea constau în aplicarea a două tratamente în perioada de repaos a pomilor, cu zeamă bordeleză sau soluție de piatră vînată în concentrație de 1 la sută.

Momentele de executare a acestor tratamente sînt: toamna (după căderea frunzelor) și primăvara (înainte de umflarea mugurilor).

Pentru a spori aderența soluției pe organele pomilor este bine să se adauge la o sută de litri soluție de piatră vînată, 100-150 g. alaun (piatră acră sau 50 g. zahăr. Stropirile să se facă prin îmbăiere, în așa fel ca soluția să umezească toată partea aeriană a pomului.

ALOCAȚIA DE STAT PENTRU COPII

ION BEȘLIU din **comuna Botoroaga, județul Teleorman**, nou angajat la 19.II.1970, dorește să afle de la ce dată beneficiază de alocația de stat pentru copii.

Dispozițiile legale în vigoare — vă răspunde consultantul nostru juridic — prevăd că dreptul la alocația de stat pentru copii se naște după 90 de zile de la încadrare pentru cei nou angajați cu contracte de muncă pe durată nedeterminată. Nașterea dreptului la alocație operează cu începere de la 1 a lunii în curs sau 1 a lunii următoare după cum situațiile care determină nașterea acestui drept s-au produs înainte de 15 inclusiv sau după ziua de 15 a lunii. De aceea în cazul dv. alocația de stat urmează să vi se plătească începînd cu 1 iunie 1970. (A se vedea Decretul 285/1960).

ÎMPĂRȚIREA BUNURILOR COMUNE

ENUS AGATIE din **com. Răzmirești** dorește să afle dacă poate cere împărțirea bunurilor comune înainte ca instanța judecătorească să hotărască desfacerea căsătoriei prin divorț, avînd în vedere că în fapt nu mai continuă viața de familie, soția părăsind domiciliul conjugal de foarte multă vreme. Consultantul nostru juridic vă răspunde: Codul familiei prevede că la desfacerea căsătoriei, soții, de comun acord, își împart bunurile comune. Dacă aceștia nu se înțeleg asupra împărțirii bunurilor comune, atunci va hotărî instanța judecătorească. În mod excepțional, împărțirea bunurilor comune se poate face și în timpul căsătoriei, prin hotărîre judecătorească, dacă sînt motive temeinice pentru o asemenea soluție. Așadar, dv. urmează să vă adresați instanței de judecată invocînd motivele care justifică luarea acestei măsuri înainte de desfacerea căsătoriei. Desigur dv. puteți să vă sprijiniți cererea, între altele și pe împrejurarea că de mulți ani trăiți despărțiți, urmînd ca instanța să aprecieze dacă este vorba de o situație excepțională care reclamă împărțirea bunurilor comune. Dacă ați introdus acțiune de divorț, împărțirea bunurilor este recomandabil să se facă în cadrul acestei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 36, alin. 1 din Codul familiei.

„Băiatul" tatei

Fotografie trimisă de Gh. Ghițescu din București

VREM SĂ ȘTIM

IOAN BUTEANU din **comuna Dragomirești nr. 72, jud. Maramureș**, dorește să afle cum se pot scoate petele de tuș de pe o cămașă albă de relon.

IRINA ROATĂ din **Timișoara str. Tipografilor nr. 63**, dorește să știe cum se reface șează o haină de blană de mouton neagră, deoarece în urma unei ploi și lapovițe aceasta și-a pierdut luciul. Aceeași întrebare și pentru haină de urson bej.

DAN MARINESCU — Galați. *Pentru „boala finului" (coriza de fin) vă recomandăm la serviciul de alergologie — spitalul C. Davila — Calea Griviței. Vi se vor face testările necesare și ulterior un tratament adecvat.*

KROLOSCEK ANA — Călan. *Nevii (negii) nu vor fi iritați prin nici un fel de procedee. Dacă percepeți senzații dureroase la nivelul lor vă recomandăm să vă adresați specialiștilor clinicii dermatologice din Cluj.*

E. M. — Oradea. *Vă sfătuim să vă continuați studiile și să urmați tratamentul indicat de medicul neuro-psihiatru.*

POP ANIȘOARA — Galați. *Vă îndrumăm la*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

Dispensarul Central pentru sportivi — Splaiul Independenței nr. 19 —București.

FARCAȘ AUGUSTINA — Hunedoara. *Pentru a slăbi nu vă recomandăm injecții ci repetăm ceea ce vi s-a mai indicat: voința de a respecta un regim hipocaloric și mai multă mișcare.*

VRABIE OLGA — București. *Pentru psoriazis vă adresați specialiștilor clinicii dermatologice din Calea Șerban Vodă nr. 216.*

A. D. — Oradea. *Credem că un tratament hormonal va ameliora starea dv. Îl va prescrie medicul endocrinolog, după ce vă va examina.*

Dr. Ana MURGULEȚ

UTIL ȘI PRACTIC

• Vitrina

Un schelet decupat din PAL furniruit sau din placaj gros formează structura de rezistență a acestei vitrine. Picioarele se cuplează două cîte două prin îmbulonare, avînd însă între ele, un distanțier. Cele două cadre se montează încrucișat, formînd un sistem rigid. Dimensiunile scheletului rezultat sînt 90 × 90 cm la bază și 75 × 75 cm la partea superioară. De partea superioară a acestor picioare se agață cu mici lănțișoare un cadru metalic pătrat, pe care se va rezema vitrina de sticlă propriu-zisă. Aceasta va fi (prealabil) din semicristal și se va prinde la colțuri cu colțari metalici avînd de asemenea niște butoni ce servesc la sprijinirea ei în rama metalică susamintită. Vitrina poate servi la expunerea unor obiecte ce merită o atenție specială (bibelouri, elemente de colecție etc.) și își găsește locul în hol sau în camera de zi. Obiectele expuse se așează pe fundul vitrinei pe un straif de atlaz sau brocart. Deoarece construcția cadrului de lemn este foarte simplă și pentru a forma ceea ce s-ar putea numi o garnitură, el va fi folosit și la construcția unui lampadar de înălțime mică sau la aceea a unei măsuțe. Lampadarul care în cazul de față nu este nici înalt cu picior, nici veioză ci un corp de iluminat sui-generis va avea abat-jour-ul din hîrtie pergament prinsă pe o ramă paralelipipedică sau cubică de sîrmă, din plăci de plastic translucid sau din șnur foarte subțire de culoare deschisă întins între ramele de sîrmă. Pătrunde în rama metalică susținută de lănțișoare la fel ca vitrina de sticlă.

Arh. M. KROCHMALNIC

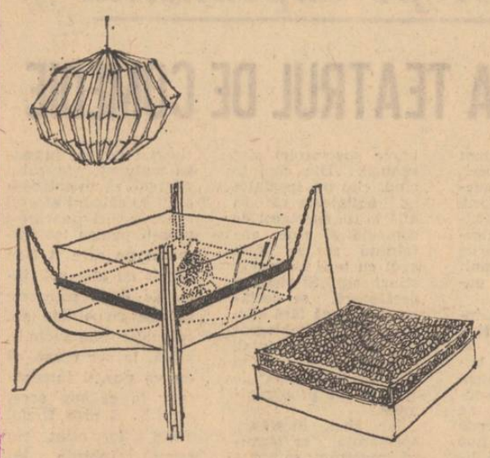

• Cîteva amănunte privind spălarea părului

Spălatul părului cu săpun se practică în prezent din ce în ce mai puțin datorită unor inconveniente și anume: conține substanțe alcaline care duc la îndepărtarea grăsimii naturale a părului în mod prea drastic; mediul alcalin favorizează asprirea, pierderea luciului și a supleții părului; cu apa dură formează un săpun de calciu insolubil foarte greu de îndepărtat de pe firele de păr; acționează în mod nefavorabil asupra cheratinei firului de păr pe care o descompune; îndepărtarea bruscă a grăsimii părului duce la o secreție exagerată de sebum, putînd apărea seboreea; frecarea săpunului direct pe păr duce la fixarea acestuia pe firul de păr de pe care nu poate fi îndepărtat decît cu mare greutate ceea ce poate duce cu timpul la îmbolnăvirea și căderea părului; sînt necesare clătiri abundente cu apă acidă (oțet) pentru neutralizarea mediului fără ca acest procedeu să fie însă totdeauna suficient.

Cele arătate justifică preferința pentru folosirea șamponului care prezintă nete avantaje față de săpun ca: lipsa reacției alcaline, o moderată acțiune detergentă, substanțele componente putînd fi dozate în așa fel încît părul să nu fie degresat decît atît cît este necesar. Are de asemenea capacitatea de a uda suprafața părului, pătrunzînd în porii pielii capului și îndepărtînd în felul acesta toate impuritățile.

Deci orice îngrijire a părului va începe prin spălarea lui riguroasă folosind în acest scop un șampon adecvat caracteristicilor acestuia.

Ludmila COSMOVICI

• Replici vestimentare la avertismentele frigului

Pentru această toamnă, silueta lungă, simplă, dreaptă ne recomandă pantalonul cu jachetă lungă și paltonul peste genunchi.

1. Ansamblu-pantalon cu jachetă lungă, închisă la două rînduri de nasturi, cambrată pe talie, ușor evazată, avînd două buzunare mari aplicate. Jacheta se poate face din același material și culoare cu pantalonul sau în culoare contrastantă, mai ales roșie. Completat cu eșarfe lungi în dungi sau uni, cu franjuri, ansamblul se poartă cu cizmulițe scurte și genți pe umăr.

2. Palton peste genunchi din stofă groasă. Partea din față este aproape dreaptă iar spatele are un pliu adînc pe mijloc. Reverele, clapele și cordonul pot fi din blană. Se poartă cu cizmulițe lungi închise cu șiret.

3. Palton negru din stofă groasă, închis la două rînduri de nasturi. Reverele mari sînt din aceeași stofă sau din blană sintetică albă, iar buzunarele au tăieturi, care se prelungesc pînă jos.

În sfîrșit, vă dăm cîteva idei de turbane, prelungindu-se în eșarfă pe spate, pălării din fetru negre sau altă culoare purtate pe o parte, berete din material plastic lucios cu cozoroc mare și obișnuitele căciulițe din lînă crosetate și însoțite de un șal din aceeași lînă.

Text și desene: Doina LEVINȚA

ÎNCERCAȚI SĂ PREPARAȚI UN TORT

Nu trebuie să fii artist sau gospodină experimentată ca să ai curajul să decorezi un tort ca în fotografia noastră. O lectură atentă a explicațiilor, puțină răbdare și sărbătoritul casei sau oaspeții în cinstea cărora va fi realizat îl vor privi cu încîntare și mînca cu îndoită plăcere, căci de mult e știut că o mîncare frumos prezentată pare mai bună.

Aveți o rețetă preferată de tort? Nimic nu vă împiedică să-l pregătiți. Aerul sărbătoresc îl va da acest decor ingenios și simplu. În lipsa unei specialități a casei oferim cititoarelor o rețetă care nu le va dezamăgi.

Pentru blat: **200 g unt sau margarină, 200 g făină, un praf de copt, un vîrf de cuțit de sare, 100 g nuci mărunțite, vanilie, două linguri de lapte.**

Pentru cremă: **150 g unt, 150 g zahăr tos, 10 linguri de apă, două gălbenușuri, 50 g șocolată de menaj.**

Pentru glasaj: **150 g zahăr pudră, o lingură bună de cacao și 3 linguri de lapte.**

Pentru decor: **50 g șocolată de menaj rasă (pentru tapetat marginile), puțin șerbet de vanilie (pentru mițișori rotunzi). Restul decorului se realizează din ingredientele tortului.**

ALUATUL: Frecați untul spumă, adăugați zahărul, zahărul pudră cu cacao, adăugați laptele și frecați totul bine pînă ce veți obține o pastă omogenă și densă. Păstrați două linguri ca să faceți apoi tijele mițișorilor. Restul turnați-l peste prăjitură întinzîndu-l cu o paletă (foto 1). Marginile tortului îmbrăcați-le cu restul din crema de șocolată păstrată (foto 2) și tapetați-le cu șocolată rasă (foto 3).

DECORUL. După ce glazura s-a întărit, trasați pe suprafața ei, folosind o andrea sau vîrful unui cuțit, contururile desenelor. Puneți cremă peste tije într-un cornet prevăzut cu o pîlnie cu gura fină și desenați cu ea toate tulpinele.

Mițișorii rotunzi sînt simpli bănuți de șerbet și puși cu linguriță, cărora le veți marca mijlocul cu un strop de șocolată topită (din cea pentru crema tortului) pe care ați păstrat-o la cald. Pentru acești mițișori puteți folosi pastile albe fondante de la cofetării. Ca să obțineți mițișori lungi presați printr-un cornet prevăzut cu o pîlnie zimțată spirale din crema galbenă păstrată.

Foto 1

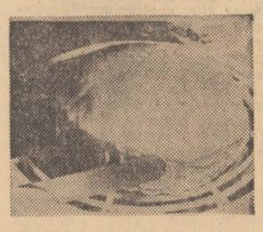

Foto 2

Foto 3

Tortul dv. e gata și așteaptă să fie admirat și apreciat!

Olimpia ȘTEFANESCU

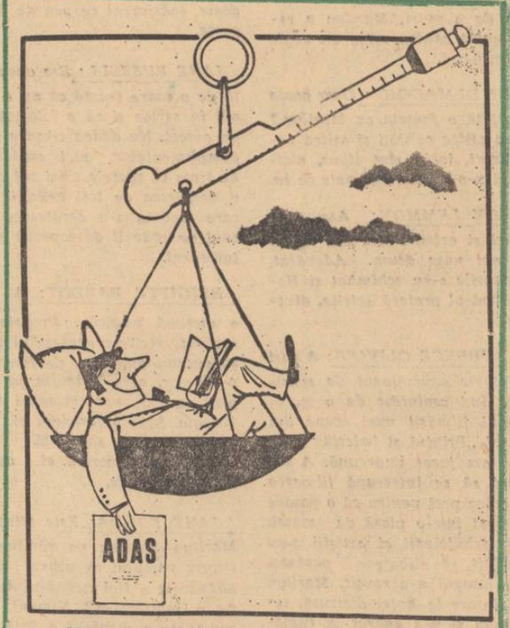

— Cît de mult cîntărește liniștea în viața omului!

REBUS

ÎN VIE

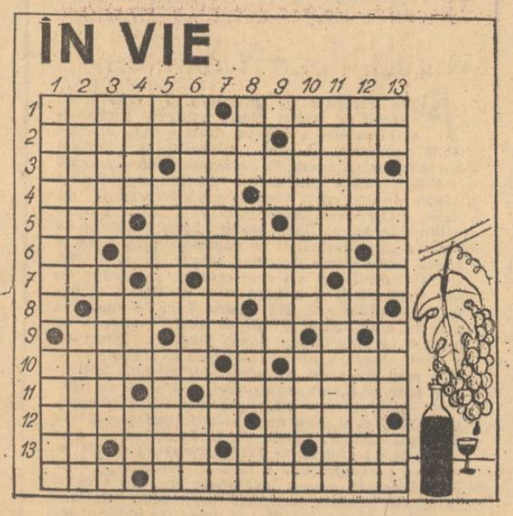

ORIZONTAL: 1. A trage vinul. — Autorul romanului „Clopote și struguri". 2. Soi superior de struguri, originar din Franța. — Băutură. 3. Fată de basm ... — Munci primăvăratice în vie. 4. Poamă acră ... — A culege struguri. 5. Din Cotnari! — Tînăr poet, autorul poeziei „Bacantele". (vol. „Integrare în vis") — Vie stropită. (masc.) 6. Hoț fără inimă! — Regiune cu vii. 7. Miezul piesei! — Clară. — Petre Constantin. 8. Depozite de vinuri. — Combinație de alcooli. 9. Din boabă! — Lucrare agricolă. 10. A curăța vița de vie de lăstarii neroditori. — Carte de joc. (pop.) 11. Ceas. — Clasic al picturii italiene, autorul tabloului „Copilul cu ciorchinele de struguri". 12. Autorul povestirii „Casa din podgorii". — A scris fabula „Vulpea și strugurii". 13. Cuprinse de lene! — Trage la muște ... — Două bobițe! — Must de cereale, fermentat. 14. Aceia. — Resturi de struguri pentru rachiu.

VERTICAL: 1. Struguri cu boabe mari, lunguiețe. — A scris romanul „Vinul de viață lungă". 2. Soi superior de struguri francezi. — A grăpa. (pop.) 3. Vinișor. — Sculptor și arhitect al Greciei antice, autorul grupului statuar „Bacantă". (sec. 4 î.e.n.) 4. Arac amestecat! — Crama pentru ... amatorul de vin! — Jumătate oțet! 5. Comparativ. — Iubire ... în poezie. — Mănat. (fig.) 6. Cîrpit. — Lună de primăvară. — Perioade istorice. 7. Soi german de viță, cu struguri mici, rotunzi. — Nota trei ... 8. Merge călare... — Înțepătoare. — Acum. (pop.) — Aproape o oca! 9. Boabe de alicante! — Vin ... evoluat. — Problemă de enigmistică. 10. Lichid ... sifonat. — Oraș în R. S. F. Iugoslavia. 11. Poet sud-american, autorul poemului „Strugurii și vîntul". — Specialiști în vinuri. 12. A se plînge. — Pere! — Mediu de munte. 13. Cui fără floare! — Mană pentru struguri. (fig.) — Insulă daneză. — Ba mină!

Ionel BOTEZATU

Cuvinte rare: BERO — NIS — ARO

ORIZONTAL: 1. Se rupe unde este mai subțire. — Un verb antiunionist... 2. Dragoste la zero grade. — O operă de mici dimensiuni. — Exprimă iubirea străbunicului... 3. A pocni... în botanică. — Un rege care a avut de-a face cu... vikingii. 4. Privește înainte, spre pămînt. — Al nouălea cer... budist. 5. Model pentru cei care urmează. 6. În pană! — Înțeapă taurul... (pl.) 7. Cotat... pe la mijloc! — Un motto de început! — Și al nouălea cer... biblic. 8. Un număr nedeterminat. — Zonă mijlocie!... — ...și o scurtă liniște! 9. A-și supra-solicita corzile... vocale. — Le funcționează repede neuronii... 10. Seamănă ca două picături de apă. 11. Liniștea părinților, bucuria copiilor. (pl.) — Fragmente de... școală.

VERTICAL: 1. Protează viticolă și ea cu protează — Justifică prezența la serviciu. 2. Radio-emisiune personală. (pl.) 3. Nu este ceea ce vrea să pară... — Tremură deși are și oase... 4. Eugen Oncescu... — și Octavian Popescu. — Oraș în India. 5. Își spun „Tu"... (fem.) — În seră! 6. Fior intim! — Localitate în Canada. — Un rege anglo-saxon de altădată. 7. Cetate veche cu un limbaj foarte concis... — Armatele lui Ștefan cel Mare. 8. Iți sare-n ochi... (pl. masc.) 9. Merge pe picioare... — Repeta vorbele lui Jupiter... 10. Cîntă de pe balconul turnului... — Asta-i tot ce rămîne. 11. Se repetă prima... — O filă din album.

Cici DEMETRIAD

Cuvinte rare: AELA — TADA — IOCO — INI — ECO.

AM ZIS...

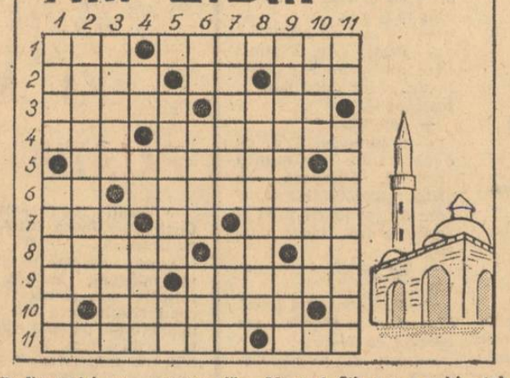

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

GRADE

ORIZONTAL: Căpitan — Bg — C — Amiral — Tării — Per — General — Or — Barem — Din — Rica — T — Plăci — Acută — Lenți — Lase — Mir — Ite — Du — Nanas — Ep — Termometru O — As — Ira — U — Mal — Tuică — Armate — Idei — Maior — T.

JUDEȚE SAU...

ORIZONTAL: Brînză — Roibi — Femei — German — Tav — Poiana — Suciți — As — Lv — Prune — Ot — L — A — I — Localități — Teava — A — Eco — Fața — Antu — Mo — Igitur — Attis — Rl — A — Gogoașă — Eem Comună — N.

RECTIFICARE

La jocul GRADE apărut în nr. 678 explicația de la punctele 9 și 10 vertical se va citi corect: 9) Are numai băuturi cu multe grade... — Penel! — Sere! — Un om sucit! 10) Caporal sau sergent (pl.) — Acolo se poartă epoleții cu grade.

NUNTA DE AUR

ANETA (74 ani) și **IOAN PREOT** (74 ani), com. Sărulești-Ilfov — 12 octombrie a.c.

★

FILOFTEIA (68 ani) și **ION ALEXE** (79 ani) din satul Banița, comuna Săgeata, jud. Buzău — 10 octombrie a.c.

★

MARIA (74 ani) și **VASILE AGAPE** (79 ani) din Iași, str. Ion Roată nr. 5 — 10 octombrie a.c.

★

APOLONIA (68 ani) și **GHEORGHE LINK** (72 ani) din com. Socond, jud. Satu-Mare — 10 octombrie a.c.

★

ANA (68 ani) și **IOAN LIPOVAN** (78 ani) din com. Bănțida, jud. Cluj — 6 octombrie a.c.

★

MATILDA (73 ani) și **MIHAI CUCU** (83 ani) din satul Talpa, com. Cindești, jud. Botoșani — 3 octombrie a.c.

ELENA GOLEA, bdul N. Bălcescu nr. 55 bl. 10, et. 2, ap. 12, Buzău; COSTEL DASCĂLU, str. Palas nr. 11, et. 2 ap. 24, Constanța; MIHAI IORDĂCHESCU, bdul Magheru nr. 34, sc. D, et. 3, ap. 15, sect. 1 București; PETRU CHIRVĂSUȚĂ, bdul Lăpușneanu nr. 171, bl. S. 3, ap. 82, Constanța; MARIANA OBREJA, str. T. Vladimirescu nr. 51, Fălticeni, Suceava; VIORICA ZAMORA, str. Huilei nr. 24, sect. 2, Colentina București; IOANA IACOB, com. Pîrșcoveni, Olt; CARMEN GOSPODIN, Timiș 3, bl L-11, sc. C, ap. 44, Constanța; GABRIELA CIONCULESCU, str. Craiovei, bl. 9, ap. 3. parter, sc. A Pitești — Argeș; COSTEL HAGHIAC șos. Bacău-Roman, com. Săucești Bacău; IULIA MORUZAN, str. Poporului, bl. P. 15, ap. 15, et. 3, Mădgidia. Constanța; FILLI SEBASTIAN, intrarea Renului nr. 7, sect. 3, București; EMILIA MANGIUREA, str. Libertății nr. 86, com. M. Kogălniceanu Constanța; SEVERIAN MUGA, str. Scurtă nr. 17, Craiova, Dolj; VIORICA NEGREA, com. Cornu-Luncii, Suceava; MATILDA VASILE, str. Transilvaniei nr. 37, Buzău; GHERGHIȚA DINU com. Vîlcele, Buzău; STELA RĂZOREA, com. Petrești-Ionești, Dîmbovița; LUCIA TOPOLEANU, cartier Obor. bl. O. 8 sc. 4, ap. 61, parter, Brăila; MARIAN PĂTRU, com. Studina, Olt; GHEORGHE TILI, str. Cabanei nr. 11, cartier Bărăbănț Alba Iulia, Alba; UȚA MEREUȚĂ, str. Mihai Viteazu nr. 105, Reghin, Mureș; MARIA DIANA BLICUȘ, str. Decebal nr. 57, Constanța; MARIUS IORDACHE, cartier Traian, aleea Constructorilor bl. Y, ap. 10, sc. D. et. 2, Rm. Vîlcea, Vîlcea; MARIA LUPU, com Scheia, Iași; AUREL MAGER, sat Bacăul de mijloc nr. 37, com. Bata, Arad; CRISTINA BACIU, str. Dacia, bl. 29, sc. C, ap. 2 parter, Deva, Hunedoara; FELICIA LEAHU str. Băncii nr. 3, bl. 2, ap. 1, parter, Bacău; RODICA BLAJ, str. Gh. Barițiu nr. 26, Zărnești, Brașov; CRISTINA DUMITRESCU, str. Republicii nr. 169, com. Cristian, Brașov; GIGI COTEA și AUREL GHIȚU calea Rahovei nr. 17, ap. 10, sect. 5, București; NELY RANCOV com. Dudeștii Vechi nr. 844 și AGATA VELCIOV.com. Dudeștii Vechi nr. 1199, Timiș; LUCIA STAN, cartier Progresul, str. Orizontului nr. 157 Buzău; ANTON CRISTIAN, căsuța poștală nr. 87, Sinaia, Prahova; LUCIA ARDELEAN, sat. Săldăbagiu Mic nr. 101, com. Căpîlna, Bihor; PAULA RAMONA oraș Moreni, str. 30 decembrie nr. 5, Dîmbovița; EUGEN ADAMEK, str. Castanilor nr. 7, ap. 5, Brașov; CONTANTIN TALIANU, str. Negru Vodă nr. 34, Caracal, Olt; GIGI IONESCU, str. Rodnei nr. 144, Tîrgoviște, Dîmbovița; GEORGETA MANOLIU, str. Balta Sărată bl. O, 2, ap. 15, et 1, sc. 2, com Balta Sărată, Caraș Severin; CONSTANTIN NEGREA, sat Copăcioasa, com. Scoarța, Gorj; VASILE TARȚA, str. Bicaz nr. 9, Arad; MIRCEA GIACOMMO str. Chimiei bl. D. 6, sc. B, ap. 43, Piatra Neamț; CULINA MOCANU, sat Cogeasca, com. Letcani, Iași; LAURA CRISTESCU str. Petru Vulcan nr. 60-bis, Constanța; SILVIA MOCANU, satul Cogeasca, com. Letcani, Iași; PETRE MIHALCEA, str. Armoniei nr. 10 Brașov; ESTELLA DUFERREIN și EDMOND SIEGFRIED, str. Cameliei nr. 2, bl. 43, sc, B, et. 6. ap. 66 Ploiești, Prahova; ANIȘOARA AMBĂRUȘ, str. Progresului, bl. 12, sc. 1, ap. 8, oraș Gh. Gheorghiu Dej, Bacău; PETRICĂ SLĂNINOIU, com. Puchenii, Dîmbovița; IORDANA MULER, str. Decebal nr. 31, Bacău; CRISANTI DUMITRACHE str. Dacei nr. 44, Constanța; MILICA MOCANU, șos. Păcurari nr. 110, Iași; MARIA RAB și ANIȘOARA OROSAN, com. Band, Mureș; RODICA COLȚEA, str. Libertății nr. 2, Odorheiu, Harghita; AURELIA STAN, str. Beclean nr. 296-bis, Odorheiul Secuesc, Harghita; LUCIAN PETREA str. Cuza Vodă nr. 18, Focșani, Vrancea; DIANA MUNTEANU, str. Glad nr. 27, Timișoara, Timiș; GHEORGHE ISTRATE, calea Victoriei nr. 126, sect. 1 București; MIOARA VLĂDUȚ, str. V.I. Lenin nr. 1, Tr. Severin, Mehedinți; ANY ASOTINEȘTIAN, aleea Steagul Roșu nr. 6 Hunedoara; LUCIA MAXIM, str. 7 Noiembrie bl. V. 11, sc. A, ap. 5, parter, Pașcani, Iași; JENI SANDU, pavilionul C.F.R. Nicolina, nr. 4-A, Iași; ELENA MOȚICA, sat Sîrbi, com. Hălmăgel Arad; AURELIANA MUSTĂȚEA, sat Sărvăzel, com. Pir, Satu Mare; DORINA ICHIM, str. Gh. Dimitrov nr. 86, Iași; SILVIA MUNTEANU, str. Glad nr. 27, Timișoara, Timiș; RODICA DANA TUDOR, str. Secuilor nr. 4, bl. 22 sc. 4, ap. 80, sect. 5, București; AUREL PANDELICĂ, cartier Războieni, bl. B. 4, sc. E, et. 3, ap. 15, Pitești, Argeș; AUREL GILCĂ, str. Gratiei nr. 94, Brăila; DOINA CRĂCIUN str. Secuilor nr. 13, bl. 19, ap. 137, sect. 5, București; VERONICA RAICEA, com. Crucea, sat Bălțăgești Constanța; MARIA ENACHE, com. Ileana, sat Ștefănești, Ilfov; ALINA FELICIA CIORNEI, str. Aprodul Arbore nr. 5, Dorohoi Botoșani — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

UMOR STRĂIN • UMOR STRĂIN

— De ce nu faci ceva? Știi prea bine că apa rece îi face rău mamei!...

(„QUIZ")

— Ziceți mersi, dacă n-aveam mașina, trebuia să cărați rucsacurile în spinare.

(„KROKODIL")

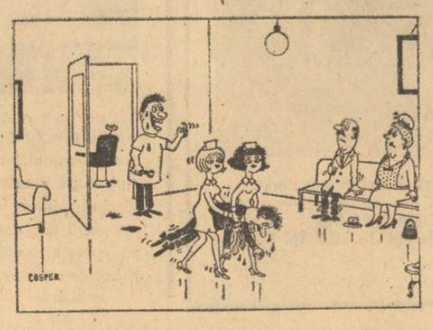

— Cine urmează?...

(„QUIZ")

Fără cuvinte.

(„PARIS MATCH")

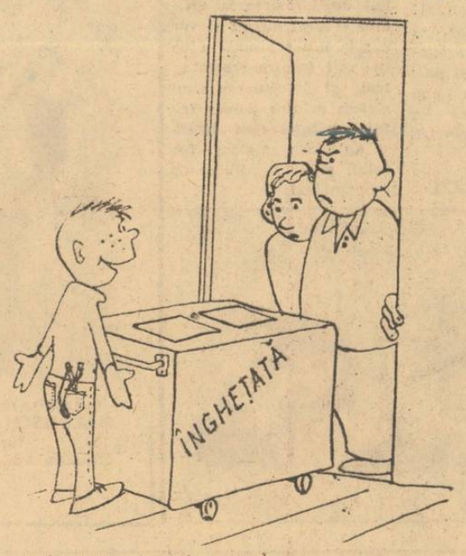

— N-a avut să ne dea restul...

(„KROKODIL")

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Bunicul este sigur că între moartea Ioanei Rarău și încercarea de strangulare a Doinei Ciumedrea există o strînsă legătură. Mai mult, este aproape sigur că la mijloc este vorba de una și aceeași persoană. Dar cine este această persoană? Bătrînul detectiv se pregătește să-și pună în aplicare cursa. Oare va cădea criminalul în ea?

24 — Doamnă, cînd v-a spus doctorul Pătrașcu că Vincențiu a încercat s-o omoare pe Doina?

— Nu mi-a spus că a vrut s-o moare. Cu douăzeci de minute înainte de a veni Vincențiu, Pătrașcu mi-a dat telefon. De altfel după felul precipitat în care ați plecat dumneavoastră mi-am dat seama că vă gîndiți la Vincențiu și la Doina. Eram aproape sigură că s-a întîmplat ceva, Vincențiu n-a avut niciodată reacții de furie. O singură dată, cînd Pătrașcu a spus despre Ioana cuvinte nu tocmai alese. Voise să glumească, dar lui Vincențiu îi lipsesc două lucruri: nu știe ce e teama și n-are de loc simțul umorului. Nu vă supărați, dar fără să vreau am ascultat ce-ați vorbit cu el. N-am știut că ieșea noaptea din casă. Acum cînd îmi aduc aminte cum a sărit la gîtul lui Pătrașcu, îmi dau seama că în urma unor cuvinte necugetate din partea Doinei, el era capabil să facă ce-a făcut.

— Sînteți convinsă că el a făcut-o, doamnă?

— Doctorul Pătrașcu mi-a dat telefon. Mi-a spus că tocmai trecea strada cînd l-a văzut ieșind pe Vincențiu. După felul cum arăta fața lui și-a dat seama că s-a întîmplat ceva. A alergat sus și a găsit-o pe Doina în starea în care ați găsit-o și dumneavoastră. Sînt foarte tulburată. Încep să am dubii asupra faptului că mi-aș cunoaște proprii mei copii. Ce ați auzit astăzi este o dovadă. O dovadă la care nu m-aș fi așteptat pentru nimic în lume. Nu credeam că proprii mei copii mă judecă așa.

— Doamnă, atunci cînd a venit Vincențiu, dumneavoastră știați de la doctorul Pătrașcu ce s-a întîmplat?

— Știam.

— Nu l-ați întrebat pe Vincențiu ce-a făcut și unde a fost?

— L-am întrebat. Mi-a spus că a fost la Doina. Apoi a intrat Vasile și a început să-l bată. L-am întrebat pe Vincențiu ce l-a îndemnat să se poarte așa cu Doina. N-a vrut să-mi spună. N-a mai vrut să scoată un cuvînt. Acum am aflat și eu, că de fapt el neagă că i-ar fi făcut ceva Doinei.

Bunicul își netezi părul cu mîna.

— Doamnă, pot avea siguranța că nu ne aude nimeni de aici, așa cum m-ați auzit dumneavoastră pe mine discutînd cu Vincențiu?

— Vincențiu e în camera lui. Nu se aude nimic. Nici de la Vasile.

— Doamnă, vă rog să-mi răspundeți cu toată sinceritatea. Vă promit că sînt lucruri care vor rămîne strict între noi. Din toate datele de pînă acum reiese că Vincențiu e vinovat. Vreau însă să vă spun, cu totală siguranță doamnă, mai bine-zis cu siguranța omului care lucrează în această meserie de aproape cincizeci de ani, că omul care a încercat astăzi s-o omoare pe Doina, a omorît-o și pe Ioana. Am această siguranță. Dar eu n-am încă siguranța că Vincențiu a strîns-o astăzi de gît pe Doina. Despre asta, vă rog să nu discutați cu nimeni.

— Vă promit că o să tac și că o să răspund la toate întrebările cu maximă sinceritate.

— Ați trăit cu Pătrașcu?

— Da. Eram studentă la Cluj. M-am îndrăgostit de el în anul întîi.

— Cît timp ați fost împreună?

— Cîteva luni. El a părăsit facultatea, s-a mutat la București.

— De ce a plecat?

— Nu știu. Pentru mine a fost o enigmă. La mulți ani, după ce ne-am reîntîlnit la București, mi-a spus că din pricina mea. Pe urmă a rîs și a zis că nu numai din pricina mea.

— Ce v-a atras la el atunci?

— În orice caz nu fizicul. Vorbea admirabil. Făcea parte din nu știu ce organizație. Din cîte spuneau mai apoi colegii, pare-se că activitatea lui l-a îndemnat să plece.

— După plecarea lui de la Cluj cînd l-ați mai văzut?

— Cînd ne-am mutat la București, acum zece ani. Eu am venit prin concurs.

— Ați mai continuat legăturile din facultate?

Camelia făcu o pauză.

— Nu. Le doream însă. Cu acest sentiment m-am dus la el, după ce a aflat de venirea mea. Mi-am dat imediat seama că între noi nu mai poate fi nimic. Se schimbaseră între timp și sentimentele, ne schimbaserăm și noi.

— Ați rămas totuși prieteni.

— El a dorit-o mai mult, nu eu. A venit de cîteva ori la clinică, apoi mi-a făcut o vizită acasă, fără să-l fi invitat.

— Între timp dumneavoastră ați ajuns profesor, nu-i așa?

— Da.

— Ați publicat multe lucrări științifice în țară și străinătate, ați participat la congrese internaționale. Într-un cuvînt vreau să spun că ați ajuns cunoscută, spre deosebire de el care n-a evoluat prea mult.

— Da, este adevărat. Eu mi-am închinat întreaga viață medicinei, poate și timpul pe care trebuia să-l afectez familiei. Va trebui să mă gîndesc dacă Vasile are sau nu dreptate.

Bunicul se uită cîteva secunde la degetele lui de la mîna dreaptă, aproape descărnate.

— Doamnă, atunci cînd v-ați scris teza de doctorat, nu l-ați avut în vedere în anumite exemple pe care le-ați dat și pe Pătrașcu?

Camelia se uită atentă la Bunic. Nu bănuise că se știau atîtea lucruri despre ea.

— Cred că da. Nu îmi aduc prea bine aminte. Trebuie să vă mărturisesc, că mulți ani după ce l-am văzut, figura lui, felul lui de a fi, m-au obsedat. Acum a îmbătrînit mult, s-a schimbat. Avea în el atunci arderi aproape vizibile. Nu știu dacă era chiar așa sau imaginația mea mi-l descoperea astfel. Vreau însă să vă spun că între noi, de-atunci, n-a mai fost nimic, indiferent de insinuările lui Vasile.

Camelia stătu cîteva clipe pe gînduri. Fruntea i se încreți ușor, și Bunicul văzu o cută nouă, neobservată pînă atunci, ce se întindea spre tîmpla dreaptă.

— Nu-l aveam în vedere direct pe el. Ci suma unui asemenea caracter. Convingerea superiorității față de cei din jur. O convingere nestrămutată, aș spune, într-o rațiune superioară care poate la asemenea indivizi să se transforme într-un alt eu.

— Încă o întrebare doamnă. În seara cînd Vasile a anunțat dispariția mașinii, la o oră mai tîrziu ați anunțat miliția că mașina a fost găsită. Într-adevăr ați anunțat miliția?

— Da, am anunțat-o.

— Precis, doamnă?

— Foarte precis.

— La Miliție nu se păstrează nici un înscris în acest sens. Firește, puteau să facă și ei o greșeală. Din moment ce ați anunțat că s-a greșit, cineva de acolo trebuia să șteargă imediat reclamația de furt. Dar reclamația de furt n-a fost ștearsă.

— Pot să jur că am anunțat-o la numărul existent în cartea de telefon.

— Acum altceva, doamnă. În acești ani de cînd sînteți prieteni cu Pătrașcu, nu v-ați pus întrebarea de ce el nu s-a însurat?

— Nu, nu m-a preocupat acest lucru.

— Nici de ce n-a avansat în disciplina lui?

— N-ar fi fost frumos din partea mea. Eu am avut pe această cale destule succese. Ar fi fost nu știu cum.

— Nici n-ați observat în comportamentul lui ceva deosebit?

— N-aș putea spune. M-am bucurat că se ocupa de soțul meu. Atîta tot. Mă scutea de una din grijile pe care le aveam.

— La Cluj ce specializare voia să urmeze?

— El voia să se facă chirurg, eu medicină generală. După cîțiva ani de la absolvire mi-am schimbat specialitatea. Voiam să mă dedic neurologiei. Voiam să-l însănătoșesc pe Vincențiu.

— Vă mulțumesc, doamnă, pentru sinceritatea dumneavoastră.

— Nu știu cu ce anume v-au putut fi de folos în disculparea lui Vincențiu.

— Doamnă, nu mi-ați putut fi de folos cu nimic în disculparea lui, spuse Bunicul și se ridică. Vă rog să-l pregătiți pe Vincențiu. Peste cîteva minute se va urca cineva să vă aducă mandatul de arestare și să-l ridice.

Camelia rămase cu gura deschisă. Voi să spună ceva dar nu avu putere. Se sprijini de marginea fotoliului să nu cadă.

25 Bunicul îl găsi pe doctorul Pătrașcu acasă. Locuia pe Calea Mosilor, într-o bloc vechi. Cele două camere pe care le ocupa erau destul de mari și aranjate cu mult bun gust.

— Neobosit, tovarășe, neobosit, spuse Pătrașcu zîmbind, arătîndu-i Bunicului un fotoliu îmbrăcat în piele. Sînt sigur că eu la vîrsta dumitale voi fi oale și ulcele. N-ai putea să-mi spui și mie secretul acestei sănătăți pe care o bănuiesc de fier? Pentru mine ca medic ar fi mai mult decît interesant.

— Fumez în fiecare zi, mîncare anapoda, alcool destul de mult pînă la vîrsta de cincizeci de ani. Celelalte, în funcție de dispoziție și de timp, răspunse Bunicul rizînd, flatat de cuvintele de laudă ale medicului.

— În orice caz, îmi permit să vă dau un sfat. Nu exagerați.

— Voi avea grijă, domnule doctor. Dacă o să răspundeți foarte prompt și precis la întrebările mele înseamnă că în această seară am să mă culc cu o oră mai devreme, ceea ce, trebuie să recunoașteți, s-ar înscrie în sfatul dumneavoastră.

— Cu plăcere, tovarășe, cu plăcere.

— Domnule doctor, în ce an v-ați cunoscut cu Camelia Scurtu? De altfel aș vrea de la bun început să-mi cer scuze pentru anumite întrebări cu un caracter mai intim, dar fiind între bărbați și avînd neapărată nevoie de unele date, sper să nu vă supăr, cu aceste amănunte.

— Ne-am cunoscut la Cluj, în primul an de facultate.

— Ați avut relații mai intime cu ea?

— Aș prefera să nu vă răspund. Și vă rog să nu vă supărați.

— Sînteți liber să nu răspundeți, dar în cazul ăsta înseamnă că nu țineți de loc la somnul meu. Deoarece, domnule doctor, pe alte căi eu tot voi ajunge acolo unde trebuie. Dar, așa cum v-am spus, sînteți liber să nu răspundeți. Atunci am să vă spun eu. Ați trăit cu ea și apoi ați plecat după cîteva luni la București. V-ați continuat aici facultatea. Este adevărat?

— Da, este adevărat.

— În ce an ați absolvit-o?

— În patruzeci și șase.

— Mi se pare că ați avut unele neplăceri politice. Puteți să-mi spuneți de ce ordin?

— Cu plăcere, mai ales că nu este pentru prima dată. Am participat la cîteva întruniri împotriva legionarilor. Dar deoarece aceste întruniri erau loc de dezbateri chiar și pentru legionari, mai tîrziu am fost considerat legionar, tot așa cum de la Cluj a trebuit să plec deoarece legionarii voiau să mă lichideze din cauză că eram comunist. Adevărul a ieșit însă la lumină.

— Nu s-ar putea spune că nu aveți o colecție splendidă de icoane. Cred că ați investit o avere.

— Am rămas cu această unică pasiune.

Bunicul se ridică de pe fotoliu și cîtva timp cercetă icoanele vechi de o deosebită valoare.

— Văd că aveți și lucruri mai noi, doar cu patină mai veche, spuse Bunicul arătînd cu mîna spre o icoană, în care numai un cunoscător ar fi bănuit paleta recentă a pictorului.

— Lemnul este de la Hanul lui Manuc, deci vechi, culoarea, într-adevăr mai nouă. Mă mir că ați ghicit.

— N-aș fi ghicit că e nouă dacă pictorul sau dumneata n-ați fi utilizat fixativ.

— Aveți dreptate, eu am dat cu fixativ. Diferența de temperatură. La cîteva vopseaua a și început să se scorojească.

Bunicul se întoarse și se așeză în fotoliu.

— Deci doctore, ca să ne întoarcem la olle noastre. Azi dimineață n-am avut timp și nici nu era momentul să vă întreb, cine credeți că a încercat s-o stranguleze pe Doina? Dumneavoastră o cunoașteți pe Doina și nu mă îndoiesc că știți ceva și de prietenii ei.

— Îmi pare rău, dar prietenii ei nu-mi sînt cunoscuți. Nici eu n-aș putea spune că o cunosc prea bine.

Sună telefonul. Pătrașcu se îndreptă spre biblioteca unde se afla aparatul, dar după ce ascultă cîtva timp, mirat, îi făcu semn Bunicului.

— Pentru dumneavoastră.

Era Alexiu, îl căutase prin mai multe părți și pînă la urmă își spusese că nu putea fi decît aici. Îi comunică ce avea de comunicat, apoi Bunicul așeză receptorul în furcă.

— Se pare că dumneavoastră nu vă puteți ascunde, spuse Pătrașcu.

— Domnule Pătrașcu, tocmai mi-a confirmat colegul meu că scrumul găsit în baie este același cu scrumul țigării pe care i-ai oferit-o dumneata. N-am vrut să-i spun, dar sînt sigur că dumneavoastră intrînd în baie, ați avut țigara în gură, așa că după mine nu-i nici o descoperire.

— Curios. Nu bănuiam că pentru asta mi-a cerut o țigară.

— În meseria noastră avem un milion de curiozități, domnule Pătrașcu. Am auzit undeva că organismul uman are atîția nervi încît, puși cap la cap, ar putea înconjura ecuatorul. Este adevărat?

— Aproape adevărat.

— Dumneavoastră cred că ați consumat ceva energie pînă i-ați învățat pe toți.

— Nu toți au denumiri.

— Dar nu mi-ați răspuns la întrebarea cu scrumul, domnule doctor.

— Mă bănuiți deci.

— Dacă v-aș bănui ați fi arestat domnule doctor, așa cum l-am arestat pe Vincențiu.

Pătrașcu se încruntă.

— Bine, dar tînărul acela e incapabil de așa ceva...

— Sînteți atît de sigur?

— N-aș putea spune că sînt sigur din moment ce l-ați arestat. Înseamnă că sînteți siguri dumneavoastră și pentru mine asta e destul.

— Aș vrea să vă cer părerea ca unui specialist. Credeți că Vincențiu Scurtu ar fi fost în stare să o sugrume pe Doina?

— Nu cred, tovarășe. Sincer vă spun. Cu toate astea nu odată am sfătuit-o pe Camelia să-l interneze. N-a vrut.

— Credeți că există vreun motiv real să-l interneze?

— Băiatul a avut nu odată crize de furie. Țin minte cînd a vrut să mă strîngă de gît. Am făcut o glumă pe seama Ioanei. Am impresia că o iubea, în tăcere, fără să știe nimeni. Odată, la o serată, Ioana mi-a mărturisit că o cam agasează insistențele Cameliei de a face pe infirmiera. Nu-i făcea plăcere să iasă la plimbare cu el, mai ales că în Vincențiu începuseră să se nască și să se dezvolte și alte dorințe. În fiecare zi cînd Ioana nu apărea, Vincențiu avea stări de neliniște.

Bunicul se ridică. Pătrașcu îl conduse pînă la ușă.

— Vă mulțumesc domnule doctor. După cum vedeți v-am făcut o vizită mai mult de curtoazie. A, era să uit, pe viitor să nu mai ocoliți spitalul cu mașina. Nu vă urmărește nimeni, mai spuse Bunicul zîmbind. Data trecută v-am urmărit.

Pătrașcu se încruntă, apoi se lumină dintr-o dată la față.

— Da, îmi aduc aminte. Să știți că m-am întors nu din teama că sînt urmărit. Strada Dudescu era în reparație.

— Ce v-am spus, bătrînii sînt tentați să facă probleme din toate.

(VA URMA)

DUMITRACHE, CÎTE GOLURI?

de Valeriu MIRONESCU

Nu, n-au dreptate acei care scriu că avem cel mai slab antrenor din Europa! Am văzut săptămîna asta unul și mai și! Drept urmare, îmi voi reaminti cu plăcere felul de a juca al lui Adamec, al tînărului Petras, al unor aripi ca Jokl sau Vesely, al unui tehnician cum e Kuna și chiar despre cei doi fundași nenorocoși, Hagara și Pivarnik, voi crede pe mai departe că au fotbalul în sînge. Atunci, în meciul contra Braziliei, începutul fusese foarte frumos, dar de sfîrșit — vă aduceți aminte — se sfîrșise al naibii de prost. Totuși, dacă la 1—0 semnat de Petras, ar fi intrat repede încă un gol, măcar unul din suita de incredibile ocazii, poate c-am fi privit roata norocului întorcînd pe dos întregul campionat mondial! Doar, la început, brazilienii erau timizi ca niște școlărițe și căutau mingea fără s-o găsească. La pauză, cine și-ar fi băgat mîna în foc pentru Pelé? Însă fotbalul nu se joacă niciodată într-un singur sens. Cînd s-a mai schimbat direcția mingii, brazilienii s-au trezit în față cu niște bulevarde largi cît ale Parisului pe care Jairzinho fugea după pofte drept pînă la Arcul de Triumf. Și acolo, șut și gol! Și din șuturi și goluri le-a venit inima la loc brazilienilor, arătîndu-ne ce le poate osul. De tactică greșită nu e însă vinovat Petras, nici măcar Viktor. Iar dacă vine vorba de vreo revanșă, la acel 2—1, din Mexic, pe mine unul m-ar încînta să fie un meci-revanșă „fără scuze". Adică Dinu contra lui Petras ori Adamec și Dumitrache contra lui Kuna. Fiindcă altfel, după cele ce am văzut miercuri la televizor (finlandezii ar fi meritat ambele puncte), revanșa nu ar mai fi revanșă adevărată...

De bună seamă, este o copilărie să-ți subestimezi adversarul, oricare ar fi el. Totuși, zic ca ideea de bază în meciul de mîine ar trebui să fie cam de la patru goluri încolo. Altfel, ar însemna că am... temporizat-o! În C.C.E., campioana Finlandei, K.P.V. Kokkolo a primit la Glasgow (de la Celtic) nouă goluri, iar deținătoarea cupei, Hakka, a fost învinsă la Sofia (de către T.S.K.A.) tot cu 9—0. Partidele retur, încheiate de asemenea cu scoruri negative (0—5 și 1—2) contribuie la formarea unei păreri precise.

În faza preliminară a campionatului Europei, numărul de goluri înscrise are un rol special: la egalitate de puncte, golaverajul (calculat prin scădere) departajează echipele, iar în cazul în care golaverajul este identic, se califică formația cu cele mai multe goluri marcate. **Mi se pare că tocmai ocazia de mîine cu finlandezii se prezintă drept** cea mai prielnică **dintre toate episoadele preliminare, pentru a se înfăptui un golaveraj confortabil.**

Lotul național al României are astăzi un potențial uimitor, fiindcă se sprijină pe atîția jucători de marcă internațională (majoritatea foarte tineri), cum n-a avut niciodată fotbalul nostru — Dobrin, Dumitrache, Răducanu, Dinu, Nunweiller, Tătaru, Neagu, Domide, Dumitru. Alții — Dudu Georgescu, Iordănescu, Ștefănescu — se pregătesc umăr la umăr să forțeze intrarea în lot și ce-aș mai ride să-l prindă tocmai atunci pe vreun selecționer conservator în spatele ușii și cu nasul spre ușă. În asemenea condiții favorabile am impresia că pînă și Tudorică ar ghici din trompetă o aliniere a formației acceptabilă pentru un meci nu prea greu. Pe de altă parte, sînt convins că Federația — care pînă în iunie, la Mexic, se dovedise în mod justificat sensibilă față de preferințele opiniei publice sportive **și, în același timp,** autoritară cu privire la compoziția lotului și a echipei naționale **— nu va mai da chibriturile pe mîini nevinovate. Readucerea lui Dobrin în lot parcă ar fi o mărturie în această direcție. Totuși, Dobrin nu va juca, sînt aproape sigur; dacă nu se va opune „altcineva", se va opune medicul, dacă nici asta nu va ajuta, va fi pus să joace zece minute cu sarcina precisă de a-l păzi strict pe antrenorul secund de la echipa adversă... Pe „secundul" nostru degeaba îl păzești.**

P. S. Universitatea Craiova a fost suspendată de la meciuri internaționale peste hotare pe timp de un an — anunță revista „Fotbal". Ce să mai zic în plus față de trecut cînd o asemenea sancțiune nepotrivită a fost lansată contra lui U.T.A. și a lui Rapid? „Că-z asta doară e metoda lui Peștaloțiu".

Miine, pe „23August"

ROMÂNIA — FINLANDA

Privit oarecum cu încredere și entuziasm, meciul de fotbal dintre echipele României și Finlandei a căpătat dintr-o dată dimensiuni nebănuite. A fost suficient să privim miercuri seară acele 45 de minute televizate de la Praga pentru a ne face o imagine asupra unei echipe despre care, trebuie să mărturisim, nu știam mare lucru. Acum sîntem avizați asupra stilului de joc al finlandezilor, asupra puterii de luptă a unor fotbaliști ce suplinesc prin forță și viteză deficiențele de ordin tehnic. Și, mai știm acum că Finlanda nu este ceea ce se credea de toți specialiștii, și anume calul de bătaie al celorlalți adversari din grupa I, că dimpotrivă această ambițioasă echipă se sbate pentru a se impune pe plan internațional. Meciul de miercuri, cu Cehoslovacia, ne-a arătat însă că trebuie să se țină cont de acest adversar, că nimeni, indiferent cine ar fi, nu are dreptul să trateze cu ușurință confruntarea cu reprezentativa Finlandei. Fotbaliștii cehi s-au convins suficient și dureros de acest adevăr. Lecția de la Praga, căci este vorba de o lecție, chiar dacă națională Cehoslovaciei s-a prezentat într-o formulă nouă impusă de excluderea în bloc a jucătorilor care au evoluat în Mexic, credem că a fost foarte bine înțeleasă de fotbaliștii români. Noi le dorim ca debutul lor în noua stagiune internațională să nu fie altceva decît o continuare a bunelor aprecieri de care s-au bucurat în trecutul sezon. Le dorim să inaugureze cu o victorie palmaresul întîlnirilor România—Finlanda. Poate că tocmai Dumitrache, pe care-l vedeți în imaginea noastră, într-o atitudine devenită arhicunoscută, va fi acela care va semna golul victoriei.

Fotografia: P. COZIA

INTERMEZZO CU...

VOLEIUL

de Ioan CHIRILĂ

Stimați cititori, vă rog să mă iertați pentru faptul că, în ajunul unui nou mare start fotbalistic „vă reținem atenția" cu mingea peste plasă, dar asta se întîmplă din două motive:

1. Meciul cu Finlanda te invită să scoți din sertare toate clișeele cu „Să nu ne culcăm pe lauri" sau „să nu subestimăm"...

2. L-am întîlnit pe maestrul emerit al sportului Aurel Drăgan, unul dintre cei mai mari jucători din istoria voleiului nostru.

Convorbirea noastră a luat un start normal:

— Ce s-a întîmplat la Sofia, Aurică?

— Ne-am clasat pe locul șapte.

— Se spune că e un loc inadmisibil.

— Nu știu dacă e inadmisibil, dar știu că e potrivit puterilor echipei noastre în momentul de față.

— Crezi că voleiul nostru masculin e în regres?

— Sînt sigur. E greu să accepți o idee contrară atîta vreme cît Drăgan mai e în echipa națională la 32 de ani, Fieraru joacă de la egal la egal cu cei tineri, la Tractorul — și asta la 34 de ani — iar Szöcs continuă să fie printre cei buni la Galați, la 33, ca și Coste la Timișoara, de altfel.

— Cum explici această „cădere" pe locul șapte, care e fără precedent în voleiul nostru?

— Mie mi se pare simplă. În 1966 am fost vicecampioni mondiali, la Praga...

— Cu bătrînii grenadiri Horațiu, Derzei, Drăgan...

— Da, cu bătrînii... Acesta a fost ultimul mare efort al „echipei de aur", un efort încheiat, aș spune, cum nu se poate mai frumos: medalia de argint și acreditarea tinerilor pentru Mexic.

— Da, a fost un final frumos...

— Mai ales că noi, bătrînii, știam că acolo, la Praga, luptăm de fapt, pentru „noul val".

— Pînă la urmă, însă...

— Pînă la urmă n-am plecat nici noi, n-a plecat nici „noul val" în Mexic.

— Crezi că a fost o greșeală?

— N-aș putea spune. Aveam șanse minime. Poate că, moralmente, această ieșire din circuit a avut unele urmări, dar nu-mi place să exagerez...

— Totuși, Mexicul...

— Dă-mi voie. Vreau să ajung la o explicație pentru acest loc șapte... După Mexic, adică atunci cînd s-a pus problema „noii etape", s-ar fi cuvenit să se renunțe la lotul considerat, din capul locului, plafonat, *prin forfait-ul mexican. Din păcate, însă, „noua etapă" a continuat tot cu noi, plafonații, și asta n-ar fi putut să ducă la mai mult decît la locul șapte...*

— Spuneai că e un loc perfect normal.

— Da. Și e bine așa. Dacă i-am fi învins pe polonezi, în ultimul meci, pierdut cu 2—3, am fi urcat pe „cinci", dar asta n-ar fi făcut decît să întrețină iluziile... Cert e că s-a produs o oarecare răsturnare a valorilor. Acum cîțiva ani, voleiul mondial însemna în primul rînd triunghiul România — Cehoslovacia — Uniunea Sovietică. Astăzi acest triunghi ocupă locurile 7,4 și 6.

— Crezi că am putea vorbi despre o micșorare a bazei noastre de mase?

— Voleibaliștii din R. D. Germană au o bază de mase mult mai mică.

— Atunci?

— Au, în schimb răbdare și știu să lucreze în perspectivă. Acum 7—8 ani luptau din greu pentru locul nouă... Acum sînt pe primul... Un loc prim cucerit de o veritabilă mașină...

— Ce zici de bulgari?

— Buni. Ar fi putut veni pe primele patru locuri chiar dacă n-ar fi fost gazde.

— Japonezii?

— O lume specială, cu o capacitate de muncă specială. Lucrează cu atîta migală, încît izbutesc să producă pînă și fantezie din... mase plastice.

— Pe patru, cehoslovacii...

— Nu contează locul. Sînt și ei în regres. I-am condus cu 2—0.

— Am fi putut cîștiga?

— Nu.

— Cum explici locul șase al jucătorilor sovietici?

— Jucătorii sovietici sînt mai buni decît locul șase. Cred că e o chestiune de conducere tehnică.

— Ce-i de făcut, acum?

— Mie mi se pare foarte simplu. Ar trebui să privim spre podiumul de la Sofia. Să mai luăm din răbdarea germană, din vigoarea bulgarilor și din puterea de muncă a japonezilor. Să amestecăm toate acestea, să turnăm peste ele talent — că asta nu ne lipsește niciodată — și să pornim la drum...

— Ce proiecte ai tu, Aurică?

— Vreau să mai joc volei. Numai și numai de plăcere. La Rapid. Vreau să joc pentru mine și pentru un băiat de 20 de ani, Ion Cristian, pe care să-l dăruiesc „echipei de aur, 1973".

— Nu vrei să pui umărul mai direct?

— Mă jenez să aud asemenea propuneri cînd avem oameni ca Gică Petrescu...

„CUTEZĂTORII" VĂ INVITĂ LA PALATUL PIONIERILOR

— Veniți pe terenul Central! Joacă Năstase cu Dron...

Aceste strigăte repetate îndelung au pus în mișcare zeci și zeci de copii risipiți prin diferite unghere ale parcului. Tinta nu mi-a fost greu s-o aflu: o constituia terenul de tenis care se zărea în stînga aleei, printre copacii seculari, învești mîntați în culoarea verde-ruginie a toamnei. Într-adevăr, apropiindu-mă, l-am putut vedea pe Ilie Năstase (cu glesna încă în gips) și pe cîștigătorul ultimelor internaționale, Sever Dron, făcînd schimburi de mingi „de pe loc" în... ținuta de stradă, cu o rară virtuozitate.

Scena s-a petrecut acum cîteva zile în incinta clubului „Cutezătorii" de la Palatul Pionierilor, fiind prilejuită de recepția tehnică a celor cinci terenuri „Taser", o suprafață bituminoasă elastică (nu de ciment) de concepție românească, avînd în compoziție un procent de 5—6 la sută pudretă de cauciuc. Au fost invitați să-și spună părerea, ca specialiști, și ași ai rachetei ca cei citați mai sus, Ion Țiriac, precum și oaspeții maghiari și din Republica Democrată Germană, prezenți la recentele campionate internaționale. O dată cu laudele, constructorii, inginerii Corneliu Popescu și Iacob Goldentaier, au primit și unele sugestii. Desigur, au cîntărit greu părerile „mușchetarilor" noștri care s-au confruntat anul trecut, la Cleveland, în finala Cupei Davis, cu puternica reprezentativă a S.U.A. pe un teren asemănător, precum și părerea binecunoscutului jucător maghiar Istvan Gulyas.

După „retușuri" terenurile vor fi date în folosință la 17 octombrie cu prilejul unei mari întreceri „cu porțile deschise" rezervată copiilor între 6 și 12 ani, nelegitimați și care nu au mai participat la concursuri. Asemenea întreceri, foarte uzuale în țările unde tenisul are o largă dezvoltare, nu au mai avut loc pe meleagurile noastre. În ideea „Cutezătorilor" ele au menirea pe de-o parte de a îndruma copiii să-și petreacă o parte din timpul liber pe terenul de tenis, pe de alta de a se descoperi „talente".

Să-mi fie permis aici să zăbovesc cu unele amănunte pentru a veni în sprijinul celor interesați. Participanții vor fi reuniți la start în două grupe, pe categorii de virstă. Cei din prima categorie (6—9 ani) se vor întrece pe terenul de zgură de dimensiuni reduse, cu palete de lemn, mai ușor de mînuit, iar ceilalți (9—12 ani) pe terenurile „Taser", nou construite, cu rachete puse la dispoziție, ca și paletele, de către club. Așadar, amatorii de a deveni tenismani nu au nici un motiv de a avea rețineri. Pentru a veni și mai mult în sprijinul acestora, la înscrieri — care se pot face între 10 și 15 octombrie la Palatul Pionierilor (orele 9—11 și 14—16) — li se va înmîna un regulament prescurtat al jocului de tenis care va conține și sistemul de punctaj al concursului, prin care se limitează timpul de joc.

Perspectiva îmbogățirii secției de tenis de la „Cutezătorii", condusă de antrenorii Tudorel Bădin și Enrico Modiano, cu noi talente în urma concursului de la 17 octombrie, a fost pregătită cu multă grijă. Ea va fi facilitată atît de numărul sporit al terenurilor, cît și prin cîștigarea a cel puțin trei luni din anotimpul ploios și rece, aceasta datorită faptului că terenul „Taser" va putea fi utilizat la numai cîteva minute după încetarea ploii sau după îndepărtarea zăpezii.

— Eu voi juca pe bitumul nostru și iarna, în plin ger, mi-a spus în legătură cu aceasta Doina Ionescu, campioană republicană la simplu, categoria 11—12 ani. Fiindcă tenismenii crescuți la „Cutezătorii" vor cuceri Cupa Davis pe centralul nostru de bitum!

Într-adevăr, porțile sînt larg deschise. De ce nu am putea crede că micuții cîștigători ai rachetelor de aur, de argint sau de bronz, trofeele concursului de față, nu vor duce mai departe stafeta purtată de Țiriac și Ilie Năstase!

Paul CERNESCU

PASIUNEA...

Interviu cu o pensionară din Sibiu

La Sibiu, pe strada Filarmonicii Nr. 1 locuiește pensionara Hallasz Gizela, în vîrstă de 62 de ani. După treburile gospodărești, o bună parte din timpul liber pensionara și-l petrece aplecată deasupra unor hîrtii și grafice. Ce face? Studiază și analizează cu atenție frecvența numerelor ieșite la Pronoexpres.

— O pasiune, tovarășă Hallasz?

— Nu numai o pasiune ci și un cîștig. Uneori chiar foarte mare...

— Ați cîștigat vreodată?

— Numai odată? Să ne uităm o clipă în fișa cu evidența cîștigurilor mele și să totalizăm: în 1968 am luat 26 premii... în 1969 am luat 33 iar în 1970 am fost pînă acum de 27 ori la casierie.

— Care a fost cel mai mare premiu?

— Ultimul pe care l-am luat. La concursul Pronoexpres Nr. 38 din 16 septembrie am luat un premiu de 82 900 lei. Avînd dreptul să optez pentru autoturism, îmi iau o „Dacia 1 100" și diferența în bani. Asta deocamdată. Voi vedea ce voi realiza la concursurile următoare, fiindcă de la 7 octombrie se pune în aplicare o nouă formulă, care acordă avantaje și mai mari participanților.

— Care este secretul premiilor dv.?

— N-am nici un secret. Mă duc la agenție, primesc gratuit un prospect și încep să-l studiez. Analizez, calculez și se pare că uneori nimeresc în plin. Pronoexpresul este un joc simplu și, după cum se vede, avantajos. Pot spune chiar extrem de avantajos din moment ce cu 6 lei poți să cîștigi premiul cel mare de 100 000 lei. Vrei autoturism? Ai dreptul să-ți alegi marca preferată. Dai 6 lei și te văd prietenii la televizor pe stadionul „23 August", în pauza unui meci de fotbal, printre marii cîștigători de la Loto-Pronosport.

Pensionara Hallasz Gizela nu este un caz izolat pe lista marilor cîștigători la Pronoexpres. Maria Anghel din Galați cu 73 570 lei, Palatkay Elisabeta din Vișeu cu 100 000 lei, Arteni Ana din Fălticeni cu un Moskvici 408, Luca Maria din Petroșani tot cu un autoturism Moskvici 408 ș. a. sînt numai cîteva din femeile care au obținut premii frumoase jucînd la Pronoexpres. Firește, lista marilor cîștigători rămîne deschisă. Cine își va mai înscrie numele pe această listă? Perseverența pensionarei Hallasz Gizela din Sibiu este un îndemn...

Ion DARIE

TRECERILE PENTRU PIETONI

La serviciile circulației din inspectoratele de miliție există reținute numeroase carnete ale conducătorilor auto care n-au acordat prioritate pietonilor la locurile marcate special (așa numitele „zebre"). Aceasta ca urmare a aplicării practice a noilor reglementări legale intervenite în domeniul circulației rutiere.

Se pare însă că nici sancțiunile nu au convins încă pe mulți conducători auto. Chiar în plin București, pe artere aglomerate și în situația în care pietonii au semaforul verde pe direcția lor de mers (acolo unde mașinile pot umbla „la dreapta") se găsesc încă mulți conducători auto care nu dau prioritate pietonilor. Uneori asemenea abateri grave se petrec chiar sub ochii agenților de circulație, care nu intervin atunci cînd un automobilist mai nervos bagă panică printre pietoni, împrăștiindu-i de pe locurile de trecere marcate.

Am avut curiozitatea să ne oprim la mai multe treceri pentru pietoni și să observăm cum se circulă. Am constatat că în medie, din zece mașini doar una oprește. Ba unii șoferi mai și claxonează și fac semne cu farurile pietonilor ca să se dea la o parte. O altă constatare se referă la faptul că cei mai disciplinați conducători auto, în asemenea cazuri, sînt amatorii începători. De regulă, șoferii profesioniști nu respectă prioritatea pietonilor la locurile de trecere ale acestora. În unele cazuri s-au întîmplat chiar fapte reprobabile. Elevii de școală — micii agenți ai circulației — care-și iau de regulă în pază și pentru dirijare tocmai trecerile de pietoni, au fost admonestați de către șoferii cărora le-au făcut semn să oprească pentru a asigura trecerea unor pietoni. Stegulețele galbene puse la cîteva intersecții de pe arterele bucureștene au dispărut în cîteva zile.

După cum se vede mai sînt încă oameni, în cazul de față în postura de conducători auto, care nu socot că legea e lege și deci obligatorie pentru toți indiferent ce sînt și unde lucrează. Tocmai de aceea este absolut necesar ca organele de miliție să fie mai exigente, mai ferme în aplicarea dispozițiilor legale. Circulația rutieră se intensifică cu fiecare zi. Dacă nu se vor lua măsuri eficiente, obligînd pe toți cei ce circulă pe drumurile publice să respecte întocmai prevederile legilor, vom fi puși în situații din cele mai complicate, cu urmări grave asupra integrității fizice a pietonilor.

V. STANESCU

AUTOMOBILISM

RALIUL TOAMNEI

La sfîrșitul acestei săptămîni vom asista la o nouă întrecere rezervată conducătorilor amatori începători: „RALIUL TOAMNEI — 1970". Organizatorii acestei competiții — Școala de șoferi din București, și Uzina de reparații Galați — își aduc astfel contribuția la pregătirea și calificarea automobiliștilor în vederea participării lor la competiții naționale și internaționale.

Raliul se va desfășura pe următorul traseu: București — Moara Domnească — Urziceni — Slobozia — Brăila — Galați și retur, respectiv 500 km, care vor trebui parcurși cu o viteză medie orară de 60 km. Concurenții sînt obligați să parcurgă traseul în condițiile circulației normale, cu excepția probelor speciale ce se vor efectua pe porțiuni special amenajate. Este vorba de probele de departajare, ce se vor organiza la București și Galați după sosirea la ultimul control oficial și vor consta din schimbarea unei roți (contra cronometru) și efectuarea unui slalom printre popice (cu fața), o întoarcere liberă și un ultim slalom (cu fața), pînă la linia de cronometraj.

AUTOMINIATURI

Automobilele în miniatură au devenit o pasiune nu numai a automobiliștilor, ci și a copiilor și a colecționarilor de rarități. Drept urmare, producția de autominiaturi a luat o mare dezvoltare. Micile automobile sînt turnate din materiale plastice și deci sînt relativ ieftine chiar și pentru școlari. După cum se poate vedea și din clișeul de mai jos, toate miniaturile redau cu fidelitate formele originalelor. Credem că ar fi bine ca și la noi asemenea miniaturi după tipurile românești de vehicule, să fie produse de unități ale industriei locale sau cooperației meșteșugărești. Aceasta măcar spre bucuria școlarilor.

SUTE DE PARTICIPANȚI CÎȘTIGĂ AUTOTURISME LA LOZ ÎN PLIC

Jucînd la LOZ ÎN PLIC, puteți cîștiga autoturisme „DACIA 1100", „MOSKVICI 408", „SKODA 1000 M.B.", „FIAT 850" și „TRABANT 601" ș.a.

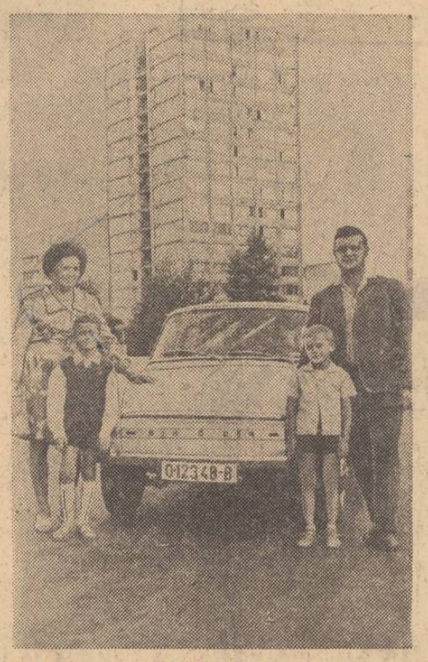

Unul dintre recenții cîștigători de autoturisme: MARINESCU IULIAN din București — autoturism SKODA 1000 MB

Oriunde vă aflați, jucați la LOZ ÎN PLIC!

(5452)

Nu de mult a avut loc un meci de box între pugiliștii Bruno Arcari (Italia) și Rene Roque (Franța). Întrucît boxerul francez a luptat neregulamentar, arbitrul, după prealabile avertizări, l-a descalificat acordîndu-i victoria lui Arcari. În fața imediat următoare anunțării deciziei, mii de spectatori au avut prilejul să asiste la scena de mai sus, surprinsă de un fotoreporter: Rene Roque, nemulțumit de hotărîrea arbitrului s-a îndreptat spre el și l-a lovit...

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. România—Finlanda	1
2. Finlanda (tin.)—România (tin.)	2
3. Bologna—Inter	X
4. Cagliari—Varese	1
5. Catania—Fiorentina	X
6. Milan—Sampdoria	1
7. Napoli—Foggia	1
8. Roma—Lanerossi	1
9. Torino—Lazio	1
10. Verona—Juventus	2
11. Metalul Tîrgoviște—A.S.A.	1
12. Știința Bacău—Sportul studențesc	X
13. Gloria Bistrița—Minerul Baia Mare	X

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

IDEALURI DE PACE, PRIETENIE ȘI ÎNȚELEGERE ÎNTRE POPOARE

Palatul Organizației Națiunilor Unite din New York găzduiește în aceste zile sesiunea jubiliară, consacrată împlinirii a 25 de ani de existență a acestei organizații. Prezența la sesiune a unui mare număr de șefi de state și de guverne, conferă evenimentului o strălucire cu totul deosebită, polarizînd, în același timp, atenția opiniei publice mondiale. Faptul că atît de numeroase personalități proeminente, reprezentînd în modul cel mai autorizat țări și popoare de pe cele cinci continente, se vor afla sub aceeași cupolă, dovedește înalta responsabilitate cu care sînt privite problemele mari ale lumii contemporane și dă o semnificație concretă devizei sub care se desfășoară jubileul: „Pace, justiție, progres".

Pace — pentru că, după un sfert de veac de la înființarea organizației, pacea continuă să fie încă un deziderat, iar războiul continuă să bîntuie în diferite regiuni ale lumii, în ciuda idealului formulat de Carta O.N.U. de a izbăvi generațiile viitoare de flagelul războiului care, în cursul unei vieți de om, a provocat de două ori omenirii suferințe nespuse.

Justiție — pentru că în raporturile dintre țări, stabilite cu 25 de ani în urmă prin Carta O.N.U., se mai produc încălcări ale drepturilor fundamentale ale popoarelor și statelor la independență, la neamestec în treburile interne, la posibilitatea de a-și decide singure soarta.

Progres — pentru că un procent însemnat din populația pămîntului mai are de parcurs un drum lung și greu spre civilizație, iar sprijinul țărilor dezvoltate este, în acest sens, mai mult de cît necesar. Progres — pentru că înarmarea consumă prea mult din ceea ce ar putea contribui la lichidarea subdezvoltării, pentru că în calea extinderii vieții civilizate continuă să se ridice cu îndărătnicie cursa armelor.

Definită ca un eveniment remarcabil în istoria Națiunilor Unite, sesiunea jubiliară își propune să adopte, în final, documente de o covîrșitoare importanță, menite să contribuie la împlinirea marilor idealuri pentru care militează organizația mondială. Iar faptul că aceste documente vor fi adoptate de un forum la care participă nemijlocit personalități de cea mai înaltă răspundere în viața țărilor lor, le atribuie o semnificație și o importanță care nu mai este necesar să fie subliniată.

În acest context, prezența la sesiune a președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se bucură de interesul deosebit al cercurilor O.N.U. și al presei, cunoscută fiind poziția activă a țării

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 680 — SÎMBĂTĂ 17 OCTOMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

TÎRGUL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI ÎN PLINĂ DESFĂȘURARE

(Pag. a 2-a)

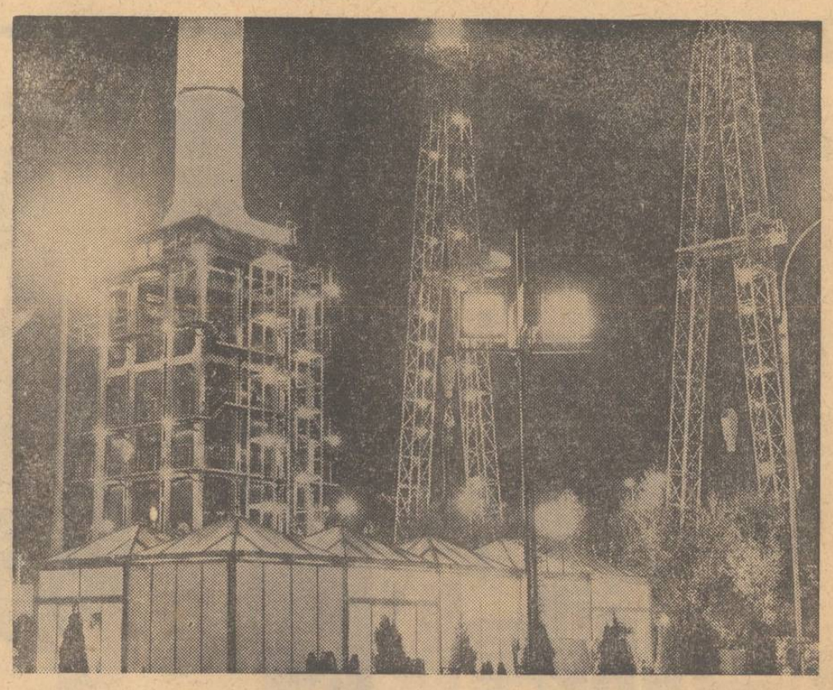

Lumini în constelația Tîrgului internațional București.

O convorbire în exclusivitate pentru „Magazin" cu „RĂZBUNĂTOAREA" TARA KING

(Pag. a 4-a)

CALE SCURTĂ, DRUM DE FIER

• Va învinge calea ferată concurența transportului aerian ? • De la „regele abur", la trenurile pe perne de aer • În viitor, viteze de 160—200 km/oră pe drumurile noastre de fier • Cercetarea științifică în sprijinul vitezelor sporite și a unei siguranțe de circulație optime • „Trenuri cu fir" spre Simeria, Arad, Ciceu și Deda.

Aspect exterior al Centrului de calcul cibernetic al Ministerului Transporturilor

Din avionul ce ne poartă astăzi într-o oră în cel mai îndepărtat oraș al țării privim adesea, cu un involuntar sentiment de superioritate, autovehiculele ce parcă se tîrîie anevoie pe panglicile subțiri și cenușii ale șoselelor, trenurile, ce ni se par aidoma jucăriilor de copii, care se deplasează cu o viteză aparent imperceptibilă. În secolul nostru care, printre atîtea alte nume, mai poartă și pe cel al vitezei, deplasarea cu 100 de kilometri pe oră, ce bunicilor li s-ar fi părut o aventură primejdioasă, nu ne mai mulțumește. Confruntate cu concurența tot mai amenințătoare a aviației, mijloacele de transport terestre caută să se adapteze, „din mers" noilor condiții, ceea ce pentru calea ferată care, în ce privește viteza, n-a progresat prea mult în epoca de un veac a „regelui abur" nu e de loc ușor. Trecerea la viteze de peste 120 km/oră necesită uriașe investiții destinate pe de o parte pentru modernizarea mijloacelor de tracțiune și a parcului rulant, iar pe de alta pentru consolidarea liniilor și asigurarea siguranței circulației. În aceste condiții, progresele nu sînt atît de rapide și spectaculoase ca în transportul auto sau aerian. Experiența efectuată în 1965 în Franța pe o linie „clasică", cînd s-a atins viteza de 331 km/oră, darea în funcțiune în 1964 a liniei ferate Tokio-Osaka, pe care trenurile circulă în medie cu 200 km/oră sau recentul tren pe pernă de aer ce leagă Parisul de suburbii, sînt cazuri izolate, cu caracter de unicat. Era vitezelor mari pe calea ferată, a generalizării tracțiunii electrice și a startului tracțiunii pe perne de aer abia începe.

În țara noastră, prin eforturi bine organizate și gradate, marea acțiune a sporirii vitezei de circulație pe calea ferată este în plină desfășurare.

— În planul de cercetări pentru perioada 1971—1975 și mai departe, pînă în 1980 — ne spunea ing. **Dumitru Călugăru**, directorul Institutului de studii și cercetări transporturi — **ne propunem să sprijinim ministerul nostru în eforturile de obținere a unor viteze superioare de 160—200 sau chiar 250 km/oră, concomitent cu sporirea capacităților de încărcare.**

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

MAI EXISTĂ ENIGME!

PALATUL VOIEVODAL DE LA CURTEA VECHE ÎȘI DEZVĂLUIE... SECRETELE

• Descoperirea a două bordeie — unul din sec. IV și altul din sec. X — alături de cetățuia din sec. XIV • O stradă din București care... nu mai există! • Urme ale fațadei secularului palat domnesc și vestigii din etajul edificiului • S-au găsit două din coloanele sculptate ale fațadei palatului • Unde și-a ascuns Manuc o parte din avere ?

CE-AR FI?

de Eugen FRUNZĂ

Trăim într-un secol foarte pretențios care, mai mult ca oricare altul, solicită contribuția personală a fiecărui ins. Nici altădată individul nu era scutit de această contribuție, dar astăzi aproape că nu se mai poate concepe un trai pitic limitat la perimetrul ogrăzii cu orătănii. Timpul s-a materializat în așa măsură, vitezele au sporit în așa fel, ritmul a devenit atît de intens, încît orice energie sau talent individual nefructificat pe scara colectivității constituie o risipă de neîngăduit, o atingere adusă avutului obștesc. Iar socialismul, prin însăși esența lui, reclamă în cel mai înalt grad gîndire activă, responsabilă, spirit viu, inventiv, creator.

Iată de ce ne apar cu totul anacronice mentalități de soiul „treacă-meargă", sau „lasă-mă să te las" sau „merge și așa" sau „nu mă bag" și încă multe altele. Să-l luăm, de pildă, pe „merge și așa". Omul cu această deviză e categoric dăunător. Nu-i lipsește capacitatea de a face cum trebuie, poate chiar de a face un lucru perfect, însăși deviza lui exprimă cunoașterea unor variante posibile. Numai că indolența, lenea, cugetul amoral îl determină să nu-și exercite capacitatea, să ocolească efortul, să renunțe la un bilanț ce ar putea să fie bun sau excelent, în favoarea unuia mediocru, deficitar. Și toate acestea, în dauna semenilor săi. Căci o buție confecționată după principiul „merge și așa", o reparație alandala, un termen neglijat — toate se răsfrîng negativ asupra

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Știința și viața

De fapt, ce știți despre alergie?

• Procesele imunologice implicate în afecțiuni unde intervenția lor nu a fost niciodată recunoscută sau bănuită • Detectivii în halate albe în căutarea „vinovatului" • Cînd un corp străin — antigenul — încearcă să străbată „barierele" organismului apărate de anticorpi • Șeful strategiei imunologice : limfocitul • O informare greșită • Trebuie educate mamele! • Știți ce conține rujul dv. sau fardul de ochi? • Teoria probabilităților și diagnosticul în alergii.

Sîntem în domeniul științelor medicale. **Subiectul :** alergiile. Vom putea însă așeza în titlul nostru trei domenii cu geografii diferite: alergiile, transplantul și cancerul ! Ce legătură poate fi între acestea ? Nimănui nu-i poate trece prin minte — și nu trebuie să-i treacă — că un alergic la aspirină, de pildă, este candidat la un transplant de cord sau că este pîndit de cancer. Atunci ? Să vedem ce înseamnă fiecare. Alergia ? Iată ceva ce ni se pare cu totul inofensiv, încît care dintre noi o socotește boală? Cine poate arăta un certificat medical, cu concediu, pentru că e alergic la praful de casă, la polen, la lînă sau la peșteț?! Seamănă mai degrabă cu o antipatie pe care o manifestă organismul nostru față de unul sau altul dintre produsele cu care ne întîlnim. Este însă destul să evităm o asemenea întîlnire pentru ca să fim... sănătoși, sau aproape. În ce privește transplantul... E o speranță de viață. În ultima vreme, și cu fiecare an ce trece, succesele științelor și tehnicilor medicale ne-au obișnuit să întocmim lista „piețelor de schimb" posibile pentru cele uzate sau grav „accidentate" ale organismului nostru. Cornee, rinichi, inimă, ficat, pancreas, intestin, piele... Așteptăm să adăugăm : plămîni și ne întrebăm cum este cu creierul.. Al treilea în discuția propusă este cancerul, cel „căutat" pe toate meridianele, cu un cazier mult prea încărcat, cu o tragică celebritate. Care poate fi factorul comun ? Spre deosebire de romanele polițiste care se respectă, și toate se respectă, vom sacrifica surpriza. Din fericire, ancheta științei a înaintat suficient pentru a ști, pentru a descoperi această legătură „imposibilă". **Este substratul imunologic.** O celulă minusculă, nebăgată în seamă multă vreme așa cum se întîmplă în cel mai clasic roman polițist, este de fapt eroul principal — „șeful" pe tărîmul tehnologiei. Este vorba de limfocit. Nu este singurul lucru „derutant" pe care ni-l oferă natura Dar poate este unul dintre cele mai pasionante și de mare actualitate. Iar dacă remediile căutate în alergie, în cancer, în alte diferite boli grave, dacă răspunsurile pline de speranță în transplant vor putea fi date — acestea depind în primul rînd **de cît știm** despre limfocit.

Pe acest teren discuția noastră se poartă cu cîteva dintre cele mai proeminente personalități ale științelor medicale din lume, între care, în rubrica de astăzi, au cuvîntul : **Prof. VOJISLAV DANILOVIC, președintele Academiei europene de alergologie, profesor la Facultatea de medicină din Belgrad, membru al Academiei de știință și artă sîrbă ; GEORGES HALPERN, membru al Academiei europene de alergie, al Societății de imunologie, asistent al Fundației A. de Rotschild, fiul savantului Bernard Halpern, cunoscut pentru lucrările sale de alergologie, și cancerologie, — Paris, Franța, Prof. DUCHAINE membru al Academiei europene de alergie — Belgia ; Dr. PETRE TĂUTU de la Centrul de statistică matematică, București.**

Catinca MUSCAN

(Relatarea convorbirii în pagina a 5-a)

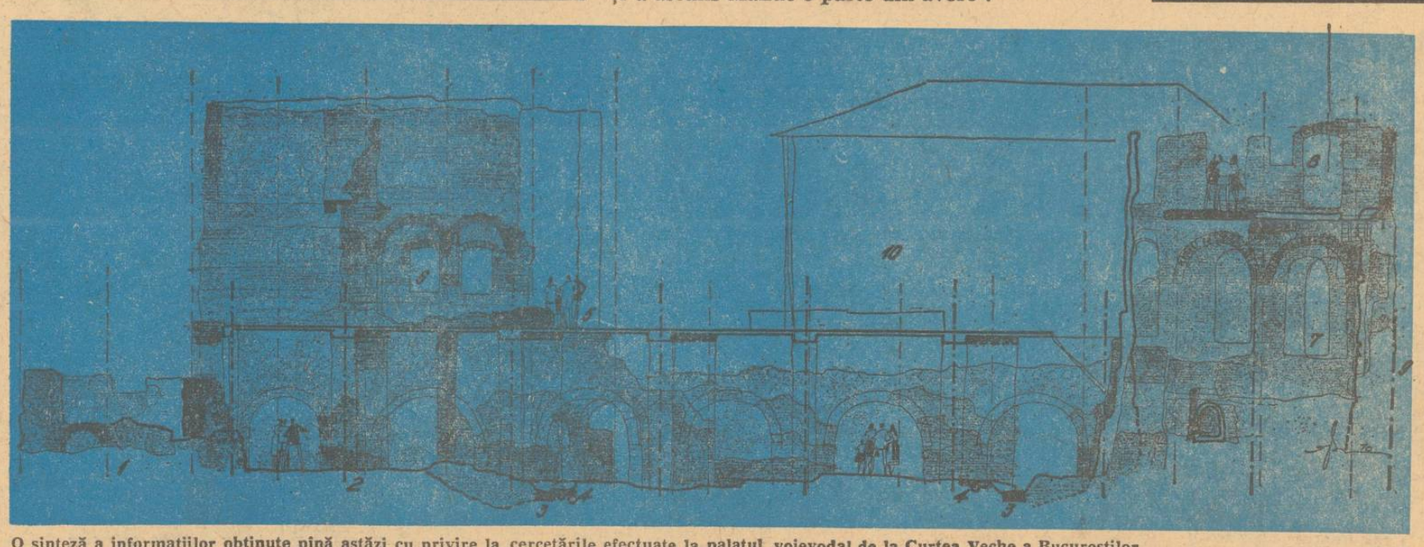

O sinteză a informațiilor obținute pînă astăzi cu privire la cercetările efectuate la palatul voievodal de la Curtea Veche a Bucureștilor.

1. Încăperile de vest ale Vistieriei cu bordeiele din secolele IV și X ; 2. — Vistieria palatului ; 3. — Vestigiile cetățuii din secolul XIV ; 4. — Vestigiile curții interioare a cetății din secolul al XV-lea ; 5. — Vestigiile Paraclisului „Bisericii despre Doamna" ; 6. — Ferestre și arcade din sala tronului — Divanul cel Mare ; 7. — Vestigiile bolților 2 și 3 prin care se intra în sala tronului ; 8. — Vestigiile apartamentelor Voievodului și ale Doamnei ; 9. — Zona nedegajată a clădirilor din str. 30 Decembrie nr. 29 și 31 ; 10. — Zona nedegajată a vestigiilor apartamentului Doamnei și a serviciilor.

Desen de arhitect Nicolae PRUNCU

REPORTAJUL ÎN PAGINA A 2-A

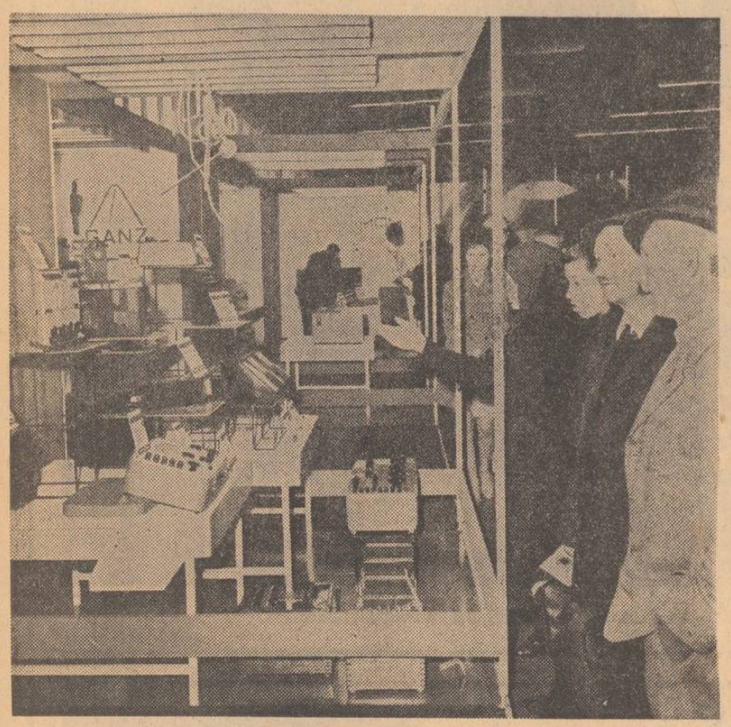

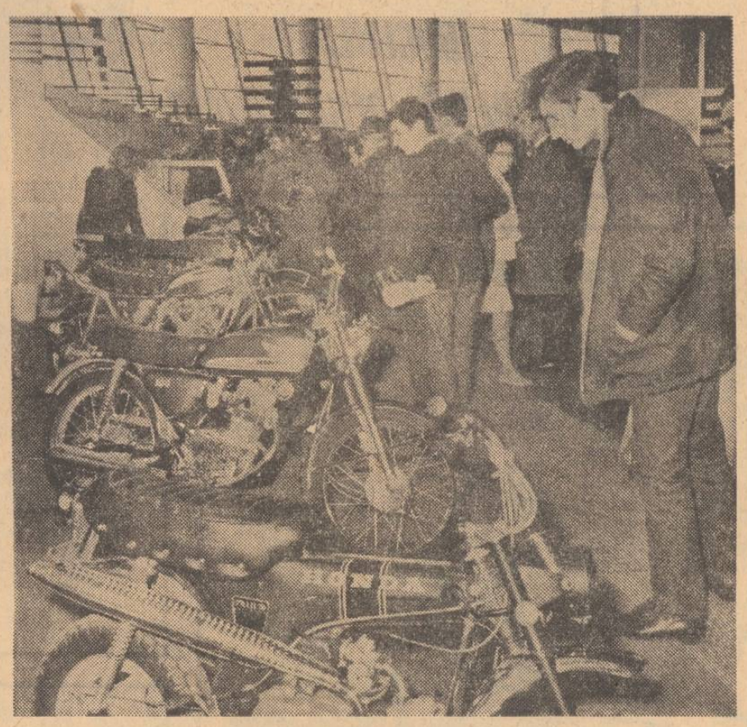

Vizitatori la pavilionul Republicii Populare Ungare (imaginea din stinga) și la cel al Japoniei (imaginea din dreapta).

Tîrgul internațional București în plină desfășurare

Astăzi dimineața la orele 10, porțile Tîrgului internațional București s-au deschis în fața vizitatorilor pentru a cincea oară. A început astfel încă o zi efectivă de lucru la Tîrg. Programul este și astăzi deosebit de bogat. Trei țări participante — Albania, Bulgaria și Italia — sărbătoresc astăzi zilele lor naționale la Tîrg, prilej cu care atenția se îndreaptă spre pavilioanele respectivelor state. În sala de marmură a pavilionului central continuă ciclul de conferințe tehnice și de prezentări a unor filme de specialitate.

Sînt ore și zile pline de lucru. Acesta este în primul rînd specificul unui tîrg internațional, al acestei confruntări tehnice menite să dezvolte relațiile comerciale între state, să pună bazele unor cooperări în producție, tehnică și știință. Și pentru aceasta încă din prima zi întregul Tîrg lucrează de plin.

Dar ce înseamnă de fapt acest lucru? Pe scurt este vorba de contacte, tranzacții, tratative, încheieri efective de contracte între nenumărați expozanți la Tîrg. Iar la baza acestui amplu și fertil dialog al cooperării internaționale, stă aprofundarea temeinică a posibilităților pe care le oferă diferiți parteneri. Or, tocmai un asemenea cadru propice de cunoaștere nemijlocită și complexă între parteneri oferă Tîrgul internațional București prin etalarea largă a mii de exponate reprezentative în domeniile ce fac parte din profilul actualei ediții inaugurale.

Începutul îl fac deci sutele de prezentatori, oameni de specialitate care demonstrează pe loc caracteristicile tehnice și economice ale unor mașini sau instalații, schemele unor machete aflate și ele în funcțiune. Dialogul continuă apoi — desigur în forme avansate — în birourile de tratative comerciale din incinta Tîrgului, aparținînd fiecărei firme sau întreprinderi de comerț exterior.

Facem și noi scurte popasuri la o serie dintre aceste birouri de tratative. La „Metalimport", „Electronum", „Auto-tractor", „Mecanoexport" și la alte întreprinderi românești de comerț exterior domnește o activitate febrilă. Primele contracte realizate sub semnul Tîrgului internațional București au și fost semnate. Varietatea nomenclatoarelor de export, gradul ridicat de tehnicitate al produselor românești fac ca oferta întreprinderilor noastre de comerț exterior să fie privită cu deosebit interes de numeroși parteneri de peste hotare.

În același spirit lucrativ se înscrie și activitatea birourilor de tranzacții comerciale ale firmelor străine aflate la Tîrg. La pavilionul U.R.S.S., al Japoniei, al Suediei sau al Iugoslaviei, tratativele comerciale sînt în toi. Pentru asemenea contacte utile am întîlnit la pavilionul Ungariei și o serie de reprezentanți ai întreprinderilor românești. Delegații „Electroimpex" poartă discuții cu cei de la „Electronum", firma „Nikex" s-a întîlnit cu „Tehnoimport" și „Mecanoexport".

Peste tot, dialogul cooperării în spiritul avantajului reciproc, este la ordinea zilei în fiecare oră de desfășurare a Tîrgului internațional București.

Tudor GHEORGHIU

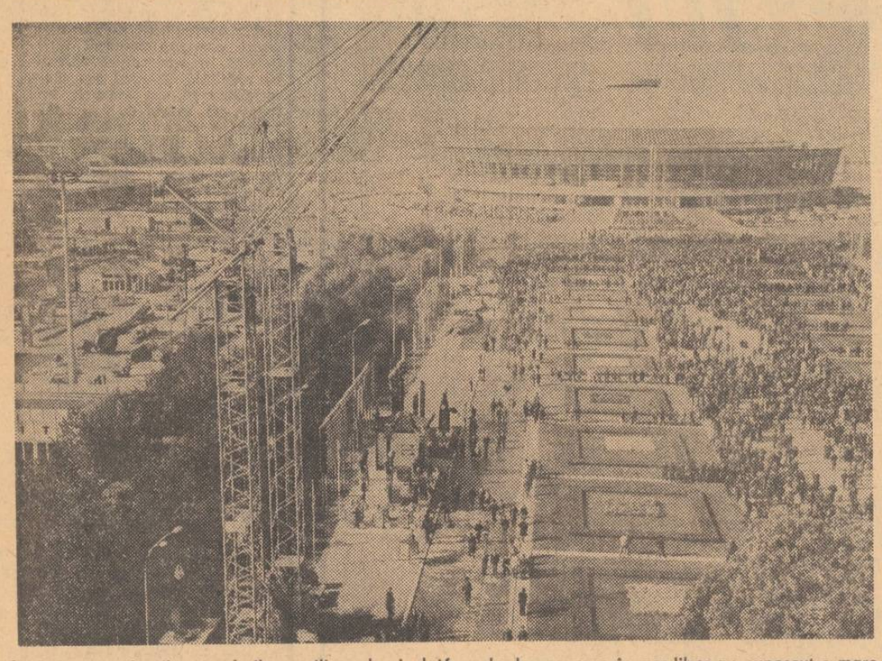

Încă din primele zile, standurile, pavilioanele și platformele de expunere în aer liber au cunoscut o mare afluență de vizitatori.

Fotografii : Nicu VASILE

AGENDA săptămînală

IDEALURI DE PACE, PRIETENIE ȘI ÎNȚELEGERE ÎNTRE POPOARE

URMARE DIN PAG. 1

noastre în viața internațională și justețea, confirmată de fapte a principiilor sale de politică externă. Subliniind satisfacția de a-l întîlni pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele actualei sesiuni, Edvard Hambro, a spus : „Nu numai pentru că îl admir foarte mult, dar și pentru că sînt profund convins că politica externă a României se bazează pe principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite și pe voința fermă de a găsi noi posibilități pentru o și mai strînsă cooperare cu toate statele lumii și în mod deosebit cu cele europene, indiferent de sistemul lor politic, social și economic".

Întrevederile care au urmat sosirii președintelui Consiliului de Stat al României au avut un accentuat caracter de lucru. Astfel, agențiile de presă au subliniat ca un fapt semnificativ durata neobișnuită a convorbirilor cu secretarul general al O.N.U., U Thânt, conținutul pozitiv al acestora, precum și programul încărcat pe tot parcursul vizitei în Statele Unite a conducătorului român.

Hotărîrea României de a contribui la înfăptuirea aspirațiilor de pace și progres ale omenirii, a fost confirmată încă o dată de declarațiile făcute de președintele Ceaușescu la sosirea sa la New York : „Apreciem că Organizației Națiunilor Unite îi revine un rol de seamă în asigurarea unei lumi de cooperare și pace". După cum se știe, țara noastră depune eforturi neobosite, alături de alte state, pentru asigurarea păcii și securității, pentru creșterea rolului și eficienței Organizației Națiunilor Unite. România și personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu și-au cucerit pe plan internațional un imens prestigiu datorită consecvenței cu care transpun în practică această politică, datorită spiritului de înaltă răspundere cu care militează pentru instaurarea unui climat favorabil păcii și cooperării între popoare și state.

Acest prestigiu, stima dobîndită de țara noastră pentru contribuția adusă la împlinirea idealurilor de pace și cooperare, fac să fie așteptat cu legitim interes cuvîntul ce va fi rostit de șeful statului român în fața Adunării Generale întrunită în sesiune jubiliară.

PALATUL VOIEVODAL DE LA CURTEA VECHE ÎȘI DEZVĂLUIE... SECRETELE

Mai există enigme?

Vizitînd din nou vastul șantier al palatului voievodal de la Curtea Veche din București, sîntem în măsură a informa cititorii despre noi și interesante descoperiri efectuate de grupul de arheologi și arhitecți care se ocupă cu restaurarea celei mai vechi construcții medievale de pe teritoriul țării noastre. Pe măsură ce lucrările de cercetare și restaurare avansează, apar noi elemente care confirmă importanța deosebită a acestui vast complex arhitectonic situat în inima orașului. Ele dezvăluie chiar unele momente legate de formarea primelor așezări omenești pe acest teritoriu. Aici, zidurile caselor din strada 30 Decembrie au devenit pentru oamenii de știință adevărate documente, ele dezvăluind la tot pasul noi și noi elemente care conturează din ce în ce mai precis arhitectura secularului palat. Și, dacă pînă și arheologii și arhitecții nu se mai feresc acum de a folosi în limbajul lor cuvîntul **surpriză**, ne putem da seama că într-adevăr surprizele se țin lanț. Iată, de exemplu, ce ne-a declarat tovarășul **PANAIT I. PANAIT, șeful secției feudale a Muzeului de istorie a municipiului București :**

— Priviți cu atenție zidurile caselor din strada 30 Decembrie! În afara caracteristicilor pitorești, evocatoare ale trecutului orașului, noi, cercetătorii, sîntem pindiți la orice pas de elementul surpriză !...

După ce am urcat pe o scară de piatră ce a aparținut imobilului de la nr. 27, imobil a cărui demolare parțială a început de curînd, arheologul și-a continuat astfel ideea : **Cu un an și jumătate înainte, gîndiți-vă, oamenii trăiau în aceste camere fără să-și dea seama că ei locuiesc sub adăpostul zidurilor străvechi, unde cu veacuri în urmă fremăta tumultoasa viață de la curtea domnească. Vedeți zidul din fața noastră ? El s-a păstrat masiv, se observă arcele de bolți puternic implintate cu ancadramentele din piatră ale ferestrelor, pe cînd cel din spatele nostru a rămas ca o veritabilă pojghiță, un zid de numai 20 de cm grosime, care s-a înșirat să reziste veacurilor. Astăzi, arhitecții și constructorii îl tratează cu o migală ce se poate asemăna cu aceea a restauratorilor din laboratoare sau chiar cu munca medicilor aplecați pe masa de operație !...**

Deocamdată cunoaștem din descrierile cronicarilor o serie de încăperi ale palatului voievodal ca : sala mare a Divanului, spătăria, sala cu plafonul ornat cu stele strălucitoare, paraclisul bisericii „Despre Doamna", camerele Doamnei, cele ale cocoanelor și, în fine, camerele Domnului. De sub tencuiala așternută în secolele XIX și XX ies astăzi la iveală ziduri care cu greu pot fi atribuite acestor încăperi menționate în documente. Sîntem convinși că nu greșim în identificarea sălii tronului, știm în mod cert unde se afla modestul paraclis, dar celelalte încăperi rămîn deocamdată greu de identificat. Am putea spune că ele sînt enigme pe care cercetarea ulterioară va încerca să le lămurească.

DOCUMENTELE VORBESC...

Relativ la palat, numeroase documente atestă fie refacerea lui, fie înfrumusețarea acestuia de către domnitorii care au locuit aici. Spicuim cîteva momente din seculara existență a acestei străvechi locuințe voievodale. Astfel, Ion Neculce, în „Letopisețul Țării Moldovei", amintind despre refacerea palatului în anul 1672, notează că Grigore Ghica **„le-au fost puindu pe giupînese de au fost cărat var și piatră, împreună cu... (robii) cei de dirvală la curțile domnești".** Iar relativ la amenajările făcute de Constantin Brâncoveanu, „Condica Visteriei", pe anii 1694—1704, notează că domnitorul a construit în grădina palatului o baie domnească cu marmură **„ce s-au adusu de la Țarigradu"**, că s-au înveliț casele domnești iar în 1701 s-a înălțat clădirea destinată Divanului. Din relatările aceleiași condici, ni se mai face cunoscut că palatul era prevăzut cu un balcon închis cu geamlîc. Din alte documente ale vremii mai aflăm că Brâncoveanu a înfrumusețat biserica, iar pe vremea lui casa domnească era **„pre stîlpi de piatră și iaste cu trei cafasuri"**, în acest timp construindu-se încă două rînduri de case. Încheiem spicuirile cu un document din „leatul 7215", al 19-lea an al domniei lui Constantin Brâncoveanu, din care reiese că în locul vechiului foișor din lemn s-a construit **„foișor dă piatră cu stîlpii dă piatră săpați, lucru foarte iscusit și minunat, împodobindu-l și cu zugrăvele atît pă dinlăuntru cît și pă dinafară".**

DISPARIȚIA UNEI STRĂZI

Ieșind din clădire, privim acum cu alți ochi peisajul din fața noastră, nereamintindu-ne vechea topografie a terenului. Și nu rămînem de loc mirați, atunci cînd arheologul Panait, invitîndu-ne să vizităm vestigiile hrubelor palatului, ne atrage atenția că una din străzile orașului a dispărut ! Este vorba de strada Soarelui, stradă ce apăruse după parcelarea terenului fostei curți domnești în 1799. Coborînd în subsoluri imaginea se schimbă din nou, complet, totul sugerîndu-ne că ne aflăm într-o clădire multiseculară. Aici ni se comunică alte cîteva noutăți legate de istoricul locurilor : **S-a încheiat restaurarea zidurilor hrubelor domnești** — ne relatează interlocutorul nostru. **În afară de fundațiile cetății din secolul XIV, ale cetății lui Vlad Țepeș și a transformărilor făcute la jumătatea secolului XVI de Mircea Ciobanu și Pătrașcu cel Bun, au apărut, recent, două elemente noi deosebit de valoroase : un bordei din secolul IV și unul din secolul X, locuințe care vor fi incluse în viitorul circuit de vizitare. Se urmărește ca urmele bordeiului din secolul X să poată fi văzute de public „in situ", relevîndu-se astfel continuitatea de viață, aici, timp de 1 600 de ani. În ceea ce privește vizitarea interesantului punct muzeistic al cetății Bucureștilor s-a propus ca inaugurarea lui să se facă cu prilejul sărbătoririi a 50 de ani de la înființarea Muzeului de istorie a municipiului București.**

Relativ la locuințele anterioare vieții feudale, interlocutorul nostru ne-a relevat importanța situării acestor așezări autohtone în jurul cetății străvechi. **„Acum se văd pe același teritoriu urme de viețuire continuă, faptul că s-au găsit bordeie în jurul cetății feudale indicînd existența unui sat care, aici, își avea nucleul și n-ar fi exclus ca pe aceste locuri, unde mai tîrziu s-a ridicat cetățuia, să-și fi avut domeniul Pircălabul de Dîmbovița...".**

O ARHITECTURĂ STRĂVECHE

Arhitectul **NICOLAE PRUNCU, șeful proiectului de restaurare a vestigiilor de la Curtea Veche,** ne-a sesizat apoi cîteva interesante descoperiri făcute în ultimul timp pe șantier.

În dreptul bolții a treia, alăturată bolții holului sălii tronului, care-i deja parțial restaurată, s-au descoperit pe zidul ce desparte aceste două bolți cîteva amprente revelatoare. Situate în fostul imobil din str. 30 Decembrie nr. 27, amprentele dovedesc că această a treia boltă avea penetrații foarte interesante, o arhitectură bine închegată, care reflectă într-un anumit fel arhitectura fațadei palatului. De-a lungul axei bolții sînt transpuse simetric o identitate de elemente luate din fațadă, deasupra ei fiind găsite vestigii din etajul palatului, ziduri care au aparținut apartamentelor voievodului, cu goluri de ferestre și uși, unele dintre ele posedînd ancadramente de piatră. Vestigiile descoperite urmează a fi valorificate prin lucrările de restaurare care au început în acest punct. În ceea ce privește clădirile de pe aceeași stradă, de la numerele 29—31, sondajul de mare suprafață, efectuat pe zidul din curtea bisericii, ne-a relevat că ne aflăm în fața unei construcții din sec. XVII, care a aparținut, în mod cert palatului voievodal.

UNDE SE AFLĂ ELEMENTELE SCULPTURALE ALE PALATULUI ?

Continuînd relatarea, arhitectul a evidențiat una din problemele necunoscute, probleme care îi preocupă în cel mai înalt grad pe cercetători, și anume faptul că un asemenea palat domnesc care trebuia să fi avut o mare cantitate de coloane și sculpturi în piatră, nu a dat la iveală pînă acum aproape nici un asemenea element. După părerea d-sale există o explicație și anume aceea că este foarte probabil ca aceste elemente arhitectonice valoroase să fi fost recuperate într-un fel la noile construcții.

— Ceea ce știm este că două coloane aflate în dreapta și stînga pronaosului Bisericii Domnești au aparținut palatului. După dimensiune, ele ar fi făcut parte din fațadă avînd o factură de coloane de exterior. De asemenea, coloanele existente în clădirea din str. 30 Decembrie nr. 29, situate în interiorul actualului depozit în curs de evacuare al întreprinderii „Sporul", au aparținut și ele palatului. Coloanele din Biserica Domnească sînt sculptate în piatră de Albești, au un gen de sculptură de o valoare cu totul excepțională iar din punct de vedere stilistic și compozițional ele sînt anterioare celor de la Mogoșoaia. Celelalte coloane sînt nesculptate, însă au și ele un stil brâncovenesc autentic. În ceea ce privește sondajele, în afară de faptul că acum există o certitudine cu privire la limita vestigiilor palatului domnesc spre vest, limită care se întinde pînă la circa 10 m distanță de intrarea în biserică, se mai poate spune, că la nord de clădirea din fosta stradă a Soarelui, la nr. 5, se găsesc, de asemenea, vestigii care, după degajarea lor de construcții, vor completa imaginea palatului, conformația clădirii, cît și natura funcțiunilor pe care le îndeplineau încăperile acestuia.

ȘI TOTUȘI HANUL LUI MANUC MAI POATE LĂMURI MULTE LUCRURI...

Arheologul Panait I. Panait ne-a declarat următoarele, în momentul vizitării celebrului han bucureștean, restaurat sub atenta îndrumare a arhitectului Constantin Joja :

— Hanul lui Manuc se află acum într-un avansat stadiu al restaurării, curtea interioară și-a recăpătat înfățișarea de la începutul secolului al XIX-lea, înfățișare pe care o cunoaștem după imaginile pictate de Bouquet și Lancelot. La etajul clădirii camerele se înșiră una după alta, amintind ceea ce călătorii străini spuneau în secolul XIX că sus erau găzduiți numai cei ce rămîneau mai mult timp în București. Restaurarea plafonului de stejar este o mărturie concludentă a înfățișării inițiale a acestui „palat de lemn", cum l-a numit Lancelot. În stadiul actual, hanul lui Manuc nu și-a încheiat încă enigmele, deoarece această clădire mai păstrează încă unele elemente necunoscute. Ea a jucat un rol important în viața politică a Țării Românești și chiar a sud-estului european. Este cunoscut faptul că, în anul 1812, după un război care a durat șase ani, se fac precipitate pregătiri de pace, mediator fiind negustorul și omul politic Manuc. În literatura de specialitate se presupune că tratativele s-au desfășurat la hanul Manuc sau în casele acestuia, din calea Moșilor, case existente și astăzi. Unele persoane mai bănuiesc că dincolo de zidurile pivniței acestor case s-ar mai păstra lăzi cu acte și bijuterii ale proprietarului, Manuc fiind nevoit să plece spre ruta Viena—Paris în condiții precipitate. Cei mai mulți cred că diplomații Porții otomane și ai țarului Rusiei s-au întîlnit însă la hanul lui Manuc. Dar azi, cînd cunoaștem cele două mari săli ale hanului, ambele păstrate în corpurile vechi ale clădirii, se pune întrebarea : în care din acestea s-a semnat actul solilor celor două imperii ? După informațiile pe care le cunoaștem, sala de sus, din colțul de nord-vest al hanului, pare a avea mult mai multe șanse, ea fiind o încăpere ce a găzduit în secolele trecute Tribunalul criminalicesc al Țării Românești. Există și cea de-a doua mare încăpere, în care se va amenaja în curînd un frumos restaurant, lungă, mai puțin luminoasă, în care este posibil să se fi desfășurat unele din discuțiile politice ale anului 1812. În prima, va fi holul de recepție al noului hotel. Este interesant că deși evenimentele nu sînt prea îndepărtate în timp, totuși cunoștințele noastre nu sînt suficient de bine localizate cu privire la acest eveniment cu largi implicații europene.

Simion SĂVEANU

CALE SCURTĂ, DRUM DE FIER

URMARE DIN PAG. 1

Obținerea, în viitorul apropiat, a unui atît de important salt al transporturilor feroviare devine posibilă în urma unor evidente acumulări calitative ce s-au făcut observate în ultimul deceniu. Dacă am menționa doar trecerea la tracțiunea Diesel electrică, fabricarea unor vagoane de mare capacitate și rezistență atît pentru mărfuri cît și pentru călători, folosirea traverselor de beton precomprimat și a șinelor lungi sudate, dezvoltarea centralizării electrodinamice și a blocurilor automate de linie și tot ar fi suficient pentru a ilustra progresele înregistrate, cu deosebire în actualul cincinal, în domeniul transporturilor pe drumul de fier. În contextul căutărilor pentru obținerea acestui progres s-au dobîndit importante cuceriri și cu caracter științific. Elocvent este, bunăoară, faptul că studierea interacțiunii dintre roată și șină a dus la răsturnarea unor teorii care timp de peste 100 de ani erau considerate intangibile și la crearea căii ferate fără joante, prin introducerea șinelor sudate, tehnologie ce a revoluționat transportul feroviar. Un pas important spre optimizarea transportului pe calea ferată l-a constituit și înființarea, în 1969, a centrului de calcul electronic feroviar, care transpune în acest sector al economiei o cucerire de mare prestigiu și actualitate a științei. Aplicarea ciberneticii pentru luarea celor mai judicioase hotăriri, pentru conducerea și controlul amplelor procese de transport a devenit deosebit de utilă într-o perioadă cînd traficul anual a ajuns la 300 milioane călători și 250 milioane tone de mărfuri, cînd în mai puțin de un deceniu volumul transportului pe calea ferată s-a dublat. După ce a și început să rezolve unele probleme majore, ca de pildă soluțiile optime de dirijare a vagoanelor goale, variantele cele mai bune de formare a trenurilor, elaborarea graficelor de circulație, în perioada viitorului cincinal calculatorul electronic va soluționa și alte complexe necesități feroviare, printre care evidența centralizată a parcului de vagoane și locomotive, evidența gestiunii stocurilor, rezervarea locurilor la trenurile de călători etc.

Un moment important în modernizarea transporturilor feroviare îl reprezintă și introducerea din acest an a transconteinerizării, transportul combinat al mărfurilor prin calea ferată și autovehicule, din poarta în poartă întreprinderilor, cu ajutorul transcontainerelor (cutii metalice cu capacitatea de 10—20 tone). Dezvoltarea acestui avansat mijloc de transport va permite deplasarea rapidă și ritmică a produselor, reducerea cheltuielilor de manipulare, folosirea rațională a forței de muncă prin mecanizarea operațiilor de încărcare și descărcare.

Turul de orizont asupra momentului actual al transporturilor pe calea ferată dă perspectiva marilor și rapidelor progrese ale viitorului apropiat din principalul sistem circulatoriu al țării (acest gen de transport urmînd să asigure în 1975 circa trei pătrimi din traficul terestru). Progrese ce se anunță nu numai cantitative (o creștere a volumului de mărfuri transportate cu 40—52 la sută pînă în 1975 și a traficului de călători cu 12—21 la sută), ci și de ordin calitativ — viteze sporite, transport mai confortabil, siguranța circulației îmbunătățită. La baza acestor progrese calitative va sta în primul rînd extinderea electrificării și dieselizării, astfel încît în anul 1975 tracțiunea Diesel și electrică să reprezinte circa 95 la sută din totalul traficului. Ceea ce înseamnă practic sfîrșitul domniei seculare a „clasicelor" locomotive cu aburi, ce vor mai putea fi întîlnite doar pe sectoare de o importanță cu totul minoră. După ce am fost martorii creării liniei electrificate București-Brașov, care ne-a scurtat cu aproape o oră călătoria spre orașul de la poalele Tîmpei, în viitorii cinci ani vom călători cu modernul tren cu fir spre Simeria și Arad, spre Ciceu și Deda. Nu mai e nevoie să subliniem că electrificarea va scurta în continuare distanțele dintre orașe prin vitezele superioare ale locomotivelor. Ca și dublarea liniilor noastre magistrale pe o lungime de aproape 1 000 km, ca și extinderea centralizării electrodinamice a stațiilor, încheierea acțiunii de echipare a locomotivelor cu instalații de control a vigilenței mecanicului, cu autostop.

În acest timp gîndurile și preocupările cercetătorilor din domeniul transporturilor privesc mai departe, căutînd noi mijloace prin care să asigure atributele moderne ale circulației : rapiditate, comoditate, siguranță. În modernele laboratoare de pe Calea Griviței, ce adăpostesc Institutul de studii și cercetări transporturi, se întreprind cu febrilitate investigații științifice al căror evantai de preocupări se întinde de la sfera tehnicii la cea a economiei, de la medicină la psihologie. Numai în acest an cercetătorii din domeniul transporturilor au fost chemați să rezolve 123 teme de studiu, dintre care unele de mare importanță pentru economia națională, acțiune ce va continua și se va extinde în anii ce vin. În preocuparea institutului stă, de exemplu, rezolvarea unor probleme ce decurg din organizarea transporturilor de călători spre centrele populate și de mare concentrație, probleme ce preocupă de altfel pe cercetătorii din numeroase alte țări ale lumii. După cum în colaborare cu unitățile specializate pendinte de Ministerul Construcțiilor de Mașini se vor întreprinde studii și experimentări pentru asimilarea în producție a cuplei automate, pentru crearea unor noi echipamente și instalații în vederea automatizării circulației trenurilor și proceselor de exploatare.

Dacă de la „Mihai Bravu", mica locomotivă care, exact acum 101 ani, remorca primul tren românesc pe distanța București-Giurgiu și pînă la mijloacele de transport feroviar de acum un deceniu distanța nu e enormă, actualul cincinal și mai ales viitorul apropiat au adus și vor aduce progrese rapide și spectaculare și în transportul pe drumul de fier, care va rămîne încă multă vreme cel mai practic și mai solicitat pe distanțe medii.

Paul MARIAN

CE-AR FI?

URMARE DIN PAG. 1

colectivității, atît ele ca atare cît mai ales prin lanțul de dificultăți pe care le provoacă. Și totuși insul respectiv se pretinde onorabil, încasează un salariu, are pulsul regulat și sforăie noaptea cu conștiința liniștită.

Oare nu trebuie adus un asemenea om la poziția firească de a-și cere pe măsura propriilor posibilități și de a răspunde astfel cerințelor societății ? Oare nu trebuie zgîlțiit ?

Sau să luăm cazul „nu mă bag". E deviza pasivității, a iresponsabilității civice. Purtătorii ei se ascund cel mai adesea după sfîntul paravan al birocratismului. Se iscă o situație neprevăzută, poate și gravă. Trebuie acționat fără întîrziere. Un simplu gest, o măsură elementară pot să o rezolve. Dar vezi mata, nu există o rezoluție specială, lipsește ștampila și semnătura șefului ierarhic. Lipsește, mă-nțelegi ! Așadar personajul nostru cască inocent și lasă lucrurile baltă. N-are ordin, n-are acoperire, n-are cădere, n-are nimic. O, dacă ar avea o dispoziție „de sus" ! Atunci, firește, ar face și pe dracu-n patru. Dar așa... Că se pierd bunuri, că se irosesc energii, că se dau peste cap niște planuri ? Mă rog, nu e vina lui. Sigur, știe ce ar fi de făcut. În fond nici nu e treabă grea. Însă vezi mata, cum să te bagi dacă lipsește...

Și nu se bagă. Iar a doua zi își ia chenzina, mai bea și un păhărel, după care se culcă și doarme somn fără vise.

Mă întreb uneori ce-ar fi dacă toți acești „treacă-meargă" sau „lasă-mă să te las" sau „merge și așa" sau „nu mă bag" ar deveni oameni ca oamenii. Zău că le-ar prinde bine și lor și nouă.

Eugen FRUNZĂ

PE FIRUL EVENIMENTELOR

STUDIU ELECTORAL

de Nicolae LUPU

Deşi nu se află într-o perioadă de suprasolicitare, mecanismul electoral englez are de făcut faţă unor probleme noi, de natură să provoace dureri de cap în momentele de virf. Pe de o parte apar deputaţi fără circumscripţii, iar pe de alta circumscripţii fără pretendenţi.

Despre ce este vorba ?

Încă din timpul guvernării laburiste a fost lansat un proiect pentru restructurarea circumscripţiilor electorale care prevede dispariţia unora şi apariţia altora noi. Proiectul revine spre aplicare guvernului conservator care a constatat că un număr de deputaţi de frunte, printre care şi primul ministru, urmează a fi „plasaţi" în altă reşedinţă electorală. De aici, un ordin discret către toate organizaţiile conservatoare locale să nu se angajeze faţă de nici un candidat — fie dintre cei vechi fie alţii noi — pînă în toamna viitoare cînd se va cunoaşte cîţi deputaţi vor rămîne... vacanţi ca urmare a reorganizării.

Vorbeam însă şi de un alt fenomen, acel al circumscripţiilor fără pretendenţi. El s-a ivit cu prilejul alegerilor locale din circumscripţia Marylebone, şi se manifestă nu sub forma lipsei de candidaţi. Ba sînt, chiar mai mulţi decît de obicei. Dar printre aceştia se află şi unii care candidează cu alt scop decît cel al alegerii. Şi dacă publicul votează pentru ei ? Candidatul Popworth a declarat : „Nu mă interesează numărătoarea voturilor, iar dacă alegătorii merg atît de departe încît să mă aleagă nu-i voi ierta niciodată". Alt candidat prezentat de un grup de scriitori a declarat : „Va fi foarte jenant dacă voi fi ales".

Dacă nu vor să fie aleşi de ce mai candidează, ce urmăresc ? Iată explicaţiile date de candidatul Popworth. El reprezintă Asociaţia „Grupul Mondial patru", care se pronunţă împotriva marilor concentrări urbane, sociale, politice, economice etc., etc. Asociaţia doreşte să desfăşoare o largă campanie publică pentru ideile sale dar propaganda de presă şi radio-televiziunea costă prea scump, este inaccesibilă veniturilor sale. Conducătorii ei s-au gîndit atunci să experimenteze alt sistem : trimiterea de scrisori personale cetăţenilor dintr-o circumscripţie. Întîmplarea a făcut ca Marylebone, circumscripţie aleasă ca teren experimental, să se afle în plină campanie electorală şi un calcul sumar le-a arătat responsabililor financiari ai Asociaţiei că cheltuielile poştale ar fi mult mai mari decît dacă ar prezenta un candidat în alegeri şi ar plăti taxa de 150 lire care este necesară într-un astfel de caz. Candidatul primeşte în schimb gratuit tot felul de facilităţi de propagandă inclusiv dreptul de a trimite gratuit prin poştă discursul său electoral. Aşadar, Asociaţia „Grupul Mondial patru" participă la alegeri nu pentru a cîştiga locul de deputat, ci pentru a se bucura de facilităţile oferite propagandei sale în acest caz. Ideea a găsit partizani şi în rîndurile unei asociaţii scriitoriceşti care doreşte să facă propagandă în vederea acceptării drepturilor membrilor săi... la împrumuturi publice.

Ce s-ar întîmpla dacă după aplicarea restructurării circumscripţiilor, care va aduce figuri noi în centre electorale, şi după epuizarea mandatului conservator, vor avea loc alegeri în care vor participa peste tot şi candidaţi neinteresaţi în postul de deputat, iar publicul, obosit de politicieni tradiţionali, va alege o majoritate din aceştia. Va fi parlamentul şi guvernul format de minoritatea care nu vrea să renunţe la prerogativele sale sau majoritatea va anunţa formarea Asociaţiei deputaţilor dezinteresaţi care va proclama ca un prim act guvernamental dreptul la propagandă gratuită ?

Problema cea mai importantă de clarificat după aceea este care anume dintre marile partide va adera la noua Asociaţie, partidul conservator sau cel laburist. Şi mai important, evident, va fi pe cine vor coopta cei dezinteresaţi.

Deocamdată fenomenele sînt în studiul strategilor electorali ai ambelor partide.

Ciinele poliţist — un aliat preţios în lupta împotriva contrabandei cu stupefiante — în plină acţiune la un punct de frontieră. În compartimentul pentru bagaje al unei maşini este ceva suspect...

Din culisele luptei împotriva traficanţilor de droguri

A FOST GĂSIT ŞI PACHETUL ARUNCAT PE FEREASTRĂ...

— Deschideţi! Poliţia!

Bătăilor stăruitoare în uşa apartamentului din Grande-Chaumière li se răspunse cu destulă întîrziere. Un tînăr deschise uşa şi, obraznic, îi întrebă pe poliţiştii brigăzii pariziene de luptă împotriva contrabandei cu stupefiante de ce îl deranjează, afirmînd, insinuant, că nu este singur...

Avînd mandat de percheziţie, agenţii intrară în apartament. Într-adevăr, Philippe Gaujard, 19 ani, avea un oaspete. O tînără secretară, Renée L. în vîrstă de 22 de ani. Cei doi încercau să pară nişte îndrăgostiţi pe care persoane nepermis de indiscrete îi stingheresc. Dar jocul lor părea destul de nefiresc şi poliţiştii nici nu-l luau în seamă. Ei priveau atent peste tot şi scotoceau acolo unde credeau că ar putea găsi drogurile pe care ştiau că le traficheză Gaujard. Un agent băgă de seamă că fereastra este deschisă. Se apropie de pervaz şi propuse să se facă investigaţii afară. Renée păru că se schimbă la faţă. În scurt timp, un poliţist aduse sus un pachetel. Înăuntru, aproximativ 200 grame de heroină!

Gaujard, despre care se bănuia că este contrabandist, fu arestat, la fel ca şi „prietena" sa. În felul acesta, brigada anti-drog continua să înainteze pe firul unei afaceri de trafic cu narcotice aflată la dosar de cîteva săptămîni.

De Gaujard, poliţia aflase cu puţin timp în urmă, datorită unei descinderi făcute într-o cafenea de pe strada Bonaparte. Acolo, sesizase cineva, André Rahal furnizează stupefiante clienţilor săi. Într-adevăr, Rahal fusese găsit cu doi narcomani intoxicaţi. Unul din ei dezvăluise că se drogheză şi la un prieten care locuieşte pe Grande-Chaumière 18.

În cursul interogatoriilor, Gaujard mărturisi că primeşte „marfă" de la un tip din Marsilia. Curînd, se contură identitatea acestuia : Marcel Paneguilla, în vîrstă de 26 ani. Dar, cînd fu arestat, nu se găsi nimic compromiţător asupra sa şi nici la domiciliu. Într-un tîrziu, se descoperi că mai are un complice şi abia la locuinţa acestuia au fost găsite pachete conţinînd 4,4 kilograme de heroină, precum şi suma de 70 000 franci, reprezentînd valoarea drogului deja vîndut.

În prezent, poliţia continuă investigaţiile pentru a găsi şi sursa de unde Paneguilla se aproviziona cu heroină...

U. V.

Traversarea Atlanticului cu balonul a eşuat

„Coborîm... Vă vom chema din nou cînd vom atinge suprafaţa apei..."

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care le-au transmis prin radio pasagerii balonului „Viaţa liberă", care au încercat să stabilească un nou record mondial de navigaţie aeriană. Plecînd de la Long Island, de pe ţărmul american, ei au intenţionat să ajungă — într-un răstimp apreciat între patru şi 14 zile — pe continentul european. O asemenea performanţă ar fi echivalat cu doborîrea recordului de distanţă stabilit în anul 1914 de opt navigatori germani care au călătorit cu balonul o distanţă de 1896 mile.

Temerarii călători de pe „Viaţa liberă" au fost un constructor aeronautic englez Malcolm Brighton în vîrstă de 32 de ani şi prietenii săi americani Rodney Anderson şi soţia lui Pamela Brown. Ei au construit un balon special — de clasa a opta — menit să le asigure cele mai bune condiţiuni de transport şi un maximum de siguranţă posibil pe apă. În el au fost încărcate o barcă pneumatică, colaci de salvare, aparate de radio emisie şi recepţie, instrumente de navigaţie, alimente, o puşcă, medicamente, o chitară, chiar şi o sticlă cu... coniac vechi de 30 de ani, menit să fie consumat la sosirea pe ţărmul european.

Din păcate, expediţia a eşuat şi, se pare, chiar într-un mod tragic. Plecată într-o duminică — la 20 septembrie — din Long Island, aeronava a transmis ultimul ei mesaj în ziua următoare, anunţînd că, din cauza unor vînturi reci, balonul a coborît de la 10.000 de picioare la o altitudine de 600 picioare şi că mişcarea descendentă continuă. În acel moment, cei trei călători se găseau la o depărtare de 800 mile de ţărm.

După primirea mesajului autorităţile de coastă au început o amplă acţiune de salvare. A fost stabilită o zonă de cercetare în care au fost trimise trei şalupe rapide şi 14 avioane, pentru a găsi uriaşul balon colorat în portocaliu, galben şi alb. Dar nicăieri nu a fost semnalată vreo urmă a expediţiei. Valurile mari şi vîntul puternic, ca şi vizibilitatea redusă au îngreunat mult investigaţiile.

După mai multe zile de cercetări, acţiunea de salvare a fost oprită, fiind ulterior reluată.

Au pierit oare în împrejurări ce nu pot fi încă stabilite? Sau, poate, s-au salvat dar nu au putut încă să comunice aceasta ?

COŞMARUL

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

— E un coşmar — îşi repeta într-una. Şi cu toate astea nu era convins. Imaginile care i se perindau erau atît de reale că dacă s-ar fi gîndit... Dar nu ! Ar fi fost înspăimîntător.

— Cu toate astea femeia aceea de pe scaun este maică-mea... comentă pentru sine.

Îi observă ochii roşii şi paloarea feţii. Bărbatul de lîngă ea îl recunoscu, era tatăl său. Se apleca de fiecare dată spre soţie şi-l mîngîia fruntea în timp ce ea îşi ştergea lacrimile cu o batistă cu margini negre şi se întorcea mereu ca să-l salute pe noii veniţi.

Lumea continua să vină. Prin perdele intra aerul proaspăt, care făcea să pîlpîie luminările. Privi persoanele care stăteau în picioare în faţa lui. Păreau făcute din ceară. Îşi recunoscu verişoara, Carmela, absorbită în rugăciune şi se întreba de ce toţi sînt atît de trişti. Murise probabil cineva, o rudă... dar cine? Prin pleoapele întredeschise spionă figura celor prezenţi. Îi recunoscu unul cîte unul. Se părea că lipseşte doar el!

— Dar îi văd — îşi spuse disperat. Îi văd şi le simt prezenţa, deci sînt şi eu printre ei !

La această concluzie un semn de întrebare copleşitor puse stăpînire pe el.

— De ce — se întrebă — pun în dubiu prezenţa mea? N-ol fi eu... mortul ! Trebuie să sfîrşesc cu acest coşmar, să mă trezesc, să desfac larg perdelele şi să trag aer curat în plămîni Dar este oare un coşmar? Căută să se concentreze asupra sa.

— Mă numesc José Pereira Viana — îşi repetă de cîteva ori. Am treizeci de ani, sînt burlac şi lucrez cîmpul. Ieriseară, în circiuma lui Don Felipe între un pahar şi altul m-am certat cu Agostinho De Braganca, băiatul bărbierului. Într-un acces de furie i-am tras cîteva, am ieşit din local, coborînd treptele, m-am împiedicat, am căzut şi m-am lovit cu capul, de trotuar. Cînd mi-am pipăit fruntea m-am murdărit cu sînge. Pe urmă cred c-am leşinat...

Îl văzu întrînd pe preot urmat de omul de la pompele funebre. Ajutată de soţ, mama se ridică cu greu şi veni spre el. Cu faţa răvăşită femeia se sprijini de cocşiug, se aplecă şi îl sărută. El simţi atingerea uşoară pe obraji şi în clipa aceea teribila bănuială explodă în el în toată realitatea ei halucinantă. Toţi cei din încăpere îl credeau mort şi se pregăteau să-l îngroape!

— Mamă! Mamă! — ar fi vrut să urle, dar limba rămînea imobilă, insensibilă ca o piatră. Acum îl sărută tatăl. Pe urmă preotul îl binecuvîntă. Omul de la pompele funebre ridică uşor capacul şi avansă atent să nu răstoarne candelabrele.

— Nu! Nu! Dumnezeule, ce faceţi? Sînt viu! Viu! bîlbîi cu toate disperarea de care era în stare.

Dar nu fusese auzit. Capacul se închise peste el. Simţi că se sufocă. Auzi clar cum intră cuiele în lemn. Încercă să se mişte, să ridice un braţ dar muşchii nu-l ascultau.

— Dumnezeule... mă îngroapă de viu!

★

— Tu eşti, Agostinho ? Dacă ai şti ce coşmar !

— N-a fost un coşmar — îi răspunse amicul. Tocmai te duceau. Am sosit în ultimul moment. Îţi aminteşti? Ne certasem şi mă rodea conştiinţa. Am vrut să te văd. Am insistat. Cînd au desfăcut capacul, te-ai ridicat clătinîndu-te ameţit ca un peşte pe uscat... Ce spaimă!... Şi doctorul continua să susţină că erai clinic mort!

S-a petrecut la Niteroi (Brazilia) la 1 august 1970

(Din „Domenica del Corriere")

• DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI •

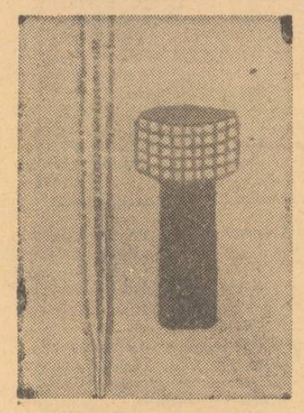

O firmă din New York a prezentat un nou tip de termometru foarte original (în imaginea de sus, alături de un termometru clasic). Noul termometru se prezintă sub forma unei coale de hîrtie acoperită cu un strat de masă plastică pe care sînt înscrise cîteva cifre. Fiecare cifră la rîndul ei este acoperită cu o soluţie specială a cărei temperatură de topire este cunoscută. Cînd se ia temperatura bolnavului, cifrele devin treptat vizibile, corespunzînd gradului de temperatură, pînă cînd termometrul indică temperatura exactă. Procesul de măsurare a temperaturii nu durează decît cîteva secunde. Termometrul este destinat unei singure folosiri.

La Londra a fost organizat un original concurs rezervat celor mai frumoase mame gravide... Premiul I l-a obţinut Pieneke Walduck, în vîrstă de 23 de ani (dreapta), urmată de Sue Oliver. Premiile oferite de organizatori cuprindeau îmbrăcăminte pentru noi născuţi, produse dietetice pentru copii etc.

CEL MAI MARE SUCCES la un recent salon internaţional de păsări care s-a ţinut la Paris l-a repurtat un cetăţean care a prezentat doi papagali care vorbeau în... duet ! Performanţă într-adevăr remarcabilă dacă ţinem seama că ceea ce spuneau era perfect sincronizat şi mai ales că demonstraţia lor s-a repetat în fiecare zi, în prezenţa a mii de oameni. Proprietarul lor, Pierre Warenton, a primit nenumărate oferte de cumpărare, dar le-a respins pe toate. A făgăduit însă că va studia posibilitatea să-i prezinte pe scena unui teatru de varietăţi.

LOCŢIITORUL şerifului din Tyler (S.U.A.) a fost nevoit să demisioneze din funcţia lui. Cu prilejul unui atac tîlhăresc a fost arestată şi o femeie tînără, care era soţia sa.

LA SIDNEY, în Australia, a fost furat automobilul unui zoolog. Nu se mai ştie nimic. Păcat ! Ar fi interesant de ştiut cum s-au descurcat hoţii cînd au deschis casetele din maşină. Erau pline cu şerpi veninoşi.

Proprietarul unui magazin din Londra s-a gîndit că poate obţine o vînzare mai substanţială a mărfurilor sale dacă va instala în vitrină un manechin... în carne şi oase ! Surpriza trecătorilor a fost desigur mare, iar aglomeraţia din faţa vitrinei a provocat în mod firesc şi creşterea numărului de cumpărători.

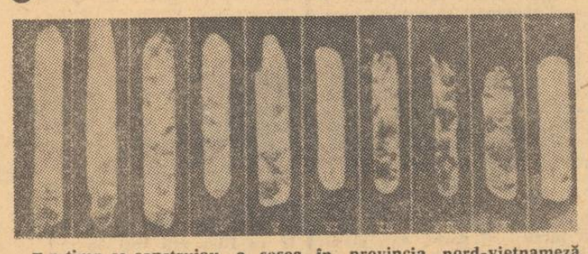

În timp ce construiau o şosea în provincia nord-vietnameză Darlac, în sectorul localităţii Lieng Krak, muncitorii au făcut o descoperire considerată de istorici deosebit de interesantă : un xilofon compus din 11 plăci din... piatră. Din acestea, zece s-au păstrat în stare perfectă. Lungimea lor este cuprinsă între 65,5 centimetri şi 101,7 centimetri, în timp ce lăţimea variază de la 10,6 centimetri la 15,8 centimetri. Dacă cea mai mică cîntăreşte 4,8 kilograme, cea mai mare are o greutate cu aproape şapte kilograme mai mult. Sunetele produse, cu ajutorul acestui instrument muzical, au înălţimea de două octave.

După aprecierile savanţilor, instrumentul muzical descoperit în R. D Vietnam ar avea o „vîrstă" cuprinsă între 5000 şi 8000 de ani. Vîrsta, dimensiunile, materialul din care sînt executate, ca şi sunetele ce le produc cele 11 plăci din piatră, ce compun milenarul xilofon, au atras atenţia muzicologilor şi arheologilor, care-l consideră cel mai vechi instrument muzical de acest gen din lume.

MUZICA beat sau dodecafonică ucide plantele, a descoperit un biolog american din Denver — Colorado. Culturile tratate într-un mediu unde se puneau astfel de discuri, se uscau complet, în timp ce altele „tratate" cu muzică romantică înfloreau văzînd cu ochii.

SHRI SWAMI YOGIJI DEWAN, şef al unei secte religioase indiene în vîrstă de 80 de ani, a depus un jurămînt că nu va privi niciodată de aproape o femeie. Urmînd să plece cu avionul a cumpărat pentru suma de 9 600 dolari toate locurile din clasa I, numai pentru a avea siguranţa că nu va da ochii cu nici o pasageră.

ITALIENII au ales pentru prima lor navă atomică numele renumitului cercetător atomic Enrico Fermi. Nava urmează să aibă o lungime de 175 m, un tonaj de 18 000, o viteză de 20 noduri. Fermi va fi o navă comercială experimentală pentru care 90% din materiale şi piese sînt livrate de uzine italiene. Şi reactorul special se pregăteşte la un institut din apropierea Romei.

Ca să nu aibă „timpi morţi" în perioada deplasărilor, pianistul francez Claude Cannes şi-a amenajat în automobilul său un loc pentru o mică pianină la care exersează pe drum...

De curînd, doamna Christine Jackson din Sheffield, Anglia, a fost trezită noaptea de nişte frînturi de vorbe pronunţate în somn de soţul ei. Devenind atentă, ea şi-a dat seama, uluită, că bărbatul pomeneşte despre un furt pe care l-ar fi comis la mătuşa lui, Jessie, o femeie bătrînă în vîrstă de 69 de ani. Dădea chiar amănunte. Cum şi-a procurat cheia locuinţei, cum a pîndit, să se convingă că nu e nimeni acasă, şi cum a deschis cufărul în care Bessie îşi păstra economiile de o viaţă. La sfîrşit, povesti, tot în somn, că ascunsese totul sub scaunul din spate al maşinii sale... Christine se sculă imediat din pat şi, fără să facă zgomot, ieşi afară şi controlă locul indicat. Cele furate — bani, bijuterii — se găseau într-adevăr acolo... Le luă, le ascunse în casă şi apoi îşi trezi bărbatul, pentru a-l obliga să înapoieze bunurile. Dar pînă să-l convingă, sosi şi poliţia. Astfel că Eric Jackson, 26 de ani, de meserie şofer, a fost condamnat ulterior la 12 luni închisoare...

Vreţi să ştiţi ce face tînăra japoneză din fotografia de mai sus ? Michuko Natue, aşa o cheamă, îşi caută un nas potrivit care să-i vină bine. De ce îi trebuie unei atît de drăguţe tinere un nas nou ? Pentru că moda japoneză recomandă acum nasuri europene şi întrucît doreşte şi ea să fie „la curent cu moda", Michuko a venit la Salonul de frumuseţe din Tokio unde a fost poftită la „camera celor zece mii de nasuri". O vastă încăpere cu mii şi mii de măşti. Înaintea operaţiei de chirurgie estetică, Michuko deslueşte cu ajutorul măştilor şi al oglinzii, viitoarea sa fizionomie, viitorul său chip.

TELEVIZIUNEA maghiară colaborează cu organele de securitate la căutarea unor persoane dispărute care au comis delicte şi se ascund undeva şi asupra cărora s-au emis mandate de arestare. Pe ecranul televizoarelor apare fotografia persoanelor căutate, iar crainicul relatează detalii despre ele. Încă în aceeaşi zi de regulă cineva transmite televiziunii sau organelor de securitate ştiri în legătură cu asemenea persoane. Emisiunea se numeşte „Lumină albastră".

EXISTĂ apă care nu fierbe şi nu îngheaţă. Este vorba de o apă care este de 15 ori mai viscoasă şi de 1,4 ori mai densă decît cea obişnuită. Ea se evaporează la 500°C iar la 800°C ea se lichefiază, îngheţînd la 40°C. Această substanţă, descoperită de acad. Boris V. Deriagin (U.R.S.S.) a fost produsă deocamdată în cantităţi infinitesimale. Dar autorul ei şi-a cucerit o faimă mare în urma acestei descoperiri. Apa conţine bor, siliciu, calciu, azot şi sulf. Impurităţile ei explică de altfel temperaturile joase la care îngheaţă această apă. Cînd această apă va putea fi produsă pe scară industrială, se va îmbogăţi gama de materiale plastice, deoarece după evaporarea apei viscoase pe fund rămîne un reziduu ce constituie un nou material plastic cu aplicaţii multiple.

În Anglia s-a pus la punct un aparat portabil cu oxigen care poate fi folosit în oraşele puternic industrializate, unde aerul este viciat din cauza smogului. Posesorii pot, prin aplicarea aparatului pe faţă, să aspire oxigen. Ideea folosirii acestor originale tuburi cu oxigen a venit din Japonia, unde ele sînt foarte răspîndite

Tînăra din imagine, are 23 de ani, este înaltă de 1,70 metri şi cîntăreşte 106 kilograme ! Pentru Fan Fulenwider, această problemă nu constituie o dramă, aşa cum s-ar putea crede. Ea lucrează ca model fotografic pentru o asociaţie din S.U.A., care şi-a propus să vină în sprijinul persoanelor foarte grase.

ÎNGRIJORAT de frecvenţa furturilor din magazin un librar englez a găsit o soluţie interesantă. În fiecare carte expusă a introdus o bandă subţire magnetizată care provoacă închiderea automată a uşilor dacă nu este neutralizată cu un dispozitiv special la casă, în momentul plăţii.

TAINELE MISTERIOSULUI „ARUNCĂTOR DE FLĂCĂRI" AL SCARABEULUI

Natura a înzestrat multe insecte cu arme redutabile, care să le apere de duşmanii cei mai de temut. Este cazul scarabeului „aruncător de flăcări" din America Latină, o insectă din ordinul coleopterelor, capabilă să împrăştie un lichid incendiator asupra duşmanilor săi. „Racheta biologică" a scarabeului proiectează asupra duşmanului un jet de chinonă (produs caustic şi veninos) nu numai cu presiune, dar şi la o temperatură de o sută de grade Celsius !

Secretul acestei misterioase arme naturale a fost descifrat recent de o echipă de cercetători de la Universitatea Cornell (S.U.A.). Este vorba de o pereche de glande speciale, situate la extremitatea abdomenului insectei. Fiecare glandă se compune din două părţi : un rezervor care conţine o soluţie apoasă de hidrochinonă şi peroxid de hidrogen şi un vestibul în care se află un veritabil catalizator, capabil să provoace o rapidă reacţie a hidrochinonei cu peroxidul. Printr-o simplă comprimare a rezervorului său, scarabeul lasă să treacă o parte din soluţia apoasă în vestibul şi reacţia se produce instantaneu. Hidrochinona se descompune în chinonă, cu eliberarea unor însemnate cantităţi de oxigen şi căldură. Sub presiunea oxigenului, care devine un veritabil gaz propulsor, chinona este proiectată asupra duşmanului.

De menţionat că chinona are proprietăţi caustice şi la rece, dar sub forma unui jet fierbinte acţiunea ei e mult mai eficientă, îmbunătăţind efectiv potenţialul defensiv al insectei. O singură întrebare a rămas fără răspuns : cum procedează mica vieţuitoare pentru a nu se răni ea însăşi ? Se pare că „aruncătorul de flăcări" al scarabeului este realizat dintr-un material rezistent atît la căldură, cît şi la substanţe toxice şi caustice.

CARTEA

ALEXANDRU MITRU —

UN SCRIITOR POPULAR

de Boris BUZILĂ

Nu sîntem în posesia rezultatelor unui sondaj de popularitate, n-am întreprins investigații de tipul „numiți-ne zece autori dintre cei ce vă vin acum în minte", dar dacă le-am face sîntem convinși că Alexandru Mitru n-ar lipsi de pe listă, înaintea multor colegi de breaslă răsfățați de critică și cu o mai voluminoasă bibliografie la activul lor. Abstracție făcînd, pentru moment, de pagina scrisă, explicația trebuie deslușită, cred, în condițiile în care s-a produs consacrarea autorului nostru ca povestitor de legende istorice prin intermediul radioului. Acum cincisprezece ani, Alexandru Mitru devenise un fel de Șeherezadă radiofonică, și timpul cît s-a bucurat de această ipostază i-a îngăduit să înșire bob cu bob ca într-un somptuos colier, marile legende ale lumii. Dar — vorba dictonului — Verba volant — și poate că odată cu verbul care și-a luat zborul în eter s-ar fi risipit și faima scriitorului, dacă n-ar fi fost întărită de cuvîntul pus pe hîrtie : 26 de cărți, afară de rediții, și tălmăciri în alte limbi, numărate din 1954, anul apariției volumului „Copiii muntelui de aur", considerat de scriitor drept cap de serie în genul pe care-l cultivă acum.

— În esență, ce sînteți dumneavoastră, stimate Alexandru Mitru ? Ar vrea oare scriitorul să se definească pe sine ?

— Mă puneți într-o situație delicată... Nimic mai greu pentru un autor decît să se definească pe sine, fără părtinire și mai ales fără trufie. Ne-ar sta mai bine cred să dăm glas aspirațiilor, nu definițiilor peremptorii. În ceea ce mă privește, aș vrea să fiu un scriitor pentru toate vîrstele, așa cum spuneați chiar dumneavoastră într-o recenzie la „Săgeata căpitanului Ion". De altfel, sutele de scrisori pe care le păstrez în mapele mele și la care mă întorc întotdeauna cu deosebită plăcere, provin de la cititori realmente de toate vîrstele, — de la școlari, la octogenari ! — îndreptățindu-mă să nu consider mărturisirea pe care v-am făcut-o o simplă și vană ambiție.

— Căutînd să vă cunosc trecutul literar, v-am descoperit debutul editorial prin 1933 cu volumul „Păpușa" — o proză obișnuită, înțelegînd prin aceasta că nu de inspirație istorică. Cînd ați avut revelația folclorului istoric ?

— Poate că în timpul studiilor universitare, poate că mai demult... Eram în clasa întîi, elev al unui cunoscut liceu craiovean — episodul este atît de îndepărtat încît vai ! aproape că ține și el de legendă, de legendarul autobiografic ; profesorul de istorie și-a început lecțiile cu tradiționala expunere despre Egiptul antic, care m-a fermecat. Reproducînd-o, la îndemnul său, am căpătat primul zece de licean. După trei ani, în clasa a IV-a (era prin 1929), o poezie intrată în concursul de literatură al „Tinerimii române" mi-a fost premiată. Apoi, încurajat de Ion Dongorozzi, am colaborat la revista „Ramuri". Revelația folclorului am avut-o însă la facultate unde am urmat „în principal" literatura română veche, cu Ștefan Ciobanu, N. Cartojan, D. Caracostea și „în secundar" istoria.

— După o fructuoasă muncă de popularizare prin intermediul povestirii istorice a mitologiei universale, preocupările dumneavoastră par să se îndrepte mai stăruitor spre folclorul autohton de inspirație istorică. O dovedesc „Săgeata căpitanului Ion", lucrare distinsă cu un premiu al Uniunii Scriitorilor, și de curînd „Vulturii de foc". V-aș ruga să ne destăinuiți cîteva detalii de metodologie artistică. În ce măsură folosiți istoriografia consacrată, în ce măsură pe cea apocrifă, înțelegînd prin aceasta în primul rînd folclorul istoric?

— Sadoveanu spune undeva că adevărata istorie este aceea pe care o face poporul. Limitînd discuția la domeniul care ne interesează, eu sînt obligat să țin seama de izvoarele scrise ale științei istorice, dar în același timp nu pot face abstracție nici de istoria elaborată efectiv de popor, de ceea ce numiți „sursele apocrife". Nenumărate exemple în care literatura a înfrumusețat, autentificat și corectat chiar istoria, prin legendă, mă scutesc să-mi apăr prea mult cauza. Așa cum o găsim atestată documentar, istoria Cidului este banală și meschină : transfigurată de fantezia populară, ea capătă impresionante reverberații. M-a pasionat întotdeauna în legătură cu un personaj istoric sau legendar ce gîndește, cum și-l imaginează, ce pune pe seama lui poporul. Am căutat izvoarele populare, variantele neconsacrate, chiar și atunci cînd lucrurile păreau definitiv clasate prin existența schemelor canonizate. În legendele din ciclul „Cavalerii mesei rotunde", versiunea consacrată indică, de pildă, piața din fața unei biserici drept locul de desfășurare al unui episod cu semnificație simbolică — găsirea paloșului. Alte vechi narațiuni spun însă că regele Artur și-ar fi aflat sabia în gheare unui vultur, amănunt de natură să împrumute altfel de sugestii momentului respectiv ; eu m-am oprit la această versiune, considerînd că reprezintă mai bine eposul și ethosul popular, după cum am făcut și cu una din cele 11 variante studiate de mine ale legendei lui Siegfrid.

Și în folclorul istoric național m-a pasionat un caz de flagrantă neconcordanță între informația documentară și cea scrisă, consacrată prin tradiție. Este vorba de Vlad Țepeș, pe care cronicile, îndeosebi cele străine, ni-l descriu exclusiv ca pe un om singeros, o viziune reflectînd întocmai punctul de vedere al celor pe care voievodul valah i-a violentat. Se știe că astfel de izvoare documentare, scrise pe alte meleaguri, cu părtinire și reproducînd nenumărate inexactități și exagerări, au acreditat ficțiunea istorică denigratoare a lui Dracula, avînd pînă în zilele noastre o largă circulație în Occident, în literatură și mai recent în film. Eu nu-i recunosc voievodului nostru aceste trăsături, fiind îndemnat să văd în el mai cu seamă o figură romantică. M-a pasionat, de asemenea, o altă personalitate contemporană lui Vlad Țepeș, aceea a „căpitanului Ion", protagonistul ultimelor mele două cărți.

Materialul brut al acestora mi-a fost oferit de folclorul epic cules de mine la fața locului, pe malul Oltului, între Cozia și Rm. Vîlcea și în zona Tismanei. Este o specie de folclor care mai rezervă încă cercetătorului mari surprize.

— Fidelitatea absolută față de spiritul popular al motivelor istorice care vă solicită ar putea duce la despersonalizarea scriitorului ; redus efectiv la funcția de povestitor, de ordinul al doilea, dacă acesta n-ar ști sau ar renunța la rîndu-i să-și pună pecetea propriei individualități. În cazul dumneavoastră, care credeți că vă este nota distinctă, particularizatoare ?

— Strădania de a scoate la lumină acele motive și întîmplări care prin substanța lor se arată adînc înfipte în gîndirea și sensibilitatea populară, caut să o împletesc cu dorința de a mă exprima cît mai adecvat pe mine însumi. Sînt o structură puțin romantică și cine citește cărțile mele nu poate să nu observe acest lucru ca și permanența în fiecare dintre ele a unui acut dramatism, exprimat adesea în ipostaze dureroase. Cineva îmi reproșa odată că chiar și o fabulă pentru copii cum este „Dovleacul și vița" nu poate fi citită fără a încerca la un moment dat un sentiment de durere, iar un corespondent de vîrstă școlară îmi scria că, citind multe episoade din cărțile mele, l-au podidit lacrimile... Cred că împotriva durerii se poate lupta foarte bine spunînd pe nume lucrurilor dureroase. În cărțile pe care le scriu acum, această idee apare deosebit de pregnant, dat fiind destinul personalităților despre care vorbesc : Miron Costin și Tudor Vladimirescu. Lupta și jertfa amîndorura constituie exemple înălțătoare de supunere a durerii — a celor mai grele vicisitudini ridicate în calea lor de vitregia vremurilor și de neînțelegerea oamenilor — prin lupta — împinsă pînă la supremul sacrificiu.

— Ați prefigurat implicit două proiecte literare, altele mai aveți ?

— În primă urgență — un roman din viața liceului de azi : „Veșnicia durează pînă în zori" și scenariul unui spectacol pentru teatrul de păpuși pe tema mitului prometeic.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

TEATRUL „C. I. NOTTARA"

„REBELUL"

(Fratele meu cu solzi de aur)

Preferam spectatori, nu actori !
(Emil Hossu și autorul Ion Omescu)

TEATRUL DE ESTRADĂ CONSTANȚA

„NU AVEȚI UN CAP ÎN PLUS?"

revistă de Sașa Georgescu și Ion Maximilian

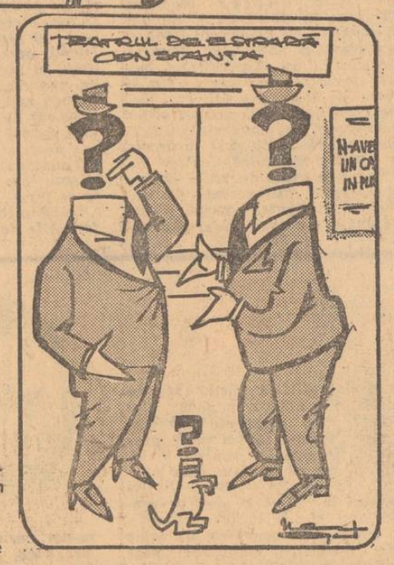

Autorii la ananghie

O convorbire în exclusivitate pentru „Magazin" cu „RĂZBUNĂTOAREA" TARA KING

Cîteva rînduri de la Linda Thorson pentru admiratorii din România

În ziua cînd, cu foarte puțin timp în urmă, soseam în vechea cetate universitară Cambridge, afișele mari, fluturașii multicolori de hîrtie răspîndiți prin cafenele, postul local de radio și studioul teritorial de televiziune „Anglia" anunțau, drept senzație, apariția într-o comedie teatrală a Lindei Thorson — „T.V." 's Avenger Girl" — fața din popularul serial „Răzbunătorii". Mărturisesc că nici recomandările lui Harold Hobson din „Sunday Times", nici elogiile aduse de criticul Philip Wallace, după care jocul tinerei actrițe era o surpriză, un veritabil succes, nu m-ar fi îndemnat poate să intru în teatrul municipal dacă nu era curiozitatea de a compara „pe viu" imaginea reală a vedetei din filmele proiectate și la noi, cu cea a actriței care apărea acum la rampă.

Extrem de amabil, regizorul Michael Antony face introducerea.

— Deci, vreți să o cunoașteți pe Linda ?.. În cîteva minute sper să fie aici. Mi-a telefonat din Norwich că interviul înregistrat la televiziune s-a încheiat și că a pornit cu toată viteza spre Cambridge, unde astăseară avem primul spectacol.

— Dacă nu mă înșel, de abia ați sosit cu toții de la Londra. Înseamnă că Linda a făcut azi cîteva sute de kilometri. Nu e prea mult ?

— Pentru ea, nu. În fiecare zi o puteți vedea alergînd cel puțin trei mile...

— Dv. ați distribuit-o pe Linda Thorson într-o comedie. Mă întreb dacă nu cumva este prea riscant, avînd în vedere că a devenit extrem de cunoscută marelui public în rolul Tarei King ?

— Sper să vă convingeți personal că Linda nu este un star artificial, fabricat pe platourile televiziunii, ci o actriță înzestrată și polivalentă. Apariția în „Răzbunătorii" constituie o simplă etapă în formarea ei actoricească. Să nu uităm că în acest serial au jucat pe rînd Hanour Black și Diana Rigg, amîndouă actrițe de primă mînă. Dacă ține bine minte, Diana Rigg a făcut un turneu acum cîțiva ani în România cu celebrul „Royal Shakespeare Theatre". Așa că...

Cu siguranță că dialogul care demarase atît de repede ar fi continuat dacă în acel moment nu și-ar fi făcut apariția în cabină Linda Thorson. Aveam în față o tînără, înaltă. Părul vîlvoi încadra o față de liceeană. O rog să accepte un interviu pentru revista „Magazin" din București.

— Probabil, îmi răspunde zîmbind, deoarece „Răzbunătorii" a rulat și în România ?

— Exact. Cunoașteți cumva în cîte țări a fost proiectat serialul ?

— În 89. Serialul nostru nu a fost conceput în exclusivitate pentru televiziune. Tras pe peliculă de 35 mm., a fost prezentat la multe cinematografe din lume, cu deosebire în Japonia, unde spectacolul era alcătuit din cîte două episoade.

— După Diana Rigg, în cîte episoade ați apărut dv. ?

— În 33. Adică am turnat timp de doi ani, lucrînd în medie cîte o serie la două săptămîni. Sincer vorbind, la început eram entuziasmată de idee, dar după aceea m-a înfricoșat. Mi se pretindea să fac cu mult mai mult decît învățasem ca studentă la Academia Regală de Artă Dramatică. Într-un timp scurt a trebuit să învăț luptele, jiu-jitsul, caratele, călăria și... boxul ! Într-o scenă, printre primele, desigur, trebuind să-l „apăr" pe mister Steed, m-am pomenit cu o lovitură zdravănă în bărbie care pur și simplu m-a făcut k.o. A fost o lecție pe care n-am s-o uit. Din fericire, nu am fost încă obligată, în realitate, să pun în aplicare tot ceea ce am învățat atunci...

— Se discută mult despre influența nefastă a filmelor violente asupra tineretului. Apropo de filmul „Răzbunătorii" v-ați gîndit vreodată la așa ceva ?

— Da, asta este o problemă din cele mai serioase. Personal, detest filmele de această categorie și vreau să cred că serialul nostru a fost privit așa cum am intenționat noi : adică puțin ironic, puțin amuzant și mai ales, ca o demonstrație că inteligența este superioară violenței. Mulți, foarte mulți copii îmi scriu și văd că ei au înțeles aceasta. Nu voi juca niciodată într-un film, indiferent de ofertă, trădîndu-mi convingerile !

— Chiar doream să vă întreb, în ce film veți mai apare ?

— Voi turna la Hollywood un western, după care mi-aș dori ceva foarte serios. De exemplu, o ecranizare după o carte bună, așa cum cei de la B.B.C. au mai făcut-o. Visul meu este să apar într-o nouă distribuție a atît de cunoscutului „La răscruce de vînturi", unde o Vivien Leigh sau un Clark Gable și-au cîștigat pentru totdeauna celebritatea.

— Într-un fel, ați dobîndit și dv. celebritatea.

— E cu totul altceva. De la televizor te cunoaște multă lume, te arată cu degetul pe stradă, te oprește chiar uneori, cu convingerea că faci parte din prietenii buni ai casei. M-a amuzat cînd o tînără, în metrou, mi-a spus rizînd. „Hello, Linda ! Îți plac perdelele pe care mi le-am instalat ieri ?" „Dar nu am fost niciodată în casa d-stră, doamnă..." „Ai uitat, Linda, mi-a răspuns, tu vii în fiecare săptămînă pe la noi(!)"

— Vi se pare celebritatea o povară ?

— Depinde. E mai greu să te menții, decît să devii celebru.

— Cum să interpretăm oare reîntoarcerea Lindei Thorson la teatru ? Ca o fugă de televiziune ?

— Nu chiar, deși o spun deschis că, înainte de orice, prefer teatrul. Doar el îți dă posibilitatea să înfrunți direct publicul. Acum trei ani, după absolvire, am dorit mult să joc în piesa lui Osborne „Hotelul din Amsterdam" și „Slugă la doi stăpîni" de Goldoni. Ocazia mi s-a oferit la Bristol și primele satisfacții mi le-a dăruit teatrul. Lui îi voi fi în continuare fidelă.

— Nu v-am auzit, dar se spune aici în Anglia că aveți calități de interpretă vocală pentru muzica „pop".

— Este o altă pasiune de a mea. Venerez muzica lui Beethoven dar ca interpretă nu mă pot apropia decît de muzica „pop". Zilele trecute, de altfel, am terminat imprimarea unui disc și sper că el va fi lansat curînd.

— Acceptați cîteva întrebări dincolo de profesiune ?

— Cu plăcere.

— Ce culoare preferați ?

— Verde. Deși îmbrac numai haine alb-negru. Poate pentrucă îmi plac contrastele.

— Pictorul preferat ?

— Botticelli și Van Dyk.

— De ce vi se spune aici „Canadiana" ?

— Pentru simplul motiv că sînt ...canadiană, născută la Toronto. În Anglia am venit pentru studii acum șase ani. Am obținut imediat după absolvire roluri în teatrul din Bristol, a venit apoi televiziunea așa că am rămas...

— Aveți timp pentru viața d-stră personală ?

— Nu, domnule, și asta e foarte rău. De doi ani n-am mai avut concediu. Mă simt obosită. Ritmul de lucru e foarte alert. Cred că este suficient să vă spun că, atunci cînd turnam „Răzbunătorii", ziua de muncă începea la 5,30 dimineața și se încheia tîrziu, după orele 18.

— Floarea preferată ?

— Trandafirii galbeni. Un bun prieten român mi-a spus că aveți o țară cu multă verdeață și flori. N-ar fi exclus ca la anul să le culeg chiar eu, la fața locului...

Și, cu un suris fermecător, Linda Thorson mă roagă să încredințez tiparului mesajul de mai sus, în manuscris, adresat publicului românesc.

Aristide BUHOIU

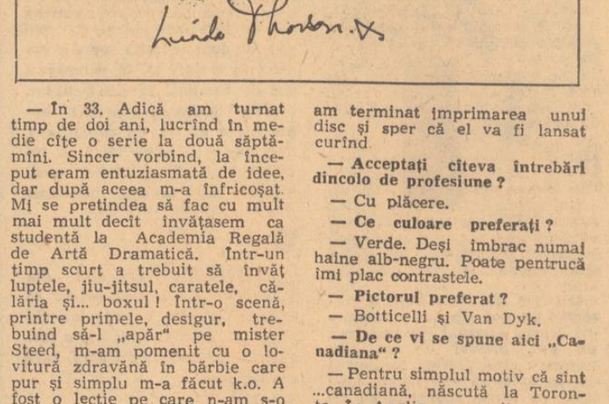

„Dragi prieteni, toată dragostea mea pentru voi. Sper să vă văd curînd. Cu drag, Linda Thorson".

DIN POLINEZIA LA BUCUREȘTI

Destăinuirile lui Nikolai Michoutouchkine

Cînd am început acest interviu eram convinsă că voi vorbi cu un oceanograf. Încercam în zadar să-mi aduc aminte de toate tele-enciclopediile cu rechini răi și alge marine bune... Așa că m-am scuzat imediat :

— Știți, eu nu mă pricep în oceanografie...

— Nici eu, răspunde prompt interlocutorul meu.

Nikolai Michoutouchkine — pentru că așa îl cheamă pe acest „artist-pictor și colecționar francez", cum se caracterizează singur — vine de departe, de foarte departe. Din acele insule situate între Australia și Arhipelagul Polinezian, între Noua Guinee, Hawai și Insula Paștelui.

— Sînt poate prima persoană care vine în țara dv. de atît de departe. Trăiesc și lucrez în Pacific — adică, pictez, explorez, dar nu oceane ! Cel mai mult mă interesează oamenii, obiceiurile, arta și cultura lor.

— De cînd v-ați descoperit vocația de artist-călător și artist-cercetător mai ales ?

— Cînd am terminat în 1953 studiile economice și artele frumoase, pe care le-am făcut paralel, m-am hotărît să plec într-o călătorie în Orientul Mijlociu, India și Extremul Orient. Pe drum, tot ce vedeam, mă atrăgea extraordinar de mult și mi-am descoperit astfel o înclinație pe care nu mi-o băniuiam pentru cercetările etnologice. Din 1957 și pînă astăzi „am bătut" toate insulele de la un cap la altul — din Noua Guinee, Noile Hebride, prin Samoa, Wallis, Fatuna, Tonga pînă în Arhipelagul Polinezian. În total 10 000 km. în diametru și 13 ani de cercetări asupra folclorului, obiceiurilor și naturii umane a locuitorilor. Am strîns o colecție de 5 000 de obiecte — o adevărată expoziție — cu care am călătorit în multe țări ale lumii. În 1967 am fost cu ea și la Paris, la Salonul Muzeului de artă modernă.

— Ce vă atrage cel mai mult în locurile unde trăiți și lucrați acum ?

— Totul. În special oamenii cu instinctul lor artistic deosebit cu nevoia estetică pe care am remarcat-o și în folclorul românesc, de a decora cel mai mic obiect de uz casnic sau personal, de a fertiliza frumosul oferindu-i noblețea utilului, conceput tot ca o categorie estetică.

— Pentru că ați amintit de folclorul românesc, cunoașteți ceva din arta noastră ?

— Pentru asta sînt aici. Această primă călătorie în România, deși prea scurtă pentru cîte aș fi avut de văzut, a fost o primă luare de contact cu arta țării dv., pe care o socotesc atît de interesantă, de vie, încît ceea ce îmi doresc cît mai repede, este o revenire și o mai aprofundată cunoaștere a folclorului și a poporului. Am văzut mănăstirile din nordul Moldovei, Maramureșul, regiunea Deltei Dunării și totul mi s-a părut foarte, foarte interesant. Ceea ce m-a încîntat — și acum vorbesc ca un colecționar — a fost Muzeul Satului. Este exact ceea ce mi-aș dori eu să pot realiza acolo la mine acasă.

— La dv. acasă ? Spuneați că sînteți francez...

— Și sînt. Dar am încercat să nu sufăr de o boală comună artiștilor care vin acolo în Pacific : gauguinita. Înțelegeți ce vreau să spun : eu sînt atras cu adevărat de oamenii de acolo, lucrez cu ei și pentru ei, am și elevi — pictori printre care un tînăr din insula Wallis, foarte talentat. N-am simțit niciodată prezența mea acolo ca pe un capriciu exotic.

— Pot să observ din fotografiile pe care mi le arătați că într-adevăr, nici ca pictor, nu sînteți de gauguinită. Nimic nu vă apropie de Gauguin, nici coloritul, nici măcar figurativul. Poate doar interesul pentru oameni.

— Poate. Sper și il doresc însă pe al meu, mai complex. Pe lîngă preocupările mele artistice încerc prin studii etnologice să salvez o civilizație pe cale de dispariție. De aceea muzeul din Pacific — cel pe care l-aș dori asemănător cu Muzeul Satului — eu îl consider de o reală necesitate. Aș vrea să „fixez" în el tot : cum trăiesc astăzi oamenii din aceste insule, cum se îmbracă, ce și cu ce mănîncă, absolut totul. Pentru că, după cum vă spuneam mai înainte, esteticul este perfect integrat în viața de zi cu zi a locuitorilor din acele insule.

— Și ce doriți să realizați mai întîi : să salvați pitorescul prin „fixare", să cercetați trecutul și prezentul cu armele științelor sociologice sau să ajutați prin artă și pedagogie — progresul ?

— Le doresc pe toate deodată. Să le realizez... mă străduiesc.

Rodica ALDULESCU

Avizier

de Mircea Radu Iacoban, (în regia lui Victor Tudor Popa, cu Viorel Comănici, Gheorghe M. Nuțescu, Melania Ursu, Carmen Galin, Dorel Vișan), „O femeie fără importanță" de Oscar Wilde (regia artistică : Ion Taub — cu Silvia Ghelan, Valentino Dain, Olimpia Arghir, Dorina Stanca, Melania Ursu), și „Un vis din noaptea miezului de vară" de Shakespeare (regia : Vlad Mugur — cu participarea Lilianei Tomescu), va urma „Ucigaș fără simbrie" de Eugen Ionescu (regia artistică : Vlad Mugur — cu colaborarea lui Radu Beligan), „Avram Iancu" de Al. Voitin (regia artistică Victor Tudor Popa, în rolul principal George Motoi), „Pisica în noaptea Anului Nou", de D. R. Popescu, „Adunarea femeilor" de Aristofan și „Poveste neterminată" de Alecu Popovici (regia : Rodica Radu).

● „Vasilache" a început. În numeroase orașe din țară a apărut zilele trecute mutra poznașă și nasul ascuțit al lui Vasilache, care anunță că a început Festivalul teatrului păpușăresc de amatori.

În București, echipa Clubului municipal al Sindicatelor Învățămînt și cele ale Caselor de cultură „2" și „5" au cucerit primele sufragii.

Ele vor participa la finala pe țară de la sfîrșitul anului.

● Liviu Ciulei tentează un nou „record" în piesa „Play Strindberg" de Dürrenmatt (după „Dansul morții") ; el joacă un rol principal, semnează decorurile, costumele și, evident, regia, deci patru funcții artistice. Un „record" asemănător deținuse cîndva V. I. Popa care, în „Tache, Ianke și Cadîr" semna regia, decorurile, juca rolul lui Cadîr și, evident, era autorul piesei.

● Teatrul Național din Craiova organizează o festivitate prilejuită de împlinirea a 45 de ani de activitate scenică a artistului emerit Manu Nedeianu.

Încă în anul 1929, Manu Nedeianu a fost chemat la Teatrul Național din Craiova. Palmaresul artistului cuprinde : patru premii de creație, ordine și medalii, titlul de artist emerit ; de asemenea, Manu Nedeianu a funcționat ca director al teatrului craiovean între anii 1956-1962. El a interpretat o gamă de roluri impresionante, atît ca număr cît, mai ales, surprinzătoare prin varietate de gen și stil.

● „Arca bunei speranțe" de Ion D. Sîrbu, una din cele mai jucate piese originale ale stagiunii, „navighează" pentru a doua oară prin țară într-un turneu de 30 de zile. „Arca" este pilotată de Teatrul Tineretului din Piatra Neamț și are la bord actorii : Adria Pamfil Almăjan, Olga Bucătaru, Cornel Nicoară, Alexandru Lazăr, Valentin Urițescu, Corneliu Dan Borcia și Leliu Săndulescu.

Orașele prin care trece „Arca bunei speranțe" în această lună și începutul lunii viitoare, sînt: Cîmpulung Moldovenesc, Năsăud, Turda, Aiud, Mediaș, Aiba Iulia, Sebeș, Orăștie, Lipova, Arad, Deva, Sibiu, Călimănești, Caracal, Pitești, Moreni, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Mangalia, Constanța, Tulcea, Cernavodă, Slobozia.

● La Teatrul Tineretului din Piatra Neamț o nouă lucrare din dramaturgia originală a intrat în lucru. E vorba de piesa „Duet" de Andi Andrieș, pusă în scenă de regizorul Gabriel Negri. În distribuție : Mitică Popescu, Dumitru Petroff, Sibylla Oarcea, Ion Muscă, Const. Cojocaru, Const. Ghenescu, Eronim Crișan și alții.

● Teatrul „Matei Millo" din Timișoara și-a deschis stagiunea cu „Travesti" de Aurel Baranga. Se repetă „Furtuna" de Shakespeare, spectacol pregătit de regizorul clujean Ioan Taub. Va urma în repertoriu o dramatizare pentru copii de Alecu Popovici, „Pisica în noaptea de Anul Nou" de D. R. Popescu, „Cum și-a lecuit suferința domnul Mockinpott" de Peter Weiss, „Lungul voiaj al căpitanului Ulise" de Charpentier și o piesă sovietică în regia primului regizor al Teatrului Mic din Moscova, Varpahovski.

Teatrul maghiar de stat din Timișoara și-a deschis și el stagiunea cu „Comedia zorilor" de Mircea Ștefănescu, în regia lui Emil Josan.

„Nimic mai bun decît timpul urît" se intitulează ultima peliculă realizată de regizorul bulgar Metodi Andonov, avîndu-i ca protagoniști pe Gheorghi Gheorghiev și Elena Rainova (în imagine). Este un film de spionaj inspirat de un roman omonim al scriitorului Bogomil Rainov.

Clepsidra

AUTUMNALĂ

de Constantin VIȘAN

De vreo cîteva zile bătrînii castani de pe strada mea se țin de șotii. Cît sînt de mari și de impunători, pindesc trecătorii și cînd ajung sub coroana lor fastuoasă îi țintesc cu bilele ascunse în cuirase ghimpate.

Cei mai mulți dintre cei loviți de inofensivele mitralii, tresar nedumeriți dar cînd își dau seama de unde vine atacul, se apleacă și-și umplu buzunarele cu aceste roșcove rotunde, turtite, gingașe. Am făcut și eu la fel.

Pe pagina destinată Clepsidrei de față am așezat cea mai arătoasă dintre jucăriile cu care castanii de pe strada mea au decorat azi dimineață trotuarele. O apropii de obraz. E rece, mingîioasă, lucie, lucidă. Oaspete al toamnei. Privind-o am senzația că totul în jur devine mai transparent. Aerul captează ecouri îndepărtate.

Mă-nșel sau aud chiar forfota Deltei, transformată în aceste zile în cea mai mare escală europeană a păsărilor migratoare ?

A venit toamna... Dinspre Carpați adie o boare cu miros de zăpadă, de pădure.

Pădurile Carpaților !

Întotdeauna sînt frumoase pădurile carpatine dar toamna le adaugă un farmec deosebit. Acum își definesc ele personalitatea, timbrul propriu. Înfiorate de șingele culorilor, pădurile par toamna niște vaste expoziții de pictură. Un festival plastic al celor mai talentați, mai pătimași peisagiști. Un adevărat ospăț coloristic pe care ar fi geloși toți maeștrii impresionismului.

Cum nu am însă nici o nădejde că voi putea obține vreun loc la marele spectacol de sunet și lumină pe care-l dau și în această toamnă pădurile Carpaților, îmi îndrept atenția spre toamna din jurul meu.

Soarele, care pînă mai ieri se revărsa ca o șarjă de aur topit peste pădurea de beton a Titanului, peste Turnul parașutiștilor, peste marile bulevarde ale orașului, peste schelele Teatrului Național, și-a mutat acum privirile spre aleile parcurilor, spre lacuri, mai ales. Multilateral, schimbător ori poate doar obosit și cuprins de sentimentalism, soarele a părăsit alămurile percutante ale verii în favoarea violoncelului. Îmbătate de melodiile autumnale, frunzele se desprind de crengi dăruindu-se unui efemer balet. Un pește meloman tigheleză insistent oglinda Herăstrăului. Paftalele frunzelor pierdute pe alei mă duc cu gîndul la Snagovul lui Vlad Țepeș, la Mogoșoaia lui Constantin Brîncoveanul. Soarele, apunînd roșu ca o tipsie turcească peste Hanul lui Manuc, peste Curtea Veche, peste Cișmeaua Roșie, peste podul Ciurel, îmi amintește de Matei Caragiale, de pompierii căpitanului Zăgănescu, de pandurii lui Tudor din Vladimiri.

S-au aprins grătarele în mustării. Pe dealul Cotrocenilor cineva scutură nucii. În sălile teatrelor bat gongurile noii stagiuni. Sus, în livada Mărțișorului, vîntul răsfoiește o carte cu coperți de frunze. Parcă n-a trecut nici o toamnă de cînd Tudor Arghezi se plimba cu bastonul prin București.

Mă îndrept din nou spre lacuri, spre zumzetul rotativelor. Fascinanta orgă de lumini a Tîrgului internațional îmi amintește de sugestivul titlu al anchetei publicate de un cotidian bucureștean : „Vreme de 12 zile capitalei României îi este rezervat rolul de metropolă a tehnicii mondiale". Străbătut de sentimentul unei justificate mîndrii, caut pe cer „mărețul dreptunghi al Orionului" descris de Geo Bogza într-o tabletă din „Contemporanul".

MIȘU FOTINO
Desen de M. OPROIU

— Ce mai faci, Mișu Fotino ?
— Ascult refrenul „n-aveți un bilet în plus ?" la „Fanny", repetat în regia lui Sică Alexandrescu rolul ordonanței Mielu în „Micul infern" de Mircea Ștefănescu la Teatrul „C. Tănase" și un rol ispititor într-un scenariu de Romulus Vulpescu, „Bun e vinul ghiurghiuliu" la T V. Aștept reluarea pieselor în care joc la teatrul de Comedie. Destul și totuși... puțin !

● Din calendarul Teatrului Național din Cluj : după premiera cu piesele „Tango la Nisa"

Știința și viața

DE FAPT, CE ȘTIȚI DESPRE ALERGIE?

Ne îngăduim în prefața acestei discuții despre alergii să citâm cîteva cazuri.

Paulette Hardy. La 15 ani, în timpul unei vacanțe — criză de astm. Medicul conchide că vremea umedă a declanșat criza. Cînd Paulette se reîntoarce la Paris, o nouă criză. Locuiește pe cheiul Senei și deci : atmosferă umedă. Numai că testele de laborator în această privință tac. Sînt negative. Medicul deschide o adevărată anchetă. Ce a făcut Paulette în timpul vacanței ? Ce a făcut de cînd s-a reîntors la Paris ? S-a distrat, între altele, la bucătărie, făcînd prăjituri. Testul la făină este pozitiv. Făina este exclusă din viața tinerei fete. Și timp de trei ani Paulette nu mai are nici o criză. O va face destul de grav la 18 ani. Și totuși nu s-a atins de nici un produs cu făină. Un detectiv o urmărește. Singurul fapt nedeclarat la ancheta medicului și părinților : o întîlnire cu un tînăr. Paulette e îndrăgostită. Ce e rău în asta ? Nimic în afară că tînărul pe care-l iubește este de meserie... brutar !

Prof. Duchaine ne povestește o întîmplare ce se aseamănă într-un anumit fel și anume în misterul și greutatea de a găsi vinovatul. Un tînăr alergic la aspirină. Și această alergie se numără printre cele mai grave. Ea poate fi mortală. Tînărul face o criză puternică deși nu înghițise, de la interdicția medicului, nici o pastilă de aspirină. Invitat la masă, a mîncat roșii conservate în „salicil". Gustoase și inofensive pentru toți ceilalți, roșiile puteau să-i fie fatale ! Uneori chiar o legumă sau o fructă poate fi contraindicată unui alergic.

Dr. G. HALPERN : În prezent confruntăm 800 de dosare, cu ajutorul calculatorului electronic, pentru a stabili un tabel de date și rezultate ale intervențiilor noastre. Se cunosc alergii microbiene, alergii alimentare, alergii medicamentoase. A stabili un diagnostic nu este, întotdeauna, în domeniile alergiilor, lucrul cel mai simplu. Studiul cel mai complet, de pildă, este cel al alergiilor streptococice, datorite streptococului hemolitic din grupa A de Lancefield. Responsabilitatea acestei alergii este astăzi recunoscută în numeroase afecțiuni cutanate, oculare, articulare și respiratorii. Cu toate acestea diagnosticul este dificil, pentru că testul cutanat n-are decît o valoare orientativă limitată, mulți subiecți normali prezentînd o sensibilitate cutanată la streptococul datorit unor afecțiuni sporadice. Sau cînd e vorba de alergii alimentare. Este ușor să evoci rolul alimentului cînd tulburările apar imediat după ingestia lor. Adeseori bolnavul își pune singur diagnosticul care apoi e confirmat de testele cutanate, în majoritatea cazurilor. Așa, de pildă, sînt alergiile la albuș de ou, la crustacee... Dar e dificil să recunoști responsabilitatea unui aliment cînd simptomele apar după mai multe ore sau mai multe zile. În cazurile fericite cînd un aliment este recunoscut ca responsabil al alergiei absența unui test imunologic „in vitro" sau „in vivo" nu permite să decizi că este vorba de o alergie alimentară, căci alte mecanisme pot să intre în joc. Am studiat 42 de subiecți : 29 de alergici și 13 martori. Pentru alergici, vîrsta era variată : între 5 și 50 de ani. Erau 13 bărbați și 16 femei. Și manifestările clinice erau foarte variate : astm, gutural, de fapt coryza spasmodică, urticarie, oedeme, eczeme, migrene, colită. În unele cazuri, simptomele în același timp respiratorii și cutanate erau asociate. Testul transformării limfoblastice (T.T.L.), pe care l-am aplicat, a fost cu regularitate pozitiv, în perfectă concordanță cu istoria clinică. Rezultatele ne-au sugerat, de asemenea, că limfocitul este capabil să recunoască alimentul-natural atît ca antigen, chiar dacă subiectul pare a fi alergic la un produs de degradare a alimentului — (fiert, gătit și pe care testele cutanate din această cauză nu-l identifică și nu-l indică).

Iată, așadar, cît de vastă este aria acestei maladii și cît de complicat și delicat diagnosticul sau, altfel spus, identificarea vinovatului. Dar de fapt **CE ESTE ALERGIA ?**

Prof. DANILOVIC : Dacă am încerca să dăm o definiție alergiei, am spune : ansamblul unor fenomene morbide. Alergiile sînt maladii al căror substrat este imunologic. Să definim deci și imunologia : știința care studiază reacțiile organismului față de ceea ce îi este străin. Organismul opune exteriorului o triplă barieră : pielea, mucoasa respiratorie, mucoasele digestive. Există un control foarte strict pentru ceea ce este permis și ce nu este permis să intre în organism. Cînd un corp străin — antigenul — încearcă să treacă „granița", organismul își mobilizează toate forțele sale polițienești — anticorpii — pentru a neutraliza intrusul, pentru a-l zvîrli afară, eventual, cum se întîmplă în cazul grefelor. Pentru a reuși un transplant — și aceasta vă va spune prof. Maurice Carraz — trebuie să deții „armele de convingere" necesare. Vă va vorbi despre limfocit, acest străjer aprig al organismului și de serul antilimfocitar.

G. HALPERN : Îmi îngădui să-l citez pe tatăl meu, prof. Bernard Halpern care se ocupă astăzi de problemele cancerului, începînd a fi un specialist în alergie. De ce ? Patogenia numeroaselor infecții care par necunoscute sau paradoxal familiare se găsesc, astăzi, revoluționate de o mai bună cunoaștere a cauzelor și a mecanismelor imunologice. Procesele imunologice se găsesc implicate în afecțiuni unde intervenția lor nu a fost niciodată recunoscută sau măcar bănuită : reumatisme articulare acute, poliartrite cronice evolutive, scleroza în plăci — aceasta pentru a nu cita decît cîteva. Și pînă în domeniul cancerologiei unde ipotezele imunologice se însinuează pe zi ce trece cu tot mai multă insistență. Succesul și întinderea acestei patogenii imunologice în medicina umană se datoresc mai multor motive : în primul rînd, adîncirii, extinderii cunoștințelor noastre asupra mecanismului leziunii tisulare de natură imunologică ; în al doilea rînd, tehnicilor, metodelor de investigație : electroforeză pe diferite substrate, electro-imunoelectroforeză, imunofluorescență... Sînt tehnici născute abia de cîțiva ani. În sfîrșit, cel mai important : descoperirea rolului micului limfocit, de care vă vorbea mai înainte și prof. Danilovic, de care vă va vorbi astăzi oricare dintre marii specialiști. Este o problemă pasionantă, de mare actualitate. Acest minuscul limfocit, pe care nimeni nu-l băga în seamă, este, așa cum îl definea un autor englez, Bourlan, comandantul și șeful strategiei imunologice. Este piatra unghiulară a oricărui dispozitiv imunologic. El deține codul structurilor care ne sînt proprii, și prin aceasta „tabu", și totodată codul structurilor care ne sînt străine — sînt nenumărate acestea — și împotriva cărora reacționăm. Ceea ce este remarcabil în această recunoaștere — și v-am spus înainte că limfocitul este capabil să recunoască un aliment natural chiar cînd acesta este încorporat sub o formă degradată, — precizia matematică. Cea mai mică eroare ar putea fi tragică în consecințele ei imediate sau mai îndepărtate. Maladiile autoimune sînt martori ai acestei afirmații. Prezența limfocitelor în țesuturi ca și în alte puncte strategice ale organismului corespunde probabil funcției lor biologice fundamentale, aceea de recunoaștere a structurilor străine, care este punctul de pornire al reacției imunologice. Se presupune că în cursul peregrinărilor în organism, limfocitul se informează și acumulează cunoștințe imunologice importante. Această știință este codată sub formă de macromolecule nucleice ale citoplasmei, în speță, ale nucleului, care constituie elementele a ceea ce numim „memorie imunologică". Vă voi relata unele experiențe care demonstrează că micul limfocit este elementul central al oricărei reacții imunologice oricare ar fi modalitatea. Chiar dacă este vorba de hipersensibilitate de tip întîrziat pe care o numim imunitate celulară, — reacția tuberculinică este prototipul, — chiar dacă este vorba de o problemă de respingere a grefelor homologe, chiar dacă este vorba de sinteză de anticorpi, mereu și evident astăzi, micul limfocit este elementul indispensabil pentru a elabora reacții imunologice. Există o maladie umană foarte rară : lymfoftizia. Este extrem de rar ca copiii care au această maladie să ajungă la termen — să se nască, pentru că afecțiunea este întotdeauna și de alte malformații congenitale. Cei care au reușit totuși să se nască, au trăit doar cîteva săptămîni. Acești copii nu au nici limfocitar sînt incapabile timp de luni, de a dezvolta o reacție de tip imunitate celulară. Nu respinge grefele iar capacitatea de a sintetiza anticorpii de tip convențional este redusă.

Aș dori în această foarte scurtă intervenție a mea să vă mai vorbesc despre un alt aspect al acțiunii limfocitelor — și care abia a fost descoperit. Este vorba de fenomenul de inhibiție alogenică. Cred că implicațiile acestei descoperiri sînt considerabile și ar putea, într-o zi, să aibă o aplicație terapeutică. Un singur exemplu, între multe altele. Este posibil să inducem, la animal, un cancer, de pildă, prin injectarea unui virus polyoma care determină la unele sușe de șoareci, un cancer la rinichi. Este ușor, pe de altă parte, a hiperimuniza animalul normal cu pielea animalului purtător al tumorii. Dacă se cultivă celule canceroase cu limfocitele animalului preimunizat, celulele neoplastice sînt imediat atacate și distruse în mai puțin de 24 de ore de către limfocite.

Ceea ce ni s-a relatat pînă aci ne cere o clipă de răgaz pentru meditație. Este un tablou uriaș, cu implicații multiple, de mare diversitate. Ne îngăduim așadar, să reluăm fiecare fază. Este vorba aci și de alergie și de boli atît de grave ca scleroza în plăci și cancerul, este vorba și de problema transplantului. Deci : **ALERGIILE, atenție !**

Prof. DUCHAINE : Sînt maladii. Este o reacție de apărare a organismului care se întoarce împotriva lui. Deci : informație greșită. O susceptibilitate prea mare — am văzut o serie de cauze mai înainte — a „poliției interne", față de un corp care de fapt nu îi este dușman.

— Fiind de natură genetică, se poate lupta împotriva alergiei, altfel decît suprimînd alimentul sau medicamentul etc. indezirabil ?

— Bineînțeles. Pentru aceasta trebuie să „ingrijim" mama ca ea să știe să ingrijească copilul. S-a spus că la baza fenomenelor alergice este formarea de anticorpi specifici care nu există la indivizii nealergici. Se cunosc o serie de măsuri care sînt luate de către medicina internă. Nu vreau să afirm prin aceasta — ar fi de fapt inexact — că alergicul se vindecă complet și va fi complet protejat. Dar se poate diminua efectul, se poate reduce frecvența. Doresc să mă opresc puțin asupra a ceea ce este atît de ușor de făcut și... nu se știe de către mame. Un copil are nenumărate răceli. Face tot timpul guturai. Este răspîndită, de pildă, acea eczemă a sugarului, acele erupții zise „de lapte"... Sînt tratate ca o mică boală trecătoare. Dar copilul se dovedește a fi un bolnăvicios. Cei din jurul lui sînt plictisiți de acest puști care face incontinuu „cîte ceva". Care începe un guturai și nu-l mai termină. S-ar putea ca unii copii alergici să devină foarte inteligenți prin faptul că sînt mereu atenți la ce se întîmplă, sînt acuitați de aceste agresiuni permanente. S-ar putea și invers. Este sigur că această continuă îmbolnăvire, această sensibilitate a lui are o influență asupra psihicului, asupra comportamentului, asupra dezvoltării sale intelectuale. Iată de ce trebuie să educăm părinții. Printre cele mai răspîndite alergii la copii sînt cele respiratorii. Or, medicul trebuie să vrea să știe cum trăiește copilul. Să impună părinților să-i ofere o cameră singur. Să-i schimbe salteaua de lînă și pernele de fulgi și puf cu saltele din materiale plastice sau zegras. Lina și fulgii întreține alergiile respiratorii. Umiditatea camerei le agravează. Lipsa sportului nu-i va fi de folos, ci dimpotrivă... Iată doar o serie de măsuri deloc complicate care se pot lua pentru a evita o instalare gravă a alergiei, pentru a evita ca la vîrsta adultă să auzim de un „accident" pe care nimeni nu l-ar fi bănuit, de o „surpriză" neplăcută. Iată de ce e necesar ca mamele să știe să vadă, să observe și dacă bănuiesc o anumită sensibilitate la copii, să se adreseze unui specialist în alergie.

Aș dori să mai adaug aci o exigență a medicilor care ar trebui să se transforme în lege. De obicei — și există o lege în acest sens — se știe astăzi ce conține un medicament și dozajul elementelor introduse, dar nu se știe ce pun fabricanții de cosmetice în cutiuțele lor, ce au pus în ruj, în pudră, în fardul de ochi, în crema „pentru dimineață" sau „pentru seară" pe care o prezintă atît de atrăgător femeilor. O lege care să-i oblige a dezvălui toate elementele și dozajul strict ar fi de o mare utilitate. S-ar evita reacții violente, multe eczeme, în primul rînd greu de diagnosticat și nu mai puțin greu de tratat.

Ne-am îngăduit aci să dăm cuvîntul unor mari personalități de specialitate, în alergii. Ar trebui să amintim însă că țara noastră are în acest domeniu o valoroasă tradiție și nume ca prof. Ion Cantacuzino, Gh. Danielopolu, Ionescu Mihăești se numără printre pionierii acestei științe. Să amintim că definiția prof. Danielopolu — homeostazie imunologică — este citată în orice tratat modern și savantul român este recunoscut a fi creatorul noțiunii. Nu vom putea enumera aci decît cu riscul unor grave omisiuni pe cercetătorii români de valoare care urmăresc în diferite clinici și laboratoare această maladie al cărui cadru s-a extins atît de mult. Știm astăzi că o serie de maladii pe care nimeni nu le bănuia a fi alergice ar putea fi acum enumerate : ulcerul gastro-deoudenal, reumatismul articular acut, de pildă. Iată de ce vom reveni în viitor asupra problemelor de alergie în știința românească. Vom cita doar ca o aliniere a cercetărilor românești la actualitatea cercetărilor contemporane, apelul la matematică, la teoria probabilităților. Este vorba de o colaborare între dr. E. Seropian de la Centrul de alergologie și dr. Petre Tăutu și Silvia Savu de la Centrul de statistică matematică. Despre ce este vorba ?

Dr. PETRE TĂUTU : Un grup de 130 de pacienți cu astm alergic a fost studiat din punct de vedere statistic, pe baza răspunsului lor la testul cutanat cu alergeni, la testul inhalator și la tratamentul hiposensibilizant specific. S-a adăugat la acestea și o caracteristică mai „subiectivă", și anume intensitatea semnelor bolii. Cu ajutorul datelor obținute, grupul inițial de bolnavi a fost împărțit în două subgrupuri, ținîndu-se seama de răspunsul pozitiv sau negativ la tratament. Problema care s-a pus a fost aceea de a decide dacă un pacient nou, cu caracteristici cunoscute, aparține — cu o probabilitate mare, de 95 la sută — unuia sau altuia din cele două subgrupuri. Metoda statistică folosită se numește analiză de discriminare, pentru că, grație ei, noi reușim să identificăm un individ ca făcînd parte (sau nefăcînd parte) dintr-un grup bine stabilit. Numărul de caracteristici pentru fiecare bolnav de astm alergic a fost restrîns de astă dată. Ne propunem să reluăm problema, mărind numărul de caracteristici, fapt care va necesita folosirea calculatorului electronic. În acest mod, cu cît grupurile noastre vor fi mai bine caracterizate din punct de vedere obiectiv (teste clinice și de laborator precise, valoarea exactă a tratamentului etc.), în aceeași măsură se va putea prevedea — cu o probabilitate dată — evoluția unui pacient nou. De asemenea, vom putea decide și care dintre testele sau examenele folosite sînt cu adevărat necesare pentru caracterizarea cît mai corectă a bolnavilor.

*

Dar tabloul pe care ni l-a înfățișat dr. G. Halpern este unul dintre cele mai impresionante în ce privește rolul limfocitului. În alergii, desigur. Dar și în problemele transplantului și în cele ale cancerului. Iată un subiect pe care ne propunem să-l discutăm într-un număr viitor.

Catinca MUSCAN

Julie Christie turnează în Franța sub îndrumarea regizorului producător Jacques Paul Bertrand rolul Madeleine în „Dragostea monstru" după romanul omonim de Louis Rauwels.

Daniel Goldenberg, cunoscut ca realizator de televiziune, turnează pentru marele ecran „Portretul Marianei" cu Claude Brasseur, Bernard Fresson și Karen Blanguernon (în imagine).

ECOURI

FILMUL „Socoteli contrarii" reunește pe generic un lot impresionant de actori mari : Simone Signoret, Jeanne Moreau, Charles Vanel, Serge Reggiani, Michel Bouquet și Joelle Bernard, conduși de regizorul Roger Pigaut.

REGIZORUL AMERICAN Don Medford conduce în Spania turnările unui film, „Partida de vînătoare", care va prilejui revederea cu actorii Candice Bergen, Oliver Reed și Gene Hackman. Acțiunea filmului este plasată în anul 1895 în Mexic și reprezintă un aspect din viața celor care se aflau în afara legilor.

ROGER VADIM, va lansa opt debutanți, pe toate deodată într-un nou film.

BERNARD BLIER turnează într-un nou film, „Distratul". În această comedie, partenerii săi sînt Maria Pacome, Paul Preboist, Tsilla Chelton și alții. Regizor : Pierre Richard.

GERDA SPIREANU

laureată a „Concursului internațional de muzică al Budapestei — Ferenc Erkel"

Cea de-a unsprezecea ediție a „Concursului internațional de muzică al Budapestei — Ferenc Erkel", care a reunit personalități marcante ale vieții muzicale și peste 80 de concurenți reprezentînd 25 de țări, aspiranți la titlul de laureat al acestei competiții, s-a încheiat zilele trecute cu un prestigios succes al mesagerilor artei interpretative românești. Tînăra soprană română Gerda Spireanu a ieșit învingătoare, obținînd premiul al II-lea (premiul întîi nu a fost acordat), iar baritonului Ludovic Konya, pe lîngă premiul al II-lea, i-a fost decernat și premiul special „Ferenc Erkel", oferit de orașul Gyula.

La înapoierea în Capitală am solicitat pentru cititorii revistei „Magazin" un scurt interviu Gerdei Spireanu :

— Ce ne puteți spune despre primul dumneavoastră succes la o prestigioasă confruntare internațională?

— Sînt încă foarte emoționată. Am văzut împlinindu-mi-se una dintre dorințele mele celc mai arzătoare, după terminarea studiilor de canto.

— Presupun că prima dv cunoștință cu muzica se situează la o vîrstă destul de fragedă.

— Într-adevăr, încă de pe băncile școlii m-am simțit atrasă de muzică. Paralel cu liceul, am urmat cursurile școlii populare de muzică din Craiova. Apoi, în 1964, m-am înscris la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din București pe care l-am terminat anul trecut, la clasa profesoarei Ana Tălmăceanu, căreia îi datorez tot ce știu astăzi, și sub îndrumarea maestrului Ionescu - Arbore. Sînt, de asemenea, membră a corului de cameră „Madrigal" al Conservatorului „Ciprian Porumbescu".

— Cînd ați cîntat pentru prima oară în fața publicului?

— Cu prilejul unor concerte-lecție ale Filarmonicii de Stat din Craiova, iar mai tîrziu am participat la o emisiune „Dialog la distanță", inițiată de Radiotelevizi unea română, între Craiova și Ploiești. Atunci am concurat cu Eugenia Moldoveanu, cîștigătoarea de anul acesta a Concursului și Festivalului Internațional „George Enescu".

— Ce ați cîntat în cadrul concursului Ferenc Erkel?

— „Aria clopoțeilor" din opera „Lakmé" de Delibes; „Doina stăncutei" din „La șezătoare" de Tiberiu Brediceanu; aria Melindei din opera „Bánk Bán" de Ferenc Erkel ; „Lucia di Lammermoor" de Donizetti și alte bucăți obligatorii în concurs. Țin să menționez, aici, contribuția prețioasă a pianistei Martha Joja, care m-a acompaniat cu desăvîrșită muzicalitate și cu o rară intuiție a colaborării vocal-instrumentale.

— Ce proiecte aveți pentru viitorul apropiat?

— Îmi continui pregătirile pentru a putea participa și la concursul de canto de la Barcelona care va avea loc la jumătatea lunii noiembrie.

Theodor ȘERBĂNESCU

„Omul își caută totdeauna rațiuni pentru existență" — spune eroul filmului „O gaură în pămînt", un tînăr inginer geolog. Aceste rațiuni pot fi diferite. Pentru un poet — poemul, pentru un navigator — oceanul, pentru constructor — un pod". Pentru eroul regizorului polonez debutant Andrzej Kondratiuk este descoperirea de bogății subterane, muncă pe care o consideră romantică și pasionantă. În imagine : o scenă din film.

ACTRIȚA AMERICANĂ Faye Dunaway va turna în curînd în filmul „Fata de pe muntele verde" (regizor Michael Elliot). Interesant este faptul că Faye Dunaway va interpreta în acest film ... trei roluri.

„A MURI DIN DRAGOSTE" este titlul unui nou film al regizorului André Cayatte, în care va apare Annie Girardot.

ANTONELLO CAMPODIFIORI, care s-a făcut cunoscut prin „Ciao Gulliver", a fost ales de David Lean pentru rolul principal din „Waverley" după Walter Scott.

PENTRU FILMUL iugoslav „Bătălia de pe Neretva" care cuprinde în distribuție și pe Orson Welles, Serghei Bondarciuk și Yal Brinner, afișul a fost realizat de Pablo Picasso. Este un film care evocă lupta partizanilor iugoslavi împotriva fasciștilor germani.

David Janssen, cunoscutul „evadat" al micului ecran, este eroul filmului „Cartea învingătoare" scris și regizat de Garson Kanin.

Pietro Germi se află în imagine alături de protagoniștii ultimului său film „Castanele sînt bune" : Gianni Morandi și Ștefania Casini.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 18 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 9.00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10.00 Viața satului. 11,30 Matineu simfonic. 12,00 De strajă patriei. 12.30 Fotbal : Rapid—Universitatea Craiova. 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Muzică de promenadă. 16.15 Hipism : Marele premiu de curse cu obstacole de la Pardubice. 17.30 Patinaj artistic. 19.20 Desene animate. 20.00 Întoarcerea bărbaților. 20.20 Filmul „Inspectorul general". 22.00 Muzică populară. *PROGRAMUL II.* 20.00 „Comedie pe pod" — operă de Bohuslav Martinu. 20.45 Arte frumoase. 21.15 Parada vedetelor. 22,10 Reluarea serialului de simbătă.

LUNI 19 OCTOMBRIE

În jurul orei 16.45 Transmisiune directă a cuvîntării președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, NICOLAE CEAUȘESCU, la Sesiunea Jubiliară a Organizației Națiunilor Unite. 18.00 Microavanpremieră. 18.05 Student la Politehnică. 18.35 Panoramic științific. 19.00 Actualitatea în economie. 19,20 1001 de seri. 20.00 Punct și contrapunct. 20.45 Steaua fără nume. 21,35 Teleglob : Cracovia, Poronin. Zakopane. 22.15 Muzică populară. 22.30 Rampa.

MARȚI 20 OCTOMBRIE

18.00 Microavanpremieră. 18.05 Copiii cîntă. 18,45 Actualitatea în agronomie. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 „Iertarea" de Ion Băieșu. 21,50 Prim plan: Compozitorul Filaret Barbu. 22.20 Divertisment muzical.

MIERCURI 21 OCTOMBRIE

18.00 Microavanpremieră. 18.05 Universal sotron. 18.30 Cabinetul economic T.V. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Tele-cinemateca : „Dragoste neîmplinită". 21.55 Actualitatea literară. 22,15 Uverturi celebre.

JOI 22 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. 18.00 Mult e dulce și frumoasă. 18.25 Ateneu. 18.40 Cadran internațional. 19.20 1001 de seri. 20.00 Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 20.30 Rezonanțe de sonet. 21.10 Viața literară. 21.40 Poșta T.V. 21.55 Aplauze pentru români. 22.40 Varietăți. *PROGRAMUL II.* 20.00 Filmul „Cavalerii aerului". 21.35 Roberto Benzi. 22.35 În lumea filmului. 22.50 Muzică de jazz.

VINERI 23 OCTOMBRIE

18.00 Microavanpremieră ; La volan. 18.20 Căminul. 19.20 1001 de seri. 20.00 Reflector. 20.15 Filmul „Temerarii". 21.45 Mai aveți o întrebare ? O știință mai puțin cunoscută — criminalistica.

SÎMBĂTĂ 24 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 15.45—17.00 Derbiul Campionatului de handbal masculin : Steaua—Dinamo. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 20.00 Tele-enciclopedia. 21.00 Trei generații. 21.15 Incoruptibilii. 22.05 Recital Angela Similea. 22,50 Campionatul mondial de ciclobal. *PROGRAMUL II.* Concert cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la înființarea Organizației Națiunilor Unite. 20,45 Metamorfoze 21.00 La fîntîna dorului. 21,30 Clovnul și fumul. 22,00 Revistele săptămînii. 22,10 Cîntece mai vechi și mai noi. 22.35 Vidocq (Iqi).

Un spectacol pe săptămînă

„TANGO LA NISA" (Teatrul Giulești)

Ziarist și scriitor, crainic sportiv și editor, Mircea Radu Iacoban a adăugat, cu un an în urmă, preocupărilor sale și pe cea de dramaturg. După ce „Tango la Nisa", piesa lui de debut, a călătorit prin cîteva teatre din țară (călătorie care, după toate semnele, continuă), ea a poposit la teatrul Giulești din București prilejuindu-i acestuia onoarea de a fi prima scenă din Capitală care și-a deschis stagiunea cu o lucrare originală de actualitate.

Piesa se urmărește cu interes, cu plăcere chiar, deși, pe alocuri, ea este inegală. Interesul se datorește faptului că Iacoban încearcă și izbutește să ridice cîteva întrebări care ne aparțin și în dezbaterea cărora sîntem, de aceea, antrenați. Cu plăcere, pentru că autorul știe să minuiască dialogul, să creeze situații și să creioneze cu talent și nu arareori cu haz, tipuri și eroi. Inegalitatea își găsește rădăcina în complicațiile inutile care abundă într-o bună parte a lucrării ; dacă ar fi numai faptul că cei mai mulți dintre eroi își consumă prezența într-o stare de semiebrietate și că ceilalți beau și ei într-una, și încă ar fi destul ca să umbrească fondul de idei propus spectatorului. Și este păcat, pentru că, mai ales în cea de-a doua parte, Iacoban pune unele probleme de actualitate și o face cu un dramatism bine susținut, confruntînd două generații, cu ceea ce le apropie și le îndepărtează una de cealaltă. Dar dacă totul se face în acompaniament de clinchet de pahare și cu voci alterate de băutură, autenticitatea dezbaterii pălește și atenția este abătută de la mobilul principal al dramei.

Teatrul din Giulești a lucrat piesa lui Mircea Radu Iacoban cu conștiinciozitatea care-i este caracteristică (regia Geta Vlad). Un tînăr actor, pînă nu de mult aflat la un teatru din provincie, Peter Paulhofer, și-a făcut o intrare mai mult decît promițătoare pe o scenă bucureșteană. De altfel, calitățile sale actoricești sînt cunoscute și din film, unde a deținut cîteva roluri de care s-a achitat întotdeauna cu succes. Din vechea și foarte constanta gardă a teatrului de dincolo de Podul Grant, creații remarcabile ne-au dăruit Costel Gheorghiu, Ion Vîlcu, Paul Ioachim și, mai ales, Corado Negreanu, care, după „Absența" și „Nunta lui Figaro" din stagiunea trecută, se dovedește și aci un interpret subtil și multilateral. Mai străină de rolul pe care-l interpretează, Dorina Lazăr, actriță, de asemenea talentată, pe care textul n-o ajută în suficientă măsură.

SPECTATOR

● FAMILIE ● LOCUINȚĂ ● MEDIC ● MODĂ ● GOSPODĂRIE ● COSMETICĂ ● CULINARE ● GRĂDINĂRIE ●

UTIL ȘI PRACTIC

• Să transformăm o rochie veche

Ținînd seama de noile cerințe ale modei, vă sugerăm cîteva idei pentru lungirea unei rochii.

1. Putem combina o rochie din stofă bleumarin, maro sau neagră cu benzi din material de culoare albă sau roșie, intercalate în talie și în partea de sus, formînd dungi de lățimi diferite. Aceeași bandă poate fi introdusă la gît și mînjete. Cîteva combinații de culori: bleumarin cu galben, roșu cu bleumarin, ocru cu alb.

2. Pe aceeași idee, o rochie tăiată în talie avînd fusta cu cută dublă, bordură de altă culoare, prelungită de jur împrejur.

Se pot folosi și gîte combinații, tricotînd o platcă sau introducînd între platcă și fusta din stofă, mai ales din tweed, o bucată tricotată.

3. Un poncho din material cadrilat uni sau croșetat cu franjuri poate fi purtat peste orice rochie dreaptă, simplă, fără guler. Iată și un tipar pentru confecționarea lui.

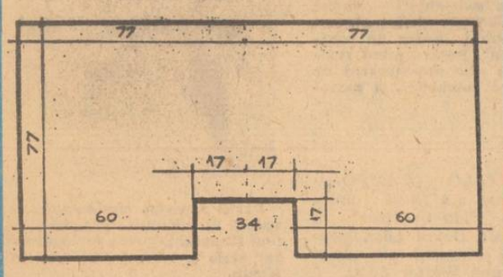

Text și desene : Doina LEVINȚA

• Prepararea brînzei de vaci

Deosebim două feluri de brînză : brînză grasă de vaci și brînză slabă de vaci. **Brînza grasă de vaci.** Laptele nefiert dar cu un conținut mai mare de grăsime, în vederea eliminării diferitelor impurități se trece printr-o strecurătoare foarte deasă, așa numită strecurătoare pentru lapte sau, în lipsa acesteia, printr-un tifon dublu. Se toarnă fie într-o cratiță sau oală de pămînt, fie în cratiță de tablă emailată (smălțuită). Se păstrează în bucătărie sau în cămară la un loc cald. După 2—3 zile, aceasta depinde de gradul de căldură unde a stat, laptele se încheagă. Vasul cu laptele închegat se pune pe marginea mașinii de gătit, la foc încet, să se încălzească puțin, dar să nu fiarbă. Cînd zărul sau apa s-a desprins de cheag, se strecoară într-un săculeț de tifon dublu. Săculețul se leagă cu o sfoară și se atîrnă de speteaza unui scaun, sau se atîrnă de un cui care se bate într-un loc potrivit, ca sub săculeț să putem așeza un vas în care să se scurgă zărul.

Brînza slabă de vaci. Se procedează ca și la rețeta de mai sus, cu deosebirea că înainte de a se pune laptele închegat pe mașina de gătit, cu o lingură de metal se smîntînește, adică se adună de pe el smîntîna

Lucreția OPREAN
profesoară de gospodărie

• Ce știe o bună gospodină

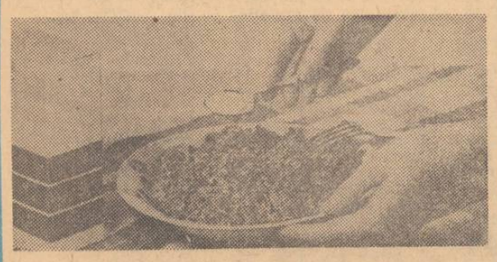

Carnea tocată care nu se consumă imediat e bine să fie amestecată cu sare (o linguriță la kg.). Astfel ea poate fi ținută în frigider de pe o zi pe alta.

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

De obicei, părerile, sugestiile pornesc de la o piesă de bază, fie că este vorba de vestimentație, fie că ne referim la aranjarea locuinței pentru a ajunge la amănunte care îi asigură cadrul, o înfrumusețează, îi afirmă personalitatea. Astăzi vom parcurge drumul invers.

...Semnalînd prezența unor reușite și foarte moderne poșete, una la o unitate a cooperației meșteșugărești pe strada Mendeleiev, iar alta la magazinele de stat (de pildă, la „Eva"), vom încerca să întregim un ansamblu vestimentar, în care respectivul accesoriu să fie ingenios pus în valoare.

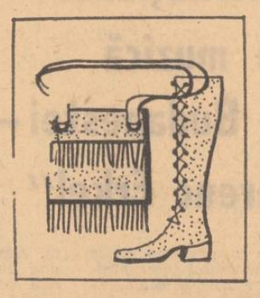

POȘETA cu franjuri și inele mari de care este prins cordonul ce se poartă pe umăr este confecționată din antilopă de mai multe culori (desenul nr. 1). Indiferent de culoare, ea este recomandabilă unei ținute sport. Un pardesiu, un palton din tweed sau homespum (în mai multe nuanțe și modele la magazinul Romarta) cu revere mari, buzunare, acoperind bine genunchii; o pereche de pantofi gen botină cu toc lat sau cizme închise în față cu șireturi, o eșarfă și o căciuliță croșetate din melană groasă sau mai subțire, de vînzare în toate magazinele de specialitate — iată un ansamblu cu o linie modernă și practică pentru ținuta de fiecare zi. Ar fi de preferat să vă cumpărați cizme sau pantofi tot din antilopă și în culoarea poșetei. Cum acest lucru nu este însă, totdeauna posibil, mai puteți adapta o poșetă neagră la o pereche de cizme de piele la care adăugați șireturi din antilopă. În caz că cizmele de anul trecut au fermoar sau se trag pe picior, le puteți împodobi cu o garnitură de franjuri care să repete pe cea a poșetei. Căciuliță și eșarfa (desen nr. 2) dau totdeauna o notă veselă ansamblului, prin culoare. Alegeți o culoare vie, într-una din nuanțele în care este combinată stofa (la alb cu maro — maro sau verde; la alb cu albastru — alb, albastru, roșu, bleumarin; la alb cu negru — roșu, frez, alb; la alb cu verde — portocaliu, verde, galben etc.).

...A doua poșetă cu ajutorul căreia întregim un ansamblu este din lac, are o cataramă într-o parte și se poartă tot pe umăr. Se găsește în culori, de obicei, închise: negru, maro, roșu închis (desen nr. 3) Se potrivește unei ținute mai elegante, de pildă, la un mantou negru, maro, verde, gri mov, cu guler și căciuliță de blană. De asemenea, poșeta cere cizme de lac în culoarea ei. Le puteți face deocamdată, de comandă la unitățile cooperației meșteșugărești, întrucît aprovizionarea magazinelor de încălțăminte cu aceste articole este deocamdată deficitară. Sperăm ca lipsa aceasta să fie înlăturată înainte de a simți lipsa cizmelor printr-o neașteptată schimbare a vremii. Pantofii asortați la poșeta respectivă trebuie să fie tot din lac, bine închiși pe picior, cu toc lat, avînd un model cît mai simplu. Nu e nevoie să repetați cataramа genții și la pantofi. În cazul cînd mantoul nu are guler de blană, vă tricotați o căciuliță și un fular într-o culoare deschisă, cît mai elegantă, de preferat albă, gri argintiu, neagră, eventual — mov.

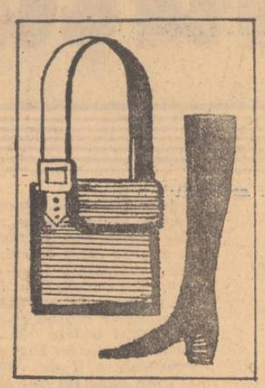

tou negru, maro, verde, gri

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

DIN NOU DESPRE ÎNGRIJIREA LĂMÎIULUI

Cititorul **CONSTANTIN DUCA** din Galați, str. Gării 556, posedă de 7 ani un lămîi pe care-l îngrijește cu atenție, însă este mihnit că majoritatea fructelor cad la scurt timp după legarea lor. Care este cauza ? Răspunde colaboratorul nostru ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman.

Cauzele care determină căderea fructelor la lămîi sînt numeroase. Vom enumera pe cele mai importante pentru ca, eventual s-o identificați pe cea care produce căderea fructelor la lămîiul dv :

— Lipsa de hrană. În cursul vegetației, din martie pînă în noiembrie, îngrășămintele trebuie administrate des, o dată la 10—15 zile.

— Excesul de azot din sol (atunci cînd se folosesc numai îngrășăminte azotoase).

— Insuficiența umidității din sol sau din aer. În timpul verii, planta trebuie udată o dată la 1—2 zile, în orele dinspre seară. Nu este bine ca udatul să se facă cu apă rece, în cursul zilei, pe arșiță. Diferența mare între temperatura solului și a apei poate provoca căderea fructelor. Cînd lămîiul se ține într-o încăpere uscată, sau pe timp uscat, călduros, este necesară pulverizarea frunzelor cu apă călduță, spre seară.

— Excesul de apă. Mai ales în timpul iernii, udatul exagerat poate duce la putrezirea rădăcinilor și la căderea frunzelor și fructelor.

Temperaturi prea ridicate în timpul înfloritului. Trebuie știut că temperatura cea mai potrivită în timpul înfloritului este de 18—20 grade.

— Temperaturi prea scăzute (sub 10 grade).

Schimbarea bruscă a intensității luminii, atunci cînd lămîii sînt scoși din cameră, afară. În acest caz este bine ca în primele 5—6 zile, plantele să fie protejate de lumina prea intensă, pentru a se putea adapta la noile condiții de lumină.

— Atacul puternic al unor boli și dăunători.

ECHIVALAREA STUDIILOR MEDII

NICOLAE ISAC din municipiul Constanța dorește să afle dacă fiind absolvent a 4 clase ale fostei școli normale, 2 ani școala pedagogică și apoi 2 ani și 3 luni școala ofițeri tehnici aviație (1953) poate ocupa un post administrativ pentru care se cer studii medii. La relațiile pe care le solicitați, consultantul juridic al revistei noastre vă comunică următoarele : Diploma de absolvire a unei școli militare cu durată de cel puțin 2 ani, din țară — începînd din 1944-1945, în cazul în care titularii au absolvit școala de 7 ani, fostul gimnaziu cu durata de 3—4 ani, cursul inferior al unei școli de grad secundar sau altă școală echivalentă, se echivalează cu școala medie de cultură generală pentru încadrarea și promovarea în funcție (a se vedea instrucțiunile aprobate prin ordinul nr. 966/3.X.1964 al Ministerului Învățămîntului). Întrucît din scrisoarea dv. rezultă că îndepliniți aceste condiții, puteți fi încadrat pe un post pentru care nomenclatorul prevede condiția de pregătire, școala medie de cultură generală.

CUM SE POATE OBȚINE DESFACEREA ÎNFIERII

ION POPESCU — din București întrebă cui trebuie să se adreseze pentru desfacerea unei înfieri, avînd în vedere că această măsură e în interesul minorului. Vă transmitem următorul răspuns dat de consultantul juridic al revistei noastre : Desfacerea înfierii este de competența instanței judecătorești care e obligată să asculte delegatul autorității tutelare. Codul familiei prevede că înfierea se desface pe data cînd hotărîrea judecătorească a rămas definitivă (art. 82). Acțiunea urmează s-o adresați judecătoriei în a cărei circumscripție se află domiciliul înfietorului pirit.

DOUA PRIETENE

Fotografie trimisă de cititorul nostru **GH. PANAITESCU** din București

VREM SĂ ȘTIM

EUGEN VORNICȚELI din București, Șos. Ștefan cel Mare nr. 15, Sc. B, apart. 24 sector 2, este un mare iubitor al florilor. În colecția sa are și floarea denumită „Benonia punctată" care a căpătat o boală, ce face să-i cadă frunzele noi de la vîrf. La început atît pe frunze cît și pe tulpină avea niște pete de culoare albă, ce devin mai tîrziu maro. Se interesează cum se poate trata această boală și în general cum se îngrijesc aceste flori.

★

A. V. NADIA din București, are un pardesiu Nino-Flex de culoare bleumarin pe care l-a pătat cu grăsime și se interesează cum se poate curăța.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

BARBU ALEXANDRU — București. *Piramidonul este indicat pentru afecțiunile reumatismale. În timpul tratamentului cu cortizon este obligator să mențineți regimul alimentar indicat de medic pentru a preveni complicațiile posibile.*

V. STEFAN — București. *La apariția primelor semne ale bolii de care vă temeți, vă veți adresa medicului specialist în boli dermatovenerice.*

D.R. — Copșa Mică. *Senzația de nod în gît, poate fi în cadrul unei nevroze. Înainte de a trata nevroza este necesar un examen O.R.L. — pentru a exclude o suferință organică locală.*

POPESCU VALENTINA — Suceava. *Pe lîngă spitalele de obstetrică — ginecologie din București există secții speciale pentru combaterea sterilității. Vă recomandăm să vă internați și cu perseverență să continuați tratamentul care vi se va prescrie.*

I. SZ. — Cluj. *Vă recomandăm să vă adresați specialiștilor clinicii de urologie — spitalul Fundeni — București.*

G. F. — Caransebeș. *Fetița dv. va beneficia de tratament dacă o să vă adresați specialiștilor clinicilor de endocrinologie și de obstetrică-ginecologie din Timișoara.*

Dr. Ana MURGULEȚ

VERMUTUL, BĂUTURA FINĂ PREPARATĂ PE BAZĂ DE VIN CU EXTRASE DIN PLANTE ȘI INGREDIENTE, POATE FI CONSUMAT CA ATARE CU FELII DE LĂMÎIE SAU ÎN AMESTEC CU ALTE BĂUTURI.

MAGAZINELE DE SPECIALITATE VĂ OFERĂ SPRE ALEGERE VERMUT ÎN SORTIMENTE VARIATE :

VERMUT ROȘU 1/1 ltr — 15 lei
VERMUT ALB 1/1 ltr. — 17 lei
VERMUT SPECIALITATE (alb și roșu) — 25 lei
VERMUT EXTRAFIN 1/1 ltr. — 30 lei

CURIER săptămînal

PAHARE CU VENIN

de Mihai STOIAN

Veți spune că așa se întîmplă la o vîrstă oarecare, la adolescență. Nu, eu eram copil încă și certurile din casă, injuriturile, vorbele urîte, amenințările, toate m-au adus într-o stare gravă, de permanentă crispare, spaimă: mă culcam cu lacrimi în ochi, cu potopul de vorbe urîte în urechi, mă trezeam pentru a lua de la început aceeași poveste.. Tata a fost salariat, pînă l-au concediat pentru alcoolism. Mama e bolnavă de frica lui, și-l întreține, el bea din banii ei, astă iarnă, căci vara pleacă în lume și se distrează. Dacă ți cerem să ne ajute, fiind copiii lui, el ne spune vorbe de ocară și, culmea, ne trimite (el pe noi) la muncă. Noroc că, în fiecare an, am avut bursă de merit și mi-am putut vedea (în ciuda dificultăților de-acasă) de studii (iar acum, cînd trebuie să-mi fac dosarul de bursă pentru noul an școlar, printre alte acte mi se cere și o dovadă care să ateste funcția tatălui meu, el n-are nici o funcție, bea, a părăsit căminul nostru, însă cei din comună nu-mi eliberează dovada din care să reiasă că nu mă întreține). Mă îngrozesc la gîndul că port numele (înțelegeți-mă bine) unui om brutal, lipsit de scrupule, gîndurile amare mă copleșesc, nu pot învăța liniștită, am mare nevoie de un sfat competent".

De fapt, nevoie de sfaturi (dacă nu-i cumva mult prea puțin) au tații celor două corespondente. Nimic nu justifică purtarea lor de-a dreptul irresponsabilă, chinurile la care își supun propria familie, schingiuind nu numai fizic, dar *mai cu seamă moral*, oameni care — dincolo de orice legături de sînge — sînt OAMENI și merită să fie tratați ca atare. „Coincidența" devine revoltătoare : ambele scrisori au venit, simultan, pe biroul curierului. Fundamentele abateri de la orice norme de umanitate și înțelepciune merită blamul nostru. Tinerele care ne scriu vor fi, curînd, soții, mame, iar „școala educativă" pe care au absolvit-o e de natură să afecteze comportarea lor de viitor, în sinul familiei pe care o vor întemeia cîndva. Cum își vor privi ele soții, copiii ? Cu ce „bagaj" de prejudecăți păsesc ele în viață ? Și totul datorită gravei involuții afective de care dau dovadă cei doi tați brutali, sclavi ai paharului, alcoolici aparent incurabili. Cît privește sfaturile adresate tinerelor corespondente : a) recentul decret 153 oferă cadrul legal pentru rezolvarea unor situații de felul celor amintite; b) există și soluții de ordin medical, în stare să vindece alcoolismul, însă pentru asta se cere deasemeni respectarea unor prevederi juridice.

Oricum, nu pot fi de acord cu „ura teribilă" despre care pomenește una din corespondente — resimțită în prezența (ce tragedie !) tatălui său. Cu luciditate și simț de răspundere (nu pretind, doamne ferește, stoicism sau ceva asemănător) trebuie intervenit hotărît, pentru curmarea, pe căi legale și medicale a situațiilor descrise; și totodată în cazul unor posibile reveniri la matca bună, normală, efortul merită să fie răsplătit cu generozitatea iertării, mai ales că părinții iartă, de atîtea și atîtea ori, copiilor, destule greșeli și amărăciuni. Firește, cruzimea *în sine* nu poate fi deplin iertată. Dar nici ura față de propriul părinte nu e o reacție cumsecade. Alcoolismul e o boală ca toate bolile, pe care — suficient de ușor — se grefează fel de fel de comportări reprobabile. Oare, pornind de la asemenea premize, nu sînt (fie și minime !) șanse de recuperare a unor sentimente care, acum, par iremediabil pierdute ?

— O ! o ! o ! — zise Diogene. Iată o plăcere pe care nu mi-o pot refuza.

Nu ignorați sfatul unui înțelept, mai ales cînd are buna reputație a lui Diogene.

INTRAȚI ÎN PRIMA MUSTĂRIE ȘI COMANDAȚI DUPĂ TRADIȚIE MUST DULCE și PASTRAMĂ

(5440)

SÎNTEȚI NEÎNDEMÎNATIC LA BUCĂTĂRIE? ÎNCERCAȚI...

La ora prînzului părinții dv. nu sînt acasă. În frigider, în cămară, sînt destule, rezerve dar nu v-ați gîndit încă niciodată ca în loc să gustați ceva și să așteptați să vină mama ca să pună masa, să completeze și să termine mîncarea începută din ajun, ar fi destul de simplu să vă pregătiți singuri prînzul. Vi se pare greu? Ce ar fi să încercați ? N-ați fi dv. primii !

Intrați în acest joc cu surîsul pe buze. Nu aveți nevoie decît de bunăvoință ca să căpătați o diplomă de merit pentru noile cunoștințe pe care vi le veți însuși și care, între altele, vă vor oferi satisfacția ca în materie de bucătărie să nu depindeți de nimeni.

Înscrieți printre primele dv. încercări culinare și următoarele rețete :

Salată combinată

Pregătiți înainte de a vă apuca de gătitul propriu-zis un cuțit bine ascuțit, o foarfecă și un castron încăpător. Separat grupați ingredientele : **un ardei gras, o ceapă, două roșii, cîteva măsline, cîteva fire de mărar (se poate și fără), un ou fiert tare (e nevoie de 10 minute ca un ou să fie bine fiert), 2—3 linguri de ulei, sare și piper, zeama de la 1/2 lămîie.** Curățați ceapa, scoateți cotorul ardeiului, curățați-l de semințe și tăiați-l de-a lungul, apoi în fîșii subțiri (cel mai simplu o veți face cu o foarfecă mare).

Tăiați și ceapa solzișori (în două, apoi în felii subțiri). Așezați în castron în straturi succesive : ceapa, ardeiul, roșiile tăiate felii sau rondele, oul tăiat sferturi sau rondele, măslinele, mărarul tăiat mărunt (cu foarfeca). Stropiți totul cu ulei, presărați cu sare (un vîrf bun de cuțit), piperați. Turnați zeama de lămîie. Amestecați ușor totul.

Salată de pește sărat

Din ajun veți fierbe în coajă 200 g de cartofi pe care îi veți coji, apoi îi veți păstra la rece. Veți avea pregătit un hering sărat sau afumat (îl puteți cumpăra și în drum spre casă), o ceapă, 2—3 linguri de ulei sau puțină maioneză (gata pregătită), puțin oțet diluat (două părți apă pentru una de oțet de 9°), cîteva măsline (facultativ).

Tăiați cartofii în rondele subțiri, ceapa solzișori (după ce ați curățat-o de foile galbene și ați spălat-o). Puneți totul într-un castron. Amestecați oțetul cu puțină sare (atenție, peștele e sărat !) cu untdelemn și turnați peste cartofi. Curățați peștele de pielițâ, tăiați-l în două de-a lungul șirei spinării ca să puteți scoate ușor oasele. Tăiați-l în bucăți potrivite. Așezați-le peste cartofi, presărați deasupra măslinele. Salata dv. este gata.

Dacă preferați maioneza adăugați în ea înainte de a o amesteca cu cartofii, o lingură-două de smîntînă.

Sandviciuri fierbinți

O simplă salată nu va constitui un prînz complet. Iată de ce vă sugerăm să vă mai pregătiți un fel. Cu prima salată combinată din crudități puteți mînca următoarele sandviciuri fierbinți :

Aprindeți flacăra cuptorului. N-o faceți prea mare.

I. Tăiați două felii de pîine groase cam de un deget. Ungeți-le copios cu unt. Puneți deasupra o felie de ceafă afumată sau cîteva rondele dintr-un salam preferat. Acoperiți cu o felie subțire de cașcaval. Așezați-le într-o tigaie. În cuptorul încălzit așezați grila pe suporturile de sus. Puneți tigăița. Lăsați să se rumenească cașcavalul și pîinea să se îmbibe bine cu unt. Între timp puneți masa și pregătiți salata.

II. Tăiați două felii de pîine (intermediară, Dîmbovița, pîine albă în formă, după preferință). Ungeți bine cu unt. Spargeți un ou. Bateți-l, amestecați-l cu o bucată (50 g) de brînză de burduf. Piperați dacă vă plac mîncărurile condimentate. Atenție la sare, brînza e deobicei sărată. Amestecul trebuie să fie cît mai omogen. Așezați-l în strat uniform peste feliile de pîine cu unt. În rest procedați ca mai sus.

Completați masa cu fructe proaspete, cu compot, cu o prăjitură pe care pentru început o puteți lua de la cofetărie. Cînd veți căpăta oarecare îndemînare veți încerca și dv. deserturi simple. La cerere vă vom sugera și alte rețete și noi combinații.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

REBUS•REBUS

Dunărea

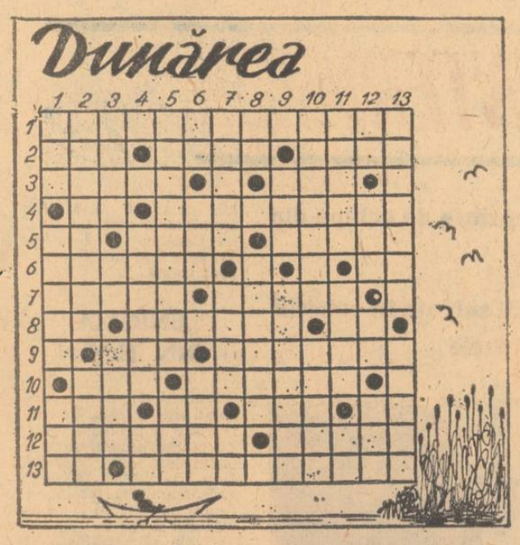

ORIZONTAL : 1. Punct de pe Dunăre unde se construiește unul din cele mai mari sisteme hidroenergetice și de navigație din Europa. 2. Unități de timp asociate cu kilowați... — „Dunărea albastră". — Vînat răspîndit în bălțile Dunării. (pl.) 3. Adevărat paradis al păsărilor. — Văzduh. 4. Două din pinze ! — Calitate a Dunării... (masc.). 5. La Caracal ! — Instalații ce foloseau forța apelor. — Stațiune balneară în cîmpia Dunării. 6. Oraș lîngă Dunăre. — În vamă ! 7. Piese de șah. — Reprezintă grafic Dunărea... 8. Conjuncție. — Construcții ce permit trecerea navelor în locurile cu nivel de apă diferit. — La Călărași ! 9. Astăzi. — Dramă de I.L. Caragiale. 10. „... de Maupassant". —Mare între Franța și Marea Britanie. (neart.). 11. „...Dunării" de Ivanovici. (sing. neart.) — Brăila, la barieră ! — Unitatea de timp în care își măsoară vîrsta bătrînul Danubiu. — Ion Barbu. 12. Țarină lucrată... — Forța lor este folosită astăzi și în transportul naval. 13. La vărsare ! — Acțiune complexă în variate domenii.

VERTICAL : 1. Cel al prieteniei se întinde peste Dunăre, la Giurgiu. — Făcută de pescari, iarna, în apa înghețată a Dunării. — Circulă pe Dunăre. 2. Culturi răspîndite în țara noastră, în cîmpia Dunării. — Dunărea, pe linia București — Constanța... 3. Nu-s bune... — La Brașov ! — Sală de festivități. 4. Autorul melodiei „Albastră Dunăre, albastră", din opereta „Valsurile Vienei". La motor ! 5. Autorul valsului „Valurile Dunării". — Deși i se zice „de mare", îl întîlnim și pe Dunăre... 6. La fund de cală ! În Bărăgan ! — Acolo se varsă Dunărea... 7. În grupuri mai mici sau mai mari, fac vara excursii pe Dunăre și în Deltă. — Popor migrator, care în sec. 5 s-a așezat în Cîmpia Panonică, pe malurile Dunării. (pl.) — În Dunăre ! 8. Dese ! Căldările Dunării... 9. În Bărăgan ! — Determinat pe hartă. 10. Zgomot caracteristic frunzelor și... valurilor — Salcîmi. (reg.) 11. Se găsește din abundență în cîmpia și lunca Dunării. — Pîrîită de soare. — A fost înaintea găinii... 12. Conjuncție latină. — Curelușă de mește. (reg.) — Cal din Deltă... — Cîntec de slavă. 13. Sufletul comerțului... — Prin ea curge apa Dunării.

Nicolae CONSTANTINESCU

Cuvinte rare : MONEZY — ACAȚI — IRA

PLOUĂ

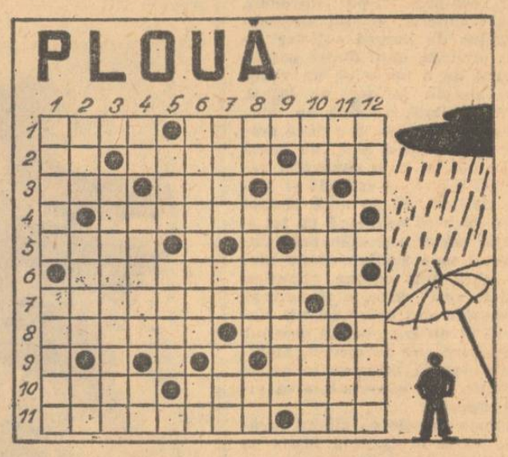

ORIZONTAL : 1. Poet clujan, autorul unei poezii intitulată „Ploua". — Pictor francez din secolul trecut, autorul pînzei „Potopul". 2. Miez de ploaie ! — Rămîne după ploaie... — Acumulare de apă de ploaie... (reg.) 3. De unde vine ploaia... — Nume care rimează cu... ploaie ! — Nor fragmentat ! 4. Părintele comediei antice grecești, care a scris piesa „Norii". 5. Au gustul apei de ploaie... (fem.) — Salcie plouată... (reg.) 6. Autorul a două „Sonete pluviose". 7. Dramaturg român contemporan, autorul piesei „Nemaipomenita furtună". — România Liberă. 8. Poet sovietic, autorul poeziei „Potopul ploii s-a topit în sine". — În viraj ! 9. Un os mic. (fam) 10. Verb care însoțește ploaia. — Poet român contemporan, autor al unei poezii intitulată „Ploaia". 11. Adunat la un loc (vorbind mai ales despre lichide). — Se pornește în... cascade.

VERTICAL : 1. Poet român, autorul poeziei „Furtuna" (în care își descrie copilăria). — Regiune la vărsarea Dunării în Marea Neagră, unde plouă foarte des. 2. Ori. — Lîngă motocicletă... — Dintr-o bucată ! 3. A scris volumul de povestiri „Frunze-n furtună". 4. Corneliu Baba. — Pictor rus, autorul unui tablou intitulat „Pe piuță, pe Volga, în timpul furtunii". — În amurg ! 5. Ploioși sau secetoși... — Oraș în Turcia. 6. Piept scrobit de cămașă. — În baltă ! 7. Se dilează cu apă, pentru salată... — Centigram. (abr.) — Marchează timpul... 8. Diftong. — A întări. (fig.) — George Teodoru. 9. Exclamația unui om plouat... — Specie de bovidee sălbatică din Europa medievală (astăzi dispărut). 10. Venit din altă parte... — Personaj din mitologia persană. 11. Literă slavonă. — Produce ploaie... (poet.) — Plouați... 12. Gol... pe pînză. — Scriitor din Țările Baltice, autorul romanului „Furtuna".

P. BOBEANU

Cuvinte rare : TAU — IOV — IDIL — ASER

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IN VIE

ORIZONTAL : Ravaci — Stancu — Alicante — Ceai — Zîna — Araciri — Agurida — Aduna — Cot — Dima — Udat — Ht — Viticola — A — Ies — L — Neta — Pc — E — Crame — Eter — Boa — Arat — N — A — Copili — C — Noar — Ora — O — Murillo — Coșovei — Esop — En — Tir — Ob — Gin — Aia — Tescovina.

AM ZIS...

ORIZONTAL : Ata — Disocia — Rece — Op — Ama — Altoi — Aela — Geo — Nirvana — Prototip — M — Pa — Picadori — Ota — Mo — Eden — Niste — On — St — Tipa — Isteți — A — Identic — R — Jucării — Ore.

CIK DAMADIAN

Fără cuvinte

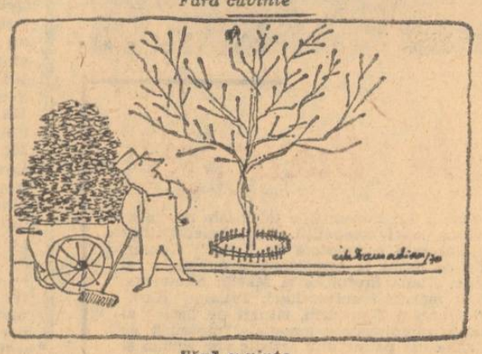

Fără cuvinte

Business

ZÎMBIȚI VĂ ROG!...

V. TIMOC

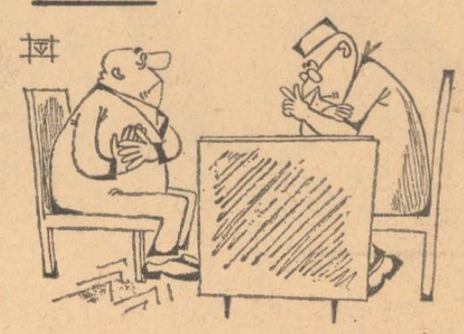

— 3 prăjituri zilnic e mult ! Vei mînca o dată pe săptămînă !
— Dar suportă ficatul 21 de bucăți ?...

CORNEL TABACU

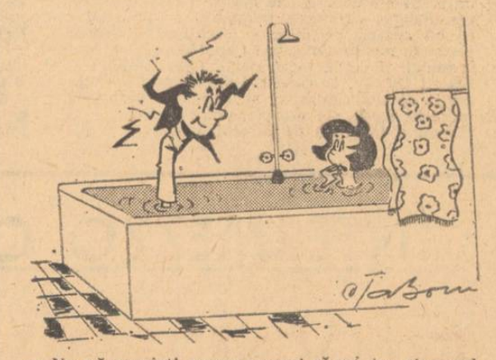

— Nu vă speriați, vreau numai să-mi iau ciocanul

ADRIAN BUJOR, căminul 22 August, bl. 800, ap. 203, Reșița, Caraș-Severin; VIORICA ZAHARIA, str. Dorobanți nr. 82, Buzău; AUREL IORGA, cămin studențesc nr. 2, str. Pisculul nr. 6, Galați; ANIȘOARA JITCĂ, com. Gănești, Galați; SILVIA IMRE, str. Lungă nr. 20, Cisnădie, Sibiu; CRISTINA ALERGUȘ, str. Cuza Vodă nr. 187, Piatra Neamț, Neamț; ELENA CRISTINA FAITA, str. Vaporului nr. 12, sect. 6, București; ILEANA IORDĂCHESCU, str. M. Eminescu nr. 22, bl. 2, ap. 9, Ploiești, Prahova; RODICA DARIE, com. Lipovăț, Vaslui; ANA MIRESCU, str. V.I. Lenin nr. 12, Tr. Severin, Mehedinți; ILIUȚĂ PIRVULOIU com. Siminicu de Sus, Craiova, Dolj; DUMITRU ROMANIUC, sat Slobozia, of. Poștal Milișăuți, Suceava; PETRICĂ IONAȘCU, str. Pandurului nr. 33, Constanța; OFELIA CONDULIMAZI, str. Sucevei nr. 8, bl. U. 2, et. 3, ap. 13, sc. A, Constanța; NICOLETA STĂNESCU, str. Mîrcea, nr. 163, Constanța; NUȘA ELENA BĂLAN și ROBERT BĂLAN, str. F. Chopin nr. 13 B, sc. A, et. 2, ap. 12, sect. 1, București; MARIANA HORDILĂ, str. Crizantemelor nr. 9, Vaslui; NELU PĂUN și NELU IANCU, str. Craiovei, bl. 53, et. 8, ap. 129, Pitești, Argeș; NICULINA NICĂ, str. Lacul Bucura nr. 51, sect. 6, București; LEILA GIOVANNA DIANTONESCU și CELIA GIANNINA DIANTONESCU, str. Lingurarilor nr. 42, Cluj; LUDOVICA BUNESCU, str. Avram Iancu, bl. A. 1, sc. A, et. 3, ap. 11, Bacău; IOAN BÎRDU, str. T. Ștefaneli nr. 2, Cîmpulung-Moldovenesc, Suceava; LAVINIA GINA IVAN, com. Bălcești, sat. Benești, Vîlcea; ANA DUMITRESCU, str. Clujului nr. 5, Buzău; IOSIF TĂTARU, laborator clinic, Policlinica Năsăud Bistrița-Năsăud; ADINA MUSCĂ, str. Crișana nr. 9, Tecuci, Galați; VIOLETA IONESCU, str. Armoniei nr. 6, bl. 9, sc. C, ap. 41, Tîrgoviște, Dîmbovița; ALICE NECULA, str. N. Bălcescu nr. 375, Tîrgoviște, Dîmbovița; MARCEL CISMARU, str. Pajurei nr. 3, bl. 24, sc. A, et. 3, ap. 16, sect. 6, București; GABRIEL IONIȚĂ și MIHAI ADRIAN, str. Chopin nr. 13 B sc.A, et. 2, ap. 12, sect. 1, București; NICOLAE VLAICU, str. Romeo Popescu nr. 8, Constanța; NICUȘOR NIMERINCU, str. Narciselor nr. 40, Galați; CRISTIANA TAMARA ZGHIBÎRCEA, str. Ion Neculce nr. 37, cartier C.F.R. Nicolina, Iași; COSTEL FLORESCU com. Siminicea, Suceava; KASSAY DUMINICĂ, str. Negru Vodă nr. 24, Pitești, Argeș; DORINA BUJOR, com. Sînandrei nr. 512, Timiș; AGNETTE BANDREA, str. Hollosi Simon nr. 34, Baia Mare, Maramureș; MIOARA PREDA, str. A. Vlahuță nr. 21, Babadag, Tulcea; BEATRICE CRISTEA, str. T. Vladimirescu nr. 1/A, Baia Mare, Maramureș; ANDREI AUGUSTIN, str. Pietroasa nr. 42, bl. D, et. 1, ap. 1, Cluj; NELA FRITEA, str. Aviatorilor nr. 19, Oradea, Bihor; WANDA TEODOR str. Neculce nr. 35, Iași; SANDU PANĂ, str. Feldioarei nr. 19, Brașov; JUDE SENDI CARMEN, bdul Republicii, bl. 12-16, sc. B, et. 1, ap. 7, Arad; SMARANDA EUGENIA DIMA, str. Primăverii nr. 1, Carnavodă, Constanța; MIOARĂ DINESCU, com. Valea Dunării nr. 164, Argeș, VASILE PĂNCESCU, str. Muncii nr. 3, et. 1, ap. 134, Brașov; NICUȘOR OPRIȘ, com. Cetate, Dolj; IULIANA DOBRESCU, aleea Romaniței nr. 14, Buzău; IONEL BĂLAN, str. Eroilor nr. 67, Timișoara, Timiș; LUDOVIC KISS, str. Clinicului nr. 57, Reșița, Caraș-Severin; GHEORGHE ALEXANDRU, com. Românești, Dîmbovița; VIORICA DRINUSE, str. Trandafir nr. 20, com. Tinca, Bihor; CORNELIA CIUBOTARU, str. Solidarității nr. 24—A, Rădăuți, Suceava; MIROSLAV MARIANOVICI, bl. 13, ap. 3, I.C.H. Paltinu, Prahova; ADRIANA ATOMEI str. Karl Marx nr. 16, com. Truseşti, Botoșani; MARIN STELIAN și NICUȘOR VONICA, str. Fluerului nr. 6, Giurgiu, Ilfov; EDIS STANISLAW, str. Baraj Bicaz nr. 4, bl. M. 28, sc. 1, ap. 17, sect. 4, București; REMUS LUPEA, com. Valea Brad nr. 193, Hunedoara ; VALERIA MUTU, com. Berbești sat Slăvești, Vîlcea; RODICA PREDA, bdul Ion Șulea nr. 95, bl. H. 26, sc. B, et. 3, ap. 34, sect. 4 București; IONEL BARBU, cartier Mazepa, bl. C. 1, ap. 41, sc. 3, Galați; NUȚI ENE, com. Filipeștii de Pădure Prahova; NELU MUNTEANU, com. Măgura, Bacău, VIVIANA TĂINESCU, str. Smîrdan nr. 38, Galați; NICULINA VIȘAN, str. Lotrului nr. 8, Tîrgoviște, Dîmbovița; OLGUȚA STRATON, com. Pîrlești de Jos, Suceava; OLIMPIA POPESCU str. Egalității nr. 40, Pitești, Argeș; ELENA GARABET, str. Călugăreni nr. 22, Galați; FRANCOISE GAVRILESCU, str. Pandori nr. 18, Tr. Măgurele, Teleorman; LUIZA MARIN, bdul Dimitrov nr. 138, sect. 3, București ; NINA și TATIANA COSTIN, loc. Roznov, str. Gării, Neamț; FLOAREA BĂLUȚĂ com. Osica de Sus, Olt — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

NUNTA DE AUR

SUSANA (72 ani) și **CLEMENT TOMA** (80 ani) din com. Mogoș, jud. Alba — 18 octombrie a.c.

★

ALEXANDRINA (79 ani) și **GHEORGHE ANASTASESCU** (79 ani) din Sinaia, Bd. Republicii nr. 9 — 10 octombrie.

★

VIRGINIA (70 ani) și **VASILE TRAIAN GHEORGHIADE** (71 ani) din București, str. Popa Soare nr. 51-A, sect. 3 — 25 septembrie a.c.

★

MARIA (67 ani) și **PARASCHIV IONESCU** (74 ani) din comuna Răcari, jud. Dîmbovița — 15 septembrie a.c.

★

OPRICA (71 ani) și **MARIN DĂBULEANU** (72 ani) din comuna Amărăștii de Jos, jud. Dolj — 15 august a.c.

★

FLORICA (75 ani) și **AMBROZIE MĂRIEȘ** (70 ani) din comuna Băsești, jud. Maramureș — 16 august a.c.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Ce legătură există între icoanele pictate de Rafael Puțintelu și părintele Partenie ? Aparent nici una și cu toate astea Bunicul știe cu precizie că enigma se ascunde în dosul pastei de ulei. Modelul care i-a servit lui Rafael pentru icoane este, fără îndoială, criminalul. Mai rămîne doar de stabilit cine a servit pictorului ca model.

26 Bunicul se uită la ceas. Erau orele șaptesprezece fără cinci minute. Voi să treacă pe la Panaitescu, dar pînă la urmă își zise că e mai bine să-l lase pe șofer în pace. La nervi prietenul lui era atît de plictisitor, încît de cele mai multe ori reușea să-l scoată din sărite. Și-apoi era mai mult ca sigur că la ora aceea Panaitescu se afla în pat, cu un roman polițist pe burtă și că sforăia visîndu-se în Sherlock Holmes. Se hotărî să ia un autobuz, dar își aminti de sfatul lui Alexiu de a umbla cît mai mult pe jos. Sprijinit în bastonul lui cu vîrful de metal tocit, coborî bulevardul și se îndreptă spre magazinele Consignația. După ce plecase de la Pătrașcu, trecuse pe la cele două unități de desfacere ale Fondului plastic, dar nu găsise ceea ce căuta. Dacă n-avea să găsească nici la Consignația, îi mai rămînea Oborul, dar pentru asta avea nevoie de o zi de duminică, iar pînă duminică mai erau încă două zile.

Intră într-un magazin de tablouri din pasajul Victoriei și zăbovi îndelung la pînzele înșirate fără nici un criteriu pe pereți. După plimbarea plăcută pe stradă încercă să-și bucure ochiul cu cîteva culori suav amestecate, dar oricît se străduí, nu găsi nimic pe placul lui. Nici icoanele, așezate în dezordine, multe autentice, nu reușiră să-i desfete ochiul aflat încă sub impresia lăsată de bulevard. Cu toate acestea, la icoane zăbovi mai mult, cercetarea lor fiind în primul rînd o obligație profesională. Nu găsi nimic din ceea ce căuta. Descoperi cîteva încercări, pe lemn, care se străduiau să imite icoanele adevărate, dar erau în așa măsură lipsite de farmecul primitiv al autenticității, încît aproape suferi.

Trecu la celălalt magazin. Din prima ochire văzu atîrnate de pereți cîteva icoane, la care se simțea mîna unui om de talent. Nu atît lucrătura îl frapa pe bătrîn. Ochii și figurile sfinților. Toți aveau o trăsătură comună, ochii și fruntea, iar acești ochi și aceste frunți îl puseră serios pe gînduri. Că semănau cu cîneva destul de cunoscut nu se îndoia nici o clipă dar cu cine anume, acest lucru îi era și mai greu să-l spună. Trăsăturile fețelor, cu mici deosebiri, erau și ele asemănătoare și, după ce Bunicul închise pentru o clipă ochii, imaginația retușă contururile aspre și fabrică în minte un singur chip robot. După cîteva secunde avu un moment de revelație. Sfinții suprapuși în închipuirea lui, duceau la unul și același model, chiar dacă deosebirile păreau la prima vedere mai mari decît ar fi trebuit ca să fie pe deplin sigur de descoperirea lui.

— Fiți amabil, se adresă el unui vînzător cu ochelari, care mirosea parcă a lemn mîncat de carii, m-ar interesa în mod deosebit această icoană.

Vînzătorul se uită cu atenție la bătrîn, se apropie de el și-i șopti la ureche, după ce se convinse că nimeni nu se uita la ei.

— Să știți că nu sînt autentice ; am pentru dumneavoastră ceva clasa întîi.

— Vă rămîn îndatorat pentru amabilitate. Mi-am dat seama că nu este autentică, sînt un cunoscător, spuse Bunicul zîmbind, pentru ca vînzătorul să nu se simtă jignit și să-și piardă subit din bunăvoința de la început.

— Nu cumva știți adresa pictorului, m-ar interesa în cel mai înalt grad, spuse Bunicul și cînd vînzătorul văzu că bătrînul se caută prin buzunare, deveni dintr-o dată mai volubil.

— Nimic mai simplu, spuse el și întinzînd mîna luă din palma Bunicului hîrtia de douăzeci și cinci de lei. O pîpăi puțin, apoi alergă spre un registru aflat undeva pe o policioară la fel de soioasă ca întregul magazin.

— Am numai adresa atelierului. Aici îl anunț de obicei cînd se vinde ceva. Strada Călăuzelor, paisprezece. Rafael Puțintelu.

Bunicul memoră adresa, se mai uită odată la icoana care într-adevăr îi plăcuse și apoi, cu o înclinare a capului, ieși.

În fundul unei curți urît mirositoare — zoalele se aruncau într-un șanțuleț direct în curte. Bunicul găsi atelierul, și printr-un noroc pe care îl avea de obicei numai el, și pe Rafael Puțintelu. Nu mare îi fu mirarea cînd în pictor îl recunoscu pe tînărul întîlnit la doamna Bozdog. Tînărul nu mai avea însă nimic din aerul auster, reținut, din ziua în care îl cunoscuse.

— Ce-i, babacule, m-ai filat, ai ? Ești de la cei în albastru sau kaki ?

Bunicul zîmbi.

— De la cei în albastru, răspunse el și se uită la tînărul care picta de zor o altă icoană, cu mișcări sigure, fredonînd o melodie foarte puțin bisericească.

— Am bănuit că m-ai urmărit, dar ca să fiu sincer puțin îmi pasă, spuse el dînd drumul la o cascadă de rîs.

— Mai mult decît credincios, spuse Bunicul. Pe drum mi-am închipuit că am să găsesc un atelier plin numai de candele și de sfinți.

— Aiurea.

— Sincer te întreb, domnule Rafael, dumneata chiar ești credincios ? Nu prea arăți.

— Religia este opiumul omenirii, așa a spus mi se pare un bărbos și zău că a exagerat, este numai hașiș. Probabil că pe vremea lui așa ceva nu se mînca. Cum să cred domnule, răspunse de data asta tînărul direct la întrebare, arăt eu a tîmpit ? Dar omul pentru o bucată de pîine n-are nimic împotrivă să respecte credința altora și dacă se poate să și trăiască pe lîngă ea. Uite, dar te rog ia loc că ești destul de osificat, după cîte văd, pînă mai acum cîțiva ani eram aproape muritor de foame. Atunci pictam tot icoane.

— Acum ai un dever mare, spuse Bunicul.

— Exact.

— Și un pat cald.

— La fel de exact și aș adăuga, oricînd o ciorbă și o bucată de pîine. Românul, în general, e generos, dar românul credincios e chiar prost de generos.

— Eu în locul dumitale n-aș înjura pe cei care îmi dau să mănînc.

— Ai uitat, mosulică dragă, că eu nu lucrez la miliție. Drepturile mele sînt cu mult mai mari.

— Pot fuma o țigară ? întrebă Bunicul.

— Te rog, ia de colo cutia aia de conserve, în loc de scrumieră, ca să nu ardem ca niște drept credincioși. După cum vezi, aici totul e din lemn.

Bunicul își aprinse țigara și îl cercetă cîtva timp pe tînărul care nu se întrerupsese nici o clipă din lucru. Era îmbrăcat cu o cămașă roșie cu dungi negre, cu pantaloni **relați de culoare neagră, iar la gît își înnodase o batistă** albă, probabil ca să-i colecteze transpirația de la gît și în același timp să-i apere gulerul cămășii de prea multă murdărie.

— Domnule Rafael, poate știi ce mă aduce la dumneata ? întrebă Bunicul.

— Nu știu, mosulică, și nu mă interesează. Îți spun de la început, de la mine mare brînză n-ai să afli. Pot fi eu puțin porc dar nu chiar într-atît încît să lovesc în propria mea existență. Pe lună cîștig patru, cinci mii de lei. Alteori chiar mai mult, niciodată însă mai puțin. Cum v-am spus, cu cîțiva ani înainte luam cînd și cînd cinci sute de lei de la Fondul plastic. Nu mă interesează credința lor, dar, după cum v-am spus. le-o respect.

— Nimeni nu-ți cere, tinere domn, să n-o respecți, dar cînd am fost la doamna Bozdog am avut vaga impresie că te-ai sculat din patul ei.

Tînărul scuipă într-o parte, își scoase o pensulă din gură și o puse pe marginea șevaletului.

— Ei și ? Dacă ai ști ce carne de piatră are doamna Bozdog. Pe cuvînt, dacă ai fi mai tînăr și n-aș lucra la ăia, te-aș duce să te convingi.

— Domnule Rafael, văd că ești și dumneata un posedat, dacă nu cu sufletul atunci cu trupul, dar zău, asta mă interesează mai puțin. Eu pentru altceva am venit la dumneata. N-ai cunoscut o tînără, pe nume Ioana Rarău ?

— V-am auzit și atunci amintind de ea. Habar n-am. În cercul nostru strîmt și sfînt oamenii sînt cu toții frați și surori. Dacă nu-i știu decît numele de soră, degeaba mă întrebi dumneata de celălalt. Cinstit, habar n-am. Și chiar dacă aș ști nu v-aș spune, nu mă ocup cu așa ceva.

— Fata asta a murit călcată de o mașină. Cred că nu-ți este indiferent, domnule Rafael, că o fată tînără s-a stins în niște împrejurări atît de tragice !

Rafael tăcu. Amestecă cîteva culori, se îndepărtă un pas de icoană apoi se apropie de ea și, dezlănțuit, începu să picteze.

— Mosule, unii trăiesc tragic, alții mor tragic. Cu singura deosebire că viața tragică duce la o tragedie fără de sfîrșit pe cînd moartea tragică, oricum ar fi ea, pune capăt unei tragedii. Accept o tragedie imediată unei tragedii fără de sfîrșit. Și pe urmă v-am spus, de la mine mare brînză nu aveți ce afla. Eu am crescut ca un copil găsit, am trăit prin internate și cămine. Mie să nu-mi vorbiți de tragedie. Eu știu ce-i asta. În plus, ar trebui să-i lăsați pe bieții oameni în pace să-și vadă de-ale lor. Ai să spui că sînt un pervers, un tînăr fără conștiință etc. Puțin îmi pasă de ce crezi dumneata. M-am gîndit cu ce anume pot fi atacabil în fața acestei legi a dumneavoastră, pentru că a mea nu e. Cu nimic. Faptul că trăiesc cu o femeie care consideră că prin asta scapă de diavol nu se înscrie în nici un capitol de lege. Altceva n-am pe suflet. Ce mai doriți ?

— Cine ți-a slujit ca model la icoanele dumitale, domnule Rafael ? Toți sfinții au aceleași trăsături.

— Lucrez Stas. N-am timp de diversitate. Eu nu fac artă, domnule. Eu trăiesc, și pentru că vreau să trăiesc conștiincios, pun exact atîta suflet în fiecare icoană cît pot. N-am nici un model.

— Ba ai, domnule Rafael, patronul dumneavoastră este modelul dumitale.

— Atîta rău că știi dumneata cine este patronul meu. Dumneata n-ai venit aicea, domnule, pentru mine. Eu nu te pot interesa, te interesează patronul. Ei bine, vor mai trece mulți ani pînă veți da de el. Oamenii știu să-și păzească credința și pîlduitorul. Fără un pîlduitor înflăcărat nu intră în transă, fără transă duhul sfînt nu intră în luptă cu diavolul și fără diavol complexații nu poți fi bărbați.

— După ochii sfinților dumitale se vede cam cîtă înflăcărare are pîlduitorul dumneavoastră.

— Nu zău, spuse Rafael de parcă atunci ar fi descoperit și el acest adevăr Se dădu un pas înapoi și se uită la icoană. Zîmbi întinzîndu-și buzele subțiri, apoi rîse.

— Domnule, chiar că m-am speriat, dar să știi că nu seamănă.

— Domnule Rafael, nu-mi vinzi mie icoana asta la care lucrezi ?

— De ce tocmai asta. La mine toate icoanele sînt la fel. În plus, pînă acasă i-ai șterge de vechiul dumitale pardesiu minunea de culori. Mie numai amestecul de culori îmi place la icoanele mele.

Rafael se duse într-un alt colț al magaziei și dînd la o parte un fost cearșaf arătă privirilor vreo douăzeci de icoane.

— Uite asta. Lemn de două sute de ani, luat dintr-o grindă de biserică.

— Cît îmi ceri pe ea ? întrebă Bunicul, curios să audă prețul.

— Pentru că ești primul cumpărător care te-ai obosit pînă la umilul meu atelier, ți-o dau pe gratis. Fac abstracție că ești sticlete. Ești un sticlete bătrîn și cu chipul dumitale de ascet am să fac optzeci de sfinți.

(VA URMA)

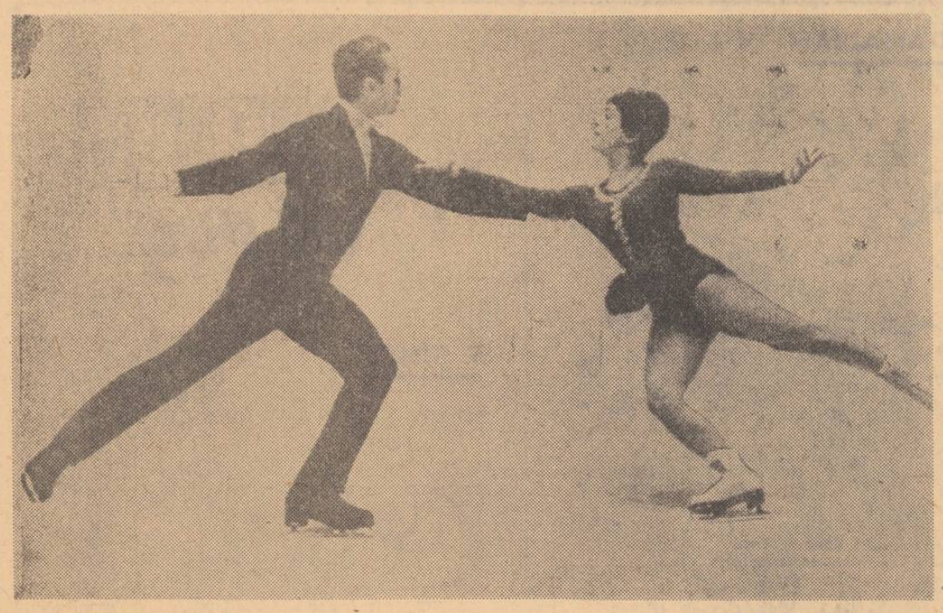

Artişti ai gheţii la Bucureşti

Pe gheaţa artificială a patinoarului „23 August", pe cea mai modernă şi impunătoare scenă a sporturilor noastre de iarnă, îşi vor face intrarea, azi şi mîine, unii dintre cei mai vestiţi dansatori ai gheţii, reuniţi de cel mai însemnat spectacol de patinaj artistic găzduit vreodată de ţara noastră. Timp de două zile vom avea prilejul de a fi martori oculari la evoluţiile pline de graţii ale unor dintre laureaţii campionatelor mondiale şi europene, patinatori şi patinatoare ce au cucerit pe diferite meridiane sufragiile unanime ale spectatorilor. Capul de afiş al programului îl deţin, indiscutabil, Irina Rodina şi Alexei Ulanov, pe care vi-i prezentăm în fotografia de sus, cîştigători ai medaliilor de aur la ultimele ediţii ale campionatelor mondiale şi europene, în proba de perechi, cunoscuţi publicului român din transmisiile televizate de la aceste două mari competiţii. Lista celebrităţilor patinajului este completată de Zoller Gunter, medalie de bronz la campionatele mondiale şi europene, Diana Srotnicka şi Martin Skotnicky, campioni mondiali universitari, Tatiana Karelina şi Georghi Proskurin, situaţi pe locul al patrulea la campionatele mondiale. Împreună cu atîtea stele ale patinajului artistic vor evolua şi tinerii şi mai puţin experimentaţi noştri patinatori Gheorghe Fazecaş şi Beatrice Huştiu.

În perspectivă, deci, un spectacol de mare atracţie care am dori să însemne, printre altele şi un bun prilej de afirmare a patinajului nostru, de stimularea lui în tentativa ce o face de cîţiva ani de a deveni cît mai cunoscut în arena internaţională.

Foto : Ştefan CIOTLOŞ

VENUS 2

de Valeriu MIRONESCU

La început am vrut să-i zic articolului „Iubiţel cu ochi albaştri" dar mi-am dat seama că e prea pămîntean. Dacă vă mai aduceţi aminte, în urmă cu vreo doi ani, am scris ceva despre planeta Venus, despre rachete şi atlanţi, chiar şi despre fotbal pe acea îndepărtată soră a Terrei. Era vorba despre un cunoscut care mă bîntuie din cînd în cînd cu vedeniile lui oculte, unul dintre acei puţini care adoarme cu „Antropogeneza" lui Blavatska în braţe şi are drept biblie cartea lui Donelly „Atlantida — lumea de dinainte de potop". Ocultiştii, cică au ei mijloacele lor parapsihologice cu care văd multe în trecutul preistoric citind pe straturi geologice cum citim noi în cărţi. Ba, zic ei, se pot uita departe în Cosmos, acolo unde descendenţii atlanţilor s-au refugiat după catastrofa terestră cu ajutorul unor puternice rachete. Aşa a ajuns amicul să-mi povestească cîte în lună şi în stele. Eu, ca unul care nu prea cred în forţe parapsihice, nici măcar în comunicarea — cică, verificată ştiinţific, — între doi subiecţi, unul aflat în submarin atomic sub calota polară iar celălalt departe pe ţărm la mii de kilometri, îl ascult doar cu o singură ureche pe povestitor şi-l dau dracului cu toată ezoteria lui. Rîndul trecut, aşa, doar ca să mai treacă timpul, îl întrebasem ce mă interesează pe mine, oare atlanţii dumnealui joacă fotbal ? Sigur, îmi răspunsese, doar provin din aceeaşi viţă ca noi pămîntenii şi îmi istorisise nişte basme cu năravuri şi moravuri, din care am dedus că tipul cu aerul lui lunatec ştie o grămadă de lucruri despre fotbal. Şi i-am spus-o verde în faţă. Însă el s-a jurat cu mîna pe cel de-al treilea exemplar al „Cărţii Dzian" că nu scoate născociri pe gură, dimpotrivă, faptele se petrec aievea în fotbalul de pe planeta Venus. Poate vă mai reamintiţi, atunci, în urmă cu doi ani, n-avusesem de lucru şi transcrisesem pe hîrtie nişte povestioare nostime despre treburile de la federaţia venusiană. A trecut vreme şi iată că, în vară, omul îmi spune iar nişte istorii dobîndite, chipurile, prin mijloace ocult, dar le spune cu haz, şi mă captivează, iar eu din haz în necaz, mă aşed şi le aştern pe hîrtie. Cică, pe continentul uneia din emisfere, că are şi Venus două ca şi noi, tămbălău mare, un fel de festival cu cîntece, sombrero-uri şi echipe de fotbal, care mai de care, în luptă pentru o statuie din roşu orichalc. N-o să vă încurc cu nume, din alea venusiene, cam neobişnuite, fiindcă tot nu ne spun nimic. Principalul e că unele echipe se întorceau mai devreme acasă la ele, însă unii mari preoţi rămîneau pînă la sfîrşitul festivalului să vadă cine cîştigă statuia (precizez că acolo, departe, în Cosmos, echipele n-au antrenori, slava domnului, ci sînt antrenate psihic de preoţii cultelor locale). Acuma, unul dintre pontifi cheamă de o parte pe un venusian, simplu jucător de fotbal, şi-i dă o blană, o haină de blană s-o ducă acasă. S-o ducă acasă e un fel de-a zice, nu acasă la nevastă ci la o simpatică venusiană de vîrstă fragedă şi statură diafană. Şi se urcă tînărul într-o rachetă cu blană cu tot şi zboară peste ocean înapoi. Cunoscutul meu susţine că pe planeta soră sînt oceane atlantice, fiindcă, vezi bine, e şi normal, dumnealor sînt chiar atlanţi. Numai că ei nu traversează oceanul cu vapoare sau aerojeturi, ambiţionîndu-se să utilizeze rachetele străbune, mai convenabile ca viteză şi preţ.

Ajunge repede ca gîndul jucătorul acasă la el, lasă blana pe un scaun şi-i spune tinerei sale neveste : nevastă, blana e a şefului, nu te atingi de ea, pentru tine cată prin geamantane. Şi pleacă băiatul, c-avea treabă cu echipa lui. N-a apucat bine să plece că nevasta, ca nevestele, pune mîna pe un mijloc de comunicare auditivă şi-i spune celeilalte neveste, a şefului : cucoană, aţi o soţul matale o surpriză. Pasămite, femeia se punea bine cu familia stăpînirii. Ce mai la deal, la vale, blana ajunge în casa preotului. O ia soţia, o îmbracă, mai bine zis încearcă s-o îmbrace, haina n-o încăpea, fiind sortită siluetei diafane a tinerei venusiene. Contrariată, doamna bagă şi o mînă în buzunarul hainei, cînd colo, ce să vezi ? Un bileţel de amor, „Iubiţel cu ochi albaştri...". De unde femeia, care ştia foarte bine că a născut-o mamă-sa cu ochi căprui, a trîntit un scandal pe cinste. Marele preot a fost urgent rechemat prin telex şi s-a întors val-vîrtej pe rachetă acasă. Ce a ieşit, nu se mai ştie că s-a aruncat o muşama întinsă peste tot şi toate. Însă, se zvoneşte că de atunci, pontiful a renunţat să ţină predici jucătorilor. Zvonuri, ce vreţi, de la distanţă de milioane de kilometri. Ai dracului atlanţii ăştia, n-au uitat că din pămînt se trag...

S.O.S.! SALVAMONTUL INTERVINE...

- **Acţiuni întreprinse de echipa din Buşteni**
- **Vieţi omeneşti salvate în condiţii deosebit de grele**

Aici, sus pe fruntea Bucegilor, unde norii încing ca un brîu pereţii de stîncă, am întîlnit de curînd pe oamenii Salvamontului din Buşteni. Fie că mă găseam în Creasta Vulturilor, prin cotloanele Coştilei, sau mă adăposteam pentru cîteva ore în refugii, ei erau prezenţi, atenţi, gata de a interveni în caz de primejdie.

Într-o seară, cînd întunericul începea să pună stăpînire pe împărăţia acestor munţi, am răsfoit caietul de însemnări al alpinistului Ion Puşcaş, şeful acestei formaţii. În acest caiet, scorojit, pătat de intemperii şi cazne, scris cu ce era la îndemînă, am găsit notate unele date, nume de oameni, fapte, care merită a fi cunoscute, relatate doar de autor.

STRIGĂTE ÎN NOAPTE

Era către sfîrşitul lunii octombrie a anului trecut, cam la a cincea lună de activitate de la înfiinţarea Salvamontului din Buşteni — îşi deapănă amintirile Ion Puşcaş. Pe o noapte neagră, rece, cu ploaie şi lapoviţă, cu vînt care îndoia brazii. Către miezul nopţii, prin sistemul nostru rapid de anunţare am luat cunoştinţă că trebie să acţionăm. Pericolul ameninţa oameni rămaşi în munţi. Prezenţa noastră, ajutorul nostru erau imperios necesare.

Ne-am luat materialele şi am început să urcăm pe direcţia de unde auzeam din cînd în cînd strigînd după ajutor. Ca alpinişti eram obişnuiţi cu ascensiunile de noapte, cu situaţiile cînd datorită emoţiilor îţi apar broboane reci pe frunte. Ascensiunea noastră de atunci, către cei în primejdie, cerea o atenţie mai mare, ridica probleme de altă natură. De sosirea noastră la timp depindea salvarea unor vieţi omeneşti. Înaintam anevoios. Din cauza întunericului pierdeam adesea poteca ; vrejuri, lăstăriş, pomi răsturnaţi şi cioturi ne împiedicau aproape la fiecare pas. Pe măsură ce urcam, simţeam în muşchi abruptul din faţă, corzile, pitoanele, carabinierele şi celelalte materiale care atîrnau pe noi ca plumbul. După aproape trei ore de urcuş, am ajuns la ei. Ni s-a încălzit sufletul cînd am văzut că trăiesc. Am încropit repede un plan ; am desfăcut rucsacii pentru a lua cu noi ce era nevoie şi am coborît la ei. Patru studenţi de la Institutul de fizică s-au izolat de grupul de excursionişti şi au luat-o pe Valea Seacă a Caraimanului, prinzîndu-i noaptea şi acel potop de vreme la nişte săritori periculoase. De abia te mai înţelegeai cu ei. Erau rebegiţi de frig, spaimă şi foame. Urmele unor grele încercări pe colţuri de stîncă se vedeau la mîini şi picioare iar la unii chiar pe faţă. Am terminat în zori. La cabana Caraiman li s-au dat primele îngrijiri şi o masă consistentă.

„ENIGMA" DIN HORN

Pomenind despre episodul din creasta Coştilei, frunţile şi privirile celor de la Salvamont, care se strînseseră în juru-mi, s-au lăsat în jos. O liniştе apăsătoare, un fel de reţinere îşi făcuse loc în discuţia noastră. Nimeni nu voia să retăiască o situaţie care îi pusese la timpul respectiv, în grea cumpănă...

Într-un traseu alpin, doi turişti străini rămăseseră în perete fără putinţă de a urca sau cobori. Am sosit la faţa locului — povestesc cei din Salvamont. Prinşi în corzi, la cîţiva zeci de metri deasupra noastră, făceau semne disperate din mîini. Nu înţelegeam ce se petrece. Nici unul nu cunoşteam limba ce o vorbeau. O noapte întreagă am vegheat lîngă ei, aprinzînd focul, menţinîndu-le moralul. Apoi cînd s-a luminat, am urcat în perete pentru a lămuri misterul.

Escaladarea s-a făcut în condiţii deosebit de grele. Metru cu metru, piton după piton, ore în şir de încordare sub ochii îngroziţi ai celor de deasupra, toate făceau distanţa dintre noi şi ei să scadă, să ne apropiem. Nici unul însă nu ştiam cum se va sfîrşi. Ajunşi, în fine, la hornul pe lîngă care treceau corzile celor doi, am prins una din ele în mîini ; apoi cealaltă. La o smucitură am simţit cum una din corzi se înmoaie, iar jos sub noi, prăvălîndu-se o lespede de stîncă. Misterul era lămurit : cei doi avuseseră coarda blocată în horn. Ieşirea s-a făcut potrivit cu regulile de practicare a alpinismului, fără alte incidente. La capătul acţiunii, doi oameni trăiau, iar nouă ni se oferise încă un prilej de a ne verifica forţele.

★

Discuţiile noastre au continuat pînă tîrziu. Ele punctau alte date calendaristice, nume de oameni, tineri şi virstnici, băieţi şi fete, care, ameţiţi de frumuseţile înălţimilor, sau suprapreciindu-şi forţele, calcă regulile de mers în munţi. Ascultînd bilanţul acestor acţiuni puse în slujba vieţii, mă gîndeam cu stimă şi respect la alpiniştii Ion Bratu, Gheorghe Jitaru, Radu Caţa, Ion Iosif şi alţii, care au salvat peste 25 de vieţi omeneşti. Activitatea lor constituie o pildă vie de muncă, de curaj, abnegaţie, al cărei ecou a trecut de mult graniţele oraşului Buşteni.

Dumitru CERCHEZEANU

INTERMEZZO CU...

E. DEMBROVSCHI

de Ioan CHIRILĂ

Adevărat, acest intermezzo cu Dembrovschi s-ar fi cuvenit să fie „provocat" mult înainte, dar întîrzierea nu e de loc întîmplătoare. Emerich Dembrovschi are o „tehnică" uimitoare în a se sustrage privirilor şi atenţiei. Poate că tocmai de aceea, prin compensaţie, cel mai rezervat şi mai discret fotbalist român s-a angajat pe pîrtia maximei publicităţi, urmînd să troneze pe Aleia vedetelor, la Ciudad de Mexico, alături de Bobby Moore sau Pele.

— Ce zici de apropiatul tău voiaj mexican, „Dembo" ?.

— *Sînt la fel de surprins ca acum doi ani, înainte de Lisabona, cînd dom' profesor Angelo Niculescu mi-a trimis o telegramă la Bacău, chemîndu-mă la lotul A.*

— Ce crezi despre jocul vostru, al „laureaţilor" ?.

— *Mai întîi trebuie să capăt dreptul de a fi în formaţie. Nu uitaţi că sîntem 16, şi vor juca 11. În orice caz, am să fac tot posibilul să joc alături de Pele, căruia îi datorez de fapt, şansa...*

— Ce şansă ?

— *Şansa de a putea fi selecţionat — eventual — în acest 11. Dacă n-ar fi fost Pele, ar fi cîştigat Jairzinho, iar Jairzinho a purtat tot „şapte" pe spate...*

— Cum merge piciorul ?

— *Merge bine. Joi am două luni de la accident.*

— Ai lucrat ceva în ultimul timp ?

— *Da, am lucrat. Am fost chemat la lot ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Asta mi s-a părut ceva extraordinar. Şi m-am simţit obligat să lucrez. În ajunul meciului cu Finlanda, simbătă, m-am antrenat cu Mircea Lucescu pînă noaptea tîrziu, la lumina... cerului.*

— Cum ai „văzut" jocul cu Finlanda ?

— *A fost un joc bun. E adevărat că ne-am oprit la un moment dat, însă mai depinde şi de adversar.*

— Înlocuitorii tăi, „şeptarii", adică Neagu şi Tătaru, n-au prea mers.

— *Ştiu de ce.*

— De ce ?

— *Au intrat pe teren cu gîndul că nu e postul lor.*

— Şi nu era aşa ?

— *Era aşa, dar trebuie să uiţi asta. Eu, dacă mi-aş fi spus că „şaptele" nu e tricoul meu — cum nici nu era — ar fi trebuit să spun adio echipei naţionale.*

— Care e jucătorul tău preferat ?

— *Sînt doi. Bobby Moore şi Beckenbauer. Eu n-am văzut niciodată un apărător ca Bobby Moore... La Beckenbauer, mă uimeşte inteligenţa şi mai ales faptul că nu face bancuri pe teren.*

— Dar dintre jucătorii noştri ?

— *Radu Nunweiller.*

— De ce ?

— *Nu ştiu. Dar dacă-i întrebaţi pe ceilalţi, tot „Radu" o să vă spună. Şi-apoi, eu nu uit că Herrera l-a selecţionat pe Radu în a doua echipă a lumii, iar asta nu ştiu, zău, dacă e mai puţin important decît să-ţi ridice statuie.*

— Aş vrea să-mi spui dacă, după un joc bun în echipa naţională, îţi vine la fel de uşor să îmbraci tricoul echipei tale, ştiind că...

— *Îmi place foarte mult să joc la „modesta noastră echipă". Nici nu ştiţi ce plăcut e să joci cu Pană sau cu Florea. Sînt jucători foarte talentaţi.*

— Mi-a plăcut mult Florea în jocul cu Steaua.

— *Are un singur defect. Nu vrea să se despartă de minge. Am impresia că acolo, la Călăraşi, de unde vine, a dribblat tot ce a întîlnit în cale. Sînt sigur că a luat la rînd jucătorii, copacii din parcuri, stîlpii de telegraf. Aşa încearcă şi acum... De aceea, cînd sînt pe teren, strig o dată tare: „Gata !". Şi-abia atunci Florea se opreşte...*

— Ce proiecte ai ?

— *Vreau să reintru la primul joc acasă, după meciul cu Progresul...*

— Şi proiectele mai îndepărtate ?

— *Vreau să lucrez mult, mult de tot, piciorul sting... Nu e tîrziu nici la 25 de ani... Şi mai vreau să pun la punct conducerea balonului...*

— Bine, dar la Guadalajara, ai excelat tocmai prin conducerea acestuia...

— *Aşa s-o fi văzut din tribună. Eu însă, ştiu ce ştiu...*

— Vorbeşti numai de defecte. Aş vrea să ştiu dacă îţi recunoşti vreo calitate.

— *Da.*

— Care anume ?

— *Ştiu să trag la jug. Eu n-am fost un jucător primit cu braţele deschise. Şi-atunci mi-am zis că nu pot să-mi permit luxul de a avea sau de a nu avea chef de joc.*

— Ce-ţi mai face maşina ?

— *Zace într-o curte.*

— Nu încerci s-o repari ?

— *Imposibil. Are vreo 200 de fracturi.*

— Sper că ai renunţat la cariera de automobilist.

— *Ba de loc. Am să evit, însă, să merg cu „90" pe mizgă.*

— O ultimă întrebare : ce părere ai de şansele echipei noastre în Campionatul european ?

— *Cardiff-ul decide. Dacă „ţinem" la Cardiff, am să fiu obligat să înscriu eu golul calificării, în ultimul joc. Cu Grecia a fost tot aşa.*

— Eşti optimist, „Dembo".

— *Nu e vorba de asta. Am, însă, o mare poftă de joc. Duminică, Florică Dumitrescu a centrat de vreo şase ori exact cum îmi place mie, pentru „colţul scurt"... Credeţi-mă, mi se rupea inima...*

— Ce zici de golurile lui Dumitrache ?

— *Vorba lui „Rică" Răducanu : dacă Dumitrache simte golul, „sîntem pe bune"...*

Meciul România-Finlanda văzut de NEAGU RĂDULESCU

DEBUT OFENSIV

De la stînga : Heinonen şi canonada românească — Dumitrache, Dobrin, Radu N., Fl. Dumitrescu.

SPERANŢA...

Interviu cu maestrul sportului Virgil Zăvădescu

Întîlnire, pe Calea Victoriei, cu fostul nostru campion la triplu salt, maestrul sportului Virgil Zăvădescu.

— **Unde lucrezi acum ?**

— La un dispensar pe strada Izvor, în apropiere de stadionul pe care am cunoscut unele satisfacţii sportive.

— **Cum îţi petreci timpul liber ?**

— Variat şi util. Deocamdată iau lecţii de conducător auto. Sper ca în scurt timp să am şi autoturism. Era gata-gata să iau un autoturism chiar săptămîna aceasta.

— **Cum ?**

— La Pronosport, vechea mea pasiune. Am avut 12 rezultate exacte, la un concurs foarte greu. Ce crezi că m-a „încuiat" ? Steaua. Auzi tu, deţinătoarea Cupei, să nu poţi să scoţi un meci nul la Arad. Am mers „x" solist la U.T.A.-Steaua şi... am pierdut... 13 rezultate. Dar nu mă las...

— **De cînd joci la Pronosport ?**

— De cînd s-a înfiinţat Pronosportul. Cînd eram student am lucrat şi ca vînzător la o agenţie Loto-Pronosport pe Calea Griviţei. Acolo l-am cunoscut pe dinamovistul Deleanu, care era nelipsit de la concursuri.

— **De cîte ori ai cîştigat ?**

— Nu mai ţin minte. Odată am luat un premiu de 30 000 lei. Anul trecut am avut de patru ori consecutiv 12 rezultate. Îl aştept pe...13, pe acel 13 mare, cînd eşti singur pe ţară. Speranţa mea este că odată şi odată trebuie să nimeresc în plin. Iată că în sezonul de toamnă concursurile Pronosport sînt foarte frumoase, presărate cu numeroase surprize. De meciurile italiene, ce să mai vorbesc ? Numai surprize. Cînd vezi Napoli sau Roma trebuie să pui neapărat... 2. Şi mai trebuie să nu uiţi un adevăr spus de magul Herrera: „Toate meciurile încep de la 0—0". Nu trebuie să uiţi nici x-ul.

Ion DARIE

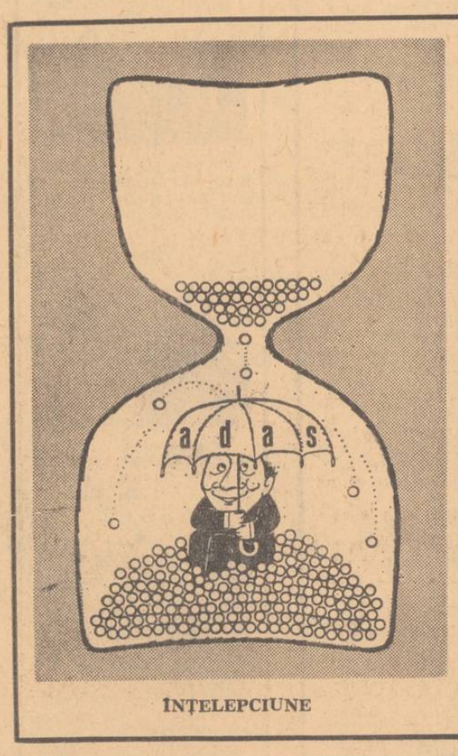

ÎNŢELEPCIUNE

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	Rapid—U. Craiova	1
2.	Dinamo Bc.—Progresul	1
3.	Farul—Petrolul	1
4.	C.F.R. Tim.—C.F.R. Cluj	1
5.	U. Cluj—Jiul	1
6.	C.F.R. Paşcani—Portul	1
7.	Ceahlăul — Metalul Buc.	1
8.	S.N. Oltenita — Flacăra	1
9.	C.F.R. Arad—Politehnica Tim.	x
10.	Gloria Bistriţa—Crişul	1
11.	C.S.M. Reşiţa—Minerul B. M.	1
12.	Corvinul — C.S.M. Sibiu	1
13.	Gaz metan—Vagonul	1

AUTOMOBILISM

„CAP" DE AUTOMOBILIST

Aşa şi-ar putea intitula Paulo Venturelli, compoziţia sa, care a primit recent un premiu la o expoziţie din Italia. Am reprodus-o pentru puterea de sugestie. Un conducător auto (bărbat sau femeie) trebuie să aibă — atunci cînd conduce — patru ochi : atenţia lui trebuie să fie maximă în orice moment, iar desenul de sus este cît se poate de convingător din acest punct de vedere. După Venturelli, capul automobilistului este un adevărat bazar al semnelor de circulaţie.

Deci, la volan cu patru ochi şi gîndul numai la semnele de circulaţie, semnificaţia lor şi mai ales respectarea fiecăruia. În aceste condiţii puteţi fi un bun conducător auto.

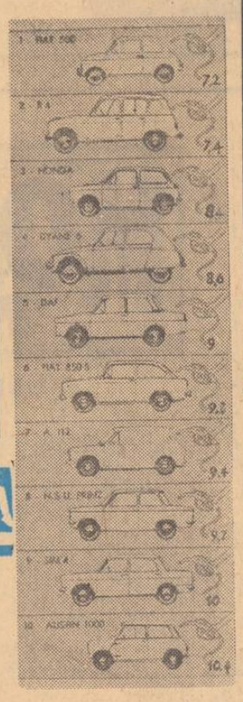

CÎT CONSUMĂ ?

Cei ce beneficiază de serviciile automobilului ca şi creatorii şi realizatorii acestuia sînt preocupaţi în mare măsură de consumul de benzină. Este poate criteriul determinant în cumpărarea autoturismelor. Tabloul pe care-l publicăm ne înfăţişează date asupra consumului de benzină a unor autoturisme de mărime medie, care sînt căutate de cumpărători. Pe acest tablou, în partea de mijloc, poate figura şi autoturismul românesc „Dacia-1100", apreciat ca o maşină practică cu un consum redus şi uşor de întreţinut.

VW. K 70, noul tip al Volkswagen-ului a produs senzaţie. Şi iată de ce. Renunţîndu-se la forma tradiţională, VW. K 70 nu mai are nimic comun cu „gîndacul". Noul vehicul, creat de N.S.U., a fost produs de VW. Caracteristicile automobilului VW, K 70 sînt : şasiul, care seamănă cu NSU Ro 80 şi, implicit, larg spaţiu în interior. Specialiştii îi laudă stabilitatea precum şi interiorul confortabil. K 70 a primit primul motor VW răcit cu apă, un motor de serie, de patru cilindri (1,6 litri), care poate avea 75 sau 90 de cai putere. Viteza maximă este de 148 kilometri pe oră, respectiv 158 kilometri pe oră. Chiar la drumuri lungi, cinci persoane pot şedea comod în el.

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA ASTRA SIBIU

O PRESTIGIOASĂ AFIRMARE A PRINCIPIILOR POLITICII INTERNAȚIONALE A ȚĂRII NOASTRE

Președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, asistînd, împreună cu persoanele oficiale care îl însoțesc, la ședința de luni, 19 octombrie, a sesiunii jubiliare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Sub cupola marii săli de ședințe a Organizației Națiunilor Unite a fost rostit săptămîna aceasta, prin glasul cel mai autorizat, punctul de vedere al României în principalele probleme majore ale vieții internaționale. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la sesiunea jubiliară a Adunării Generale a O.N.U., primită de poporul nostru cu deplină aderiune, cu vie aprobare, s-a bucurat de înalte aprecieri în opinia publică mondială, datorită conținutului bogat în idei, unei impresionante ținute principiale, înscriindu-se printre evenimentele deosebite ale actualei sesiuni și ale vieții internaționale în ansamblu. Cuvîntarea șefului statului nostru a fost, pe bună dreptate, caracterizată de numeroase personalități politice și de presa internațională, ca o analiză obiectivă, realistă, științifică a situației politice a lumii contemporane, a perspectivelor care se deschid.

Reliefînd marile transformări care au avut loc în ultimul sfert de veac care a trecut de la crearea O.N.U., președintele Nicolae Ceaușescu a scos în evidență afirmarea forțelor sociale care s-au ridicat în apărarea păcii, libertății și independenței popoarelor, paralel cu persistența imperialismului și colonialismului, care tind să-și mențină pozițiile de dominație, recurgînd la forță și la amenințarea cu forța. Ceea ce este însă esențial în epoca actuală se caracterizează prin faptul că nu există forțe în stare să poată răpi popoarelor libertatea și independența, cînd acestea sînt hotărîte să-și apere cuceririle.

Subliniind rolul important al O.N.U. în asigurarea respectului față de drepturile legitime ale popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o fundamentată analiză a activității organizației, arătînd atît aspectele pozitive ale acesteia cît și cele negative, ambele ipostaze trebuind studiate spre a se putea desprinde învățăturile necesare în vederea creșterii prestigiului și rolului O.N.U. în întărirea păcii, securității și colaborării în lume. Cu consecvență, politica țării noastre pornește de la ideea că făurirea păcii este necesar să fie opera tuturor statelor, care trebuie să respecte cerințele dezvoltării colaborării și încrederii între națiuni. În acest sens cuvîntarea rostită de șeful statului român cuprinde o expunere a activității multilaterale a României pe arena internațională, în slujba păcii, înțelegerii și cooperării între popoare.

De un larg interes s-a bucurat acea parte a cuvîntării care

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Vă trimit o ilustrată
VETERANUL — FAUR DIN ȚARA PĂDURENILOR
de V. NICOROVICI
(Pagina a 2-a)

Beethoven și România
ÎNSEMNĂRILE LUI BEETHOVEN DESPRE CULTURA NOASTRĂ MUZICALĂ
de Viorel COSMA (Pagina a 4-a)

ITINERAR MAGAZIN
PE RIVIERA PERSANĂ
(Pagina a 3-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 681 — SÎMBĂTĂ 24 OCTOMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

CĂLĂTORIE SUB PĂMÎNT... CU 60 Km. PE ORĂ

Cu aproape 300 de ani în urmă, vorbind despre munții și mineralele Moldovei, Dimitrie Cantemir arăta în a sa „Descriptio Moldaviae" că „În ținutul Bacăului lîngă tîrgul Trotuș, se găsesc saline foarte bogate, numite în țară ocne. Nu e nevoie de vreun meșteșug deosebit ca să alegi sarea; dacă sapi în pămînt la unul sau doi coți adîncime, găsești sarea cea mai curată și limpede ca porfirul sau cristalul, fără să fie amestecată cu cea mai mică părticică de pămînt".

Documentele atestă că la Tîrgu Ocna salinele au o vechime mai mare chiar decît localitatea. Veacuri de-a rîndul sarea de aici a fost extrasă din masiv, manual, prin spargerea cu dălți și ciocane și adusă la suprafață cu burdufuri de piele. Și, cu tot progresul înregistrat de-a lungul veacurilor, munca în ocnă a continuat să rămînă tot atît de istovitoare pînă aproape de zilele noastre.

De curînd s-a răspîndit vestea că la Tg. Ocna a fost dată în exploatare o nouă mină pentru extragerea sării. Poate că faptul în sine ar fi trecut neobservat dacă el nu constituia o veritabilă premieră, o revoluție în sistemul de exploatare a acestei prețioase bogății subpămîntene. Chiar și pentru cei care au vizitat salina anul trecut, noua mină va constitui o surpriză. Trenulețul cu locomotivă pitică șerpuind prin galeria întunecoasă, coliviile de urcat și coborît vagoneți, uriașa cameră de extracție, asemănătoare unei imense catedrale gotice, răscolite de ecoul loviturilor de ciocan ale spărgătorilor de bolovani de sare: toate acestea au devenit aici de domeniul amintirii. Pentru că acum...

Autobasculante de 12 tone scot la lumina zilei bogăția adîncurilor

Lăsăm în stînga gura minei vechi străjuită de o poartă cu grilaj. Instalați comod în cabina unei puternice autobasculante de 12 tone pătrundem în spațioasa galerie deasupra căreia zărim scris cu litere mari „Mina Trotuș". Mașina alunecă lin pe asfaltul galeriei inundată de lumina lămpilor cu neon. Ai impresia că străbați în miez de noapte, bulevardul pustiu al unui oraș. Indicatorul vitezometrului urcă mereu. Înaintăm cu 60 kilometri pe oră.

Const. AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AERUL LA ANALIZĂ

(Relatarea în pagina a 5-a)

Tîrgul internațional București

La parterul Pavilionului central, țara gazdă face o amplă și diversificată expunere de mașini-unelte, aparataje electronice și electrotehnice de înalt nivel tehnic. Ne-am reîntîlnit în aceste zile ale Tîrgului cu produsele Fabricii de mașini-unelte și agregate din București, cu strungurile uzinei arădene, cu instalațiile întreprinderii „Automatica", cu aparatele „Electronicii" și ale altor unități ce și-au cîștigat un bun renume peste hotare.

ÎN PAGINA A 2-A : Oaspeți despre succesul primei ediții a Tîrgului internațional București

Monolog interior despre...

TEZAURIZARE

de Victor BÎRLĂDEANU

Nu, n-am intenția, fereastă sfîntul, să țin cine știe ce aridă prelegere economică, nici să fac vreo incursiune în domeniile de strictă specialitate ale finanțelor și creditului. Titlul de mai sus are cu totul altă explicație, ce va rezulta, cred, din cazul pe care îmi voi îngădui să-l relatez.

Într-o întreprindere oarecare — nu-i dau numele deoarece povestea mea comportă un anume grad de generalitate — au fost repartizați, în urmă cu ani, doi tineri ingineri din aceeași promoție. Pe unul îl chema, să zicem, X, iar pe celălalt Y. În timp ce primul terminase facultatea printre fruntașii promoției, al doilea se tîrise cam anevoie prin anii de studii. Aceasta n-ar avea mare importanță, căci, la urma urmelor, se mai întîmplă ca un absolvent deloc strălucit să manifeste în producție nebănuite aptitudini organizatorice și chiar tehnice. De data asta însă, calitățile și lipsurile din anii de facultate au ieșit la iveală, cu exactitate matematică, în activitatea practică a celor doi foști colegi. X s-a afirmat în scurtă vreme ca un element valoros, ca un conducător energic și plin de inițiativă în rezolvarea problemelor de producție. În schimb Y, covîrșit în mod evident de sarcinile încredințate, s-a dovedit la fel de repede nu numai de o mediocritate patentă, dar și lipsit de elementara năzuință spre autodepășire.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

● La „comanda" hipnotizatorului, durerea dispare, un braț devine rigid sau inert, o rană încetează să mai sîngereze ● Magie ? Nu. O tehnică medicală ● Dacă învăț pot să devin hipnotizator ? Da, dacă ai și talent ! ● „Anesteziat" de la o distanță de 16 km! ● Care este „mecanismul" ? O enigmă de descifrat.

PRO ȘI CONTRA

CE ESTE HIPNOZA ?

(Pagina a 5-a)

Operațiunea „Salvați Veneția"

SPERANȚE PENTRU ORAȘUL AMENINȚAT CU PIEIREA

● Comori de artă acumulate timp de un mileniu și jumătate în pericol de a fi distruse înainte de anul 2 000 ● 60 la sută din tezaurul venețian s-ar putea pierde iremediabil pînă în 1974 dacă nu se iau măsuri de protecție urgente ● S.O.S. în lumea savanților ● După ample cercetări — primele raze de speranță ● Șase alternative care pot opri timpul în loc.

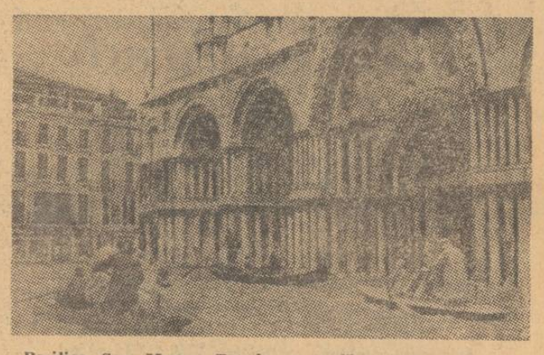

Basilica San Marco. Fațada sa a făcut față cu greu, în noiembrie 1966, izbiturilor puternice ale valurilor înspumate ale mării.

(Relatarea în pag. a 3-a)

25 octombrie — Ziua Armatei

La 25 octombrie 1944, două luni după declanşarea, la chemarea şi sub conducerea Partidului comunist, a insurecţiei naţionale şi începerea operaţiunilor, alături de viteaza armată sovietică, pentru izgonirea hoardelor fasciste de pe pămîntul sfînt al ţării, armata română elibera ultima localitate din nordul Ardealului — oraşul Carei. Un monument impresionant, datorat lui Vida Geza, evocă acest moment important al istoriei noastre naţionale. În fiecare an, ziua de 25 octombrie este sărbătorită ca zi a Armatei noastre populare. Întregul nostru popor aduce omagiul său fierbinte armatei, cinstind tradiţiile ei, înclinîndu-se în faţa drapelelor de luptă care s-au acoperit de glorie în faţa Plevnei şi a Griviţei, pe cîmpia Mărăşeştilor, pe căile de acces ale Budapestei şi în munţii Tatra.

Ziua de 25 octombrie este nu mai puţin un prilej de trecere în revistă a eforturilor pe care le fac astăzi tinerii aflaţi sub arme de a-şi însuşi tehnica şi ştiinţa militară contemporană, de a-şi perfecţiona pregătirea de luptă şi politică, de a-şi spori capacitatea combativă pentru a fi pavăză de nădejde în apărarea fruntariilor ţării, a cuceririlor obţinute de poporul nostru sub conducerea încercată a partidului. Publicăm în acest număr un reportaj despre armata noastră, despre tradiţiile sale, despre preocupările de zi cu zi ale ostaşilor şi ofiţerilor români.

ALINIAMENTE SUCCESIVE

O unitate care continuă tradiţiile Regimentului 2 linie. Camera tradiţiilor adăposteşte imagini din epoca imediat premergătoare făuririi României moderne. Reproducerile după stampe şi fresce vechi ni-i înfăţişează pe ostaşii de acum 12 decenii şi mai bine ridicînd armele în apărarea revoluţiei din Tara Românească. Urmaşii lor au purtat în 1877 drapelul biruinţei peste redutele Griviţei, semnînd cu sînge proclamaţia de independenţă a tînărului stat român. Mai apoi la Mărăşti, Mărăşeşti şi Oituz au înfrînt trufia cotropitorilor, au dat împlinire străvechii devize ostăşeşti a locuitorilor acestor meleaguri : „Pe aici nu se trece !“ File de cronică au scris contingentele de luptători acum 26 de ani, în războiul antihitlerist. La fel ca şi celelalte unităţi ale armatei române, Regimentul 2 infanterie şi-a jalonat drumul de luptă cu nemuritoare fapte de arme, de pe cursul superior al Mureşului şi pînă pe crestele munţilor Tatra. În luptele din zona Oradea, pentru eliberarea ultimei brazde din pămîntul ţării, a căzut vitejeşte însuşi comandantul unităţii, locotenent-colonelul Ion Buzoianu, a cărui memorie e păstrată cu respect de către ostaşii de azi ai unităţii.

Am vizitat de curînd această unitate. Aşezată pe un platou întins, cazarma e cuprinsă în paleta policromă a anotimpului. Pavilioanele zvelte, sălile de specialitate şi pentru activităţi cultural-sportive se orînduiesc într-o simetrie ostăşească.

Un fapt reţine atenţia, nu atît prin noutatea informaţiei cît mai ales prin dimensiunile semnificaţiei sale. La aplicaţia tactică executată recent — examen sever al pregătirii de luptă, în care se verifică deopotrivă capacitatea organizatorică a comandanţilor şi statelor majore ca şi promptitudinea executanţilor în îndeplinirea misiunilor, — unitatea a obţinut calificativul „foarte bine“. Un rezultat care — să recunoaştem — cere o mare investiţie de pricepere şi efort colectiv.

— Sîntem mulţumiţi să putem raporta că sarcina pusă în faţa armatei de comandantul suprem al Forţelor Armate, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, ca toate unităţile să obţină, în acest ciclu de instrucţie, calificativul „bine“, am îndeplinit-o cu un plus de realizări — ne spunea locotenent-colonel Ştefan Rizea, secretarul comitetului de partid. Rezultatul mi se pare cu atît mai însemnat cu cît aplicaţia s-a executat într-un teren muntos, puternic frămîntat, cu drumuri croite pe muchia prăpastiilor, care au pus la grea încercare pregătirea de specialitate şi morală a militarilor.

De bună seamă, un asemenea rezultat şi calificativul care-l încununează este fundamentat pe succese care alcătuiesc şi continuă noua tradiţie a unităţii. Spre edificare, am răsfoit cîteva cărţi de onoare ale organizaţiilor U.T.C. din subunităţi. Parcurgîndu-le rîndurile, aveam senzaţia că privesc într-o oglindă în care se reflectă hărnicia şi cutezanţa actualei generaţii de utecişti în uniformă militară.

„La terminarea ciclului de instrucţie — scrie pe prima filă a cărţii de onoare din subunitatea de tancuri, notare datată 14 februarie 1970 — organizaţia noastră se prezintă cu următoarele fapte : la şedinţa de tragere cu armamentul de pe tanc, compania a doua a obţinut calificativul „foarte bine“ ; caporalului Nicolae Cadar, utecist din aceeaşi subunitate, i s-a acordat brevetul de mecanic conductor clasa a 2-a. Întreaga subunitate a fost evidenţiată pentru rezultatele obţinute în producţie pe şantierul unde a lucrat...“.

Acesta era începutul. Un început obişnuit şi poate modest, dar uteciştii l-au consemnat în cartea de onoare a organizaţiei pentru ca el să constituie un punct de plecare spre alte aliniamente.

Cîteva zile mai tîrziu, pe aceeaşi pagină din cartea de onoare, a fost consemnat cel mai recent succes al subunităţii : calificativul „foarte bine“ la tragere.

Este un rezultat, mai exact un şir de rezultate, care explică succesul unităţii în aplicaţie şi care îndreptăţesc aprecierea că în toamna aceasta militarii unităţii au întîmpinat Ziua Forţelor Armate cu succese care îi onorează.

— Realizările pe care le-aţi consemnat pînă acum reflectă numai în parte succesele comuniştilor şi uteciştilor noştri — a ţinut să precizeze secretarul comitetului de partid.

— Ce ar mai fi de adăugat ?

— Un fapt care subliniază capacitatea militarilor de a-şi mobiliza la nevoie resurse fizice şi morale nebănuite. Mă gîndesc îndeosebi la lupta eroică pe care militarii unităţii, la fel ca toţi ostaşii ţării, ca întregul popor, au dus-o împotriva apelor revărsate din primăvara acestui an. Detaşamentul nostru a dat bătălia cu apele Dunării în zona braţului Borcea, pentru apărarea unor mari suprafeţe agricole. Zi şi noapte, trei săptămîni încheiate a durat asaltul şi în tot acest timp n-a fost ostaş care să se dea biruit. Fapte deosebite, în acea situaţie deosebită, au fost nenumărate. Ar fi de spus cuvinte de laudă la adresa echipei comandată de sergentul Iosif Gaitan, care dobîndise o specializare nicicînd cunoscută în unitate : militarii au lucrat multe zile şi nopţi în apa care adeseori le trecea de brîu, la consolidarea digului ce se măcina sub izbitura valurilor. S-ar cuveni de asemenea amintit numele caporalului Zaharia Ilieş, pe atunci soldat, unul din cei 12 copii ai unei familii ea greu încercată de furia apelor. Întotdeauna ostaşul s-a aflat în cele mai grele acţiuni, cu credinţa că astfel vine şi în sprijinul familiei lor aflate în cumpănă. Bătălia de pe frontul apelor a fost consemnată şi în registrul istoric al unităţii, ca o biruinţă ce onorează cele mai preţioase tradiţii de luptă.

O vizită într-o unitate mecanizată, care aduce din trecutul ei de luptă dovezile vredniciei militare, este întotdeauna o emoţionantă pagină de cronică ostăşească. O cronică ce se scrie mereu.

Maior T. MĂRGINEANU

O PRESTIGIOASĂ AFIRMARE A PRINCIPIILOR POLITICII INTERNAŢIONALE A ŢĂRII NOASTRE

URMARE DIN PAG 1

expune poziţia statului român într-o serie de probleme de cea mai mare importanţă existente la ordinea zilei, exprimînd, şi de la această tribună, solidaritatea noastră cu cauza justă a poporului vietnamez, cererea de a se pune capăt intervenţiei străine în această zonă a lumii. În legătură cu situaţia din Orientul Mijlociu, a fost exprimată convingerea ţării noastre că conflictul îşi poate afla o rezolvare politică pe baza rezoluţiei Consiliului de Securitate din 1967. O importanţă mare ar avea şi retragerea trupelor S.U.A. din Coreea, creîndu-se pentru poporul coreean posibilitatea de a-şi unifica ţara pe căi paşnice.

Cea mai mare parte a cuvîntării tovarăşului Nicolae Ceauşescu este consacrată expunerii direcţiilor principale către care ar trebui îndreptate eforturile statelor pentru soluţionarea problemelor acute ale vieţii internaţionale, de care depind astăzi securitatea, pacea şi progresul. Prin ideile exprimate, poziţia ţării noastre îndeplineşte un rol activ de excepţională valoare. Întreaga desfăşurare a evenimentelor scoate în evidenţă necesitatea de a se pune capăt neîntîrziat războaielor şi conflictelor armate dintre state, de a se înceta orice acte de agresiune şi de amestec în treburile interne, de a se recunoaşte şi aplica neabătut de către toate guvernele principiile coexistenţei paşnice. În acest scop, se cere ca toate statele să-şi asume obligaţia solemnă de a renunţa la folosirea forţei sau la ameninţare cu forţa, de a acţiona pentru soluţionarea conflictelor dintre ele exclusiv prin mijloace paşnice, prin tratative. Statele trebuie să-şi ia obligaţia de a-şi întemeia relaţiile dintre ele pe deplina egalitate în drepturi, pe respectarea reciprocă a independenţei şi suveranităţii naţionale, pe neamestecul în treburile interne şi avantajului reciproc. În rezolvarea problemelor internaţionale este necesar să se aibă în vedere respectarea intereselor tuturor popoarelor, iar la elaborarea şi înfăptuirea măsurilor care afectează pacea şi securitatea generală să se asigure participarea egală a tuturor statelor, mari şi mici. Alături de statele mari, cărora le revine o răspundere deosebită în viaţa internaţională, ţările mici şi mijlocii au de jucat un rol activ în rezolvarea tuturor problemelor şi, de aceea, ele trebuie să ocupe un loc mai important şi în activitatea organismelor internaţionale.

În epoca noastră se impune în mod obiectiv să înceteze politica de sprijinire a forţelor reacţionare, de amestec în treburile altor state. Trebuie să se acţioneze cu hotărîre pentru lichidarea definitivă a colonialismului, pentru abolirea neocolonialismului. Luînd în considerare rolul important pe care îl are naţiunea în evoluţia societăţii, trebuie sprijinită cu toate puterile lupta pentru constituirea statelor naţionale de sine stătătoare, precum şi pentru apărarea şi consolidarea independenţei şi suveranităţii statelor nou create. Naţiunea, statul naţional, urmînd a avea un rol însemnat de jucat pentru o lungă perioadă a dezvoltării societăţii omeneşti, numai o colaborare şi cooperare între naţiuni libere şi independente poate garanta pacea şi securitatea.

În condiţiile uriaşei curse a înarmărilor, este imperios necesar ca O.N.U. să acţioneze cu cea mai mare fermitate pentru dezarmare generală şi, în primul rînd, dezarmarea nucleară. Ca măsură salutară în această direcţie este necesar să fie desfiinţate blocurile militare, lichidate bazele militare străine de pe teritoriile altor state, să fie retrase trupele străine în graniţele naţionale.

Pornind de la analiza profundă a surselor principale ale mişcării contemporane a tineretului, şeful statului român, Nicolae Ceauşescu, a rostit cuvinte memorabile privind rolul noilor generaţii în organizarea vieţii sociale de mîine, condiţiile necesare ca tineretul să poată participa mai activ la viaţa socială, să-şi poată manifesta energia în direcţia perfecţionării societăţii umane, a înfăptuirii idealurilor de dreptate, libertate şi bunăstare ale întregii omeniri.

O serie de alte probleme urgente aflate pe agenda internaţională — trecerea de la rezoluţii generale la măsuri concrete pentru lichidarea subdezvoltării, dezvoltarea nestingherită a schimburilor economice, ştiinţifice, tehnice şi culturale, fără restricţii şi discriminări, sporirea eficienţei rolului O.N.U., îmbunătăţirea considerabilă a activităţii sale, — sînt tot atîtea teme care au fost ridicate şi în legătură cu care tovarăşul Nicolae Ceauşescu a făcut propuneri de o mare valoare principială şi practică. S-a arătat, pe bună dreptate, că este cu totul anormal ca la 25 de ani după înfiinţarea O.N.U., unul din fondatorii acesteia, poporul chinez, să fie împiedicat să-şi ocupe locul ce i se cuvine în Organizaţie. Este necesar ca O.N.U. să oglindească fidel realităţile internaţionale de azi, să fie cu adevărat un for al întregii comunităţi mondiale.

Ecoul larg înregistrat în opinia publică mondială de cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, confirmat de nenumăratele declaraţii ale unor înalte personalităţi politice şi de numeroasele comentarii apărute în presa mondială, constituie o mărturie a puternicului prestigiu dobîndit pe plan internaţional de Republica Socialistă România, de personalitatea de om politic clarvăzător a preşedintelui său. Exprimînd hotărîrea poporului nostru de a milita în continuare cu fermitate pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres şi colaborare ale umanităţii, poziţia ţării noastre, cuprinsă în strălucita cuvîntare a tovarăşului Nicolae Ceauşescu în faţa Adunării Generale a O.N.U., se bucură de o înaltă stimă în întreaga lume.

CĂLĂTORIE SUB PĂMÎNT... CU 60 KM. PE ORĂ

URMARE DIN PAG. 1

— Lucrezi de mult în mină ? îl întreb pe Gigi Roca, omul de la volan.

— Doar de vreo două luni. Am venit de la întreprinderea de transporturi auto.

— Şi crezi că ai făcut un schimb avantajos ?

Pe chipul şoferului apare un zîmbet şăgalnic.

— Aici, în subteran, nu mai poţi încălca regulile de circulaţie.

După cîteva sute de metri, Roca ne face atenţi :

— Acum traversăm ocna părăsită.

Ne revin în minte cele povestite sus, în unul din birourile salinei, de inginerul şef IOAN GOSAM : „De abia învinse greutăţile pricinuite de infiltraţiile puternice de apă de la gura galeriei, minerii de la deschidere s-au pomenit cu o nouă surpriză. Au dat peste o ocnă veche, părăsită cu sute de ani în urmă, despre existenţa căreia proiectul de deschidere a noii mine nu pomenea nimic. Cum ocolirea ei era cu neputinţă, am fost nevoiţi să o traversăm. Era o situaţie întîlnită pentru prima dată în ţară la lucrările de deschidere. Rezolvarea ei a ridicat probleme deosebit de dificile. Necunoaşterea limitelor ocnei ca şi lipsa de omogenitate a materialului depus aici de-a lungul secolelor, au impus executarea unor lucrări speciale : foraje înclinate, galerii de cercetare, susţineri cu bolţuri şi palplanşe. Cu toate acestea, datorită vredniciei oamenilor traversarea vechii ocne a durat numai trei luni, faţă de opt cît era prevăzut“.

Cele cîteva obiecte descoperite cu prilejul traversării : un jug de vite, fragmente dintr-o funie de tei, o cămaşă de cînepă, nişte obiele, sînt tot atîtea mărturii despre condiţiile vitregi în care munceau ocnaşii de odinioară. Păcat că nimeni nu s-a îngrijit să le păstreze, ele putînd constitui piese de mare valoare într-un viitor muzeu al sării.

Înaintăm printr-o lume de basm. Luminate de farurile puternice ale maşinii, cristalele de sare de pe pereţii galeriei ne apar în cale ca o puzderie de licurici. Ne întîlnim cu alte autobasculante, cu dumpere. Înainte de a se angaja pe panta care avea să ne ducă spre orizontul aflat în exploatare, şoferul ne atrage din nou atenţia :

— Aici a fost străpunsă galeria de deschidere !

Într-adevăr, cu cîteva luni în urmă, mai precis la 22 decembrie 1969, puţin înainte de miezul nopţii, s-au întîlnit în acest punct, venind din direcţii opuse, echipele de mineri conduse de Ştefan Firtade, Constantin Hughineata, Nicolae Radu şi Ştefan Aunguroaicei. Cu toate greutăţile întîmpinate, datorită priceperii şi hărniciei lor noua mină a putut fi dată în exploatare cu cinci luni înainte de termenul prevăzut.

Un viraj scurt şi ajungem în abataj. Coborîm din cabină într-un zgomot asurzitor. Luminate de proiectoare puternice, camerele de exploatare par o scenă uriaşă pe al cărei fundal se profilează umbrele unor adevăraţi giganţi. În stînga, două excavatoare „Progresul“ muşcă cu lăcomie din mormanul de sare. Unul singur efectuează munca a 35 de încărcători. În numai trei drumuri, o autobasculantă transportă la suprafaţă mai mult de cît se scotea în trecut cu un tren întreg de vagoneţi. Alături, de la un pupitru de comandă portabil, operatorul Paşcu Tudoreanu conduce de la distanţă maşina de perforat găuri pentru puşcare. Se pregăteşte un nou front. Cu braţu-i uriaş, de o mobilitate neaşteptată, maşina poate fi asemănată cu o girafă. Înlocuieşte munca a şase artificieri în fiecare schimb. Aflăm că este cea mai modernă şi singura maşină de acest fel folosită în exploatările de sare din ţara noastră. Alături haveze puternice, dumpere, platforme telescopice de copturit şi încărcat exploziv înlocuiesc munca grea, istovitoare a altor zeci şi zeci de muncitori. Părăsindu-şi vechile meserii, dispărute acum în salină, ei au devenit operatori, mecanici, electricieni, minuitori de agregate. Mecanizarea completă a lucrărilor în subteran a permis ca în noua mină productivitatea muncii să crească de peste patru ori. De la inginerul Mircea Brumă, directorul întreprinderii, am aflat că introducerea, pentru prima oară în ţara noastră, a sistemului de extragere a sării în camere mici, pe trei orizonturi suprapuse, oferă şi un alt mare avantaj : creşterea procentului de exploatabilitate a zăcămîntului de la 12 la sută, cît se realiza prin vechea metodă, la peste 30 la sută.

De la daltă şi ciocan la haveză şi perforator, de la lopată la excavator, de la burduful de piele la autobasculantă : iată drumul parcurs în numai cîţiva ani de salina de la Tg. Ocna.

Petrecut în adîncurile minei, acest salt spectaculos se materializează în satisfacerea nevoilor de producţie atît a instalaţiilor actuale cît şi a noilor capacităţi de producţie ce vor intra în funcţiune în anii viitori pe Valea Trotuşului. Pentru că nu trebuie să se uite un fapt : într-o singură zi uzina chimică de la Borzeşti „înghite“ tot atîta sare cît consuma în trecut populaţia ţării într-un întreg an. Iar o asemenea „foame“ nu o poate astîmpăra de cît o mină ca „Trotuşul“.

Const. AZOIŢII

TÎRGUL INTERNAŢIONAL BUCUREŞTI VĂZUT DE OASPEŢI STRĂINI

Prima ediţie a Tîrgului internaţional Bucureşti îşi închide astă seară porţile. La ora cînd citiţi aceste rînduri se semnează ultimele contracte, se perfectează ultimele tranzacţii şi cooperări din cele contactate în timpul desfăşurării Tîrgului. Pînă noaptea tîrziu şi încă în cursul zilei de mîine se încheie bilanţurile acestei ample confruntări a tehnicii mondiale. Nu putem fi deci acum în posesia ultimelor date, dar cert este că Tîrgul internaţional Bucureşti s-a înscris încă de la ediţia sa inaugurală pe un loc de frunte în agenda atît de bogată a manifestărilor de acest gen.

Despre acest lucru ne-au vorbit în fiecare din cele 12 zile de desfăşurare a Tîrgului nenumăraţi participanţi de peste hotare. O succintă retrospectivă a acestor păreri vine în rîndurile care urmează să prezinte Tîrgul internaţional Bucureşti văzut de unii dintre oaspeţii străini.

● **V.N. DOENIN, ministrul industriei construcţiei de maşini pentru industria uşoară şi de uz casnic din U.R.S.S., şeful delegaţiei guvernamentale sovietice :** Participarea delegaţiei noastre la deschiderea Tîrgului internaţional Bucureşti reflectă interesul deosebit pe care Uniunea Sovietică îl manifestă faţă de realizările industriei româneşti. Înainte de toate dorim să felicităm pe organizatori pentru succesul realizat, pentru numărul mare de ţări participante. Trebuie să spun că am fost plăcut impresionat de o serie de maşini foarte interesante, care sînt expuse de ţara gazdă. În numele delegaţiei guvernamentale sovietice urez talentatului popor român mari succese în construcţia socialismului.

● **A. GRANDPIERRE, preşedinte de onoare al Centrului naţional francez de comerţ exterior :** În primul rînd doresc sincer să felicit pe organizatorii din ţara gazdă pentru modul de organizare a acestei prime ediţii a T.I.B. Sînt foarte impresionat de amploarea acestui tîrg aflat la ediţia sa inaugurală, manifestare care va trezi un mare interes în lumea economică şi comercială.

● **JOHANNES OEHME, directorul pavilionului R.D. Germane :** Începînd din ziua de 13 octombrie, Bucureştiul a intrat în rîndul familiei de oraşe organizatoare de tîrguri internaţionale. Cu această ocazie, Leipzigul, vechi oraş al tîrgurilor, trimite Bucureştiului cordiale salutări.

● **FRANK A. URSINO, directorul pavilionului S.U.A. :** Sîntem bucuroşi că Bucureştiul se va număra de acum înainte printre oraşele organizatoare de tîrguri internaţionale. Un tîrg internaţional reprezintă un mijloc eficient de promovare a cooperării economice şi a legăturilor culturale, contribuie la mai buna cunoaştere între ţări şi popoare, la stringerea relaţiilor şi înmulţirea contactelor. Experienţa mea de pînă acum, dobîndită la toate tîrgurile din lume, îmi permite să constat că direcţia Tîrgului internaţional Bucureşti este bine organizată şi competentă. Am convingerea că prima ediţie a tîrgului va avea deplin succes.

● **LAMBERTO BERTUCCI, preşedintele Camerei de comerţ, industrie, artizanat şi agricultură din Roma :** Am venit în România pentru a vizita Tîrgul internaţional şi trebuie să mărturisesc că sînt deosebit de satisfăcut. Este un tîrg specializat, bine organizat, în care multe ţări şi-au expus ceea ce au produs mai bun şi printre acestea se află şi Italia. Participarea ţării mele la această confruntare industrială este masivă, fapt care demonstrează interesul pe care îl manifestă Italia şi firmele din provincia Roma, faţă de România. Nu este numai un interes pur economic, ci şi unul cultural, de prietenie faţă de o ţară, de un popor de care ne leagă străvechi tradiţii.

● **JAN FURCIK, directorul pavilionului cehoslovac :** Noi nu sîntem în Bucureşti pentru prima dată, iar participarea noastră în acest an reprezintă de fapt continuarea expoziţiilor industriale cehoslovace din anii 1962 şi 1969. Credem că Tîrgul internaţional de la Bucureşti va contribui la lărgirea contactelor generale şi la adîncirea prieteniei dintre ţările noastre.

● **S. KITADA, directorul general adjunct al pavilionului Japoniei :** Deşi este primul Tîrg internaţional din România, organizatorii au dovedit experienţă, acumulată anterior, prin participarea numeroasă şi îndelungată la alte tîrguri internaţionale. Sîntem foarte satisfăcuţi de serviciul şi facilităţile oferite, subliniind în mod deosebit frumuseţea arhitectonică a pavilionului central, în care i s-a rezervat şi Japoniei un amplu spaţiu.

● **W. BACH, reprezentantul concernului „Krupp“ din R.F. a Germaniei :** Firma pe care o reprezint este cunoscută în ţara dv. mai ales prin instalaţiile pentru industria chimică şi pentru termocentrale, pe care le-am livrat pînă în prezent. Iată de ce sîntem foarte interesaţi în dezvoltarea relaţiilor tehnice şi comerciale cu România, pe care dorim să le adîncim. Un tîrg internaţional ca cel de la Bucureşti ne dă posibilitatea să avem contacte foarte numeroase, concentrate într-un singur loc. Intenţionez să cunosc şi exponate româneşti care, sperăm, ne vor trezi interesul pentru a stabili contacte cu întreprinderile de comerţ exterior româneşti.

...În această seară peste Tîrgul internaţional Bucureşti se lasă cortina finală a primei ediţii.

La bună revedere în anul 1972, la cea de a doua ediţie a acestei manifestări întrată cu succes în competiţia internaţională.

Tudor GHEORGHIU

Pavilionul Republicii Populare Bulgaria : *interes din partea specialiştilor pentru produsele firmei „Balkankar“.*

Vă trimit o ilustrată

VETERANUL-FAUR DIN ŢARA PĂDURENILOR

de Vasile NICOROVICI

Ştiţi că cel mai vechi furnal din ţară — un veteran al faurilor siderurgici — care mai stă încă în picioare, este acela din Ţara Pădurenilor, din localitatea Govăjdia ? Ştiţi că el a fost pus în funcţie în 1806 şi a mers mai bine de un secol, pînă în anul 1920 ? Asta înseamnă că are, în momentul de faţă, respectabila vîrstă de 164 de ani. Conform unei ultime ştiri, apărută de curînd în ziar, pentru a anunţa restaurarea sa — această vîrstă este arătată a fi cu trei ani mai veche, 1803. Ori cum ar ti însă realitatea istorică exactă, furnalul din Govăjdia, în etate de 163 sau 167 de ani, este una din cele mai vechi instalaţii industriale din ţară. Iar hotărîrea de a-l restaura în starea iniţială, constituie un act de pioasă prefuire a muncii făurarilor de pe acest meleaguri, care are o milenară tradiţie.

Prima oară cînd am cercetat acest agregat veteran cu 15 ani în urmă, atras de arhitectura lui cu totul aparte — ce-i dădea un aspect de turn de veghe sau de clopotniţă, l-am numit un „furnal intrat în legendă“. Şi asta fiindcă pe seama lui, am auzit, de la localnicii mai în vîrstă, cele mai stranii şi mai contradictorii afirmaţii. Între altele : că de aici, din Govăjdia, s-ar fi trimis fontă tocmai în Anglia, sau că „picioarele turnului Eiffel ar fi fost turnate din metalul produs în acest furnal“. Nimeni însă nu cunoştea anul construcţiei sale. Acesta se pierdea neştiut, „în noaptea legendei“ L-am aflat mult mai tîrziu dintr-o monografie asupra uzinelor siderurgice din Hunedoara. Am avut şansa să găsesc însă pe un bătrîn pensionar care lucrase în tinereţe, prin 1918, ca ghiftar la vechiul agregat. Din relatările sale mi-a rămas imaginea fărîmării cu ciocanul a fontei solidificate, de către nişte lucrători uriaşi care se numeau „oamenii de la rupt de fier“

Şi astfel din nou m-am pomenit în lumea legendei, populată cu fiinţe extraordinare, înzestrate cu puteri miraculoase. Dar lucrul e firesc dacă ne gîndim că pe aceste meleaguri, care se întind de la Hunedoara către munţii Poiana Ruscăi, numite şi Ţara Pădurenilor, siderurgia se practică de două mii de ani, încă de pe timpul daco-romanilor. Urme de cuptoare arhaice, de galerii subterane, atestate de inscripţii se găsesc în interiorul masivului muntos, la Ghelar, Govăjdia şi Topliţa (altă localitate învecinată) reprezintă etapa „modernă“ a siderurgiei, din perioada industrială. Uriaşii care fabrică metalul coboară din munţi, către locuri din ce în ce mai largi, în căutarea apei şi a căilor de acces lesnicioase, pentru ca, spre sfîrşitul secolului trecut, să se statornicească în valea Cernei, la Hunedoara, în apropiere de Castelul Corvineştilor.

Cum arăta peisajul Hunedoarei industriale în acei ani ? Permiteţi-mi să citez din cartea unui vechi confrate, care a vizitat-o atunci. Descrierea lui e savuroasă şi pitorească. O transcriu întocmai, cu particularităţile ei de expresie, ca să vă puteţi da seama cum ar fi arătat textul şi imaginea unei ilustrate expediate în anul 1894 : **„Atît ferul cît şi cărbunii se transportă pe o cale ferată cu şine de sîrmă groasă (n.b. — funicular). Şinele de sîrmă sunt aşezate pe stîlpi, cam asemenea celor de la sîrmele de telegraf şi e o plăcere a privi cum trec vagoanele încărcate cu cărbuni sau piatră feroasă preste cîmpii şi prapastii primejdioase la fonderie şi de aici îndărăpt, ca să fie încărcate din nou“.**

Se pare că Silvestru Moldovan, vorbind în termeni moderni, a prefigurat ceea ce numim astăzi „poezia peisajului industrial“. Bineînţeles că Hunedoara acestor ani, ca şi Galaţiul, cer noi dimensiuni ale cuvîntului.

C.E.I.L. Arad

Calea Aurel Vlaicu 14

OFERĂ MĂSUŢE JOASE OVALE — DREPTUNGHIULARE

în 2 variante de 840 × 310 placa şi 450 mm înălţimea şi 690 × 400 placa şi 395 mm înălţimea cu livrare imediată la preţuri avantajoase

Informaţii suplimentare telefon 3053 C.E.I.L. Arad

(5482)

Monolog interior despre...

TEZAURIZARE

URMARE DIN PAG 1

Pînă acum nimic extraordinar. Ceea ce s-a petrecut după aceea merită însă barem un minut de meditaţie, căci e vorba de un fenomen nu tocmai singular. La un moment dat întreprinderii i s-a oferit posibilitatea să trimită un tînăr inginer la un curs post-universitar pentru a dobîndi un plus de specializare. În chip firesc, judecînd lucrurile în lumina capacităţii demonstrate şi a perspectivelor de ascensiune profesională, locul i s-ar fi cuvenit lui X. Au început însă să atîrne în balanţă considerente care n-aveau nici în clin nici în mînecă cu criteriile valorice : „Ce ne facem dacă-l trimitem pe X, cu cine-l înlocuim ?“. Pasămite, între timp omul devenise absolut indispensabil. De cine se puteau, în schimb, dispensa fără nici o pagubă pentru producţie ? De Y, desigur. Şi Y s-a pomenit, spre propria lui uimire, trimis la cursul postuniversitar. La fel s-a întîmplat şi un an mai tîrziu cînd s-a ivit prilejul ca un tînăr inginer să ia parte la un schimb de experienţă cu o întreprindere similară din alt oraş. Tot pe Y au căzut sorţii. Situaţia s-a repetat şi atunci cînd întreprinderii i s-a propus să trimită pe cineva s-o reprezinte într-o delegaţie însărcinată să achiziţioneze nişte utilaje peste hotare. Y cel inutil. Y cel care nu-şi găsise rostul în angrenajul colectivului, devenise un fel de comis-voiajor, un ambasador itinerant sui-generis, mereu cu valiza pregătită pentru noi misiuni de acelaşi gen. Iar la un moment dat, cînd un institut de proiectare şi-a pus în gînd să recruteze din respectiva întreprindere un cadru tînăr şi cu calificare corespunzătoare, alegerea s-a oprit asupra lui Y, deoarece, dragă doamne, biografia „inginerească“ a acestuia se umpluse cu un lung pomelnic de specializări şi călătorii care de care mai reprezentative şi mai prestigioase.

O veche remarcă a economiştilor, concretizată într-un soi de lege sacrosanctă a circulaţiei financiare, sună aşa : „Moneda rea o alungă pe cea bună“. De ce ? Pentru că moneda bună, fiind la mare preţ, e tezaurizată. Cam aşa ceva s-a întîmplat şi în cazul relatat de noi. Moneda mediocră a tot „circulat“ în vreme ce moneda bună a fost „tezaurizată“, ţinută la păstrare. Numai că, atunci cînd e vorba de oameni, treburile se cam încurcă. După un timp, ceea ce a reprezentat o valoare efectivă, începe, din pricina mult prea îndelungatei „tezaurizări“, să se deprecieze. Şi nu e bine. Nu e deloc bine.

Victor BÎRLĂDEANU

Pavilionul Angliei : *firma „Perkins“ expune o gamă largă de motoare cu combustie internă.*

Fotografii : Nicu VASILE

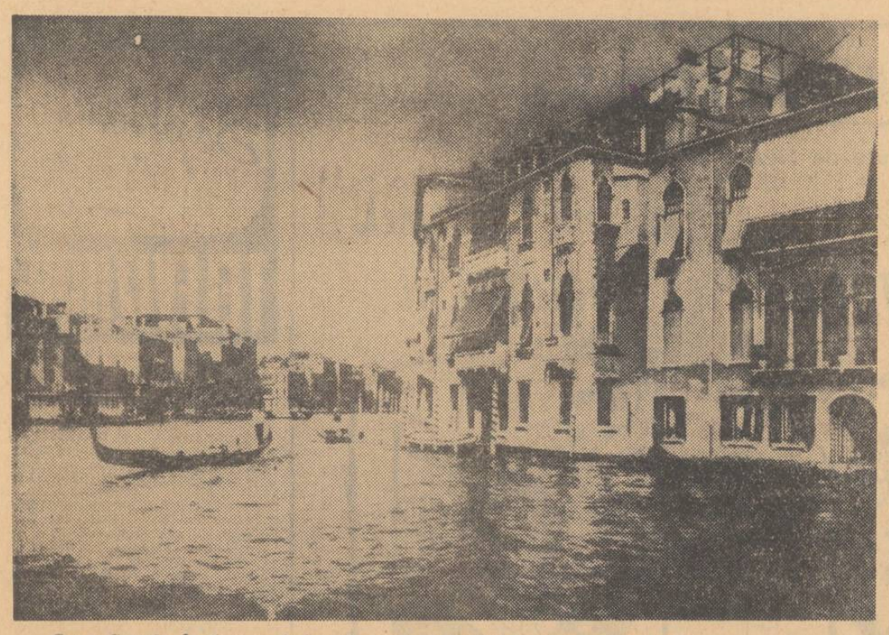

Canal Grande. În fiecare dimineață, după ce deschid ferestrele, venețienii caută cu privirea două lucruri : tradiționala gondolă și nivelul pînă la care s-a înălțat apa...

Operațiunea „Salvați Veneția"

SPERANȚE PENTRU ORAȘUL AMENINȚAT CU PIEIREA

Condiții naturale de o vitregie fără precedent — creșterea continuă a nivelului mării, concomitent cu scufundarea lentă a solului — pun în pericol existența „falnicei Veneții".

Un studiu întocmit recent de specialiști aprecia sumbru : „Veneția e sortită pieirii; laguna e pe cale să se transforme în mlaștină, iar orașul să fie înghițit de ape..." Același studiu apreciază că Piața San Marco și Basilica — monument bizantin cu decorație de marmură și mozaic — Canal Grande, Ponte di Rialto, Campanila, Palatul Dogilor, cele 400 de poduri și 90 de biserici, acest imens patrimoniu de picturi și fresce, de statui, elemente decorative și arhitectonice specifice, opere pe care Veneția a știut să le creeze și să le conserve pînă în secolul XX se vor pierde într-un ritm anual de șase la sută. După aprecierea unor savanți, distrugerea tezaurului Veneției înaintează în proporție geometrică și ar putea să survină chiar înainte de anul 2 000. Studii realizate de experți ai U.N.E.S.C.O., documente cu 10 000 de fotografii și 15 000 de fișe, apreciază că dacă nu se iau măsuri imediate, 60 la sută s-ar putea pierde iremediabil din operele de artă venețiene pînă în anul 1974.

După acest S.O.S., savanți de renume din diferite țări ale lumii — Uniunea Sovietică, Statele Unite, Japonia, Marea Britanie, Franța — și-au făcut bagajele pentru Veneția. Împreună cu unii dintre cei mai buni specialiști ai Consiliului Național al Cercetării din Italia, ei s-au instalat într-un laborator nou și unic, la Palazzo Papaopoli, situat pe Canal Grande. Cercetările realizate pînă în prezent — ale aerului, ale apei de mare, ale solului și pînzei freatice — au dus la concluzia că Veneția poate fi salvată. Optimismul savanților a fost întărit de hotărîrea guvernului italian, care a anunțat că va aloca fonduri importante pentru programul de combatere a celor cinci dușmani care sapă la temelia orașului : inundațiile, acțiunea destructivă a valurilor, coroziunea apei de mare, procesul de scufundare a solului, stricăciunile pricinuite de intensa industrializare.

Pe punctul de a se nărui, din cauza poluării și a deplasării solului, statuia din Turnul cu clopote (Piața San Marco) a necesitat lucrări urgente de consolidare și renovare.

După cum informează agențiile de presă, efortul principal pe care îl fac în prezent acești savanți este acela de a cerceta interacțiunea dintre masele de apă, masele de aer și masele terestre ale zonei în cauză. Pentru a ajunge la mijloacele cele mai potrivite de salvare a Veneției, trebuie găsită nu numai cheia care să încuie definitiv ușa dinaintea apelor marine care năvălesc peste orașul canalelor, ci înțeles mecanismul ce acționează asupra distrugerii operelor de artă (aerul poluat și, poate apa poluată), și mijloacele care să prevîntîmpine scufundarea clădirilor. Savanții de la Palazzo Papaopoli au făcut pași concreți în aceste direcții. Este vorba de realizarea unor proiecte inginerești care oferă șase alternative de închidere a celor trei intrări în lagună — bariere gigantice, de aproximativ 3 km lungime — care să protejeze orașul împotriva năvalei apelor. Prevenirea unei furtuni cu 6—8 ore înainte este suficientă pentru a permite luarea măsurilor necesare de închidere a acestor „porți" și de a feri orașul de dezastre asemănătoare celui din 1966.

Pentru intensificarea studiilor în domeniul apei și aerului, s-a cerut concursul a trei centre italiene specializate : cercetătorii lor s-au instalat deja la Veneția ; o dată cu aceștia și-a început activitatea și o mașină electronică de calcul, programată să prelucreze datele furnizate de stațiile meteorologice din regiunea Mării Adriatice, precum și înălțimea și frecvența valurilor, în așa fel încît o furtună căreia i-ar putea cădea victimă laguna venețiană, să poată fi cunoscută din timp. Adriatica, cu Veneția situată la capătul său nord-vestic, are forma unei chiuvete uriașe ; apa care pătrunde aici, împinsă de vînt, ia forma unor jeturi, cu viteză și presiune mai mari chiar decît a apei care circulă printr-o conductă. Savanții au stabilit că acest fenomen, caracteristic Adriaticii, antrenează mari cantități de apă, transportate de departe, iar creșterea nivelului marin într-un anumit punct se poate menține la cote maxime 22 de ore, dar uneori cîteva zile sau săptămîni. Acest fenomen — pe care venețienii îl numesc *aqua alta* (apă înaltă) — s-a petrecut în noiembrie 1966 și a fost atît de violent încît valurile mării au ajuns să se izbească în fața Basilicii San Marco.

O altă problemă care se află în atenția specialiștilor este cea privind scufundarea orașului care, în ultimul timp, s-a accentuat, devenind alarmantă. Observațiile făcute asupra a o mie de puncte de referință arată că în ultimii 15 ani nivelul mediu al solului a scăzut cu aproximativ 5 cm. „Londra se scufundă într-un ritm și mai rapid — a declarat un specialist italian — dar Veneția se află deja în agonie". Particularitatea de a avea canale în loc de străzi și un sol cu puțin peste nivelul mării, pun într-adevăr Veneția într-o situație deosebit de primejdioasă. Scufundarea solului venețian este pusă pe seama puternicei industrii dezvoltate în cartierele Marghera și Mestre, care extrage, zilnic, cantități uriașe de apă potabilă. Fenomenul este mult mai complex și are la bază pe de o parte un proces general de scufundare a întregii zone, iar pe de alta, o sensibilă creștere a nivelului oceanului planetar, ca urmare a topirii ghețarilor ; teorii mai recente includ și cauze provocate de deriva continentelor.

În cele nouă secole care au trecut de la debutul construcției Băsilicii San Marco, cotele inițiale au suferit o scufundare de aproximativ 35 cm. Cercetările realizate pînă în prezent de specialiștii de la Palazzo Papaopoli converg spre o singură concluzie : sistarea oricăror lucrări în lagună și pe malurile ei (guvernul italian a suspendat temporar lucrările la noul canal de la Porta di Malamocco, care să permită trecerea unor petroliere de mare capacitate, și cele privind realizarea celei de „a treia zone industrială", care preconiza desecarea lagunei pe o întindere de circa 3 500 ha) și închiderea completă a lagunei, cu excepția unor ecluze de trecere a vapoarelor. Soluția este pe deplin realizabilă, dar comportă instalații costisitoare. Oricîte fonduri ar necesita, nici o sumă nu pare prea mare cînd e vorba de „serenissima" Veneție, acest adevărat oraș-muzeu al lumii.

George NICOLESCU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

VECHI ȘI NOI

de Nicolae LUPU

Citeodată, evenimente de mult dispărute în neantul uitării revin în actualitate pentru că un detaliu sau altul dat la iveală printr-o întîmplare dezvăluie noi aspecte ale episodului. Au trecut șapte ani de cînd cunoscutul boss al petrolului italian Enrico Mattei dispărea în ceea ce a fost numit la început un „curios accident de avion". S-au făcut tot felul de supoziții în legătură cu adversitățile ce și le-a creat Mattei în lumea feroce a afacerilor cu petrol ca urmare a contractelor avantajoase încheiate în favoarea țărilor producătoare, contracte care „stricau piața". Acum se discută din nou despre cazul Mattei în presa italiană. De ce ? Au fost lămurite lucrurile ? Nu !

Un ziarist sicilian, De Mauro, versat în afacerile Mafiei, a pornit din una în alta pe urmele cazului Mattei. El a încercat să reconstituie minut cu minut felul cum și-a petrecut Mattei, în Sicilia, orele dinaintea accidentului. Ancheta i-a îndreptat pașii spre locuințele unor personalități locale care au fost invitate de Mattei să călătorească cu avionul prăbușit și care, în ultimul moment, au anunțat că nu pot să-l însoțească. Ce s-a întîmplat ? Nu atunci, acum, a dispărut De Mauro fără urmă. Există indicii că ziaristul italian a fost răpit de Mafia pentru că unul din cei invitați de Mattei „a vorbit". Așadar, cazul lui Mattei a revenit în actualitate fără însă prin aceasta să se fi aflat tot adevărul. Mai mult, acum toată lupta este să se afle nu cine l-a omorît pe Mattei ci unde a fost dus Mauro și cine l-a răpit.

Un alt eveniment mai vechi care a reținut din nou paginile actualității în presa franceză este faimoasa capitulare de la München în fața poftelor teritoriale ale lui Hitler. Asta nu din cauză că s-ar fi descoperit cine știe ce fapte necunoscute capabile să contribuie la o nouă evaluare a fenomenului. Evocarea a fost prilejuită de moartea fostului premier Daladier, unul din politicienii occidentali care au făcut pelerinajul capitulării. Totuși, cunoscutul editorialist al ziarului „Le Figaro", Roger Massip, povestește într-o publicație o amintire inedită, care nu-i lipsită de interes, reținută din vremea cînd, în calitate de reporter, a fost trimis special la reuniunea de la München. Daladier se întoarce după zece ore de tratative cu Hitler la capătul cărora a fost semnat rușinosul document la hotelul unde îl așteptau ziariștii francezi. Caută să dispară cît mai repede dar are ghinionul de a nu fi servit cu promptitudine de ascensor. Încep întrebările. Prima: „Domnule președinte, ce impresie v-a făcut Hitler ?" Răspunde Daladier: „Știți, acest Hitler nu-i un băiat rău...". Am aflat puțin mai tîrziu, scrie Massip, că Daladier era perfect conștient de gravitatea celor semnate împreună cu Chamberlain. Premierul englez, afirmă ziaristul francez, l-a solicitat pe Daladier să se ducă el să-i comunice lui Beneș rezultatul, dar Daladier a refuzat cu violență deoarece pentru el Chamberlain era vinovat de toate cele petrecute la München, și el trebuia să bea paharul pînă la capăt.

„Niciodată nu am simțit ca atunci nevoia să ucid" — a spus Daladier. Nu pe Hitler ci pe Chamberlain. Totuși cine era „băiat bun" ?. Daladier nu a fost primul și nici ultimul care a trebuit să-și înghită vorbele aruncate în așteptarea liftului. Păcat că Massip nu le-a relatat ziarului său în 1938, sau chiar în 1939. Poate nu ar fi avut chiar soarta din 1970 a lui Mauro.

În mijlocul naturii, purtînd costume tradiționale, tinere iraniene se lasă purtate pe aripile unui dans folcloric...

PE RIVIERA PERSANĂ

Climatul blînd, parfumul portocalilor și lămîilor și verdele nuanțat ce a pus stăpînire pe întregul peisaj ilustrează, cum nu se putea mai bine, afirmația marelui poet persan Firdusi, care proclama acest colț al Iranului, cu o înfățișare paradisiacă, drept lăcaș al „continuei primăveri". Obișnuit cu peisajul deșertic din jurul Teheranului, ești uimit să vezi că la nici două ore de mers cu mașina, crestele își părăsesc golășenia, înlocuită de păduri întinse și dese — bătrîne de sute de ani — ce dau loc, mai apoi, pătratelor culturilor. Dar, pentru această „favoare" a naturii a trebuit să treci pe sub boltile a 15 tunele, în intervalul dintre ele făcînd un adevărat slalom printre masivi colțuroși și prăpastii amețitoare. Emoția se amplifică cînd însoțitorul îmi arată locul unde s-a prăbușit camionul condus de Yves Montand, în timpul turnării filmului „Salariul groazei"...

Deodată, șoseaua coboară brusc, în serpentină, „pierzînd în înălțime", pe o distanță de numai cîțiva kilometri, 1 500 de metri. Nu poți vedea Caspica, dar aerul umed și răcoros te vestește că ea se află undeva, în față. Străbatem mai multe localități unde, spre deosebire de alte regiuni iraniene, se face simțită destul de puternic, influența europeană : străzi largi, asfaltate, iar de o parte și de alta, clădiri a căror arhitectură nu mai urmează așa de fidel canoanele stilului vechi persan. Pe cîmp, grupuri de oameni trebăluiesc printre plantațiile de ceai și portocali, acompaniind, parcă, privelîștea ieșită din încremenire cu muzica vieții și a muncii. Nu e mult de cînd printre tulpinile de pe ogor puteai să vezi numai femei, ne spune un coleg iranian. Munca pămîntului era socotită îndeletnicire exclusiv feminină ; bărbații aveau alte „sarcini" : taifasul și sorbitul ceaiului în jurul unei mese. Unii, puțini de altfel (pentru că pămîntul se afla în mîinile marilor proprietari) care posedau mici suprafețe cultivate cu ceai sau orez, contractau căsătorii cu mai multe femei pentru a avea mînă de lucru gratuită... Reforma agrară a făcut, însă, ca despre toate acestea să se poată vorbi azi, la trecut.

Un viraj la stînga și mașina alunecă, pe fișia gudronată, spre vest, la Babol Sar, un oraș care reușește să concilieze cu destul succes tradiția cu noul. Alături de clădirile obișnuite, cu ornamente specific persane, se înalță blocuri cu mai multe caturi. Ieși dintr-un modern magazin cu articole electrotehnice și intri în prăvălia unui negustor care abia are loc să se miște între pereții pe care sînt expuse o sumedenie de mărfuri : de la bijuterii la... scobitori. Există, apoi, (putea oare să lipsească ?) bazarul. Forfotă, zgomote și nelipsitele pahare cu ceai — „arcanul" cu care vînzătorii speră să te prindă în „mrejele" lor, de unde e greu să scapi fără a cumpăra un produs despre care ești asigurat că numai aici îl găsești. Desigur, îți ajung cîțiva pași pentru a te convinge de contrariu, dar...

În lunile de vară, Babol Sarul, ca și celelalte localități de pe litoralul caspian, devine stațiune balneară. Și, ca oriunde pe Pămînt, începe exodul. Atunci, cartierul de vile de la marginea orașului capătă aspectul unui adevărat furnicar, cu prelungiri pe întreaga plajă. După cum ne spunea una din gazde, băile de mare n-au intrat de mult în obișnuința iranienilor. Afirmația avea să fie ilustrată, peste puțin timp, „pe viu". Nu mică mi-a fost mirarea cînd, dimineața, pe plajă, printre cei în costume de baie, am văzut multe femei în șalvari și cu obișnuitul ceador — voalul ce le acoperă de sus pînă jos. Intrau în acest fel, în apă. Mi-a revenit, atunci, în minte răspunsul ce-l primisem, cu cîteva zile mai devreme, la întrebarea ce viza înălțimea exagerată a gardurilor din unele orașe iraniene : „Soluția era considerată ca cea mai potrivită, de către soți. Aproape fiecare familie își amenajează, din cauza căldurii, un bazin în curte. Cum razele arzătoare ale soarelui nu cruță nici femeile, gardul masiv, de o înălțime apreciabilă, le apără — pe ele și pe... soții lor — de „privirile indiscrete".

Am continuat incursiunea pe riviera caspiană, urmînd linia de întîlnire a mării cu uscatul, spre Cialuz și Ramsar. Soare, apă, nisip și trandafiri. Din covorul multicolor al trandafirilor, răsar cochete vile. Pe cealaltă parte, marea, în al cărui verde se oglindește albastrul cerului. Legănate de valurile ce saltă la suprafața apei parcă cu sfială, te îmbie la o plimbare în larg... gondolele. Nu lipsesc nici melodiile ; numai că locul tenorilor venețieni e luat de tranzistoare.

Părăsim marea și, la 30 de kilometri, în delta Riului Alb (Sefi Roud), poposim la Rasht, orașul de reședință al provinciei Guilan, bogată în orezării și caviar. Icrele negre, caviarul iranian, au devenit renumite în lume și, după cum ne spun localnicii, creșterea sturionilor se soldează anual cu importante venituri. Un sturion poate da peste 20 kilograme de icre. Sezonul prielnic pescuitului este, ni se spune, cînd sturionii vin, în lunile de iarnă, în sudul Caspicei, unde este mai cald, pentru a depune icrele la gura apelor curgătoare, ce se varsă în mare. Pescarii întind odgoanele cu cîrlige în așteptarea bancurilor de sturioni. Ulterior, procesul de producție este cît se poate de simplu : scoaterea icrelor se efectuează manual. „Marea enigmă" constă în operația următoare, cînd se apreciază cantitatea de sare ce se dă icrelor pentru a avea un gust plăcut.

Ne îndreptăm, spre Teheran, într-o vineri — zi de odihnă săptămînală. Într-un sat din apropierea Rashtului, pe o pajiște, un clarinet și o tobă acompaniază un grup de dansatori, ce se leagănă în ritmul unui dans folcloric. Peisajul întregește cadrul, căruia oamenii îi conferă optimismul, prezent în priviri și în fapte. Am părăsit aceste locuri cu convingerea că frumusețea lor e dată nu numai de comorile arhitectonice și de Caspică ci, mai ales, de oameni — cei care au creat adevăratele revelații ale litoralului caspian al Iranului.

Ion STOICA

Itinerar „Magazin"

DE PRETUTINDENI

IPSOSUL ca material de construcție în locul cimentului a început să fie folosit experimental în R.D. Germană. În cîteva localități din R.D. Germană au fost construite case ai căror pereți de rezistență interiori și exteriori sînt din ipsos. Numai pentru scări, plafon și plăci se folosește beton armat. Cheltuielile pentru asemenea clădiri sînt pe jumătate mai ieftine decît la clădirile tradiționale. Împotriva umezelii ipsosul este apărat de un strat de material plastic. În prezent se studiază laturile pozitive și negative ale caselor din ipsos, a căror introducere este în stadiu experimental.

LA UNELE CINEMATOGRAFE londoneze au fost montate scaune cu spătar de tipul celor din avioane sau autobuze de cursă lungă. Chiar la intrare un afiș cu litere de o șchioapă îi înștiințează pe spectatori : „Dacă vedeți că filmul nu vă place, nu plecați din sală. Pentru banii dv. puteți trage un pui de somn...

UN „DISPENSAR" original există în orașul polonez Lodz. Aici pot fi aduse pentru precizarea diagnosticului și stabilirea tratamentului diferite plante de casă, în unele cazuri „bolnavii" sînt reținuți cîteva zile, costul tratamentului fiind neînsemnat.

LA MUZEUL de jucării Sonnenburg există o păpușă confecționată din aur curat. Exponatul are vechimea apreciată la 4 000 de ani și este „originară" din Egipt.

KEN SCOTT în vîrstă de 21 de ani a fost condamnat pentru furt și închis în închisoarea din Dorchester (Anglia). Într-o zi, profitînd de lipsa de atenție a gardienilor, (era o zi de vizitare a deținuților) a reușit să se strecoare în afara închisorii. Apoi, cuprins de remușcări, s-a înapoiat la... închisoare, cerînd să fie din nou închis. Iar directorul i-a îndeplinit dorința acordîndu-i și un loc deosebit : o celulă de izolare, rezervată celor... pedepsiți.

POLIȚIA din Leeuwarden (Olanda) a arestat trei bandiți acuzați de o spargere la banca din localitate. Cei trei aveau însă un alibi ce părea perfect : în seara cu pricina toți trei vizionaseră la locuința unuia dintre ei programul de televiziune. Judecătorul era hotărît să-i achite din lipsă de dovezi, cînd ultimul martor arătă că în seara spargerii a văzut în localul băncii pe linoă care tocmai trecea o lumină albăstruie, ca cea a micului ecran. Alibiul celor trei hoți căzuse.. Ei luaseră cu ei, tocmai pentru a-și preface alibiul, un televizor portativ și în timp ce „operau" vizionau cu rîndul emisiunea.

ÎN LABORATORUL de luminofiziologie a plantelor de la Institutul de cercetări astrofizice din Leningrad se cultivă diferite legume și fructe la lumină artificială. Dacă roșiile din soiul „Pușkinski" dau în condiții de cîmp o singură recoltă pe an, același soi, cultivat la lumină artificială cu lămpi incandescente cu oglindă și cu ecran de apă, dă, în condiții de sol artificial, șase recolte pe an.

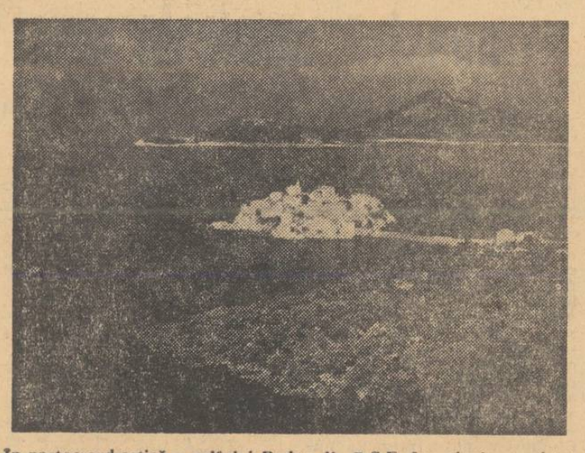

În partea sud-estică a golfului Budva din R.S.F. Iugoslavia a existat pînă nu de mult un mic sat așezat pe o pitorească insulă stîncoasă legată de uscat printr-o limbă de pămînt. Aici, acum a fost amenajat un hotel modern iar căsuțele satului au devenit și ele moteluri pentru turiști. În fotografie : o imagine a insulei Sf. Ștefan de pe litoralul Muntenegrului.

De o atracție deosebită se bucură telefericul instalat deasupra parcului de cultură și odihnă din orașul polonez Chorzow. Numeroși vizitatori ai parcului străbat astfel cu ușurință distanțe de kilometri, stînd comod și privind peisajul de la înălțime.

ÎN PĂDURILE din Franța au apărut tăblițe cu următorul avertisment: „Țineți minte, într-un trunchi de copac se pot confecționa 1 milion de chibrituri — un chibrit însă poate aprinde un milion de trunchiuri..."

240 KM/ORĂ. Această viteză intenționează s-o realizeze americanul Mikey Rupp pe sania sa cu șenile — o construcție proprie. Intenție pe care e posibil s-o realizeze deoarece motorul cu care va fi înzestrat acest original vehicul are o putere de... 500 cai putere.

LA RESTAURANTUL „Taurul de aur" din orașul Debrecin (R.P. Ungară) există pe fiecare masă un dispozitiv curios — ceasuri de nisip. Cînd oaspetele se așază la masă el reglează ceasul. Dacă nu este servit în curs de 10 minute după fiecare comandă (atît durează pînă cînd se scurge n'sipul) el nu trebuie să plătească pentru mîncare. Deocamdată se spune că nu i-a reușit nici unui client.

BOB DICKON, fiul unui factor poștal din orașul american New-Port, dorind să-l ajute pe tatăl său la distribuirea ziarelor a primit un ajutor neașteptat de la pinguinul său Gustav. Pasărea a învățat repede adresele abonaților. Și după scurt timp știa să ducă singur ziarele în cartier. Ce-i drept, sosea cu mare întîrziere provocînd nemulțumirea abonaților. Boby a găsit însă o soluție : a învățat pinguinul să folosească patine cu rotile. Ceea ce i-a adus admirația tuturor precum și titlul de onoare de „singurul pinguin-poștaș din lume". Iar cel mai mulțumit a fost, firește, Bob.

CUNOSCUTUL cascador francez Patrick Bernard a anunțat că va încerca să traverseze Oceanul Atlantic cu ajutorul unei parașute ascensionale, trasă de un mic vas cu motoare puternice. După socotelile sale, el petrece cinci zile și cinci nopți între cer și apă. Pentru a se alimenta va coborî cu parașuta aproape de suprafața apei. În timpul traversării Bernard va transmite prin microfon impresiile sale care vor fi publicate de un ziar din Franța. Plecînd de pe coasta franceză el urmează să sosească la Newport (S.U.A.).

TRIBUNALUL din Madrid a pronunțat o sentință neobișnuită. El obligă pe un anume Fernando Garcia ori să-l dezvețe pe papagalul său în curs de șase luni de cuvintele „subversive" ce le pronunță, ori să renunțe la papagal. Ziarul ABC, care a publicat această știre, nu indică însă despre ce cuvinte este vorba.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„CÎINII" DIN PĂDURE

Tatăl era la lucru iar ceilalți frați la școală. Tania (în vîrstă de șase ani) rămăsese acasă cu mama punîndu-i o întrebare după alta : — De ce ?... De ce ?... De ce ?....

— Mergi mai bine să te joci la aer, pe pajiște... să prinzi fluturi. Ce zici ?

— Sigur, mamă !

Tania era un copil ascultător. Ieși din casă — o cabană solidă la marginea pădurii — și trecu în pajiștea luminoasă. Nu avea plasă pentru fluturi, îi prindea cu mîna fiind foarte iute în mișcări. Deodată atenția îi fu atrasă spre un exemplar cum nu mai văzuse pînă atunci. Încercă să pună mîna pe el dar fluturele auriu fugise în ultima clipă. Tania îl urmări, aci oprindu-se, aci luînd-o la goană după poznașul zburător. Nu mai avea ochi decît pentru el și nu observă cînd intră în pădure nici cînd părăsi poteca știută. Își dădu seama abia cînd se întunecă. Privi în jur speriată și uită de fluture. Era tîrziu, soarele nu se mai vedea. Printre arbori se filtra o lumină roșiatică și din pămînt urca un nouraș albăriu.

★

Alarma s-a dat la apusul soarelui. Mama se sperie tare, soțul însă o liniști. Fetița era undeva pe aproape, n-avea cu ce să-și facă rău. Seara însă, la vestea că Tania nu sosise, un grup de femei și bărbați cu lanterne porniră în căutarea ei. Umblară strigînd prin pădure pînă în zori. Continuară neobosiți toată ziua, dar nici urmă de Tania. Nimic, nici în zilele următoare. Părinții nu mai aveau speranțe. Cum e posibil să supraviețuiască în pădure mai bine de douăzeci de zile un copil de șase ani ?

În cea de-a douăzeci și treia zi se produse minunea. Un paznic care controla o zonă îndepărtată a pădurii dădu peste Tania. Era vie, cu hainele rupte, dar sănătoasă. Ca în poveste, dormea tun, sub un arbore mare.

★

Cu toții strînși în jurul ei ascultau relatarea.

— Ce-ai mîncat ?

— Oh, fructe, sînt o mulțime !

— Și de băut ?

— Izvoarele pentru ce-s făcute ? M-am și jucat.

— Cu cine ? Te-ai întîlnit cu cineva în pădure ?

— Nu. M-am jucat cu cățeii. De fapt cu ei am stat — și fetița rise — cei mici erau drăgălași, calzi ! Mă jucam cu ei în vizuină, erau și din cei mari... se jucau și ei, erau buni, mă lingeau și ca să glumească mă mușcau puțin...

Tania tăcu și mai sorbi puțină supă ; lumea privi spre pădure. Cineva se miră :

— Ciini ? Cum să fie ciini în pădure ?

Paznicul clătină din cap și răspunse :

— Nu-s, firește că nu-s, Tania a stat cu lupii. Cu lupii s-a jucat...

S-a petrecut anul acesta, în luna iulie, într-o pădure din Azerbaidjan.

(Din „Domenica del Corierre")

UN ADEPT AL GENULUI POLIȚIST

De vorbă cu dramaturgul Ștefan Berciu

Afișul Teatrului Nottara vă anunță prezența în stagiunea 1970—'71 cu o nouă piesă polițistă — „Cercul morții". O întrebare de ordin statistic : ce cifră realizați cu această nouă piesă a genului și, eventual, poate reamintiți cititorilor noștri titlurile cu care ați dovedit că sînteți credincios piesei polițiste ?

— *„Cercul morții" este a zecea piesă polițistă. Am început cu „Cine a ucis ?" exact acum zece ani pe scena fostului teatru „Nottara" (actualmente Teatrul Mic), premiera fiind tot la 11 octombrie dar... 1960. Au urmat : „Oameni și umbre", „Acuzarea apără", „Hipnoza", „Insula spionilor", „Naufragiații", „Regele pungașilor", „Barul aventurilor", „Șantaj".*

— Numai teatru ?

— *Nu ; radio, televiziune, presă și chiar romane.*

— Veți rămîne în continuare un adept al genului sau vă tentează să... evadați ?

— *Brutalitatea întrebării mă îndeamnă să afirm că insinuați un lucru grav ; o dezertare. Dar, cumpănind mai bine, vă răspund că orice acțiune dramatică conține o mică pentru care s-a scris conflictul de interese și, implicit, ciocnirea între caractere și lupta pentru dobîndirea mizei.*

— Ce înțelegeți prin „mică" ?

— *Interesele unui individ sau ale unei colectivități lezate, viața oamenilor amenințată de elemente antisociale, liniștea și ordinea publică, și chiar securitatea de stat, cînd sînt amenințate.*

— Este o definiție ?

— *Departe de mine o asemenea pretenție. Am enumerat doar cîteva dintre stările de fapt, privind interese morale sau materiale, care pot genera conflicte dramatice, fără nici un fel de pretenție că acestea ar face parte strict din aspectele tratate doar în genul polițist. Precizez însă că, neabordînd vreunul dintre aceste elemente-mică, nici o scriere pe profilul genului polițist nu va izbuti să angajeze un conflict veridic și, implicit, să suscite interesul cititorilor sau spectatorilor.*

— Considerați că în abordarea unei lucrări dramatice, în gen polițist, primează tehnica unei construcții cît mai perfecte privind abilitatea, complicațiile și suspensul ?

— *Sînt ispitit să răspund da. Însă, imediat, mă văd nevoit să precizez : da, dar numai din punctul de vedere al formei, pentru că modalitatea prezentării unor probleme și idei de valoare — pe care le consider prim-planul dezbaterilor în orice lucrare literară — trebuie să ajungă la cititor sau la spectator cît mai direct, ori asta nu este cu putință decît dacă modalitatea de abordare a temei îi trezește interesul pe deplin, atrăgîndu-l într-o participare cît mai directă în restabilirea ordinei care a fost pentru cîteva momente tulburată.*

— Așadar, momentele de tensiune în angajarea conflictului, suspensul și alte elemente de care uzează genul polițist, nu sînt decît niște artificii ?

— *Și da, și nu. Oricum, eu le consider mijloace cu ajutorul cărora, scrierile din acest gen pot aduce o mare contribuție în satisfacerea unor înalte comandamente sociale și politice ale orînduirii noastre socialiste. Numai astfel consider că scriitorul care abordează teme în genul polițist nu face un lucru gratuit, ci răspunde unor cerințe de prevenire a cetățenilor patrici noastre.*

Irina TOMA

În librării

„MATISSE"

Între „Napoleon fugea repede" și „Un balon ridea în poartă" Neagu Rădulescu este prezent în librării cu un album-monografie consacrat lui Matisse. „O haltă de seriozitate, în drumul meu presărat numai cu stații de umor" — ne spune proaspătul istoric de artă.

Meridiane LITERARE

CENTENARUL morții prozatorului francez Prosper Mérimée, despre care se știe că a fost multă vreme inspector al monumentelor istorice, a prilejuit și o comemorare pe linia acestei ocupații a clasicului francez. Un confrate al său, aparținînd generației noastre, Pierre Marie Auzas, inspector al monumentelor istorice, a făcut la o recentă adunare a Societății oamenilor de litere francezi, portretul „funcționarului zelos, conștiincios, sensibil".

REGIZORUL FRANCEZ François Truffaut prefațează romanul unui debutant pe care nu l-a văzut niciodată dar al cărui roman mărturisește că l-a cucerit, prin lirismul și sensibilitatea sa. Este vorba de Bernard Gheur, în vîrstă de 25 de ani, autorul cărții „Testamentul unui repetent".

O SUMARĂ „carte de vizită" a cunoscutei scriitoare engleze Agatha Christie, care, după cum se știe, a împlinit de curînd 80 de ani : Debutul la 36 de ani, tradusă în 103 limbi, tirajul tuturor edițiilor 350 milioane exemplare, autoare a 80 de romane, ultimul dintre ele fiind „Pasager pentru Frankfurt".

UN „DICȚIONAR AL SCRIITORILOR CONTEMPORANI" se află sub tipar în Polonia, cuprinzînd peste o mie de prezentări bio-bibliografice.

SE PARE CĂ reînvie moda titlurilor kilometrice... O editură spaniolă a publicat sub semnătura lui Gabriel Garcia Marquez o carte de reportaj inspirată de un caz real : naufragiul unui marinar columbian care s-a zbătut zece zile între viață și moarte pe ocean. Iată titlul volumului : „Povestea unui naufragiat care a plutit zece zile pe o barcă fără să mănînce și fără să bea, care a fost proclamat erou al patriei, sărutat de reginele frumuseții, îmbogățit de publicitate și apoi dezonorat de guvern și uitat pentru totdeauna"...

LA NISA, în cadrul unei Săptămîni internaționale a femeilor s-au desemnat premiantele concursului internațional de nuvelă „feminină". Marele premiu, în valoare de 5 000 franci, a fost împărțit între autoarea franceză Line Journet Beyri, pentru nuvela „Prima iubire" și argentiniana Gloria Alcorta pentru „Cuplul din Nunez". Claire Galichon, în vîrstă de 15 ani, a obținut o medalie de aur destinată să încununeze cea mai bună lucrare scrisă de o autoare sub 23 de ani, pentru nuvela „Prizonierul".

A ÎNCETAT DIN VIAȚĂ, în vîrstă de 81 de ani, Angelo Rizzoli, considerat un magnat al editurii, presei și cinematografiei italiene. Casa de editură de sub conducerea acestuia, la care au văzut lumina tiparului numeroase opere de seamă ale literaturii italiene contemporane, enciclopedii și cărți de artă, are o cifră de afaceri anuală estimată la 40 miliarde lire. La acest trust editorial lucrează 4 000 salariați. Rizzoli a încurajat cariera artistică a multor cineaști de seamă printre care Antonioni și Fellini. De asemenea, el a condus un important grup de presă căruia aparțin, printre altele, revistele Oggi, Europeo, Anabella.

CUNOSCUTUL scriitor englez Lawrence Durrel, în trecere prin Paris, a putut fi văzut în localul unei librării prezentîndu-și roadele unei preocupări artistice de ultimă oră : pictura. Întrebat de ce își semnează lucrările Epfs, Durrel a motivat aceasta prin dorința de a-i pune în dificultate pe cei ce vor încerca să pronunțe acest pseudonim.

LA MANOSQUE, un sat din Provența, în care trăia de multă vreme solitar, a încetat din viață în vîrstă de 75 de ani renumitul scriitor francez Jean Giono. Numeroși oameni de litere francezi au reafirmat cu prilejul morții scriitorului valoarea excepțională a operei acestuia. Iată ce spune, de pildă dramaturgul Marcel Pagnol : „El a scris cincisprezece romane, cinci volume de eseuri și de istorie, trei piese de teatru și, în oricare gen ar fi scris, Giono putea fi recunoscut de la cea dintîi pagină : acesta este semnul celor mari". Unele opere ale

lui Jean Giono au fost traduse și în românește de la „Să-mi rămînă bucuria", apărută între cele două războaie, la „Husarul de pe acoperiș", apărută în românește în 1966 .

DE CURÎND a murit la Londra, uitat și sărac, în vîrstă de 58 de ani, poetul John Gawsworth. Mai puțin vestit prin cele 17 volume ale sale și prin revistele pe care le-a întemeiat și condus, Gawsworth a devenit celebru prin titulatura sa de... rege. Acest straniu personaj despre care se spunea că dormea prin parcuri atunci cînd n-avea bani, se autoproclamase regele unei insule nelocuite, Radonda, pe care o obținuse în 1947, de la un poet irlandez. Se presupune că acest caz i-a inspirat recent pe doi ziariști englezi care au scris un roman în care este vorba de o insulă cîștigată la poker. Moartea poetului a survenit într-un moment cînd i se ivise prilejul de a scăpa de sărăcie grație unei moșteniri neașteptate.

VOGA postumă a marchizului De Sade este întreținută în Occident de apariția unor inedite ale scriitorului. În colecția „Idées" a editurii franceze Gallimard a apărut recent „Jurnalul inedit al lui de Sade" descoperit în arhivele familiei de un urmaș al acestuia, Xavier de Sade. Pînă la sfîrșitul anului urmează să vadă lumina tiparului și un volum de teatru inedit scris de același autor.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

La I. A. T. C.

DIVERTISMENT '70

Mihai Dimiu experimentează...

TEATRUL ȚĂNDĂRICĂ

NOCTURN III

...cu carè de ași : Mircea Horia Simionescu autorul și Miriam Răducanu, Virgil Ogășanu și Gheorghe Căciuleanu, interpreți

Cu „Mărțișorul" în turneu

30 DE ZILE ÎN ITALIA ȘI AUSTRIA

În cei 15 ani de activitate, ansamblul studențesc folcloric „Mărțișorul" al Casei de cultură a studenților din București a reușit să adauge la cele cîteva sute de spectacole prezentate în numeroase comune și orașe ale patriei 34 de participări la manifestări folclorice în Italia, Turcia, U.R.S.S. și Austria. Turneul în Italia și Austria, din care ne-am întors recent, a oferit ample posibilități de afirmare a folclorului românesc.

Prima noastră participare a fost cea de la Lugo di Ravenna, un oraș cu o cetate seculară, un oraș al oamenilor ce se mîndresc cu faptul că, de la balconul cetății lor, Garibaldi a rostit cuvintele înflăcărate de chemare la luptă. Alături de alte șase formații străine, ansamblul nostru folcloric a participat la cel de al II-lea festival internațional organizat în acest oraș. Peste 10 000 de cetățeni s-au întîlnit cu folclorul românesc și admirația lor față de tot ceea ce a prezentat ansamblul nostru s-a manifestat prin aplauze îndelungate.

Șoseaua ce leagă Ravenna de Brindisi, orașul celui de-al II-lea festival la care am fost invitați, se întinde pe o distanță de 830 km de-a lungul Mării Adriatice, tăind străzile înguste ale orașelor Rimini, Ancona, Civita Nova, Pescara, Vasto, Foggia și Bari.

Festivalul folcloric de la Brindisi s-a desfășurat după un program și într-un cadru original. Spectacolul de aici a început în Piața gării centrale și s-a terminat în port. Prima reprezentație am dat-o în fața a cîtorva mii de excursioniști din Turcia, Grecia și Anglia. De la cele șase etaje ale vasului cu turiști, ancorat în port, mii de oameni priveau cu plăcere programul formației noastre. Dimineața, după marele spectacol, rectorul Colegiului naval ne-a tradus articolul publicat de ziarul „La gazzetta del mezzogiorno". Acesta elogia perfecta sincronizare a mișcării dansatorilor, impecabilul acord al instrumentelor, varietatea numerelor din program și bogăția costumelor. În concluzie, cronicarul mărturisea că dacă ar fi fost un concurs cu premii, primul s-ar fi cuvenit românilor.

La Leucca ca și la Taranto, spectacolele au fost prezentate pe scene improvizate în piețele de pe malul mării. A început apoi cea de a treia etapă a turneului nostru — festivalul Noci di Bari. A patra etapă a turneului a avut loc prin orașele Napoli, Pompei, Pisa, Florența, Bologna și Milano. Șederea noastră la Roma a culminat cu un spectacol la care a asistat un numeros public, muzicieni, artiști.

Întîlnirea cu exigentul public al Vienei a avut loc într-un cadru cu totul deosebit : la palatul Schönbrunn. Acest cadru a dat posibilitatea unei virtuoase afirmări a orchestrei și a soliștilor instrumentiști. La Linz, în sala baroc a breslei negustorilor, la Salzburg, în Sala Congresului, aplauzele au făcut să bisăm aproape fiecare număr din program. Turneul „Mărțișorului" credem că a lăsat amintiri frumoase în țările vizitate.

Laurențiu HODOROC
directorul Casei de cultură a Studenților din București

Avizier

C. DINISCHIOTU
Desen de M. OPROIU

actorilor Al. Giugaru și Dem Rădulescu — vor apare pe scenă următorii interpreți : Coca Gheorghiu, Sanda Maria Dandu, Cristina Deleanu, Dodo Iconomu, Stelian Cremenciuc, Constantin Rășchitor, Ciupi Rădulescu.

● „Țăndărică" spre... Nord. Săptămîna aceasta, Teatrul Țăndărică a pornit într-un lung turneu în Belgia, Olanda, Norvegia și Danemarca, unde era cunoscută de multă vreme calitatea artistică a colectivului bucureștean datorită festivalurilor internaționale.

Pentru copii se va juca „Elefănțelul curios", iar pentru spectatorii adulți „Cele trei neveste ale lui Don Cristobal" și „Cabaretissimo".

Între timp, la sediu se fac pregătirile viitoarelor premiere : „Peter Pann", adaptare de Gelu Naum și „Aligru și Ninigra" de Nina Cassian. Este gata de drum (bucureștean) o a treia ediție „Nocturn" cu Miriam Răducanu, Gh. Căciuleanu și Virgil Ogășanu.

● Teatrul de dramă și comedie din Constanța și-a deschis stagiunea cu spectacolul de succes „Sfîntul Mitică Blajinu". Din repertoriul noii stagiuni, spicuim : „Al patrulea anotimp" de Horia Lovinescu, „Povestea pescarului vesel" de Alexandru Mitru, „Shylock" de Shakespeare și o piesă „uitată" : „Porumbiță fără aripi" de Ion Minulescu. Un titlu însolit „Napoleon era fată", prelucrare de Sică Alexandrescu după farsa scriitoarei americane Margareth Mayo. În premieră pe țară : „Totul în grădină" de E. Albee și o lucrare de debut a unui tînăr autor constănțean, Ion Coja.

● La telefon regizorul Dan Alecsandrescu, directorul Teatrului de stat din Arad.

— Cum se configurează stagiunea acum, la început de drum ?

— Stagiunea s-a deschis în prima săptămînă a lunii octombrie cu „Despot-Vodă" montată de mine, cu Ion Petrache în rolul titular. Jucăm, în același timp, „Camera de alături" de Paul Everac și „Moartea ultimului golan" de Virgil Stoenescu — două piese aparținînd sfîrșitului stagiunii trecute și, deci, puțin rulate încă pe scenă. Vor urma apoi două comedii : „Bărbați fără neveste" de Neil Simon și „Mincinosul" de Goldoni. La Sala Studio, stagiunea va fi deschisă, deocamdată, cu „Moftangiii", un spectacol de schițe și momente după Caragiale, de asemenea o reluare. Am dori să găzduim aici, în primăvara ce urmează, un festival al teatrelor de studio din întreaga țară. Studioul va prezenta cu regularitate matinee literare (de poezie și proză scurtă), la care vom solicita concursul unor actori din București. Aceste manifestări vor fi dedicate în special liceelor din oraș, oferind un contact masiv cu literatura.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICA 25 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 9,45 Desene animate. 10,00 Viața satului. 11,15 Amfiteatru muzical. 12,00 De strajă patriei. Emisiune consacrată Zilei Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România. 13,00 Interpreți îndrăgiți de muzică ușoară: Rita Pavone, Connie Francis, Denise Constantinescu, Hanja Pazeltova, Cliff Richard, Jacques Hustin, Florin Bogardo. 13,30 Emisiune în limba maghiară. 15,00 Fotbal : Dinamo București — Steaua. 17,00 Campionatul mondial de ciclobal. 18,00 Cîntare patriei. 19,15 Desene animate. 19,30 Telejurnal. 20,00 Baletul „La piață" de Mihail Jora. 20,30 Telex-varietăți. În distribuție : Doina Badea, Mariana Bădoiu, Eugenia Moldoveanu, Narghita, Margareta Pîslaru, Lucia Ripeanu, Ion Caramitru, Mihai Fotino, Petre Geambașu, Alexandru Manolescu, Bojidar Petrov, Ion Tugearu, Vasile Veselovski și un ansamblu de balet. 21,20 80 de bărbați. 21,35 Telex-varietăți. Partea a II-a. 22,30 Campionatele mondiale de gimnastică : Exerciții liber alese femei. 23,00 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,00 Filmul artistic „De unul singur". 21,30 Campionatele mondiale de gimnastică. 21,50 Buletin de știri. 21,55 „Canada '70". 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 26 OCTOMBRIE

În jurul orei 17,00 Vizita președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, în S.U.A. Transmisiune directă de la Casa Albă — Washington. 18,00 Micro-avanpremieră. 18,05 Rampa. 18,25 Panoramic științific. 18,50 Actualitatea în economie. 19,05 Cu automobilul prin Austria. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Teatru foileton : „Războiul celor două roze". 20,55 Unul din doi — emisiune-concurs. 21,55 Teleglob : Călătorie prin Iran. 22,20 Campionatele mondiale de gimnastică : Exerciții liber alese bărbați. 23,00 Telejurnal.

MARȚI 27 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Campionatele mondiale de gimnastică : Finala feminină pe aparate. 18,35 Bastonul de mareșal. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 „O scrisoare pierdută" de Ion Luca Caragiale. 22,15 Prim plan : Dumitru Dumitru, Erou al Muncii Socialiste, directorul I.A.S. Pietroiu, jud. Ialomița. 22,45 Telejurnal.

MIERCURI 28 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremiera. 18,05 Universal șotron. 18,30 Cabinetul economic TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Tele-cinemateca : „Aventurile lui Don Juan". 22,05 Filozofie și cultură. 22,30 Gala marilor interpreți români : Magdalena Popa. 23,00 Telejurnal.

JOI 29 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Mult e dulce și frumoasă. 18,30. Cadran internațional. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 „La Obreja-ntr-o grădină"... emisiune muzical-coregrafică. 20,30 Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 21,00 Trei destine. 21,30 Teatru TV : „De viață, de dragoste, de moarte". Recital de poezie populară, susținut de Irina Răchițeanu. 22,05 Poșta TV. 22,25 Ankara. 22,50 Telejurnal. PROGRAMUL II. 20,00 Concertul orchestrei simfonice și al corului Radioteleviziunii. 21,25 Comici vestiți ai ecranului : Charlot, Mac Senett. 21,55 Buletin de știri. 22,00 Ultima jertfă. 22,35 Actualități literare.

VINERI 30 OCTOMBRIE

18,00 Microavanpremiera ; La volan. 18,20 Căminul. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Filmul artistic : „Roșu și auriu". 21,50 Mai aveți o întrebare ? Homeopatia și Acupunctura — pro și contra. 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 31 OCTOMBRIE

PROGRAMUL I. 14,30—16,15 Fotbal : Dinamo București — U.T.A. (Divizia națională A). 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Ocolul țării în opt luni. Emisiune concurs. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 20,55 Tineri poeți cîntă patria. 21,10 Incoruptibilii. 22,00 Telerecital Gică Petrescu. 22,50 Telejurnal. 23,05 Sport. PROGRAMUL II. 20,00 Filmul artistic „Frumoasa din pădurea adormită" 21,10 Carnet bucureștean. 21,35 Revistele săptămînii. 21,45 Buletin de știri. 21,55 Beethoven — permanență peste veacuri. 22,35 Vidocq (III).

Însemnările lui Beethoven despre cultura noastră muzicală

de Viorel COSMA

În ultimii ani ai vieții, infirmitatea lui Beethoven (surditatea) l-a obligat pe compozitor să se întrețină cu cei din jurul său pe calea scrisului. Astăzi, *Caietele de conversație* au devenit cel mai prețios izvor documentar de pătrundere în universul spiritual al genialului creator. Două însemnări din anul 1823 se referă la cultura noastră muzicală. Cu prilejul recentului Congres de muzicologie de la Bonn, am avut prilejul să adîncim sumarele informații transmise de cercetătorii noștri (G. Breazul, Șt. Lakatoș, Eugen Pricope), iar prin amabilitatea prof. dr. Karl-Heinz Köhler, directorul secției muzicale de la *Deutsche Staatsbibliothek* din Berlin, am obținut fotocopiile care pentru intîia oară văd lumina tiparului în țara noastră.

În anul 1823, un necunoscut — ce aflase de preocupările lui Beethoven privitoare la valorificarea folclorului, s-a oferit să-i aducă o colecție de melodii populare, alcătuită din cîntece și dansuri turcești, grecești și valahe. Cunoașterea și interpretarea textului integral răstoarnă tezele exprimate pînă în prezent atît asupra persoanei și legăturilor lui Beethoven cu „necunoscutul" ce i-a oferit colecția, cît mai ales asupra melodiilor noastre populare identificate pînă acum ca aparținînd volumului *Geschichte des transalpinischen Daciens...* de Franz Joseph Sulzer (1781).

Din numeroasele greșeli de text, din construcția improprie a frazelor, rezultă clar faptul că „necunoscutul" era un străin. Deși afirmă că „sînt din Turcia", totuși în focul discuției persoana își uită originea pretins orientală vorbind despre „notele noastre" *(von unseren Noten)*, adică despre sistemul european al portativului, notație muzicală neintrodusă încă la turci. Așadar, stabilirea interlocutorului lui Beethoven rămîne în continuare o problemă deschisă.

Cît privește colecția de folclor inclinăm să credem că este vorba de *Musikalisch Turkischer Eulenspiegel* de Daniel Speer (1688), nu de *Tabulele* lui Fr. J. Sulzer. Iată principalele argumente : lucrarea lui Sulzer nu era o raritate pentru Beethoven, fiind tipărită chiar la Viena și în timpul vieții compozitorului. Apoi, melodiile din cele două *tabule* apar incluse în tomuri de text, incomode de cercetat, sînt prea puține pentru a servi ca izvor de inspirație pentru un muzician. Caracter de raritate, am spune și de curiozitate, de vădit interes documentar pentru Beethoven putea prezenta numai culegerea din 1688 a lui Daniel Speer, cu ample apeluri la „balete" (dansuri populare) ce justifică și indicațiile suplimentare ale necunoscutului cu privire la dansurile turcești.

A cunoscut Beethoven melodiile valahe ? A dat curs ofertei ? Greu de precizat, deși apelul cumpărătorului la folclorul european oriental nu pare exclus, preocupări în acest sens existînd încă din epoca realizării uverturilor *Ruinele Atenei* și *Tîrnosirea casei (Weihe des Hauses)*.

A doua însemnare, de astă dată aparținînd lui Beethoven, se referă la o adresă : *„Capt. v. Greth. Commandant in Temeswar"* (Căpitan von Greth. Comandant în Timișoara). Într-un documentat studiu publicat în *Neue Literatur* (1958), muzicologul clujean Ștefan Lakatoș a atras atenția și a lămurit succinta mențiune beethoveniană. Ofițerul austriac Karl von Greth l-a cunoscut pe compozitor în casa Breunig, în epoca tinereții de la Bonn, cînd împreună se simțeau atrași de farmecul Jeanettei (Johanna) von Honrath. Născută în același an cu Beethoven, copilărind împreună, tînăra a devenit soția căpitanului von Greth. Ajuns „K.K. General — Feldmareschal — Leutnants und Festungskommandanten" în Timișoara, ofițerul a fost o personalitate de seamă a imperiului habsburgic. Jeanetta și-a aflat sfîrșitul în Banat, fiind înmormîntată în cimitirul piariștilor din orașul de pe Bega.

Așadar, în ciuda anilor care au trecut, Beethoven mai trăia în 1823 nostalgia dragostei din tinerețe. A folosit oare vreodată marele compozitor adresa notată în caietele de conversație ? Viitoarele investigații asupra urmașilor familiei Greth din Timișoara poate ne vor da răspunsul.

N. B. În articolul nostru din nr. 678 (3 oct. 1970) în loc de „apariția unei *„Lire naționale"* se va citi „apariția unei *„Hore naționale"*

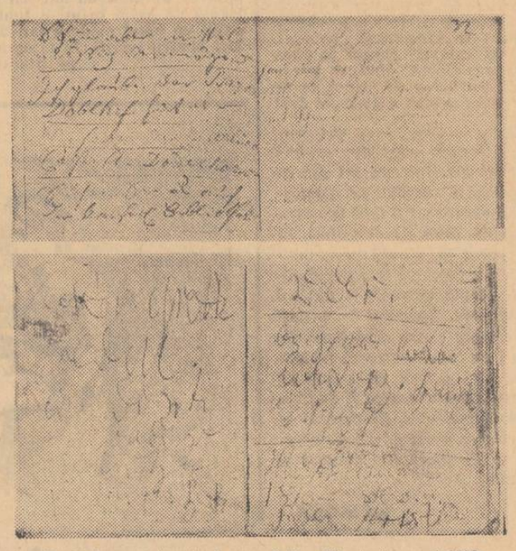

Două fragmente ale însemnărilor făcute în anul 1823

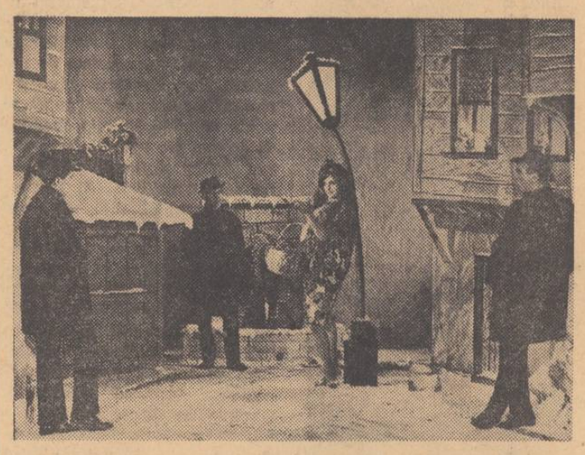

Recent s-a încheiat la Adana cel de al II-lea Festival al filmului turc. Tendința majoră remarcată la festival a fost orientarea spre ecranizarea unor opere consacrate din literatura turcă modernă și contemporană. În același timp, s-a manifestat o exigență sporită în aprecierea filmelor, eliminîndu-se așa zisele „filme comerciale".

În etapa finală au fost prezentate 10 filme ale unor regizori consacrați. Marele premiu al Festivalului a fost acordat filmului „Speranța" al regizorului Yilmaz Güney, care a obținut și premiul I pentru cel mai bun scenariu. Premiile următoare au fost decernate filmelor „Mi-am dat inima unui turc" în regia lui Halit Refig și „Răzbunarea" în regia lui Bilgiç Olgaç.

Premiul pentru cea mai bună interpretare a revenit, ca și în ediția precedentă, actorilor Fatma Girik (interpretare feminină) și Yilmaz Guney (interpretare masculină).

Ca o surpriză a actualei ediții este remarcată absența din lista laureaților festivalului a unor regizori consacrați ca Turgut N. Demirag, Metin Erksan (deținătorul Marelui premiu în 1969), Türker Inanoglu. În fotografie : Imagine din filmul „Răzbunarea", în care rolul feminin este interpretat de deținătoarea premiului juriului pentru cea mai bună interpretare feminină.

ROMAN POLANSKY turnează un nou Macbeth în Anglia. Actorii nu vor fi dintre cei consacrați și Lady Macbeth va avea mai puțin de treizeci de ani.

Radiodifuziunea slovacă transmite, în fiecare an, timp de două săptămîni, un mănunchi de scenarii teatrale radiofonice, selecționate din multe țări, în cadrul Festivalului Organizației Internaționale de Radiotelevizione (O.I.R.T.). A intrat în tradiția acestui festival ca unul dintre scenarii să fie montat de un regizor străin. În acest an, invitatul Radiodifuziunii din Bratislava a fost regizorul român Paul Stratilat, artist emerit, care a realizat emisiunea de inaugurare a Festivalului cu piesa scriitorilor Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, „Iubitul meu fără nume".

Presa din Bratislava a comentat în termeni elogioși emisiunea, sub titluri ca „Românii deschid Festivalul", „Un scenariu model despre tînăra generație", „Stilul perfect al muncii regizorului". Cronicarul ziarului „Vecernik", de pildă, scrie că relațiile dintre personaje, soarta acestora, reprezintă „un model al unei situații umane, tipice pentru o generație întreagă, pentru societatea și timpurile respective". Apreciind munca regizorului, semnatarul cronicii scoate în relief „studierea profundă" a scenariului, vorbește despre „o tratare sensibilă" și „perfecțiunea stilizării", subliniază „dirijarea eficientă" a actorilor și „coordonarea expresivității replicilor cu ambianța sonoră de „culise" a benzii". Ecoul creației regizorului Paul Stratilat își găsește expresia și în scrisoarea prin care organizatorii Festivalului adresează mulțumirile lor Radiodifuziunii române pentru „manifestarea unei înțelegeri atît de mari față de colaborarea cu Radiodifuziunea din Bratislava".

ECOURI • ECOURI

După cinci ani, timp în care a făcut filme și a apărut în diferite spectacole de televiziune, Elvis Presley a hotărît să reapară pe scenă. În acest scop, el a acceptat oferta lui Frank Sinatra pentru a-și face reapariția pe scenă, într-un teatru din Las Vegas, care aparține acestuia. În fotografie : Elvis Presley împreună cu soția sa Priscilla. Soții Presley au o fetiță în vîrstă de trei ani, Lisa-Marie.

Jeanne Moreau în „Alex în țara minunilor", un film de Paul Mazurki

O NOUĂ „CARMEN" pe ecrane. Este vorba de un film pe care îl turnează în SUA regizorul spaniol Juan Antonio Bardem („Strada Mare", „Moartea unui ciclist"). În rolurile principale vor apărea Orson Welles și Eli Walach.

Nicoletta Machiavelli, avînd ca partener pe Gianni Morandi, joacă în noul film al reputatului regizor italian Pietro Germi („Divorț italian"), intitulat „Castanele sînt bune". Este istoria a doi tineri — Luigi și Carla — el de 25 de ani, ea de 20, care caută să se înțeleagă în concepțiile despre iubire. Educația sentimentală la care Carla își supune partenerul pasionat se desfășoară între Roma și Amalfi.

A patra femeie regizor de film din Italia va fi Dacia Maraini, scriitoare și autoare a numeroase piese de teatru. Le amintim pe celelalte trei : Lina Wertmüller, Liliana Cavani și Anna Gobbi. Pentru debutul ei, Dacia Maraini a ales opera unui alt scriitor : „Dragostea conjugală" de Alberto Moravia. Vedetele filmului vor fi Macha Meril (în fotografia noastră) și Tomas Milian.

Sergio Leone, regizorul italian care a contribuit cel mai mult la afirmarea western-ului de tip italian, realizează în prezent o nouă creație inspirată de istoria agitată a Mexicului. Acțiunea filmului său va avea ca dată a desfășurării anii 1913—1914, în care are loc răsturnarea dictaturii lui Porfirio Diaz și revolta împotriva generalului Huerta. Dar filmul, care va costa patru milioane de dolari, nu va fi turnat în Mexic ci în Spania, Italia și Irlanda. În fruntea distribuției — Rod Steiger.

REGIZAT de Leonard Horn, „Grădina magică" a lui Stanley Sweethart reunește pe ecran renumite nume ale cinematografului american : Don Johnson Dianne Hull, Michael Greer.

Marie Dubois și Maurice Garrel în personajele principale din „Casa familiei Bori", ultimul film semnat de Jacques Doniol-Valcroze.

UN NOU FILM științifico-fantastic a poposit pe ecranele lumii avînd ca motiv inspirator „Invazia monștrilor". Regia aparține cineastului japonez Honda. Interpreți: Nick Adams, Takarada și Mizuno.

SURPRIZĂ în lumea cinematografiei : Richard Burton a acceptat să joace într-un film de aventuri. Primele secvențe ale filmului „Necinstiții" s-au și turnat pe străzile Londrei în regia lui Michael Turner.

ȘTIINȚA și VIAȚA

Ce este hipnoza?

Caut răspuns la întrebare printre cercetători, printre medici. Un eminent profesor de la Facultatea de Medicină îmi sugerează : De ce nu stai de vorbă cu Mirahorian ?

Numele nu mi-era necunoscut. Auzisem „ca toată lumea" de „doctorul Minune". Și se povesteau „minuni". Realizase o performanță, publicată ca atare în revistele de specialitate, hipnotism la distanță. Dr. Levon Mirahorian, acasă și hipnotizatul într-un spital, la 16 km distanță, era operat. Fără durere. Întîlnirea noastră e plină de reticențe. Preferă să-mi vorbească despre pictură. Îmi arată o suită de desene ale sale care constituie un adevărat test al unei acuități de „vedere" cu totul neobișnuită la cei aproape 80 de ani ai săi, și a unui calm, nebănuit altfel. Îi ciștig cu greu încrederea. După multe vizite, după multe ore de discuție ies la iveală, fotografii luate înainte, în timpul și după tratamentul prin hipnoză, texte în care, de pildă, cel operat descrie totul cu amănunțime, iar scrisoarea sa, un adevărat referat, este contrasemnată de cîțiva medici și profesori care au asistat. De ce atîta prudență ? Atîta reticență ?

NU HIPNOTIZAȚI CHELNERUL!

— Poate de prea multe ori ședințele de hipnoză au constituit un spectacol de amuzament, în săli, la tîrguri, la circ, ne spune dr. Mirahorian. Poate, tot de atîtea ori a fost mistificată. Și apoi, a rămas din vechime un aer de magie în jurul acestui fapt. Cu vîrsta puterea hipnotică scade. Cum dovedesc că ceea ce am făcut nu era nici de domeniul magiei, nici înșelătorie, ci un adevăr adevărat ? Toate aceste documente pe care le vedeți imi sînt martorii mei și martorii unui fapt, astăzi recunoscut de altfel : hipnoza este o stare fiziologică, este o tehnică medicală.

— O tehnică medicală se învață. Să înțeleg că oricine poate deveni, prin studiu, hipnotizator ?

— Credeți că dacă învățați să desenați, veți deveni prin aceasta un pictor de talent ?

— Cînd și cum v-ați descoperit acest talent ?

Dr. Levon Mirahorian ezită să-mi povestească. Am senzația că îi este tot timpul teamă să nu mi se pară... neserios. În cele din urmă însă.

...Eram student la medicină la Cluj, și în același timp sublocotenent. Într-o seară, am dat o mică petrecere între colegi. Împrumutasem pentru aceasta tot serviciul de cafele al gazdei. Cînd ordonanța a apărut în ușă cu o tavă uriașă plină cu cafele eu mă gîndeam : acum o să scape tava din mînă și se sparg toate cețile ! Îl priveam fix, obsedat de gîndul ăsta. Cred că i-am și spus ceva în sensul ăsta. Deodată, fața i s-a îngălbenit, a scăpat tava, cețile s-au făcut țăndări și el a căzut grămadă jos. Ne-am speriat cu toții. Nu știam ce i s-a întîmplat. Era întins, țeapăn, ca mort. Abia, abia, am reușit să-l trezim. Cînd a deschis ochii a văzut ce făcuse, s-a speriat, și-a pus mîinile în cap și a fugit plîngînd. Colegii au început să glumească : mă Mirahorian, l-ai hipnotizat tu ! Dar nimeni, nici eu nu credeam. L-am internat de a doua zi în spital să-l supraveghez, să-i fac toate analizele. Mă gîndeam că a avut o criză de epilepsie. Dar omul era sănătos tun. Era cazul să mă „observ" pe mine. Am repetat experiențele. M-am apucat să citesc tot ce se scrisese pînă atunci în această privință. Într-o zi făcusem un pariu cu colegii că pot hipnotiza animalele. Învățasem. Era ușor. Drumul spre spitalul militar trecea prin piață. Un coleg s-a oprit în fața unei femei care avea de vînzare un cocoș de toată frumusețea. Mi-a șoptit „hipnotizează-l". Cocoșul era cam mare și mi-era teamă. Dar am încercat. L-am luat în mînă cum că vreau să-l cumpăr și... în cîteva clipe, i-am dat drumul jos... „mort". Femeia a început să strige că i l-am deochiat și i l-am omorît. S-a strîns lumea. Nu era o situație prea plăcută. Pariul era între noi, între colegi. Nu-mi plăcea o asemenea asistență masivă, amenințătoare. Dar n-am avut încotro. Am luat cocoșul și l-am trezit. În căderea hipnotică, legătura de la picior i se desfăcuse, astfel că toată piața a trebuit să alerge să-l prindă. Vedeți, spune dr. Mirahorian, **totul a început de la o întîmplare, a continuat cu o joacă. Am început însă să-mi dau seama că hipnoza poate fi o tehnică medicală de mare utilitate. Desigur, pot să adorm profund un om, dar cred că este mult mai interesant, mai necesar ca bolnavul să fie conștient tot timpul. Fotografiile pe care le-am luat în timpul unor tratamente de sugestie sînt elocvente. De asemenea, pot sugestiona pe cineva că îi este foarte cald sau foarte frig. Îl pot face să nu simtă o durere cînd îi traversez brațul cu un ac. Și opresc sîngerarea normală. Am reușit de pildă, să suprim, la o conversație telefonică cu un pacient al meu, o atroce durere de măsele. Nu de puține ori metodele clasice, dintr-un motiv sau altul, nu dau rezultate. Nu de puține ori, unele medicamente sînt contraindicate. Cel pe care l-am operat la distanță, nu suporta anestezicele. Operația îi era absolut necesară, și devenise astfel imposibilă. Imposibilă fără hipnoză. Am asistat de asemenea ca „anestezist" la distanță o operație la Atena, în timp ce eram acasă, la București..**

O NAȘTERE FĂRĂ DURERI

Un ziarist, Vincendon, a relatat cu ocazia unui Congres internațional de hipnoză și medicină psihomatică care s-a ținut în urmă cu un timp la Paris, o serie de „experiențe" povestite de specialiști sau de filmele științifice prezentate. Un renumit profesor, Kroger a arătat, filmată, o naștere sub hipnoză. Pentru a demonstra efectul hipnozei, a recurs și la suspendarea hipnozei în timpul operației de naștere. Dureri atroce. Apoi și-a rehipnotizat pacienta. O altă peliculă. O intervenție chirurgicală sub hipnoză. Unei femei i se extirpă glanda tiroidă. Pacienta, căreia i s-a contraindicat anestezia, a fost îndelung „preparată" (ca de altfel și tînăra mamă care a născut sub hipnoză) la această idee. Citîm din relatarea făcută. Anestezistul este prezent lîngă bolnavă pentru a interveni în cazul că hipnoza va da greș. Nu va fi cazul, evident. Bolnava spune că se simte bine. Nici o durere. Operația se desfășoară normal. Rana aproape că nu sîngerează. Compresiile sînt inutile. Imediat ce ultima sutură este făcută, operata se ridică și coboară de pe masa de operație. I s-a „sugerat" că nu va avea dureri la git, că va putea înghiți, că nu va tuși și nici voma. E ceea ce se întîmplă. Convalescența este excelentă și mai scurtă decît la cele obișnuite.

VINDECĂ-TE!

O foarte scurtă informație care poate să aibă aerul unui miracol. „Asthme : un caz tulburător de vindecare a fost înregistrat de către profesorul A.H.C. Sinclair Gieben de la Universitatea Aberdeen din Scoția." Este vorba de un sexagenar cu crize care se succedau la un ritm atît de rapid încît cei din jur nu mai nutreau nici cea mai mică speranță. Remediile clasice nu dădeau nici un rezultat. Hipnoza a reușit. După ce a fost adormit, lucru destul de dificil dată fiind starea de anxietate și incapacitate de relaxare, crizele au dispărut. „După părerea mea, a declarat Sinclair Gieben, hipnoza a acționat ca un factor de ultimă șansă. Bolnavul știa că joacă ultima sa carte și a contribuit la vindecarea sa".

HIPNOZA NU VINDECĂ

„A vindeca un bolnav este altceva decît a-i suprima durerile". Această părere este larg împărtășită. Controversele încep în ce privește utilitatea suprimării unei dureri. A elimina o durere de cap sau o leziune cutanată eczematoasă înseamnă nu a elimina și cauza care le-a provocat. Și de cele mai multe ori aceste manifestări dureroase sînt indicii prețioase pentru stabilirea unui diagnostic. Sînt însă destule cazuri cînd, așa cum am văzut, este util să se elimine durerea. Durerile unui bolnav de cancer, durerile de naștere, durerile la o intervenție chirurgicală unde anestezicele sînt contraindicate etc. Întrebarea este cum poate fi eliminată durerea ? Ce se întîmplă ? Care este mecanismul ? Nu au lipsit încercările de a defini hipnoza. Concluzia a rămas însă : „natura ei e încă o enigmă". „Cînd mecanismul ei va fi înțeles — spunea un neurolog — hipnoza va fi într-adevăr unul dintre instrumentele cele mai bune pentru studiul somnului normal, al stării de veghe și interacțiunii continui între procesele normale nevrotice și psihotice".

Catinca MUSCAN

Clepsidra

TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÎNEȚE

de Constantin VIȘAN

Revista „Viața românească" ne reamintește că peste cîteva zile se împlinesc 90 de ani de la nașterea celui care a dăruit literaturii române „Baltagul" și „Frații Jderi" „Creanga de aur" și „Nicoară Potcoavă", „Zodia cancerului" și „Locul unde nu s-a întîmplat nimic". Gestul omagial n-ar fi trebuit să surprindă critica literară. Totuși, despre mulți dintre scriitorii care alcătuiesc zona de aur a bibliotecilor se vorbește uneori mai puțin decît despre cei care pretind că s-au născut ca o generație spontaneie și că literatura începe odată cu ei.

Sadoveanu desuet ?

Recitesc intrigat „Locul unde nu s-a întîmplat nimic", „Însemnările lui Neculai Manea", urc pe ulița Rădășenilor, în căutarea eroilor din ciclul dedicat de Sadoveanu provinciei. Mă reîntîlnesc cu Radianu și cu Tincuța Negrea, cu Alexandrina Ciomîrtan, cu prințul Lai Cantacuzin.

Au obrajii palizi. Sînt triști și plăpînzi ca frunzele acestei toamne cu brume și zăpezi.

„În acest tîrg e exclus să se petreacă vreo dramă. Aici nu se întîmplă niciodată nimic. Fatalitatea supune totul sub viscolu-i cenușiu" — nota în jurnalul său Lai Cantacuzin, eroul principal din romanul „Locul unde nu s-a întîmplat nimic".

Sensibilitatea lui Sadoveanu, acuitatea observației sale au trecut dincolo de aparențele sesizate de ochiul superficialului Lai Cantacuzin. El a știut să asculte cu răbdare și înțelegere mărturiile nefericiților locuitori din tîrgul Fălticenilor. Neculai Manea și Radianu erau megieși cu scriitorul. I-a văzut trecînd pe sub ferestrele casei sale de pe ulița Rădășenilor și în felul cum își tîrau picioarele, în resemnarea umerilor a citit întreaga deznădejde a acestor oameni învinși. Pe cucoana Luța din „O zi ca altele" a auzit-o în fiecare dimineață tînguindu-se, blestemîndu-și viața lipsită de bucurii. Sadoveanu a înțeles că fiecare casă are o istorie dureroasă, că dincolo de horbotele de la ferestre se ofilesc ființe care au avut odată un vis : „Femeile din aceste tîrguri nu duceau numai o noapte de chinuri sau zece nopți, ci o viață lungă în care orice ceas aducea lacrimi și picături de venin. Aveau o nesfîrșită teamă de ceasul care vine. Viața lor era o neîntreruptă bătaie de inimă, o așteptare amară a clipei cînd va sosi el cu ochii tulburi și crunți, abrutizat de tîlcăloșie, fără nici un ban în buzunar, fără nici un ban din leafa pe o lună".

Unele se resemnau, altele visau mereu o amăgitoare apă a morților, iar altele își alegeau un sfîrșit tragic.

De ce această neîmplinire, această ratare generală ?

Povestea florilor ofilite din ciclul dedicat de Sadoveanu tîrgurilor moldovenești, demonstrează că nu poate fi vorba de fericire acolo unde nu există un suport pe care să înflorească sentimente trainice. Povestea acestor eroi, al căror ideal nu se înalță mai sus de mărunțele preocupări casnice, a oferit scriitorului o tulburătoare analiză a orizonturilor închise, a monotoniei, a provincialismului. Sînt cărți zguduitoare, ca și viața ce închid. Din paginile lor, generații întregi de călători în universul sadovenian vor afla cîte drame s-au petrecut în locurile unde nu se întîmpla nimic. Satisfacțiile estetice nu sînt nici ele lipsite de importanță Ar putea fi profitabile chiar și pentru temerarii ucenici în ale prozei moderne. Maeștrii n-ar trebui căutați aiurea. Lecția sadoveniană oferă interesante sugestii de modernitate. În ciclul provinciei poate mai mult ca în romanul istoric.

Să recitim „Locul unde nu s-a întîmplat nimic" și „Floare ofilită". Mulțumirea lecturii va fi cel mai convingător argument despre tinerețea fără bătrînețe a prozei sadoveniene.

AERUL LA ANALIZĂ

Parcă dumneata, cetățean care străbați grăbit străzile la pas, în autobuz sau în propriul automobil poți ști că aerul pe care-l respiri are atîta oxid de carbon, particule de praf și atîtea alte substanțe care-i fac nociv, sau curat, pur sau impur ? N-ai timp să te gîndești la așa ceva, decît atunci cînd constați micile supărări pe care probabil inhalarea aerului încărcat de impurități unui oraș aglomerat le-au provocat, îngreunîndu-ți respirația, dăruindu-ți o răgușeală, o durere de cap, o tuse etc. Urmările mai profunde, imperceptibile pe moment le vei simți mai tîrziu, peste ani de zile.

Din toate colțurile globului ne parvin știri ce privesc măsuri, legi, interdicții care să ferească atmosfera de poluare, care s-o limpezească, s-o facă mai sănătoasă. Civilizația secolului nostru pare alarmată de rezultatele unor cercetări. Senatul american studiază un proiect de lege pentru obligarea producătorilor de automobile să asigure, încă de la proiectare, sisteme de protecție a atmosferei de gazele emanate. Unele măsuri au și fost luate. La fel, în Republica Federală a Germaniei. În Franța, s-au întocmit proiectele construirii celui mai curat oraș din lume. Vaudreuil, la 25 km. de Rouen. Automobilul, prietenul timpului nostru, hărțuit de obligațiile omului modern, este în același timp, pentru țările cu o circulație intensă, inamicul aerului pe care sute de milioane de oameni îl respiră zilnic.

Se fac cercetări pe plan național, cercetări sub egida Organizației Mondiale a Sănătății care înmănunchiază preocupările a zeci de țări din lume, printre care și țara noastră. În cadrul Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare, experți români și străini vor studia pe timp de cinci ani zona Hunedoara, Călan, Deva precum și zona Baia Mare, pentru a stabili nivelele de impurificare determinate de diferitele substanțe rezultate din întreprinderile industriale din zona respectivă.

Cu aceste referințe deschidem, de fapt, porțile Institutului de igienă și sănătate publică din București, mai precis ale laboratorului de igienă a aerului condus de doctorul MATEI BARNEA, a cărui răbdare, a cărui amabilitate le folosim din plin pentru a afla tainele atmosferei noastre urbane. Ne oprim la cea urbană, întrucît deosebirea, în ceea ce privește poluarea atmosferei, între urbe și sat este considerabilă, firește în favoarea satului. Așa cum aerul unor cartiere din zone de mare circulație, de mare aglomerare este mai alterat decît al unor cartiere mai mărginașe, mai spațioase, mai aerate. Așa cum de pildă, aerul la înălțimea etajelor este mai pur decît la parter sau la primele nivele. Experiențele o atestă. Deși nu există încă un servici special la care un cetățean să apeleze pentru a-și stabili formula aerului respirat la parter, la etajul II, la etajul VII, în piața Romană sau în cartierul Drumul Taberei, specialiștii stabilesc cu precizie sursele de impurificare și dau rețete împotriva lor. În orice caz, pentru bucureșteni avem o veste bună. Capitala este un „oraș curat", cum îl caracterizează doctorul Barnea. Puritatea atmosferei lui, poate fi comparată cu cea a puține orașe de pe glob.

Dat fiind faptul că principala sursă de poluare provine din fabrici al căror proces de producție nu este protejat de utilajele necesare atenuării emanațiilor de gaze, de particule de diferite substanțe ce pot contamina atmosfera din jur, îl rugăm pe doctorul Matei Barnea să ne schițeze principalele surse de impurificare :

— Le-aș enumera în ordinea următoare — ne spune dînsul : praful de ciment, gazele emanate în întreprinderile siderurgice, oțelării în special, termocentrale care folosesc cărbuni și păcură, întreprinderile de metalurgie neferoasă, în special plumbul, industria chimică, uzinele care își bazează producția pe obținerea și prelucrarea secundară a clorului.

— Sursele acestea sînt legate de orașele a căror atmosferă o pot impurifica. Ce probleme majore ridică înlăturarea acțiunii surselor respective sau atenuarea ei ? Ce rețete se folosesc și se vor mai folosi ?

— Problema aceasta trebuie privită pe de o parte pe planul intern al fiecărei întreprinderi care trebuie să-și aleagă de la bun început procese tehnologice menite să elimine cît mai puține impurități, să-și asigure sisteme cît mai bune de epurare. Pe de altă parte, ea trebuie privită în ansamblul mediului în care fabrica este amplasată. Sistematizarea urbană nu poate nesocoti părerea cercetătorilor în acest domeniu. Nici în privința amplasării unei unități industriale, nici a unui cartier de locuințe. Apoi, altfel se pune problema în condițiile unor uzine, unor combinate moderne de mare capacitate și altfel, cînd este vorba de întreprinderi vechi cu posibilități mai reduse de a lupta împotriva poluării. Măsuri s-au luat, se mai iau. Rămîn încă probleme serioase de rezolvat în această privință la Copșa Mică, la Borzești, la Hunedoara, la Baia Mare, la Reșița, la Turda, la Bîrsești.

— La Copșa Mică sau la Reșița ce măsuri se vădesc eficiente ?

— La Copșa Mică, în afară de măsurile luate în combinat, în afară de necesitatea unei bune funcționări permanente care diminuează emanațiile nocive, se simte nevoie ca localitatea să se dezvolte mai departe de sursă. Soluția o pot da cei care se ocupă de sistematizarea orașului. La Reșița, deja orașul se dezvoltă spre Cîlnic, deci în afară de zona periculoasă.

— Ați caracterizat Bucureștiul drept oraș curat. Dumneavoastră, ca cercetător de specialitate, cum v-ați alege o atmosferă bucureșteană igienică ?

— Răspunsul are în vedere două aspecte. Există surse de care te poți feri, altele pe care nu le poți ocoli. Nu pot ocoli transportul în comun, străzile cu circulație intensă, desfundate, în reparație, generatoare de praf peste norma admisibilă care este (la praf sedimentat) de 200 tone pe km² pe an și care crește chiar în București pînă la o concentrație de 600—700 de tone Nu mă pot feri de străzile care sînt și generatoare de emanații de pulberi și gaze, datorită faptului că sunun motorul automobilelor la diverse manevrări și multiple opriri. Dar pot căuta, în timpul liber verdeața parcurilor, iar — la sfîrșitul săptămînii — prospețimea atmosferei montane, pot evita fumul de țigară, pot avea grijă de aerisirea locuinței.

— Cercetările pe care le face acest laborator cu o activitate de peste 20 de ani au în vedere doar urmărirea nivelului de alterare a atmosferei în diverse localități ?

-- Nu. Ele sînt și de natură epidemiologică, studii clinice și de laborator făcute de pildă la Copșa Mică, la Tîrnăveni, la Borzești. De asemenea, cercetările se îndreaptă și spre stabilirea concentrației maxime admisibile a diverselor substanțe nocive. Astfel de studii se fac în special pe animale. Concluziile de pînă acum arată că reacțiile sistemului nervos, reacțiile aparatului respirator, ale unor organe, capacitatea de rezistență la infecții, adaptarea unor organe la diferite condiții de mediu (de pildă, adaptarea ochiului la întuneric) sînt tulburate, micșorate.

— Care ar fi pragurile peste care e mai sănătos să nu trecem ? Ce fel de aer să respirăm fără teamă ?

— Vă pot spune că aerul nostru zilnic n-ar trebui să depășească concentrația pe metru cub de aer și în 24 de ore de 0,25 mg bioxid de sulf, 2 mg oxid de carbon, 0,15 mg praf, 1 gama plumb, 0,05 mg funingine. În concentrație mai mare, putem suporta fiecare dintre aceste substanțe nocive pe timp mai scurt.

Ce complicat e să știi din ce se compune aerul pe care îl respirăm și cît de greu e să te ferești de toate aceste miligrame și gama primejdioase. Nu vă temeți însă. Igieniștii veghează la puritatea aerului nostru, fac cercetări, stabilesc și previn atunci cînd concentrațiile devin periculoase. Dacă puteți, dezintoxicați-vă cît mai des în aerul mai curat al zonelor de verdeață, ocoliți străzile prea aglomerate, lăsați-vă de fumat... Pentru acest din urmă sfat, ne vor bodogăni probabil toți fumătorii pasionați. Așa că dați-ne voie, stimați fumători purtători de surse impure și periculoase, măcar să vă spunem că veți putea folosi în curînd, filtrul realizat la Institutul de igienă și sănătate publică din București, care se atașează la țigaret, protejînd plămînii voștri și ai celor ce, stînd lîngă voi, suportă cu stoicism mirosul și nocivitatea fumului de țigară pe care-l împrăștiați cu atîta generozitate !

Lucia MANOLESCU

Un spectacol pe săptămînă

„DON JUAN MOARE CA TOȚI CEILALȚI" (Teatrul Mic)

Ve-am putea spune despre cele trei piese scurte reunite într-un spectacol de Teodor Mazilu, fără a risca să ne lăsăm pradă acului său satiric și închiși sub lespedea insectarului său ! ? Dintre toate defectele, ipocrizia ni se pare mai condamnabilă, așa că, vorbind deschis, ne-am dus la Teatrul Mic cu un sac prea mare pentru pomul lăudat. Nu ne-a displăcut. Dimpotrivă. Uneori chiar ne-am simțit solidari cu autorul. Destule din trăsăturile de caracter cu care, nu de azi, de ieri, luptă Mazilu, sînt supărătoare pentru orice om de bun simț. Dar mai mult de două ore ca să culegem ici colo cîte o idee interesantă, pe care o aplaudăm, și cîte o replică inteligentă și spirituală, chiar dacă ne unge pe suflet, ni se pare totuși exagerat (deși experiența — vai, trista experiență ! — ne demonstrează că prea numeroase spectacole pe scenele noastre sînt lipsite total de idei și de spirit).

Cele trei schițe dramatice au fost pînă acum îndeajuns catalogate și ierarhizate, dîndu-se prioritate primei în ordinea reprezentării, „Don Juan moare ca toți ceilalți". Cu toate acestea, aș atrage mai curînd atenția virtualilor spectatori asupra celei intitulate „Inundația", în care autorul ni s-a părut mai virulent și mai concret, în sensul că personajele de pe scenă puteau foarte bine să se afle, alături de noi, în stal, fără ca, în acest scop, să facem un mare efort de imaginație.

Din păcate, punerea în scenă (Emil Mandric) a mers pe o linie, am zice potrivnică autorului, aplatizînd textul sub povara unor încărcături regizorale nu totdeauna inspirate și nu totdeauna utile. Totuși, o parte dintre actori au salvat cît au putut intențiile autorului, jucînd fiecare potrivit personalității sale. Astfel, ne-au plăcut cu deosebire, Ion Marinescu, Arcadie Donos, Dan Nuțu, partial Vasile Nițulescu și foarte mult Doina Tutescu, această excelentă actriță pe care o vedem așa de rar distribuită.

Teodor Mazilu mai este programat în această stagiune cu o premieră. O așteptăm cu interes, pe aceasta oferită de Teatrul Mic considerînd-o doar un deschizător de apetit.

SPECTATOR

Am văzut... ne-a plăcut... vă sugerăm...

În numărul 679 al revistei „Magazin" au apărut cîteva modele de mantouri din stofă pentru sezonul rece. Ne-am gîndit să publicăm în continuare alte modele, de data aceasta confecționate din blănuri sau piei, mai ales că acest gen de îmbrăcăminte, a-great de multe cititoare, este elegant și călduros.

Am ales cîteva din numeroasele modele create de Cooperativa Blănarilor din Capitală, cu speranța că vor întruni sufragiile dv. Fiecare dintre ele poate fi găsit în unitățile cooperativei, gata confecționat sau poate fi executat la comandă, cu sau fără materialul clientului.

FOTOGRAFIA nr. 1: haină de blană din piei de marmotă, în culoare naturală, așezate drept sau în desen parchet, cu o linie suplă. Modelul avantajează mai ales tineretul. Căciula — pas-montan — este din aceeași blană, ea putînd fi purtată cu clapetele ridicate sau coborîte.

FOTOGRAFIA nr. 2: jachetă din blană de piei de marmotă, de culoare naturală, indicată în concediile petrecute la munte sau în sezonul intermediar — toamnă, primăvară. Și ea este destinată mai ales persoanelor tinere.

FOTOGRAFIA nr. 3: haină tot din blană de marmotă, dar de culoare negru-maro. La confecționarea ei a fost folosit sistemul îmbinării pieilor sub formă de parchet. Cu o linie deosebit de elegantă, haina poate fi purtată în toate ocaziile, dar mai ales seara. Căciula, tot din marmotă, poate căpăta, prin presare, diferite forme.

FOTOGRAFIA nr. 4: haină neagră din piele de capră (sau ovine), potrivită atît tinerelor cît și virstnicelor. Executată pentru a putea fi aplicată și mesada, haina poate avea, la cerere, culorile verde, roșu sau maro.

FOTOGRAFIA nr. 5: creatorii blănari bucureșteni nu au uitat nici pe cei care preferă modele de inspirație folclorică. Cojocul pe care vi-l prezentăm este confecționat din piei de ovine, avînd aplicații din meșini și benzi cu decorații folclorice. El poate fi executat cu și fără mineci.

FOTOGRAFIA nr. 6: creatorii modelelor au ținut seama și de importanța accesoriilor: garnituri din marmotă, nurci, vulpi roșii sau argintii, cordoane cu diferite catarame, plăci pentru buzunare, gulere sport, căciuli, șepci sau pălării de variate forme și culori din piei sau blănuri.

Scurta prezentare a acestor modele trebuie întregită cu un detaliu esențial: blana de marmotă nu-și pierde lustrul și nu se deteriorează la umezeală. Ea poate fi purtată fără grijă pe ploaie sau ninsoare.

CURIER săptămînal

ARGUMENTE!

de Mihai STOIAN

Semnîndu-și scrisoarea *O mamă spășită*, corespondenta ne spune: *„Mi-a venit și mie ideea că, poate cu bunavoința dumneavoastră și cu ajutorul celor care vă citesc rubrica, să mi se împlinească și mie visul, visul unei femei bătrîne care are un copil și nu știe ce este cu el. O femeie care — este foarte adevărat — în tinerețe nu s-a preocupat destul de acest copil, care o stînjenea, dar care acum regretă și ar dori să-și îndrepte oarecum greșeala, cel puțin în ultima parte a vieții ei. Pentru a ști despre ce este vorba, vă voi relata pe scurt biografia mea, ca din cele spuse de mine să puteți apuca firul de unde eu l-am pierdut. M-am născut în anul 1897, luna septembrie, în satul Gămani sau cum i se mai spunea: Telela. În anul 1920 am avut un copil, o fetiță care s-a născut în comuna Turcinești, satul Cartiu. Am crescut-o pînă la virsta de trei ani, apoi am dat-o unei familii de polițai care erau bine înstăriți și nu aveau copii. Acest tată adoptiv al fetei mele se numea Fălcuț Ion și locuia în comuna Drăgoieni, iar pe fata mea o chema Lina. Deoarece mama vitregă tot spera să mai aibă un copil, n-a fost de acord cu înfierea fiicei mele cu acte în regulă, ci numai așa, pe cuvînt. Au fost totuși oameni destul de cumsecade, deoarece s-au ocupat de copilul meu pînă la 16 ani. Cînd a împlinit această virstă, tatăl adoptiv a murit, iar fata a fost nevoită să plece de-acasă și să-și ia serviciu. Am auzit că și-a luat serviciu la un spital din Petroșeni — la Vulcan, și că s-ar fi măritat cu un bărbat din fabrica Vulcan, și c-ar fi avut și doi copii, însă mai multe n-am putut afla. Totodată am mai aflat că mama vitregă a ei este și astăzi în relații bune cu fata, dar mie n-a vrut să-mi spună unde stă și ce face. Spune că nu este bine ca fata să mai știe de mine („fata" are, să nu uităm, 50 de ani — n.n.), că i-aș putea băga în cap cine știe ce prostii, și că atunci n-ar mai iubi-o pe ea. De aceea vă rog, fie-vă milă de mine și dacă puteți, ajutați-mă: la virsta aceasta, a mea, nimănui nu trebuie să-i mai fie teamă de un om, de o biată femeie bătrînă care n-are pe nimeni și care, cu toate că viața nu i-a suris a reușit totuși să-și facă un rost, pe care-ar fi foarte fericită să-l poată lăsa acum fiicei sale și copiilor ei... Fiicei mele pe care în tinerețe am părăsit-o, dar pe care acum o doresc din toată inima, măcar pentru o clipă s-o văd, s-o rog să mă ierte că am fost tînără și nechibzuită, și să încerc să repar greșeala de-atunci, printr-o faptă bună acum".*

Am reprodus cea mai mare parte a scrisorii semnate *O mamă spășită* nu numai pentru a o ajuta pe corespondenta noastră în soluționarea gravei crize morale prin care trece (recunoaște: din proprie vină), ci și pentru a-i servi altei *corespondente din Brașov* un exemplu, sper, definitiv, categoric, în stare să-i schimbe fundamental gîndurile, sentimentele, hotărirea evident greșită. Iată textul (aproape incredibil) primit de la ea: *„Deoarece știu că multe probleme s-au rezolvat prin dumneavoastră, vreau să vă povestesc o întîmplare și să vă cer totodată un sfat. Sînt încă tînără, am 22 de ani. Am un copil de un an și două luni, iar cel cu care am copilul se află la țară, grav bolnav și paralizat, încît nu mai sînt șanse să se îndrepte — are pensie medicală și se găsește sub îngrijirea părinților lor săi (care-l dirijează pentru a-i minca banii). Am suferit foarte mult și chiar părinții mei au căutat să profite de banii pe care i-am cîștigat* (atenție! prea multă importanță acordată... banilor, și prea multe acuzații de acest tip — n.n.), *eu plătindu-le lor, părinților mei, 500 de lei pe lună pentru a-l întreține pe nepotul lor (deoarece tatăl copilului nu l-a recunoscut și n-a vrut să contribuie la întreținerea lui —deși este băiat — iar acum sîntem încă în judecată, pentru stabilirea pensiei). Am cunoscut între timp un om foarte bun, mai în virstă, cu care m-am căsătorit legitim, m-a scos din serviciu, el plătește 500 lei lunar pentru întreținerea copilului, unor oameni străini care-l cresc lîngă Brașov. N-avem spațiu suficient pentru a crește un copil cu noi, și-apoi eu sînt în anul II, ultimul an, învăț ca să obțin diploma de tehnician. În plus, trebuie să trimit și bani mamei mele, care este suferindă, cu trei copii. De aceea, copilul fiind sănătos și frumos, aș dori să-l încredințez unei familii serioase, care să-l înfieze pentru a avea un viitor fericit. M-am adresat Casei copilului din Brașov, dar n-am făcut nimic. Dac-aș putea l-aș încredința și statului — numai el și familia să nu sufere, căci n-aș dori nici să pierd noua familie pe care mi-am închegat-o (soțul meu face eforturi supraomenești ca să plătească 500 de lei lunar, plus îmbrăcămintea, deși copilul nu-i al lui, și-apoi n-avem nici timp să-l creștem, eu fiind la școală, el pe teren mai tot timpul). Astfel încît vă rog, cu multă discreție, să mă ajutați"* (urmează adresa și numele MAMEI care vrea să-și dea copilul de suflet).

Fiți fără grijă, după cum observați păstrăm secretul numelui, discreția este asigurată, dar nu asta-i problema principală. Unicul ajutor real, cinstit și — sper — eficace pe care vi-l pot da este scrisoarea *Mamei spășite* (recitiți scrisoarea ei). „Argumentele" pe care singură vi le serviți, cu o ușurință reprobabilă, nu stau în picioare: 1) n-aveți timp să vă ocupați de copil (există creșe); 2) n-aveți suficient spațiu (spațiu se mai face, copilul înapoi nu-l veți mai avea); 3) învățați încă, așa că... vă stinghерește copilul (spuneți doar că sînteți în anul II, ultimul, astfel încît... un nou „argument" doborît); 4) soțul dv. actual face „eforturi supraomenești" ca să plătească întreținerea unui copil care nu-i aparține, să-l îmbrace; dar tot dv. dați amănuntul să actualul bărbat e un om „foarte bun" și, atenție, mai în virstă, ceea ce mă face să înțeleg că e și mai... înțelept. Păi dacă-i foarte bun și înțelept, și dacă l-ați acceptat, deși-i mai în virstă, înseamnă că sînteți convinsă de dragostea lui și-l iubiți, presupun... Dovada *supremă* a dragostei lui față dv. n-ar fi fost alta decît *acceptarea* totală, definitivă, legală, a copilului (chiar dacă soțul nu vă... pretinde deschis să-l dați de suflet, printre rînduri citesc că o presiune există). Firește, nici vorbă să riscați stricarea familiei pe care ați întemeiat-o, dar de ce vi se pare mai simplu *să-l lipsiți, pe propriul dv. copil, de dragostea pe care i-o datorați, de respectul pe care orice copil il merită* (în timp ce sînteți gata de *orice sacrificii* pentru „achitarea" unor datorii intervenite ulterior, ca, de pildă cele față de noul cămin, ori, dragostea față de soț?) Logica sentimentelor dv. e greu de sesizat și, indiscutabil, veți fi cîndva profund nefericită dacă veți face pasul greșit despre care vorbiți. Credeți-mă, vă rog din suflet să mă credeți, băiatul „frumos și sănătos" poate crește perfect de bine alături de dv. și soțul dv., umplîndu-vă existența de mulțumire, dîndu-i un farmec care nimic, dar absolut nimic pe lume (nici căminul în sine, lipsit de prospețimea prezenței copilului, nici obiectele prețioase care fac viața mai ușoară, nici un palat cu o sută de camere) nu-l poate înlocui. Mă credeți?

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

LILLY — Ploiești. *Vă recomandăm să faceți urocultură în perioadele în care aveți dureri (usturimi).*

MONICA POP — Oradea. *Vă recomand masaj, gimnastică medicală și exerciții de înot.*

Z. A. — București. *Ați intuit corect. Serviciul de endocrinologie este cel mai indicat.*

G. O. —Bocșa. *Vă recomandăm Napoton o tabletă pe zi și Epifizan cite o fiolă injecții intramusculare la două zile o serie de zece.*

E. L. — Slobozia. *Citiți răspunsul de mai sus.*

I. FLORENTINA și P. MAGDA — Hîrșova, *La virsta dv. nu este nevoie de masaj facial. Pentru a slăbi nu este suficient numai masajul, este obligator să faceți gimnastică și să mențineți un regim hipocaloric.*

TEODORA M. — Galați. *Citiți răspunsul de mai sus. Referitor la cealaltă întrebare: dacă veți mai crește; este necesar să faceți o radiografie de genunchi și rezultatul să fie interpretat de medicul endocrinolog.*

A. DANIELA — București. *Vă recomandăm dușuri, frecții cu apă rece și exerciții de înot.*

C. NICORUT — Comuna Strîmba. — jud. Hunedoara. *Vă recomandăm Bergonal o tabletă și Folcisteină fiole — injecții intramusculare la două zile o serie de 15 injecții.*

A. V. — Sibiu. *Vă recomandăm internare la A.S.C.A.R.-București.*

GABRIELA DINULICA — București. *Băile de soare stimulează creșterea părului. În cazul dv. probabil că este o pilozitate mai abundentă ce un fond constitutional ereditar. Dar pentru a avea certitudinea că nu este un dezechilibru funcțional endocrin este bine să vă examineze medicul endocrinolog.*

SADEINE PAVEL — Tulcea. *În clinica de boli dermato-venerice, în cazurile de psoriazis, pe lîngă tratamentul medicamentos se aplică și o dietoterapie specială. Nu s-a folosit procedeul prin flămînzire — despre care ne întrebați.*

V. V. — București. *Deoarece aveți prejudecăți și nu vreți să vă examineze un medic, vă recomandăm Epifizan injecții intramusculare la două zile cîte o fiolă — o serie de 10 fiole și Napoton 1 sau 2 tablete pe zi.*

C. I. S. — Bicaz. *Indicațiile de mai sus sînt valabile și pentru dv.*

E. SPERANȚA — București. *Citiți răspunsul de mai sus.*

TARA — București. *Tratamentul indicat la serviciul balneofizioterapic vă recomandăm să-l urmați. Este bine să vă examineze și medicul neurolog.*

ILIE F. M. — Com. Voinească. *Vă recomandăm să vă adresați specialiștilor clinici de O.R.L. și Oftalmologie — spitalul Colțea. Vă mulțumim pentru aprecieri.*

Dr. Ana MURGULEȚ

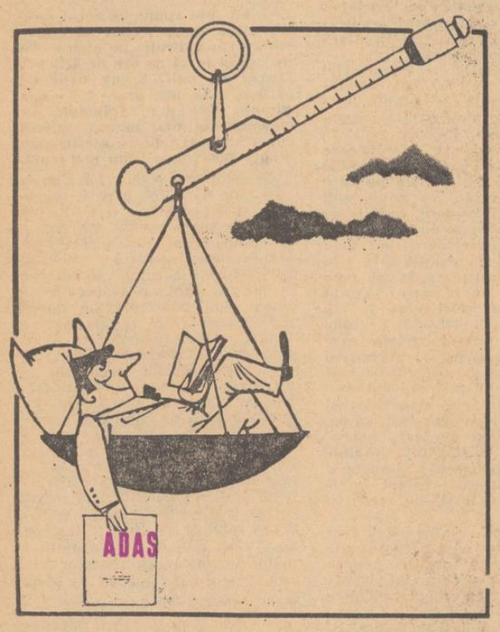

— CÎT DE MULT CÎNTARESTE LINIȘTEA ÎN VIAȚA OMULUI

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CONCEDIUL DE MATERNITATE

M. V. din **Bacău** întreabă dacă desfăcîndu-i-se contractul de muncă, prin reducerea de activitate, va beneficia de concediu de maternitate. **Răspuns:** Dispozițiile legale referitoare la acordarea ajutoarelor pentru sarcină și lehuzie prevăd că angajatele ale căror contracte de muncă au fost desfăcute ca urmare a reducerii personalului din administrație sau producție, beneficiază de ajutorul de maternitate, în cazul în care nașterea s-a produs în perioada de 9 luni de la desfacerea contractului de muncă. (A se vedea art. 24 din Hot. 880/1965 a Consiliului de Miniștri și Consiliului Central al Uniunii generale a sindicatelor) Așadar, dv. veți primi ajutorul material de maternitate în aceleași condiții ca și angajatele, dacă nașterea se va produce în cel mult 9 luni de la data cînd v-a încetat contractul de muncă.

TOT PE TEMA PENSIONĂRII

IOAN SOBONASTRU din **Rădăuți** întreabă dacă poate fi pensionat la 59 ani și 8 luni, în cazul în care a lucrat 38 ani în locuri de muncă încadrate în grupa a II-a. Dispozițiile legale prevăd că virstele de pensionare pentru angajații care au lucrat în locuri de muncă încadrate în grupa a II-a și au vechimea în muncă 25 ani bărbații și 20 ani femeile, se reduc cîte 3 luni pentru fiecare an efectiv lucrat în locurile de muncă din grupa a II-a (art. 8 Legea 27/1966). Așadar virsta dv. de pensionare poate fi redusă cu cel puțin 9 ani. De aceea puteți fi pensionat acum, fără a mai aștepta să treacă cele 4 luni pînă la împlinirea virstei de 60 ani.

★

LETIȚIA CHILOM din **TIMIȘOARA, str. General Praporgescu nr. 2** deține colecția revistei „Magazin" din anul 1967 și pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

VREM SĂ ȘTIM

VASILE STOENESCU din **București str. Th. Speranția nr. 174, sect. 4,** vrea să știe cum se înmulțește și ingrijește planta urcătoare denumită „Climate".

★

ANDA FLORINA VLAD din **Ploiești, str. Cameliei nr. 20, bl. 22-A sc. B, ap. 39,** are o bluză albă dintr-o țesătură obișnuită de in, pe care au apărut pete mărunte de mucegai. Se interesează cum pot fi scoase aceste pete, fără a avea de suferit materialul.

UTIL ȘI PRACTIC

• Măsuța - bar

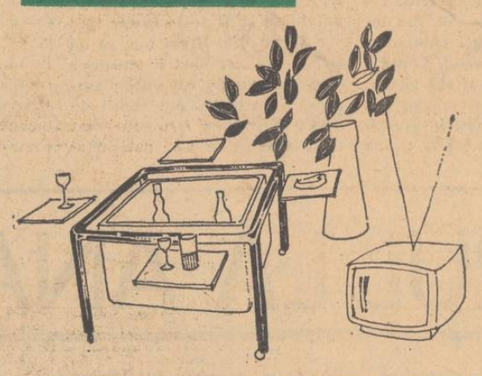

Vă recomandăm un elegant bar transportabil pe rotile pentru camera de zi. Structura sa este formată dintr-un cadru de țeavă rotundă și are dimensiunile 65x65 cm în plan și înălțimea de 40—42 cm. În interiorul acestui schelet, se așază o cutie din lemn (panel sau PAL furniruit) cu dimensiunile 55x55 cm. și cu o înălțime de circa 35 cm. Partea superioară a cutiei, împărțită în patru își rabate fiecare sfert după cîte o latură a cadrului metalic, formînd planuri orizontale pentru așezat pahare și scrumiere. Închisă, cutia-bar poate primi deasupra reviste și bibelouri. Cadrul metalic poate fi cromat sau vopsit într-o culoare care să se armonizeze cu furnirul cutiei de lemn (bronz, coniac) sau dimpotrivă să contrasteze agreabil dacă furnirul este de culoare deschisă (violet, verde, bleu). După cum spuneam, scheletul este pe rotile pentru deplasarea lesnicioasă a barului printre invitați dar și pentru ca să poată folosi la adusul gustărilor în sufragerie. Capacul divizat al barului poate fi un plan continuu sau poate, ca o notă fantezistă, să aibă niște găuri prin care să iasă sticlele mai înalte, în care caz cutia se face de înălțime mai redusă, circa 30 cm. Un rafinament în plus l-ar constitui un fund luminos din sticlă mată, al cutiei, ceea ce presupune, evident, un fund dublu în interiorul căruia să se afle becurile, dar și dependența de o priză. De asemenea, interiorul barului cîștigă un plus de eleganță dacă este căptușit cu catifea de culoarea ramei metalice. Separat, veți avea servețele din aceeași catifea pe care le veți pune pe cele patru polițe rabatabile, atunci cînd serviți.

Arh. M. KROCHMALNIC

• Păstrarea strugurilor iarna

Se pot păstra bine pe iarnă strugurii din soiurile Chasselas doré, Coarnă, Muscat de Hamburg, Afuz-Ali, Bicane, Italia, Crimpoșie, Regina Nera ș.a. care au boabe mari, cu pielița groasă și miezul consistent. Se vor alege pentru acest scop numai strugurii sănătoși, fără boabe mucegăite sau strivite. Păstrarea se poate face în beciuri, cămări, sau chiar în podul caselor. Rezultatele cele mai bune se obțin atunci cînd în locul de păstrare este întuneric, o temperatură cît mai scăzută (fără a coborî sub — 1°) și umiditatea aerului de 90—92 la sută.

Strugurii puși la păstrare, fie că se atîrnă de diferite suporturi, fie că se așază în lădițe. În acest ultim caz strugurii se așază în 1—2 rînduri (6—7 kg într-o lădiță). Pe fundul lădiței se pune o hîrtie pe care se presară 10—15 g metabisulfit de potasiu, peste care se așază o altă hîrtie și apoi strugurii. În lăzi mai mari (10—20 kg) strugurii se stratifică cu rumeguș (de tei, plop, stejar sau salcie) amestecat cu făină de muștar (20 g făină de muștar la 1 kg rumeguș). În acest caz, un strat de rumeguș va alterna cu un rînd de strugure. Este bine ca rumegușul să fie dezinfectat cu o soluție de piatră vînătă 2 la sută și uscat înainte de folosire.

Pentru păstrarea strugurilor cu ciorchinele verde, se recoltează cu porțiune de coarde (2 internoduri sub strugure și unul deasupra). Capetele corzii se parafinează sau se introduc în cîte un cartof mic. Procedînd în felul acesta se împiedică pierderea apei din ciorchine și din boabe.

Ing. Șt. BĂLĂNESCU
profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"
—Roman

• Cîteva mici secrete de machiaj

În complexul trăsăturilor unui obraz, nasul, prin poziția și proeminența sa, dă o notă dominantă, de vigoare sau slăbiciune, de fermitate sau blîndețe, de bărbăție sau feminitate. Un nas prea mare sau prea mic, în comparație cu restul trăsăturilor, un nas ascuțit sau unul cocoșat pot crea, uneori, complexe psihice. Machiajul vă descoperă cîteva secrete cu ajutorul cărora puteți înlătura aceste mici neajunsuri.

Un nas mare va apare mult mai mic dacă îl vom farda cu un fond de ten sau cu o pudră cu două-trei nuanțe mai închise decît restul obrazului. Obrazul fiind mai deschis, nasul colorat mai închis, lumina va cădea pe pomeți iar restul obrazului și nasul vor rămîne în umbră.

Un nas coroiat va fi corectat la vîrf, umbrind acea porțiune cu o culoare de ten maro șocolatiu, bine difuzată.

Un nas lung va fi scurtat la vîrf și la rădăcină, între ochi, colorîndu-se cu același fond de ten maron, bine difuzat la margini.

Nasul cocoșat va fi estompat, umbrind numai acea ridicătură cu ten maron. De departe și chiar de la cîțiva pași, nu mai atrage atenția, nefiind un focar de lumină.

Nasul prea mic va fi colorat cu un fond de ten mai deschis decît restul obrazului sau cu pudră de culoare deschisă, astfel că prin lumină va căpăta volum și va apărea mai bine proporționat față de obraz.

Nasul prea gros poate fi subțiat prin umbrirea părților sale laterale cu un fond de ten mai închis, în linie verticală și luminînd partea din mijloc cu o pudră deschisă sau un fond de ten luminos.

Constanța POPOVICI
pictor machior

PENTRU UN PRÎNZ

IMPROVIZAT

Nimic mai potrivit de cît ouăle tari ca să vă scoată din încurcătură și să vă ajute să pregătiți mîncăruri economice, hrănitoare și gustoase. Prezentate întregi, tăiate în două, în sferturi sau felii, ele pot fi însoțite de un sos bun, de cartofi natur, de orez sau paste făinoase, de o salată.

Nu uitați: ca ouăle să nu se crape la fiert puneți-le pe foc cu apă rece și adăugați o lingură de sare. Ouăle scoase din frigider vor fi lăsate să aștepte înainte de a fi puse la fiert. Ca să le curățiți ușor treceți ouăle fierbinți sub un jet de apă rece.

Ouă tari pane

Treceți ouăle fierte tari, curățite și calde printr-un amestec de ou bătut cu sare, piper și puțin ulei. Tăvălițile apoi prin pesmet fin așa încît să se îmbrace uniform. Rumeniți-le într-un amestec de unt cu untdelemn. Serviți ouăle cu cartofi prăjiți și o salată de sezon. Vor fi la fel de apreciate însoțite de cartofi natur și cîte o lingură de sos tartar (maioneză obișnuită în care ați încorporat puțin muștar bun, o tocătură de castraveți acri, bine scursă și la dorință o ceapă mărunt tăiată).

Ouă tari cu sos alb

Preparați sosul: înfierbîntați 50 g unt într-o cratițioară, presărați două linguri de făină ușor virfuite. Amestecați pînă ce făina capătă puțină culoare apoi stingeți cu lapte (3—4 dl.). Sărați, piperați și lăsați să fiarbă 5—10 minute. Înainte de a servi adăugați în sos 2—3 linguri de smîntînă și 50 g cașcaval ras. Turnați sosul fierbinte în farfurii, așezați în el ouăle tăiate în jumătate. Presărați totul cu pătrunjel verde tocat. Însoțiți mîncarea cu cartofi natur, cu piure de spanac, cu conopidă fiartă sau cu un alt sote de legume, după preferință.

Ouă tari cu sos de roșii

Subțiați conținutul unei cutii mici de pastă de roșii (o lingură virfuită) cu puțin vin alb sau apă. Adăugați două linguri de ulei, puțin cimbru, o foaie de dafin, sare, piper, unul-doi cățel de usturoi bine zdrobiți, o linguriță rasă de zahăr. Amestecați totul și dați în cîteva clocote. Așezați ouăle tăiate în jumătăți sau sferturi pe farfurii în care ați pus înainte cîteva linguri de sos. Serviți drept garnitură tăiței, spaghete sau orez fiert. Presărați totul cu puțin cașcaval ras (50 gr. pentru două persoane).

Ouă tari umplute

Rețeta de mai jos nu va constitui un fel de bază ca cele anterioare ci un prim fel copios și apetisant.

Fierbeți ouăle, coji-ți-le, tălați-le în două, goliți-le de gălbenuș pe care îl veți păstra deoparte. Tocați 100 gr. șuncă (pentru 5—6 ouă) și amestecați-o cu 100 g. pastă de ficat conservat sau preparat în casă din ficat de pasăre. Adăugați 100 g. smîntînă groasă, sărați și piperați. Umpleți cu acest amestec albușurile golite. Dacă aveți mai multă umplutură faceți moviliță care să depășească locul gălbenușului. Așezați ouăle pe un platou, de preferat acoperit cu frunze de salată și presărați totul cu gălbenușurile date prin sită.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

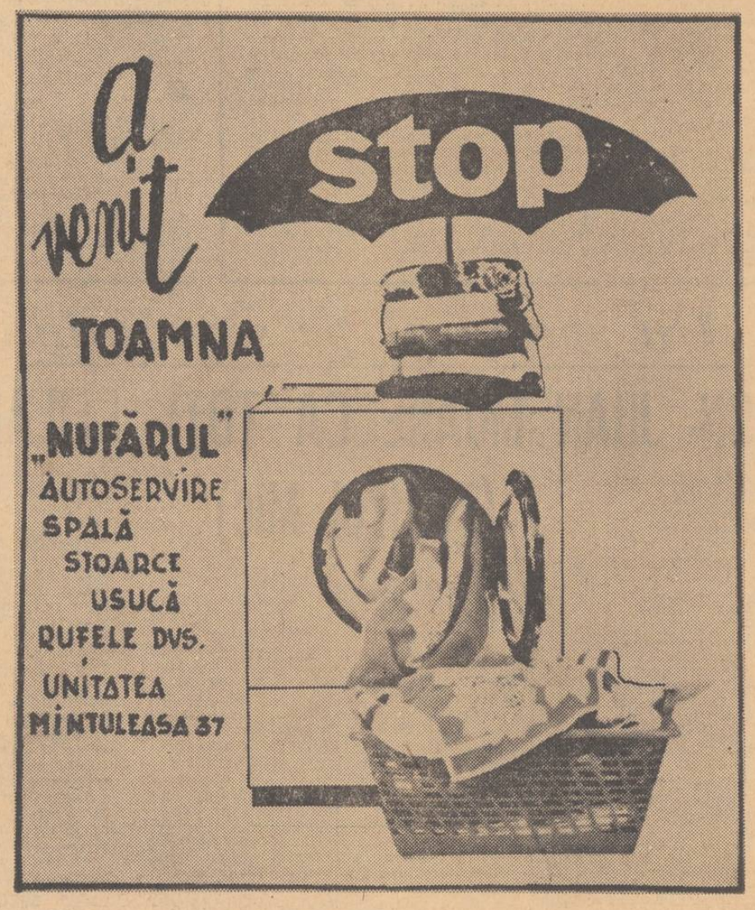

— Nu mă recunoașteți ? Ieri mi-ați eliberat permisul de conducere...

(EVA)

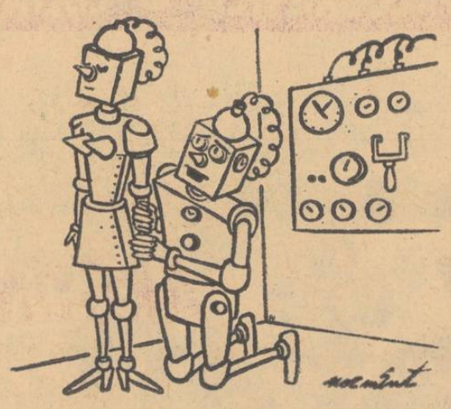

— Ce vrei, nu sînt de lemn ?...

(PARIS MATCH)

— Ai o slujbă bună, ai bani, ești inteligent și vrei să te căsătorești cu fiica mea. Ce urmărești prin asta ?

(PARIS MATCH)

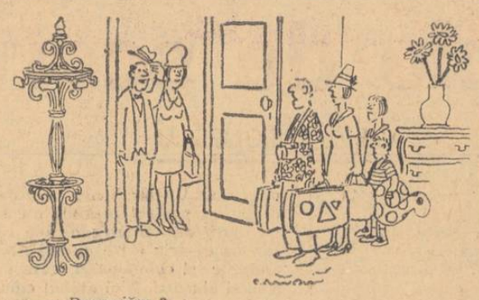

— Deranjăm ?

(DOMENICA DEL CORRIERE)

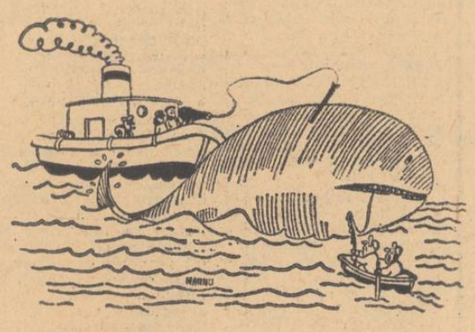

— Un moment, noi am pescuit-o mai întîi !...

(DOMENICA DEL CORRIERE)

UMOR STRĂIN

— Te felicit, draga mea ! — spune soțul, atunci cînd, în sfîrșit, după ce a vorbit la telefon mai bine de un sfert de oră, soția a pus în furcă receptorul aparatului. Este cea mai scurtă convorbire telefonică cu prietena ta de cînd sîntem căsătoriți.

— Lasă ironiile. Nici n-a fost prietena mea. Am vorbit cu o necunoscută. Femeia a greșit numărul.

★

Soția, care citește ziarul, îi spune soțului :

— Ascultă ce scrie aici : „Un răufăcător l-a atacat pe un trecător somindu-l să-i dea portvizitul. Intrucît victima nu se grăbea, el a tras. Din fericire proiectilul s-a oprit într-un nasture de la cămașă. Astfel victima a scăpat cu viață."

— A avut într-adevăr noroc. Dacă tu erai nevasta celui atacat, era acum un om mort.

★

Ghidul :

— Atenție să nu alunecați. Locul este extrem de periculos. Dacă totuși se întîmplă, nu uitați să priviți în dreapta: priveliștea e splendidă.

Dintr-o scrisoare primită la redacția unei reviste italiene pentru femei :

„M-am măritat cu un văduv. El nu conține să-mi vorbească despre prima lui soție. Ce să fac ?".

Răspunsul : „Vorbiți-i despre viitorul dumneavoastră soț".

★

Mama :

— Mai repede, băiatule, întîrzii la școală !

— Nu-i nimic, mămico. Școala e deschisă toată ziua.

— Te-ai întors acasă, draga mea ?...

(LA SETTIMANA ENIGMISTICA)

— „Credeți că putem spera să primim imediat vizita frizerului ?"

(DAILY MIRROR)

— Și acum să strigăm foc !...

(DOMENICA DEL CORRIERE)

NUNTA DE AUR

IOANA (71 ani) și **NECULAIE ZAPUCIOIU** (78 ani) din com. Priboieni, județul Argeș — 25 octombrie a.c.

★

MARIA (70 de ani) și **TEODOR CAMPEANU** (71 ani) din com. Măgurele, jud Prahova — 16 octombrie a.c.

★

ELISABETA (73 ani) și **CONSTANTIN ENE** (79 ani) din com. Stîlpeni jud. Argeș — 10 octombrie a.c.

★

DOMNICA (70 ani) și **IOAN CRIȘAN** (76 ani) din satul Căpud jud. Alba — 6 octombrie a.c.

★

MARINA (70 ani) și **ION MARGINE** (71 ani) din orașul Jimbolia, jud. Timiș — 23 august a.c.

★

ELENA (70 ani) și **IOAN TUDORACHE** (79 ani) din satul Diaconești, oraș Pucioasa — 20 mai a.c.

O ilustrată pe adresa dv.

EFTIMIU BOGDAN, str. Plopilor, vila nr. 4, Roșiori de Vede, Teleorman; LIVIA TOMNIUC, b-dul Victoriei nr. 9, bl. D. 2, sc. 1, et. 3, ap. 14, oraș Vulcan, Hunedoara; STELUȚA BADEAON, sat Popești, com. Urechești, Vrancea; NICOLETA VECHIU, str. Măgura nr. 1, Focșani, Vrancea; CRISTIAN LIVIU TĂNASE, str. Cuza Vodă nr. 18, Focșani, Vrancea; SILVIU LICIU, str. 9 Mai nr. 13, Iași; ANDI NEACȘU, str. Independenței nr. 25, bl. C, camera 27, Pucioasa, Dîmbovița; GABRIELA GIOSANU, Poiana Ovidiu, Constanța; PARASCHIVA KOSCU, oficiul PTTR — Scheici, Iași; VERONICA PINTEA, str. Alexandriei nr. 17-A, Zimnicea, Teleorman; VICTORIȚA DATCU, str. Republicii nr. 53, Galați; COSTEL COJOCARU, cartier Tomis — 3, bl. G. 1, ap. 13, Constanța; DOREL SĂBĂDUȘ, str. Maior Stratanovici nr. 14-A, Gherla, Cluj; VALENTINA BĂNDIU, str. Minerului nr. 16, Anina, Caraș-Severin; AIDA GAGIU, com. Stăncuța, Brăila; COSTEL PREDUCA, com. Dobrun, sat Biaj, Olt; MARIANA VIȘAN, str. Dr. Petru Groza nr. 26, Petroșani, Hunedoara; VALIA ROTOKOL, str. Gh. Doja nr. 18, Ploiești, Prahova; VERONICA GROFU, str. Amurgului nr. 32, Constanța; MARIANA MUNTEANU și DOINA LIHU, b-dul. Unverturit nr. 2/27, sect. 7, București; MARIA FLORII, str. Negustori nr. 10 sect. 4, București; NICOLAE VOICU, str. Coloniei Metrom, bl. 1, sc. B, ap. 6, Brașov; PUICĂ ION, str. Alexandru Golescu nr. 46, Focșani, Vrancea; COSTEL CAZIMIR, str. Ștefan cel Mare bl. X. 2, sc. A, et. 3, ap. 100, Hunedoara; AURELIA DELIU, str. Craiovei bl. 29, sc. A, ap. 10, Pitești, Argeș; VASILE TURBUȚ, str. Transilvaniei nr. 5, bl. V. 7, sc. B, ap. 29, Hunedoara; DOINA STAN, calea București, bl. 31, sc. C, et. 4, ap. 15, Pitești, Argeș; GHEORGHE ARIEȘAN, str. Școlii nr. 97, com. Budești-Fînațe, jud. Bistrița Năsăud; MIOARA CHIRIȚĂ, str. Armenească nr. 22, sect. 6, București; LILIONA MARIN, com. Berești-Meria, Galați; ELENA TARCĂ, str. Mihai Viteazu nr. 60-A, sect. 6, București; VIORICA HOLBAN, sat Dimăcheni, com. Corlăteni, Botoșani; VIORICA MARDAR și LIDIA AILOAI, com. Scheia, Iași; LIGIA PAVEL, str. I. P. Pavlov nr. 133, Craiova, Dolj; MARCELA MARIN, str. Caporal Pătru nr. 44, Pitești, Argeș; DOINIȚA BAITANU, sat Madirlești, com. Bălțați, Iași; LIVICA MOSCU, str. Spitalului nr. 27, Tg. Frumos, Iași; GABRIELA TUȚU, str. Șt. Mihăileanu, nr. 68-bis, sc. B, ap. 13, Constanța; GAZI NURTEN, str. Daciei nr. 35, Constanța; CONSTANTIN BUȘTIUC, com. Scheia, Iași; FERICA ȘERIF, str. Dimitrie Cantemir nr. 4, ap. 1, Constanța; MANUELA FRUSINEANU, str. 30 Decembrie nr. 77, Constanța; GETA PINTILIE, str. Leningrad, nr. 29, Focșani, Vrancea; GHEORGHE BUCUR, str. Fundătura Berzei nr. 10, Buzău; LULU COJOACĂ, b-dul. N. Bălcescu, bl. 29, ap. 18, Buzău; FELICIA TIRILĂ, str. George Coșbuc nr. 201, Galați; DANIELA IONESCU, str. Slobozia nr. 22, ap. 2, Călărași, Ialomița; ZAMFIRA HIDECUTI, satul Nou de Sus nr. 93, Baia Mare, Maramureș; DOINA CREMENCIUG, str. Bujoreni nr. 5, bl. C. 6, sc. 2, et. 3, ap. 50, sect. 7, București; CARMEN GRETI DEDIU, str. Partizanilor nr. 5, bl. E. 2, sc. 4, et. 2, ap. 71, Tîglina 1, Galați; ELVIRA RUXANDRA, str. 30 decembrie nr. 24, Gura Humorului, Suceava; NICU EUSTAȚIU, str. Caracal, aleea 2, nr. 3, Craiova, Dolj; FLORICA CIOIBOATĂ, str. Tesătorilor nr. 68, Cisnădie, Sibiu; EDUARD CELENTANO, str. Vasile Lupu nr. 126, Iași; SILVIA TUDORIC, str. Republicii, bl. F. 18, ap. 8, sc. A, Galați; TUDOR DURGHEU, str. Făgărașului nr. 136, ap. 25, Oradea, Bihor; ANETA FILIMON, str. V.A. Urechea nr. 2, Galați; MARIANA MOTOACĂ, com. Telega, Prahova; CLARA OLAH, str. dr. Victor Babeș bl. 9, ap. 10, sc. A, et. 2, Baia Mare, Maramureș; CORNEL NEAGU, str. 1 mai nr. 101, Dej, Cluj; ELISABETA TOGOE, str. Sticlei nr. 9, Mediaș, Sibiu; CATELUȚA CRĂCIUN, com. Movilenii de jos, Galați; AURICA BRASOVEANU, str. Aurel Șetu nr. 18, Bacău; ELENA DINU, str. Traian nr. 2, bl. K, sc. 3, ap. 41, Galați; GABRIELA CURELARU, com. Podari nr. 659, Dolj; MIHAI PETRESCU, șos. Mangaliei nr. 59, bl. S.M. 2, sc. A, et. 10, ap. 44, Constanța; KATI TITIRIGĂ, com. Bîrca, Dolj; PETRONELA MOTOI, aleea I, Riului nr. 2-4, Cartier Catargiu, Craiova, Dolj; ȘTEFANIA TOMA, com. Teișani nr. 408, Prahova; LORELEI TEODOREANU, str. Petru Vulcan nr. 2-bis, Constanța; LINDA LEONARDI, str. Banu Mărăcine nr. 37, Bacău; CAMELIA ANGELESCU, str. Doinei nr. 12, Craiova, Dolj; MIOARA CAZACU, str. Decebal nr. 6, Babadag, Tulcea; GETA COJOCARU, aleea Rozelor nr. 5, bl. U. 3, sc. C, et. 3, ap. 16, Iași — *doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.*

MODA DE TOAMNĂ

ORIZONTAL : 1. Marele povestitor, autor al povestirii „Istoria unei pălării". — Jumătate de capă ! 2. Poartă greutatea hainelor ... (sing.) — Un aparat de radio pe măsuță. — Pe umeri, împotriva frigului ... 3. În parte ! — Poetul care a scris „Poezia pălăriilor". 4. Radu Nicolau. — Autorul nuvelei „Papucii lui Mahmud". 5. Materie primă pentru bluze și pantaloni. — Aria finală! — Nicu Gheorghiu. 6. Pictor clasic romîn, autorul tabloului „Fata cu basma galbenă". 7. Scriitor sovietic, autorul nuvelei „Pălăria vie". — În blană ! — Capabil. 8. Dramaturg spaniol, autorul comediei „Don Gill de ciorap verde". — Lac legendar din Kalevala. 9. La capătul mansonului ! — Alfa și omega. — Urcuș. 10. Vechi producător de materie primă pentru bluze, cămăși, pantaloni. — Grafician român contemporan, autorul tabloului „Pierrot cu manta roșie". — Consonanță literală. 11. Au nevoie de material mult pentru haine ... (reg.) — Il poartă lelea ... 12. Dimensiune a stofei de haine. — Poet clasic german, cu rezonanță în temă, autor al poeziei „Pantofiorii roșii".

VERTICAL : 1. Cusută la mijloc ! — Diviziune în natură. — Producător de material pentru blănițe ... 2. Autorul tabloului „Doamna cu pălărie". — „Desculț" (Z. Stancu). 3. O pălărie modernă, oferită de ziua Ei ... — Sună neplăcut. 4. Din el face Francezul ... bijuterii. — Scriitor clasic rus, autorul povestirii „Mantaua". — Loc legendar unde moda era ... fără haine. 5. Autorul poeziei „Pantofii". — Lucian Manu. 6. Conducător războinic la triburile primitive germanice. — Garderobe puse la curent cu moda... (reg.) 7. Colorant ... — Un capăt de șifon ! 8. Floare de decor ... — Mătase la tiv! 9. Dormitor. (mold) — De culoarea aurului. (fem.) 10. Aproape saia ! — Comună în U.R.S.S. — Luni ! 11. Un pantof care stringe... (fig.) — Scriitor clasic rus, autorul poeziei „Șalul negru". 12. Gonite. — Repară hainele... (pl.)

Gh. COJOCARU

Cuvinte rare : RCA — ALUE — EROL — UALI.

REBUS

În lumina rampei

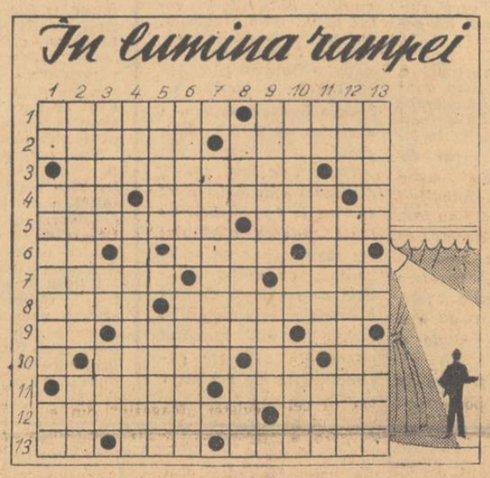

ORIZONTAL : 1. „Copiii soarelui" (M. Gorki). — „Nu va apune nici-odată" (Pogodin). 2. „Dușmanii" (M. Gorki). — „Îndrăgostiții" (M. Banuș). 3. „Don Juan" (Mozart). — Scene din „Boema" (Puccini) ! 4. Caracter tipografic. — Încrezut. (fig.) 5. Cu bună știință.. — Revistă la boli. (fem.) 6. Scene din „Eurianthe" (Weber) ! — Apar în „Puterea întunericului" (Lev Tolstoi)... — Final la „Mireille" (Gounod) ! 7. Cap de afiș... — „Capul de rățoi" (Ciprian) ! — Tuică oltenească. 8. Ioan din Grecia... — „Ziariștii" (Al. Mirodan). 9. În vacanță ! — „O viață de erou" (R. Strauss — fig.) — Neon. 10. „Suflete tari" (C. Petrescu — fig.) — „Tristan și Isolda" (Wagner — abr.) — Acte din „Tosca" (Puccini). 11. „Pigulele plus... fete" (C. Bratu). — Mult zgomot pentru nimic" (Shakespeare — fig.) 12. „Șah-mat" (pl.) — „Amurgul zeilor" (R. Wagner). 13. Jet ! — „Bel-..." (G. Maupassant). — „Calea șca de aur" (L. Leonov).

VERTICAL : 1. Prolog la „Prometeu" (Eschil) ! — „...turmelor" (Vega). — „Vassa Jeleznova" (M. Gorki — abr.) 2. „Doctor în filozofie" (B. Nusici). — Apare la împărțire... 3. „O femeie cu bani" (B. Shaw). — Teatrul Național. — Refren popular. 4. Țesătură orientală. — „Calea șca de aur" (Leonov). 5. „Liceenii" (Trenev). — „Avarul" (Molière — fig.) 6. „Richard al III-lea" (Shakespeare — fig.) — Deșertări. 7. „Apus de soare" (Delavrancea). 8. Alergători dobrogeni. — Accesorii de decor la „Hagi-Tudose" (Delavrancea). — Un strop. 9. Zadarnicele chinuri ale dragostei" (Shakespeare — fig.) — Personaj mitologic. 10. Avioane românești... — Uvertură la „Othello" (Verdi) ! — Cultivator de in. (od.) 11. Prolog la Eneida lui Virgiliu ! — Participă la „Răpirea din serai" (Mozart). — Specie de tecoma. 12. Regulament tehnic de exploatare. (abr. uz.) — „Bădăranii" (Goldoni — sing. fig.) 13. Personaj mitologic. — Partea primă din „Aida" (Verdi). — „...Buddenbroock" (Th. Mann).

Grigore IOANIȚESCU

Cuvinte rare : FET — LIC — NAC — EETA — IPE.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DUNĂREA

ORIZONTAL: Porțile de Fier — Ore — Vals — Rate — Delta — E — Aer — C — Ze — Navigabil — Ca — Mori — Amara — Orșova — C — A — Am — Pioni — Harta — A — Ci — Ecluze — Ra — A — Azi — Năpasta — Guy — Mineca — L — Val — La — Era — Ib — Arătură — Atomi — Sa — Operațiune.

PLOUA..

ORIZONTAL: Isac — Poussin — Oa — Balta — Tau — Sus — Nae — Or — D — I — Aristofan — Fade — T — T — Iov — Topirceanu — Davidoglu — Rl — Esenin — Ira — A — L — A — L — O — Osut — Tuna — Arghezi — Acumulat — Ris.

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Vincențiu Scurtu a fost arestat. Toate argumentele se ridicau împotriva lui. Dar el să fie oare criminalul ? Căpitanul Alexiu așteaptă deznodămîntul. Bunicul ezită în a-și exprima părerea. Încă nu știe cine este părintele Partenie.

27 Alexiu era în biroul lui de la etajul patru. Citise de cîteva ori datele primite în legătură cu Pătrașcu și studiase în amănunțime dosarul lui profesional.

Se auzi o bătaie în ușă și Alexiu îl recunoscu prin discreția ei pe Bunic.

—Intră, spuse el, fără să se întoarcă. Continua să privească în stradă. Calea Victoriei era plină de lume și pentru o clipă Alexiu invidie trecătorii care își vedeau liniștiți de treburile lor. Era trecut de ora șase jumătate și el încă nu ajunsese acasă.

Bunicul desfăcu icoana din ziar și o așeză pe un perete, în locul unui tablou oarecare.

— Domnule căpitan, nu aveți bunavoință să vă întoarceți ?

Alexiu se întoarse. Nu observă din primul moment icoana atîrnată. Cînd o observă se încruntă.

— De cine vă aduce aminte ? întrebă Bunicul.

Alexiu se apropie de lemnul vopsit, își frecă bărbia, se apropie de birou și luă cele cîteva hîrtii cu însemnări.

— Îmi confirmi o presupunere la care am ajuns și eu, Bunicule. Dar atît confirmarea dumitale cît și confirmarea mea nu valorează, pentru cazul ca atare, două parale. N-a absolvit niciodată facultatea de medicină din București. Între una mie nouă sute patruzeci și șapte și patruzeci și opt a suplinit un preot, undeva în Deltă. Se ascundea. A fost implicat în mișcarea legionară dar pînă la urmă s-a dovedit nu numai că n-a fost legionar, dar a fost în mișcarea de stînga. Are cîteva referințe bune de la oameni importanți. Pe baza lor și-a făcut ascensiunea profesională. Diploma de medic e falsă, dar referințele l-au scutit de o verificare serioasă. A intrat în partid. I s-a propus să-și dea secundariatul dar a refuzat, spunînd că un doctor bun, nu este numai acela care are titluri. Știa că pentru secundariat se va face un control riguros și s-a temut. Prietenia lui cu Camelia Scurtu a întreținut-o mai mult de ochii lumii, să aibă în spate un suport universitar și la nevoie, pentru indiscreții și moral. Toate acestea sînt admirabile, Bunicule, dar astea nu-l acuză de crimă.

Bunicul se așeză pe scaun și luă de pe birou una din țigările lui Alexiu.

— Se poate o cafea ?

Alexiu apăsă de două ori undeva pe un buton aflat sub birou. Acesta era semnalul convențional pentru cafea.

— Aveți dreptate, domnule căpitan. Cu toate astea sînt sigur că azi dimineață el a încercat s-o sperie pe Doina. S-o sperie, nu s-o omoare.

— Nu înțeleg.

— Simplu. A dat telefon la fabrică. Avea nevoie și de un alibi și să afle unde se găsește Doina. Altfel nu mi-ar fi repetat cu lux de amănunte cu cine a vorbit. A venit la Doina acasă. Faptul că eu m-am dus la doamna Bozdog i-a dat de gîndit. Numai Doina a putut să-l divulge, în concepția lui, și n-a greșit. Dar n-a știut cît anume a vorbit Doina. Trebuia să afle ce anume a spus și s-o cumințească. Secta are lege : cine vorbește este pedepsit. Și în numele domnului, el, ca mai mare, are dreptul să pedepsească. A găsit-o pe Doina. A trimis-o să-l găsească pe Vincențiu și să-l aducă la ea. Niciodată Doina nu s-a plimbat cu Vincențiu, iar acum cu atît mai mult n-avea nici un motiv s-o facă. În timp ce Vincențiu se afla în casă el era ascuns în baie. Vincențiu a plecat și după aceea i-a dat Doinei o lecție, amintindu-i că dacă va bate din gură s-ar putea s-o sfîrșească prost. Faptul că ea n-a spus cine a încercat s-o stranguleze, trebuia să ne pună pe noi în situația de a-l suspecta pe Vincențiu. Pătrașcu a făcut legătura în capul lui între manechinele de hîrtie și manechinele vii. O legătură admirabilă, trebuie să recunosc, care m-a derutat fantastic. Cel puțin eu am crezut că numai Vincențiu este de vină. Cred că Pătrașcu și-a dat seama de deruta în care ne aflăm și a amplificat-o. Pe urmă i-a fost simplu să-i spună Cameliei că l-a văzut pe Vincențiu ieșind de la Doina și, după ce l-am arestat pe băiat, și nouă.

— Bine, dar de ce crezi că un om ca el avea nevoie de secta asta împuțită și mai ales să facă pe preotul ei ?

— Mi-am dat seama din teza de doctorat a Cameliei și din spusele ei. Tipul a dorit totdeauna să fie puternic, dar n-a reușit, cel puțin profesional. Atunci a încercat pe un alt plan, unde datorită calităților lui oratorice și a unei anumite posibilități de sugestionare, a reușit din plin. Într-o adunătură de ignoranți nici nu i-a fost greu. Ce cîștiga el în urma acestor întîlniri ? În primul rînd carne proaspătă pentru trup, în al doilea rînd clienți, din rîndul grupului, pentru avorturi. Pentru că sînt sigur că Ioana a murit în urma unei încercări de avort. Cu banii cîștigați de aici și-a cumpărat mașină, și-a aranjat o casă ca un palat. Secretul sectei îi asigura tăcerea clientelei recrutate de acolo. Cu toții greșeau, nimeni n-avea dreptul să vorbească, iar singurul care cîștiga material era el.

— Din dovezile pe care le avem pînă acuma l-am putea aresta, spuse Alexiu.

— Din dovezile existente legea i-ar da cel mult șase ani. Ori eu îi vreau capul, domnule căpitan.

28 Pe la orele șapte dimineața Bunicul sosi în strada Doctor Lister. Panaitescu era mai puțin supărat decît cu o zi înainte și Bunicul îl îmbună definitiv cînd îi spuse că o să-l lase să asiste la niște mărturisiri senzaționale. Șoferul era îmbrăcat în costumul lui nou, făcut cu cîteva luni în urmă și haina, cu umerii largi, bine vătuiți, de departe, dădea senzația că sub ea se află cel puțin un halterofil.

Bunicul îl lăsă lîngă mașină și trecu strada. Omul de pază era la locul lui.

— Nimic deosebit, domnule Opriș ?

— Nimic, Bunicule. Pot să mă duc acasă ?

— La ce oră ai fost schimbat ?

— La douăsprezece noaptea.

— Mulțumesc, du-te te rog și te odihnește. Eu n-am închis un ochi.

Opriș se frecă la ochi, își bagă o mînă în buzunar de unde se auzi un clic metalic și o luă agale spre casă.

Bunicul urcă scările. O găsi pe Doina stînd în pat, îmbrăcată. Își dăduse seama că este pusă sub observație și toată noaptea nu putuse să doarmă. Lîngă ea se afla o ceașcă de cafea, pe jumătate nebăută.

— Domnișoară Doina, spuse Bunicul blajin, ai făcut rău că nu te-ai culcat. Un manechin ca dumneata trebuie să fie mereu proaspăt, mereu frumos.

— De ce-ați venit ? De ce nu mă lăsați în pace. Ce-am făcut ?

— Nu te lăsăm în pace domnișoară, pentru că ești rea și ascunzi lucruri însemnate. De altfel am glumit. Am venit să-ți spun că pentru dumneata calvarul s-a încheiat. De acum vei putea trăi liniștită.

Doina se uită la Bunic neîncrezătoare. Obrajii palizi se colorară ușor. Nu-i venea să creadă că cele auzite sînt adevărate.

— Da, domnișoară. Adevărul, cum ai să vezi, l-am aflat și fără dumneata. Dar ca să te convingi de acest lucru mai avem de îndeplinit o simplă formalitate.

— Ce fel de formalitate ? întrebă fata speriată.

— Dumneata n-ai vrut să ne spui nimic, în schimb vrei să afli de la mine totul și deodată. Nu e prea frumos. Crezi că te simți în stare să mă urmezi pînă la miliție ?

Doina voi să spună ceva, apoi se puse pe plîns.

— Știam că mă veți aresta.

— Numai un om vinovat se așteaptă să fie arestat, domnișoară. Un om cu conștiința împăcată doarme chiar dacă știe că în fața casei cineva îl supraveghează. Dumneata dimpotrivă, n-ai dormit, mai mult, îmi spui că știai că vei fi arestată. Ei bine, să știi, faptul că vii cu mine la miliție nu înseamnă arest. Zeci de oameni ajung acolo și nu li se întîmplă nimic.

Ajunseră la miliție în mai puțin de un sfert de oră, cu o mașină obișnuită cinci minute ar fi fost prea mult, dar Panaitescu avea viteza lui de croazieră peste care nu trecea orice s-ar fi întîmplat. Ultima amendă îl cuminți definitiv.

Bunicul o conduse pe Doina într-o cameră vopsită în alb unde nu se aflau decît două scaune de culoare neagră, fără spătar. Ușa închisă în urma ei fără zgomot o derută pe Doina și cînd se uită în spate să vadă pe unde a intrat nu mai văzu nici urmă de ușă. Se afla într-o cameră ermetic închisă unde în afară de Vincențiu nu se mai afla nimeni. N-avea cum să vadă fereastra de culoarea peretului din spatele căreia îi era urmărită fiecare mișcare.

Doina începu să tremure. Se uita la Vincențiu și zîmbetul acestuia o îngrozi. Niciodată nu-l putuse suporta, dar acum, în această singurătate, cu atît mai puțin. Voi să țipe dar nu putu. Își dădu seama că n-are rost, că în general nimic pentru ea nu mai avea rost. Se prăbuși pe scaun.

— Ce faci Doina ? Ai venit să mă vezi ?

Doina nu răspunse.

— Ai spus, nu-i așa ? Tu ai mințit că te-aș fi strîns de gît ? De fapt nu-mi pasă. Eu i-am mărturisit domnului acela bătrîn totul, cum am ucis-o pe Ioana...

Doina se ridică în picioare.

— Cu tine n-am avut nimic. De ce ai mințit ? De ce-ai spus că eu te-aș fi...

— N-am spus, Vincențiule... N-am spus... de fapt nici n-ai fost tu, o știi prea bine.

Vincențiu se uita la mîinile ei bondoace și zîmbea în continuare. Se sculă de pe scaun și se apropie de Doina. Fata se ridică și se retrase cu spatele, pînă ce ajunse la perete.

— Vincențiu, te rog Vincențiu, eu nu ți-am făcut nimic, eu...

— Voi ați făcut totul, voi mi-ați luat-o. Și am să te pedepsesc Doina, pentru asta... Tu n-ai să ajungi niciodată acolo unde a ajuns Ioana, tu nu meriți...

Vincențiu își ridică mîinile în sus, apoi rînji. Auzi în spatele lui un clinchet metalic și uită de prima intenție. Se apropie de perete și începu să-l cerceteze, apoi rise din nou. Se apropie iar de Doina.

— Vincențiu, eu nu i-am vrut răul Ioanei. Am sfătuit-o doar să meargă să facă chiuretaj, n-am știut că...

— Minți, ai știut. Ai știut foarte bine. În seara cînd ai zis că ai plecat la Sinaia numai te-ai prefăcut că pleci. Ai venit la mine și mi-ai spus că Ioana nu mă mai iubește, că e însărcinată, că în seara aceea, dacă voiam să mă conving, trebuia să mă duc în Colentina s-o văd. M-am dus. Am găsit-o. Era în pat. Se uita la mine.

Vincențiu se opri. Rînji din nou.

— Am omorît-o, așa cum îmi omoram manechinul meu care nu mă iubea.

— Vincențiu, jur că n-am spus eu. Nici nu puteam să spun. Cum era să spun dacă n-ai fost tu.

Doina se opri. Nici nu-și dădu seama cînd Vincențiu o prinse cu mîinile de gît. Începu să țipe. Ușa din perete se deschise brusc și doi oameni îl imobilizară pe Vincențiu. Doina gîfîia avînd în ochi o spaimă de moarte.

— Scăpați-mă, mărturisesc totul.

De afară, dintr-o altă încăpere, așezați pe scaune, Bunicul, Alexiu, colonelul și doctorul Dobrescu ascultaseră și văzuseră totul. Discuția dintre cei doi fusese înregistrată pe bandă.

Alexiu se șterse de transpirație pe față.

— Trimiteți în Colentina o echipă, alta la Pătrașcu la spital. Cineva să o aducă și pe Camelia Scurtu, mai spuse Bunicul și își aprinse o țigară. Doctore ce-ai aflat la morgă ? îl întrebă Bunicul pe doctorul Dobrescu.

— Autopsia a fost făcută. Gogu, în starea în care era, a uitat însă să vă citească un lucru de altfel consemnat în registru. Stopul cardiac a intervenit, în urma unei înțepături.

— Asta o știam, doctore, n-a uitat să mi-o spună. A uitat să-mi spună că stopul cardiac a intervenit în urma anesteziei. Uite aici, și Bunicul scoase din buzunar o hîrtie, un certificat medical. Suferea de miocardită. I s-a făcut o doză prea mare de somnifer. Cînd și-a dat seama că a murit, a mai făcut o ultimă încercare. I-a introdus, direct în inimă, adrenalină. Totul în zadar, în condiții normale și cu un specialist nu se întîmpla nimic.

— Bine dar atunci, spuse Alexiu...

— Nu vă grăbiți, domnule căpitan.

(VA URMA)

Dincolo de scoruri

de Vaieriu MIRONESCU

Și acum, ce vom face? Vom proceda la fel ca în cazul Universității Craiova (0—3, la Gyor) și vom suspenda pe Steaua, U.T.A. și Dinamo vreme de un an de la jocuri pe terenuri străine? Mai bine să recunoaștem că fotbalul nostru curge încă pe vechea sa albie și să continuăm în intenția de a considera măcar perioada 1970—1971 drept realmente necesară pentru întărirea cluburilor noastre fruntașe. Pe plan competițional asta înseamnă, printre altele, să persistăm în ideea de a lăsa cluburilor posibilitățile de a-și organiza un calendar internațional valabil, nu numai în iarna care vine ci și pe tot parcursul anului 1971. La începutul sezonului de toamnă, federația a îndemnat cluburile să-și întocmească un asemenea calendar, însă, în fapt, le-a furnizat datele trebuitoare stabilirii programului numai pînă la 1 martie 1971! Cu jumătăți de măsură nu vom rezolva niciodată problemele pînă la capăt. Sigur, existența calendarelor proprii cluburilor nu înseamnă încă prea mult, totuși intrarea lor în funcțiune ne-ar permite să vedem că am început să urnim lucrurile din punctul mort și că preferăm soluții de fond în dauna metodelor administrative, de suspendare...

Scriam într-un articol, apropo de performanța echipei U.T.A. în fața Feijenoord-ului, că la ocazii fericite nu-i bine să torni gaz peste focul entuziasmului, amintind totodată suporterilor că abia fusese primul tur în competițiile europene. Și că nu era încă momentul să trecem cu buretele peste slăbiciunile echipelor noastre de club. Acum, la scorul de 0—3 și 0—4, șansele calificării formațiilor românești în tururile următoare se reduc iarăși la elementul de excepție al surprizei. Răsturnări senzaționale de rezultate rămîn, teoretic, posibile dar, în practică, sînt improbabile. Odată, U.T.A., antrenorul, jucătorii, au ghicit tactica cea mai potrivită, au coborît partidele de la Rotterdam și Arad la nivelul propriu de posibilități fotbalistice și au eliminat pe Feijenoord. După cum se vede însă, ulciorul nu merge de multe ori la apă. După o performanță vrednică de toate laudele, pentru înfăptuirea căreia jucătorii arădeni au smuls din ei pînă și ultima picătură de energie, dimensiunile de valoare s-au restabilit. Chiar dacă fantezia ne permite să presupunem că U.T.A. ar elimina în manșa a doua pe Steaua Roșie am fi în fața unui nou accident, al unei noi surprize, dimensiunile reale n-ar dispare.

Putea U.T.A. să fie mai tare decît este în prezent? Dacă la noi, imediat după terminarea campionatului ar ființa o normală și adevărată campanie de transferări, iar echipele desemnate să participe la cupele europene s-ar bucura, prioritar, de mijloacele necesare întăririi loturilor, atunci faptul ar fi fost posibil. În fiecare primăvară scrim despre aceasta, insistent, totuși, înțelegerea nu se găsește. Transferările rămîn, în realitate, „înghețate", cluburile nici nu dispun de mijloacele efectuării schimburilor firești de jucători, predomină încă părerea falimentară și ușor demagogică după care formațiile de fotbal ce au pretenții internaționale (!) să se alcătuiască din pepiniere proprii; colac peste pupăză în fiecare vară se întîmplă cîte ceva care reduce timpul de pregătire al echipelor în vederea sezonului de toamnă la o perioadă inadmisibil de scurtă.

În locul unui curs, repet, normal, și posibil într-un fotbal în care contradicțiile de interese sînt mult mai mici decît în alte țări, asistăm la improvizații încălcînd flagrant normele de relații între cluburi, la măsuri panicarde, lipsite de eficiență. Nici performanța contra lui Feijenoord, nici măcar una eventuală contra lui Steaua Roșie, nu vor absolvi pe U.T.A. de racolajul făcut în dauna Crișului din Oradea. Cazul lui Kun II și Popovici — transferați fără consultare și acord, dar și fără folos practic, fiindcă oricum nu aveau voie să joace în C.C.E. — lezează grav interesele fotbalului orădean. Un asemenea caz de racolaj, (pe deasupra perfect inutil!) nu s-a mai produs de mulți ani. Înțeleg nevoia reală a transferărilor directe între cluburi, bazate pe acord reciproc și compensări corespunzătoare, nu însă și abuzuri. Nici atunci cînd îi transferase pe Vaczi și Serfozo tot de la Oradea, nu comisese U.T.A. un abuz ca cel de astăzi...

Înaintea meciului de la Liverpool, îmi spunea un vechi amic și dinamovist fanatic — pierdem cu 3—0! L-am privit cam surprins, îl știam deobicei optimist, împotriva evidențelor. Am impresia că la clubul Dinamo, oamenii au devenit foarte lucizi și își dau acum seama de șirul de păcate săvîrșite ani la rînd în dauna formației (greșit compusă și prost orientată tactic) în dauna rezervelor și a pepinierei, secătuite. Ca să fiu drept, mie nu-mi erau de bun augur, nici interviul de la postul de radio Liverpool (de ce nu li se spune odată jucătorilor să joace fotbal și să lase interviurile, în engleză, pe seama altora, dacă se găsesc?), nici piaza rea, însoțitoare (cred că toată chestia cu „temporizarea" de la acel 0—6, cu Inter se trage!).

INTERMEZZO DE...

OCTOMBRIE

de Ioan CHIRILĂ

Așadar miercuri 21 octombrie 1970, fotbalul nostru a mărturisit încă odată că întîmpină mari dificultăți într-o „bătălie" angajată pe mai multe fronturi. La ora asta, U.T.A., Steaua și Dinamo au un handicap greu remontabil în retur. „Balastul" colectiv al celor 10 goluri e un argument de care nu poți face abstracție.

Ca să fim foarte sinceri, anticipațiile noastre intime au fost dezamăgite doar prin proporțiile scorului. Am bănuit că U.T.A. va pierde meciul de la Belgrad cu unul sau două goluri, în fața unei echipe avizate... Am bănuit că Steaua va avea aceeași soartă în fața unui club ambiționat de succesele Feijenoord-ului și Ajax-ului... Am sperat, mai mult la Liverpool. poate, că Dinamo va reuși. Dar n-a fost așa. De ce oare?

Cred că e bine să renunțăm din capul locului la „clișeul gazetăresc" care invocă, superficial sau comod, că „echipele noastre n-au jucat la valoarea lor". Ar fi cel puțin ciudat să explici această miercuri a înfringerii, care devine oarecum ciclică (să ne amintim de Setubal, Glasgow și Legia), printr-o pasageră eclipsă de formă. Ar fi și mai puțin onest să căutăm explicațiile diferențelor de scor în argumente de conjuncturâ, ca de pildă oboseala sau alcătuirea echipei sau complexul psihic.

Singurul adevăr e că echipele noastre de club nu pot mult mai mult.

— De ce?

Pentru că între felul în care concepem noi clubul de fotbal și felul în care îl concep adversarii noștri de miercuri (și nu numai cei de miercuri) este o diferență uriașă. Și această diferență se vede din simpla citire a formațiilor... Acum un an, de pildă, Dinamo Bacău, cu Sînăuceanu(!) în echipă, a încercat să înfrunte formidabila uzină a Arsenalului. Acum o lună, Sima și Calinin (!) s-au bătut cu Van Hanegem și Kindvall... Miercurea trecută, Mustățea(!), deseori rezervă la „U", a fost investit titular la Liverpool. Și pentru a ilustra cel mai bine disproporția efectivelor, să ne amintim că în timp ce Steaua apărea pe teren cu doi-trei copii și cu Mirăuță, pe banca de rezervă a olandezilor se afla faimosul jucător belgian De Vrindt.

A fost, deci, o zi de miercuri cu un gust neplăcut. Registrele interpretărilor sînt, desigur, ample. Unii vor putea susține, de pildă, că nu e nici o tragedie, mai ales că „nu sîntem singurii". Echipa lui Uwe Seeler, de pildă, a pierdut cu 4—0 la Zagreb, iar Real Madrid a fost învins pe teren propriu. Alții nu pot uita, pe de altă parte, că scorul general e 0—10.

Adevărul e că în această a doua etapă a cupelor europene am pornit și cu două mari iluzii. Aceste două mari iluzii se numesc „Guadalajara", cu al său 4—5 în „el grupo de la muerte" și U.T.A., cu eliminarea Feijenoord-ului.

Morala? Pentru a evita pe viitor augmentarea decepțiilor, e bine să acceptăm, odată pentru totdeauna, că Guadalajara reprezintă mai mult decît potențialul fotbalului nostru, iar U.T.A. constituie și ea un moment de excepție, sau dacă vreți, sinteza a 25 de ani de abnegație.

Etapa de miercuri e, în același timp, o invitație la moderație și gravitate. S-a vorbit atît de mult, în ultima vreme, despre talentul „generației spontanee", încît fotbaliștii noștri mai răsăriți au fost, poate, tentați să creadă că sînt realmente stele de prima mărime, în afara echipei naționale. Iată, însă, că acest 0—10 e o invitație la rațiune și modestie.

Dar ar mai fi ceva de spus.

Miercuri, la Belgrad, Eindhoven și Liverpool, am mai primit un avertisment, indirect, pe care mă simt dator să-l reamintesc. Dacă priviți scorurile vă dați seama că fotbaliștii noștri au făcut față normei de efort internațional doar în primele 45 de minute. În acele 45 de minute am primit — perfect onorabil — doar două goluri, recuperabile în retur. Din păcate, ultimele 45 de minute s-au soldat cu alte opt. Concluzia nu mai are nevoie de comentarii. Ea ne obligă să acceptăm ideea că talentele noastre „onorează" doar o jumătate din cele 90 de minute ale jocului de fotbal.

Ne așteaptă returul meciurilor lui 0—10. Un retur greu, fără îndoială, dar nu formal. Să nu uităm că Steaua roșie, de pildă, înainte de a învinge pe U.T.A., a pierdut cu 2—0 la Budapesta, pentru a cîștiga cu 4—0 la Belgrad.

Toate cele trei echipe ale noastre au datoria să se bată la 4 noiembrie cu toată puterea orgoliului lor rănit. Cine ne poate garanta că echipa națională va regăsi la Cardiff buretele cu care a șters în ultimii doi ani atitea și atitea din desenele abstracționiste ale echipelor noastre de club?

45 + 25!

Nu credem că mai este cazul să insistăm asupra interesului cu care au fost primite de fiecare dată cuplajele inter-bucureștene. De altfel imaginea pe care o publicăm azi, surprinsă pe pelicula la ultima întîlnire Dinamo—Steaua, este edificatoare. Tribunele sînt pline, așa cum nu sînt, din păcate, decît rare ori și cum sperăm să fie mîine, la al doilea program bucureștean de la începutul campionatului.

Un asemenea eveniment ca acela de mîine, important și prin faptul că el are loc în preajma unor noi confruntări internaționale ale echipei noastre reprezentative, ne-a îndemnat mereu la o retrospectivă a întîlnirilor echipelor bucureștene, ceea ce ne propunem să facem și de astă dată.

Să începem cu meciul Dinamo—Steaua, capul de afiș al programului. Aceste două echipe fruntașe ale fotbalului nostru s-au întîlnit pînă acum de 44 de ori. Statistica indică 18 victorii dinamoviste, 11 victorii ale echipei Steaua și 15 rezultate de egalitate. Deci, avantajul este de partea dinamoviștilor, constatare ce nu poate anticipa însă rezultatul de mîine. O oarecare indicație ne-ar putea da mai curînd rezultatele din trecuta ediție de campionat, favorabile atît în tur cît și retur echipei Steaua, cu 3—2 și, respectiv, 1—0. Pentru a încheia această prezentare telegrafică a echipelor Steaua și Dinamo București mai notăm că de-a lungul anilor steliștii au cucerit de șapte ori titlul de campioni în timp ce dinamoviștii și l-au asigurat în cinci ediții de campionat.

Progresul și Rapid s-au aflat față în față de 24 de ori. Rapid a cîștigat opt meciuri, Progresul șase iar zece partide s-au terminat la egalitate. Ultima întîlnire în campionat între cele două echipe s-a desfășurat în ziua de 26 martie 1969, atunci cînd Progresul se afla în neplăcuta situație de a lupta pentru evitarea retrogradării, fapt nerealizat în cele din urmă. Vă reamintiți că echipei Progresul i-a lipsit la socoteala finală un singur punct pentru a rămîne în prima divizie. Recitind, acum, cronica meciului din 26 martie, constatăm că Progresul a avut acel punct pînă în minutul 38 al partidei cînd Grama a marcat în propria poartă, gol prin care Rapid a obținut egalarea iar Progresul a pierdut punctul ce avea să-i fie în cele din urmă fatal.

NOUTĂȚI ÎN „CUPA DAVIS"

Adunările anuale ale națiunilor participante la „Cupa Davis" și a F.I.L.T. (Federația Internațională de Lawn Tennis), desfășurate în sezonul estival, prima la Londra, în aceleași saloane ale hotelului „Savoy", cealaltă la Paris, au desemnat diferite comisii cărora le-a revenit sarcina ca să rezolve într-un timp scurt problemele foarte spinoase — mult mai spinoase ca cele ale anilor precedenți — generate de nerezolvata criză a sportului alb.

Zilele trecute, ne-au parvenit din sursă italiană unele informații care conturează întrucîtva răspunsul la întrebarea „Cum se va desfășura «Cupa Davis» '71?".

Cea mi importantă ni s-a părut referirea la „Cupa Davis" — Open. Componenții comisiei — care-și datoresc funcțiile adunării ținută la hotelul „Savoy" — exponenții celor patru națiuni deținătoare" a „Cupei Davis", Barnett (Australia), Collwell (Statele Unite), D. Hardwick (Anglia) și Abdesselam (Franța) — precum și reprezentanții celor trei zone, europeană, americană și orientală, s-ar părea că sînt pe cale să găsească o soluție comodă pentru a crea posibilitatea participării în „Cupa Davis" și a jucătorilor profesioniști aflați sub contract, deci nu numai a jucătorilor din afara grupărilor celor doi „promotori" (Micke Davies și Mc Call), ca Gonzales, Hooad, Mc Kay. Ar fi vorba de o soluție à la „oul lui Columb", care ar stipula că, la cererea federațiilor țărilor interesate, „promotorii" pot permite jucătorilor lor să joace în „Cupa Davis" în schimbul unor „despăgubiri". Știrea a fost comentată prompt, deocamdată într-o arie mai restrînsă, ca de pildă Comisia tehnică a Federației italiene. Întrebîndu-se ce avantaj poate aduce tenisului participarea în Cupă a jucătorilor Rosewall, Laver, Emerson, Stolle, Roche, Newcombe menționată comisie recomandă consiliului de conducere a F.I.T. să adopte o poziție intransigentă și conchidă că singurii beneficiari ar fi australienii, care ar căpăta un monopol sigur asupra „Salatierei".

Merită să amintim, de asemenea, ecourile care circulă în jurul paragrafului, amplu dezbătut și el, al „abolirii Challenge-Round-ului". Singurul punct asupra căruia s-ar fi ajuns la o comunitate de păreri se spune că ar fi acela care ar prevala națiunea deținătoare a „Salatierei de argint" de a intra direct în finală.

Aceleași surse afirmă că s-au găsit soluții certe la propunerile privitoare la arbitraj, în special în legătură cu lărgirea drepturilor arbitrului principal. Pe viitor acesta va fi autorizat să intervină cu depline puteri ori de cîte ori va crede de cuviință în probleme de arbitraj, fără a „leza" autoritatea arbitrului de scaun. În fine, s-a mai comentat ca un fapt împlinit includerea Iranului pentru trei ani în zona europeană.

În rîndul problemelor rămase în mapa cu „nerezolvate", „încă" sau fără nici un fel de șanse, ar fi aceea așa-zisă a „breakului", ca și aceea privind termenele de vărsămînt ale sumelor provenite de pe urma întîlnirilor televizate. Prima problemă, de importanță majoră, are implicații mai vaste, căci aduce în dezbatere o problemă de ordin general: limitarea timpului de joc în tenis, mai cu seamă în scop comercial (după cum se știe primul interesat fiind televiziunea). Amendamentul luat în discuție propunea ca în cazul unei egalări la 4—5 setul să se încheie în favoarea jucătorului care obține primul 7—6.

Oricum, după cum se poate vedea viitoarea stagiune a „Cupei Davis" ne aduce noutăți. Care vor fi proporțiile lor rămîne încă o necunoscută.

Paul CERNESCU

ROMÂNIA — ITALIA LA RUGBI

Mîine, duminică 25 octombrie, are loc în orașul Rovigo din Italia a XII-a întîlnire de rugbi dintre reprezentativa Italiei și reprezentativa României, în cadrul cupei internaționale „F.I.R.A.". Privind jocul cu reprezentativa Italiei, considerăm că misiunea noastră este destul de grea deoarece echipa Italiei, în urma unor întîlniri internaționale, printre care turnee de rugbi în Anglia, Franța și Madagascar, marchează un real progres. Echipa este formată din elemente foarte tinere și foarte talentate, dotate cu calități fizice deosebite.

Din lotul reprezentativ al țării noastre fac parte următorii jucători: Dinu, Durbac, Baciu, Braga, Atanasiu, Giugiuc, Mateescu, Iorgulescu, Iftimie, Pop, Marinescu, Nica, Suciu, Dragomirescu, Șerban, Țuțuianu, Rășcanu. Echipa cu care ne prezentăm la ora actuală este lipsită de aportul jucătorilor: Ciobănel Paul, avînd o fractură la mînă; Demian Radu, suspendat de comisia de disciplină pe timp de două luni; Irimescu Valeriu și Wusek Mihai care joacă în Franța.

Iată palmaresul întîlnirilor susținute cu echipa italiană: la Milano 0—7 în 1934; la Berlin 7—8 în 1936; la București 0—0 în 1937; la Roma 0—3 în 1939; la București 3—0 în 1940; la Milano 3—22 în 1942; la București 14—16 în 1953; la Catania 3—6 în 1958; la București 14—6 în 1962; la L'Aquila 0—3 în 1966; la București 24—3 în 1967.

În 1970 ce vom face?

M. NICULESCU

Ray Sugar Robinson după victoria asupra lui Carmen Basilio (1958)

A 203-a victorie

S-a întîmplat la 25 martie 1958 pe ringul de la Chicago. Boxerul Ray Sugar Robinson recucerise centura cu diamante a „mijlociilor" surclasîndu-l de a lungul celor 15 reprize pe veteranul Carmen Basilio, care încheiase partida cu pomeții tumefiați și cu arcadele bombate. Uralele salutau victoria celebrului Ray.

În drum spre cabine managerul său l-a anunțat însă pe Ray Sugar Robinson că bursa sa apreciată la cîteva sute de mii de dolari fusese confiscată de reprezentanții fiscului. Marele campion era acuzat de nereguli în actele financiare. Ray boxase prea mult și chipurile trebuia să-și plătească datoriile, deoarece impozitele erau mai mari ca bursa sa. Ancheta și verificarea au început în stil... „operativ". Această operativitate a durat mai bine de 12 ani. Dolarii lui Sugar erau însă confiscați în seifurile fiscului. Sugar nu și-a întrerupt cariera. El a repurtat succese de prestigiu, abandonînd activitatea competițională după ce a obținut nu mai puțin de 202 victorii. Regele neîncoronat al „mijlocilor", boxerul care l-a îngenunchiat pe faimosul Jackie la Motta și care a scos din circulație o serie de mari campioni ca Armstrong, Gavilan, Willemain, Turpin, Graziano etc.s-a retras de mulți ani.

Zilele trecute însă Sugar Robinson și-a trecut în „palmares" o victorie de mare prestigiu. A fost cea de a 203 victorie realizată de marele Robinson, și poate cea mai spectaculoasă înregistrată vreodată. Fiscul i-a rambursat cu c dobîndă de 6 la sută dolarii confiscați în 1958. Ancheta fiscală a scos în evidență că boxerul Ray Sugar Robinson era la zi cu obligațiile. Și iată cum fiscul a pierdut prin „ko" cu întîrziere meciul cu Ray.

LA PÎNDĂ

Interviu cu un vînător

Ați fost vreodată la Coverca? Este un sat de munte, la capătul de Nord al țării, dincolo de frumoasa stațiune Vatra Dornei. O pană de motor ne-a făcut să oprim în fața casei unui gospodar, o căsuță de munte cu livadă și o grădiniță cu flori. Dintr-o privire mi-am dat seama că am nimerit la un vînător. Pe pereți se aflau cîteva perechi de trofee cinegetice, unul mai frumos decît altul. Erau trofee de căpriori, de cerbi. Unul dintre ele, lung de peste un metru, era de o frumusețe rară. În alt colț al casei trona o acvilă împăiată.

— **De unde aveți trofeele astea?** — l-am întrebat pe Aurel Ciobanu, gazda noastră.

— De prin pădurile din jur. Lucrez la Ocolul silvic și îmi place vînătoarea. Cunosc fiecare poiană, fiecare coclau, toate vietățile. Știu unde vin cerbii la apă, unde caută mistrețul hrana și pe unde se strecoară ursul la bîrlog. Dacă rămîneți pînă la asfințit vedeți cum trec căprioarele pe dealul din față.

— **Ce vînați acum?**

— Deocamdată nimic. De mîine începe însă sezonul. Mă așez la pîndă fiindcă trebuie să dobor cîțiva cerbi care au îmbătrînit. Ca să nimeresc un cerb, un urs sau un mistreț nu este un lucru greu. La 52 ani am încă ochiul bun și o pușcă minunată. Pîndesc însă și altceva în sezonul acesta.

— **Ce pînditi?**

— O mașină „Dacia 1100". La noi, în județul Suceava, numai pînă acum au fost cîștigate 10 autoturisme la Loz în Plic: Dacia 1100, Skode, Trabanturi. Cîștigătorii sînt trecuți pe afiș la bufet: Ana Peniuc din Gălănești, Nicolae Pintea din Ilișești, Popadiuc Dimitrie din Rădăuți s.a.

Dacă iau o mașină „Dacia 1100" o trec pe numele fiicei mele Genoveva. Să știți că nu mă las pînă cînd nu... împușc mașina. La Loz în Plic este tot ca la vînătoare i alegi din ochi ... Și v-am spus că la vînătoare ochiul meu nu dă greș. Cu precizie țintesc cerbul cel mai bătrîn dintr-o turmă. Sper că odată și odată să nimeresc și eu un loz cîștigător pe care să scrie „Autoturism Dacia 1100". Atunci, de bucurie voi cinsti sătenii cu damigeana asta de vin de coacăze care a început să fermenteze.

Ion DARIE

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1.	Dinamo București — Steaua	1
2.	Rapid — Progresul	1
3.	Poli. Iași — „U". Craiova	1
4.	C.F.R. Cluj — „U". Cluj	2
5.	Petrolul — Steagul roșu	1
6.	Jiul — F.C. Argeș	1
7.	Farul — Dinamo Bacău	1
8.	U.T.A. — C.F.R. Timișoara	1
9.	Juventus — Milan	X
10.	Inter — Cagliari	1
11.	Fiorentina — Napoli	1
12.	Lanerossi — Torino	X
12.	Varese — Roma	1

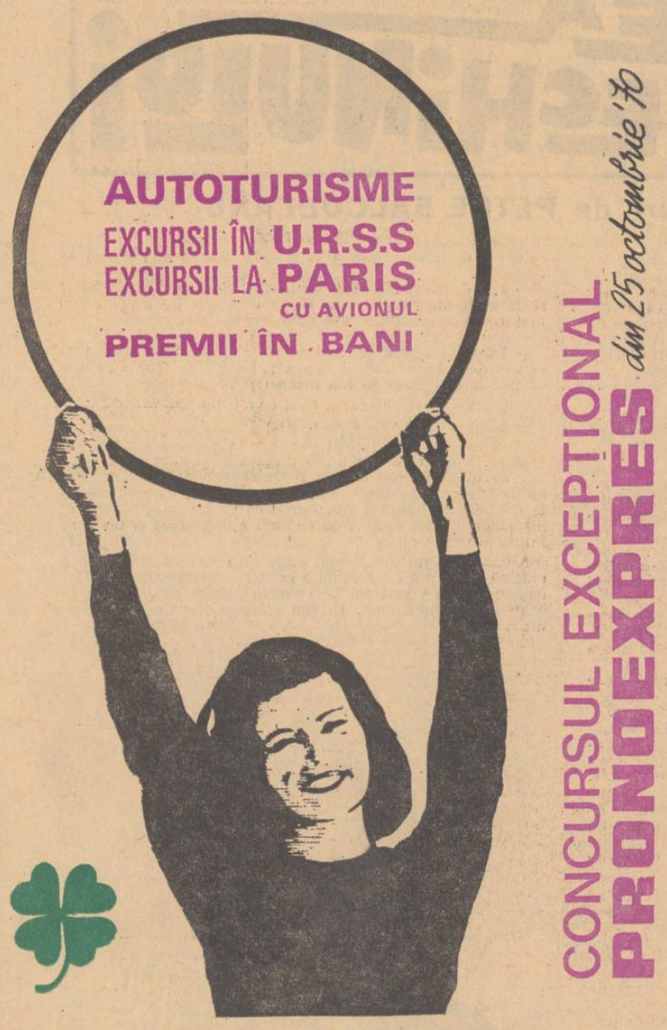

- Se poate participa cu variante de 3, 6 și 15 lei
- Biletele de 15 lei dau dreptul de participare la toate extragerile.

Nu uitați! Mai multe bilete, mai multe șanse de cîștig.

(5489)

AUTOMOBILISM

Dar serviciile auto?

Asistăm, cu fiecare zi ce trece, la sporirea numărului autoturismelor în țara noastră. Inevitabil, cresc și cererile automobiliștilor pentru serviciile de întreținere și reparații. Desigur, în ultimii ani, stațiile SERVICE s-au înmulțit, în Capitală, pe litoral, în centrele județene, și pe arterele de mare trafic intern și îndeosebi internațional.

Dar tot ce s-a făcut este încă prea puțin. Pentru o asemenea acțiune s-au alocat fonduri de investiții, dar, din păcate, acestea nu au fost folosite, întotdeauna, în mod judicios. Atît la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini și consiliile populare cît și la UCECOM, s-au elaborat proiecte impresionante, dar multe din ele n-au depășit această fază. Uneori, s-a pus accentul doar pe grandoarea construcțiilor exterioare fără să se asigure în primul rînd scopul lor practic, eficiența lor. Ca să nu mai vorbim de lipsa de preocupare pentru pregătirea unor meseriași buni în toate specialitățile automobilistice.

Drept urmare, în ce privește asigurarea întreținerii și reparațiilor, s-a rămas în urma procesului de dotare cu autoturisme, creîndu-se serioase greutăți celor ce dețin astfel de mijloace de transport. Situația în care s-a ajuns nu mai poate fi acceptată. Instituțiile amintite mai sus, deținătoare ale fondurilor puse la dispoziție de stat, vor trebui să-și respecte cu multă fermitate îndatoririle ce le revin și să asigure crearea și perfecționarea unităților SERVICE, care să ofere automobiliștilor serviciile solicitate. Și asta cît mai prompt și în condiții cît mai bune. Să nu uităm că mai important decît orice este calitatea serviciului oferit. Or, fără meseriași buni și conștiincioși nu se poate realiza mare lucru.

Gama serviciilor solicitate de automobiliști este însă mult mai diversă. Pînă în prezent, nici în ce privește accesoriile auto, produsele cosmetice auto, nu stăm prea bine. I.D.M.S., principalul furnizor cu asemenea produse, nu ne oferă prea mult. De fapt o mare parte din acestea ar trebui să se găsească la toate stațiile PECO.

În urmă cu cîțiva ani, asemenea carențe nu se făceau atît de mult simțite. Dar în ultimii doi ani s-au fabricat în producție de serie două tipuri de autoturisme românești, ceea ce a sporit de cîteva ori numărul automobiliștilor. Apoi, o serie de autoturisme mai vechi se află acum în faza reparațiilor capitale. Asemenea lucruri erau previzibile, dar din păcate nici I.D.M.S. și nici alte instituții direct interesate n-au acționat cu fermitate. Iată de ce va trebui ca în foarte scurt timp să ajungem din urmă și să ținem pasul cu sporirea numărului de autoturisme. Bani există, condiții există. Se cere doar pricepere și inițiativă la cei ce au în răspunderea lor o necesitate a vremurilor moderne: automobilul.

V. STĂNESCU

Pentru adolescenți

Dintr-un anumit punct de vedere, adolescenții anului 1970 încep să circule ca pe vremea bunicii: ei călătoresc din nou cu un cal putere. Ce-i drept, vehiculul lor nu este o birjă ci o bicicletă cu motor auxiliar, numită Mofa (care se fabrică în R.F.G.) cu viteza maximă de 25 de kilometri pe oră. Ea nu necesită un carnet de conducere — care cere vîrsta de 18 ani împliniți — dar trebuie să ai 15 ani pentru a putea utiliza Mofa în drum spre școală.

În primele patru luni ale anului în curs, producția acestui vehicul a crescut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 55 la sută, atingînd cifra de 26 000 de bucăți.

Triumph — Toledo

După „Range-Rover" și „STAG", British Leyland prezintă o nouă apariție: Triumph-„TOLEDO". Noul model este o mașină de clasă mijlocie, care se aseamănă cu Triumph 1 300. S-a păstrat la tipul „TOLEDO" caroseria tipului 1 300; doar masca radiatorului cu cele două faruri rectangulare este nouă. În afară de aceasta, Toledo are numai două uși, pe cînd 1 300 are patru uși.

Triumph-Toledo, creație a anului 1970

În ceea ce privește însă concepția lor tehnică, există diferențe mai mari între aceste două tipuri de automobile. În timp ce Triumph-ul 1 300 este acționat pe roțile din față, Toledo are tracțiunea pe roțile din spate. Puterea este transmisă prin intermediul unui ax cardanic la axa rigidă convențională din spate. Așa a fost posibil ca această mașină nouă să fie înzestrată cu un motor mai puternic care-i oferă un mers elastic în genul mașinilor cu mult mai mari.

Noul tip este comod și în interior: poziția în care șade pilotul garantează acestuia o privire liberă de jur împrejur, astfel că vederea este excelentă în toate direcțiile.

Date tehnice: cilindri — 4; capacitatea cilindrică — 1 493 cmc; viteza maximă — 145 km/oră; lungime — 3 970 mm; lățime — 1 572 mm; înălțime — 1 372 mm; greutate totală maximă — 1 220 kg.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
S.B.U.

Agendă săptămînală

In spiritul păcii şi al colaborării

Săptămîna aceasta s-a încheiat vizita pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Consiliului de Stat, a făcut-o în Statele Unite ale Americii, cu prilejul participării la sesiunea jubiliară a Organizaţiei Naţiunilor Unite — împlinirea unui sfert de veac de la crearea acestui înalt for internaţional. Este cunoscut largul ecou pe care l-a avut în opinia publică mondială cuvîntul rostit de la tribuna Adunării Generale a O.N.U. de şeful statului român, care a reafirmat încă o dată înaltele principii după care se călăuzeşte politica externă a ţării noastre, poziţia consecventă a României de colaborare şi cooperare în spiritul egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, cu toate statele, fără deosebire de orînduirea lor socială, de ataşament deplin faţă de principiile înscrise în Carta O.N.U., hotărîrea de a contribui, în continuare, la opera de cooperare şi promovare a păcii, la statornicirea unui climat de securitate şi înţelegere în lume. Numeroase personalităţi ale vieţii internaţionale şi presa de pe toate meridianele au subliniat importanţa punctului de vedere românesc exprimat de preşedintele Consiliului de Stat, spiritul său realist, profund ştiinţific, inspirat din aspiraţiile cele mai fierbinţi ale umanităţii.

Interesul cu totul deosebit de care s-a bucurat prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu la Organizaţia Naţiunilor Unite, apoi, pretutindeni, în toate oraşele vizitate, cu ocazia contactelor multilaterale cu oameni de stat, cu conducători ai vieţii publice şi economice americane, cu ziarişti sau cu simpli cetăţeni, atestă marele prestigiu al ţării noastre, al politicii pe care o promovează şi, în acelaşi timp, respectul faţă de personalitatea politică a şefului statului român. Aprecieri ca „foarte important", „demn de tot respectul", „perfectă concordanţă între principii şi punerea lor în practică", „politica externă românească în deplin acord cu aspiraţiile şi interesele naţionale ale ţării" — sînt doar cîteva din numeroasele cuvinte de stimă cu care au fost întîmpinate în presa internaţională poziţiile politice expuse de preşedintele Consiliului de Stat. Poziţii sintetizate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvintele rostite cu diferite prilejuri, cuvinte de un înalt patetism, reprezentînd voinţa unui popor care doreşte să-şi construiască viitorul în condiţii de pace, colaborare şi bună înţelegere cu celelalte popoare ale lumii. **„Consider** — a spus şeful statului român, cu prilejul reuniunii de la Asociaţia de politică externă din New York — **că avem datoria de a acţiona cu toată energia pentru crearea unei lumi**

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

magazin

ANUL XIV 682 — SÎMBĂTĂ 31 OCTOMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

„PENTRU MINE TIMPUL A FOST ÎNTOTDEAUNA PREA SCURT"

ne mărturiseşte Ion Pas la intrarea în cel de-al patrulea pătrar de veac al existenţei sale

(Pagina a 4-a)

ŞTIINŢA ŞI VIAŢA

MESAGERI PĂMÎNTENI SPRE... VENUS

● De la 960 kg. greutate la 1106 ● „Venera" pătrunde ca un bolid în baia tot mai densă de gáz atmosferic ● Primele măsurători în stratosfera venusiană ● La înălţimea de 37 km : presiunea — 15 atmosfere ; temperatura — 280 grade Celsius !

Bondarul spaţial „Venus", cu aripile destăcute. În vestitoarea aflată acum în zbor, staţia cîntăreşte 1180 kg. Este o construcţie judicioasă, aptă să suporte condiţiile vitrege ale călătoriei îndelungate prin spaţiul sideral. Dotată cu organ propriu de corecţie şi manevră (motorul rachetă pe care-l observaţi în extremitatea superioară), staţia îşi poate modifica traiectoria pentru a parcurge exact drumul calculat. În final, ea va avea de largat în atmosfera venusiană corpul sferic situat în capătul opus al motorului, corp înzestrat copios cu aparatură de măsură, control şi emisie.

Articolul semnat de ing. D. Andreescu în pagina a 5-a

Intrarea în peştera Cioclovina cu apă din care izvorăşte pîrîul Luncanilor

COMOARA DIN PEŞTERĂ

MAI EXISTĂ ENIGME?

● TEMERARELE PERIPEŢII DATORITĂ CĂRORA A FOST DESCOPERIT PRIMUL TEZAUR ANTIC ÎNTR-O PEŞTERĂ DIN ŢARA NOASTRĂ ● ESTE VORBA DE TEZAURUL UNUI ŞEF DE TRIB AL TRACILOR ● PE URMELE UNEI DRAME, POATE TRAGEDII, PETRECUTE ÎN URMĂ CU 3 000 DE ANI ÎN BEZNA DIN ADÎNCURI... ● DECLARAŢIILE PROF. UNIV. GH. ŞTEFAN, MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI, DR. DOCENT TRAIAN ORGHIDAN, DIRECTORUL INSTITUTULUI DE SPEOLOGIE ŞI ARHEOLOGUL EUGEN COMŞA.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Itinerar „Magazin"

Iugoslavia :

20 DE MILIOANE DE ZILE, ÎNTR-UN SINGUR AN

ORAŞUL CU PRIMĂVARĂ VEŞNICĂ : ADDIS-ABEBA

(Pagina a 3-a)

LA GIURGENI — VADU OII

PODUL PESTE DUNĂRE LEAGĂ CELE DOUĂ MALURI

● O sinteză de performanţe tehnice

● Primul om care a păşit peste noul pod, de la un capăt la altul

● Se deschide o nouă etapă în construcţiile metalice din ţara noastră

(Reportajul în pagina a 2-a)

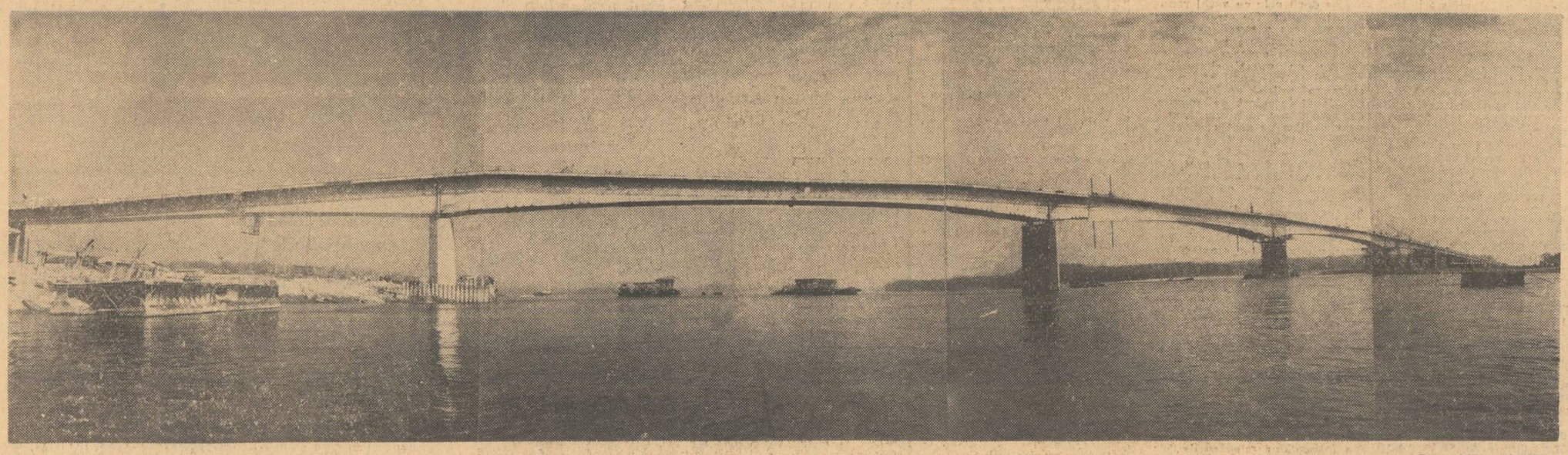

Foto : Mihai ALEXE

DA ŞI DA, NU ŞI NU

de Eugen FRUNZĂ

E greu de imaginat o lume în care nimeni să nu contrazică pe nimeni. Şi dacă totuşi am imagina-o, atunci ne-ar izbi grozava ei neputinţă şi dezolare. Sub aparenţa unui suris nesfîrşit oamenii ar zăcea ca morţii în cimitire presărate cu flori de hîrtie.

Dar ce aţi zice de o lume în care nimeni nu ar accepta părerea celuilalt, în care nici un gînd nu s-ar întîlni cu altul asemeni, în care toţi s-ar ciocni între ei, fiecare considerîndu-se unicul deţinător al adevărului? Aceasta n-ar mai fi viaţă, ci coşmar.

Din fericire, oamenii au — în general vorbind — bunul obicei de a nu prelua orbeşte opiniile altora ca şi bunul simţ de a-şi însuşi acele opinii care, de la oricine ar emana, stabilesc sau conduc la stabilirea unui adevăr obiectiv. Altminteri însăşi ideea de progres ar pieri fără urmă.

Se întîmplă totuşi ca unii sau alţii să se comporte ca şi cînd ne-am afla sub zodia celor două lumi imaginare. Cunosc, de pildă, un tip din prima categorie. Sînt ani de cînd îl cunosc, dar încă nu l-am auzit să-şi exprime dezacordul faţă

CONTINUARE ÎN PAG. 5

În spiritul păcii și al colaborării

URMARE DIN PAG. 1

în care popoarele să poată trăi în pace și înțelegere, să poată colabora rodnic, fără teama unor agresiuni, în vederea realizării aspirațiilor de bunăstare și progres. Cred că nu există o cauză mai înaltă decît aceasta — și vă încredințez că poporul și guvernul român îi vor consacra toate energiile și străduințele".

După cum se știe, ultimele zile ale prezenței președintelui Nicolae Ceaușescu în Statele Unite au fost consacrate vizitei la Washington, la invitația președintelui Richard Nixon. Primirea extrem de cordială, onorurile acordate cu prilejul sosirii la Casa Albă, discuțiile dintre cei doi șefi de stat au relevat dorința de a dezvolta relațiile economice, științifice, culturale dintre cele două țări. **„Deși țările noastre au regimuri sociale diferite** — a spus președintele român în timpul dineului de la Casa Albă — **cred că, dacă vom acționa cu dorința de a așeza trainic relațiile noastre pe principiile egalității în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, și avantajului reciproc, vom putea dezvolta o bună colaborare și cooperare între cele două popoare".** Și, în continuare, sintetizînd unele probleme internaționale, abordate în cursul întîlnirii cu președintele american, președintele Ceaușescu a spus: **„În lumea de azi, orice conflict, în orice parte a lumii ar exista, influențează mai mult sau mai puțin asupra dezvoltării tuturor națiunilor. Dorința noastră este de a se ajunge la o soluționare cît mai rapidă a conflictelor existente, de a se instaura o pace durabilă, care să dea posibilitate fiecărei națiuni să se dezvolte în mod liber, de sine stătător, fără teama unei agresiuni din afară. Dorim ca relațiile de colaborare dintre țările noastre să contribuie la soluționarea problemelor existente în lume, să servească cauzei păcii".** Cu același prilej, președintele Richard Nixon a declarat: **„Am avut privilegiul de a vizita România și cunosc poporul ospitalier al acestei țări. Dorința mea este ca poporul american să cunoască poporul român, iar poporul român să-l cunoască pe cel american, deoarece, cunoscîndu-se unul pe altul, se vor apropia și mai mult. Consider, de aceea, că nu trebuie să se piardă nici un prilej pentru ca cele două popoare să se cunoască unul pe altul în anii viitori. Știu, de asemenea, întrucît am vizitat România, că avem dorința comună ca ambele țări să meargă pe calea progresului și sînt multe domenii în care putem colabora în vederea înfăptuirii acestui progres pe plan economic. Președintele Ceaușescu și cu mine am explorat, în convorbirile purtate, sectoarele în care se poate realiza o cooperare sporită. Pe acest tărîm s-a realizat un însemnat progres în cursul ultimului an. Vom amplifica acest progres ca rezultat al convorbirilor pe care le avem cu prilejul prezenței dumneavoastră aici".**

Primită cu respectul și simpatia de care se bucură o țară care, în mod activ, militează, printr-o politică realistă, pentru micșorarea încordării internaționale, prezența la O.N.U. și vizita în Statele Unite a președintelui Nicolae Ceaușescu au fost o strălucită ilustrare a principiilor coexistenței pașnice între state cu sisteme sociale diferite. Puternica și călduroasa manifestație pe care mii și mii de bucureșteni au făcut-o la reîntoarcerea în patrie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a dat expresie încrederii și adeziunii depline a poporului nostru în politica promovată de partidul și statul nostru, pusă în slujba intereselor fundamentale ale națiunii noastre socialiste, a cauzei socialismului și păcii.

COMOARA DIN PEȘTERĂ

MAI EXISTĂ ENIGME?

Printre miile de exponate ale Muzeului Național de antichități din București am observat într-o vitrină cîteva mici obiecte care, după forma lor sferică ne-au îndrituit să bănuim că serviseră cîndva drept podoabe. Am fi trecut, poate, fără a le sesiza importanța, dacă laconicul text însoțitor nu ne-ar fi indicat că respectivele piese arheologice au mutusalemica vîrstă de trei milenii, precum și faptul că ele fuseseră descoperite într-o peșteră. Am privit îndelung mignonele podoabe din antichitate, după care am încercat să aflăm cine le-a găsit, spre a obține cîteva amănunte suplimentare. Așa am reușit să înseilăm secvențele următoare, secvențe cuprinzînd temerarele peripeții care au dus la descoperirea primului tezaur milenar ascuns într-o grotă românească, investigațiile dezvăluindu-ne în același timp urmele unei drame petrecute în urmă cu trei mii de ani...

AUTORUL DESCOPERIRII NE RELATEAZĂ...

— Mi-amintesc și acum, ca un vis urît, de momentele cumplite prin care am trecut, atunci cînd, aflîndu-mă suspendat pe scara de frînghie pe care coboram în prăpastia din peștera de la Ponorici, am simțit cum funia se întinde... — și-a început relatarea **dr. docent TRAIAN ORGHIDAN,** directorul Institutului de speologie din București. **Numai datorită prezenței de spirit, mi-a venit ideea să urc cît mai repede din nou la suprafață. Cei doi metri pe care îi coborîsem în adîncime mi s-au părut o veșnicie și, odată ajuns sus, mi-am dat seama că numai un adevărat miracol m-a salvat de la o moarte sigură: frînghia se tăiase într-un colț al stîncii și ea n-ar mai fi putut susține greutatea corpului meu mult timp.**

Ratînd încercarea de explorare a acestei peșteri eu și colegii mei ne-am îndreptat spre o altă grotă necercetată din apropiere — Cioclovina cu apă. Descriind topografic regiunea unde ne aflam, precizez că eram pe versantul apusean al munților Sebeșului, în Țara Hațegului, în stînga zărindu-se culmile împădurite ale Retezatului. Aici, terenul era brăzdat de numeroase fenomene carstice, apele „topind" adeseori calcarul și dispărînd ca prin farmec în adîncurile pămîntului.

Imagine dintr-o galerie cu stalagmite din peștera Cioclovina cu apă

AVEAM SENZAȚIA CĂ SÎNT ÎNTR-O LUME DE BASM...

In fundul unei căldări de piatră, apa Luncanilor străpunge stînca, țîșnind la lumina zilei dintr-o gură de peșteră înaltă de aproximativ 8 metri. Este gura peșterii Cioclovina cu apă. Am pătruns prin șuvoi, înaintînd în apa rece a pîrîului subteran circa 30 de metri, pînă la o galerie care ducea la un lac subpămîntean. Acesta, nefiind prea adînc, l-am străbătut, pășind într-o sală largă de aproape 20 de metri și înaltă de 30. Observînd un perete care urca pieptiș am încercat să-l escaladez și de acolo, de sus, am pornit în explorarea unei galerii care cobora brusc, terminîndu-se într-o prăpastie. Aici am avut impresia, la un moment dat, că am o vedenie, privind ca halucinat imaginea din fața mea. În imediata apropiere a buzei prăpastiei am văzut pe jos niște bile roșietice, pe care le-am ridicat, mai mult mecanic, și apropiindu-le de flacăra lămpii cu acetilenă, un miros specific m-a făcut să înțeleg că erau din chihlimbar. Am zărit, apoi, mărgele, bile grămezi de mărgele, ba chiar și niște obiecte strălucitoare, de o formă ciudată. Bineînțeles, că, la început, am crezut că sînt din aur... Privind și în jur, am constatat că numeroase piese asemănătoare erau încrustate în pereții peșterii, avînd dintr-o dată senzația că sînt într-o lume de basm... Revenindu-mi din starea de extaz ce m-a cuprins, m-am grăbit să-mi înștiințez colegele, Margareta Dumitrescu și Jeana Tanasache, despre descoperirea făcută. Ele lucrau la ridicarea schiței galeriei vecine, cînd am venit în fugă și cu un ton, imposibil de redat, am exclamat: am găsit o comoară! Vă închipuiți uimirea colegelor și... zîmbetele lor ironice. În cele din urmă și-au dat seama că e vorba de ceva serios și, în curînd, priveam cu toții miile de piese ale tezaurului, vechi de mii de ani. Ne-am pus chiar întrebarea dacă obiectele descoperite pe marginea prăpastiei nu erau o mărturie despre o tragedie petrecută de mult, cînd, poate doi oameni sau chiar mai mulți, s-au bătut aici, în bezna adîncurilor, pentru această comoară, trupurile lor căzînd în golul subteran... În fine, am luat cîteva piese din tezaur și, la București, le-am arătat prof. univ. Gh. Ștefan. Este inutil să vă spunem că pentru a asigura integritatea tezaurului descoperit, a fost necesar să păstrăm cel mai desăvîrșit secret. A urmat o nouă deplasare spre peșteră, deplasare la care au participat și prof. univ. Gh. Ștefan și arheologul Eugen Comșa, care vă vor putea da amănunte, atît despre valoarea pieselor găsite cît și despre vechimea lor.

TEZAURUL UNUI ȘEF DE TRIB

Dînd curs sugestiei, am avut o scurtă convorbire cu **prof. univ. Gh. ȘTEFAN, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România,** care ne-a declarat că proveniența acestui depozit antic în peștera Cioclovina cu apă se poate explica drept rezultatul unor împrejurări războinice, a unor lupte între triburi, care, în final, a dus la ascunderea lui acolo. De asemenea, s-ar putea ca să avem de-a face cu tezaurul unui șef de trib. În ceea ce privește faptul că obiectele au rămas nedescoperite pînă în zilele noastre, acest lucru este explicabil, dacă se ține seama că locul este foarte greu accesibil. După opinia interlocutorului, obiectele găsite prezintă o valoare deosebită din punct de vedere istoric, ele putînd servi, pe acele vremuri, nu numai ca obiecte de podoabă ci și ca piese de schimb. Valoarea crește și mai mult dacă se are în vedere faptul că ele sînt primele obiecte de acest fel descoperite într-o peșteră românească, deși în grotele noastre s-au găsit urme de locuire omenească cu mult mai vechi.

5 000 DE PIESE DIN BRONZ, CHIHLIMBAR, FAIANȚĂ...

Șirul investigațiilor l-am încheiat prin convorbirea pe care am avut-o cu **EUGEN COMȘA, cercetător principal la Institutul de arheologie.** Referitor la componența tezaurului antic, arheologul, care l-a studiat în amănunțime, ne-a oferit unele informații inedite făcînd și aprecieri asupra originii acestuia.

— Depozitul descoperit conține aproape 5 000 de piese de bronz, chihlimbar, sticlă și faianță, precum și două psalii — zăbale — din corn de cerb, ceea ce denotă că ne aflăm în fața unor obiecte care au folosit la decorarea fastuoasă a harnașamentelor. De formă conică, cu deschizături triunghiulare, sînt cele 68 mari ampyxuri, iar 4 falere rotunde sînt impodobite cu cercuri crestate concentric, în relief, pe revers toate prezentînd cîte o mică agrafă. Depozitul de bronz găsit în labirintul subteran al peșterii Cioclovina cu apă conține peste 1 500 de mici năsturași, de formă conică, cărora noi le spunem în termeni de specialitate „tutuli", avînd pe ele nervuri în relief și cîte un minuscul miner. Alte obiecte sînt în formă de semilună, cu perforații longitudinale de-a lungul axei, pe cînd volutele sînt lucrate în fir de bronz. De asemenea s-au mai găsit 251 de piese asemănătoare cu un fir subțire de bronz, pe unele dintre ele păstrîndu-se încă resturi de lînă. A doua parte a tezaurului este compusă din aproximativ 3 000 de perle, majoritatea de mici dimensiuni, dintre care aproape 1 000 sînt din chihlimbar, provenit, după toate probabilitățile, din regiunea Mării Baltice. 1 500 dintre aceste perle sînt confecționate dintr-o pastă de sticlă albastră, restul de aproximativ 500 fiind din faianță.

După opinia mea, depozitul descoperit la Cioclovina cu apă nu are nici o semnificație magică, el fiind ascuns de oamenii din acele vremuri într-un loc bine adăpostit. Dacă avem în vedere și faptul că în sala mare a peșterii s-a găsit o vatră amenajată rudimentar, printr-un perete format din bolovani, și că aici s-a dat peste cîteva cioburi de vase ceramice, printre care o strachină neagră lustruită pe margine, credem că cei ce au ascuns depozitul antic au locuit în peșteră o scurtă perioadă. Prin tipurile de obiecte de bronz aflate în acest depozit, tezaurul de la Cioclovina cu apă aparține grupului de descoperiri făcute în diferite regiuni ale țării noastre, începînd din nordul Transilvaniei și pînă în Dobrogea, ținuturi locuite în acele timpuri de triburile tracilor. Țin să subliniez că în Transilvania exista pe acele vremuri un important centru pentru prelucrarea metalurgiei bronzului, centru care era în strînsă legătură cu cel din Dobrogea, așa cum reiese din studierea unui mare număr de descoperiri făcute în ultimul timp. Peștera de la Cioclovina cu apă, fiind situată într-o zonă de contact dintre diferite comunități de triburi, s-a ajuns la concluzia că ascunderea acestui depozit s-a petrecut în secolul XII înaintea erei noastre. Se presupune că piesele tezaurului ar fi aparținut unui conducător militar, cu suita lui, care și-ar fi găsit refugiul în această peșteră și, pentru ca dușmanii să nu dea peste prețioasele obiecte, ei le-au ascuns în apropierea prăpastiei.

★

Relatările celor trei martori oculari, ne-au amintit de numeroase legende care au circulat și mai circulă încă în jurul fabuloaselor bogății ascunse de-a lungul vremurilor în aceste străvechi adăposturi ale omului. Aureolate nu numai cu miraculele ce le înconjoară, peșterile se dovedesc păstrătoare, uneori, ale unor enigme, care urmează a fi dezvăluite. De altfel, prof. univ. Gh. Ștefan, a subliniat în cursul convorbirii, că unele legende conțin un sîmbure de adevăr, referindu-se, în acest sens, la tragedia petrecută pe valea Casimcei, în Dobrogea, cînd o căpetenie a geților din această regiune, împreună cu trupele sale, s-a refugiat într-o peșteră, a cărei intrare a fost zidită de către romani. Referitor la bătălia de acum două milenii, izvoarele istorice din acele vremuri ne-au lăsat cîteva amănunte, cercetătorii din zilele noastre nereușind însă, pînă acum, să descopere locul enigmatic al desfășurării tragediei.

Simion SĂVEANU

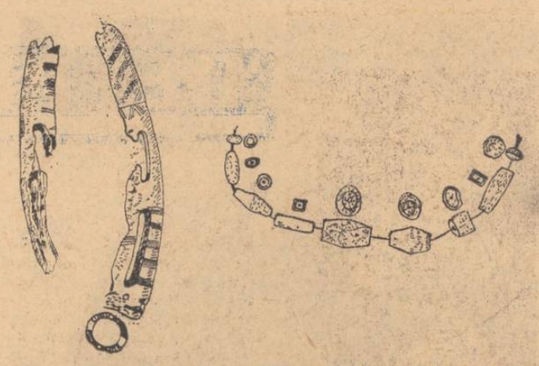

Desene reprezentînd două zăbale din corn de os (stînga) și cîteva din perlele de chihlimbar

LA GIURGENI — VADU OII

PODUL PESTE DUNĂRE LEAGĂ CELE DOUĂ MALURI

„Înaintea noastră se-nalță alb, strălucitor în bătaia lunii, podul. În liniștea nopții, sub cerul limpede și înstelat, frumusețea și măreția acestei puternice întrupari a geniului românesc ne dau impresia că sîntem într-o lume de vrajă, în fața unuia din acele minunate poduri de argint de care ne vorbeau poveștile-n copilărie. Picioarele de sprijin, zidite-n piatră, sînt așa de departe unele de altele și-atît de înalte, încît toată uriașa împletitură de fier... pare că plutește-n aer, ușoară ca o dantelă".

Descriind în aceste cuvinte din „România pitorească" podul înălțat peste Dunăre acum exact trei sferturi de veac la Cernavodă, Vlahuță anticipa totodată, într-un fel, imaginea unei alte creații similare, care leagă azi malurile Dunării — podul rutier de la Giurgeni — Vadu Oii.

Impunătoarea operă a constructorilor români de poduri, ajunsă în stadiul de încheiere a principalelor lucrări de montaj, odată cu ridicarea la cota finală, la 25 octombrie, a ultimului tronson metalic, — va asigura legătura neîntreruptă pe șosea cu litoralul românesc și cu o altă zonă de mare interes turistic — Delta Dunării. Și astfel, începînd încă din luna decembrie a acestui an, cînd este prevăzută deschiderea noului pod pentru circulația autovehiculelor, un uriaș arc de aproape un kilometru și jumătate, împărțit echitabil între beton și oțel, împlinește o străveche dorință, un vis aproape, al românilor de pe cele două maluri ale Dunării.

Construcția zveltă, săgetînd parcă peste ape, are patru benzi de circulație pentru autovehicule și două trotuare de cîte un metru și jumătate pentru pietoni, care vor asigura un flux continuu circulației, chiar în perioadele de vîrf ale sezonului turistic. În pofida aparenței, podul este o lucrare de mare rezistență, atît în partea de beton cît și în suprastructura metalică, care are cinci tronsoane, unele măsurînd chiar peste 200 m și cîntărind 1 600 tone. Dar, sub aspectul performanțelor tehnice, aceste cifre, impresionante altfel, nu sînt lucrul cel mai uimitor. Ar trebui să începem, în primul rînd cu problema pilelor podului, acelor stîlpi de susținere care asigură stabilitate perfectă uriașelor mase de oțel, chiar în cele mai vitrege condiții, atunci cînd ghețurile aduse de valurile Dunării lovesc ca niște berbeci, iar vîntul încearcă să smulgă imensa coardă de oțel întinsă între maluri.

— Fără însușirea unor noi tehnologii în domeniul construcțiilor de beton sub apă, pur și simplu nici n-am fi putut să ne gîndim la realizarea acestui pod — ne spunea Ing. GHEORGHE BUZULOIU, *unul din proiectanții podului.* În chesoane cu aer comprimat oamenii pot lucra numai pînă la adîncimi de maximum 25 m. Aici erau necesare însă lucrări la aproape 60 m! Ele au fost realizate prin implantarea cu niște vibratoare a unor coloane cu diametru de doi metri, pînă la o adîncime de 56 m sub nivelul apei. Cîte 18 coloane unite într-un radier de 800 tone formează astfel fiecare pilă a podului. Dar acum ele nu se mai văd. Sînt sub apă, la circa 9 metri...

Acum nu se mai văd... Sub pașii noștri mai răsună metalul podului în porțiunile încă neacoperite cu asfalt; dar chiar și în zonele în care el este descoperit, vor rămîne invizibile, desigur, eforturile celor care au realizat acest oțel minunat.

— Executarea tablierului metalic — din oțel de înaltă rezistență, de tip 52, cu granulație fină de vanadiu — *explică reporterului inginerul* CONSTANTIN POPESCU, *directorul general al șantierului* — a permis reducerea greutății întregii construcții cu circa 25 la sută, ceea ce este foarte important, dar a ridicat și probleme deosebite pentru siderurgia noastră, în primul rînd, și pentru specialiștii în sudură în al doilea. Realizarea acestui oțel este o dovadă a capacității siderurgiei noastre de a atinge performanțe de nivel mondial și acesta este poate aspectul cel mai important din punct de vedere economic, al construcției noastre. În ce privește sudura, aș vrea să rețineți că este o chestiune vitală. De aceea s-au verificat prin gamagrafiere sudurile făcute după o tehnologie specială, românească, și toate sînt perfecte. Din acest moment putem afirma că s-a deschis o etapă nouă în construcțiile metalice din țara noastră, podul fiind cea mai blindată soluție constructivă din lume și unul din primele din Europa realizate din astfel de oțel sudat.

O nouă etapă...

Sînt zorii zilei de duminică 25 octombrie 1970. Una din datele care capătă sens istoric... Pe sub arcadele întregite ale noului pod peste Dunăre trec primele vase — „Dacia", „Ialomița", „Borzești"... Sus, pe pod sub luminile puternice ale reflectoarelor se mai agită figurile oamenilor. Sînt montorii inginerului Victor Chera care au montat toate cele cinci tronsoane. Printre ei, inginerul ALEXANDRU COLONICI, — primul om care a pășit peste arcul metalic neîntrerupt. *Clipele, ceasurile, zilele de tensiune, de încordare sînt în urmă. Acum, podul este într-adevăr pod, de la un capăt la altul. Mai sînt de făcut unele legături, unele finisări, dar podul este de pe acum pod.*

La picioarele sale, pe marele șantier începe să se lase, treptat, treptat, liniștea. Oamenii inginerului Jean Milotoiu și ai șefului de secție Demeter Dogărescu, cei care au creat utilajele-unicate și au ridicat colosii de oțel, încep să-și stringă uneltele ciclopice. Mica flotă a podului, condusă de vajnicul ei căpitan Sotir Malacos, visează la portul de baștină — Brăila...

Și într-o zi, oamenii vor pleca. În urma lor însă va rămîne această uriașă bijuterie de oțel, podul... ca unul „...din acele minunate poduri de argint de care ne vorbeau poveștile-n copilărie..."

I. BUTNARU

O INEDITĂ COMPETIȚIE GASTRONOMICĂ

În „culisele" marilor restaurante bucureștene, iar seara în saloanele acestora, s-au petrecut, în această săptămînă, lucruri deosebite. Tineri din opt țări europene — Anglia Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Ungaria și România — s-au întrecut în a ne convinge că prepararea bucatelor sau a dulciurilor, aranjarea meselor pentru diferite prilejuri festive este o adevărată artă. În fiecare seară juriul internațional, format din specialiști cu reputație în domeniul alimentației din țările participante la cea de a patra ediție a „Manifestării internaționale profesionale a tinerilor bucătari, cofetari și ospătari" a avut greaua dar plăcuta misiune să hotărască care din bunătățile gastronomice preparate în cadrul „zilelor naționale" sau pentru expoziția special organizată sînt mai gustoase, mai plăcute la vedere și mai frumos prezentate.

Deciziile juriului nu sînt încă cunoscute la ora cînd apar aceste rînduri. Dar, desigur, nu acest lucru este cel mai important, ci prețiosul schimb de experiență pe care l-a prilejuit această manifestare, plusul de cunoștințe profesionale prilejuit de această confruntare. Dar să-i dăm cuvîntul unuia dintre organizatori, NICHITA GEORGESCU, director general al hotelurilor și restaurantelor din rețeaua O.N.T.

— Uriașa dezvoltare a turismului — ne-a spus d-sa — **i-a apropiat între ei nu numai pe oamenii diferitelor națiuni ci și... bucătăriile lor. De aceea, schimbul de opinii între tinerii lucrători din alimentația publică din mai multe țări, posibilitatea cunoașterii directe a realizărilor lor gastronomice, a metodelor lor de muncă, mi se pare un lucru deosebit de folositor. Schimbul de rețete culinare, confruntarea dintre variate bucătării naționale, dintre diferitele modalități de școlarizare a cadrelor va permite optimizarea servirii consumatorilor.**

În bucătăria restaurantului „Athénée Palace" i-am găsit în plină activitate pe cei 9 tineri bucătari și pe cei 4 cofetari ai delegației române. Media de virstă: 21 ani. Locul de muncă: diferite restaurante și cofetării bucureștene sau din alte orașe ale țării.

— În această întrecere, ne-a spus cu acest prilej SEVER DOGARU, director al I.H.R. Lido, **șeful delegației române, sîntem hotărîți să dovedim că bucătăria românească nu e cu nimic mai prejos decît cele cu vechi renume și tradiții. Ne străduim ca cina pe care o pregătim, ca și celelalte mîncăruri pe care le prezentăm la concurs să se adreseze nu numai simțurilor, gustului și mirosului ci, în aceeași măsură, să desfete privirile. Jocul de culori, de nuanțe, de nivele, ale meniului nostru va valorifica pe deplin, sperăm, bucatele noastre tradiționale. Pregătim, de exemplu, o masă țărănească în decor adecvat, din care nu vor lipsi sarmalele, mămăliguța, castronul cu caltaboși, frigăruia cu pui fripți, brînza de burduf, murăturile și tradiționala pîine de casă. În afară de concurențiii oficiali își vor expune produsele lor circa 40 de cofetari din întreaga țară. Numeroși lucrători din alimentația publică vin în aceste zile în vizită de documentare la restaurantele bucureștene. Sperăm că va fi cu folos...**

Și acum cuvîntul unui participant străin. RUDOLF SCHÖN este directorul organizării hotelurilor și restaurantelor dintr-un district de lîngă Magdeburg (R.D.G.)

— Meniul pe care îl pregătim, ne-a spus d-sa — **prezintă specificul culinar al acestei zone. Nu întîmplător mîncărurile ce le prezentăm poartă denumiri din geografia și cultura locurilor natale: Gustări „Elbenstrand", fileu de șalău „Otto von Guericke" (om de știință originar din Magdeburg), friptură „Bördelănder" cu garnitură „Magdeburg" etc. Sperăm că atît consumatorii români, cît și juriul vor aprecia gustul și prezentarea mîncărurilor noastre.**

Aceeași speranță ne-o împărtășește și conducătorul delegației engleze, profesorul JAMES GREER din Londra. L-am întîlnit, în holul hotelului „Union" în mijlocul tinerilor săi colegi. Meniul englez: supă de sparanghel, somon rece scoțian, salată „Watercress sauce" (un amestec de legume, ouă, tarhon și alte condimente), budincă de rinichi, ciuperci și scoici, rulou de pește Buessel, compot de rubarba (un fruct exotic).

— Am și cules impresii fermecătoare din țara dv. — ne-a spus profesorul Greer —pe care sper să le pot completa și cu noutăți interesante din domeniul alimentației publice, al bucătăriei naționale românești.

Astăzi, sîmbătă, în saloanele hotelului Athénée Palace publicul bucureștean va putea admira expoziția comună a tuturor participanților la această manifestare, care, sperăm, va contribui la îmbogățirea meniurilor și a modului de prezentare a produselor alimentare în restaurantele noastre, dovedindu-și astfel eficiența și justificînd eforturile organizatorilor.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

INGINERUL V. M. SE DESTĂINUE...

După o clipă de meditație și după două-trei fumuri de țigară trase lacom în piept, inginerul Victor T. Miclescu, a început să se destăinuie:

— Revenit în țară după o regretabilă greșeală și neînchipuit de jalnică rătăcire, mi-am regăsit familia, cunoscuții și prietenii. Fără a mai avea grija zilei de mîine, restabilindu-mi echilibrul sufletesc, m-am reîncadrat cinstit în muncă, în eforturile întregii țări. Dar ce bine era, dacă nu se întîmpla...

Ambiții de ...mic negustător

Într-adevăr, ce bine era!... Era bine pentru că inginerul Victor Miclescu, deși n-a crezut într-o „îmbogățire peste noapte" prin rămînerea sa pe meleaguri străine, cu ocazia unei excursii peste hotarele țării, spera totuși într-o înavuțire pe căi ilicite. A judecat deci mai simplu: ceaiul, coniacul, țigările și alte mărunțișuri, nedeclarate la vamă și valorificate ad-hoc, îi pot aduce venituri fără multă bătaie de cap. De aceea, trecînd peste orice norme legale sau etice (fără a mai pune în discuție poziția de turist), odată cu primirea pașaportului a început pregătirile. Țigări superioare ascunse într-un fund dublu de valiză, ceai în căptușeala hainei, coniac într-o sacoșă introdusă în alta iar peste ele, obiecte turistice care nu s-ar putea... plasa, în afara unui cadru legal.

— Știam că în calitatea mea de turist român am obligația să mă supun legilor statului ospitalier. Ba, mai mult, știam și condițiile, în parte și consecințele unei eventuale tentative de contrabandă peste hotare. Am privit totul cu o ușurință condamnabilă...

Sînt propriile mărturisiri făcute de ing. V. M. la întoarcerea sa în țară care, după cum ușor se poate deduce, a uitat chiar și de cunoscutul proverb că „socoteala de acasă, nu se potrivește cu cea din tîrg". De aceasta însă, avea să se convingă personal chiar a doua zi, după ce s-a aflat pe pămînt străin.

— Am încercat să vînd primele trei pachete de țigări și o sticlă de coniac, ne declară interlocutorul. Cîteva dintre cei prezenți ne atrase atenția. Am încercat apoi să mă feresc, fără să știu că cei care au cumpărat de la mine au depus imediat ca martori în fața organelor polițienești. Ulterior, am mai încercat să „plasez" trei sticle de coniac și niște țigări, dar am fost prins...

Evident, ing. Victor Miclescu nu ne spunea lucruri cu totul inedite. Poliția statuia la care se referea nu și-a făcut altceva decît datoria și, ca orice poliție din lume, veghea la aplicarea legii proprii statului. Cum veghea însă ing. V. M. la neîntinarea calității de turist român, rezultă pregnant chiar din cele afirmate de el:

— Era într-o duminică dimineață și pe platoul unde mă aflam era foarte multă lume. În momentul reținerii mele, se adunase lume și se crease o atmosferă ca la bîlci. Începuse să-mi fie rușine...

Începutul, așa cum ne declara interlocutorul nostru, părea simplu. Ulterior, însă, ancheta a continuat în stare de arest, poziție pe care a resimțit-o puternic. Dar, să-l lăsăm pe ing. V. M. să relateze singur:

— Celula în care am fost încarcerat era o cameră cam de 5 x 3, cu 4 paturi de lemn, suprapuse, cu ciment pe jos. Fiecare deținut avea așternutul său de acasă, cîte o cratiță și chiar unele alimente. Eu nu aveam nimic. Închipuiți-vă deci starea în care mă găseam... Ba, mai mult, aflasem că fapta mea se pedepsește între 5 — 10 ani închisoare...

Ochii ing. V. M. începură să se scalde în lacrimi. Îl înțelegeam. Dorea nu numai să se destăinuie, dar îl simțeam cum retrăia aevea clipele de coșmar pe care și le-a creat singur din propria-i nesăbuință, din nerespectarea unor atît de elementare reguli.

— Așa s-au scurs zece zile, continuă V. M. relatarea, trăind din mila zilnică a deținuților, dormind jos pe ciment. Apoi am apărut în fața procurorului șef, fiind și transferat într-o altă închisoare.

În mijlocul „clanului superdiabolic"

Trecuse aproape o jumătate de lună de la prinderea sa în flagrant-delict și încă nu se pronunțase nimeni asupra procesului. Ceea ce i s-a părut însă mai mult decît dezonorant, așa cum ne relata, era existența „clanului superdiabolic" — așa cum îl denumise el — peste care a dat în noul loc de detenție

— Am fost încarcerat într-o celulă mare, își amintește V. M de 15 x 6 m., cu 44 paturi suprapuse și în care eram cca. 70 de deținuți. Am continuat să dorm pe jos. Dirijarea treburilor interioare o făcea un „clan" de deținuți, toți condamnați la peste 20 ani închisoare și care dispuneau de bani și autoritate în rîndul celorlalți

Așa fiind, nu este greu să înțelegem că fostul turist căzuse pradă unor escroci de talie. „Clanul" avea competența să dirijeze „vînzarea" paturilor din incinta închisorii, a chiuvetelor cu o anume cantitate de apă măsurată pe un anume timp de scurgere, procurarea de hrană, programarea la frizer, la spălatul rufelor ca și programarea pentru muncile de... corvoadă din incinta clădirii.

Însfîrșit, am stat și aici peste 20 zile cu convingerea că voi fi tradus în fața Curții Marțiale de unde nu voi scăpa fără o condamnare exemplară.

Spre surprinderea ing. V. M., lucrurile au luat alt curs. Autoritățile statului respectiv au dovedit în final îngăduință și înțelegere. După cele peste 30 de zile petrecute în detenție, V. M. a fost eliberat, prezentîndu-se la proces în stare de libertate. Aici îl aștepta o nouă surpriză: de această dată ceva mai plăcută. Avînd în vedere multiple considerente, ce în fapt au constituit circumstanțe atenuante, zilele petrecute de V.M. în spatele gratiilor au fost considerate suficiente, fiind apoi eliberat.

În loc de epilog

N-am putea încheia fără a reda ultimele cuvinte din mărturisirea ing. V. M.

— Lipsa de gîndire matură, încercarea de a cîștiga mici avanssuri la valuta pe care o aveam asupra mea, m-au dus nu numai la încălcarea demnității personale dar au lăsat niște răni care au rămas deschise. Mulțumesc statului nostru, cunoștințelor, rudelor că m-au primit din nou pe pămîntul natal, unde prin muncă cinstită voi spăla întreaga rușine. Aș dori să încheiez amintind doar de cunoscutul proverb popular „Cine face ca mine, ca mine să pățească". N-aș dori, însă, nimănui, nimic asemănător...

Petre HLADCHI-BUCOVINEANU

P. S. La rugămintea ing. V. Miclescu, am promis că vom păstra discreție în jurul unor alte date de identificare cum ar fi locul de muncă, domiciliul său etc. Ceea ce am și făcut.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

La vînătoare

de Nicolae LUPU

Ciinii lătrau, lăcrimau și nu se mai țineau după iepuri. Treaba a părut foarte suspectă vînătorilor care într-un sfîrșit de săptămînă pe coclauri engleze și-au văzut stricată toată plăcerea sportivă. O anchetă sumară a dezvăluit că un grup de membri ai „Ligii împotriva sporturilor crude", deci și împotriva partidelor de vînătoare, au stropit ciinii cu un lichid special destinat a-i face incapabili să urmărească prada. Evident au fost dați în judecată. Cei în cauză s-au apărat în felul următor : „Întîi de toate noi nu i-am stropit în față ci în spate. De unde puteau să lăcrimeze ? În al doilea rînd lichidul folosit este nevătămător. În al treilea rînd, intenționăm să acționăm mai departe cu perseverență împotriva cruzimii". Nici enigma lacrimilor, nici dilema cruzimii, în acest caz, nu-s dificile de clarificat. Dacă vînătorii patrupezi au ajuns să plîngă se datorește cu siguranță faptului că indiferent de locul ales de protestatari, lichidul a provocat lacrimi. Nu ar fi fost mai puțin crud ca ei să-și ia inima în dinți și să aplice tratamentul vînătorilor pe două picioare. Cel mai corespunzător principiilor societății ar fi stropirea puștilor.

Dar la ce bun ? Se spune că nu e bine să alergi după mai mulți iepuri pentru că nu prinzi nici unul. Iată de ce sîntem de părere că cei care protestează împotriva cruzimii ar trebui să-și concentreze eforturile spre acele acte care realmente solicită energia tuturor : cruzimea care amenință însăși existența vieții pe planeta noastră. De pildă cursa războiului nuclear.

Incidentul de la vînătoarea engleză ne-a sugerat aceste ginduri pentru că în ultimul timp s-au înmulțit știrile care vădesc irosirea unor energii de protest și acțiuni ale opiniei publice pe tot felul de căi lăturalnice în timp ce cursa morții jalonată de armele de distrugere în masă continuă să beneficieze de apatia, indiferența și blazarea celor care pot să facă mult mai mult. Să nu ne mai mirăm că pînă și NATO, a cărei structură administrativă este plasată pe un munte de focoase nucleare, a creat un Comitet al „sfidărilor societății moderne" care, la sfîrșitul lui octombrie, a inceput să studieze problema... regularizării cursurilor apelor, salvării Veneției și prevenirii cutremurelor. Dacă NATO vrea să se ocupe de toate „sfidările moderne" nu are decît să acorde atenție — și o poate face cu mai mult succes — desființării blocurilor cu toate măsurile practice de demilitarizare pe care o implică o astfel de preocupare.

Poate după toate astea nu va mai exista nici vînat fugărit spre satisfacția „Ligii împotriva sporturilor crude". Și unde mai pui că s-ar putea dovedi concret că dacă umbli după un singur iepure poți să-i prinzi pe toți. Dintr-odată.

Un original concurs a fost organizat în orașul Hatfield (Anglia). Un ziar local a lansat un concurs pentru „cea mai frumoasă mamă, cu cea mai frumoasă fiică". Întrecerea a fost cîștigată de Jenny Raynor (20 de ani) cu fiica ei Jane (2 ani).

UN TÎNĂR DANEZ intrînd într-un mare magazin ca să fure, n-a rezistat tendinței de a mușca dintr-un calup de brînză. Amprenta lăsată l-a trădat. Acum „lacomul" e la răcoare.

ÎN REGIUNEA dintre Munster și Dortmund sună zilnic alarma aeriană și toate persoanele trebuie evacuate, ca în zilele de război. Teritoriul este plin de bombe care n-au explodat nici acum după 25 de ani.

SCRIIND O CARTE, Robyn Moore, australian, a spălat zece mii de farfurii pentru a se documenta personal asupra condițiilor de viață a personalului din restaurante

Acest buldog pe care se pare că-l cheamă Black Tiger stă cuminte așteptîndu-și rîndul să apară la spectacolul de cîini de la Philadelphia. Cuminte, dar... la datorie, păzindu-l credincios pe Jamie Sharpaugh în vîrstă de 9 ani, micul și singurul lui prieten.

O FIRMĂ din Tokio a produs un material din clorură de polivinil care va proteja terasamentele șoselelor (și alte suprafețe de pămînt expuse) împotriva alunecărilor de teren și a inundațiilor. Denumit Teijin Green Mat — materialul constă din straturi de fibre sintetice legate între ele printr-un agent insolubil care transformă clorura de polivinil într-o suprafață durabilă, flexibilă și poroasă. Acest material poate fi folosit imediat după construirea drumului. El menține pe loc semințe și răsaduri pînă cînd prind rădăcină, iar porozitatea lui permite ca iarba sau alte semințe să crească între fibre. Firma respectivă garantează materialul împotriva putrezirii din cauza umezelii.

Pentru prima oară după patru ani, Pablo Picasso, pasionatul acelor „plazas de toros" a venit să asiste la corrida de la Frejus, unde Chibanga, un negru din Mozambic care după unii experți este destinat să-l întrecă pe El Cordobes, i-a oferit, după obicei, întîi urechea și apoi coada celor doi tauri uciși. Picasso, în ciuda celor optzeci și nouă de ani, lucrează intens la o carte despre luptele cu tauri care va fi ilustrată cu desene și schițe semnate tot de el.

DE PRETUTINDENI

„Zăpada poate fi înlocuită, în anumite ocazii, cu... bambus", declarau, recent, cîțiva specialiști japonezi. Și, pentru ca afirmația să nu pară gratuită, au „argumentat-o", construind, pe povîrnișurile muntelui Kutchen, o pistă din bambus. După cum s-au exprimat sportivii niponi care efectuează pe această pistă antrenamente în vederea Olimpiadei din 1972, coborîrea, cu săniuța de o construcție specială este similară celei executate pe o pîrtie de nea.

CU CÎTVA timp în urmă la spitalul din Tucson — Arizona — a fost internat un bărbat de 46 de ani rănit la mîna stîngă. S-a împușcat singur ca să ucidă musca ce-l exaspera.

Un nou aparat menit să dubleze efectele respirației gură-la-gură a fost dat în folosință de o companie de aparate medicale din California. Aparatul respectiv este un instrument avînd aspectul unui burduf, făcut din polietilenă foarte durabilă. În întrebuințare, se aplică o bucată de plastic pe gura victimei și aparatul este manipulat manual pentru a introduce aerul în plămînii ei. Aparatul este prevăzut cu o valvă interioară care elimină necesitatea operatorului de a număra secundele dintre respirații. El poate fi folosit în mod repetat prin simpla sterilizare a bucății de plastic care se aplică pe gură.

SAVANȚII egiptologi au anunțat că mumiile — care au rezistat cu succes de-a lungul mileniilor — sînt amenințate de descompunere. Vinovați pentru acest proces destructiv sînt (după părerea lor) bacteriile. Specialiștii au propus stropirea mumiilor cu clanură de potasiu, propunere ce nu a fost acceptată deoarece ar putea vătăma sănătatea vizitatorilor muzeelor.

DOMNIȘOARA Kathleen Guerinni de 24 ani, a fost protagonista unui fapt neobișnuit. În timp ce făcea plajă pe nisipul din Redondo (Los Angeles) un monomotor a... aterizat lîngă ea, trecîndu-i peste stomac cu roata din spate. Pilotul Steve Wilkins de 23 de ani a fost silit să aterizeze forțat și a declarat că văzuse plaja pustie. Kathleen, din fericire, nu este rănită grav. Toată lumea însă se întreabă de ce n-a luat-o la sănătoasa cînd a văzut ce se întîmplă.

UN BRICEAG, două agrafe de păr, un clește, o curelușă, cîteva sîrme, i-au fost suficiente lui Julio Gutteriez să deschidă un seif la ministerul de externe din Chile (seif ale cărui chei se pierduseră). Julio care a lucrat de data aceasta la „cererea autorităților" a mai operat în chip asemănător din propria dorință și a executat mai multe condamnări. A putut fi ușor găsit pentru remedierea necazului celor de la minister căci tocmai se afla la închisoare, unde își ispășea o nouă condamnare.

Traversarea deșertului Sahara pe jos! Un plan îndrăznet, hotărît de patru tineri britanici care au și părăsit Londra, cu puțin timp în urmă. Ei intenționează să pornească din Kano (Nigeria) și, după ce vor străbate 3 000 de mile, să ajungă pe coasta algeriană a Mediteranei. Temerarii acestei expediții neobișnuite sînt, de la stînga la dreapta: Claire Warneford-Dunn, Christopher Yates, Brian Dunn (soțul Clairei) și Fred Parkin.

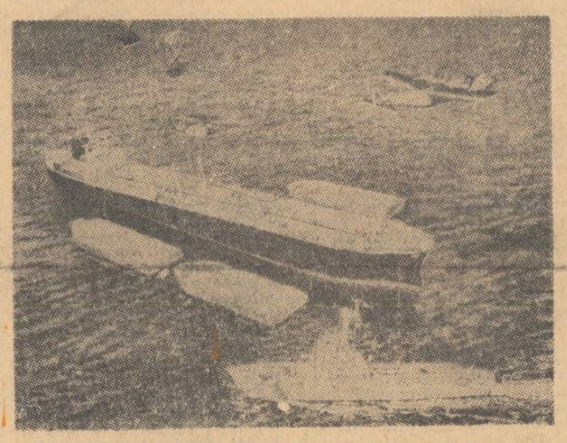

In Statele Unite a fost inaugurat, recent, un nou sistem de protecție împotriva „mareelor negre" de felul celei provocate de catastrofa „Torrey Canyon". Rezervoare gonflabile, care nu se scufundă, capabile să depoziteze fiecare 634 000 litri, sînt parașutate în imediata vecinătate a petrolierului distrus, umplute cu țiței, și remorcate apoi către un port dinainte stabilit. Primele experiențe (imaginea de mai sus) au avut loc în golful Chesapeake (coasta atlantică a Virginiei și Maryland).

UN GRUP de cercetători de la Institutul de cercetări științifice pentru industria alimentară din Krasnodar a construit un aparat automat pentru prelucrarea termică (cu aburi) a fructelor și legumelor. În numai 12 secunde se curăță de coajă cartofii, dovlecii, sfecla, morcovii, gutuile, perele și merele. Coborîndu-se brusc presiunea fixată în prealabil la 8—9 atmosfere, coaja legumelor și fructelor introduse în cameră se desface în bucăți mici. Într-o oră, aparatul poate prelucra pînă la 3 tone de fructe sau legume.

Originalul dispozitiv elaborat de cercetătorii din Krasnodar este destinat întreprinderilor de alimentație publică.

ÎN ORAȘUL uruguayan Minas, la 120 km de capitală, Pablo Aldovrandi Garcia, în vîrstă de 37 de ani a căzut într-un butoi conținînd 18 mii litri de vin. Ca să fie scos cadavrul, enormul recipient a fost golit.

JOHN KAMUYANGA din Republica Sud Africană este foarte nenorocit. Motivul ? Statura sa uriașă : 2,75 m, ceea ce îl împiedică să călătorească cu avionul sau cu autobuzul, cu motocicleta și chiar cu bicicleta.

LEUL DIN STAȚIE

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Mark Everth se gîndi că este o iluzie optică. I se mai întîmplase și altădată, mai ales cînd se întuneca și conturul lucrurilor se deforma. De data aceasta însă mintea sa refuza să accepte prezența unui leu la stația de autobuz.

— De acord — își spuse — a fost o zi infernală, sînt obosit și acasă nevastă-mea este furioasă, dar... ce-i cu leul...

Leul stătea întins cu botul pe labe. Mark nu se opri imediat, încetinise, forțîndu-se să observe mai bine „lucrul" acela atît de ciudat față de mediul înconjurător.

Leul își scutură coama cu aer plictisit, își scărpină nasul cu laba uriașă și abia la urmă își fixă spre om cei doi ochi mari și galbeni.

— Prin urmare este totuși un leu.

Trecură cîteva secunde pînă cînd creierul său declanșă dispozitivul de alarmă. Se opri pălind, reținîndu-și respirația, în timp ce tîmplele începură să-i zvîcnească. Primul impuls firesc fusese s-o ia la goană, dar picioarele parcă erau de plumb. Își roti ochii în căutarea unei căi de salvare. Strada era pustie. Crezu că înnebunește. Nu știa ce să facă. În acest timp leul se scuturase și, căscînd fălcile, scoase un răget care-i săgetă creierul. Acum fiara înainta spre el cu aer amenințător. Abia atunci panica îl făcu s-o rupă la fugă. Mai iute decît el leul îi apucă brațul drept. Urlînd ca un disperat Mark o porni în direcția grădinii publice ținîndu-și cu chiu cu vai brațul rănit. Leul galopa în spatele lui. Goana continuă pînă cînd împiedicîndu-se de un strat de flori, nimeri cu nasul într-un pom. Abia răsuflînd se întoarse să vadă ce se întîmplă în spatele lui. Leul nicăieri.

Atunci o porni spre cortul ce adăpostea circul. Nu era țipenie. Tresări cînd văzu în dreapta custile unei zoo mobile. În semiobscuritate zări umbra unui tigru. Înaintă. Pe neașteptate în fată apăru leul care venea spre el răgind.

Se dădu cîțiva pași înapoi. Fiara părea înnebunită de mirosul sîngelui. Extenuat se opri. Se opri și leul. Înțui că acesta măsoară distanța.

— Dumnezeule, acum e sfîrșitul !

Simți că leșină, mai făcu un pas și călcîiul se lovi de ceva, apoi căzu.

— Nu ! Nu ! urlă cît putu de tare.

★

— Fiara m-ar fi sfîșiat — povestea Mark Everth încă inspăimîntat — dacă în clipa aceea nu mi-aș fi dat seama că m-am împiedicat de scărița de lemn fixată de cușca goală. Ușa era deschisă... M-am urcat și am tras zăvorul. Fiara rămase afară privindu-mă furioasă.

— Era cușca de unde scăpase leul — explică îmblînzitorul. Cineva a uitat s-o închidă.

S-a întîmplat la San Francisco
(Din „Domenica del Corriere")

ITINERAR "MAGAZIN"

IUGOSLAVIA

20 DE MILIOANE ÎNTR-UN SINGUR AN DE ZILE...

de C. AMARIȚEI

Născută odată cu electronica, tînăra industrie a turismului cunoaște de la un an la altul, o tot mai largă dezvoltare, fondurile investite aici beneficiind de fiecare dată de un „curs de revenire" ridicat.

Fidelă principiului pe care și l-a adoptat, conform căruia „**turismul este pașaportul păcii**", Iugoslavia și-a deschis toate marile sale porți vizitatorilor de pretutindeni. Coasta Adriaticei iugoslave, cunoscută și sub denumirea de „coasta celor o mie de insule", reputată zonă turistică, este astăzi inclusă în programul a sute de agenții turistice din lume.

Plajele ei de nisip sau piatră netedă de stîncă, lungi și calde, expuse soarelui sau protejate împotriva lui de pădurile înconjurătoare, sînt principalele puncte de atracție ale litoralului iugoslav. Dar pentru a ajunge aici au fost necesare drumuri. Fie ele pe apă, pe uscat sau prin aer, drumurile au solicitat cheltuieli însemnate. Multe unități economice iugoslave de comerț exterior sau agricole și-au investit o parte din fondurile acumulate în această activitate de turism achiziționînd avioane pentru organizarea unor curse speciale sezoniere necesare transportării turiștilor sau în construcția unor hoteluri în locuri care oferă condiții optime pentru a deveni „tentații turistice". Aparent fără nici o legătură cu profilul de bază al activității lor turismul s-a dovedit a fi în fapt activitatea cea mai rentabilă, de modul cum era organizat depinzînd nivelul desfacerii produselor (în cazul combinatelor agricole dar nu numai a lor) și, implicit, nivelul veniturilor.

Industria turismului în Iugoslavia a adus anul trecut în vistieria țării peste 300 milioane de dolari. Cei aproape două milioane de turiști străini care au fost oaspeții fie ai Uniunii turistice iugoslave, fie ai agențiilor turistice „Compas", „Putnic" sau „Generalturist", fie ai celorlalte întreprinderi iugoslave care au descoperit în turism o activitate rentabilă, au petrecut în Iugoslavia în 1969 peste 20 de milioane de „zile turistice". De fapt, fiind vorba de „nopți turistice", acestea putînd fi contabilizate, numărul „zilelor turistice", se înțelege de la sine, este în realitate cevă mai mare.

Este suficient să amintim numele cîtorva centre de mare atracție ca Zagreb, Novi Sad, Dubrovnik și întreaga coastă a Adriaticei, ca să înțelegem cît de larg cunoscute sînt ele pretutindeni. Dar, așa cum a recunoscut și unul din conducătorii Uniunii turistice iugoslave, cu care am avut posibilitatea să discut despre modul de organizare a acestei „industrii" în Iugoslavia, nu este suficient să deții asemenea „tentații" ci trebuie să le și amenajezi la nivelul pretențiilor de confort, distracție, odihnă și recreere ai atîtor milioane de vizitatori.

Numai problema cazării lor și ția, discută în prezent realizarea unui alt proiect similar denumit *„Proiectul Adriaticei de nord"* care își propune scopuri apropiate vizînd dezvoltarea capacităților de cazare.

Construcția acestor hoteluri a trezit și interesul unor mari companii străine — Panamerican, Hilton, Intercontinental — care s-au oferit să investească în Iugoslavia însemnate fonduri în acest gen de construcții. Alte planuri se elaborează pentru

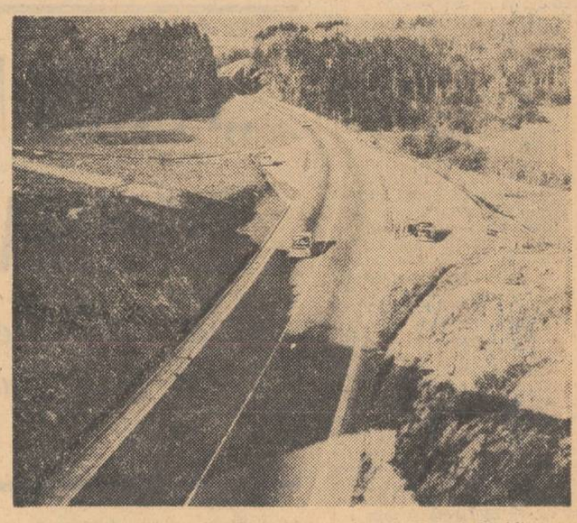

Una din „panglicile" de asfalt ale Iugoslaviei : Zagreb-Liubliana

este suficient pentru a aduce în discuție ordinul de mărire a fondurilor ce ar trebui investite în hoteluri. Amenajarea drumurilor ar fi a doua mare problemă legată direct de investiții.

La începutul acestui an s-a trecut la materializarea unuia dintre cele mai mari proiecte de dezvoltare a turismului în Iugoslavia, așa-numitul *„Proiect al Adriaticei de sud"*. Realizat în colaborare cu O.N.U., proiectul prevede realizarea în hoteluri a unui număr de 600 000 de paturi, ceea ce înseamnă de trei ori mai mult decît numărul celor care există în prezent în întreaga țară. Este efectul tendinței de a dezvolta turismul de iarnă dar nu în centrele destinate sporturilor de iarnă ci pe coasta Adriaticei, unde încă de pe acum, 15—20 de hoteluri și-au și amenajat bazine speciale cu apă de mare încălzită, atît de solicitate de turiștii din țările nordice.

Republicile Slovenia și Croa- construcția de șosele cu concursul Băncii internaționale de dezvoltare și reconstrucție.

Convingerea că fondurile investite pentru dezvoltarea „industriei de turism" vor fi recuperate înzecit, într-un timp scurt, atrage în acest domeniu noi și noi unități economice iugoslave, din mai toate republicile ei. Cei mai mari investitori dovedindu-se în prezent Combinatele agricole Belgrad și Zagreb. Sute de mii de cetățeni sînt înscriși la „Putnik" cu camere rezervate pentru turiștii străini, la poarta celor mai multe case găsindu-se tăblițe care anunță în cîteva limbi: „sobe, cameră, zimer, room, chambre". Aceasta dovedește în fapt ceea ce este comun tuturor regiunilor Iugoslaviei: marea și tradiționala ospitalitate a locuitorilor lor, amabilitatea și promptitudinea cu care se pun la dispoziția oaspeților lor.

Și mai presus de orice acest lucru contează cel mai mult.

ORAȘUL CU PRIMĂVARĂ VEȘNICĂ: ADDIS-ABEBA

Este încă noapte cînd avionul decolează de pe aeroportul din Chartum și, după ce face un mare ocol și ia înălțimea necesară se îndreaptă, continuînd să urce, în direcția sud-est. Un sfert de oră mai tîrziu, de la altitudinea de croazieră de peste opt mii de metri la care ne aflăm, prin hublourile din stînga ale avionului se zărește întîi o geană de lumină lăptoasă, apoi orizontul se aprinde cu încetul, devine roșu

Vedere din Addis Abeba

resc, așezate în grupuri, casele rotunde, cu acoperișuri țuguiate de paie. Încă puțin, și aterizăm pe aeroportul din Addis Abeba (în traducere Floarea nouă), oraș întemeiat către sfîrșitul secolului trecut de regele Nemelik al II-lea.

Orașul Addis Abeba are în prezent, după unele date, aproape un milion de locuitori și s-a dezvoltat mult în ultimii ani. Așezat aproape de centrul geografic al țării, la o altitudine medie de 2 500 m., el se întinde pe numeroase coline acoperite de eucalipți și este încercuit de munți care îl domină, formînd o imensă căldare. Există o mulțime de străzi șerpuite care urcă, uneori în pantă destul de accentuată, pe coline ce depășesc altitudinea medie a orașului, oferind o magnifică privire asupra regiunii muntoase înconjurătoare.

Clima este blîndă, cu căldură moderată în timpul zilei și cu nopți mai răcoroase, înviorătoare. Temperatura marchează diferențe mici între sezonul cel mai călduros din martie pînă în mai, și cel mai răcoros, în decembrie și ianuarie, ea variind între 20 și 25 de grade Celsius, ceea ce a făcut să se spună că Addis Abeba se bucură de o primăvară veșnică.

Orașul prezintă multe contraste : palatele familiei imperiale și alte clădiri monumentale sau vilele somptuoase ascunse în parcuri imense stau de multe ori alături de căsuțe modeste sau chiar de colibe.

Printre clădirile impozante ale capitalei Etiopiei se numără Casa Africii, care este sediul Comisiei economice a O.N.U. pentru Africa, noua clădire a Operei, Universitatea, Parlamentul și Biblioteca Națională, care adăpostește și Muzeul Național.

Un obiectiv care nu lipsește din itinerariile turistice este micul parc din centrul orașului care adăpostește cîteva zeci de lei splendizi, simbolul Etiopiei.

La cîțiva km nord de Addis Abeba se află muntele Entoto, cu o altitudine de 2 800 m, care oferă o admirabilă panoramă asupra orașului. Un loc preferat pentru zilele de odihnă este localitatea Debre Zéit, numită anterior Bișoftu, situată la vreo 50 de km depărtare de Addis Abeba. Un lac adînc, cu apă albastră, adăpostit într-un imens crater, are amenajată o frumoasă plajă, cu cabine în stilul colibelor specific africane. Pe lac, multe păsări sălbatice, în special rațe, care par să ignoreze omul, apropiindu-se la 2—3 metri de mal și amestecîndu-se printre înotători.

Vremea este foarte frumoasă. Cerul, plumburiu dimineața, s-a înseninat complet, iar soarele strălucește în aerul curat și dă o căldură plăcută, tonifiantă. Este anul nou etiopian, denumit în limba amharică — limba oficială a țării — „Intîi Maskaram", care corespunde datei de 11 septembrie în calendarul nostru. Calendarul etiopian, calculat după ceea ce se numește aici „era grației", este cu opt ani în urmă față de al nostru.

Străzile sînt pline de oameni volosi, iar într-o piață a orașului asistăm la un extraordinar spectacol de dans popular. O echivă de dansatori amatori îmbrăcați în costumul național etiopian din pînză subțire de un alb imaculat și constînd din pantaloni foarte strînși pe picior de la genunchi în jos și largi în sus și dintr-o fîșie lungă înfășurată în jurul corpului, execută un dans care ne tulbură. Într-adevăr, ritmul extrem de viu, săriturile dansatorilor în jurul bastoanelor ne care le au în mînă, strigăturile, totul are o stranie asemănare cu dansul călusarilor noștri și ne face să ne gîndim la posibile legături și influențe străvechi între popoare, pe care știința nu le-a descifrat încă sau nu le-a descifrat decît parțial.

În ceea ce privește prezentul, există convingerea în multe cercuri etiopiene că multiplele posibilități de dezvoltare a relațiilor dintre România și Etiopia vor duce la o cunoaștere reciprocă mai profundă a celor două popoare, la o colaborare avantajoasă, la o conlucrare principială în opera de menținere a păcii și securității internaționale.

Șt. I. CONSTANT

— Incercind să formulez partea reporterului din dialogul pe care l-aţi acceptat, mi-am dat seama, stimate tovarăşe Ion Pas, că mă aflu intr-o situaţie delicată faţă de dumneavoastră şi faţă de cititori. Mă gindesc ce intrebare să vă adresez, care să nu-şi afle răspunsul, intr-un fel sau altul, in proza dumneavoastră memorialistică ? In speranţa că voi putea obţine, totuşi, un răspuns care să nu fie inclus in „Zilele vieţii tale" sau in „Carte despre vremuri multe" v-aş propune să ne daţi unele detalii privind debutul editorial : „Din lumea celor obidiţi", carte apărută in 1912, cind nu împliniserăţi 17 ani. Un asemenea debut timpuriu este o raritate, chiar şi pentru timpurile noastre, cind se spune că tinerii sint mai grăbiţi ca niciodată in a se vedea tipăriţi. Aţi recitit de curind acest volum ? Cum vi se pare ?

— *„Din lumea celor obidiţi" nu este de fapt un volum, ci o modestă broşură cuprinzind cinci sau şase bucăţi, schiţe care apăruseră in publicaţiile tineretului socialist, din rindurile căruia incepusem să fac parte. Broşura era prefaţată de un prieten, primul meu prieten, care trăieşte acum intr-o localitate din Transilvania. Evident, cartea conţinea naivităţi de foarte, foarte incepător in ale scrisului.*

Aş spune că formaţia mea s-a desfăşurat in alt mod decit a celorlalţi confraţi, poate că ceva mai greu, dar pină la urmă cu satisfacţii deosebite; anume că eu mi-am fost şi dascăl şi elev, in sensul că nu am avut, de la inceput, şi nici nu mi-am căutat mentori literari. N-am frecventat nici un cenaclu. N-am avut timp. Am fost obligat să-mi cîştig existenţa materială de la o virstă care pentru alţii era aceea a jocurilor şi a plăcerilor candide. M-a impiedicat participarea intr-un cenaclu sau altul al vremii şi timiditatea, o timididate, aş zice, in forme oarecum agresive, solemne. Consideram că nu am ce invăţa, că drumul in viaţă trebuie să şi-l facă cineva singur, fără proptele. Evident m-am format cu ajutorul lecturilor, care constituie pentru mine chiar şi astăzi o voluptate, o necesitate. Cită vreme curiozitatea intelectuală nu este in scădere, consider că numărul anilor pe care i-am implinit n-au alterat cu nimic tinereţea mea sufletească. Acesta a fost inceputul.

— Imi dau seama că intr-o măsură importantă cărţile pe care le-aţi scris rămin indatorate zilelor vieţii dumneavoastră... Iată de ce, propunindu-vă o intrebare despre adevărul vieţii şi adevărul operei de artă, am convingerea că ne veţi mărturisi crezul artistic.

— *Amintindu-ne nişte cuvinte pe care le-a spus cindva, Gorki, pare-mi-se, „scrii mai bine despre ceea ce cunoşti bine", s-ar putea trage o concluzie legată şi de scrisul meu, in sensul că am incredinţat hirtiei lucrurile cunoscute direct, intens, şi nu numai pe cele cunoscute dar şi celе trăite. Evident că ficţiune există in ceea ce am scris; chiar mai mult, in unele lucrări, de exemplu, in „Lanţuri", realitatea s-a impletit cu ficţiunea astfel incit am avut plăcerea să constat că unii recenzenţi au confundat odată personajele istorice cu cele inventate de mine, considerind că ele au trăit aievea. Dar, revenind la intrebarea dumneavoastră, mi se pare in adevăr că o experienţă de viaţă ca a mea poate fi interesantă şi instructivă. Nu doresc nimănui să treacă prin greutăţile prin care am trecut — mă refer la cei care se găsesc in pragul vieţii acuma — şi bucuria mea este că ei nu-şi mai imbogăţesc experienţa venind in contact cu realităţile datorite unei orinduiri sociale căreia noi i-am pus pentru totdeauna capăt, ci pe lingă multe alte mijloace căutind să cunoască imprejurările de viaţă ale celor de altădată.*

— Aţi fost editorul citorva publicaţii periodice. Ce satisfacţii şi probabil uneori insatisfacţii v-au adus aceste reviste ?

— *Prima revistă „Spre lumină" am scos-o in 1912, in tovărăşie cu un prieten, membru al Tineretului socialist, muncitor-timplar şi poet in foarte serioasă devenire, din păcate mort in primul război mondial — cu puţinii bani pe care-i aveam şi unul şi altul. Avea un format mic, cam ca al Biletelor de papagal. Ulterior, in 1923, am scos „Omul liber", care a apărut timp de doi ani, in paginile căreia am publicat o interesantă anchetă pe problema apărării păcii, la care au răspuns o serie de personalităţi din străinătate, scriitori, conştiinţe progresiste : Upton Sinclair, Heinrich Mann şi alţii. In 1927 am iniţiat, impreună cu Eugen Relgis, publicaţia „Cugetul liber", iar in 1933 am tipărit revista „Şantier", care a apărut patru ani, incetindu-şi existenţa prin suspendare, sub guvernul Goga-Cuza. Revistele le scoteam cu destule greutăţi de ordin financiar. Am avut in legătură cu Şantierul şansa creditului pe care mi-l acorda un prieten tipograf, proprietar sau arendaş de tipografie, Luca, la care tipăream şi care nu-mi impunea scadenţe rigide : plăteam cind puteam. Aş fi putut să scriu şi am scris la diferite reviste şi ziare, astfel incit scoţind aceste publicaţii nu simţeam nevoia să găsesc locul plasării articolelor mele. Dar o făceam dintr-un spirit de independenţă, voiam să nu depind de nimeni, să am sentimentul că in paginile revistelor mele pot să public ce cred eu că este util cauzei in serviciul căreia mă găseam şi in formele pe care le consideram cele mai nimerite. Odată cu apariţia revistei „Şantier" am realizat şi o colecţie omonimă, din care au apărut 15—20 de numere, format mic, cu traduceri şi lucrări originale. Acolo am publicat o culegere de articole „Drum spre pace", au publicat Lotar Rădăceanu, Eugen Relgis, au apărut traduceri din Victor Hugo, Tolstoi etc. Am inclus in colecţie şi un fragment din „Focul" lui Barbusse, tradus indată după război de Felix Aderca. Redevenise de actualitate pentru că prin 1936—37, cind a văzut lumina tiparului in colecţia noastră, eram in plină zăngăneală de arme a forţelor care pină la urmă au şi dezlănţuit războiul. Am avut greutăţi cu colecţia pentru că, in mod formal, nu era interzisă dar era confiscată de Siguranţă in ţară, de la depozitari şi librării. Am fost o dată şi am protestat, pe baza unor informaţii concrete pe care le deţineam. Ţin minte că m-am dus impreună cu Lotar Rădăceanu la un comisar de Siguranţă, pe care-l chema Turcu, responsabil mi se pare cu „sectorul social" sau cam aşa ceva. Un ignorant, aşa cum a rezultat cind i-am cerut să-mi explice care e raţiunea confiscării cărţilor pe care le scot : — „Sint comunişti Victor Hugo, Tolstoi ?" l-am intrebat. poştală, la citeva zile după aceea, prin care eram invitat să trec pe la redacţie. Acolo mi s-a comunicat că schiţele erau interesante, in sensul că prezentau pentru prima dată in mod realist o anume categorie de copii. Pe atunci, literatura pentru copii era alcătuită in majoritate din basme sau din povestiri, istorioare morale, didacticiste, cam plicticoase şi convenţionale. Schiţele mele erau multiplicarea celui care fusesem eu cu cîţiva ani mai inainte. Mai tirziu am devenit redactor principal al revistei pină in 1916, cind a inceput războiul şi am plecat pe front. Intorcindu-mă, revista lui Costa Foru urma să-şi reia apariţia, in alte condiţii, fireşte. Costa Foru, care imi purta sentimente paterne, aş zice, mi-a spus : „Domnule Pas, dacă vrei iţi poţi relua şi miine ocupaţia, dar poate că-i mai bine pentru dumneata, pentru dezvoltarea dumitale, să mergi in altă parte. N-ai vrea să lucrezi la „Adevărul" şi „Dimineaţa" ? Evident era o dorinţă la care nu ştiam să le facem in general, editorul renunţa la angajamentul stabilit cu noi şi apăreau indată alţii care-şi ofereau serviciile. Am tradus un foarte mare număr de romane din Jules Verne, care au constituit punctul de plecare al unei intregi edituri. O carte de Jules Verne tradusă in românește imi era plătită cu 1 000 de lei. Din fiecare titlu editorul tipărea 15—20 ediţii. Era un cîştig pentru el, o formă de robie pentru noi. Am avut insă satisfacţia să sugerez traducerea anumitor lucrări de calitate. Mai mult, să le impun chiar editorilor prin voinţa mea, deşi pentru ei aceste lucrări nu reprezentau un interes comercial. Erau cărţi apropiate sufleteşte de mine. Editorul nu era entuziasmat cituşi de puţin, fiindcă ştia că cu acele lucrări realizează infinit mai puţin decit cu cele ale unor autori care erau en vogue, Dekobra, Victor Margueritte, mai tirziu pornografu Pitigrilli. Deşi, cum spuneam, cariera mea de traducător a fost determinată in chip evident, de condiţiile extraliterare, eram, insă in acelaşi timp conştient că aduc o modestă contribuţie la dezvoltarea culturală a poporului, la trezirea gustului pentru cităt. Am tradus din foarte mulţi autori. Din păcate traducerile le făceam din limba franceză — singura limbă pe care o stăpineam — după versiuni infidele de cele mai multe ori textului original, incorecte in sensul numeroaselor amputări. Aş fi preferat fireşte să consacru timpul care-mi rămînea liber muncii de creaţie. Din păcate n-am putut s-o fac decit printre picături, printre foarte puţine şi rare picături de timp.*

— Cum va fi structurată ediţia de „Scrieri", din care au apărut recent două volume ?

— *Am stabilit cu editura „Minerva" să apară lucrările mele in şase titluri, respectiv opt volume. Au apărut primele două — „Zilele vieţii tale" ; vor apare in primăvară incă două, legate de aniversarea partidului şi apoi celelalte : „Carte despre vremuri multe", „Carte despre drumuri lungi". In prezent lucrez la un volum nou de memorialistică. Din păcate, trebuie să-mi limitez timpul de muncă şi efosturile, condiţiile personale mă obligă la aceasta. Un nou volum de memorialistică, pentru că intimplările pe care le-am trăit, imprejurările prin care am trecut nu s-au epuizat nici pe departe. Lucrurile cuprinse in „Cartea despre vremuri multe" nu reprezintă intreg bagajul experienţelor proprii. Am publicat fragmente. Volumul se va intitula, poate, „Viaţa precum a fost". Mai pregătesc şi un volum de material publicistic, in genul celui intitulat „Prezent". Ce-aţi dori să mă mai intrebaţi ?*

— Poate că ţineţi dumneavoastră să ne mai spuneţi ceva...

— *Cu prilejul aniversării m-au mişcat dovezile de simpatie care mi-au fost arătate. Făcind un bilanţ al vieţii mele n-aş putea considera că ea mi s-a scurs fără să fie cit de cit utilă celorlalţi, societăţii. Cred că mi-am indeplinit intr-o anumită măsură, in limitele capacităţilor mele, obligaţia pe care o aveam faţă de cei in mijlocul cărora am trăit. Am motive să cred că viaţa nu mi-a fost pustie, sterilă. Am avut intotdeauna convingerea că timpul este prea scurt, deşi sint un om organizat in activităţile mele. Pentru mine timpul a fost intotdeauna prea scurt, atit de scurt incit n-am avut vreme nici să mă plictisesc. Este poate in asta şi o condiţie a păstrării tinereţii sufleteşti. Pe parcursul unei zile se pot face foarte multe lucruri, dacă ai un stil de muncă organizat, astfel incit la sfirşitul zilei să simţi regretul că ea s-a terminat, că au mai rămas de făcut atitea, dar să-ţi rezervi plăcerea să le faci a doua zi, peste o săptămină, peste o lună, in anii următori. In aceasta constă, poate, taina tinereţii perpetui...*

„PENTRU MINE TIMPUL A FOST ÎNTOTDEAUNA PREA SCURT"

ne mărturiseşte Ion Pas la intrarea în cel de-al patrulea pătrar de veac al existenţei sale

de Boris BUZILĂ

„Nu e vorba de Victor Hugo, ci de defunctul avocat comunist Barbusse"... Acesta era nivelul...

— Vocaţia de autor de scrieri pentru copii, cum v-aţi descoperit-o ?

— *Din intimplare. In 1913 a inceput să apară „Revista copiilor şi a tinerimii", scoasă de Costa Foru, in asociaţie cu un inginer de la calea ferată, Barberis. Revista avea un antrefileu in care se spunea : „colaborările se plătesc". Aşa ceva nu exista la celelalte reviste şi nici uzanţa onorării colaborărilor. Atunci cind „Viaţa Românească" a inceput să plătească a fost rumoare intr-o anume societate, cu anume concepţii ; se considera că arta este injosită. Scriitorul care trăgea pe naiba de coadă era, chipurile, degradat cind pentru ceea ce scria, pentru gindirea şi sensibilitatea lui, era plătit prozaic. O mentalitate parazitară care pornea de la părerea, afirmată cindva de Maiorescu, că cu cit un poet este pus in faţa unor condiţii mai grele, cu atit mai mult inspiraţia lui îşi ia zborul mai sus... Eu mă aflam in condiţii materiale foarte grele. Am văzut revista, am cumpărat-o de curiozitate, mi-a reţinut atenţia acel atrăgător anunţ : „colaborările se plătesc" şi am trimis cu poşta două schiţe primind in urma lor o carte cutezasem incă să mă gindesc. „Vorbesc eu cu prietenul meu, domnul Mille"... In felul acesta am ajuns la „Adevărul" şi „Dimineaţa". „Revista copiilor şi a tinerimii" a continuat să apară citiva ani sub redacţia lui Victor Ion Popa şi apoi a lui Marin Iorda. Ulterior am mai scris literatură pentru copii, reeditată acum citiva ani, intr-o selecţie destul de severă, făcută de mine, şi cred că răspunde şi acum sensibilităţii şi inţelegerii copiilor.*

Pornind de la experienţa proprie de autor de scrieri pentru copii şi cunoscind ecoul acestor pagini ale mele am pledat şi continui să pledez pentru ca toţi scriitorii să consacre copiilor cel puţin o carte. Exemplele sint destul de numeroase şi unele chiar ilustre. Să luăm cazul lui Anatole France care, in virstă de 80 de ani, a scris o carte de amintiri inspirate de afecţiunea pe care o purta mamei sale.

— Vorbiţi-ne despre activitatea dumneavoastră de traducător.

— *Am făcut traduceri, in primul rind, ca să-mi completez resursele realizate din gazetărie. Salarizarea inferioară in presă mă obliga pe de o parte ca in majoritatea cazurilor să lucrez la două gazete in acelaşi timp, iar pe de altă parte să caut şi alte modalităţi de cîştig ca să pot trăi decent şi să-mi asigur o linişte pe care s-o consacru, in timpul foarte parcimonios care-mi rămînea, creaţiei literare. Asta m-a făcut să mă consacru şi traducerilor. Ele erau mizerabil plătite iar traducătorul avea obligaţia, din partea editorilor, ca anumite cărţi, indiferent de valoarea lor, să nu depăşească un număr de coli. Mai eram obligaţi să facem şi amputări ; dacă nu le făceam noi, le opera editorul, sau dacă nu voiam să le facem in general, editorul renunţa la angajamentul stabilit cu noi şi apăreau indată alţii care-şi ofereau serviciile. Am tradus un foarte mare număr de romane din Jules Verne, care au constituit punctul de plecare al unei intregi edituri. O carte de Jules Verne tradusă in românește imi era plătită cu 1 000 de lei. Din fiecare titlu editorul tipărea 15—20 ediţii. Era un cîştig pentru el, o formă de robie pentru noi. Am avut insă satisfacţia să sugerez traducerea anumitor lucrări de calitate. Mai mult, să le impun chiar editorilor prin voinţa mea, deşi pentru ei aceste lucrări nu reprezentau un interes comercial. Erau cărţi apropiate sufleteşte de mine. Editorul nu era entuziasmat cituşi de puţin, fiindcă ştia că cu acele lucrări realizează infinit mai puţin decit cu cele ale unor autori care erau en vogue, Dekobra, Victor Margueritte, mai tirziu pornografu Pitigrilli. Deşi, cum spuneam, cariera mea de traducător a fost determinată in chip evident, de condiţiile extraliterare, eram, insă in acelaşi timp conştient că aduc o modestă contribuţie la dezvoltarea culturală a poporului, la trezirea gustului pentru cităt. Am tradus din foarte mulţi autori. Din păcate traducerile le făceam din limba franceză — singura limbă pe care o stăpineam — după versiuni infidele de cele mai multe ori textului original, incorecte in sensul numeroaselor amputări. Aş fi preferat fireşte să consacru timpul care-mi rămînea liber muncii de creaţie. Din păcate n-am putut s-o fac decit printre picături, printre foarte puţine şi rare picături de timp.*

— Cum va fi structurată ediţia de „Scrieri", din care au apărut recent două volume ?

— *Am stabilit cu editura „Minerva" să apară lucrările mele in şase titluri, respectiv opt volume. Au apărut primele două — „Zilele vieţii tale" ; vor apare in primăvară incă două, legate de aniversarea partidului şi apoi celelalte : „Carte despre vremuri multe", „Carte despre drumuri lungi". In prezent lucrez la un volum nou de memorialistică. Din păcate, trebuie să-mi limitez timpul de muncă şi efosturile, condiţiile personale mă obligă la aceasta. Un nou volum de memorialistică, pentru că intimplările pe care le-am trăit, imprejurările prin care am trecut nu s-au epuizat nici pe departe. Lucrurile cuprinse in „Cartea despre vremuri multe" nu reprezintă intreg bagajul experienţelor proprii. Am publicat fragmente. Volumul se va intitula, poate, „Viaţa precum a fost". Mai pregătesc şi un volum de material publicistic, in genul celui intitulat „Prezent". Ce-aţi dori să mă mai intrebaţi ?*

— Poate că ţineţi dumneavoastră să ne mai spuneţi ceva...

— *Cu prilejul aniversării m-au mişcat dovezile de simpatie care mi-au fost arătate. Făcind un bilanţ al vieţii mele n-aş putea considera că ea mi s-a scurs fără să fie cit de cit utilă celorlalţi, societăţii. Cred că mi-am indeplinit intr-o anumită măsură, in limitele capacităţilor mele, obligaţia pe care o aveam faţă de cei in mijlocul cărora am trăit. Am motive să cred că viaţa nu mi-a fost pustie, sterilă. Am avut intotdeauna convingerea că timpul este prea scurt, deşi sint un om organizat in activităţile mele. Pentru mine timpul a fost intotdeauna prea scurt, atit de scurt incit n-am avut vreme nici să mă plictisesc. Este poate in asta şi o condiţie a păstrării tinereţii sufleteşti. Pe parcursul unei zile se pot face foarte multe lucruri, dacă ai un stil de muncă organizat, astfel incit la sfirşitul zilei să simţi regretul că ea s-a terminat, că au mai rămas de făcut atitea, dar să-ţi rezervi plăcerea să le faci a doua zi, peste o săptămină, peste o lună, in anii următori. In aceasta constă, poate, taina tinereţii perpetui...*

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

TEATRUL NAŢIONAL

„REGELE LEAR"

Radu Penciulescu (regizorul) : **Şi dacă vine furtuna Lear-ule** (George Constantin) **ai o umbrelă de cel mai modern tip !**

TEATRUL „ION VASILESCU"

„FETELE DIDINEI"

de Victor EFTIMIU

Regizorul Călin Florian in dilemă.

Convorbiri cu oameni despre oameni

Nicolae Secăreanu despre GHEORGHE FOLESCU

de Ion POTOPIN

— Cu ani in urmă, in cartea dumneavoastră despre „Cintăreţul-artist" carte de sinteză a unei experienţe artistice, cu bogate referinţe literare, v-aţi gindit şi la cel care a fost Gheorghe Folescu.

— In cartea aceea m-am gindit la toţi artiştii dăruiţi cu voci minunate, ca Alexandra Feraru, Elena Ivony, Maria Drăgulinescu, Snejina, Lucezarkaia Jean Atanasiu, G. Niculescu-Basu şi, bineinţeles, la G. Folescu, ca să nu mai amintesc şi de alţii, care au fost pentru mine un izvor de apă cristalină, din care am sorbit cu nesaţ aproape in fiecare seară, ani şi ani de zile, incă de pe cind a inceput să-mi bată inima pentru muzică şi — de ce nu ? — prin muzică. Toţi mi-au fost dragi dar, dintre toţi, Gheorghe Folescu mi-a rămas in suflet pentru toată viaţa. Cum cinta G. Folescu cintecul românesc nu se poate spune prin cuvinte. El simţea cintecul românesc atit de adinc incit parcă vedeai prin transparenţa melodiilor tot ceea ce cuprindem prin cuvintul **patrie**. Cintecul lui avea mii de nuanţe şi culori, ca floarea din cimpiile şi livezile noastre ; după ce il ascultai o dată nu-l mai uitai şi doreai să cunoşti omul care putea să cinte astfel. Şi generosul G. Folescu, după ce dăruia atitor oameni din comorile sufletului său, se intorcea in singurătăţile sale, in asprele ceasuri de studiu sau se integra in ritmurile invăluitoare ale naturii, plecind la pescuit sau la vinătoare, dar nu pentru a pescui sau pentru a vina, căci nu ştiu să fi adus vreodată ceva in tolba lui, ci pentru a surprinde incă un murmur al apelor, incă un foşnet de frunză, incă o infiorare a vintului. Nu putea trăi fără toate aceste elemente ale naturii.

...Maestrul Nicolae Secăreanu se opreşte şi parcă ascultă in tăcerile aşternute, ca o trenă adusă de vintul rece de afară.

— „O, cit de vii sint toate pentru mine. Mă revăd cu mai bine de o jumătate de veac in urmă, in timpul primului război mondial, prin 1916. Reuşeam pe atunci, cu mari dificultăţi să mă strecor la galerie, in timpul pauzelor la spectacolele care aveau loc in fosta sală a Eforiei, unde de citeva ori pe săptămină, o trupă improvizată, prezenta spectacole muzicale. In program era şi actul al IV-lea din „Rigoletto", in care rolul lui Sparafucile era interpretat de Gheorghe Folescu. După spectacol, il aşteptam afară, păstrind in inimă dorinţa tainică de a-i vorbi, de a-i mărturisi admiraţia mea şi ce bucurie aş avea dacă mi-ar ingădui să-l conduc pină acasă. Aveam pe atunci 16 ani ! Eram foarte timid şi nu cutezam să-i vorbesc de-a dreptul. Pină la ivirea unui prilej fericit il aşteptam, pitit intr-o firidă din zid, il lăsam să treacă pe lingă mine, apoi după ce se făcea o distanţă intre noi, mă tineam după el. De la un timp, se pare că artistul a observat că este urmărit. Era, ori cum, timp de război. Mi-am dat seama că se temea. Intorcea capul, se făcea că schimbă drumul, uneori se oprea şi aştepta. Intr-o noapte, după spectacol, incepuse să plouă mărunt, o burniţă inspicată de zăpadă. Era zi de iarnă, prin februarie. Am pornit amindoi, adică el inainte şi eu ca umbra, după el. La un moment dat, l-am pierdut din ochi. Am grăbit pasul. La un colţ de stradă, Folescu mi-a ieşit inainte şi mi-a barat drumul.

— Ce vrei dumneata de la mine ?

Eu m-am bilbiit, am ingăimat un „Bună seara" pripit şi am

In rolul temnicerului Rocco, Folescu a avut una din marile sale creaţii

şters-o repede. M-am oprit de abia la Universitate certindu-mă straşnic că am pierdut ocazia unică de a-i vorbi. Mult mai tirziu, cind eu insumi eram angajat al Operei din Bucureşti, i-am povestit lui G. Folescu toate emoţiile acelor urmăriri şi cit am fost de infricoşat cind mi-a ieşit in faţă de după colţul străzii. A izbucnit intr-un hohot de ris şi mi-a spus :

— Aşa a fost ? Bravo ! Dar ştii că şi eu eram speriat. Mă tot intrebam : Cine mă tot urmăreşte de atita vreme ? Ce vrea de la mine ? Prea bogat să-mi vrea punga nu sint. Atunci ? Şi uite că cineva tot vrea să mă fure, adică să-mi fure meseria ! Uite un furt de care mă bucur. Nu numai că mi-ai furat meseria, dar in brăţara asta de aur ai bătut şi niste nestemate. Cu aşa furturi să mă tot intilnesc in viaţă !

Am rămas prieteni şi ii păstrez şi acum lui G. Folescu o prietenie şi o mare admiraţie pentru darul cintecului cu care era atit de inzestrat. L-am văzut in toate rolurile pe care le-a interpretat, l-am ascultat la toate concertele sale.

Artistul G. Folescu a fost statornic nu numai in atasamentul său faţă de profesori faţă de prieteni, faţă de maeştrii săi din lumea artei ci şi in omenia sa care mergea pină la gesturi de o generozitate legendară. O dată, de pildă, intr-un restaurant unde isi lua şi el masa a intrat un sărman desenator care de-abia isi ducea zilele. Era de sigur un talent ratat, răpus de mizeria vieţii din acele timpuri. S-a oprit in faţa lui Folescu şi i-a cerut ingăduinţa să-l privească.

— Vreau să vă fac un portret, i-a spus.

— Poftim, dacă vrei şi te rog să lei şi un pahar de vin.

După ce a băut vinul, pictorul i-a făcut un portret care nu era lipsit de har. Folescu, după ce l-a privit cu atenţie şi-a indreptat privirea spre omul care-l desenase. L-a văzut cum tremura intr-o haină uşoară, de vară. Afară era frig. L-a intrebat :

— Dumneata nu ai palton ?

— Nu am, maestre.

— Dar, bine, afară este foarte frig.

— Da, este foarte frig, dar eu nu pot să-mi cumpăr palton.

Folescu s-a sculat de la locul său, s-a dus la garderobă unde-şi depusese paltonul cumpărat doar de citeva zile, a venit in faţa sărmanului pictor şi i-a spus :

— Te rog să-l imbraci, poate că-ţi vine bine.

Pictorul l-a imbrăcat, privindu-l pe Folescu uluit. A incercat să spun ceva, dar nu a izbutit. Artistul l-a bătut pe umăr :

— Perfect, iţi vine perfect ! Să-l porţi sănătos. Este al dumitale.

Omul a plecat imbrăcat cu paltonul cel nou al lui Folescu, iar artistul şi-a continuat masa şi cind nimic nu s-ar fi intimplat.

Folescu a refuzat mai multe angajamente in străinătate de dragul de a se şti acasă, in ţara sa. O ofertă din partea lui Arturo Toscanini. O alta a Teatrului de operă din Varşovia, unde a cintat intr-o serie de spectacole in rolurile principale din „Boris Godunov", „Faust", „Ebreea", „Lakme" ş.a. A fost un triumf, cîntăreţul român fiind comparat in presa varşoviană cu Fedor Saliapin şi chiar cu profesorul său, Sigismund Zaleschi. Directorul operei varşoviene, reputatul dirijor Mlyniarski l-a solicitat pe G. Folescu să rămină pentru o vreme mai indelungată la Varşovia, oferindu-i un onorariu dublu, apoi sporindu-l mereu la fiecare refuz al artistului român.

— De ce nu acceptaţi oferta noastră ? l-a intrebat directorul Operei din Varşovia. Vă oferim condiţii excepţionale. Vă rugăm din inimă să nu ne refuzaţi.

— Nu pot să rămin, a răspuns G. Folescu.

— De ce nu puteţi ?

— Trebuie să cint in „Simfonia a IX-a" la Bucureşti cu George Enescu.

— Numai atit ? a zimbit directorul Operei din Varşovia. Este mai simplu decit credeam. Vom telegrafia la Bucureşti că nu puteţi cinta fiind angajat de noi. Nu este cazul să refuzaţi oferta noastră numai pentru atit. Veţi fi inlocuit cu altcineva şi aici, la noi, veţi triumfa aşa cum aţi mai triumfat.

— Nici un triumf nu este mai mare decit acela de a cinta cu George Enescu !

La fel a răspuns şi altor propuneri din străinătate.

— Nu pot accepta, am obligaţii faţă de ţara mea. Nu am timpul necesar pentru turnee in străinătate.

Parcă il văd in ziua de 17 noiembrie 1938, la inmormintarea lui Jean Atanasiu. A rostit şi Folescu citeva vorbe. Nu s-au auzit aceste vorbe, erau şoptite. S-a auzit insă clar de noi toţi atunci cind a spus : — La revedere, Jean !

Şi după un an, in aceeaşi zi de 17 noiembrie, in 1939, după ce suferise cumplit de o boală fără leac, se temea de lepră s-a impuşcat.

★

Consemnind marele succes al operei „Năpasta" de Sabin Drăgoi, Tudor Arghezi scria in „Bilete de papagal" (5 octombrie, 1928) : „Punctul culminant al „Năpastei" şi punctul ei genial coincide cu intrarea in act a nebunului Ion, in care d. Folescu, sobru şi interior, cu o voce adincă, de linişte impietrită, atinge, odată cu autorul, nivelurile definitive. Dincolo de ele, ca inapoia marşului funebru al lui Beethoven, e ripă şi gol. Acolo se adună concentrat norul, ca un ciorchine plin, erumpe şi plouă. Mijloacele de o simplitate naivă cu care provoacă d. Drăgoi sentimentul fatalităţii şi obţine lacrima spectatorului sint ale unui lăncier călare al marelui Har".

Iar marele Ion Brezeanu, spectator la premiera „Năpastei" a spus : — Folescu e mai mare ca mine. M-a intrecut !

Între scena de operă şi estrada de concert

Convorbire cu tenorul VALENTIN TEODORIAN

— *Pentru a discuta o temă atit de vastă şi oarecum „aridă" la prima vedere, cum este arta interpretării vocal - simfonice, ne-am adresat dumneavoastră, maestre Teodorian, şi pentru că sinteţi un interpret vocal cu experienţă, dar mai ales deoarece abordaţi cu aceeaşi dezinvoltură atit opera cit şi muzica de concert.*

— Interpretarea unui rol din repertoriul vocal - simfonic ridică probleme nenumărate, greu de rezolvat şi cu mult mai complexe decit in cazul operei, fără indoială mult mai apropiată mie. Şi cu toate acestea, cel puţin o dată pe lună mă aflu pe scena Ateneului Român sau pe cea a studioului de concerte al Radioteleviziunii, sau ştiu eu pe care scenă de concert a unei filarmonici din ţară unde cint in oratorii, cantate, misse.

— *Care e diferenţa dintre a cinta muzică vocal - simfonică şi operă ?*

— Genul vocal - simfonic cuprinde in sine un bagaj de particularităţi, puternic diferenţiate faţă de operă incepind, dacă vreţi, cu felul de a sta pe scenă in faţa publicului. In operă, jocul de scenă, exteriorizat prin plastica gestului liric, conlucrarea directă cu partenerii, vizual şi chiar tactil, posibilitatea de a „circula" pe scenă, fie şi in limitele reduse ale cadrului acţiunii, distanţa faţă de public dictată de fosa orchestrală, mă fac să mă simt mai in largul meu intr-un spaţiu care mi-a devenit cu timpul o a doua natură a existenţei. In schimb, intr-o simfonie, cantată sau oratoriu, mă văd deodată obligat să folosesc cu predilecţie o singură latură a meşteşugului interpretativ : culoarea vocală, mai bine zis, paleta de culori vocale, foarte arareori subliniate de jocul muşchilor feţei şi de expresia vizuală. Pe estrada de concert simfonic, mai totdeauna trebuie să-mi inchipui că de fapt publicul pricepe intenţiile mele numai din culorile pe care le confer cuvintului, intocmai ca la inregistrarea unui disc, atunci cind nimeni nu mă vede şi orice artificiu gestic ar fi inutil.

— *Ce se cere unui cintăreţ de muzică concertantă ?*

— ...Interiorizare şi sobrietate, stăpinire deplină a aparatului vocal, perfecta linişte interioară. Fiecare dintre ele e condiţie „sine qua non". Profesind genul vocal - simfonic cu respect şi pietate şi indeplinind condiţiile de mai sus poţi cu o experienţă adecvată să abordezi cu curaj orice partitură. Bine inţeles că, valenţele in plus, cistigate pe podiumul de concert ne ajută atunci cind trebuie să imbrăcăm haina unui personaj „liric". Fără să am cituşi de puţin pretenţia a mă folosi de acest prilej (interviul — n.n.) ca de o tribună de la inălţimea căreia să dau norme de interpretare, ţin să afirm cu toată credinţa că tot ce am spus pină acum reprezintă punctul de vedere al unui interpret „contemporan".

— *Ce inţelegeţi prin atributul de contemporan ?*

— Că trebuie să mă gindesc permanent atunci cind am ocazia de a interpreta oratorii scrise cu două - trei sute de ani in urmă, la marele public, pe care il „palpez" in timpul concertului şi, care public, constat mereu, doreşte in mod clar să-i explici subliniat la modul lui de inţelegere contemporană, cu mijloace cit mai adecvate, mai proprii sensibilităţii noastre. Ar fi multe de spus pe această temă...

— *Sint de părere că şi publicul poate constitui un catalizator al interpretării. Deci cum trebuie ascultată această muzică ?*

— M-am convins că ori de cite ori m-am complăcut in ipostaza de povestitor impersonal al unor sentimente universal umane am simţit fără să vreau o uşoară rezistenţă pasivă din partea publicului manifestată printr-o paradoxală expresie facială, senină, neatinsă nici o participare vizibilă la conflictul dramatic. Şi cu asta cred eu, am răspuns şi la intrebarea cum trebuie ascultată muzica vocal - simfonică.

Doina MOGA

Avizier

• „ACCELERATUL 402" a fost repus in circulaţie. Pe linia Bucureşti-Piteşti. E vorba de comedia scrisă de Stroe, Vasilache şi Cristodulo a cărei premieră a avut loc acum 30 de ani (cu Nora Piacentini, Birlic, Ionel Ţăranu, Virginica Popescu, dirijor Gh. Dendrino), şi care s-a reluat in 1946 la Atlantic, dată la care compozitorul Dendrino deţinea un... rol. Cea de a treia... premieră va avea loc in luna noiembrie la Piteşti, unde Stroe semnează pentru a treia oară regia spectacolului. Ne spune regizorul-autor : „O farsă cred că rămine tinără atit timp cit şi dragostea e tinără. Piesa aceasta pledează, in forma ei specifică pentru armonia şi trăinicia familiei". Iată „avizierul" piteştean : interpretează Ion Focşa, Adina Popescu, Lucia Boga, Const. Zărnescu, H. Cerchez, Vistrian Roman, J. Tutoveanu, Ileana Zărnescu, Miki Niculescu, C. Coriolan, C. Buciu. Muzica : Stroe şi Vasilache.

• LA TELEFON José Géal, directorul teatrului pentru copii din Bruxelles (regizor, autor — printre altele — al piesei „Plum-Plum" care se joacă la Bucureşti) : „Publicul belgian cunoaşte teatrul Ţăndărică de pe urma succeselor sale internaţionale. Acum l-a văzut, l-a aplaudat şi il aşteaptă să revină. Trecerea lui Ţăndărică ne-a lăsat un singur regret : acela că nu au incăput decit 800 de copii in sala noastră de spectacole..."

• ACTORII : regizori ! Incă un „caz". Locul acţiunii : Teatrul Naţional din Cluj. Octavian Cosmuţă a montat una din cele mai celebre mostre ale genului poliţist : „Capcană pentru unul singur", de Robert Thomas cu Dorina Stanca, Eugen Harizomenov, Ion Tudorică, Eugen Nagy, O. Lăbuţ, Valentino Dain, Rodica Daminescu. Regizorul-actor joacă rolul „comisarului de poliţie".

• V. NICOROVICI la Botoşani sau incă un prozator convertit la teatru. Regizorul C. Anatol repetă tripticul „Eterna iubire" cu Ana Vlădescu Aron, Adrian Vişan, Costin Măru, Sică Stănescu.

• COMEMORAREA lui Victor Ion Popa e consemnată bogat in teatrele provinciale (televiziunea va monta şi ea „Ciuta").

La Braşov, calendarul teatral consemnează „Tache, Ianke şi Cadir" in regia lui Ion Maximilian cu scenografia Cristinei Udrea. In distribuţie: I. Gridănuşu, Ştefan Alexandrescu, Paul Lavric, Angela Costache, Boris Gavlitchi, Constanţa Comănescu, Gabriel Săndulescu.

• A MURIT Ludovic Antal — actorul cu „voce de aur" — cunoscut mai ales ca recitator subtil şi patetic. Ultimul său rol remarcabil: in „Adela".

N. STROE văzut de M. OPROIU

Albumul iubitorilor de muzica uşoară

• ANUL 1970 s-a dovedit, ca şi precedentul, deosebit de „funest" pentru o serie de binecunoscute formaţii de muzică uşoară. Anul acesta a trebuit să ne luăm rămas bun de la celebrele „Spooky Tooth", „Nice", „Dave Clark Five", „Blind Faith" şi, deşi ne este greu să ne obişnuim cu gindul acesta, „Beatles". Este drept că noi nume sint proiectate pe firmamentul celebrităţii: „Mungo Jerry", „Hotlegs", „Bread", „Christie", „Fair Weather", „Arrival". Deşi legaţi prin contract pină in 1977, se pare că desfăşurarea Beatles-ilor este irevocabilă.

*• ŞLAGĂRUL ANULUI (şi, totodată,

PROIECTE ANIVERSARE

În cinstea celei de a 50-a aniversări a înființării Partidului Comunist Român, Studioul „Alexandru Sahia" pregătește o serie de filme care să aducă imagini din lupta partidului precum și din marile transformări prin care a trecut țara noastră în ultimul sfert de veac. Lung-metrajul **„Evocări"**, pe care-l realizează Virgil Calotescu, va fi o sinteză a luptei și activității P.C.R. de-a lungul a cinci decenii de existență. Vor fi folosite atît mărturii documentare cît și mărturiile participanților la o serie de evenimente.

„Luptători români în rezistența antifascistă din Europa" (regizor : Pavel Constantinescu) urmărește să prezinte eroismul luptătorilor români în cadrul Brigăzilor Internaționale din Spania, în rezistența armată a poporului francez, în cadrul detașamentelor de partizani din Iugoslavia, Polonia, Belgia, Cehoslovacia.

Un film ca **„Drumuri paralele pe același drum"** (regizor : Eugenia Gutu) așează față în față imagini din Floreasca de ieri și de azi, utilizînd bogatul material de arhivă existent. Din trilogia despre siderurgia românească, regizorul Alexandru Boiangiu va turna **„Hunedoara"**, un film despre combinatul siderurgic și oamenii săi, precum și **„Siderurgia la Galați"**, peliculă ce va prezenta cel mai tînăr centru siderurgic. Tot legat de industria românească în permanentă și rapidă dezvoltare va fi și filmul lui Eugen Popiță **„Anii electronici"**, ce are ca prim scop prezentarea uneia dintre actualele caracteristici ale dezvoltării industriei românești : introducerea tot mai accentuată a electronicii și automatizării și realizările obținute în acest domeniu. Oamenii care au ridicat industria țării sînt personalele filmului Feliciei Cernăianu, **„Eroii anonimi ai marilor șantiere"**. În anii de dezvoltare socialistă, harta țării s-a îmbinzit cu sute de noi construcții pentru economia noastră ; sute de santiere s-au deschis și au lăsat în urma lor hidrocentrale, poduri, uzine, linii de înaltă tensiune etc. Despre viața celor care le-au ridicat ne va vorbi filmul pornind de la materialul de arhivă filmat și urmărind cîțiva dintre veteranii construcțiilor, punînd în același timp accentul pe pasiunea pentru muncă devenită condiție de existență.

Mirel Ilieșu a realizat în decursul celor 20 de ani de activitate cinematografică peste 100 de filme documentare pe o arie socială foarte bogată. O reîntîlnire cu cîțiva dintre eroii săi, povestirea drumurilor parcurse de ei în aceste două decenii vor apărea în **„Vechii mei prieteni"**, constituind totodată o imagine de sinteză a marilor transformări pe care le-a trăit poporul nostru în anii socialismului.

Două portrete cinematografice turnează Octav Ioniță : **„Nunta de argint"** despre dr. Papahagi din comuna Domnești-Muscel, care de la absolvirea facultății, ca șef de promoție cu 25 de ani în urmă, muncește în acest sat, în urma sa rămînînd : un spital construit cu cele mai variate secții, mii de oameni salvați, o pepinieră de tineri medici etc. ; **„Oamenii acestui pămînt"**, un film despre C.A.P. Goicea Mare (județul Craiova) și președintele ei Dinișor Dumitru.

„Viitorul țării" se intitulează filmul lui Ion Moscu despre noua generație de tineri a țării, film ce încearcă să aducă o contribuție la definirea ei, la explicarea condițiilor care i-au determinat modul specific de a gîndi și acționa.

Încă trei proiecte sînt închinate aniversării partidului : **„Plastica militantă"** (regia : Erich Nussbaum), ce va desprinde din varietatea plasticii noastre preocuparea marilor artiști pentru reflectarea momentelor de seamă ale istoriei noastre ; **„Microscopul și viața"** (regia : Alexandru Sîrbu) ce va vorbi despre misterioasa și complicata structură celulară și despre contribuția adusă de biologia românească în studiul componentelor celulei ; o altă contribuție de seamă la știința mondială va fi surprinsă în imagini de filmul lui Zoltan Terner **„Școala românească de matematică"**, reliefînd importanta creștere cîndă a matematicii în contextul științelor direct legate de economia țării.

Florica ICHIM

CUNOSCUTA piesă „Peer Gynt" de Ibsen a fost adaptată pentru ecran. Primele secvențe au început să se turneze în Norvegia în regia lui Michael Elliott. Filmul care vca purta titlul „Fata de pe muntele verde" va fi interpretat de Faye Dunaway și Tom Courteany.

BRUNO VAILATI, care în acest an a cucerit premiul „David di Donatello" pentru lung metrajul său „Andrea Doria'74", pregătește două noi filme documentare. Unul „Aur roșu" va fi închinat pescuitorilor de corali și „Cei șase mari ai mării", un imn închinat oceanelor.

ELSA MARTINELLI continuă să alterneze activitatea de actriță cu aceea de cîntăreață. Zilele acestea a primit la Madrid, unde turnează filmul „Aurucaria", prima copie al celui de-al treilea disc intitulat „Mulțimea și eu".

LEOPOLD STOKOWSKI va dirija în noiembrie la London Simphony Orchestra alături de André Previn. Stokowski are 88 de ani.

Cu începere de luni 2 noiembrie, Teatrul Național „V. Alecsandri" din Iași va fi oaspetele spectatorilor bucureșteni. Cu acest prilej, vor fi prezentate următoarele spectacole: luni, „Tango la Nisa" în sala Teatrului „Bulandra", la ora 20, marți, **„Catiheții de la Humulești"**, în Sala Palatului la ora 15; **„Tango la Nisa"**, în sala Teatrului „Bulandra" ora 20; **„Noaptea Iguanei"** în Sala Teatrului Giulești, ora 20; miercuri, **„Catiheții de la Humulești"**, în Sala Palatului, la ora 9 ; **„Noaptea Iguanei"** în sala Teatrului Giulești, la ora 20; **„Tartuffe"** la Teatrul Național (sala Comedia) ora 20; joi, **„Catiheții de la Humulești"** în Sala Palatului, ora 15; **„Noaptea Iguanei"** în sala Teatrului Giulești, la ora 20; **„Tartuffe"** la Teatrul Național (sala Comedia), la ora 20; vineri **„Catiheții de la Humulești"** la Sala Palatului, la ora 9 și în sala Teatrului de Comedie, la ora 20.

În fotografie, o scenă din „Noaptea Iguanei".

ACTRIȚA ENGLEZĂ Ann Todd își va face reapariția într-un film intitulat „Păziți-vă de frații mei". În această comedie regizată de Robert Hartford Davis, partenerii săi sînt Susannah Leigh și Patrick Magee.

„CELE 24 DE ORE DE LA MANS" este titlul unui nou film al regizorului Lee H. Katzin. Elga Anderssen va juca rolul unei tinere văduve al cărei soț s-a accidentat mortal în această competiție automobilistică și care va fi ajutată să-și recapete echilibrul psihic. În principalul rol masculin : Steve Mac Queen.

DUBLURA SOPHIEI LOREN

Ați auzit de Silvana Maldi ? Desigur că nu. Dar știați că Sophia Loren are o dublură ? Ei bine, aceasta este Silvana Maldi.

Asistînd întîmplător, în urmă cu 15 ani, la turnarea primului film al renumitei actrițe, Silvana a fost remarcată de regizor, pe care l-a izbit extraordinara asemănare dintre cele două femei. Deși d-na Maldi este mai în vîrstă decît Sophia Loren, regizorului i-a venit ideea, de altfel nu nouă, ca actrița, care promitea încă de atunci a fi un talent, să aibă o dublură.

De atunci, Silvana Maldi este „umbra" care nu se desparte niciodată de „originalul" ei ; actrița și dublura ei au aceleași dimensiuni corporale, consultă același medic, merg la același croitor, locuiesc în același hotel, călătoresc cu același avion, folosesc același parfum.

Silvana Maldi duce o viață foarte deosebită de cea a starurilor. Unei dubluri nu i se solicită interviuri ; ea este foarte bine păzită, și nimeni nu trebuie să știe că, în anumite împrejurări, Silvana o înlocuiește cu succes pe actriță.

De-a lungul timpului, Silvanei i s-au oferit sute de roluri și ar fi putut să devină o adevărată stea. Ea însă refuză de fiecare dată, preferind să-și păstreze acest „rol".

Clepsidra

GRĂDINILE SEMIRAMIDEI

de Constantin VIȘAN

„Hercegovka". Cuvînt pe care niște visători au avut îndrăzneala să-l așeze pe piatră seacă de munții golași ai Mostarului. Mulți l-au întîmpinat cu zîmbete, cu glume usturătoare. Dar cei de la „Hercegovka" au strîns din dinți și au continuat să cerceteze piatra pe o față și pe alta chinuindu-se s-o facă să dea rod. Neîncrederea a început să se împrăștie. „Hercegovka" Mostar a devenit o firmă respectată, un impunător combinat de zootehnie, horticultură și viticultură ale cărui produse concurează cu succes pe piața iugoslavă și de cîțiva ani pe piața mondială. Am vizitat principalele sectoare ale complexului agro-alimentar de la Mostar. Am fost la Combinatul de industrializare a vinului, înzestrat cu instalații moderne, cu uriașe depozite din care se îmbuteliau fără încetare sorturi vestite.

Punctul forte al complexului de la Mostar îl constituie florile. Garoafe și margarete și dalii și hortensii. Mai bine de zece hectare de flori întîmpinîndu-ne pline de grație, indiferente la frigul de afară. Stăpîna lor, o ingineră aducînd mai degrabă cu o balerină, ne îndemna să intrăm cît mai repede pe ușa serei destinată garoafelor. Ne prezintă apoi margaretele, hortensiile, daliile, trandafirii... O adevărată Grădină a Semiramidei acoperită cu sticlă, străbătută de teri, fierbinți, mîngîiată în permanență de ochii grijuliu, codați, orientali ai inginerei. Semiramida de la Mostar vorbește cu entuziasm abia reținut despre drumul florilor sale în lume. Un drum încărcat de glorie. Abia își deschid ochii și bobocii de garoafe și de hortensii și de margarete călătoresc cu avionul spre marile capitale. Și pretutindeni sînt întîmpinate și plătite regește. Tezaur de dinari dar și uzină permanentă de frumos, iată ce sînt serele de la Mostar. Cei care le-au construit și le gospodăresc cu prîcepere nu se sfiesc să le comercializeze producția după legile frumosului, dar și după cele ale îndeletnicirii lui Mercur.

Osman Pirija, directorul Combinatului de la Mostar este un încercat specialist în organizarea modernă a producției agricole. Combinatul pe care-l conduce este o organizație complexă, avînd ambiția și mai ales reușind să se ocupe cu mult succes de întregul flux tehnologic privind zootehnia, agricultura, viticultura și horticultura, pe suprafețe care tind să înglobeze întreaga regiune Mostar. E vorba de un combinat complet: producție, transport, comercializarea produselor.

Osman Pirija a studiat știința modernă a organizării producției. Munca de conducător, el o îmbină cu cea de cercetător științific. Florile i-au sensibilizat imaginația, l-au transformat pînă și în scenarist. A făcut de curînd un film. Bineînțeles despre flori. Un film în culori. După evocarea unor tradiționale grădinițe de flori, îngrijite pașnic și la Mostar ca și în tîrgușoarele moldovenești de altă dată, aparatul de filmat urmărește mut, înghețat parcă de atîta austeritate, o aglomerație de blocuri moderne. Beton și sticlă și din nou beton și sticlă. Copaci uriași. Copaci de piatră. Copaci albi. Copaci cenușii. Copaci triști. Copaci fără nici o frunză. Totul monoton. Totul trist. Nici un fir de iarbă, nici o floare. Și peste acest peisaj modern, auster, genericul filmului : „EPOCA DE PIATRĂ". Tristețea este și mai coplesitoare acum. Căci ce altceva decît o epocă de piatră reprezintă civilizația geometrică a uriașelor îngrămădiri de beton care sînt metropolele moderne? Oameni din jungla de blocuri, oameni siliți să trăiască în aridul peisaj de piatră, n-au uitat însă florile. Nu și-au uitat copilăria trăită în mijlocul naturii, în casele cu grădinițe, cu muscate la fereastră. Oamenii nu pot trăi fără natură, fără flori. Cei de la Mostar au înțeles în esență acest adevăr. Și s-au gîndit să fructifice nevoia omului modern pentru flori, setea lui de natură. Din această înțelegere s-au născut serele și filmul despre care v-am relatat. Interlocutorii noștri de la Combinatul din Mostar mi s-au părut niște oameni cu multă sensibilitate iar cifrele pe care ni le-au înfățișat, ni-i prezentau și ca pe niște oameni cu bani.

Nu știu dacă serele de la Mostar sînt mai frumoase decît Grădinile suspendate ale Semiramidei. Rentabile însă sînt. Și amănuntul acesta nu mi se pare de neglijat.

DA ȘI DA, NU ȘI NU

URMARE DIN PAG. 1

de afirmația cuiva. Să zicem că, prin absurd, cineva susține o aberație în genul: Broasca face „miau".

Atunci omul meu dă din cap și aprobă.

— Fals! protestează altcineva. Broasca nu miaună ci latră.

Atunci omul meu mai dă o dată din cap aprobator.

— Cum se poate să bateți cîmpii?! intervine un al treilea și pune lucrurile la punct. Broaștele orăcăiesc !

Atunci omul meu dă iarăși din cap și aprobă a treia oară.

Într-un cuvînt aprobă orice, oriunde și oricînd. E cea mai comodă poziție. Îți îngăduie să dormi viața ca un șoarece de catifea.

Tipul opus e un combatant crîncen și neobosit. El contrazice pentru a nu fi de acord. El neagă orice evidență. Nu-l interesează adevărul, ci propriul său glas.

Să presupunem că s-ar afla în fața unui tablou reprezentînd o gutuie atîrnată de o creangă.

— E un borcan cu iaurt, va hotărî el.

— Cum așa? Observați forma...

— Exact. Borcan cu iaurt !

— Și culoarea galbenă...

— Care galbenă?! E alb

— Și creanga...

— Unde vezi dumneata creangă?! Nu cunoști jocul umbrelor.

Și tot așa înainte. Dacă tabloul ar înfățișa un borcan cu iaurt atunci dumnealui ar descoperi gutuia. Căci țelul său e să contrazică pe oricine, orice și oricînd. E mai original, atrage atenția, creează iluzia unei stranii superiorități.

Nu cumva și primul și cel de al doilea tip ne strîmbă uneori drumul drept, ne încurcă și ne tulbură? Eu cred că da. Sînt amîndoi, fiecare în felul lui, niște mîncători de timp și de nervi pe care îl înghit ca macaroanele.

Eugen FRUNZA

ȘAPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 1 NOIEMBRIE

PROGRAMUL 1. 8,45 Gimnastica de dimineață. 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10,00 Viața satului. 11,30 Amfiteatru muzical. Recitalul pianistului Vladimir Horowitz (Chopin, Scarlatti). 12,00 De strajă patriei. 12 30 Fotbal: Progresul — Petrolul. 14,15 Fotbal : Austria — Italia, în cadrul Campionatului European (repriza a II-a). 15,00 Emisiune în limba maghiară. 16,30 Studioul „N". 18,35 Rapsodia română. Vă prezentăm grupul folcloric „Alunelul" din Alexandria. 19,15 Medalion Mihail Sadoveanu. 19,30 Telejurnal. 20.00 Film artistic. Adevărul, numai adevărul. 21,35 România în 1 000 de imagini. Pescarii de la gurile Dunării. 21,55 Vedete ale muzicii ușoare. Gianni Morandi. 22.15 Telejurnal. 22,30 Duminică sportivă.

PROGRAMUL 2. 20.00 Lumea copiilor. 20,30 Fragmente din opera „Faust" de Gounod. 21,30 Buletin de știri. 21,40 Actualități literare. 22,10 Reluarea serialului de sîmbătă seara.

LUNI 2 NOIEMBRIE

18,00 Scena și ecranul. 18,30 Botejunea de pe Iza. 19,00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Agenda politică. 20,10 Teatru foileton. Războiul celor două roze (II). 21,00 Opereta în diapozitive. 21,40 Skopije. 22,00 Telejurnal. 22,10 Dinamica societății românești. Știința conducerii. 23,40 Telesport.

MARȚI 3 NOIEMBRIE

10,00-11,00 Teleșcoală. 16,00 Box : Semifinalele Campionatului național. Transmisiune de la sala Floreasca. 18,00 Ateneu. Emisiune de actualitate muzicală. 18,30 Micii meșteri mari. Emisiune pentru pionieri. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Seară de teatru. Tragedia optimistă de Vsevolod Vișnevski. 22,30 Telejurnal. 22,45 Muzicorama. Revista actualităților de muzică ușoară.

MIERCURI 4 NOIEMBRIE

12,00 Fotbal. Steaua — P.S.V. Eindhoven. (Transmisiune directă de la stadionul „23 August"); U.T.A. — Steaua Roșie Belgrad. (Transmisiune directă de la Arad); Dinamo București — F.C. Liverpool. (Înregistrare de la București). 18,00 — Universal șotron — enciclopedie pentru copii. 18,30 Cabinet economic TV. Investiții '71. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-cinemateca. Misterul camerei nr. 19. În rolurile principale: Dirk Bogarde și Jean Simmons. 21,30 Cadran internațional. 22,15 Gala marilor interpreți români. Petre Ștefănescu-Goangă. 22,45 Telejurnal.

JOI 5 NOIEMBRIE

PROGRAMUL 1. 16,00 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan — emisiune pentru conducătorii auto. 18,50 Mult e dulce și frumoasă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20.00 Film serial. Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 20,25 Box: Finalele Campionatului național. Transmisiune de la sala Floreasca. 21,20 Anchetă socială. „Candidați... de profesie". 22,05 Teleglob. Taşkent. 22.25 Poșta TV. 22,45 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,00 Concert simfonic. 20.50 Univers XX — emisiune de știință. Lumea roboților. 21,25 Buletin de știri. 21,35 Istoria filmului.

VINERI 6 NOIEMBRIE

17,00 Teleșcoală. 18,00 Căminul. 18,50 Revista economică TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 „Creanga de aur. Omagiu lui Mihail Sadoveanu. 20,15 Reflector. 20,30 Prin foc nu se trece. Film sovietic, în premieră pe țară. În rolurile principale: I. Ciurikova, M. Kononov, M. Bulgakova. 22,00 Mai aveți o întrebare ? Luna, Marte, Venus... ce știm astăzi despre ele ? 23,00 Telejurnal.

SIMBĂTĂ 7 NOIEMBRIE

PROGRAMUL 1. 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Teleenciclopedia. 20,50 Imagini din U.R.S.S. Uralul — hotar între două continente. 21,10 Film serial. Incoruptibilii. 22,00 Telejurnal. 22,15 Șapte note în cheia sol. Emisiune muzical-coregrafică. 23,05 Săptămîna sportivă.

PROGRAMUL 2. 20,00 Făurari de frumusețe. 20,30 Reflector. 20,45 Luceafărul. „Orga de mesteceni" de Ion Brad. 21,00 Buletin de știri. 21,05 Seara melomanului. 22,00 Reportaj TV. „Ce bine se petrece la Moși... la Moși...". 22.15 Film serial. Vidocq (IV). 22,40 Teatru scurt. Autostop de Iosif Naghiu.

Un spectacol pe săptămînă

„REBELUL" (Teatrul C. I. Nottara)

Închipuiți-vă : un profesor între două virste, tată de familie, îndrăgostit de o tînără de 18 ani cu morală dubioasă, al cărei frate, proaspăt ieșit dintr-o școală de corecție și aflat sub influența binefăcătoare a unei foarte serioase prietene a surorii sale, este îndrăgostit, la rîndul său (un fel de amor ciudat,), de fiica profesorului mai sus citat, care consimte la sentimentele lui (fiica, bineînțeles, dar, pînă la urmă, și profesorul) și care... Și mai există un iubit „de inimă" al fetei ușuratice, de care, spre disperarea acesteia, se află că s-a căsătorit cu alta și care... Să nu uităm în această relatare, făcută cam dintr-o răsuflare, că soția profesorului și mama fetei este pe jumătate oarbă, ceea ce nu are prea mare importanță în contextul piesei, dar contribuie la complicarea inutilă a acțiunii care, de fapt, nici nu prea există, totul topindu-se într-un morman de vorbe, ce se vor poetice, ce se vor frumoase, dar care nu spun mai nimic. Iar cînd pare că, în sfîrșit, ceva se va întîmpla, cade cortina și constatăm, surprinși, că spectacolul s-a terminat.

Am descris mai sus ceea ce, sub titlul „Rebelul" și sub semnătura talentatului și interesantului (judecînd după piesele anterioare) dramaturg Ion Omescu, a prezentat recent Teatrul „C. I. Nottara". Probabil că s-a intenționat dezbaterea unor probleme ale tineretului dar lipsa de veridicitate apare de la distanță, piesa fiind o confecționare după niște scheme valabile oricînd, acum ca și pe vremea „Îngerului albastru", dacă ar fi să ne referim la relația profesor în vîrstă—tînără de moravuri ușoare...

Colectivul teatrului s-a dăruit acestei piese cu mult suflet, realizînd o serie de apariții remarcabile (regia : autorul însuși). Emil Hossu, de pildă se dovedește din nou un tînăr interpret capabil să construiască momente de mare tensiune dramatică, care merită un text pe măsura posibilităților sale. Melania Cirje, această actriță atît de singulară în peisajul nostru teatral, prezență fermecătoare, inteligentă și sensibilă, se consumă de cîțiva ani în diverse banalități scenice, așteptînd, probabil, să îmbătrînească spre a căpăta un rol mai ca lumea. La fel, Const Brezeanu, unul din stîlpii de rezistență ai teatrului de pe Magheru, salvează, cu greu un text incert Aimeé Iacobescu, Cristina Tacoi, Eugenia Marian, Alexandru Repan, talent și muncă irosite de asemenea pentru foarte, foarte puțin.

SPECTATOR

Știința și viața

MESAGERI PĂMÎNTENI

SPRE... VENUS

de ing. D. ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

După cum era de așteptat responsabilii programului spațial sovietic nu au lăsat să le scape fereastra astronomică venusiană deschisă la sfîrșitul verii, și la 17 august au trimis în voiaj îndepărtat spre vecina noastră din spre Soare o stație automată din seria „Venus", avînd numărul de ordine 7.

Așadar, zboară acum spre planeta Venus un mesager automat al Pămîntului, cu misiunea de cercetare foarte clară : să iscodească mai îndeaproape sub vălul greu, opac, atmosfera venusiană.

Al patrulea pas

Cu „Venus"-7 ne aflăm de fapt la al patrulea pas în investigarea Luceafărului dimineții. Grație perfecționării rapide a tehnicii spațiale a fost posibilă lansarea încă din anul 1965 a unei perechi de stații automate destinate explorării planetei Venus. Evenimentul a avut loc în noiembrie, în perioada astronomică favorabilă pentru un asemenea zbor. De atunci sovieticii au folosit toate ferestrele deschise spre Venus, izbutind să scoată din enigmă unele fenomene și stări specifice acestei planete. (Ascunsă sub o draperie grea de nori, planeta cea mai apropiată de Pămînt a rămas total misterioasă pînă la epoca astronautică, la care ne referim aici).

Atunci, în noiembrie 1965, stațiile automate „Venus"-2 și „Venus"-3 au luat un start interplanetar excelent. Și sub același calificativ și-au parcurs împreună itinerar, răspunzînd prompt și corect la toate interogările din timpul ședințelor de legătură. Astfel că în preajma zilei de 1 mai 1966, cînd amîndouă au intrat în sfera de acțiune gravitațională a planetei de destinație, nu mai încăpea nici un dubiu asupra reușitei depline. Din păcate însă tocmai sedința decisivă a fost zădărnicită. În apropierea planetei, stațiile n-au mai răspuns chemării Pămîntului. Ele și-au continuat zborul într-o mută-nie absolută, executîndu-și totusi cu docilitate marșul programat : una din stații a trecut prin apropierea planetei (distanța minimă, 24 000 km), iar cealaltă s-a înscris pe o traiectorie de invazie în atmosfera venusiană.

Față de acest rezultat era de la sine înțeles că specialiștii vor face totul pentru ca în runda favorabilă următoare să reia investigația. (Să reținem că perioadele de lansări posibile spre Venus se succed la un interval de aproximativ 18 luni, putîndu-se stabili cu multă precizie ziua și ora startului celui mai economic ; bunăoară anul acesta au existat asemenea condiții la miezul nopții din 19 spre 20 august).

Într-adevăr, în iunie 1967 este trimisă pe acelasi itinerar stația „Venus"-4, realizată pe baza unui proiect îmbunătățit, cu un plus de echipamente de bord. De la 960 kg, cît aveau primele stații, masa noului aparat cosmic s-a ridicat la 1 106 kg — indicator important pentru evaluarea performanțelor rachetei purtătoare.

La 18 octombrie stația a largat în atmosfera planetei un conteiner sferic cu aparataj științific pe care-l avea atașat la una din extremități (ceva mai mult de o treime din masa totală a statiei „Venus" revine acestui conteiner de sondaj, denumit „Venera"). Conteinerul a pătruns ca un bolid în baia tot mai densă de gaz atmosferic și treptat și-a redus viteza pînă la valori care au permis acționarea unei parașute de frînare. Acum a început și sondajul mediului traversat. Au fost conectate pe rînd, în două reprize, mai multe instrumente, iar datele s-au transmis printr-un radioemițător alimentat de la o sursă chimică de curent. Potrivit unor determinări ulterioare, primele măsurători s-au efectuat la înălțimea de 43 km, deci în cuprinsul stratosferei venusiene. Atunci au pornit spre Pămînt cele dintîi semnale radio purtătoare de informații : presiunea 550 mm coloană de mercur (deci aproape o atmosferă !) ; iar temperatura 25 grade Celsius ! Sonda se scufunda astfel într-un ocean gazos potrivnic. Aveau s-o arate și măsurătorile următoare : după o coborîre de numai 6 km, deci la înălțimea de 37 km, atît presiunea cît și temperatura înregistrau valori surmosfere și respectiv 280 grade prinzător de ridicate : 15 at-Celsius !

Explorarea a continuat, obținîndu-se informații timp de aproapt 96 minute. Apoi emisia s-a întrerup brusc din cauza epuizării sursei de alimentare cu curent electric.

Fusese oare atins în acel moment fundul oceanului atmosferic ? O analiză riguroasă a traiectoriei a condus la concluzia că emisia s-a întrerupt cînd sonda se afla la 6 072 km depărtare de centrul planetei, Deci, dacă raza globului solid venusian ar avea această mărime, ar însemna că ultimele semnale au provenit de fapt din sol, din stratul atmosferic care spală scoarța planetei. Or, măsurători prin radiolocație efectuate în mod sistematic în ultimii ani au permis să se stabilească cu suficientă precizie valoarea căutată. Aceasta a fost fixată la 6 054 km — de unde, deducția că sonda și-a încetat existența activă cînd îi mai rămăseseră de parcurs 18 km pînă la atingerea solului.

Oricum, „Venus"-4 a constituit pe lîngă un frumos succes al științei contemporane, o mare promisiune în cunoastere.

Cu acest sentiment de încredere în posibilitatea pătrunderii enigmelor planetei învecinate s-a reluat tirul în sezonul favorabil imediat următor. Aceasta s-a petrecut în ianuarie anul trecut, cînd, la un interval de cinci zile spre aceeași stea a dimineții au fost lansate alte două stații interplanetare, „Venus"-5 și „Venus"-6. După un parcurs de 126 și respectiv 130 zile stațiile au ajuns cu bine la destinație, totul desfășurîndu-se după scenariul de acum cunoscut. Cu un decalaj de numai o zi, ele au pătruns lin în atmosfera venusiană, pe itinerare destul de apropiate, situate la numai 300 km unul de celălalt. De astă dată conteinerele avînd parașutele redimensionate, coborîrea a fost ceva mai rapidă (durata emisiei a fost de numai 53 minute), întreruperea legăturii survenind cînd fusese atinsă, în coborîre, altitudinea de 14 km.

Înțelegem de aici că „Venus"-7 are de dezvoltat o cercetare dusă pînă la această cotă. Este al patrulea pas important spre Venus, și după toate indiciile deschiderea lui va fi oricum mai cuprinzătoare decît a pașilor făcuti anterior.

Cîteva explicații

O asemenea acțiune de anvergură ca abordarea planetei Venus este însoțită, firesc, de mari complicații și necesită o pregătire minuțioasă matematică și tehnică. De aceea pot fi utile cîteva explicații în această problemă.

După cum se știe, planeta Venus se mișcă în jurul Soarelui într-un plan ușor înclinat față de planul de mișcare al planetei noastre ; între cele două planuri este un unghi de 3 grade și 24 minute. O reprezentare simplă poate ajuta înțelegerea situației. Să ne închipuim Soarele, Venus și Terra ca trei mingi plutind într-un vas cu apă, Soarele la centru, Venus la oarecare depărtare, iar Pămîntul și mai departe, spre marginea vasului. Să considerăm apoi că planetele încep să se rotească în jurul Soarelui. Așa cum au loc aceste mișcări în realitate, Pămîntul dă ocol Soarelui înaintînd continuu în planul luciului apei, pe cînd Venus descrie un plan înclinat, iese la un moment dat din apă și urcă, ridicîndu-se pînă la 5 milioane km în afara suprafeței apei (în astronomie acest plan de referință, în care se rotesc planetele, se numește ecliptică), după care coboară, atinge din nou apa și se afundă, îndepărtîndu-se și acum pe o „adîncime" tot de 5 milioane km, pentru ca să încheie ciclul (perioada de revoluție) prin ieșirea la nivelul apei etc.

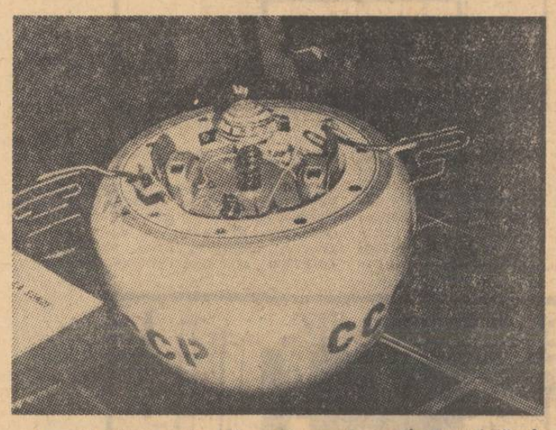

Această sferă este „Venera", sonda spațială purtată de stațiile „Venus". Are greutatea de circa 400 kg și diametrul de aproximativ 1 metru. Corpul său este calculat să reziste la suprasolicitări mecanice și termice. De pildă, la pătrunderea în atmosferă suprasarcina maximală ce o suportă poate atinge valoarea de 300 g (g fiind accelerația gravitațională), iar în mediul pe care va trebui să-l străbată lin, susținută de parașuta proprie sonda va fi solicitată la presiuni și temperaturi tot mai mari pe măsura apropierii de sol. Aici, potrivit modelului atmosferic realizat pe baza datelor transmise de „Venera"-4, 5 și 6, presiunea este de circa 75 atmosfere ca în adîncul oceanului —, iar temperatura aerului poate depăși 400 grade Celsius!

Ei bine, cel puțin deocamdată, este imposibilă trimiterea unei sonde la „rendez-vous" cu Venus cînd aceasta din urmă se află deasupra sau sub ecliptică, pentru simplul motiv că operația ar necesita torsiuni ale traiectoriei de-a dreptul ruinătoare sub raport energetic. De aceea întîlnirile se programează la unul din „noduri" — cum se numesc punctele de intrare, respectiv de ieșire a planetei din planul mișcării circumsolare a planetelor. Anul acesta, de pildă, la 28 noiembrie Venus va trece prin nodul său ascendent, deci va ieși deasupra „luciului apei", apoi timp de 56 de zile se va tot îndepărta de ecliptică, pentru ca la capătul acestui interval să se afle la cota maximală deasupra acestui plan. Întîlnirea stației cu planeta fiind prevăzută pentru mijlocul lui decembrie, înseamnă că practic se asigură un voiaj destul de economic și din acest punct de vedere.

În fine se cuvine o explicație și privitor la faptul că de fiecare dată descinderea în atmosfera venusiană se face pe emisfera de noapte a planetei, pe acea față a planetei care e îndreptată atunci spre Pămînt. (Durata unei zile pe Venus echivalează cu aproximativ 117 zile terestre). Se procedează așa pentru ca semnalele radioelectrice să traverseze atmosfera direct, pe drumul cel mai scurt și să poată scăpa astfel în spațiu, spre Pămînt. Or, numai în acest caz, cînd Terra se află la zenitul locului considerat de pe Venus, este satisfăcută această condiție. Iar traiectoria stației se alege de fiecare dată în așa fel, ca în momentul sondajului în atmosferă, la sosirea la destinație, aparatul de explorare să se afle la meridianul marii stații de urmărire din Crimeia.

★

La 10 noiembrie planeta Venus se va alinia cu Pămîntul și Soarele, producîndu-se ceea ce astronomii numesc „conjuncție". Pînă atunci o putem contempla în fiecare seară, în splendoarea strălucirii sale. După aceea vom aștepta sorocul întîlnirii cu mesagerul nostru pămîntean — nou prilej de pătrundere a spiritului iscoditor uman în tainica lume din vecinătatea Soarelui.

● FAMILIE ● LOCUINȚĂ ● MEDIC ● MODĂ ● GOSPODĂRIE ● COSMETICĂ ● CULINARE ● GRĂDINĂRIE ●

ARANJAREA LOCUINȚEI

Barometrul nostru epistolar ne referim la scrisorile primite la redacție) ne indică, printre altele, și un interes deosebit pentru alegerea mobilierului destinat camerelor unui nou apartament dintr-un bloc modern, pentru decorarea lor cu gust. Am ales una dintre aceste scrisori în care o cititoare ne mărturisește că ar dori să găsească o formulă ingenioasă pentru aranjarea unui apartament format din vestibul, cameră de zi, dormitor, baie și bucătărie (desen nr. 1) *Cititoarea noastră are grijă să ne lase să înțelegem și ce crede despre o „formulă ingenioasă". Este vorba, deslușim noi, de respectarea citorva caracteristici. Soluțiile pe care le vom da, vor trebui să fie foarte moderne, elegante, practice și puțin costisitoare.*

Înainte de a începe explicațiile de rigoare pe schița unei camere de zi văzută de

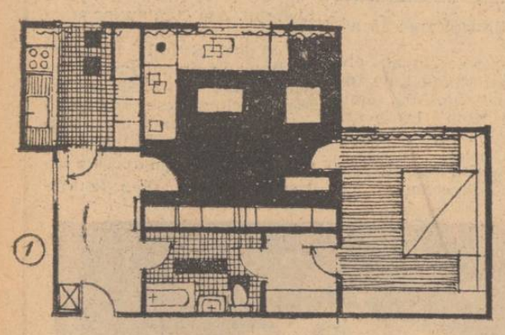

sus de la plafon în jos, în adîncime, (desenul nr .2) *să stăm puțin de vorbă despre citeva caracteristici de la care să porniți. Țineți seama deci, în primul rînd de funcțiunile multiple pe care trebuie să le îndeplinească o cameră de zi : colț de odihnă și lectură, colț de lucru și chiar odaie de dormit noaptea pentru unul din membrii familiei sau un eventual musafir. Țineți seama, în continuare, de necesitatea ca satisfacerea tuturor acestor funcțiuni să nu impieteze asupra spațiului, dînd o impresie de înghesuială, de depozit de mobilă. Într-o cameră de dimensiunile obișnuite într-un apartament de genul celui în care locuiește cititoarea noastră, pe bulevardul Ion Șulea, este de preferat să aveți centrul cît mai degajat de mobilă. Camera va cîștiga în distincție, iar spațiul va permite și o circulație fără neplăcerea provocată de mobila care-ți stă în cale, de care te poți ciocni la tot pasul.*

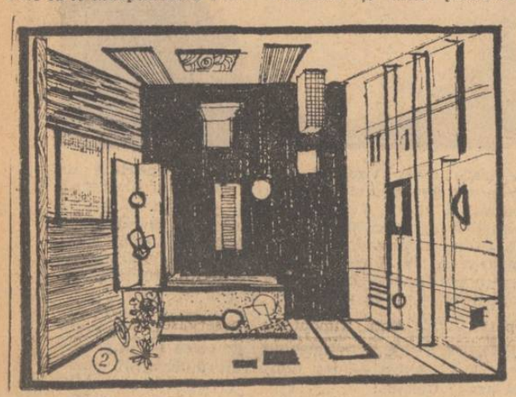

În sfîrșit, nu treceți cu indiferență peste c a p i t o l u l obiecte decorative. Nu orice obiect de acest fel : lampă, vas, etajeră, oglindă, tablou se vor potrivi la ambianța creată.

Priviți, așadar, desenul nr. 2. Recomandările noastre se opresc la crearea unui colț de odihnă din două divane de cîte o persoană, divane cărora le atașați cîte un spătar sau pe care le combinați pur și simplu cu cîte un briu lat din lemn pe perete (furniruit găsește geamul. Vă sfătuim să încercați să îmbrăcați în întregime acest perete în draperii de culoare bine armonizată cu îmbrăcămintea divanelor și cu covorul. Seara, veți acoperi cu ele și perdeaua albă, fină de la fereastră. În fața colțarului realizat, mai are loc, dacă vreți, o măsuță dreptunghiulară și un mic taburet îmbrăcat în aceiași stofă cu a canapelelor.

Pe lățimea și lungimea peretelui opus celui în care se găsesc fereastra și draperiile, amenajați o bibliotecă din lemn vopsit în alb, lemn ars sau lemn furniruit. Pentru primele două sugestii există posibilitatea de a avea o originală bibliotecă din planșete de desen, dispuse în așa fel încît să creeze spațiu pentru cărți, pentru aparatul de radio, televizor, pentru bar, bibelouri, și chiar pentru o tăblie rabatabilă care să țină loc de birou (desenul nr. 3), *cu dimensiunile date în centimetri.*

Între cele două uși — cea care duce la balcon și cea spre dormitor ale peretelui din fața ușii de intrare în cameră, prindeți un tablou mai mare (de preferință o gravură în tuș, pictură pe sticlă) sau o oglindă dreptunghiulară, cu o aplică în perete, iar în fața tabloului, un fotoliu mic.

În spațiul rămas între bibliotecă și ușa ce duce în dormitor, mai poate fi plasată un gen de laviță joasă din lemn, (în care veți păstra așternutul sau haine de iarnă) împodobită cu perne divers colorate și eventual, un taburet sau pur și simplu o laviță improvizată din mai multe fîșii groase de buret plastic așezate una peste alta și îmbrăcate în stofă de mobilă, creton etc.

Camera își capătă personalitate, devine intimă, caldă, primitoare prin distribuția mobilierului în spațiu dar și prin culorile folosite. O bibliotecă albă se va potrivi foarte bine cu draperii roșii și îmbrăcămintea mobilei în carouri alb cu negru sau dungi alb cu negru. Lemnăria divanelor, a taburetului, fotoliului sau laviței va trebui să fie tot albă sau de lemn ars. Negru, alb, roșu creiază o armonie coloristică de bun gust și eleganță. Mai ales, dacă aveți grijă să urmăriți perpetuarea ei și în amănunte : vase, tablouri, bibelouri. În biblioteca albă va fi neapărat nevoie de un vas negru sau de o lampă cu abajur roșu. Dacă aveți un șeșnic din fier forjat, adăugați o luminare albă sau roșie și împodobiți cu el măsuța din fața divanelor pe care vă sfătuim s-o faceți din patru picioare de lemn ars sau fier forjat pe care se așează un cristal.

Bineînțeles, puteți așeza în acest colț și două canapele extensibile pe care le aveți deja. Între ele, plasați o măsuță pătrată, joasă care să aibă însă, și un loc pentru o carte, ziare, reviste.

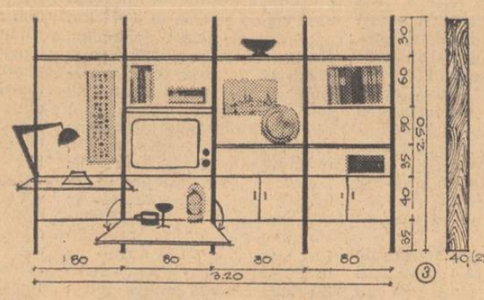

După cum observați, unul din divane este așezat cu spatele la peretele pe care se găsește fereastra. În speranța că cititoarea care ne-a scris, precum și alte cititoare vor folosi sugestiile date, așteptăm alte scrisori cărora le vom răspunde cu plăcere și cu cît mai multă promptitudine.

CURIER saptaminal

OAMENI FĂRĂ SUFLET?

de Mihai STOIAN

Scrisoarea la care vreau să mă refer în curierul de față m-a obligat, poate mai mult decît oricare alta, să stau pe gînduri dacă s-o public sau nu. Dilema izvora din faptul că, așa cum mi s-a mai întîmplat în nenumărate rînduri, corespondenta mă ruga să nu i se destăinuie numele. Pe de altă parte, fără nume, scrisoarea — așa mi s-a părut inițial — își pierdea adresa, căci cei în cauză, chiar dacă s-ar fi recunoscut, ar fi tăcut mîlc, iar omul care cere sprijin n-ar fi avut de la cine-l primi. Apoi însă mi-am dat seama că mai există o soluție : public scrisoarea fără a dezvălui numele autoarei, cu dublu efect — adică, pe de-o parte, îi fac pe cei care acționează în general negativ, contrar spiritului firesc, de omenie, să ia aminte la felul în care acționează, și pe de altă parte trimit celor în cauză textul curierului tipărit, făcîndu-i să înțeleagă exact despre cine este vorba și totodată faptul că ei sînt adînc implicați în rezolvarea acestui caz dureros, iar dacă voi primi multe scrisori împărtășind punctul nostru de vedere, le voi expedia de asemenea celor în cauză.

Dar să lăsăm cuvîntul corespondentei : *„Îmi vine destul de greu să scriu aceste rînduri, dar cum este vorba despre liniștea mea sufletească, scriu. Scriu pentru a mă liniști. Scriu gîndindu-mă că-mi veți răspunde.*

Lucrez într-o..... a orașului..... (rog să fiu iertat, dar sînt moralmente obligat să evit orice punct de reper precis — n.n.) *mai precis pe șantierul acestui oraș, am o vechime de zece ani în locul meu de muncă. Exact pe 12 octombrie 1970 se împlinește un an de cînd am fost internată în spital, unde am suportat o intervenție chirurgicală, soldată cu descoperirea unei boli groaznice, a unei boli ce nu iartă pe nimeni* (fără a pretinde că mă pricep și la asta, țin să atrag atenția corespondentei mele că, pe glob, conform statisticilor medicale actuale, vechea prejudecată potrivit căreia cancerul este *categoric* incurabil, a trebuit să cedeze locul unei concepții mai eficiente : în foarte multe cazuri și în anumite condiții — depistare la timp, tratament multiplu, chirurgical, medicamentos, etc. — șansele de vindecare și supraviețuire sînt reale — n.n.). *Veți spune că bolnavului nu i se spune niciodată acest lucru, da, poate aveți dreptate, însă întîmplarea a făcut să-l aflu, datorită neîndemînării unui medic tînăr care, probabil, nu și-a dat seama ce urmări va avea asupra mea această știre, la o consultație de ora 8, dumnealui a venit la medicii care erau la patul meu și le-a spus, față de mine : „Ați văzut fișa bolnavei, trebuie dusă din nou la masă, analizele au ieșit..." De atunci ȘTIU. Și au mai fost și multe altele care m-au făcut să-mi dau seama ce este cu mine și ce va urma.*

Dar nu despre asta vreau să vă scriu, ci despre cu totul altceva. De atunci nu mai am liniște, de atunci, pentru mine, zilele au devenit calvar, îmi este sufletul mereu chinuit. Am niște stări groaznice. Mă trezesc noapte de noapte și-mi iau ceva sumar pe mine și plec, plec de nebună, pe stradă, pe cîmp, oriunde, am impresia că voi muri chiar atunci și fug, fug de moartea ce mă mină din urmă. Este groaznic, auziți, este cumplit să te știi condamnat la moarte, fără să fi săvîrșit vreun rău cuiva. Nu, poate nu mă veți înțelege, dar de atunci sînt aproape o stafie, mai moartă decît morții adevărați.

Soțul meu mă ajută cum crede că este bine însă toate cîte le face nu pot decît să-mi reamintească crudul adevăr că toate cîte le face se datoresc faptului că nu mai sînt un om ca toți oamenii, că eu voi mai trăi, poate, un an sau doi. Și la toate aceste stări insuportabile, pe care mi le-a dat aflarea bolii ce-o port în mine, vine și groaznicul neajuns că cei de care depinde locul meu de muncă spun că-l vor desființa (eu sînt convinsă însă că numai boala mea este de vină) și, odată cu asta voi primi preaviz (în conformitate cu legile statului nostru, nu este permisă scoaterea din muncă, în acest mod, a unui salariat bolnav — n.n.). *Săptămînal vine la mine tovarășul.....* (ah ! de ce nu-i pot da numele — n.n.) *și mă întreabă : „Ei, nu ți-ai găsit serviciu în altă parte, că noi îți dăm preaviz. Ce faci, cînd pleci de la noi, că noi nu avem nevoie de oameni bolnavi, nouă ne trebuie oameni sănătoși, care pot munci"* (să fie clar : corespondenta nu deține un post în care-ar fi necesar vreun efort fizic — n.n.). *Și așa mereu. În septembrie mi-a zis că, pe 1 octombrie, se termină totul și, exact pe 1 octombrie, a venit și, după ce-a făcut treaba ce-o avea de făcut la noi, mi-a zis că-mi mai dă termen o lună de zile, dar după aceea mă privește, dumnealui închide magazinul și cu fac ce știu.*

Tortură, tortură de peste tot, tortură care greu poate fi îndurată de un om. Am scris o scrisoare tovarășului director (direcția e într-un alt oraș — n.n.), *cu rugămintea să nu mi se grăbească, prin măsurile luate, agonia pe care-o trăiesc, cerîndu-i să fiu lăsată în pace măcar pînă la 1 ianuarie, cînd voi obține poate un transfer... i-am mai explicat tovarășului director că am nevoie să muncesc, pentru toate zilele mele, cîte le mai am de trăit, așa cum un om are nevoie de aer, am nevoie pentru starea mea de spirit, pentru momente de uitare, pentru a fi și eu în rîndul oamenilor normali... Dac-aș fi avut un copil, m-aș fi dedicat creșterii lui și, probabil, aș fi trecut mult mai ușor peste acest fapt, dar nu am copii, din cauză că am cancer. Nu, amîndouă nu se împacă.*

Acum vin și vă întreb pe dumneavoastră : ce poate face o femeie aflată în pragul a 30 de ani, cînd primește astfel de lovituri de peste tot, din tot ceea ce se cheamă viață ? Cu cine să mă lupt mai întîi, cui să-i destăinuiesc întreaga durere care mă frămîntă minut cu minut ? Ce să fac în situația în care mă aflu, să primesc să mor mai repede decît știu că voi muri, să mă lupt cu acest domn... *care pare să fie convins că poate face ce vrea ?"...*

Evident, omul de care vorbiți *nu poate face ce vrea*, există legi scrise și nescrise, de omenie, care sînt, integral, de partea dumneavoastră, ca și noi de altfel. Lipsa de simțire, grosolănia sufletească a unora nu trebuie să vă dezarmeze, le vedeți astăzi mai ingrosate deoarece, din pricina bolii (și mai degrabă a schimbărilor *psihice* produse) aveți o altă optică. Vă înțeleg, credeți-mă, total !... Deși s-ar putea să fiu deplasat, neconvingător, mi-aș îngădui să vă dau un sfat într-o problemă pe care, de fapt, nici n-ați ridicat-o: *propriul dv. moral.* Reiese, prea brutal, din rîndurile scrise, că parcurgeți un segment de timp insuportabil, că gîndurile negre v-au copleșit de tot. Or, așa cum am încercat să vă spun de la bun început, într-o paranteză, situația nu stă chiar așa cum o bănuiți dvs, în lipsa unor surse de informație de înaltă specialitate, cum au de pildă medicii oncologi, nu ? Și-atunci, dacă tot este vorba de LUPTA, curajul și nu desnădejdea e arma potrivită. În tipul de cancer de care ați fost operată avem în țară specialiști de renume mondial (și l-aș cita doar pe prof. Chiricuță din Cluj). Dac-ați dori să-l vizitați, noi v-am putea sprijini dorința. Cît privește problema rămînerii dvs. la locul de muncă (așa cum legea o cere, și nu numai dvs !) sîntem încredințați că lucrurile vor evolua bine (vom expedia, pe adresa tovarășului director, textul acesta tipărit și detaliile de nume și de loc pe care, ca urmare a cererii dvs, le-am ocolit în coloanele noastre). Aștept, cît mai curînd, un semn de VIAȚA !

N.R. În numărul viitor vom publica și răspunsul jurisconsultului nostru referitor la prevederile legale în cazul relatat mai sus.

UTIL ȘI PRACTIC

● Cîteva sfaturi cosmetice pentru toamnă

Pe bună dreptate se pune întrebarea cum să evităm în această perioadă crăparea buzelor, descuamarea feței, crăparea și asprirea mîinilor, călciielor etc, provocate de umezeală, vînt și frig.

— Pe BUZE vom trece o bucățică de butir cacao, dimineața și seara, mai ales dacă nu obișnuim să ne fardăm. Persoanele care se fardează vor alege un ruj mai gras. În felul acesta vom reuși să întreținem suplețea mucoasei. Putem folosi un ruj transparent sau vom unge buzele cu o cremă grasă obișnuită sau pur și simplu cu vaselină pură.

CHEILIȚA, inflamația buzelor survenită în general, din cauza colorantului din ruj, sau datorită altor substanțe chimice care intră în compoziția pastelor de dinți ori a apelor de gură o vom trata renunțînd la produsele respective.

Intemperiile pun la grea încercare pielea OBRAZULUI. De aceea se recomandă ungerea lui cu o cremă grasă care să formeze un strat protector împotriva acestor agenți naturali. Peste acest strat se poate aplica, după dorință, un nor de pudră. În felul acesta se va înlătura surpriza unei descuamări.

MÎINILE vor fi unse cu soluție de glicerină sau cu creme speciale pentru mîini. După fiecare spălat, dacă pielea este prea aspră, o vom masa cu Vitamina A uleioasă. Atenție la folosirea detergenților care usucă și degresează pielea. Obișnuiți-vă să faceți menajul cu mănuși speciale. Oricum, după fiecare efort este bine să folosiți o cremă hrănitoare.

Dacă pielea CORPULUI este uscată, o puteți masa după fiecare baie cu un ulei vitaminat. Pe locurile care prezintă pielea crăpată, ca spre exemplu la călcîi, frecați cu piatra ponce, ungeți cu o cremă grasă și aplicați un pansament sau pur și simplu îmbrăcați o șosetă.

Ludmila COSMOVICI

● La volan

O idee practică de gluga pe care o puteți ușor realiza dintr-un pătrat de voal.

Este deajuns să decupați la una din margini o deschizătură corespunzînd dimensiunilor feții dv. și pe care s-o tiviți rulînd ușor marginile. Ansamblul încadrează fața și se leagă de ceafă.

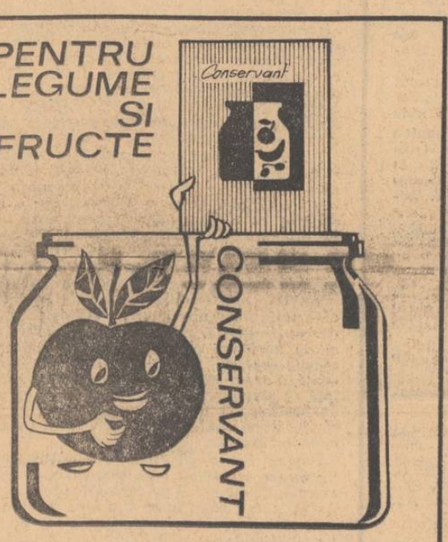

RECOM

ÎN AJUTORUL GOSPODINELOR — CONSERVANTUL PENTRU LEGUME

Conservele de legume, fructele, dulcețurile și compoturile își păstrează calitățile nutritive, gustul, aroma și aspectul cu ajutorul conservantului.

Plicul de 10 gr. — 2,30 lei.

(5511)

Pe teme culinare

TREI REȚETE DIN 1001

Cunoașteți probabil diverse moduri de preparare a macaroanelor, spaghetelor, tăițeilor și a altor paste făinoase. Vă gîndiți probabil la bine-știutele macaroane cu brînză, la budinca de macaroane, la rețeta ardelenească cu tăiței cu varză etc.

Dacă vreți totuși să evitați poteca bătătorită a unor feluri care nu mai constituie de mult o surpriză pentru ai casei, încercați să vă inspirați și din rețetele pe care vi le oferim, rețete foarte apreciate în Italia, țară în care după cum știm cu toții pastele făinoase se bucură de mare trecere și unde ele se prepară în 1001 feluri.

Tăitei cu sos alb

250 g tăiței, 250 g cașcaval ras, 250 g ciuperci, 100 g unt, ¼ l sos alb, 4 ouă fierte tari, două felii de șuncă.

Fierbeți pastele cu apă clocotită cu sare. Scurgeți-le. Încorporați sosul alb și cașcavalul ras. Ungeți bine cu unt o formă rotundă cu gol la mijloc. Turnați preparatul înăuntru. Fierbeți 30 de minute în bain-marie. Răsturnați pe un platou. Umpleți golul cu ciuperci înăbușite în unt. Decorați cu rondele de ou. Presărați cu șuncă tocata.

Spaghete ca la Neapole

500 g spaghete, 500 g roșii, o lingură cu pastă de roșii, 100 g unt, o țelină, o ceapă, un căței de usturoi, o lingură de zahăr, sare, cașcaval ras.

Puneți într-un vas untul și legumele fin tăiate. Înăbușiți-le și încorporați pasta de bulion subțiată cu puțină apă caldă. Lăsați să fiarbă pe foc iute circa 5 minute. Adăugați roșiile proaspete, tăiate în sferturi și cojite în prealabil. Sărați, piperați, puneți zahărul. Lăsați să fiarbă pe foc mic cam o oră. Înainte de a lua de pe foc încorporați usturoiul tocat. Fierbeți între timp spaghetele în apă clocotită cu sare. Cînd sînt gata, scurgeți-le, așezați-le pe un platou, turnați sosul deasupra și presărați-le cu cașcaval ras.

Ravioli

500 g făină, 3 ouă, 20 g untdelemn, 1 dl apă 10 g sare.

Faceți o adîncitură în mijlocul făinii pusă pe planșetă. Puneți înăuntru restul ingredientelor. Frămîntați totul pînă ce aluatul devine omogen și lucios. Lăsați să se odihnească 3—4 ore. Între timp preparați următoarea umplutură : **100 g carne de vită, 100 g carne de porc, 100 g șuncă tăiate în cuburi mici, 100 g ciuperci, două ouă, sare, piper, puțin unt.**

Tocați carnea, amestecați-o cu gălbenușurile, șunca, ciupercile tăiate în lamele și înăbușite în unt. Sărați, piperați. Întindeți din aluatul pregătit o foaie nu prea groasă. Decupați cu un pahar de vin (4 cm diametru), discuri în mijlocul cărora veți așeza grămăjoare de umplutură. Îndoiți discurile în două, lipiți marginile între degete. Fierbeți-le în apă clocotită cu sare circa 10 minute. Scurgeți-le, așezați-le pe un platou și serviți-le cu un sos picant de roșii preparat ca în rețeta anterioară.

Olimpia ȘTEFANESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CUM SE CURĂȚĂ BLANA ALBĂ DE OAIE

Cititoarea revistei noastre **ELENA DAMIAN,** din orașul **Tg. Frumos, jud. Iași,** sfătuiește pe **SILVIA P. din Rm. Sărat** să curețe blana albă de oaie (sau alte culori), fără a-i strica buclele, după următoarea metodă folosită personal, cu bune rezultate :

Se pune într-un vas circa ¾ l neofalină și se amestecă cu făină de porumb, pînă se obține o cocă, ceva mai groasă ca pentru preparatul clătitelor. Cu această pastă se unge blana și se freacă foarte repede. Această operație se repetă de mai multe ori, pînă ce blana ajunge la culoarea ei inițială. Trebuie avut grijă ca această operație să se facă afară, iar la cei ce locuiesc în blocuri, pe balcon, ferindu-se de foc, sau căldură mare. În final blana se scutură bine sau se bate cu un bețișor. Acest procedeu îl practic de mult timp și-l recomand tuturor cititorilor revistei „Magazin", dînd bune rezultate.

SCHIMBAREA NUMELUI DE FAMILIE

NICU MARIN din municipiul Iași dorește să afle cum poate obține schimbarea numelui de familie.

În conformitate cu dispozițiile legale în vigoare — vă răspunde consultantul nostru juridic — numele de familie se poate schimba pe cale administrativă. Pentru aceasta, persoana interesată se adresează cu cerere la comitetul executiv al consiliului popular al comunei, orașului sau municipiului (în București cererea se depune la comitetul executiv al consiliului popular al sectorului) unde domiciliază. Cererea de schimbare a numelui trebuie să fie motivată și însoțită de o serie de acte, cum sînt : copii certificate ori legalizate de pe certificatele de stare civilă ale celui care solicită schimbarea numelui, un exemplar al Buletinului oficial al Republicii Socialiste România, în care a fost publicată cererea de schimbare a numelui, actul de consimțămînt dat în formă autentică al celuilalt soț, dacă se cere schimbarea numelui de familie al unui minor ; orice alte acte necesare pentru motivarea cererii. Cererea și actele respective se trimit de comitetul executiv al consiliului popular la Inspectoratul general al miliției, care este competent s-o admită sau s-o respingă. (A se vedea decretul 975/1968).

PRITOCUL VINULUI NOU

Ing. **ȘTEFAN BĂLĂNESCU,** profesor la **Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman,** răspunde cititorului **MARIN SĂVOIU** din **București, str. Constructorilor 29,** care dorește să afle cum trebuie făcut corect pritocul vinului nou.

Este știut că vinul nou, la sfîrșitul fermentației este tulbure, conținînd impurități. Acestea se depun la fundul vasului formînd „drojdia" Vinul trebuie tras de pe drojdie, deoarece altfel capătă miros și gust neplăcut. Operațiunea aceasta de separare a vinului de drojdie se numește pritoc (pritocire). Pentru vinul nou sînt necesare 3 pritocuri. **Primul pritoc** se face în mod obișnuit în cursul iernii (decembrie-ianuarie). În cazul vinurilor obținute din struguri degradați, sau care, fiind tratați cu cantități prea mari de bioxid de sulf au miros de ouă clocite, pritocul se face mai timpuriu, după terminarea fermentației zgomotoase. **Pritocul al doilea** se va executa în primăvară (martie, aprilie), iar **pritocul al treilea,** în toamna sau iarna anului viitor.

VREM SĂ ȘTIM

DUMITRU SIMA din **București, Str. Făurei nr. 2, sect. 8,** vrea să știe cum se curăță mozaicul din noile blocuri și în general cum se îngrijește, pentru a-și păstra culoarea lui inițială.

T. DĂNESCU din **Sinaia, str. Frasinului nr. 7** și-a pătat un impermeabil din tercot cu ceară de la o luminare. A încercat să-l curețe prin metoda călcării cu fierul de mașină, dar nu a dat rezultate. Roagă pe această cale cititorii revistei să-l sfătuiască ce să facă în acest caz.

O FLOARE ÎNTRE FLORI

Fotografie trimisă redacției noastre de cititorul **AUREL GRIGOROVICI,** din **Ploiești.**

★

A. S. — Suceava. Ne-ați dat doar inițialele, așa încît nu vă putem răspunde decît la Poșta redacției. Pentru problema care vă interesează găsiți informații necesare și competente în broșura „Învățămîntul superior" și la Inspectoratul de învățămînt al Consiliului popular județean Suceava.

De altfel, datorită lipsei adreselor sîntem puși în situația de a nu putea răspunde la numeroase întrebări adresate de cititori. Le reamintim din nou să treacă pe plic adresa și numele exacte.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

S. IONESCU — Amărăștii de Jos — Dolj. Se recomandă Calciu gluconic trei tablete pe zi și vitamina A+D2, trei dragee pe zi.

H. I. P. — Turda. *Diagnosticul vi l-ați precizat singur ? Este bine să vă examineze medicul endocrinolog. Vă recomandăm să priviți cu mult optimism viitorul.*

COBAN ION — Brașov. *Este bine să vă examineze medicul specialist în boli pulmonare-ftiziologie și să vi se facă și probele funcționale necesare.*

A. SAVA — Buhuși. *Simptomele pe care le-ați descris pledează pentru o intoleranță față de alcool. Deci veți renunța la consumul băuturilor alcoolice. Vă sfătuim să vă controlați periodic tensiunea arterială.*

AUREL B. București. *Citiți răspunsul de mai sus.*

B. S. DUMITRU — Ianca. *Diagnosticul de epilepsie se bazează pe observarea sau descrierea crizelor și pe examenul electroencefalografic. Tratamentul stabilit va fi urmat cu regularitate — sub controlul periodic al medicului neurolog.*

RADU ION — București. *Pentru acnee vă recomandăm soluție Juvenal aplicată o dată pe zi după spălare cu „săpun pentru copii". Pentru păr vă recomandăm periaj zilnic și o dată pe săptămînă frecție la rădăcină cu săpun. „special pentru păr".*

L. SALARU — Fălticeni. *Vă recomandăm : Niljan, unguent cu hidrocortizon, băi locale cu mușețel și bicarbonat de sodiu o linguriță la un litru de apă.*

C. V. S. — Brașov. *Citatele enumerate de dv. din broșura pe care ați studiat-o sînt depășite astăzi de progresele medicinii. Vă recomandăm Epifizan — fiole și Meprobamat, însă mai corect ar fi să vă examineze medicii endocrinolog și psihiatru și ulterior să faceți tratament.*

C. L. — Hunedoara. *Vă îndrumăm către clinica de dermatologie din Cluj.*

D. I. — Cluj. *În cazul dv. crizele epileptice constituie manifestările sechelare ale meningitei. Bineînțeles că se tratează. Dacă crizele persistă, după tratamentul administrat se poate recurge și la alte medicamente, dar pentru aceasta este necesar să fie examinat bolnavul la clinica de neurologie din Cluj.*

Dr. Ana MURGULEȚ

EVOCĂRI ISTORICE

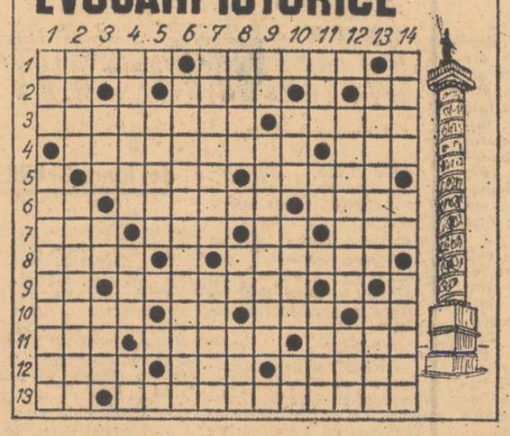

ORIZONTAL: 1. Soția lui Priam, rege al Troiei. — Localitate unde în 1330 oastea Țării Românești, condusă de Basarab I a înfrînt oastea lui Carol Robert. 2. Aluminiu. — Fără vîrf. — Calciu. 3. Viteji. — „Neamul Șoimăreștilor" (Sadoveanu). 4. Autorul poemului „Bălcescu" (1952). — În casă! 5. Prinț din Troia, care prin răpirea Elenei a provocat războiul troian. — Rege al Pleuronului. (mit.) 6. Fluviu în Siberia. — Autorul volumului de eseuri și articole „Meșterul Manole" (1957). — Are mișcări iuți ... 7. Loc de desfășurare a răscoalei din 1907. (sing.) — Fire. — Mult la mijloc! — Conducător tătar. 8. Locul unde a fost exilat Napoleon Bonaparte în 1814. — Pline. (reg.) 9. Nicu Constantin. — Omcal în mitologie ... 10. Evocări istorice. — Dinsa. — Ceașcă. (pop.) — În pripă! 11. Localitate în R. P. Chineză. — General austriac, adversar al lui Mihai Viteazul. (sec. 16/17) — Pictor și grafician român contemporan, autorul tabloului „1907". 12. „Inscrisuri" domnești. — Rîu pe Coasta de Fildeș. — Compozitor român, care a compus „Cîntec despre eliberare". 13. Apare lumina! — Luminos. (fig.)

VERTICAL: 1. Personaj mitologic. — Pictor progresist român, autorul tabloului „România revoluționară". 2. Oraș în Transilvania — A scris „Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul". 3. Sat în jud. Hunedoara. — Tudor Barbu. — Legenda lui „Negru Vodă" sau a „Meșterului Manole". (sing.) 4. Arbore exotic gigantic. — Din păcate! Eugen Florescu. 5. A compus muzica pentru baletul „Haiducii". 6. A scris poezia istorică „Mama lui Ștefan cel Mare". 7. Avere. (fig.) — Poet clasic italian, autorul poemului „Ierusalimul eliberat". 8 Localitate în S.U.A. — Hectar. (abr.) — Centru comercial-cultural în Fenicia antică. 9. Capul lui Ștefan! — Poet revoluționar român, autorul poeziei „Cor de robi". 10. Vechi caracter de scris germanic. (masc.) — Inspirație poetică. (fig.) — Dese! 11. Activitate în doi... — În seară! — Postav țărănesc. 12. Prozator și dramaturg englez contemporan — Nomă în vechiul Egipt. 13. Autoarea volumului de reportaje „În Capitala eliberată" ... — Diviziune în natură. 14. Soția lui Ștefăniță Vodă al Moldovei. — Lucian Nanu. — Corsar.

OREBUS

Costin SCRIBAN

Cuvinte rare: HSI — NSI — REP — ONIA — RUN — ȘIAC

Caractere

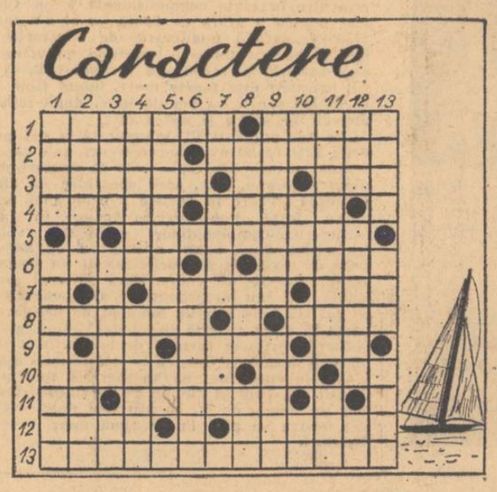

ORIZONTAL: 1. Obraznic. — Se face pentru cel pretenții... 2. Bine dispus. — Bine-crescută. 3. Merge cu... extazul. — Un oarecare... — Evită pericolul. 4. A da viață. — Certărețe. (fig.) 5. Trece de la el... 6. Un caracter frumos... (fig.) — Caractere... hieroglifice. (masc. sing.) 7. Un munte... de om. — Acum la Ieși... 8. Venit din afară. — Caracter moral. 9. Ghicește în cafea! — Oprește trenul... — Dă un caracter străin fenomenului în cauză. 10. Fără energie. — Din caracter! — În vis! 11. Un vrăjitor... de basm. — „Băiat bun, dar cu lipsuri"... (în rolul principal! N.R.) 12. Verbul celor cu caracter timid. — Se poartă frumos... 13. Cu caracter instabil. (pl.).

VERTICAL: 1. Cumplit. — Verbul celor înclinați spre tristețe... 2. Curse pe lac... — În atmosferă... 3. Un sistem... tare. — Cu caracter sătesc. — „Sfîntul"... în rezumat. 4. Știe să se poarte... — ...Și îți vorbește frumos. 5. Trăiesc pe altă ...lume. — La poartă! 6. Sincere și naive... pe scenă. 7. Din caracter! — Simț legat de... eleganță și frumos. — A răcit la mijloc! 8. Începe să îmbrace caracterele mantelului... — Schimbă caracterul omului... Etaj. 9. Violent și cu caracter urît. — Cînd se dă pe față, vădește adevăratul caracter. 10. Este într-o ureche... — Loc destinat... irului — Primele națiuni. 11. Sînt înzestrați... — Fluviu în Siberia. 12. Se încurcă la război. (sg. f.) — Cu caracter blînd și oarecum fricos. (pl.) — Marcă de avion. 13. Uniformă la... mînăstire. — Îi place singur... — Au o misiune...

Ilie TUDORA

Cuvinte rare: AVAN — OBI — IZ

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ÎN LUMINA RAMPEI

ORIZONTAL: Planete — Etern — Rivali — Amanți — Cuceritor — Em — Fet — Vanitos — F — Înadins — Imună — Nt — I — Iele — Le — Titlu — Ra — Otca — Iani — Gazetari — Nt — Glorie — Ne — A — Leale — Ti — Sc — Cinci — Panica — Victorii — Apus — Jt — Ami-Careta.

MODA DE TOAMNĂ

ORIZONTAL: Sadoveanu — Ca — Umăr — Rca — Sal — Ar — Boureanu — Rn — Galaction — E — Doc — Ria — Ng. — Grigorescu — A — Nosov — La — Apt — Molina — Alue — Man — Ao — Șuiș — Inar — Iser — Ka — E — Nalți — Ilic — Lățime — Heine.

O ILUSTRATĂ pe adresa dv.

VICENȚIU FLORIN IORDAN și MARIAN RĂDULESCU str. M.V. Frunze nr. 42, Craiova, Dolj; LUCIA și DOINA APETEAN str. Piersicului nr. 3, ap. 2, Cluj; NECULAI CRISTEA, cartier Hipodrom, sc. 2, et. 3, ap. 36, Brăila; STELA ENE, com. Vidra, Vrancea; MARIOARA ROTARU, com. Gura Bohotin, Iași; BERNARD CIOBANU, str. Soarelui nr. 7, bl. 15 sc. D, ap. 1, Brașov; CARLA GEORGESCU, str. Manole Dumitrescu nr. 3, Pitești, Argeș; SUSANA NICOARĂ, com. Feleac nr. 811, Cluj; MIOARA SBANȚI, str. 1 Mai nr. 12, Vaslui; LUCI IONESCU, str. Mihai Viteazu nr. 41, sect. 8, București; GEORGETA NĂSTASE, str. Vasile Lupu, bl. C. 3, sc. A, ap. 3, et. 2, Iași; AMALIA MARITOIU, str. Bega nr. 13, sect. 6, București; FLORINA MIRCEA, str. Docherilor nr. 12, Constanța; RODICA BURCEA, str. N. Bălcescu nr. 398, Tîrgoviște, Dîmbovița; GABI SEGA, str. Dorna nr. 27, Bîrlad, Vaslui; MARICICA DOBRESCU, com. Homorîciu sat Malu Vînăt, Prahova; ILEANA GHICA, str. Astrilor nr. 57, sect. 1, București; IOAN ALBU, sat Lăcușteni nr. 246, com. Săveni, Ialomița; LILIANA ANUȘCA, str. Bucovinei nr. 9, Botoșani; MIHAELA CIUREA, bdul Tomis nr. 320, bl. M. 4, sc. A, et. 3, ap. 14, Constanța; ELENA CRISTA, șos. Giurgiului nr. 72—86, bl. B, sc. 3 et. 7, ap. 104, sect. 5, București; SORIN IORDACHE, aleea Lupeni nr. 8, bl. E. 2, ap. 12. Constanța; TINCUȚA TIBULEAC, str. Sf. Constantin nr. 3, Iași; NICULINA SILVESTRU, aleea Decebal nr. 17 sc. A, ap. 3, Iași; RODICA COLCER, str. Cinepii nr. 3, Sighișoara, Mureș; NICOLAE BOTA, str. Sulițiu nr. 14 Turda, Cluj; OLIVIA PREDA, str. T. Vladimirescu nr. 140, bl. 2, sc. B, et. 1, ap. 9, Tîrgoviște, Dîmbovița; SAFTICA LAZĂR, str. Decebal nr. 53, cartier „1 Mai", Brăila; CAMELIA GOMOESCU, str. Lunei nr. 12 Buzău; ADELA ATANASIU, calea Griviței nr. 216, bl. I, sc. B, et. 9, ap. 36, sect. 8, București; DOINA ALEXANDRESCU, str. Cîmpeni nr. 3, et. 3, ap. 9, Cluj; LUCICA MUNTEANU, str. Cumpenei nr. 37, Constanța; PETRU CRĂCIUN, str. Constructorilor nr. 12, bl. C. 2, ap. 21, sc. 2, Tîglina 2, Galați; GRIGORE EZARU, str. Țepeș Vodă nr. 50, Caracal, Olt; GINA CARMINA, str. Caracal nr. 1, Craiova, Dolj; ROMULUS DĂNILĂ, căminul studențesc nr. 3, Petroșani, Hunedoara; COCA PANAIT, str. Gării, bl. I.C. 4, sc. A, ap. 17, et. 4, Medgidia, Constanța; DANIELA POPESCU, str. Tribunei nr. 8—B, Ploiești, Prahova; UTA JELERIU, str. T. Vladimirescu nr. 31, Zalău, Sălaj; DORINA COJOCARU, str. Culturii nr. 98 Iași; CLAUDIA ELENA MUSCĂ, com. Săcădat nr. 161, Bihor; IONEL COJOCARU, str. 30 decembrie nr. 5, bl. C.M. 2, ap. 17, Hunedoara; GIANINA PETRICEANU, calea Rahovei nr. 297, sect. 7, București; LUCIAN GAVRILĂ, str. Foișor nr. 1, com. Goleși, Vrancea; LUMINIȚA ALBERT, aleea Ciceu nr. 1, Berceni Sud, bl. D. 10, sc. 2, ap. 26, et. 3 sect. 5, București; MONICA DÎMBEAN, str. Anatole France nr. 9, Cluj; CRISTINA LILIANA KLISARIS, str. 30 decembrie nr. 23, ap. 4, et. 3, oraș Gh. Gheorghiu Dej, Bacău; VIOLETA CHIRIȚĂ, calea Voievozilor nr. 500, Tîrgoviște, Dîmbovița; NUȚI DONCEA, com. Găneasa-Oltișoru, Olt; EUGEN ATANASIU, str. Ciurchi nr. 105, bl. F. 5, sc. D, et. 3, ap. 2, Iași; EUGEN MARINESCU, str. Th. Aman nr. 50 Brăila 7; SANDU GIGI, str. Dîmbovița nr. 53, Craiova, Dolj; LAVINIA TUDOR, com. Branișteа, Mehedinți; ELENA IOSUB, str. Aurel Șetu nr. 5, Bacău; ELENA PRUTEANU, str. Aurel Șetu nr. 7 Bacău; ADELINA BADEA, str. Brazda lui Novac bl. F. 9, sc. 2, ap. 2, parter, Craiova, Dolj; VALI PRASITNOV, str. Iezerului nr. 5 Brăila; IOANA STĂNCIUC, oraș Tg. Cărbunești, sat Blahnița de jos, Gorj; RODICA GRIGORIU, str. Republicii nr. 7 bl. C. 4, sc. B, et. 2, ap. 9, Iași; GEORGETA MARTAC, bdul R.S.R. nr. 46, vila Stejeriș, Predeal, Brașov; ION ILIE, căminul nr. 31, camera 57, str. Independenței nr. 7, Plopeni, Prahova; MIOARA NEGURĂ, str. Fundătura Islaz nr. 9, Bîrlad, Vaslui; VIORICA FLOREA, calea București, bl. F. 1, sc. 2, ap. 4 Craiova, Dolj; MIRCEA PALADE și IONEL GHINET, str. Bucegi, bl. 2, ap. 4, oraș Anina, Caraș-Severin; VIORICA LIPOVAN, str. Simion Bărnuțiu nr. 28, Sînnicolaul Mare, Timiș; GABRIELA FARCAȘ, str. Valea Roșie nr. 44, Baia Mare, Maramureș; IONESCU CĂLIN, str. Hîrjeu nr. 23, sect. 3 București — doresc să corespondeze cu cei ce vor să facă schimb de ilustrate din întreaga țară.

NUNTA DE AUR

ELENA (71 ani) și **HARALAMBIE MAZILU** (75 ani) din com. Banița, jud. Buzău — 1 noiembrie a.c.

★

MARIA (68 ani) și **TOMA SĂVESCU** (69 ani) din com. Cozieni, jud. Buzău — 20 octombrie a.c.

★

GHERGHINA (69 ani) și **CONSTANTIN MATEI** (70 ani) din com. Dobreni, jud. Ilfov — 24 octombrie a.c.

★

MĂNDIȚA (68 ani) și **NECULAI ICHIM** (75 ani) din orașul Moinești — 20 octombrie a.c.

★

MARIA (70 ani) și **ALEXANDRU ANDREI** (77 ani) din Buzău — 15 septembrie a.c.

★

MARIA (72 ani) și **ION RĂDESCU** (80 de ani) din com. Rucăr, jud. Argeș — 13 septembrie a.c.

★

ELENA (69 de ani) și **MIȘU VIȘAN** (70 ani) din Tr. Severin. Str. Numa Pompiliu nr. 33 — 3 octombrie a.c.

★

DOREL și **Marioara Matei București:** pentru a putea publica fotografia părinților dv. cu prilejul aniversării „Nunții de aur", vă rugăm să ne comunicați ce vîrstă au împlinit. De asemenea dați-ne și adresa dv.

CIK DAMADIAN

Fără cuvinte

OCTAVIAN ANDRONIC

— A început să plouă, în curînd n-or să se mai vadă gropile!!!

V. TIMOC

— Săptămîna asta renunțăm la sifon!

MOARTEA MANECHINULUI

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Bunicul și-a îndeplinit misiunea și angajamentul față de memoria Ioanei Rarău de a prinde criminalul înainte de înmormîntarea ei. Cu toate acestea bătrînul detectiv suferă un șoc puternic cînd își dă seama cîte traumatisme sufletești a lăsat în urmă moartea manechinului.

În camera alăturată biroului lui Alexiu erau adunați: doctorul Pătrașcu, Doina Ciumedrea, Vincențiu Scurtu și Camelia Scurtu. Bunicul stătă cîtva timp de vorbă cu Alexiu, își completă cartoanele cu ultimele date din percheziția făcută în casa doamnei Bozdog din Colentina și păși spre ușa alăturată. Auzi vocea lui Pătrașcu care se adresa probabil sergentului de serviciu.

— Protestez, protestez, este împotriva legii...

Bunicul deschise ușa.

— Nu mai protesta atît domnule Pătrașcu. De altfel o să te ajut să te calmezi.

Bunicul se așeză la masa din față, își rîndui cartoanele în față, se uită la cei adunați în jur și începu:

— Peste două ore va avea loc înmormîntarea celei ce a fost Ioana Rarău. S-ar putea crede că în societatea noastră, bazată pe alte principii morale, pare aproape imposibilă comiterea unor fapte ca cele petrecute cu puțin timp în urmă. Autorii morali sînteți dumnevoastră, oameni recrutați nu din pătura socială cu care viața ar fi fost nedreaptă. Totuși, contrar legilor elementare ale societății noastre ați contribuit la un asasinat murdar pe care legea, această lege a dreptății sociale, va trebui să-l pedepsească, pe fiecare după merit.

Doamnă Camelia, nu vă repet ceea ce este adevărat în depozițiile dumneavoastră. Am să vă spun ceea ce nu este adevărat. După ce Pătrașcu a plecat din Cluj, contrar declarațiilor dumnevoastră, v-ați mai întîlnit cu el. Odată l-ați vizitat în Deltă unde suplinea un preot la biserica din Jurilovca. Cu toate că aveați îndoieli în privința diplomei lui Pătrașcu, nu numai că nu ați făcut nici cel mai mic efort să vă interesați, dar l-ați luat sub aripa dumneavoastră ocrotitoare. Dumneavoastră ați dat două referințe în privința lui, ele atestînd profesionalismul într-o meserie care cere o înaltă calificare și răspundere și pentru care nici măcar nu are diplomă.

— Eu n-am știut, sări Camelia de la locul ei.

— Doamnă, vă rog să nu mă întrerupeți. Veți avea posibilitatea la tribunal să vă spuneți părerile. Eu nu sînt judecător. Eu vă redau faptele, atîta tot.

Camelia se uită pe furiș și cu spaimă la Pătrașcu.

— Cu toate că de cîteva ori vi s-a spus că Vincențiu trebuie internat, ați refuzat, spunînd că fiind specialistă în materie vă puteți ocupa dumneavoastră de el. V-ați ocupat și n-am de pronunțat decît cuvinte de laudă pentru abnegațiile dumneavoastră. Dar această abnegație putea să se sfîrșească și, într-un fel s-a și sfîrșit, tragic. De la manechinele lui moarte ați trecut la manechinele vii. Nu numai că v-a bucurat dragostea lui Vincențiu pentru Ioana, dar ați și încurajat-o, în detrimentul lui Vasile, care o iubea sincer și care a vrut să se căsătorească cu ea. De această dragoste a lui Vincențiu, ajunsă bolnăvicioasă, s-a slujit în primul rînd Pătrașcu. Ajuns la o vîrstă cînd a simțit că nu mai e tînăr, Pătrașcu a început să caute senzații tari. A organizat o sectă religioasă, s-a intitulat fratele Partenie și de-a valma cu oameni ignoranți, ușor de dus de nas, și-a alcătuit o întreprindere avînd ca materie primă slăbiciunea omenească. Pătrașcu a început să-i facă curte Ioanei. Înainte de a face curte Ioanei, a cunoscut-o pe Doina Ciumedrea, cu care a trăit, tot în cadrul sectei. Doina avea menirea să atragă alte fete. Așa a adus-o pe Ioana la ea în casă. Pe de o parte, Doina se dovedea în felul ei puritană, neîngăduind în casa ei nici un bărbat, alibi moral admirabil pentru vecini și chiar pentru viitoarea ei prietenă, pe de altă parte, religioasă, Ioana, în fața atitor acte de puritate și nevinovăție falsă, a intrat într-un mediu decăzut, din care nimeni nu a ajutat-o să iasă. Odată intrată în sectă, legată de ea prin jurăminte a căror încălcare o putea costa viața, lui Pătrașcu i-a fost ușor să capete de la ea ceea ce altfel, în nici un caz, n-ar fi căpătat. Ioana a rămas însărcinată și Pătrașcu și-a luat obligația, în schimbul a două mii de lei, să-i provoace un avort. N-a scutit-o nici pe ea de plată, deși Pătrașcu era autorul, și pretindea că o iubește. Dar cum convingerea în cadrul sectei nu obliga pe nici unul din membrii ei să aibă obligații, Pătrașcu se simțea absolvit de orice răspundere morală și materială. A dus-o pe Ioana în Colentina, în fosta casă a cetățenei Bozdog, actualmente fugită din București — și acolo falsul doctor Pătrașcu a introdus în vena Ioanei, fără nici un consult prealabil, o doză de narcotice prea mare. Fiind bolnavă de inimă, Ioana a sucombat și n-a mai ajutat-o nici adrenalina introdusă direct în inimă. Dar planul lui Pătrașcu a fost pus la punct înainte. Știind că are o prietenă și această prietenă are un băiat bolnav, cu apucături stranii pentru manechine, îi strecoară tînărului în suflet ideea că Ioana nu-l iubește. Doina se face purtătoare de cuvînt a lui Pătrașcu, scontînd, prin scoaterea din circulație a Ioanei, rămînerea pe mai departe în sufletul amantului ei. Doamna Camelia n-avea de unde să știe că băiatul ei, noapte de noapte, cu ajutorul unei frînghii, lese din casă. Seara tîrziu, după ce Ioana murise, Doina Ciumedrea vine la Vincențiu și îi spune că Ioana trăiește cu Pătrașcu și că dacă vrea să se convingă singur n-are decît să vină să vadă. Vincențiu fuge pe fereastră și merge la adresa indicată. Nu-și dă seama că Ioana e moartă. Pentru el ea este un manechin. O strînge de gît. Apoi, Doina îi spune că el a omorît-o. Îl ajută pe Vincențiu, aducîndu-i mașina familiei Scurtu, cu ajutorul unei chei păstrate la ea, pînă în Colentina. Mașina a fost luată de la poartă la ora douăsprezece noaptea. Cu ajutorul Doinei, Vincențiu o urcă pe Ioana lîngă el în mașină. Pare curios și totuși așa e. Camelia Scurtu, în dorința de a-și însănătoși băiatul, îi dă acestuia lecții de conducere, mai mult, vrea ca el să dea și examen. La vizita medicală făcută la Policlinica sectorului patru, Vincențiu, cu ajutorul Cameliei, capătă un certificat medical. Miliția își dă seama că ceva nu e în regulă și anulează examenul. Această hîrtie — Bunicul o arată — atesta prezentarea la examen a lui Vincențiu. Eu am luat-o din camera lui cînd l-am vizitat. Deci Vincențiu o scoate pe Ioana din oraș. Doina știe că în rezervor nu e prea multă benzină. Este exact ceea ce dorește, ca Vincențiu să fie prins asupra faptului. Mașina se oprește în plină șosea. Vincențiu o aruncă pe Ioana în fața mașinii și în cădere capul ei se lovește de colțul barei din față. Dar mașina nu mai vrea să pornească. Vincențiu, speriat, se întoarce acasă pe jos. Se urcă în camera lui cu ajutorul frînghiei. Din primul moment cînd am văzut cadavrul mi-am dat seama că Ioana n-a murit de lovitură. Mașina era intactă, bara nu avea nici o zgîrietură. Era imposibil ca o altă mașină în trecere s-o fi lovit pe Ioana. Trupul și mașina se aflau pe un drum puțin circulat. În acest timp, după moartea Ioanei, Pătrașcu s-a dus acasă, treaba murdară făcînd-o pentru el sora într-o credință și dragoste, Doina Ciumedrea. Dimineața, Doina s-a întors și ea acasă. Nu plecase la Sinaia și dacă era puțin inteligentă și-ar fi găsit un alibi mai bun. Servitoarea din casa în care locuia Doina a auzit dimineața că cineva umblă în mansardă. Doina i-a spus seara că urma să plece la Sinaia și femeia a crezut că sus se află Ioana. Dar Ioana, la ora aceea era pe șosea, moartă. Pătrașcu aștepta acasă vești, destul de neliniștit. Spre dimineață s-a urcat în Fiatul lui, întîmplător de aceeași culoare cu cel al familiei Scurtu și s-a dus să prospecteze blocul unde locuia Vincențiu. Doina i-a spus lui Pătrașcu pe unde cobora Vincențiu noaptea. Pătrașcu, nevăzînd frînghia atîrnată, și-a dat seama că Vincențiu n-a fost prins. Tocmai la acea oră, Vasile s-a trezit. Seara el dăduse telefon la miliție în legătură cu dispariția mașinii. Mama lui, după o oră îi reproșează spunînd că a împrumutat mașina lui Pătrașcu. Într-adevăr, după o oră mașina a apărut la locul ei. Vasile s-a culcat, dar noaptea s-a trezit și cu gîndul la mașină s-a uitat din nou afară. Mașina era la locul ei. Mașina văzută însă de Vasile era de fapt mașina lui Pătrașcu. După ce s-a convins că Vincențiu s-a întors, Pătrașcu a început să construiască alt plan, ca vina să cadă pe Vincențiu. A spart vitrina cu manechine de pe șoseaua Ștefan cel Mare și, cu ajutorul Doinei, l-a atras pe acesta la ea acasă. Pătrașcu a vrut s-o sperie pe Doina că mi-a dat unele date în legătură cu secta și în același timp avea nevoie de vînătăile Doinei de la gît ca să-i poată spune Cameliei, și eventual miliției, că l-a văzut pe Vincențiu ieșind de la Doina. Cercul se strîngea în jurul lui Vincențiu tot mai mult. Dar iată că în clipa cînd eram cel mai puțin convins de vinovăția lui Vincențiu eu îl arestez pe tînăr. Un om cu structura lui sufletească șubredă și cu naivitatea lui nu era greu de dus. I-am spus lui Vincențiu că Ioana s-a întors de la mama ei, unde a stat cîteva zile bolnavă, și că vine să-l vadă. Am înscenat pe o bandă de magnetofon o discuție cu cîteva fapte cunoscute de tînăr. Vincențiu ascultînd a început să plîngă, și mi-a mărturisit că nu poate să fie Ioana, deoarece ea era moartă. El o omorîse cu mîinile lui. Mi-a povestit totul. Dar Vincențiu este un om bolnav și în fața legii, Pătrașcu ar fi putut dovedi, că nu se pot pune baze pe mărturiile unui asemenea om. Atunci i-am confruntat. Înspăimîntată de ceea ce îi putea face Vincențiu, Doina s-a dat de gol. Îl văzuse doar pe Vincențiu strangulînd-o pe Ioana și știa că el era capabil să facă același lucru și cu ea. N-a mai negat. În Colentina s-a găsit în coșul de gunoi pînă și fiola injecției făcută de Pătrașcu, masa improvizată pe care opera. Marta Caranfil s-a ascuns. În marea lor naivitate, atît cetățeanca Bozdog cît și Marta Caranfil își închipuie că nu vor fi prinse.

Cum mi-am dat seama că Pătrașcu este de fapt unul și același cu fratele Partenie? În teza de doctorat, Camelia Scurtu are cîteva pasaje semnificative despre un caz. Acest caz nu era altul decît Pătrașcu, care, încă din facultate avea impresia despre sine că este o ființă superioară. Ca să cîștige și mai mult, Pătrașcu n-a avut nimic împotrivă ca portretul lui să apară pe icoanele pictate de Rafael Puțintelu. La cetățeana Bozdog s-a găsit un registru în care sînt trecute toate icoanele vîndute și partea de cîștig care îi revenea lui Pătrașcu. După icoana aflată la Pătrașcu acasă, mi-am dat seama de o oarecare similitudine între fața lui și fața sfîntului reprezentat. Pătrașcu nu s-a temut că această asemănare înseamnă de fapt începutul pierzaniei lui. Pătrașcu n-avea de unde să știe că, urmărită, Doina Ciumedrea a trebuit să spună că i-a făcut o vizită fratelui Partenie. N-a spus mai mult. Dacă ar fi spus mai mult, pedeapsa pentru ea nu s-ar fi rezumat la o simplă stringere de gît.

Bunicul își aprinse o jumătate de țigară. Se uită în fugă la oamenii aflați în fața lui. Doina își rodea o unghie, Camelia se uita în podea. Vincențiu desena un manechin. Bunicul avu o clipă senzația unui zîmbet fals pe chipul lui Pătrașcu, dar nu se întrebă care era proveniența lui. Era grăbit. Voia să meargă la înmormîntarea Ioanei Rarău și era tîrziu.

— Acum rămîne de stabilit, reluă el, dacă moartea Ioanei a fost premeditată sau nu. În Colentina s-a găsit această scrisoare. Este scrisă de mîna Ioanei și e adresată fratelui ei. Ioana și-a dat seama că a intrat într-o capcană. Îi scria fratelui ei despre sectă, cum a ajuns acolo, despre fratele Partenie, despre jurămînt. Această scrisoare n-a ajuns la fratele Ioanei niciodată. Doina, lucru sigur, a pus mîna pe ea și geloasă că Pătrașcu o prefera pe Ioana s-a dus imediat la Pătrașcu cu scrisoarea și i-a arătat-o. Scrisoarea este datată în cinci aprilie, moartea Ioanei a avut loc în noaptea de zece aprilie. Deci omorul a fost premeditat, deoarece Pătrașcu nu avea din datele scrisorii siguranța că mai tîrziu Ioana va respecta jurămîntul secret al sectei. E mai mult ca sigur că Ioana n-a spus imediat că e însărcinată. De aici încercările ei de a se sinucide. De două ori, numai prin atenția unor șoferi, n-a ajuns sub roți. Pînă la urmă Ioana n-a avut încotro și i-a mărturisit lui Pătrașcu starea în care se afla. Altfel nu s-ar fi adresat doctorului Pătrașcu. În aceeași scrisoare adresată fratelui ei, Ioana face aluzii destul de directe la o situație precară în care se află. Mai mult, spune că pînă la urmă se va căsători cu un medic, din păcate cam în vîrstă. Cunoscîndu-o din relatările multiple, Ioana nu era omul care să-și permită să arunce paternitatea unui asemenea gest pe seama unui om, dacă în realitate acel om n-ar fi fost direct responsabil.

Bunicul se uită din nou la Pătrașcu. Acesta continua să zîmbească în felul lui ciudat. Bunicul avu o bănuială

stranie. Se ridică de la masă și se apropie de Pătrașcu. Îl atinse pe umăr și doctorul căzu într-o parte, fără ca zîmbetul triumfător afișat de la început să i se fi dezlipit de pe față. În colțul buzelor se zări o dîră de lichid de culoare roșietică. Bunicul înțelese. Pătrașcu ținuse în gură o bulină cu cianură. Cînd și-a dat seama că totul e pierdut a spart-o între dinți. Nimeni nu observase, nici măcar Alexiu care stătea la o jumătate de metru de el.

Îl scoaseră pe Pătrașcu din cameră.

— Eu ce fac? întrebă Camelia. Înțeleg că băiatul meu nu este vinovat.

— Da, doamnă, direct nu este vinovat și nici dumneavoastră nu sînteți. Dar în afara legii există alte legi, doamnă. Sînteți liberă să mergeți acasă și uitați-vă în ochii celuilalt copil, uitați-vă în ochii soțului dumneavoastră, uitați-vă și la Vincențiu. Poate atunci, stimată doamnă, conștiința dumneavoastră va înțelege ce anume parte de vină îi revine.

La cimitirul Sfînta Vineri în jurul gropii proaspăt săpate, era adunată lume puțină. Sicriul Ioanei Rarău era așezat pe două bîrne de lemn și preotul, un om mic de statură, răcît, suflîndu-și nasul tot la două minute, oficia slujba religioasă. Profira Rarău, mică, slabă, mai mult o arătare îmbrăcată în negru, stătea la marginea sicriului și se uita cu o privire stinsă la Ioana ai cărei ochi verzi și curați priveau sticloși undeva în sus, la coroana nucului aflat deasupra ei. Lîngă Profira era fratele Ioanei, îmbrăcat militar, smiorcăindu-se ca un copil, încînd din pricina plînsului pe care voia să-l înfrîngă fără să reușească. Nu lipsea de la înmormîntare nici Vasile, îmbrăcat pe apucate, tremurînd undeva la o parte de ceilalți de parcă ar fi suferit de friguri. Privirile îi erau febrile, rătăcite și, pe cît putea, încerca să nu vadă ochii mari și deschiși ai Ioanei, întrebători și ciudat de limpezi pentru o moartă. În partea dreaptă a sicriului, Gogu Pomișor, îmbătrînit dintr-o dată, cînta alături de preot și tot ca el își ștergea nasul cu o batistă albă.

Sicriul fu acoperit, nu înainte de Profira să-și ia pe tăcute rămas bun de la față și să-i zică:

— Dacă așa a fost să fie, ziua bună, draga mamii.

Sicriul fu coborît în groapă. Se auzi lîngă nuc un strigăt disperat și cînd Bunicul se uită într-acolo îl văzu pe Vasile întors cu spatele, cu capul rezemat de trunchiul gros al pomului, hohotind neputincios în fața sorții care-i luase dragostea, prima lui dragoste.

Nimeni nu se îndreptă spre el să-l consoleze. Oamenii se împrăștiară, groparii începură să arunce parcă în dușmănie pămîntul peste sicriul proaspăt, numai Vasile continua să rămînă singur lîngă nuc.

— Ce faci, Gogule, întrebă Bunicul, văzîndu-l pe autopsier mergînd singur, gîrbovit de spate.

— Meștere, am impresia că am pus-o de mămăligă, spuse el încercînd să pară degajat. După tremurul vocii, Bunicul își dădu seama că prietenul lui începea să trăiască acea tragedie a singurătății și inutilității la care știa, mai devreme sau mai tîrziu, avea să ajungă și el.

— Vreau să mă duc la țară. N-am mai fost de treizeci de ani. Mi se pare că mai am ceva rude. Să nu te superi că am uitat să-ți spun chestia aia cu... Eram într-o stare...

— Lasă, Gogule, se mai întîmplă. De fapt consideră că mi-ai spus-o de la început, deoarece din clipa cînd am văzut-o la tine, pe masă, mi-am dat seama ce s-a întîmplat. Am văzut brațul cu vena maltratată și mi-am dat seama că injecția i-a făcut-o un ageamiu. Stopul cardiac a intervenit din pricina narcoticului introdus prea brusc. Am întîlnit în cariera mea zeci de cazuri. De-acolo ochii deschiși și mirarea din privirile ei, care te-au năucit. Dar fii tare, bătrîne, mai avem multe de făcut în viața asta parșivă.

— Mi-am dat cererea de pensionare. Am îmbătrînit, Bunicule, spuse el și Bunicul se simți într-adevăr trist auzindu-și porecla rostită de Gogu, el care nu-l numise așa niciodată.

— Vino pe la mine, Gogule, mai stăm de vorbă, mai bem o cafea. Pentru noi zilele o să fie de aici încolo tot mai scurte și nopțile tot mai lungi.

— Dacă aș fi avut un copil sau pe cineva. Sînt singur cuc, Bunicule. Aseară mi-am făcut un inventar al rudelor. Se pare că nu mai am pe nimeni apropiat. Trebuie neapărat să mă duc la țară. Am ceva bani strînși. Cui să-i las? Nici măcar n-am cui să las puțina agoniseală. Spune, nu-i păcat?

— Da ce-ți trece, omule, prin cap? Fata nu ți-a fost nici copil nici altceva!

— M-am gîndit că așa o fată aș fi vrut să am. Ai văzut, Bunicule ce ochi avea? Doamne ce ochi!

Bunicul se despărți de Gogu la colțul unei străzi. Ar mai fi vrut să-l conducă pînă aproape de casă, dar starea sufletească a autopsierului se strecura picătură cu picătură și în sufletul lui, dîndu-i o senzație de amărăciune și de neputință.

În apropierea Consignației, Bunicul îl văzu pe Rafael Puțintelu, cu vreo zece icoane legate de o sfoară și atîrnate de umăr.

— Salut bătrîne. Am auzit lucruri noi. Sper că n-am contribuit cu nimic la pierderea propriei mele piini. Am știut din ziua cînd te-am văzut la madam Bozdog că mă așteaptă vremuri grele și o să mi se subțieze tainul. Dar un artist are nevoie de sărăcie. Poate îmi găsești niște clienți. Sînt convins că te pricepi la adevărata artă. Altfel nu ți-aș fi dat icoana.

— Am să încerc să-ți găsesc. Cred sincer că ai talent, tinere.

— Mai bine nu mi-l descopereai, spuse Rafael și îi întoarse bătrînului spatele.

SFÎRȘIT

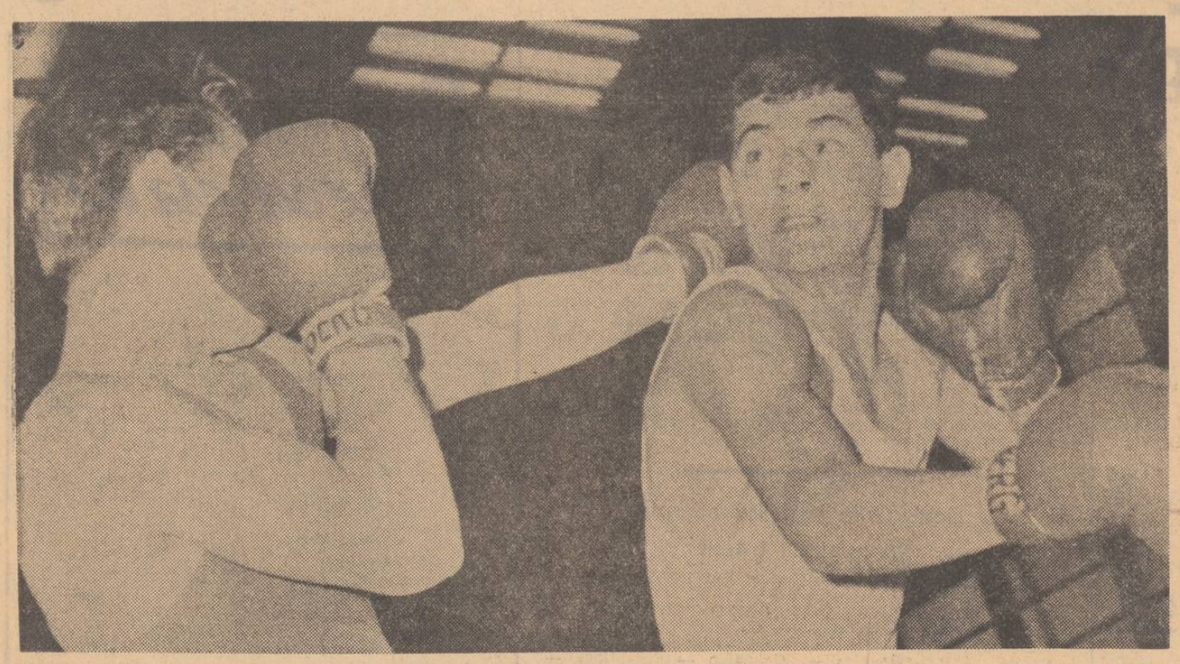

O imagine din prima zi a întrecerilor campionatelor naționale

Foto : Viorel RABA

„DECADA BOXULUI"

Evident între meciul Cassius Clay—Quarry, desfășurat luni seara în sala „Auditorium" din Atlanta, și campionatele naționale de box ale țării noastre nu există nici o legătură. Am amintit totuși de acest meci, care a însemnat o triumfală reintrare în viața competițională a lui Clay, numai pentru a arăta că odată cu el s-a inaugurat această „decadă pugilistică" de o atracție deosebită și pentru amatorii sportului cu mănuși din țara noastră. Și, trebuie să recunoaștem, că numărul acestora este foarte mare, boxul fiind la noi al doilea sport, ca popularitate, după fotbal, fapt dovedit de atîtea și atîtea ori.

„Decada pugilistică", inaugurată la noi prin cele două gale ce au avut loc miercuri, gale care au însemnat primii pași spre cele 11 centuri de campioni naționali, este, spre deosebire de alte dăți, o amplă trecere în revistă a celor mai reprezentative forțe pugilistice. Acum, în a 22-a ediție a campionatelor naționale, vom putea vedea dacă boxul nostru are cu adevărat o bază de masă, dacă beneficiază de un serios și valoros rezervor de cadre, dacă viitorul său se anunță a fi sau nu promițător. O asemenea trecere în revistă vine într-un moment de nesiguranță, apărut în viața noastră pugilistică după grelele eșecuri suferite în turneul de la Berlin, primele în măsură să tulbure liniștea ce se așternuse după campionatele europene. Să sperăm că prilejul va fi folosit așa cum se cuvine de specialiștii federației, dar nu numai de ei, cu atît mai mult cu cît boxul nostru se află în preajma unor severe confruntări.

INTERMEZZO...

CARDIFF — LIVERPOOL

de Ioan CHIRILĂ

„Cu Dinu, „procurorul", sau, mai bine zis, cu noul căpitan al „tricolorilor"..

— Două vorbe despre Liverpool, Cornele.

— E de discutat mult despre Liverpool, deși totul mi se pare foarte simplu.

— Adică ?

— Ne-a învins masivitatea și, aș zice, sănătatea perfectă a fotbalului englez... Ca să fiu foarte exact, nu mi se pare de loc anormal ca acești reprezentanți ai milionului de fotbaliști englezi (legitimați ! — în care nu intră și juniori !) să-i învingă pe reprezentanții unui fotbal mai micuț.

— Aud, totuși, că ați pierdut pe două greșeli de marcaj.

— Greșelile, în asemenea situații, nu pot fi evitate la infinit. La Guadalajara am greșit odată... La Liverpool am greșit de două ori... Asta-i tot... Principalul e să admitem că am avut în față o echipă foarte puternică... O echipă care tratează cu o formidabilă seriozitate absolut toate fazele jocului.

— De ce nu se-ntîmplă așa și la echipele noastre ?

— Englezii, din milionul lor de fotbaliști legitimați, reușesc să selecționeze 500 care să scapere 90 de minute. Noi, în schimb, din cei 40 sau 50 de mii, în care intră și juniorii, abia adunăm — și mi se pare foarte normal — 11 care să scapere, din cînd în cînd...

— Criteriul cantității...

— Criteriul cantității și al selecției severe nu poate fi înlocuit cu indemnuri la elan.

— Ce înțelegi tu prin selecție severă ?

— Înțeleg numai și numai admiterea fotbalistului total. La noi se mai face distincția între fotbalistul... talentat și fotbalistul bun de... muncă. În Anglia, o asemenea idee ar stîrni rîsul. Nu e de conceput, și pace. Și cînd spun „sănătatea perfectă a fotbalului englez" la asta mă gîndesc în primul rînd.

— Spune-mi, te rog...

— Dați-mi voie... Mai e ceva. La noi, unii fotbaliști mai cred că dacă se menajează la efort, își prelungesc viața pe gazon. La englezi e invers. Ei sînt convinși că efortul total le prelungește cariera de jucător... Eu, fără să fi învățat de la englezi, știu că efortul dus pînă la capăt e un sfetnic mult mai bun decît smecheria ieftină a... trasului pe dreapta.

— Dă-mi un exemplu de jucător total.

— Nu avem prea mulți. Cu Dumitru, însă, merg la bătaie pînă-n pînzele albe.

— De ce ?

— Pentru că Dumitru ar fi putut să joace numai din talent. El, însă, preferă să-și dea duhul pe teren, motiv pentru care echipa națională l-a adoptat în grabă mare, fără „forme" și protocol.

— Ce facem însă, cu faulturile ?

— Scapi mai ușor de faulturi decît de lene.

— Să revenim la Liverpool. Cornele...

— O echipă de 90 de minute, și cînd spun 90 de minute, asta înseamnă exact 90 de minute... Și nu 89 ! Trei fundași imenși, ca aruncătorii de greutate... Niciun jucător nu driblează, afară de extremele Hall și Thompson care fentează atît de hotărît, încît ai impresia că de fenta aceea depinde viața sau moartea lor.

— Ce pronostic îmi dai pentru retur, Cornele ?

— Nu-mi place să zimbesc, ca la fotograf. E foarte greu returul. Ar fi fost foarte greu chiar dacă am fi pierdut doar cu 0—1 la Liverpool... Englezii rămîn favoriți... Singura noastră șansă e să nu facem pe talentații și să jucăm 90 de minute, adică exact cît joacă ei...

— Cum vezi meciul de la Cardiff ?

— Colosal de greu. Mult mai greu decît jocul cu Brazilia, de la Guadalajara...

— De ce ?

— Pentru că atunci, la Guadalajara, nu aveam în spate un 2—3 cu Brazilia.

— Ce știi despre galezi?

— Cred că știu totul.

— Cum asta ?

— Știu în primul rînd că toți galezii sînt jucători în prima ligă engleză. Mai știu că Ron Davies și England figurează în echipa Marii Britanii. Asta înseamnă că sînt mai buni decît Hurst — să zicem — și decît Labone. Cred că e destul.

— Ce zici de echipa noastră ?

— Aș vrea să mă înșel, dar nu cred că mai are coeziunea sufletească de la Guadalajara.

— De ce ?

— A obosit puțin. Au obosit-o discuțiile după Guadalajara. Au obosit-o unele interpretări ciudate după Guadalajara. Iar unii jucători sînt foarte sensibili. Se călesc greu. Englezii cînd sînt înjurați într-un articol, rîd în gura mare : „Ha-ha-ha-ha!". Asta face parte de asemenea din ceea ce numese eu jucătorul total.

— Ce-i de făcut, Cornele ?

— O să ne adunăm noi pînă la urmă. Mă rog zi și noapte pentru genunchiul lui Dembrovschi.

SE MARCHEAZĂ MULTE GOLURI

de Valeriu MIRONESCU

Ce fericiți sîntem ! Se marchează goluri cu duiumul, 31 într-o singură etapă de campionat, adică o medie de 3,87 de fiecare meci. Ne mai lipsesc doar 13 procente pînă la împlinire și deplină satisfacție lumească. 13, număr diavolesc, dar să nu fim superstițioși, așa cum jucăm în apărare, ajungem noi unde vrem, ajung și alții cînd joacă cu noi...

În fond, pentru ce să ne plîngem de apărări slabe în meciuri internaționale, de jocul slab în apărare **al echipelor,** de absența continuă a unor fundași valoroși ? **Sau: pentru ce să ne mai indignăm atîta față de** proasta condiție fizică a jucătorilor români ? **Se crede oare, în mod serios că este posibil să fie mărit numărul orelor de antrenament sau intensitatea acestora,** fără ca asemenea măsuri să corespundă unor nevoi permanente ? **Păi, să-mi fie cu iertare, de ce să ne antrenăm mai mult și mai intens dacă jocul,** fotbalul care se joacă la noi în țară, nu ne cere o asemenea pregătire ? **Așa, numai pentru** vreo două partide internaționale **pe an, și acelea susținute de maximum patru echipe de club românești ?**

Criminalistul Iosif Vianu le dădea o lecție mai tinerilor săi colegi de meserie spunîndu-le să nu caute cu predilecție urmele mîinilor infractorului. Că doar acesta nu vine la locul faptei în mîini ! La rîndul nostru, dacă vrem să descoperim motivele apărărilor deficitare — și ale condiției fizice neconforme cu cerințele internaționale — să ne aplecăm cu lupa asupra urmelor lăsate de picioare în acest Foot-ball, prin urmare, să cercetăm cum se joacă el pe terenurile românești.

Acasă la noi, în campionate și în cupă, se joacă de mulți ani un fotbal desuet **și** lipsit de responsabilități precise **pentru fiecare fotbalist, evident, cu excepția portarului. S-a adoptat și s-a generalizat așezarea 4—2—4 ca o modă și nu ca o necesitate, exact atunci cînd în străinătate nici inventatorii lui, brazilienii, nu-l mai foloseau. Cîțiva antrenori, vreo doi sau trei, au scăpat de mirajul formulei, totuși, punctele lor de vedere nu s-au impus. Demagogia „jocului ofensiv" (în fapt, complet lipsit de echilibru, de atributele reale ale eficacității) a copleșit echipele iar sloganurile ei s-au înrădăcinat printre amatorii de fotbal. De pildă, se laudă virtuțile „ofensive" ale fundașilor — în timp ce aceștia sînt incapabili să acroseze atacantul adversar ! Se cere realizarea jocului „fără minge", enormitate, dacă ne gîndim că pînă și Margareta Pislaru poate juca fotbal fără minge !**

Sînt criticați violent acei ce driblează, sînt acuzați de individualism — în timp ce fotbaliștii adevărați sînt numai aceia care știu să dribleze și își iau responsabilitatea driblingului ! Dacă unul trage la poartă și nu marchează — fiindcă nu-i ușor să nimerești poarta, dar încă să marchezi la fiecare șut — auzi îndată observația, nu numai din partea antrenorului ci și din tribune : de ce n-ai pasat, mă ? ! Treptat, s-a ajuns la situația generală a lipsei de responsabilitate în joc, fundașul, fuge înainte — și își creează astfel un alibi ; jucătorul nu mai driblează (de mult ori nici nu știe !) — și are alibiul paselor cu ajutorul cărora scapă de minge ; înaintașul nu mai trage la poartă — și are alibiul nereușitei combinațiilor colective duse pînă în careu. Și așa mai departe...

De fapt, în mod paradoxal vorbind, ca să progresăm în fotbal trebuie să ne întoarcem la fotbal. **Jucătorul trebuie să știe foarte bine să joace cu mingea, să dribleze, să tragă la poartă, să scoată mingea de la adversar. Apărătorii să fie făcuți responsabili, cu mare precizie,** de angajarea permanentă **a unui** anumit adversar. **Dacă acesta scapă, unul singur e vinovat, iar vinovăția să fie plătită exact atunci cînd vine sorocul... recompenselor. Dacă în cadrul tuturor echipelor noastre fiecare jucător va fi obligat să joace cu mingea și să angajeze precis un oponent cînd nu mai are mingea,** atunci orice fotbalist va observa că nu-i este suficientă condiția fizică dobîndită. **Drept urmare, va încerca el, colegii lui, antrenorii,** să ridice standardul pregătirii fizice pînă la cerințele impuse **— nu de două meciuri internaționale pe an, ci** de întreaga desfășurare a fotbalului în țara noastră, campionate și cupă. **Atunci cînd necesitățile de ansamblu ale fotbalului de la noi vor impune fiecăruia** să știe și să poată fiziceste **juca balonul, atunci cînd sarcinile vor redeveni simple și precise, tu îl păzești pe cutare, tu driblează și trage la poartă, abia atunci vor reapare și fundașii adevărați, și fotbaliștii responsabili, și echipe dispunînd de o condiție fizică normală pentru cele 90 de minute.**

Mai rămîne, marota aripilor **sau a extremelor. Astăzi, în cadrul redistribuirii forțelor celor 11 componenți ai echipei de fotbal, cei doi atacanți — aripi, imobilizați pe fâșii înguste și laterale ale terenului, practic au dispărut. Doar ca tactică specială pentru un meci anume pot reapărea patru înaintași, dar și atunci, mai degrabă, ca patru „vîrfuri". Poate vrea să demonstreze cineva contrariul, de** pildă, **cu ajutorul campioanei jocului în atac, Brazilia ? Sînt în prima linie, Jair, Pelé, Tostao. Totuși, cine este „aripa" cealaltă, Rivelino, Gerson sau Clodoaldo ?**

Răspundem cititorilor

AUTOMOBILISM

PREGĂTIRI PENTRU IARNĂ

Mai mulți cititori **(I. OPRESCU — Cluj ; N. ACHIȚEI — Bacău ; V. TOMAZU — Buzău ; STEF. — Timișoara)** ne-au cerut să scriem despre pregătirea automobilului în vederea... iernării, înțelegînd prin aceasta folosirea lui pe timp nefavorabil.

Despre asemenea pregătiri noi am mai scris. De aceea ne vom referi acum doar la unele sfaturi de imediată folosință.

Prima grijă este aceea privind **înlocuirea apei cu lichid antigel.** Precum se știe la majoritatea automobilelor moderne, instalația de răcire este umplută cu asemenea lichid. Dar nu trebuie să uităm că acesta trebuie schimbat la fiecare doi ani. Deci, nu-l folosiți mai mult de doua ierni.

A doua grijă se cheamă : **acumulator.** După cum știți voltajul acestuia scade odată cu venirea frigului. Se cere deci să-i faceți o revizuire : controlați nivelul și densitatea lichidului din acumulator și verificați tensiunea fiecărui element. În funcție de rezultatele revizuirii treceți la efectuarea îndreptărilor necesare. Totodată curățați bornele, legăturile cablurilor și ungeți-le cu vaselină, neacidă.

Se cer apoi verificate **bujiile.** Dacă e cazul le schimbați, dacă nu, doar le curățați. Controlați și starea fișelor de bujii. La fel, **platinele ;** reglați distanța prescrisă între contacte și avansul indicat în cartea tehnică.

În ce privește **carburatorul,** verificați îndeosebi funcționarea clapetei de șoc sau a sistemului de pornire la rece.

Desigur, nu uitați să verificați starea pneurilor, a caroseriei, a frînelor, a caloriferului. Operațiunile legate de pregătirea automobilului pentru iarnă trebuie făcute de către specialiști autorizați, întrucît de calitatea acestora depinde viața automobilului dv.

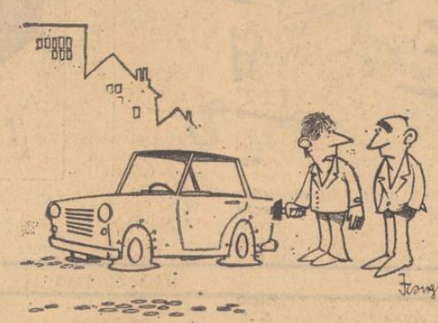

— Nu ți se par mai practice aceste cauciucuri pe timp înghețat ?

Apariția ruginei poate fi întîrziată

Cu toate măsurile luate de constructori cu toate soluțiile ce se folosesc, rugina tot apare în cele din urmă. Dar apariția ei poate fi întîrziată. În primul rînd prin ținerea automobilelor iarna în garaje încălzite. Dar dacă nu avem asemenea garaje ?

Specialiștii revistei **„Autoturism"**, pornind de la condițiile și posibilitățile noastre specifice, fac următoarele recomandări :

● Întreținerea și conservarea lacului automobilului prin substanțe speciale (Autobalsam, Autovax). Prin folosirea lor, lacul își păstrează elasticitatea, iar eventualii pori sînt astupați. În același timp, soluțiile amintite au calitatea să respingă apa.

● Aplicarea unui strat protector pe partea inferioară a caroseriei. Din pricina aruncării de către roțile mașinii a nisipului, a pietricelelor de diferite mărimi , stratul inițial suportă un adevărat „sablaj" permanent, lăsînd posibilitatea umezelii să pătrundă pînă la tablă. Întreținerea acestui strat este deci foarte importantă !

● Umplerea golurilor din caroserie cu spumă din material plastic. Aceste substanțe lichide sînt ambalate în butelii tip spray. Cu ajutorul lor se pot umple de exemplu pragul, stîlpii ușilor și alte locuri spre a opri pătrunderea apei sau umezelii.

● Dacă au apărut găuri de rugină în tabla caroseriei, reparația clasică și costisitoare este înlocuirea prin ajutorul sudurii a bucăților deteriorate. În cazul găurilor de rugină care nu afectează soliditatea caroseriei, acestea pot fi reparate cu seturi speciale, compuse din fibre de sticlă și rășini sintetice. Se confecționează un fel de plasture ce se aplică cel mai bine din interior, pe gaura respectivă. După polimerizarea liantului sintetic, „plasturele" se întărește complet, făcînd masă compactă cu restul tablei. Locul reparat se netezește și se vopsește apoi în mod convențional.

★

Cooperativa „Electrometalica"-Ploiești ne-a trimis o scrisoare în care ne spune : **„Referitor la articolul „Pentru cei mai mici călători" din rubrica Automobilism apărută în ziarul dv. nr. 678 din 3 octombrie 1970 vă comunicăm următoarele : Cooperativa „Electrometalica"-Ploiești are în curs de execuție prototipul unui scaun asemănător celui din articolul dv.** (N. R. Era vorba despre un scaun special pentru copii, care asigură protecția acestora în timpul circulației). **Urmează ca în termen de cîteva săptămîni să fie prezentat I.D.M.S.-ului București, pentru avizarea producției de serie".**

Noi sperăm că prezentarea și mai ales avizarea și contractarea nu vor dura mult timp și că în curînd vom putea cumpăra asemenea scaune pentru cei mai mici pasageri.

Pronosticul „Magazin" la concursul Pronosport

1.	F.C. Argeș—Farul	1
2.	C.F.R. Cluj—Politehnica	X
3.	S. C. Bacău—„U." Cluj	1
4.	C.F.R. Tim. — Rapid	2
5.	Steagul roșu—Jiul	1
6.	Progresul—Petrolul	1
7.	Brescia—Atalanta	X
8.	Catanzaro—Palermo	1
9.	Livorno—Perugia	1
10.	Mantova—Reggina	1
11.	Massese—Pisa	X
12.	Modena—Novara	1
13.	Monza—Taranto	1

25 ANI LA „U"

Interviu cu doctorul Mircea Luca

— Allo !... Clujul 11.495... Clinica ?...

— Da, Clinica.

— Aș vrea să vorbesc cu doctorul Mircea Luca.

— La telefon.

— Bună doctore ! Ce mai faci ?

— Mulțumesc de întrebare. La datorie, la Clinică. Îngrijesc bolnavii și mă necăjesc cu băieții de la „U". Numai necazuri îmi fac...

— De ce ?

— Nu vezi unde este „U" în clasament ? Noi eram obișnuiți să luptăm cu mai multă ambiție, ne dăruiam jocului.

— Cît timp ai purtat tricoul lui „U" ?

— 25 ani neîntrerupți : la pitici, juniori și seniori. Nu am cunoscut altă echipă. Casa, clinica și „U" sînt toate viața mea.

— Cum îți petreci timpul liber ?

— Citesc, mă distrez și.. joc la Pronosport. Joc în colectiv cu dr. Ioanete și cu un alt amic — Gherman.

— Rezultatele ?

— Bune. Pînă acum am obținut de 5 ori premiul cel mare. Căutăm mereu să prindem 13 rezultate. Știi de ce am pierdut adeseori ? Din cauza băieților de la „U" care pierdeau cînd nici nu te așteptai. Ca să nu mai avem emoții ne-am hotărît ca la meciurile echipei noastre — acasă sau în deplasare — să trecem 1,X,2. De ce să avem dureri de cap? Ne-am convins și noi că la echipele studențești trebuie să treci triplă. Sînt echipe de mari surprize. Trebuie să ai mereu grijă la echipele studențești și la... Rapid. De acolo vin surprizele.

— Ce simți cînd pierzi ?

— Nu pierd niciodată. Mai bine spus nu am senzația că am pierdut cînd „mi-a fost încuiat" buletinul. Din banii aceia, ai noștri, ai tuturor celor care iubim sportul și jucăm la Pronosport, se ridică baze sportive pentru tineret, pentru copiii noștri. Atunci cum să-mi pară rău că am pierdut cîțiva lei ?

Cu aceasta, scurta noastră convorbire telefonică cu fostul jucător al echipei studenților clujeni — inimosul și loialul dr. Mircea Luca — a luat sfîrșit. Consider însă de datoria mea să fac o precizare : doctorul Mircea Luca nu a lipsit de la niciunul din concursurile Pronosport, de la înființare și pînă acum. Dacă s-ar acorda un premiu pentru fidelitate și perseverență la Pronosport, credem că dr. Luca ar trebui să fie printre primii, dacă nu chiar primul pe țară.

Ion DARIE

O NOUĂ FORMULĂ LA PRONOEXPRES

O veste bună pentru participanții la Pronoexpres !

Toate concursurile obișnuite vor beneficia în continuare de avantajele noii formule, aplicate pentru prima dată la concursul special Pronoexpres din 7 octombrie 1970.

Această formulă, mult îmbunătățită, sporește șansele de cîștig.

Se vor efectua două extrageri, astfel :

— Extragerea I de 6 numere din 45 și

— extragerea a II-a (în continuarea primei) de 5 numere diferite din cele 39 rămase în urnă după efectuarea extragerii I, putîndu-se obține premii cu numere cîștigătoare din ambele extrageri.

Participați la concursurile Pronoexpres săptămînale care vă oferă posibilitatea obținerii unor premii de valoare ca : autoturisme de diferite mărci și capacități cilindrice și premii în bani.

Amănunte în agențiile Loto-Pronosport.

(5490)

PENTRU VOIAJUL DVS.

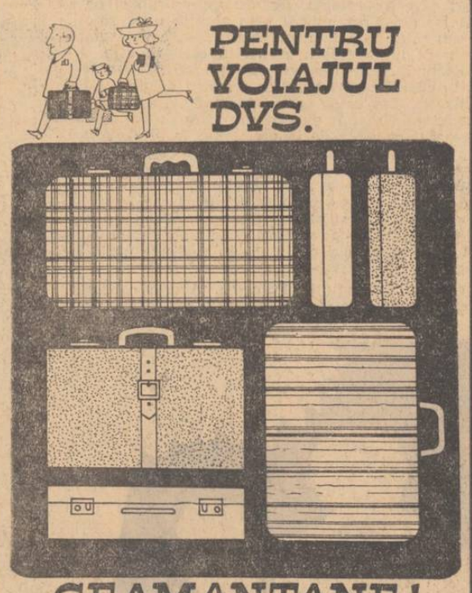

...GEAMANTANE !

UȘOARE — PRACTICE — MODERNE

Preț de vînzare :

Geamantane de carton	50—152 lei
Geamantane din pvc pe suport de hîrtie	85—157 lei
Geamantane din pvc pe suport textil	114—276 lei
Geamantane din pînză pe suport de carton	162—359 lei

(5505)

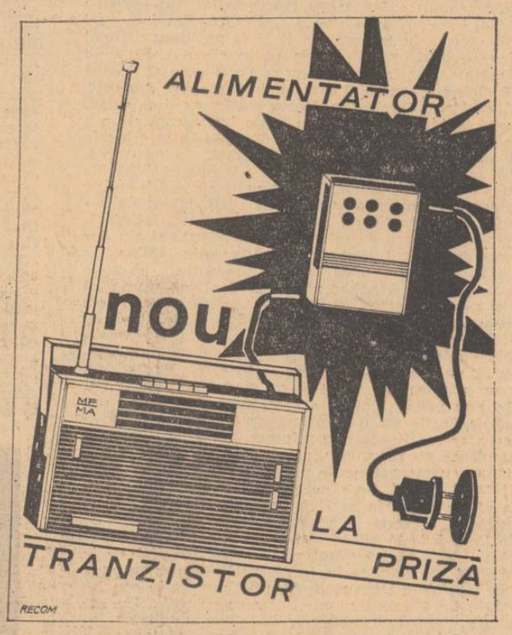

ALIMENTATORII AT1, AT2, AT3 sînt destinați alimentării la rețeaua de 120—220 v a aparatelor de radio staționare sau portative alimentate la baterie.

ALIMENTATORUL AT1 de 9 v și 100 miliamperi servește alimentării radioreceptoarelor Delta, Miorița, Dunărea etc.

ALIMENTATORUL AT2 de 6 v și 100 miliamperi este destinat alimentării radioreceptoarelor de tip Zefir și S 631 T.

ALIMENTATORUL AT3 de 6 v și 300 miliamperi este destinat alimentării radioreceptoarelor de tip Mamaia, Albatros, Simonetta, Oversais.

Preț de vînzare — 151—161 lei. (5506)

DECUPAȚI ȘI EXPEDIAȚI

Pentru îmbunătățirea neîntreruptă a aprovizionării consumatorilor, vă rugăm a completa acest cupon, bifînd acele răspunsuri care corespund opiniei Dv., a-l decupa și a-l trimite pe adresa PUBLICOM, Bd. N. Bălcescu 22, București.

— Folosiți perdele din Diolen fabricate în România sau provenite din import?

— Calitatea și modelul materialului vă satisfac?

da nu

— Aveți inconveniente în ce privește aspectul perdelelor după spălat?

da nu

— Viitoarele perdele intenționez să le cumpăr în primăvara, vara, toamna, iarna (tăiați anotimpurile care nu corespund intențiilor Dv.) a anului

— Aș dori ca viitoarele perdele pe care le voi cumpăra să aibă culoarea

Dacă aveți propuneri deosebite în legătură cu modul în care ați dori să fie fabricate perdelele din Diolen, rugăm trimiteți acest cupon însoțit de propunerile Dv.

NOU, MODERN, PRACTIC!

În magazinele de specialitate, găsiți un interesant sortiment de perdele din fire DIOLEN. Aceste perdele sînt fine, transparente, durabile, lavabile și ușor de întreținut: spălat-agățat-gata!

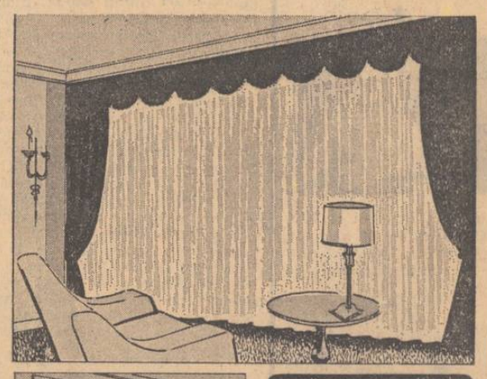

Diolen

garantează calitatea produsului

Prețuri avantajoase

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XIV 683 — SÎMBĂTĂ 7 NOIEMBRIE 1970 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Agendă săptămînală

RELAȚII DE PRIETENIE ȘI COLABORARE CARE SERVESC CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

Opinia publică din țara noastră a urmărit cu viu interes vizita de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o în R. S. F. Iugoslavia în zilele de 3 și 4 noiembrie la invitația președintelui Iosip Broz Tito. Acest interes deosebit exprimă simțămintele de stimă și caldă prietenie pe care poporul nostru le nutrește față de popoarele din țara vecină și prietenă, exprimă încrederea deosebită cu care poporul nostru privește convorbirile la nivel înalt, contactele dintre cei doi șefi de state. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a desfășurat sub auspiciile atît de favorabile create în urma bunelor relații statornicite între țările noastre, relații de prietenie, bună vecinătate și colaborare, care an de an se dezvoltă și se amplifică în toate domeniile — economic, tehnico-științific, cultural — spre binele popoarelor noastre, în interesul păcii și socialismului.

Convorbirile care au avut loc între cei doi președinți au fost caracterizate prin cordialitatea lor deosebită, prin deplină înțelegere, prietenie și încredere reciprocă. „S-a efectuat — arată Comunicatul comun — un schimb de păreri cu privire la relațiile bilaterale și problemele actuale ale vieții internaționale și ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, precum și o informare asupra mersului construcției socialiste în cele două țări".

A fost subliniat cu deosebită satisfacție faptul că de la ultima întîlnire a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu președintele Iosip Broz Tito, care a avut loc în septembrie anul trecut, relațiile dintre țările noastre s-au îmbogățit cu noi forme de colaborare. Au fost realizate numeroase acorduri și înțelegeri îndeosebi pe plan economic, care deschid largi perspective extinderii legăturilor multilaterale între cele două țări prietene și colaborării stabile de lungă durată. În acest sens, au deosebită importanță semnarea acordului comercial pe perioada 1971—1975 — care prevede creșterea de peste două ori a schimburilor de mărfuri în raport cu realizările din perioada precedentă de cinci ani — încheierea unor contracte de lungă durată privind livrări reciproce de materii prime și a altor înțelegeri referitoare la cooperarea în producție și în alte domenii importante ale economiei. Deosebit de importantă este realizarea cu succes a acordului privind construcția în comun a complexului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier", precum și interesul pentru utilizarea complexă în continuare a sectorului comun al Dunării.

Este, de asemenea, cît se poate de pozitiv faptul că și în domeniile cercetării științifice, culturii, transporturilor, agriculturii, turismului, sănătății și ocrotirii sociale, precum și în ce privește relațiile din zona de frontieră, colaborarea dintre organizațiile social-politice, orașe și altele, a avut loc o intensificare a contactelor și au fost introduse forme noi de colaborare directă, ceea ce face posibilă o mai bună cunoaștere între poporul nostru și popoarele din R. S. F. Iu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

STAȚIILE „SONDA" — EXCELENTE PLATFORME SPAȚIALE

Articol semnat de inginer D. ANDREESCU, în pagina a 5-a

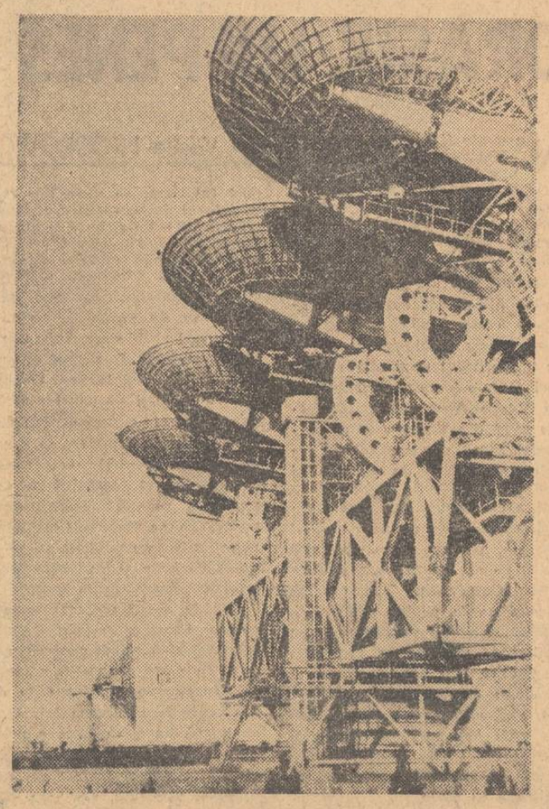

Prin mijlocirea acestui grup de antene — gigant, Centrul de comunicații cosmice din Crimeia menține o bună legătură cu stațiile automate interplanetare aflate în zbor la mare depărtare de Pămînt. Antenele constituie astfel poarta de intrare a semnalelor radio purtătoare de informații spre punctele electronice de prelucrare.

La același centru se află instalat și un radiotelescop ultraperfecționat, dotat cu o instalație de televiziune de tip nou, cu ajutorul căreia trei nopți la rînd a fost fotografiată pe drumul ei în direcția Lunii stația „Sonda"-8. Ultimul reperaj optic de acest fel s-a realizat cînd obiectul cosmic se afla la distanța de 328 000 km. Strălucirea sa era în acel moment de 10 000 de ori mai slabă decît a celei mai slabe stele vizibile cu ochiul liber pe cerul nocturn, și totuși „Sonda" a fost prinsă pe peliculă. Interpretate pe cale electronică, clișeele obținute au permis stabilirea pe un înalt grad de precizie a coordonatelor de poziție ale stației. Este unul din rezultatele remarcabile ale recentului experiment.

Anchetă despre rolul opiniei colective

CEILALȚI ȘI...EU

- FIECARE PIERDE SAU CÎȘTIGĂ ȘI DATORITĂ MUNCII CELUI CARE-I STĂ ALĂTURI
- CE ÎNSEAMNĂ SĂ AI TACT
- STRICTA SELECȚIE ÎN FAȚA GREUTĂȚILOR PROFESIONALE
- ÎN ANTAGONISM CU UTILITATEA SOCIALĂ
- „RĂSPUND DE PATRU TINERI ÎN FAȚA BRIGĂZII..."

Sub cristalul unei mese lungi, dintre acelea care, străjuite jur împrejur de scaune, servesc unor ședințe restrînse, un pătrățel de hîrtie reproducea un citat din Sofocle, marele poet tragic grec care și-a înzestrat eroii tragediilor sale cu o deosebită noblețe morală. „Lumea este plină de minuni, dar nimic nu este mai minunat ca omul" — glăsuia citatul ale cărui cuvinte am căutat să le memorez pentru sensurile lor adînci, pentru ecoul pe care-l poate trezi semnificația lor. Eram în biroul unui secretar de partid la Uzinele „23 August" și discuția la masa aceea sub cristalul căreia se pitise pătrățelul de hîrtie pivota în jurul unor noțiuni cum ar fi dragoste de muncă, disciplină, conștiinciozitate, indiferență.

— Ceea ce contează în primul rînd pentru apărarea celor mai

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Acad. TRAIAN IONAȘCU

Președintele Comisiei permanente juridice a Marii Adunări Naționale

ne răspunde la următoarele probleme ale dreptului contemporan:

- CUM APRECIAZĂ DREPTUL GREFELE DE ORGANE?
- CARE ESTE ACCEPȚIUNEA JURIDICĂ A MORȚII?
- AU APĂRUT ÎN ULTIMA VREME UNELE CAZURI NEOBIȘNUITE?

(În pagina a 6-a)

NOUL ROBIN HOOD se destăinuie!

Relatarea în pagina a 5-a

MAI EXISTĂ ENIGME?

PREMIERĂ ÎN ARHEOLOGIA ROMÂNEASCĂ

● Pe șantierul noii stațiuni balneare Olimp, care se amenajează lîngă Mangalia Nord, s-a descoperit un splendid sarcofag de marmură ● Substanțe necunoscute în sticluțele din trusa găsită lîngă trupul unei tinere, care a trăit acum 1 800 de ani ● Pantofi cu talpă din plută sau lemn și fragmente din țesăturile îmbrăcămintii, alături de numeroase bijuterii compun inventarul defunctei ● Interes deosebit în lumea științifică în legătură cu aspectele inedite ale descoperirii, aspecte privitoare la istoria medicinei și chimiei

DECLARAȚIILE PROF. UNIV. GH. ȘTEFAN, MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI, DR. DOCENT RADU VULPE, MEMBRU AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE, ȘI ADRIAN RĂDULESCU, DIRECTORUL MUZEULUI DE ARHEOLOGIE DIN CONSTANȚA

Sarcofagul descoperit în stațiunea „Olimp"

Monedă de bronz reprezentînd-o pe împărăteasa Faustina, secolul II, era noastră

Papuci cu talpă de plută și piele împodobită cu desene aurii vechi de 1800 de ani

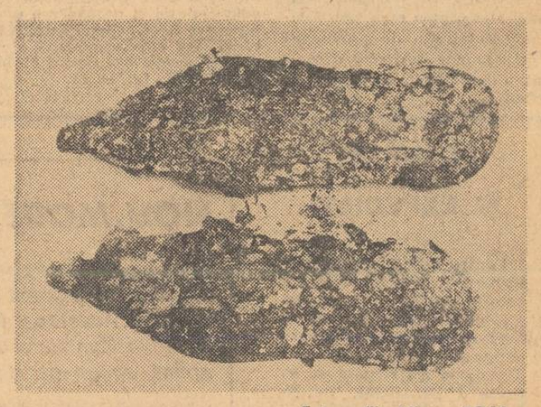

Fotografii: Mircea BOCA

Amănunte în pagina a 2-a

Monolog interior despre...

PATETISM

de Victor BÎRLĂDEANU

Am întîlnit nu o dată prejudecata, cu iz intelectualist, că orice cuvînt sau gest patetic conține în el, neapărat, barem un simbure de inautentic, provenind, chipurile, din voința expresă de exteriorizare implicată în însăși ideea de patetism. Această prejudecată își are rădăcinile în suspiciunea snoabă față de orice depășește o anume viziune a cotidianului, a cărui culoare obligatorie ar trebui să fie, în virtutea unei asemenea mentalități ultraterestre, un soi de cenușiu nivelator prin sterila sa monotonie.

Trebuie să precizez că și mie îmi repugnă vorba sforăitoare, gestul pozat, actul ostentativ. Dar nu pentru aspectul lor de suprafață, ci

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Fiare... fiare... Atît a mai rămas din sala de dans mistuită de flăcări, „Între cinci și șapte", amenajată într-o pădure de lîngă Saint-Laurent-du-Pont (Franța)

TRAGEDIA DE LA SAINT-LAURENT-DU-PONT

● 144 de tineri veniți să danseze, au pierit într-un groaznic incendiu ● Flăcările de la miezul nopții ● Care este cauza catastrofei?

(Pagina a 3-a)

RELAȚII DE PRIETENIE ȘI COLABORARE

URMARE DIN PAG. 1

goslavia și contribuie la întărirea relațiilor de prietenie dintre ele.

Președinții Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au reafirmat cu prilejul convorbirilor dorința și interesul celor două țări pentru folosirea eficientă în continuare a posibilităților existente, pentru depistarea unor noi posibilități în vederea diversificării și adîncirii colaborării politice, economice, științifice, culturale, a relațiilor în zona de frontieră și în celelalte domenii.

În cadrul schimbului de păreri privind situația internațională actuală, președinții au constatat identitatea sau marea apropiere a pozițiilor și punctelor de vedere ale celor două guverne în principalele probleme care au făcut obiectul convorbirilor.

Comentariile ample ale presei mondiale făcute cu ocazia întîlnirii celor doi președinți au scos în evidență prestigiul deosebit de care se bucură în lume țările noastre, vecine și prietene, care militează consecvent pentru progres și pace între popoare. În toastul rostit la dineul oficial oferit de președintele Iosip Broz Tito, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat importanța acestor întîlniri și convorbiri pentru relațiile dintre partidele și popoarele României și R. S. F. Iugoslaviei și în privința desfășurării evenimentelor internaționale. O serie de evenimente au confirmat pe deplin acest lucru demonstrînd că fără contribuția activă a țărilor mici și mijlocii — deci și a României și Iugoslaviei — nu se pot găsi soluții de durată în lumea contemporană. De aceea țara noastră cît și țara vecină și prietenă caută permanent calea de întărire și dezvoltare a colaborării atît în ceea ce privește relațiile economice, tehnico-științifice dintre popoarele noastre, cît și în problemele internaționale.

Subliniind realizările din ultimii ani în această direcție, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că ele se datoresc faptului că **„acționăm în calitate de comuniști, reprezentanți a două popoare stăpîne pe destinele lor, hotărîte să construiască socialismul și comunismul așa cum doresc ele și cum consideră că este corespunzător intereselor lor"**.

În același timp, după cum se știe, atît țara noastră cît și R. S. F. Iugoslavia sînt preocupate de dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste, de întărirea colaborării și unității lor, a unității tuturor forțelor antiimperialiste, de dezvoltare a colaborării cu toate țările, indiferent de orînduire socială, pe baza respectării neabătute a principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Turul de orizont larg și cuprinzător al principalelor probleme internaționale actuale făcut de cei doi președinți în cadrul convorbirilor purtate a constituit un prilej de reafirmare a hotărîrii țării noastre și R. S. F. Iugoslavia de a-și aduce și pe viitor contribuția activă la cauza apărării și întăririi păcii, de a milita pentru instaurarea unui climat de destindere, de înțelegere și de largă colaborare internațională între toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, pentru afirmarea dreptului la viață liberă al fiecărui popor.

Comunicatul comun dat publicității cu prilejul încheierii vizitei constituie un prețios document, o expresie concludentă a importanței politice pe care a avut-o vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în R. S. F. Iugoslavia, convorbirile avute cu tovarășul Iosip Broz Tito. De aceea opinia publică din țara noastră a salutat hotărîrea celor doi președinți de a se întîlni și consultările între reprezentanții ai conducerilor de partid și de stat și între miniștrii de externe ai celor două țări în vederea efectuării unor schimburi de păreri privind dezvoltarea relațiilor bilaterale și examinarea unor probleme internaționale de interes comun, îndeosebi a celor referitoare la securitatea europeană. În lumina prețioaselor concluzii ale vizitei încheiate joi, opinia publică este pe deplin îndreptățită să considere cu încredere și optimism viitoarele contacte menite a contribui la dezvoltarea pe mai departe a relațiilor de prietenie și bună vecinătate între țara noastră și R. S. F. Iugoslavia, relații care slujesc cauzei socialismului și păcii în lume.

Fabrica de confecții din Vaslui

Vă trimit o ilustrată

ORAȘUL LUI PENEȘ CURCANUL

de Vasile NICOROVICI

Nu poate fi, cred, o mai deplină recunoaștere pentru harul unui poet decît înscrierea versurilor sale în materia de veșnică durată a pietrei, a pietrei devenită monument evocator al unor fapte de glorie, și totodată lespede de mormînt sub care dorm eroii înșiși. Mi-a fost dat să fac această emoționantă descoperire într-un oraș moldovenesc, citind pe basorelieful unui obelisc versuri dintr-o cunoscută baladă a lui Vasile Alecsandri ; „Plecatam nouă din Vaslui / Și cu sergentul zece", și cercetînd, cu reculegere, modul de așezare al mormintelor, să-i regăsesc pe toți acești nouă vasluieni înșirați într-un singur rînd, avîndu-l în față, pe un postament mai înalt, pe cel de al zecelea, sergentul Constantin Țurcanu, întocmai ca la asaltul Griviței, unde, murind vitejește „și-a schimbat porecla în renume". Văzîndu-i, sub aceste pietre, ai impresia că ei n-au murit de tot, căci repetă perpetuu gestul victoriei lor, merg la luptă și învinge alături de cuvintele poetului de asemeni perpetuu biruitoare în timp.

De jur împrejurul acestor lespezi funerare, se vede departe, căci locul de reculegere e situat pe înălțime. Ca și orașul care ajunge pînă aici, urcînd consecvent din zona cîmpiei netede, pe un plan înclinat, a cărui curbură supremă poposește într-un noian de verdeață, alcătuit din arbori vechi care cresc după noima pădurii. E parcul orașului, numit, ca și la Iași, Copou. Pentru a nu-și desminți asemănarea, aceasta emană același aer de dulce nostalgie, care se pare, nu e datorat unei intervenții urbanistice, ci alcătuirii misterioase a naturii însăși, care poartă în ea farmecul pastelurilor alecsandriniene, ca și o vrajă de care s-a pătruns adolescentul genial de la Ipotești.

Dar, în acești ani, rezonanța acestor locuri e stăpînită de o vibrație, care atestă prezența activă, de vaste proporții, a omului. Insemnele ei sînt date de brațul înalt al macaralei, care se mișcă lin și egal, ca o uriașă pendulă a timpului, deasupra unei necurmate forfote de oameni și agregate, care s-a statornicit chiar în centrul Vasluiului. Clădiri mari care s-au configurat, cum e complexul de deservire, clădiri în plină creștere, cu ziduri de cărămidă roșii, cum e noul sediu politico-administrativ, și în fine altele, aflate în diverse stadii, cum ar fi casa de cultură, magazinul universal, hotelul turistic, prefigurează noua înfățișare a orașului, devenit între timp capitală de județ. Se extinde, cu rapiditate zona de locuințe, prin edificarea unor întregi cartiere, de nivelul sutelor de apartamente, precum și rețeaua de școli.

Fenomenul urbanistic înnoitor, e un reflex al altuia de dimensiuni mai vaste și adînci, de structură, care constă în reprofilarea economică a orașului prin pătrunderea industriei. Operei de pionierat, efectuate prin inaugurarea unei moderne fabrici de mobilă sau de confecții, i se vor adăuga altele, din domeniul alimentar sau textil, aflate acum între schelele șantierelor sau în proiecte cu apropiate scadențe de demarare.

Vasluiul de astăzi e un constructor cu mistria în mînă, iar zefirul coborînd din teii Copoului, capătă iz de var și cărămidă.

PREMIERĂ ÎN ARHEOLOGIA ROMÂNEASCĂ

Ne aflam în incinta Facultății de istorie din București, cînd am fost martori, incidentali, ai unei relatări entuziaste despre conținutul sarcofagului de marmură descoperit recent lîngă Mangalia Nord. **Prof. univ. GH. ȘTEFAN, membru corespondent al Academiei,** care se reîntorsese de la Constanța, unde participase la sesiunea științifică anuală, impresionat de cele văzute, explica, cu lux de amănunte, unui grup de profesori, valoarea deosebită a acestui adevărat mesaj milenar. Și, parcă spre a ne stîrni și mai mult curiozitatea, omul de știință se adresă, în final, **prof. univ. DUMITRU ALMAȘ,** cu exclamația : **dragă colega, iată un bun subiect de roman !**

Ne-am deplasat imediat pe teritoriul străvechiului Tomis, spre a ne documenta la fața locului, și, într-adevăr, multitudinea informațiilor căpătate ne-au relevat importanța deosebită a valoroaselor descoperiri.

SURPRIZA DIN... „OLIMP"

Pe vastul șantier unde se amenajează noua stațiune balneară „Olimp" de lîngă Mangalia Nord, în apropierea terenului destinat construcției unui hotel, muncitorii care lucrau la terasarea pămîntului, au constatat, deodată, că buldozerul nu mai putea înainta. Cercetînd care este motivul opririi bruște a mașinii, ei au observat că în fața acesteia se dezvelise o ridicătură de piatră. Anunțînd șeful de șantier, au primit dispoziții pentru spargerea cu barosul a stîncii. Nereușind, constructorii s-au gîndit să degajeze apoi pămîntul din jurul blocului de piatră. Între timp, inginerii de pe șantier, aflînd despre ciudatul bloc de piatră îngropat în pămînt au presupus că ar putea fi ascuns acolo ceva important și astfel se explică inițiativa inginerului Victor Căpățînă, care a sesizat Muzeul de arheologie din Mangalia. Au fost sistate imediat lucrările pînă la sosirea cercetătorului muzeograf Cornel Stavru, care a asistat la dezgroparea unui splendid sarcofag de marmură cu acoperișul în două ape. Nefinisat, sarcofagul este de tip romanic și el fusese îngropat la o adîncime de 2,7 m sub o movilă de pămînt care a dispărut în urma amenajării șantierului.

O DESCOPERIRE ÎNTÎMPLĂTOARE

Directorul Muzeului arheologic din Constanța, ADRIAN RĂDULESCU, solicitat să relateze pentru cititorii „Magazinului" părerea sa despre importanța descoperirii, ne-a declarat următoarele :

— Descoperit întîmplător în necropola tumulară din zona care înconjoară orașul Mangalia, zonă care aparținea anticului oraș Callatis, sarcofagul de marmură este un adevărat unicat pentru aria de civilizație romană din această regiune, unicat în ceea ce privește conservarea lui perfectă și a obiectelor de inventar găsite în interior. Deși n-are nici o inscripție, sarcofagul este cioplit pe întreaga lui suprafață, avînd o lungime de 2,5 m și o înălțime de 1,95 m. Faptul că în interiorul lui nu s-a infiltrat nici apa, nici pămîntul, realizîndu-se o etanșeitate perfectă a capacului sicriului cu capul sarcofagului, în condițiile de uscăciune accentuată, toate aceste elemente au concurat la conservarea foarte bună nu numai a decedatei ci și a tuturor obiectelor.

Adus în incinta Muzeului de arheologie de la Mangalia, sarcofagul a fost deschis, constatîndu-se că în interiorul lui se află un sicriu de lemn bine conservat, cu scîndurile fasonate și de bună esență. În micul spațiu dintre pereții sarcofagului și sicriu s-a găsit un opaiț de bronz, cu piedestal tot din bronz, pe care se mai afla încă fețila din material textil. Toarța opaițului este împodobită cu o mică pasăre stilizată.

BIJUTERII ȘI OBIECTE DE ACUM 1800 DE ANI

Surpriza noastră a fost mare atunci cînd am constatat că în interiorul sicriului se afla scheletul bine conservat al unei tinere, și că existau încă părți ale unor organe ale acesteia, păstrate în forma inițială după 18 secole ! Acest fapt l-am putut constata în special la plămîni, părți din creier, porțiuni de piele și ochi, fapt extrem de important, deoarece s-ar putea ca în urma unor analize și cercetări asidue, să se reconstituie structura biofizică a defunctei.

Pe lîngă rămășițele pămintești, în coșciug, spre picioare, se afla un maldăr de crengi așezate în straturi peste care se presărase praf de smirnă. După toate aparențele se imita un mic rug. Corpul femeii, așezat pe o saltea din paie, își rezema capul pe o pernă umplută cu un fel de rumeguș, de-a lungul defunctei aflîndu-se numeroase

ghirlande din frunze și petale de flori, care-i acopereau aproape în întregime corpul.

Femeia îngropată aici denotă, după bogatul inventar găsit, că era o tînără înstărită. Chiar în jurul craniului, pe care se mai observă urme de păr, se afla un fel de diademă, o bentiță lată de aur fin, cu marginile îndoite în jurul feței, diademă care înconjura întregul cap. Aceasta a servit, desigur, nu numai ca ornament ci și pentru fixarea îmbrăcămintei feței și a capului. La urechi și în jurul gîtului, precum și pe mîini, bogatul inventar se completează cu numeroase bijuterii, dintre care relev o pereche de cercei lucrați din sîrmă răsucită de aur, un lănțișor fin, compus din zale de aur, care alternează cu pietre prețioase de culoare neagră, pietre necunoscute nouă, și un alt lănțișor, asemănător în ceea ce privește confecționarea cu cerceii, fiind alcătuit tot din sîrmă de aur răsucită la capete, pe care, din loc în loc, sînt intercalate mai multe mici scoici marine. În fine, printre podoabele de la gît menționăm și un colier format din tuburi mici de aur alternate cu pietre prețioase. Pe degetele mîinii stîngi ale tinerei defuncte se găseau două inele de aur, dintre care unul prezenta în loc de piatră o gemă, roșie, pe care este săpată imaginea unui bust de femeie care poartă pe cap o coroană, iar în mîna stîngă ține un trident și în cea dreaptă un arc. După toate probabilitățile, s-ar părea că gema reprezintă chipul zeiței Diana.

PRACTICI MEDICALE DE COSMETICĂ SAU... DE MAGIE ?

În afară de bijuterii, în sicriu s-au mai găsit cîteva obiecte, de asemenea foarte bine conservate. Astfel începînd de la șold pînă spre picioare se aflau înșirate tălpile a cinci perechi de pantofi, confecționate din pluță sau lemn, cu vîrful ascuțit, unele dintre ele păstrînd chiar fragmente din fețele de piele, împodobite cu ornamente în culori aurii. O a șasea pereche de pantofi se afla în picioarele defunctei. S-a reușit, de asemenea, să se recupereze fragmente din veșmintele și giulgiul ce acopereau întregul corp, ceea ce ne va da posibilitatea unui valoros studiu științific pentru eventuala cunoaștere a țesăturilor din acele vremuri.

Lîngă picioare s-a găsit un coșuleț din paie împletite în care erau mai multe obiecte de toaletă și anume : un pieptene de os, cu dinți pe ambele părți, mai multe linguriță de os, trei fusaiole necesare la torsul lînei și o baghetă de sticlă. Alături de coșuleț erau două casete din lemn, una dintre ele păstrînd încă balamalele de bronz și broasca cu cheiță, tot din bronz. Aici se aflau două monede cu chipul împărătesei Faustina, din prima jumătate a secolului II e. n. Într-un tub de lemn cu capac, existau cei doi dinți care-i lipseau decedatei, un ghem de ață și un tub de os care conținea un bulgăre de pudră de culoare roz. În cealaltă casetă, mai mare, care avea pe capac încrustații de os, se aflau patru sticluțe astupate cu dop de plută. Conținutul lor — diverse substanțe solidificate — va fi supus unei minuțioase analize de laborator spre a se încerca identificarea lor. Tot în această casetă am găsit o piatră de gresie și un tub de plută cu capac care conținea două bobițe de vopsea roșie și verde precum și o piatră verde șlefuită. Avem aici de-a face cu o trusă completă, despre rostul căreia vom putea ști mai precis atunci cînd vom cunoaște rezultatele analizelor. Substanțele din această trusă pot fi desigur, legate, atît de practici medicale cît și de cosmetică sau chiar eventual de... magie.

Tîn să relev că modul cum a fost îngropată această tînără, al cărei corp a fost acoperit cu flori și coroniță de diverse plante, ne-ar putea îngădui reconstituirea unei practici funerare pînă acum necunoscute la noi în țară.

★

Vestigiile descoperite pe șantierul stațiunii balneare Olimp suscită un interes deosebit nu numai printre istorici și arheologi, aria descoperirii sarcofagului de marmură cu obiectele lui de inventar atît de bine conservate îmbrățișînd numeroase implicații științifice atît din domeniul medicinii și al chimiei cît și din acela al confecționării unor obiecte de largă folosință obștească. Pentru prima oară s-a descoperit într-un mormînt găsit pe teritoriul țării noastre o asemenea varietate de obiecte bine conservate din piele, lemn sau textile, precum și plante de mai multe soiuri, vechi de 18 secole. Studierea minuțioasă, în laboratoare, a obiectelor și substanțelor necunoscute descoperite, va duce desigur la interesante rezultate. Se va putea astfel afla cum se îmbrăcau oamenii care au trăit în secolul II al e. n. pe pămîntul dobrogean, vom putea ști care era nivelul civilizației, al științei în epoca aceea, vom cunoaște amănunte inedite din dezvoltarea artistică, din preocupările profesionale și domestice ale oamenilor, care au trăit acum aproape două milenii. După cum, s-ar putea, ca să aflăm și unele relații mai concrete în legătură cu viața persoanei înmormîntă în sarcofag, avînd în vedere bogăția inventarului găsit alături de ea.

Simion SĂVEANU
Ion POPOVICI

N.R. — Aflînd că **dr. docent RADU VULPE, membru al Academiei de Științe Sociale și Politice** s-a reîntors de la Constanța, i-am solicitat cîteva impresii despre importanta descoperire.

— Mă mir și eu, ca toată lumea, despre excepționalul mod în care s-au păstrat obiectele găsite în acest sarcofag datat din vremea lui Antoninus Pius, datare concretizată de cele două monede cu efigia Faustinei, soția împăratului, monede aflate lîngă corpul decedatei. În același timp aștept cu nerăbdare rezultatele analizelor efectuate de chimiști pentru a cunoaște explicația științifică a acestei conservări uimitoare. Inventarul funerar denotă nu numai că femeia era bogată ci și că era în același timp foarte cochetă, constatare care se desprinde din marea cantitate de farduri, a oglinzii de bronz și a celor șase perechi de pantofi. Lucru cu adevărat extraordinar este însă faptul că unii din acești pantofi aveau talpa... din plută, iar pielea unuia era împodobită cu diverse desene aurii. Superbe sînt, de asemenea, lănțișoarele de aur lucrate cu deosebită finețe. Menționez, în fine, marea mulțime de fiori, păstrate extrem de bine timp de 1 800 de ani, precum și prospețimea rumegușului care umplea salteaua și pernița, cei ce-l privesc avînd impresia că a fost pus recent acolo. Surprinzătoare este și apariția acestui sarcofag bogat la o depărtare de cîțiva km. de anticul Callatis, ceea ce înseamnă că pe acest loc trebuie căutată o așezare satelit a străvechiului oraș.

CEILALȚI ȘI... EU

Anchetă despre rolul opiniei colective

URMARE DIN PAG. 1

alese calități individuale ale oamenilor care muncesc într-o secție, într-un atelier, în fața unei mașini, spunea tov. DUMITRU PĂDURE, **este crearea unei opinii de masă. Altfel, calitățile unuia sau ale altuia nu capătă forța de convingere capabilă să înlăture o manifestare de comoditate, de egoism, de indiferență. Dacă în sprijinul maistrului, să zicem, care combate o atitudine nocivă, nu vin alte păreri, alte luări de poziție, puterea de influențare în bine a unei mustrări, a unei măsuri mai severe chiar, nu acționează pe deplin.**

„O opinie de masă" — nici vorbă că acesta poate fi unul dintre instrumentele cele mai eficace împotriva unui neglijent, unui nepăsător, unui indiferent la ceea ce se petrece în jurul lui. Cum se formează opinia, cum se repercutează puterea sa ? Am continuat discuția în secția Forjă a uzinei, nu atît fiindcă este de mai mulți ani, fruntașă pe întreprindere, ci mai ales pentru caracteristicile procesului său de producție în care omul echipelor determină o dependență strictă a activității unui muncitor de a celuilalt.

— Înseamnă atunci că este imposibil ca indiferența să se cuibărească aici ? Este oportun să discutăm despre o astfel de atitudine ? l-am întrebat pe maistrul HRISTACHE ANTON.

— Nu este nici imposibil să descoperim atitudini de indiferență și nici inoportun să discutăm despre ele, mi-a răspuns maistrul, care lucrează aici de vreo 27 de ani. **Interesul unuia pentru munca celuilalt este desigur stimulat de o situație obiectivă : activitatea în colectiv, în care fiecare depinde de ce și de cum lucrează celălalt, în care fiecare pierde sau cîștigă nu numai prin ce depune el, individual, în munca lui, dar și prin ceea ce depune celălalt, care lucrează alături de el. Dar tocmai această situație obiectivă poate înlesni și propagarea unei influențe rele, dăunătoare, în cazul cînd opinia colectivă a unei echipe nu este destul de bine formată, închegată.**

— Au fost cazuri, după cum mi-ați povestit, cînd ați avut de lucru cu Vasile Constantin, de pildă, cu Mircă Hampu, cu Nicolae Iancu a căror atitudine față de disciplină și a căror nepăsare față de urmările acestei atitudini asupra muncii celorlalți v-au dat mult de furcă. Cum ați reacționat și în ce măsură ați folosit opinia de masă? Maistrul GRIGORE RIUREANU, om cu o experiență de 19 ani în uzină, căruia i-am adresat întrebările de mai sus, mi-a mărturisit :

— Nu e chiar atît de simplu să știi cum trebuie să te porți într-o asemenea situație. Vedeți, cu maistrul, băieții împart și cele bune și cele rele. Dacă ești prea dur, se creează o distanță, muncitorul devine doar o piesă pe care o folosești în angrenajul secției. Omul cu gîndurile, cu frămîntările lui rămîne însă, departe. El își îndeplinește munca pentru a nu suferi consecințe neplăcute și atît. Ajunge să fie dezinteresat de ce este în jur, se detașează, se strînge în el și microbul indiferenței găsește un mediu prielnic să se infiltreze, să se dezvolte. Nu poți fi nici prea înțelegător, prea îngăduitor deoarece consecințele pot fi mai grave. Îți pierzi autoritatea. Pe lîngă priceperea profesională trebuie să mai dovedești și tact, mult tact. În cazul lui Vasile Constantin, l-am învoit o dată, de două ori, de patru ori. Știam că era neserios, că se apucase de băut. Echipa în care lucra l-a privit întîi cu îngăduință. Unii chiar erau gata să-i urmeze exemplul. Lipsa lui repetată însă — l-am învoit și eu, repetat, tocmai pentru a determina o reacție — comportarea lui neglijentă i-au supărat. Munca echipei suferea în ansamblu. Atît în privința rezultatelor de producție cît și în prestigiul ei moral. Opinia echipei s-a alăturat propriei mele opinii. Împreună, am respins comportarea necorespunzătoare a lui Vasile Constantin sau a celorlalți. Și i-am convins să se schimbe.

— Există însă în secție o fluctuație a cadrelor destul de vizibilă. Nu are această situație consecințe asupra muncii în ansamblu ?

— Firește că fiecare nou venit presupune un efort de acomodare, a spus în continuare maistrul Grigore Riureanu. **Este vorba nu numai de efortul lui ci și al celorlalți în echipa cărora lucrează. Din zece oameni care vin lunar în secție rămîn doar trei sau patru. Are loc o selecție foarte strictă. Cu tot efortul depus de colectiv pentru integrarea atîtor individualități distincte în cerințele procesului de producție, ale disciplinei de muncă, selecția aceasta se operează în favoarea existenței unei opinii de masă sănătoase, contribuie la întărirea acesteia**

— Susțin cu tărie, a adăugat strungarul IANCU MARES, **că în formarea și întărirea unei opinii colective, șeful de echipă, maistrul, conducătorul secției au un rol de primă mînă. Autoritatea cîștigată prin pricepere, prin tact, respectul pentru propriul lor cuvînt și pentru sugestiile, cerințele oamenilor sînt condiții absolut obligatorii pentru a influența climatul de muncă, mentalitatea oamenilor față de producție, față de relațiile care se nasc în acest proces.**

Mai tîrziu, în altă secție (Turnătorie) și într-o altă întreprindere (Uzina de motoare și compresoare „Timpuri Noi"), șeful de brigadă ILIE DAVID îmi povestea cît de mult s-a schimbat în bine unul din tinerii turnători din secție, socotit acum printre cei mai buni. În urmă cu doi ani, Dan Roman, care are acum aproape 24 de ani, arbora o anumită indiferență față de ceea ce făcea. Își îndeplinea sarcinile de producție, dar uneori în grabă, ceea ce se solda cu rebuturi, era cam plimbăreț. A discutat cu el, au discutat și alții. **„Brigăzile nu păstrează oameni care nu-și văd de treabă. Nici pe cei nepricepuți, nici pe cei care nu vor să învețe, nici pe cei neserioși",** i s-a spus. **„S-a convins de acest adevăr",** mi-a spus Ilie David. Oare ? Iată-mă în fața lui DAN ROMAN, tînărul turnător cu alură de sportiv, elev în clasa a XI-a la liceul seral.

— Indiferența ! exclamă el cînd îi cer părerea, **mi se pare o atitudine perfidă și periculoasă. Perfidă, fiindcă degradează omul, îi răpește satisfacția extraordinară pe care i-o poate da munca făcută cu dragoste, cu dăruire. Periculoasă, fiindcă îl lipsește de utilitatea lui socială în colectivul unde muncește și în societate, fiindcă stîrnește din munca celorlalți, îi frustrează pur și simplu de rezultatele depline ale muncii lor. Astăzi vorbesc ca un om cu pricepere, cu experiență, cu ambiție profesională, cu credința că în brigadă contează în primul rînd opinia colectivului și apoi a mea sau a altuia, luate individual. Acum, pot mustra eu — așa cum am fost altădată mustrat de nea Ilie sau de alții — pe cei mai tineri ca mine, povestindule prin ce-am trecut și învățîndu-i să fie foarte exigenți cu ei înșiși. Am în grijă patru băieți de 17—18 ani care au venit abia de cîteva luni în brigadă. Răspund de ei, mă înțelegeți ? Asta înseamnă că mă interesează nu numai cum muncesc pe mașină dar și cum se comportă, cum se îmbracă, cum se distrează. Dau socoteală în fața brigăzii. Opinia ei pentru felul în care voi reuși să ajut pe acești tineri să devină muncitori de nădejde, este extrem de prețioasă pentru mine. Brigada are dreptul și obligația să-mi judece munca iar părerea ei colectivă reprezintă calificativul pe care-l merită munca mea. Nu, nu, indiferența nu mai poate avea loc în astfel de relații"...**

Oameni cu temperamente, cu priceperi, cu păreri, cu vîrste diferite socoteso puterea colectivului, a opiniei de masă drept cea mai bună artă împotriva nepăsării, a indiferenței. Citatul acela înscris pe pătrățelul de hîrtie păstrat sub cristalul unei mese de ședințe esențializa un adevăr, o constatare. Era păstrat parcă pentru a servi drept permanent memento, drept invitație la meditare profundă, drept avertisment împotriva blazării, a indiferenței omului față de muncă, față de viață, a indiferenței omului față de om, față de ființa umană complexă, cu calitățile și defectele sale, fiindcă — reluînd citatul din Sofocle — în lumea noastră plină de minuni... „nimic nu este mai minunat ca omul".

Lucia MANOLESCU

DECUPAȚI ȘI EXPEDIAȚI

Pentru îmbunătățirea neîntreruptă a aprovizionării consumatorilor, vă rugăm a completa acest cupon, bifînd acele răspunsuri care corespund opiniei Dv., a-l decupa și a-l trimite pe adresa PUBLICOM, Bd. N. Bălcescu 22, București.

— Folosiți perdele din Diolen fabricate în România sau provenite din import?

. . . . . .

— Calitatea și modelul materialului vă satisfac?

da nu

— Aveți inconveniente în ce privește aspectul perdelelor după spălat?

da nu

— Viitoarele perdele intenționez să le cumpăr în primăvara, vara, toamna, iarna (tăiați anotimpurile care nu corespund intențiilor Dv.) a anului

. . . . . .

— Aș dori ca viitoarele perdele pe care le voi cumpăra să aibă culoarea

. . . . . .

Dacă aveți propuneri deosebite în legătură cu modul în care ați dori să fie fabricate perdelele din Diolen, rugăm trimiteți acest cupon însoțit de propunerile Dv.

NOU, MODERN, PRACTIC!

În magazinele de specialitate, găsiți un interesant sortiment de perdele din fire DIOLEN. Aceste perdele sînt fine, transparente, durabile, lavabile și ușor de întreținut: spălat-agățat-gata!

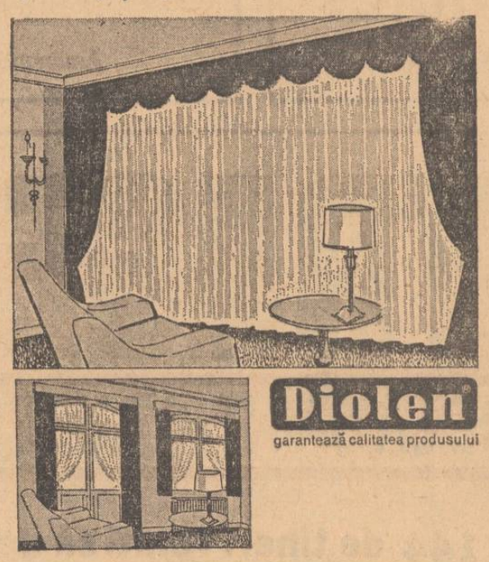

Diolen
garantează calitatea produsului

Prețuri avantajoase

Monolog interior despre...

PATETISM

URMARE DIN PAG. 1

pur și simplu pentru lipsa de acoperire în substanță umană, pentru insolvabilitatea lor funciară în sfera eficacității sociale. Și, cu toate acestea, nu pot să nu constat, chiar în miezul cotidianului, existența unui anume fel de patetism, generos și fertilizator, care ține nu de gest și poză, ci de ceva infinit mai profund, decurgînd organic din însuși modul și stilul nostru de viață.

Zilele trecute, aflîndu-mă pe un șantier, mi s-a povestit despre un maistru care — fără a avea vreo misiune specială în această privință — și-a pus atît de mult la inimă problema protecției muncii, încît a izbutit să facă din ea o adevărată obsesie colectivă. Mîndria lui declarată era că, în ultimul an, la lotul de lucrări de care răspundea el, nu se întîmplase nici un accident. O mîndrie, veți spune, mărunță, limitată, fără vastele orizonturi ale faptelor ieșite din comun. Dar vibra în adîncurile ei un patetism de emoționant în simplitatea sa sobră, lipsită de grandiloc-vență, încît era greu să nu te impresioneze.

Nu se cuvine să uităm, în această ordine de idei, și de patetismul gîndirii, de acea exaltantă pasiune care transpare în cuvintele și actele celor ce-și propun să spargă zăgazurile cunoașterii, purtînd mintea umană spre profunzimi pînă mai ieri inaccesibile. Mi s-a întîmplat nu de mult să stau îndelung de vorbă cu un grup de tineri cercetători care investighează structura geologică și biologică a lacurilor de munte din țara noastră. Mi-a plăcut la ei faptul că nu erau robii unei false modestii, că nu-și învesmîntau orgoliul științific în posacele haine de complexență ale insignifianței. Nu, ei erau perfect conștienți atît de valoarea celor înfăptuite pînă în prezent, cît și de distanța ce-i separa încă de performanțele realizate aiurea în perimetrul științei lor. Mi s-a părut a întrezări în atitudinea lor, afișat patetică, acea sinceritate totală a dăruirii care, singura, chezășuiește împlinirile majore.

Firește, patetismul nu e, nu poate fi o stare continuă (iar atunci cînd capătă o asemenea înfățișare frizează, inevitabil, granițele ridicolului). Ca orice tensiune legată de zona afectelor, a trăirilor intense, nu-și poate găsi validarea decît în contextul problemelor și opțiunilor fundamentale ale existenței. Altminteri gesticulația patetică se demonetizează, devine derizorie. Căci nu încape îndoială că există și un patetism de proastă speță, acela al ieftinelor efecte melodramatice, la fel de dezolante în viață ca și pe scenă.

***Un sentiment patetic al adevărurilor esențiale,** o conștiință patetică a îndatoririlor față de cei din jur, față de societate în întregul ei, constituie — cu condiția ne a fi ferite de impurităților emfazei neîncere — una dintre garanțiile posibile ale vigoarei spirituale și, totodată, o sigură profilaxie împotriva atrofierii iremediabile a universului interior.*

Victor BÂRLĂDEANU

TRAGEDIA DE LA SAINT-LAURENT-DU-PONT

• 144 de tineri veniţi să danseze, au pierit într-un groaznic incendiu • Flăcările de la miezul nopţii • Care este cauza catastrofei?

Părinţi copleşiţi de durere, rătăcind printre sicrie aidoma, în căutarea unor indicii care să le permită identificarea fiului sau fiicei lor

144 de coşciuge albe au luat drumul cimitirului. Într-o mică enclavă a cimitirului din Saint-Laurent-du-Pont au fost depuse cele 32 de trupuri neidentificate, care vor rămîne, pentru totdeauna, fără nume.

După o atmosferă generală de durere şi consternare la Saint-Laurent-du-Pont şi-a făcut loc, încetul cu încetul, o profundă indignare faţă de multiplele neglijenţe care au stat la originea acestei catastrofe. Primele cercetări par să demonstreze că această construcţie nu corespundea condiţiilor de securitate impuse de lege pentru un local deschis publicului, iar proprietarii lui nici măcar nu aveau autorizaţie oficială. După dezvăluirile unor ziare, cei trei proprietari ai localului „Între cinci şi şapte" obţinuseră o autorizaţie provizorie, care de şase luni, nu mai fusese prelungită. Cum au permis autorităţile funcţionarea ilegală, timp de şase luni, a unui local public frecventat de o asemenea afluenţă de public? Serviciile oficiale de securitate ale departamentului Isere au controlat sau nu acest local? Dacă da, cum de au putut admite decorarea lui interioară cu materiale plastice, eminamente inflamabile? Iată cîteva dintre învinuirile formulate de presă şi de opinia publică.

Comisia de anchetă, însărcinată de autorităţi cu elucidarea circumstanţelor în care s-a produs această tragedie, a respins ipoteza unei explozii ca origine a catastrofei. Se pare că a fost găsită dovada care atestă că incendiul a fost provocat de un muc de ţigară aruncat din neatenţie peste o haină de blană. Au fost adunate, de asemenea, probe care demonstrează că ieşirile de siguranţă se aflau blocate în timpul incendiului: una dintre aceste uşi a fost găsită intactă, şi barată cu un drug de fier. Portiţa turnantă de la intrarea principală, înaltă de doi metri, a fost demontată de autorităţi şi constituie una dintre principalele piese ale dosarului anchetei. Oficialităţi locale şi martori oculari au apreciat că dacă n-ar fi existat această portiţă, catastrofa de la Saint-Laurent-du-Pont n-ar fi ajuns nici la zece la sută din actualele proporţii. Doi dintre proprietarii localului, Jean Paul Reverdy şi Jean Louis Herbelin, care iniţial se crezuse că au fugit de teama răspunderii, şi-au pierdut viaţa în timpul incendiului. Cel de al treilea, Gilbert Bas, a fost arestat.

Catastrofa de la Saint-Laurent-du-Pont a fost evocată în şedinţa de miercuri de Consiliul de Miniştri al Franţei. Cu acest prilej s-a hotărît suspendarea din funcţii a primarului oraşului de la poalele Alpilor, Pierre Perrin, şi a secretarului general al prefecturii Isere, Albert Uhrich. Au fost date, de asemenea, dispoziţiuni severe de întărire a măsurilor de prevenire a incendiilor în localurile publice şi de închidere imediată a acelora necorespunzătoare.

George NICOLESCU

144 de tineri, între 17 şi 20 de ani, şi-au pierdut viaţa în urma unui incendiu izbucnit săptămîna trecută, în noaptea de simbătă spre duminică, la un salon de dans de lîngă Saint-Laurent-du-Pont, localitate situată nu departe de Grenoble. Alte zeci de tineri au suferit arsuri grave, care ar putea fi fatale multora dintre ei. S-au salvat puţini dintre cei surprinşi de flăcări; majoritatea dintre ei au fost internaţi în spitalele din împrejurimi, dramă la care au asistat neputincioşi lăsînd asupra lor impresii de coşmar. Această tragedie a produs o vie emoţie în întreaga Franţă. E sfîşietor să conduci pe ultimul drum 144 de trupuri carbonizate, cele mai multe dintre ele aparţinînd unor adolescenţi care se pregăteau să treacă pragul majoratului.

Drama s-a petrecut în salonul de dans „Între cinci şi şapte", amenajat cu 18 luni în urmă în inima pădurii, la aproximativ 2 km de Saint-Laurent-du-Pont. Interiorul imobilului — de forma unui vast hangar, construit din lemn pe piloni metalici — dispunea de mai multe piste de dans, unite între ele prin mici coridoare. În jurul unei piste centrale se aflau mici separeuri şi un balcon circular, la care se ajungea pe o scară helicoidală. Pereţii interiori erau placaţi cu mase plastice poliesterice, iar mobilierul confecţionat dintr-un material nou, pe bază de carton dur.

La mai puţin de o oră după miezul nopţii, cînd dansul era în toi, dintr-o lojă situată de-asupra barului au ţîşnit limbi de foc. Întreaga clădire — un adevărat depozit de materiale inflamabile — a fost cuprinsă de vîlvătăi. Cei peste 200 de tineri prezenţi în sală în acel moment au intrat în panică. Majoritatea s-a năpustit spre intrarea principală care, din nefericire, era pe jumătate blocată de o portiţă turnantă din ţevi sudate, de genul celor postate la intrarea în stadioane. Pe de altă parte — şi aceasta este cauza adevărată a proporţiilor catastrofei — ieşirile de urgenţă, care ar fi trebuit să fie uşor accesibile, erau încuiate şi atît de solide încît n-au cedat presiunii disperate a tinerilor năpustiţi asupra lor. Cartonul şi masele plastice, s-au aprins ca nişte torţe şi au învăluit, în cîteva clipe, majoritatea oaspeţilor salonului. Cu toate că pompierii au ajuns la faţa locului în mai puţin de zece minute, intervenţia lor n-a mai putut salva aproape nimic.

Proporţiile dezastrului au fost evaluate abia dimineaţa, la lumina zilei. În faţa intrării principale au fost găsite zeci de trupuri carbonizate, blocate în poarta turnantă; în faţa ieşirilor pentru cazurile de primejdie, acelaşi morman de trupuri mistuite de flăcări. La început, s-a crezut că numărul victimelor nu este mai mare de 50; de aceea, autorităţile au hotărît depunerea lor, pentru identificare, într-o cameră a primăriei. Cînd tragedia şi-a dezvăluit adevăratele proporţii, s-a apelat la amfiteatrul mare al liceului din localitate. Operaţiunile de recunoaştere s-au dovedit extrem de dificile. Fizionomia sau semnele particulare nu mai serveau la nimic; se căutau acum doar unele bijuterii sau rămăşiţe din hainele purtate de victime. În cele din urmă 32 de victime n-au reuşit să fie identificate: 14 dintre acestea sînt reclamate de părinţi, doar 18 nu fac obiectul nici unei declaraţii de dispariţie. Se pare că este vorba de studenţi străini, în special danezi şi suedezi, care obişnuiau să frecventeze salonul de dans.

Funeraliile celor 144 de victime au avut loc marţi. Au fost prezenţi, aproape fără excepţie, toţi locuitorii micului oraş de la poalele Alpilor, dar şi din împrejurimi, în special din Grenoble. Ministrul muncii, Joseph Fontanet, a dat citire mesajului preşedintelui Franţei, Georges Pompidou, care cerea „să se facă eforturi ca, pe viitor, societatea noastră să evite asemenea drame". După ceremonie, care n-a durat decît un sfert de oră, 144 de coşciuge albe au luat drumul cimitirului.

Aceşti doi tineri englezi au fost eroii unei ascensiuni, încheiată cu o miraculoasă salvare a vieţilor lor. Judith Pearson şi Mike Pearce în timp ce se căţărau pe muntele Rothhorn din Elveţia au fost surprinşi de o violentă furtună, care la un moment dat i-a proiectat într-o prăpastie. A urmat o cădere pe zăpadă de peste 400 de metri încheiată în mod norocos pe o minusculă terasă. În ziua următoare ei au fost găsiţi de o echipă de salvare care a reuşit să-i aducă la spital. Aici s-a constatat că Judith Pearson are opt coaste rupte, în timp ce Mike Pearce avea o serie de contuzii pe faţă şi pe corp lipsite de gravitate.

DE PRETUTINDENI

ROMA — cetatea eternă, va fi primul oraş din Europa, dotat cu o „Universitate gastronomică". Cursurile vor începe în ianuarie 1971. Patruzeci de materii figurează în programul acestei insolite universităţi. Temele merg de la legislaţia alimentară la regulile de „civilitate" la masă, trecînd prin bogăţia şi varietatea bucătăriilor regionale. Branco Maria Quardo, în vîrstă de 49 de ani, cîntărind 106 kg, este rectorul acestei noi şi... suculente universităţi.

SHEILA DOUST a dat în judecată Societatea de transporturi din Maidstone (Anglia). Motivul? Într-o zi cînd se întorcea de la cumpărături cu un autobuz, taxatorul a obligat-o să plătească un bilet în plus pentru o sacoşă de material plastic plină cu apă, în care se aflau cîţiva peştişori pe care îi ducea cadou fiicei sale, Linda. Judecătorul i-a dat dreptate afirmînd că aceşti peşti pentru acvariu nu pot fi asimilaţi cu peştii obişnuiţi pentru care pescarii sau gospodinele trebuie în mod obişnuit să plătească bilet.

IN SPANIA s-a ridicat un monument eroului romanului lui Cervantes „Don Quichote", care este aşezat lîngă o moară de vînt.

DUPĂ UN MECI de rugby jucătorul scoţian Gordon Brown, acuzînd dureri de gambă, s-a prezentat la medic. Acesta i-a extirpat din gambă un dinte, incisivul, care „întîmplător" îi lipsea după meci unui jucător din echipa adversă.

RECLAMA, „sufletul comerţului", uluieşte uneori prin originalitate. Într-adevăr, ce se poate spune despre tabloul următor: Un automobil circulă pe străzile oraşului. La volan, un om îmbrăcat în costum de scafandru. Maşina e plină ochi cu apă, în jur peştişori de aur. Reclama firmei japoneze urmăreşte să convingă pe viitorii cumpărători că automobilul produs de concernul de automobile este absolut ermetic.

DUPĂ CE A TAMPONAT o maşină, Carroll Pooler din Louisville a explicat poliţiei că i s-a defectat pe neaşteptate frîna. Vrînd să verifice, un agent s-a urcat la volan şi... a făcut zob maşina poliţiei ce staţiona la cîţiva metri mai încolo.

Oamenii de ştiinţă care studiază obiceiurile urangutanilor au descoperit încă o asemănare a acestei maimuţe cu omul — le place şi lor să cînte. Aşa-zisul cînt al lor aminteşte zgomotul motorului de automobil la schimbarea vitezei. Firească că acest cînt nu provoacă desfătarea ascultătorilor. Ceea ce se întîmplă şi multor oameni.

William Honeywill (28 ani) din Sheffield, în timpul unei călătorii întreprinse pe bordul unui vapor în Oceanul Atlantic, a căzut peste bord şi a fost regăsit, după 12 ore, datorită căpitanului vaporului respectiv, care s-a decis să întoarcă vasul şi să pornească în căutarea lui. În fotografia pe care o prezentăm mai sus (după salvare), William Honeywill are faţa arsă de soare şi de apa sărată a oceanului.

Originalitate cu orice preţ? Studenta Vera Varalda din Milano s-a împrietenit cu un mic piton, lung de 1,50 metri, de care nu se desparte cît timp se află în casă. Ea afirmă că şarpele, spre deosebire de alte animale domestice, nu face murdărie în casă, mănîncă doar odată pe lună şi o ajută prin prezenţa sa tăcută, la aprofundarea studiilor. În schimb, părinţii ei îl evită şi poate pe bună dreptate...

IN SPANIA a avut loc un congres al lingviştilor la care s-a anunţat că în lume se vorbesc în prezent 2 976 de limbi, două treimi din populaţia globului folosind doar 13 limbi.

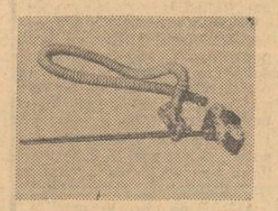

Aparatul de mai sus, care se numeşte endoscop, a fost conceput de fraucezul M. Vulmières de la Centrul Naţional de Cercetări Ştiinţifice al Franţei. Aparatul permite studierea vizuală şi filmarea interioară a cavităţilor inaccesibile vederii directe, putînd avea numeroase aplicaţii medicale şi industriale.

„ALO POLIŢIA? Hoţii mi-au furat casa de bani", a anunţat comerciantul Maurice Bajart. Poliţia l-a liniştit. Casa de bani fusese găsită într-o groapă unde căzuse din cauza unei curbe prea bruşte. Hoţii nici măcar n-au observat c-o pierduseră.

DE PRETUTINDENI

ITINERAR "MAGAZIN"

SAMARKAND — ISTORIE ŞI LEGENDĂ

Corespondenţă din MOSCOVA de la LAURENŢIU DUŢĂ

Samarkandul este şi una şi alta: şi istorie şi legendă, ce se împletesc în conştiinţa şi creaţia unui popor. Pînă să ajungă la anii noştri, istoria i-a hărăzit noian de distrugeri, începînd cu cea din anul 329 i.e.n. de către armatele lui Alexandru Macedon şi terminînd cu jafurile gărzilor albe din anii vijelioşi ai războiului civil.

Atunci de unde atîta frumuseţe în clădirile moscheii Bibi-Hanîm, a mausoleului Gur-Emir, a Reghistanului (piaţă în limba uzbecă)?

...Era o zi blîndă de toamnă cînd am păşit pentru prima dată pe străduţele Samarkandului, însoţit de brunetul (desigur) localnic Ashraf Razikov, artist plastic şi bun cunoscător al istoriei trecute, prezente şi... viitoare a locurilor sale natale. Cînd ajungi în faţa moscheii Bibi-Hanîm (Bibi a hanului), ai ciudata senzaţie că uriaşa arcadă albastră vrea să te absoarbă, să te ridice, prin ciudatele flori de pe peretele înalt, pînă spre bolta albastră de unde te pierzi în albastrul cerului. Cobori grăbit privirea şi îţi vine să te agăţi de arborele bătrîn din curtea moscheii, singurul lucru care pare „pămîntean". „Cupola ar fi unică în lume, de n-ar fi cerul să-i facă faţă" — îmi recita Ashraf din versurile unui poet de pe vremuri.

Geneza moscheii este legendă, în măsura în care sublimul ţîşneşte din cărămizile puse una peste alta şi din plăcile de faianţă lipite de ziduri. Ea este însă istorie prin faptul că aceste cărămizi au fost zidite şi prin felul cum au fost zidite....

Şi zice legenda: Singurul han Timur Lenk Ahanik (Timur — şchiopul de fier), care nu cunoscuse duioşia, a plecat spre India în fruntea unei oşti numeroase ca stelele din Calea Laptelui, lăsîndu-şi, în palatele-i reci, pe cea mai frumoasă dintre soţii — Bibi Hanîm.. Şi rămasă singură, în inima tinerei femei a încolţit gîndul de a-i descreţi, măcar pentru o zi, fruntea crîncenului Timur. A chemat meşteri mari şi le-a poruncit să ridice o moscheie care să smulgă din oricine încrîncenarea. Şi, în timp ce gonacii aduceau ştiri despre izbînzile lui Timur, zidurile creşteau văzînd cu ochii. Pînă-ntr-o zi, cînd marele meşter i-a spus prinţesei că a hotărît să nu mai lucreze. „Căci după ce voi termina de ridicat minunea, în mine va cobori întunericul de a nu te mai vedea". Nu l-a înduplecat decît promisiunea femeii hanului că se va lăsa sărutată. Cînd meşterul a terminat clădirea, lumea s-a cutremurat de frumuseţea ei. Iar cînd a sărutat-o pe prinţesă, ea şi-a acoperit faţa cu palmele. Dar în zadar; focul sărutului i-a pătruns palma, lăsîndu-i urmă pe obraz. Văzînd minunea de moscheie, Timur a simţit că este altul. Iar cînd a dat s-o sărute pe cea care i-a făcut acest dar, buzele lui au simţit pe obrazul femeii arsura lăsată de nefericitul îndrăgostit. Hăituit de ieniceri, iscusitul meşter s-a urcat pe cupolă, şi-a făcut aripi şi s-a pierdut în albastrul cerului...

Istoria spune însă altceva: Bibi-Hanîm se numea de fapt Sarai Mulk-Hanim. Şi nu dorinţa de a-l îmblînzi pe Timur ci trufia el a îndemnat-o să clădească, chiar în faţa unei moschei pe care o ctitorea hanul, o mare medrese (şcoală superioară islamică). Iar cînd Timur s-a reîntors, anul 1404, din incursiunea efectuată în India, şi a văzut că medrese-ul construit de Sarai este mai frumos decît moscheia lui, a chemat doi dintre sfetnicii săi (Hodja Muhammed Davud şi Muhammed Djeld) pe care i-a spînzurat pe loc. Apoi a poruncit să dărîme moscheia începută, să se facă alta cu portalul mai larg şi mai înalt, iar „cupola să întreacă-n frumuseţe cerul". Dar o boală crîncenă începu să-l macine pe han. Şi clădirea nu era gata. Într-un gest disperat, şi-a chemat robii şi le-a poruncit să-l poarte la locul unde se muncea.

Corespondenţă din MOSCOVA de la LAURENŢIU DUŢĂ

Cu propria-i mînă a aruncat lucrătorilor bucăţi de carne fiartă şi bani, îndemnîndu-i să se zorească. A început însă să ningă şi lucrările au fost întrerupte, iar Timur a murit în iarna acelui an 1405.

...Reghistanul, piaţa centrală a Samarkandului, este înconjurat de clădiri cu portaluri deschise parcă spre lumi de basm. Numai în partea stîngă, una din ele, intrată în pămînt cu vremea (trei metri) pare să-şi ascundă, sfioasă, lipsa de măreţie. Este clădirea medrese-ului clădit de Ulugbek, în anul 1420, de „padişahul savant, drept, puternic şi milostiv", cum l-a descris contemporanul său, Davlat Şah. Inscripţiile păstrate în legătură cu această ctitorie, spun:

...„Iar cînd era pe terminate clădirea, Ulugbek fu întrebat:

— Cine va fi mandarinul (şeful şcolii — n.n.), măria ta?

— Un om care să se priceapă la toate ştiinţele — a răspuns hanul.

Şi, într-adevăr, a fost pentru prima oară cînd într-un medrese s-a predat, în afară de cele duhovniceşti, alte ştiinţe. Insuşi Ulugbek a predat aici... astronomia.

În ciuda murmurelor tot mai evidente ale clerului şi curţii, hanul Ulugbek — „mare astronom-observator" cum l-a caracterizat Laplace — a construit pe dealul Kuhak din vecinătatea Samarkandului, aproape de malul riului Obi-Rahmat, un observator astronomic. „Şi astfel, în faţa ochilor săi — scria poetul umanist uzbek Alişer Navoi — cerul a devenit mai apropiat; cerul a coborît mai jos".

În mintea şi inima lui, Ulugbek, savantul şi umanistul, l-au învins pe han. „Religiile se destramă ca o ceaţă, imperiile se distrug, iar munca învăţaţilor rămîne pe veci" — a spus el înainte de tragicul său sfîrşit. Mîna împotrivă-i, a ridicat-o, primul, fiul său, Abdullatif, amăgit de cler şi curte că va lua domnia. Izgonit din Samarkand, „într-o dimineaţă rece şi umedă dinspre sfîrşitul lui octombrie 1449, ...Ulgubek a plecat spre Mecca, însoţit de un singur hogea — notează cronicarul. Numai cîţiva ieniceri îl străjuiau pe măreţul domnitor. Şi n-au izbutit să-şi obosească bine caii în prima goană, cînd i-a ajuns din urmă un gonaci cu porunca să intre în primul sat. Era frig şi Ulugbek a poruncit să se aprindă focul şi să se fiarbă carne. O scînteie de la flacăra aprinsă de ieniceri, a sărit pe mantia lui Ulugbek. «Senhem buldin» (pînă şi tu mă cauţi şi mă recunoşti) a exprimat hanul detronat, privind pe geam". Atunci şi-a văzut fiul venind întovărăşit de cineva. Era cu ucigaşul Abbas. L-au tîrît afară şi l-au înjunghiat „Sen hem buldim" — „şi tu...".

...Asraf Razikov, pictorul uzbek din Samarkand şi ghidul meu de circumstanţă, nu este vrăjitor. Este doar un cunoscător al istoriei. Şi, cu o pasiune, demnă de un „oriental", îmi „concentrează" şi istoria recentă a oraşului său. Moderna uzină de aparataj cinematografic din Samarkand produce articole căutate în întreaga lume. (La Jocurile Olimpice de la Tokio au fost folosite aparate de multiplicare a sunetului, produse aici). Uzina se cheamă „Kinap". Uzina de motoare şi frigidere „Krasnodvigatel" este renumită în întreaga Uniune Sovietică, ba şi în străinătate. La Samarkand există unul dintre cele mai mari combinate de îngrăşăminte superfosfatice din U.R.S.S. Şi mai departe? În curînd va intra în funcţiune un combinat textil care va produce anual 20 000 000 metri de ţesături şi tricotaje.

Recent, ansamblul Reghistanului a fost întregit cu o clădire nouă: teatrul de operă şi balet. Şi în fiecare seară, piaţa feeric luminată se umple de freamătul mulţimii gălăgioase a spectatorilor care mereu au ceva de comentat.

Cînd am plecat din Samarkand, Razikov s-a neliniştit văzînd că şoferul se îndreaptă pe un alt drum decît cel obişnuit spre aeroport.

— Asta este drumul, tovarăşe, a răspuns şoferul sigur pe sine. Drumul spre noul aeroport.

— S-a şi dat în funcţiune? — a întrebat Razikov stînjenit. Să către mine: Spuneam eu că nu e bine să lauzi atît cunoştinţele mele de istorie...

ORAŞUL CU PESTE 300 DE MONUMENTE

Corespondenţă din VARŞOVIA de la trimisul nostru CRINA SÎRBU

Din gara cea mai nouă, cea mai modernă a Varşoviei, am pornit către seară, la 235 km distanţă. Mă îndreptam spre unul dintre oraşele cele mai vechi şi cele mai bogate în monumente istorice, ale Poloniei... Mergeam către Torun.

Torun, un oraş situat pe malul Vistulei. Locul unde mai mult de 15 veacuri s-au întretăiat principalele căi comerciale ale ţării: de la nord la sud — navigaţia pe firul marelui fluviu, de la vest la est — drumul continental. Săpăturile arheologice, descoperirile făcute în ultimii aproximativ zece ani, în special acolo unde a fost înălţată cetatea Cavalerilor teutoni — stabiliţi pe teritoriul polonez de prinţul Conrad de Mazovia, în jurul anului 1230 — au scos la iveală urmele unei colonii prepoloneze, au indicat că aici se găsea o aşezare încă din străvechi timpuri. Din preajma anilor 1100—700 î.e.n.

Cronicile atestă, apoi, că în 1233, Torunul a primit legea oraşelor — drepturi municipale, alte privilegii. De altfel, secolul al XIII-lea, îi este martorul bruştei dezvoltări economice, purtînd amprenta comerţului: mulţi dintre locuitori se ocupau cu negoţul, navigau spre mare, spre Flandra şi alte colţuri ale continentului nostru, aparţineau „Hansei", asociaţie a negustorilor din oraşele Europei de nord. Prosperitatea economică, ce i-a conferit Torunului din acele vremuri denumirea de „Regină a Vistulei", a atras după sine înflorirea artelor, a ştiinţei, a arhitecturii. De-a lungul a cîteva secole, se va desfăşura febril o remarcabilă activitate de construcţii, înălţîndu-se edificii monumentale, cu semnificaţii de o valoare considerabilă pentru cultura nordului european; se poate afirma că, spre anii 1500, configuraţia oraşului era precizată. Clădiri din cărămizi, întinse cartiere mărginaşe şi, de jurimprejur, importante ziduri de apărare ale căror vestigii străjuiesc, încă, pe malurile Vistulei.

Vorbindu-mi despre aceste locuri, un cunoscut istoriograf polonez, Tadeusz Kwiek — autorul unor reprezentative albume privind teritoriile vestice ale Poloniei — amintea că faima trecutului lor a fost pecetluită în etape ce aproape s-au întrepătruns, la fel de însemnate pentru istoria ţării: la 19 octombrie 1466, după mai mult de un deceniu de războaie duse împotriva teutonilor, trufaşii cavaleri au fost îngenuncheaţi. Au devenit vasalii lui Kazimir Jagellonczyk, conform Tratatului de pace semnat la Torun, în prezenţa regelui. Cîţiva ani mai tîrziu, la 19 februarie 1473, într-o casă de pe str. Sf. Ana, se năştea Mikolaj Copernik, cel care avea să devină nu numai un genial astronom, un maestru al ştiinţelor exacte, medicale şi economice, ci şi un apreciat poet şi pictor — „un om universal" al vremurilor sale.

Acum, Torunul, cu puternice tradiţii, exponent mai cu seamă al formelor arhitectonice ale „goticului baltic", se înscrie printre ansamblurile europene medievale dintre cele mai bine conservate în Polonia. Şi dacă, din fericire, aici nu au fost resimţite distrugerile ultimului război mondial, nimeni nu uită, totuşi, că o singură bombă, explodată într-unul din cartiere, a pricinuit pierderea ireparabilă a unor obiecte de artă inestimabile... Poate, de aceea, Leopold Bliskowski, adjunct al conservatorului localităţii de la Laboratorul de conservare a monumentelor istorice — instituţie prin al cărei specific transpare întreaga grijă, perseverenţă şi organizată, de care se bucură astăzi aceste capodopere — a ţinut să sublinieze că, dintre cele 300 de monumente, cinci au fost, ulterior, înscrise în grupul „O", adică în rîndul clădiriilor cu caracter de unicat în lume, protejate împotriva efectelor nefaste ale oricărei conflagraţii. Amabil şi competent Cicerone, Leopold Bliskowski s-a oprit, alături de mine, în dreptul unor puncte încărcate de istorie, de frumuseţe. În dreptul aşanumitului „oraş vechi", dominat de patrulaterul pieţei cu o arhitectură interesantă, cu construcţii felurit colorate, şi diferite picturi murale, aparţinînd unor maeştri pricepuţi; în dreptul impunătoarei clădiri a fostei primării, exemplu magistral al stilului monumental din secolul al XIII-lea în Europa septentrională, şi despre care se afirma că ar fi unul dintre cele mai vechi edificii de acest gen din ţară. Interiorul prezintă vizitatorului importante mărturii ale artei gotice, colecţii de artizanat, grafică, pictură poloneză, o galerie de portrete a torunienilor de vază, printre care se află şi un tablou înfăţişîndu-l pe Copernik — poate chiar un autoportret, se spune.

În apropiere, statuia aceleiaşi ilustre personalităţi, aşezată pe un soclu masiv, concepută de sculptorul suedez Tordwalsen, atrage atenţia trecătorului că se află, aşa cum mi-a declarat ghidul meu, în faţa „stăpînului casei".

Am avut posibilitatea să admir, apoi, rînd pe rînd, pe străzile înguste, specifice evului mediu, dar fremătînd de animaţia contemporană, siluetele impozante ale bisericilor ce poartă numele Sf. Ion — construite cu 20 de ani înaintea celebrei Notre Dame şi unde se află epitaful lui Copernik — Sf. Fecioară, Sf. Iacob; am privit de la distanţă ruinele cetăţii teutone şi turnul înclinat — mai mult decît cel din Pisa, afirmă localnicii; am pătruns în „Casa de sub stea", construită în stil baroc, dar conţinînd în interior şi elemente gotice, renascentiste — trăsătură, de altfel, a multora dintre clădirile oraşului — şi care oferă, astăzi, privirilor o originală colecţie de obiecte de artă din Orientul îndepărtat, donată cu un an în urmă de un profesor universitar polonez.

Ceea ce te impresionează însă, mai mult ca orice, la Torun, este modul cum acest trecut, pios conservat, a căpătat o nouă expresie, datorită suflului novator al prezentului. În anii socialismului, tenta provincială a dispărut, oraşul — a cărui populaţie s-a dublat, faţă de cea dinainte de război ajungînd la 130 000 de locuitori — cîştigîndu-şi noi valenţe. Constructorii au sprijinit îndeaproape dezvoltarea pe care i-a imprimat-o puterea populară. Au fost ridicate mai multe ansambluri noi de locuinţe, printre care cel al „Tineretului", al „Milenarilor", şi altele: a început procesul de industrializare al acestei localităţi. În care industria era mai înainte reprezentată doar prin cinci întreprinderi, cu cite aproximativ 1 000 de muncitori. Azi, modernele fabrici, ale căror realizări sînt cunoscute de întreaga Polonie, antrenează în activitatea lor peste 30 000 de salariaţi. Întreprinderea de fibre sintetice „Elana", „Meritonex", destinată prelucrării acestor fibre, Fabrica de aparate de joasă tensiune, Uzina metalurgică, Şantierul naval, sînt numai cîteva dintre obiectivele ce semnifică nouă.

Domeniul cultural a fost şi el, treptat, îmbogăţit. S-au construit două teatre, cinematografe, case de cultură, 15 cluburi culturale, muzee. Dar, mai presus de orice, trebuie menţionat că a luat fiinţă, în 1945, Universitatea ce poartă, în semn de omagiu, numele lui Copernik. Instituţie ce a format peste 10 000 de specialişti şi care este considerată o şcoală a viitorului, în această regiune în care evoluţia ramurii chimiei oferă atîtea speranţe.

Integrat ritmului întregii ţări, Torunul — oraşul cu peste 300 de monumente istorice — cunoaşte, azi, metamorfoze contopite în sticlă, metal şi beton, trăieşte o nouă tinereţe.

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

BERETA DE VÎNĂTOARE

David era fericit. Tot ceea ce a fost viaţa lui în ultimii treisprezece ani — teroare, fugă, prizonierat, umilinţă, foame — se sfîrşise. Ajunsese în sfîrşit acasă la soţie şi copii. Acesta din urmă, Mike, se speriase de necunoscutul care-l stringea în braţe să-i rupă oasele. Acum lacrimile erau de bucurie. Avea o casă, un fiu şi găsise de lucru! Mergea la vînătoare cu fiul său şi ar fi vrut s-o spună lumii întregi.

— Nu voi putea spune la toţi, dar vor şti toţi că sîntem tată şi fiu, Mike. Ne vom îmbrăca la fel, am şi cumpărat totul.

Şi aşa îmbrăcaţi la fel, David şi Mike mergeau la pădure însoţiţi de Black, cîinele fidel.

— Dar bereta, Mike? Nu-ţi place bereta?

— Oh, e frumoasă tată... numai că prefer să nu pun ceva pe cap.

— Un vînător poartă întotdeauna bereta.

— Bine tată, şi Mike îşi puse bereta.

Făcură o pauză. David Roseman îşi sprijini puşca de pomul sub care se adăposteau de arşiţa zilei:

— Unde ţi-ai pus bereta? Nu te culca pe iarbă aşa!

— Prefer să ....

— Nu, Mike, poţi face insolaţie, te rog ascultă... Tatăl luă bereta din iarbă şi o întinse fiului care şi-o puse pe ochi.

Puţin după aceea adormiră.

*

Se trezi speriat de lătratul furios al cîinelui. Deschise ochii şi-l văzu pe Black fugind după o pată argintie ...

Un iepure? Roseman n-avu timp să-şi ia puşca: o pisică uriaşă apăru pe neaşteptate din iarbă şi cu un salt se căţără în copac printre ramuri. După ea, Black se avîntă cu ochii roşii de furie.

Roseman întui urmarea şi se cutremură de groază. Era ca paralizat. Văzu scena ca filmată cu încetinitorul. Cîinele se repezi drept spre copac, îl zgudui cu violenţă, căzu pe cele patru labe exact pe puşcă, aceasta alunecă cu ţeava îndreptată în direcţia unde se afla Mike întins: — Acum porneşte glontele! -se gîndi îngrozit David şi scena nu se mai petrecu cu încetinitorul ci cu o rapiditate înspăimîntătoare, o flacără, o explozie şi fum... ceva zbură în aer... frunze poate?... dar şi altceva... bereta tînărului!

O tăcere înspăimîntătoare.

— Mike! — crezu tatăl că strigă. În realitate nu scoase nici un sunet. Încercă să se ridice, dar nu reuşi.

Mort. Mort în felul ăsta, fiul lui, cu capul zdrobit, ucis de puşca tatălui, ucis de un cîine şi de o pisică. Asta era deci ţinta lui — gîndi David. Suferinţă pentru a-l vedea, pentru a redeveni om liber... ca să ajungă aici! Visul lui spulberat nu de nazişti ci de un cîine...

— Mike! De data aceasta urlă, se ridică în genunchi, căzu, întinse ţipînd mîinile spre puşcă, o luă şi o îndreptă spre el; mai bine s-o sfîrşească acum...

— Tată.

Tresări şi se întoarse. Cu ochii holbaţi îl privi pe Mike, care palid se ridica din iarbă. Cît trecuse oare, un secol, o oră? De la împuşcătură pînă cînd tînărul strigase nu trecuseră decît cîteva secunde.

Mike nu se rănise. Glonţul trecuse razant şi-i luase bereta, pe care băiatul o pusese alături, cînd tatăl aţipise. În definitiv bereta aceea nu-i plăcea.

S-a petrecut la Louisiana (Statele Unite).

(Din *„Domenica del Corierre"*)

O CELEBRĂ BIOGRAFIE BEETHOVENIANĂ ÎNTR-O VERSIUNE ORIGINALĂ ROMÂNEASCĂ (1861)

de Viorel COSMA

Ocupîndu-ne într-un număr anterior despre primele studii, articole și traduceri privitoare la viața și opera lui Beethoven publicate în secolul trecut în țara noastră, am ocolit în mod intenționat o biografie de notorietate mondială : **Biographie von Ludwig van Beethoven** de Anton Schindler. Lucrarea dirijorului, violonistului și secretarului marelui compozitor s-a publicat în 1840 la Münster, urmindu-i încă două ediții (1845, 1860) chiar în timpul vieții cunoscutului biograf. Tradusă în limba engleză de I. Moscheles (Londra, 1841) și în franceză de A. Sowinski (Paris, 1864), cartea lui Anton Schindler a cunoscut o **versiune românească inedită.**

Tipărită în cinci ample foiletoane de către ziarul bucureștean **Independința** în 1861, biografia muzicologului austriac pare după titlu (**Beethoven** de A. Schindler) o simplă traducere. O atentă cercetare, însă, demonstrează că ne aflăm în fața unei **versiuni comentate** de către un anonim traducător român.

Primul foileton, plasat chiar în pagina întîi a ziarului **Independința**, debutează ca o mărturisire a prelucrătorului textului original : **„S-a spus asupra lui Beethoven o mulțime de istorii ridicule ; pentru că nu este nici un compositor mare a cărui viață să fie atît de rău cunoscută și al cărui caracter judecat c-o mai mare asprime. Operile sale neînțelese de publicul contimporan, surditatea sa timpurie, nefericirea familiei sale, energia credințelor sale politice, tot contribuisse ca să-l depărteze de oameni și să-l arunce în singurătate."**

Totul este presărat cu suficiente detalii și explicații ale prelucrătorului care înlătură orice îndoieli asupra unei fidele traduceri. **„În 1814 D. Schindler făcu cunoștință cu Beethoven, dar legătura lor se făcu mai intimă de la 1816 înainte. Il vedea atunci mai în toate zilele la birtul Merișului înflorit, unde maestrul mergea să citească jurnale"**

Alt pasaj : **„În ziua anului nou 1823 Beethoven, nepotul său și D. Schindler erau la massă".** Relatînd o repetiție a operei Fidelio din 1823 anonimul ziarului bucureștean scria : **„Văzînd în toate chipurile confuziunea** (interpreților și a orchestrei — n.n.) **făcu semn lui Schindler să-i scrie ce se petrece : acesta se supuse, rugîndu-l d-a nu mai urma".** În ultimul foileton, comentariul la Simfonia a IX-a pare mai degrabă ca aparținînd unui biograf român, autorul austriac fiind doar o sursă de autenticitate : **„Căută mult timp cel mai bun mijloc d-a isbuti în oda lui Schiller la bucurie : Schindler a fost martor la lupta și silințele sale".**

Desigur că textul nu a apărut integral, versiunea românească oprindu-se mai ales asupra elementelor anecdotice atrăgătoare. Ultimul foileton din **Independința** poartă chiar mențiunea finală **„va urma".** Totuși rămîne evident faptul că relatarea biografică se încheiase adată cu relatarea momentului morții : **„În fine la șeasse ore seara, marele artist își dete suffletul în mijlocul sgomotului unei furtune însoțite de grindină, de fulgere și de tunete. Era în virstă de cincizeci și șasse de ani, trei luni și nouă zile".**

INDEPENDINȚA

FOILETON

BEETHOVEN

de

A. SCHINDLER

Primul foileton amplu în limba română asupra lui Beethoven, publicat în ziarul „Independința" (1861)

Cum a ajuns celebra biografie a lui Anton Schindler să fie tipărită la București și încă atît de timpuriu ? Cine este autorul versiunii românești ? Răsfoind ziarul **Independința**, se poate ușor constata că periodicul bucureștean dispunea de suficiente legături directe cu Viena. Astfel, pe frontispiciul gazetei se indica, pentru abonamente în străinătate, numele lui „B. G. Popovits" din Viena. La mica publicitate, se putea citi — alături de cursul valutar al Vienei — anunțul — foarte des repetat — din ultima pagină : „De vînzare. Karte nuoe de Viena. Doritorii le pot afla la Atelierul național". Se promova chiar un curent de traduceri, semnatarul acestei opinii fiind Alexandru Odobescu ce nu părea deloc străin de lucrările cu conținut muzical.

Asupra autorului traducerii și prelucrării textului lui Anton Schindler nu deținem nici un element capabil să ne conducă la o identificare. Dintre muzicienii epocii, semnau cronici în **Independința** Nicolae Filimon și compozitorul Alexandru Tache Zissu. Deși foiletoanele „Beethoven" se plasează într-un moment de „tăcere" în presă al autorului „Ciocoilor vechi și noi", totuși nu înclinăm să-l socotim ca autor (poseda bine limba germană, stilul prea simplist nu-i aparținea, iar greșelile de tipar l-ar fi determinat să ceară imediat retipărirea foiletoanelor). Mai degrabă ar putea să intre în discuție corespondentul de la Viena, B. G. Popovits, tipograful de mai tîrziu al gazetei, Adolph Ulrich, traducătorul și scriitorul E. Winterhalder, al cărui nume se bucura de acces în paginile **Independinței.** Cercetările ulterioare rămîn să elucideze anonimatul foiletoanelor asupra lui Beethoven.

Spre a înțelege exact semnificația apariției biografiei lui Anton Schindler în România merită să reținem cîteva fapte concludente : este una din lucrările de referință mondială care dezvăluie prietenia dirijorului austriac cu Beethoven, singurul om de încredere care a primit în dar **Caietele de conversație, Scrisori autografe și manuscrise originale,** odată cu permisiunea de a dirija ciclul complet al Simfoniilor titanului. Apoi, biografia lui Schindler s-a tipărit la București chiar în timpul vieții autorului. În sfîrșit, merită subliniat faptul că viața lui Beethoven intrase în circuitul melomanilor noștri prin intermediul unei cărți de excepțională valoare documentar-istorică, pregătind astfel drumul receptării creației sale muzicale.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

TEATRUL „ION CREANGĂ"

Mateiaș Giscarul

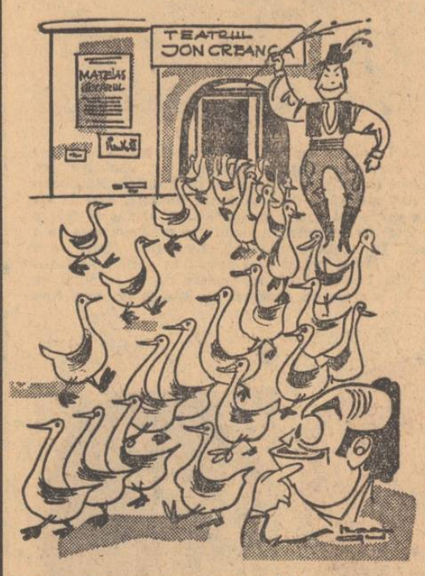

Ion Lucian, *directorul teatrului :*
— Și acum Arcudeanule, direcția Piața Amzei !

TEATRUL DE COMEDIE

Arca bunei speranțe

de I. D. Sîrbu

Amza Pelea (Noe), Liliana Țicău, Ștefan Tăpălagă și Dumitru Chesa.

„INCORUPTIBILII" AU EXISTAT

De curînd, un telespectator, ce ne-a scris în numele unui grup de prieteni, se revolta de similitudinea pînă la confundare între episoadele serialului „Incoruptibilii". Trecînd peste ușoara exagerare adusă probabil de goana condeiului său — credem că-i necesar să amintim că munca unui asemenea grup, desfășurată într-un moment de vîrf al gangsterismului, nu are în fond nimic spectaculos, în afară, poate, a mijloacelor de prindere a vinovaților. „Incoruptibilii", pe numele lor adevărat Marty Lahart, Sam Seager, Barney Clooman, Tom Fricl, Lyle Chapman, Joe Leeson și chiar Eliot Ness (șeful grupului, care în serial își asociază pe Habson, Rossi și „Youngfellow"), fac parte din istoria Statelor Unite, ca și cuceritorii vestului, căutătorii de aur, primii pionieri ai civilizației. Ei sînt „ordinea și legea" împotriva „crimei". Iar fețele crimei erau neînchipuit de asemănătoare. Contrabanda cu alcool, în acea perioadă de prohibiție, a născut gangsterismul. Ca și azi, capii erau relativ ușor de prins, dar greu de acuzat, neacționînd de obicei decît prin intermediari, avînd gang-uri (bande armate) care să-i apere și avocați bine plătiți. Deci, Ness și ai săi aveau, pe scurt, mereu aceeași datorie : să descopere contrabanda, să-i prindă pe gangsteri, și mai ales să aducă în fața tribunalelor pe conducătorii din umbră apărați de multe ori și de poziții sociale foarte înalte. Oamenii își schimbau numele și chipul, dar infracțiunile erau aceleași. Cîtiva dintre cei mai buni meșteșugari ai „thriller"-ului de serie „B", ca Tay Garnett, Paul Wendkos, Ida Lupino, i-au conferit serialului despre „incoruptibili" o autenticitate documentară (mă refer la fapte) rar întîlnită în gen, căreia i se adaugă și excelenta reconstituire a locurilor și atmosferei.

Din tainele arhivelor

MĂRTURII DOCUMENTARE DESPRE DIMITRIE BOLINTINEANU

După cum se știe, ultimele luni din viață Dimitrie Bolintineanu le-a trăit în spitalul „Sf. Pantelimon" unde, în urma unei boli cumplite, care avea să-l răpună, a fost internat de prietenii săi. Printre altele, din această perioadă ne-a rămas și un dosar ce se păstrează la Arhivele Statului, fondul „Tribunalul Ilfov", în care se arată că *„cheltuielile ce s-au făcut cu întreținerea numitului de la 1 martie 1872, de cînd a fost admis, și pînă la 19 august, același an, cînd a răposat s-a urcat (!) la suma de lei 1258,79....."*.

Citatul amintit este interesant, înainte de toate, pentru data morții poetului care este 19 și nu 20 august 1872, așa cum se arată în Istoria literaturii române a lui G. Călinescu. Data indicată în dosarul menționat este confirmată și de registrul stării civile pentru morți pe anul 1872 al comunei Pantelimon — Dobroești păstrat, de asemenea, la Arhivele Statului — București care, la nr. 161 consemnează : *„Mort eri la nouăspre-zece august anul una mie opt sute șapte-zeci și doi, la ora trei dimineața..."*

De altfel, actul respectiv dă o indicație diferită și în ce privește anul nașterii lui Dimitrie Bolintineanu, arătînd că, la data morții, poetul era „de ani opt-zeci". Aceasta presupune că s-a născut în anul 1792 și nu în 1819, cum s-a afirmat pînă acum în lucrările apărute. Desigur, însemnarea nu pare veridică, dar ea readuce în discuție o problemă controversată, dat fiind faptul că nici informațiile pe baza cărora anul 1819 a fost stabilit ca an de naștere al poetului nu sînt certe.

Informații prețioase desprindem și din *„Inventariul de obiectile rămase și destințate ale răposatului Dimitrie Bolintineanu"* în care figurează și cărțile din biblioteca scriitorului. Ele ne dau posibilitatea să cunoaștem, dacă nu integral, măcar în parte, relațiile sale cu lumea cărților, preocupările și formația sa culturală.

Din inventar rezultă că poseda „86-opt zeci și șase volume legate" și 13 „volume ne legate", „99 peste totu".

Alături de operele marilor scriitori ai literaturii universale : W. Shakespeare, G. Byron, V. Hugo, A. Lamartine etc, sînt înserate și lucrările unor autori români printre care : „Letopisețul Țării Românești" de M. Kogălniceanu ; „Mănăstirile din România și mănăstirile Brîncovenești" de C. Boliac ; „Tezaur de monumente istorice" de Al. Papiu Ilarian : „Călătorii în Ierusalim și Egipt" de D. Bolintineanu ; „Gramatica macedoneană" ; „Preludiile lui Haralambie Grandea" ; „Revista română pe anul 1861" ; „Magazin istoric pentru Dacia" ș.a.

Aceste cărți sînt probabil cele salvate prin „loteria" organizată de G. Sion pentru biblioteca și mobilele lui Bolintineanu care au fost „cîștigate" de V. Alecsandri împreună cu C. Negri și restituite apoi, așa cum spuneau ei, *„nenorocitului nostru confrate"*. Este fără îndoială, un act prietenesc, o dovadă de prețuire.

Din păcate însă, puținele lucrări rămase în urma fostului ministru de externe și instrucție, poetului patriot, care a înscris o pagină luminoasă în literatura poporului nostru, nu au stat și în atenția autorităților timpului. Răspunsul Administrației Domeniilor Statului la cererea de a le primi spre păstrare este concludent. El sună astfel : *„...nu putem primi succesiunea numitului decedat, nefiind de nici un folos pentru stat"*. Aprecierea este concludentă făcînd de prisos orice comentariu.

Prof. Dumitru GANCIU

Clepsidra

CONVERSAȚIE

de Constantin VIȘAN

— Dacă nu vii duminica asta, n-ai să mai găsești toamna la Cheia ! mă amenință, ultimativ, prietenul meu.

Și, duminica trecută am pornit spre pădurile de la Muntele Roșu.

Pe la Văleni, culorile toamnei se comportau normal. Or, poate că, atras mai mult de patina istorică a locurilor, de urmele amintirii lui Iorga, nu le observasem eu strălucirea. Cînd am ajuns însă la Mineciul Păminteni (ce rezonanță de baladă are acest toponimic !) culorile au început să-mi incendieze privirile. Am avut senzația că pășesc într-o neobișnuită expoziție de pictură. Un vast salon de toamnă la care ținuseră să participe toți maeștrii penelului românesc. Iată aceste siluete desenate delicat pe malul Teleajenului ! Sînt mesteceni sau ciobani din priveliștile lui Grigorescu ? Ori pădurea de stejari cu frunze de aramă și purpură ? E aievea ori vine dintr-un tablou de Andreescu ?

Vecinătatea splendorilor de la Brebu și de la Rucăr, liniștea plină de farmec care domnește în jur atestă prezența spirituală a tuturor pictorilor care au trecut în veșnicie frumusețile acestui picior de plai românesc.

Privesc înfiorat și neliniștit în același timp. Mi-e teamă ca nu cumva această lumină gălbuie să fie alungată de vreun nor și marele ospăț al culorilor să-și piardă din intensitate. Dar e o zi binecuvîntată. Soarele pare și el interesat de spectacolul pădurilor, îi plac focurile izbucnite în frunzele stejarilor și fagilor, îl ademenesc covoarele de aramă așternute la poalele Muntelui Roșu, îl oprește în loc muzica gravă pe care o înalță spre cer orga uriașă a Zăganului. Devenit pe negîndite horațian (Carpe diem) profit cît pot de aceste înclinații estetice ale soarelui și tezaurizez pe retină desfătările de peisaj.

E o liniște de început de lume. Nu mi s-ar părea deloc nefiresc ca în această liniște să aud răsunînd dintr-o dată glasul lui Sadoveanu recitînd „Ce te legeni codrule" sau citind o pagină din „Cozma Răcoare" sau din „Creanga de aur".

În liniștea aceasta am ascultat un dialog înfiripat de prietenul meu de la Cheia cu un cioban avînd în grijă o turmă de vreo 300 de mioare :

— Scumpe oile ?

— Scumpe. De ce vă interesează ? Vreți să cumpărați sau numai așa... de conversație ?

— Vreau să cumpăr.

— Multe ?

— Vreo cîteva sute.

— Să știți că sînt greu de păzit. Vă trebuie și cîini.

— Am mașină. O să le păzesc cu mașina.

— Bună și mașina dar mi-e teamă că o să le alergați prea mult și-au să devieze în capre.

Melancoliei mestecenilor, gravității de aramă a stejarilor, replicile ciobanului le-au adăugat o insolită undă de umor. Ele au avut darul să facă mai ușoară despărțirea de splendorile de la Cheia, să „devieze" regretul într-o stenică bună dispoziție.

LA OPERA DIN IAȘI

O poveste clasică de dragoste tălmăcită într-un balet contemporan

— Atenție, ansamblu, aș dori o mișcare mai duioasă, mai plină de lirism...

Asistăm într-una din sălile Operei din Iași la repetiția cu o viitoare premieră de balet. Energică, plină de vitalitate, îndrumînd corpul de ansamblu și pe soliști, atentă la mișcarea generală și la detalii, tînăra și talentata maistră de balet — Mihaela Atanasiu. Profităm de o pauză spre a o atrage pe panta destăinuirilor.

— Aveți de astădată în repetiție, dacă nu ne înșelăm, un balet clasic.

— Exact, repetăm „Romeo și Julieta" de Prokofiev.

— Așadar, după o premieră anterioară cu un conținut foarte modern, mă refer la baletul „Cele șapte păcate" de Brecht-Weill, v-ați orientat către un clasic. Cum se explică acest sens oarecum inversat în raport cu tendințele obișnuite ?

— Este un sens inversat numai prin prisma unor false fetișuri. Baletul contemporan adevărat nu poate fi conceput de cît ca o continuă osmoză între clasic și modern, între tradiție și inovație.

— Așadar, care este în viziunea dv. spiritul nemuritorilor Romeo și Julieta ?

— „Romeo și Julieta" constituie înainte de orice o mare poveste de dragoste. Asta am încercat să reiasă din totul — dragostea. Vreau ca, privit din orice unghi, spectacolul să apară asemenea unui mare, străvechi și mereu nou cîntec de dragoste. Veți întreba : în ce constă contemporaneitatea spectacolului ? În faptul că eroii se vor iubi așa cum ne iubim noi cei de astăzi, în permanență și în noutatea acestui minunat sentiment.

H. LEREA

VOCI FURATE

• LUI BOB DYLAN I-A DISPĂRUT O BANDĂ DE MAGNETOFON... • „PIRAȚII DISCULUI" • MARIA CALLAS ÎNTR-O ARIE PE CARE NU A ÎNREGISTRAT-O NICIODATĂ ! • „STĂPÎNUL", „SCLAVUL" ȘI AFACEREA CASETELOR NEAUTORIZATE

Reprezentanții principalelor case de discuri din Statele Unite s-au întîlnit cu cîteva zile în urmă la Dallas pentru a dezbate o problemă care preocupă extrem de mult industria discului. Este vorba de activitatea pe care o desfășoară așa numiții „pirați ai discurilor", care aduc prejudicii considerabile companiilor specializate. „Pirateria" de acest fel îmbracă forme foarte variate și s-a extins în numeroase state în care nu există, încă, o legislație de reprimare a unor asemenea practici.

Unul din cazurile cele mai celebre de „furare a vocilor" s-a petrecut anul trecut. Faimosului cîntăreț Bob Dylan îi dispăruse mai de mult o bandă pe care înregistrase cîteva din cîntecele sale noi, neimprimate încă pe disc. Încercările sale de a găsi banda au fost zadarnice. I-a trebuit, după aceea, destul timp pentru a imprima o nouă bandă. Spre marea surprindere a cîntărețului, în cîteva orașe americane au apărut ulterior albume intitulate „Marea minune albă" conținînd două discuri care reproduceau în mod fidel cîntecele de pe banda dispărută ! S-a calculat că au fost vîndute peste 350.000 de albume, la prețul de 12 dolari bucata, ceea ce a asigurat „piraților" un venit considerabil. Nu a fost, de altfel, singurul caz în care lui Dylan i s-a „furat" vocea. În ultimii ani, au fost plasate în mod clandestin pe piață cel puțin nouă discuri cu cîntecele sale — pentru producerea cărora nu-și dăduse consimțămîntul — unul din ele cuprinzînd chiar o selecție a celor mai populare melodii dylaniene...

La Boston, un anume Brian Walton a reușit să-și procure o înregistrare pe bandă a unui concert dat în urmă cu cîțiva ani de formația Beatles. Cu mijloace destul de rudimentare, el a produs la început 500 de discuri intitulate „Beatles la Forest Hill", pe care le-a vîndut cu patru dolari bucata, „afacerea" dovedindu-se rentabilă.

Un „pirat" din Los Angeles și-a amenajat un atelier bine utilat din punct de vedere tehnic cu care realizează discuri neautorizate. Scopul meu — a declarat el unui ziarist — este acela de a lovi în afacerile pe care le fac marile case producătoare de discuri.

„Performanța" tehnică cea mai de seamă a obținut-o un producător clandestin care a adus pe piață discuri cu arii din opere interpretate de Maria Callas, arii pe care faimoasa cîntăreață nu le înregistrase însă niciodată...

„Pirateria" de acest gen este totuși întrucîtva limitată, deoarece reproducerea pe discuri necesită un aparataj cît de cît pus la punct și destul de costisitor. Mult mai răspîndită este o altă formă a „furtului de voce" și anume reproducerea neautorizată a casetelor cu benzi, a căror producție anuală atinge, după părerea experților, aproximativ o sută de milioane dolari. Această cifră ridicată este explicabilă, ținînd seama atît de prețul în general mai ridicat al casetelor, cît și de procesul mult mai simplu de reproducere. În fapt, pentru a produce în serie casete cu imprimări ale celor mai căutați cîntăreți sînt suficiente doar două aparate — unul denumit „stăpînul" și celălalt „sclavul". Casetele originale sînt plasate în aparatul „stăpîn" iar cele ce urmează să fie imprimate sînt introduse în „sclav". Unii „pirați" mai bine organizați și-au asigurat un aparataj mai complicat cu ajutorul căruia se scurtează mult timpul înregistrării. Intrucît casetele falsificate sînt mai ieftine decît cele originale, fără ca să fie însă afectată calitatea imprimării, ele sînt mult căutate de amatorii de muzică. Unul din contrabandiștii de casete a mărturisit unui gazetar că el vinde lunar circa 4 000 de casete, producție proprie.

În fotografiile de mai jos — coperta unui plic cu un disc „pirat" cu cîntecele lui Bob Dylan, un aparat de reproducere a casetelor (un „sclav"), un plic al unui disc „pirat" al lui Elvis și alt plic al unui disc original...

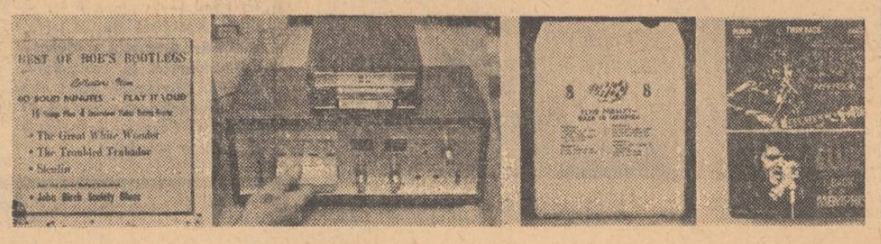

Avizier

George TEODORESCU văzut de M. OPROIU

George Teodorescu are o activitate bogat diversificată. A terminat recent ediția a III-a a spectacolului „Nocturn" la „Tăndărică", va regiza piesa istorică a lui Paul Anghel „Săptămîna patimilor" la Teatrul Național din București și comedia clasicului Goldfaden — „Vrăjitoarea" — la Teatrul Evreiesc.

● Regizorul Sică Alexandrescu — directorul teatrului din Brașov — în trecere prin București : „vom avea o stagiune brașoveană în care va predomina dramaturgia originală. Autori : Aurel Baranga, D. R. Popescu, M. R. Iacoban, brașoveanul Emil Poenaru. La televiziune realizez „medalioane" cu Silvia Dumitrescu și Costache Antoniu. Tot pentru micul ecran pregătesc o nouă ediție a „Mielului turbat". Pe scena teatrului „C. Tănase" înaintează repetițiile cu comedia lui Mircea Ștefănescu „Micul infern".

● De la circ ! Stagiunea a început cu „Star Circus '76". Iubitorii literaturii pentru copii o vor recunoaște în arenă și pe autoarea multor cărți îndrăgite de cei mici : Natalia Durova, fiica celebrului dresor de renume mondial. Autoarea unor delicate și sensibile pagini de literatură se prezintă publicului (în tradiția familiei sale) cu o dresură de foci și morse.

Între timp, artiștii români de circ cunosc aplauze în lume : la Circul „Krone" — R.F. a Germaniei, la „Moira-Orfei" — Italia, la „Casatelli" — Italia, la „Gosttîrk" — U.R.S.S.

● Max Colpert și Charles Frank, doi cunoscuți bisriștiști din R. F. a Germaniei semnează adaptarea, potrivit căreia piesa lui V. I. Popa „Tache, Ianke și Cadîr" devine un „musical". Muzica : H. Mălineanu. Locul viitoarei premiere : München.

● Horia și Radu ! Scena reunește un cuplu de comici, ale căror realizări (în duet) au fost remarcabile. În viitorul spectacol al teatrului „Ion Vasilescu" „Mini-jazz cu maxi-hazz", ei vor apărea din nou împreună pe scenă.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 8 NOIEMBRIE

Programul 1. 8,45 Gimnastica de dimineață. 9,00 Matineu duminical pentru copii și școlari. 10,00 Viața satului. 11,30 Concertino Maurice Ravel. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Filmul artistic „Golful paradisului". 14,00 Selecțiuni din Festivalul de muzică ușoară „Gondola de aur" — Veneția 1970. 14,30 Muzică populară. 15,00 Emisiune în limba maghiară. 16,30 Studioul „N." 18,00 Cîntare patriei. 19,20 Desene animate. 19,30 Telejurnal. 20,00 România în 1 000 de imagini. 20,20 Bun îi vinul ghiurghiuliu... Spectacol muzical-coregrafic. 22,20 Telejurnal. 22,35 Duminica sportivă.

Programul 2. 20,00 Filmul „Antrenorul". 21,25 Carnet bucureștean. 21,40 Balade, cantonete și arii din operete. Recital George Danciu. 21,55 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 9 NOIEMBRIE

18,00 Scena și ecranul. 18,30 Muzică populară. 19,00 Ce sînt și ce trebuie să fie centralele industriale. 19,20 100 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Agenda politică. 20,10 Teatru foileton : „Războiul celor două roze". 21,00 Steaua fără nume. 22,00 Telejurnal. 22,10 Telesport. 22,30 Viața literară.

MARȚI 10 NOIEMBRIE

10,00—11,00 Teleșcoală. 18,00 Interpretul preferat de muzică ușoară. 18,30 Toate pînzele sus ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Zilele și nopțile Doftanei. 20,15 „Femeile savante" de Molière. 21,55 Prim plan : Acad. Emil Condurachi. 22,30 Telejurnal. 22,40 Din muzica popoarelor.

MIERCURI 11 NOIEMBRIE

18,00 Micii meșteri mari. 18,30 Cabinetul economic TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-cinemateca : „Agent secret". 22,00 Cadran internațional. 22,45 Bucuriile muzicii. 23,05 Telejurnal.

JOI 12 NOIEMBRIE

Programul 1. 18,00 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Mult e dulce și frumoasă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Planul de sistematizare a Capitalei. 20,50 Noile aventuri ale lui Huckleberry Finn. 21,20 Panoramic științific. 22,00 Teleglob: Dar es Salam. 22,25 Poșta TV. 22,45 Telejurnal.

Programul 2. 20,00 Poeții Văcărești. 20,40 Buletin de știri. 20,45 Instantanee. 21,00 Transmisiunea părții a II-a a Concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 22,00 Filmul artistic „Șopronul roșu".

VINERI 13 NOIEMBRIE

17,00 Teleșcoală. 18,00 Primul an de căsnicie. 18,50 Revista economică TV. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Film artistic : „Baltagul". 22,00 Recitalul tinerilor muzicieni. 22,20 Știința conducerii. 22,45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 14 NOIEMBRIE

Programul 1. 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete. Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 20,50 Crizantema de aur. 21,10 Incoruptibilii. 22,00 Seară jubiliară Franz Lehar. 22,30 Telejurnal. 22,45 Aspecte de la finalele Campionatului European de box — juniori.

Programul 2. 20,00 La fîntîna dorului. 20,30 Reflector. 20,45 Artă plastică. 21,00 Buletin de știri. 21,05 Seara melomanului. 22,00 Reportaj pe glob : „Philadelphia Arabică". 22,15 Vidocq (V). 22,40 Astă seară, jazz.

NOUL ROBIN HOOD SE DESTĂINUIE!

În Anglia, dacă vei întreba orice copil de pe stradă unde se găsește Sherwood Forest, îți va răspunde fără să clipească că e... acolo unde s-a născut Robin Hood (!) Desigur, cei mici au toate motivele să se înflăcăreze, gîndindu-se la legendarul viteaz al codrilor, neînfricat, isteț și drept, așa după cum orice profesor de engleză va folosi prilejul să vorbească cu plăcere de acest personaj de baladă. Că Robin Hood ar fi existat în realitate, prin secolul XIII sau XIV, că dimpotrivă, el nu este decît o ficțiune, asta interesează mai puțin. Important e că Robin Hood înseamnă pentru toată lumea primul gentleman englez. Așa mi l-am imaginat și eu: cînd hărțuit de șeriful de Nottingham, cînd colindînd codrii, alături de „Little John" vlăjganul, de „Friar Tuck", cel vesel, sau de ingenua „Maid Marian", străduindu-se să-i ajute pe cei năpăstuiți. Căutînd astfel o nălucă din frumoasele cîntări ale Angliei de altădată, iată-mă de curînd în fața unui real Robin Hood !

Veți avea, desigur, toate motivele să vă îndoiți de cele notate în acest colț de pagină, așa încît mă grăbesc să vă povestesc tot ceea ce am aflat mai deunăzi, în timpul unei vizite la Coventry. Tînărul înalt, brunet, cu o alură de atlet, se numea Richard Green și era, dacă nu mă înșel, student la Universitatea din Warwick. Se întorcea din vacanță și, în fața unui pahar cu bere, povestea cu dezinvoltură ce descoperire senzațională făcuse acasă, într-o mică localitate din ducatul Lake.

— Robin Hood trăiește !

— ? ?

— E firesc să vă mire așa ceva. Numai că lucrurile corespund într-adevăr realității.

— Să înțelegem că Robin a făcut un salt de cinci secole pînă în veacul al XX-lea ?

— Da. Și iată despre ce e vorba. În orășelul Bowness din Lake a luat ființă de curînd clubul Robin Hood. El are 160 de membri și este condus de Robin St. Clair. Am anunțat imediat și eu că vreau să fiu primit în rîndurile lui. Astfel, am devenit... Robin Hood !

— Probabil că v-a atras aspectul sportiv al activității clubului ? Mai ales acum cînd, după cum se știe, tirul cu arcul figurează pe tabloul disciplinelor olimpice ?

— Este și acesta un argument. Dar Robin St. Clair și ceilalți membri dorim în primul rînd să reînviem un lucru destul de uitat azi : cavalerismul. Prin aceasta, noi înțelegem să respectăm femeile, să le apărăm față de cei obraznici și să ne petrecem cît mai mult din timpul nostru liber în aerul curat al pădurilor.

— Dacă nu mă înșel, Robin Hood îmi povestea că era un mare vînător, ba mai și furase uneori capre. Azi nu mai e posibil...

— Bineînțeles. În orice împrejurare, noi vrem să ne punem în slujba adevărului.

— Poți să ne spui cui i-a trecut o asemenea idee prin cap ?

— V-am spus de Robin St. Clair. Întîmplător el s-a născut chiar în Sheffield, foarte aproape de satul în care se zice că ar fi venit pe lume Robin Hood cel „adevărat". Este un iubitor constant al pădurii. Se zice că încă din copilărie avea obiceiul să fugă de acasă pentru a dormi în... copaci. Acolo a învățat să tragă cu arcul. A devenit un ochitor excelent, lucru care i-a permis mai tîrziu să predea lecții de tir cu arcul. Am fost eu însumi martor la o scenă uimitoare. Ne aflam într-un local cu Robin St. Clair. Cineva a pariat cu el, susținînd că nu va putea ținti într-un pai, așezat pe capul unei fete. În mijlocul emoției generale, Roby a dus săgeata la ochi, coarda a zbîrnîit scurt și paiul a fost lovit ! Întîmplarea aceasta l-a făcut cunoscut. S-a scris despre ea în ziare, s-a vorbit la radio, deși cei mai mulți nu au vrut să-i dea crezare. După aceea, a fost angajat prin diferite tabere de copii, pentru a le arăta cum se trage cu arcul. Acum i-a venit ideea să alcătuiască clubul Robin Hood.

— Probabil va fi un club de vacanță ?

— Mai exact, un club pentru week-end. Avem un sediu. Clubul se va autofinanța datorită produselor pe care le vom vinde. Avem de gînd să confecționăm costume de epocă pentru arcași, să realizăm cele mai diferite obiecte de uz casnic, care erau folosite în vremea lui Robin Hood. Vom organiza „expediții" în păduri și astfel sperăm să cîștigăm oamenii pentru turismul adevărat, nu cum este cel pe care îl practică mulți, de la... volan, mereu în primejdie de a deveni obezi. Sîntem convinși că venind la Sherwood Forest, cu gîndul de a se amuza că fac parte din clubul Robin Hood, majoritatea dintre ei nu-și vor da seama că au devenit, de fapt, iubitori ai drumeției, redobîndindu-și repede vigoarea și suplețea.

— Cine știe, poate că la concursurile viitoare veți descoperi un arcaș de talia lui Robin Hood, care să reprezinte Anglia la Jocurile Olimpice din anul 1972.

— Nu este exclus. Cu atît mai mult, cu cît singurul titlu olimpic cîștigat de Anglia se datorește unei femei, campioana la tir cu arcul ! Newall Q. în 1920...

— E posibilă o revanșă la München, peste doi ani. Cu o condiție : să nu apară pe lîngă noul Robin Hood, vreun... Wilhelm Tell, la fel de „autentic" !

Aristide BUHOIU

Elisabeth Taylor și Warren Beatty într-o scenă din filmul „Unicul joc din oraș" (regia : George Stevens), a cărui acțiune se petrece în Las Vegas.

ECOURI

„CERCUL ROȘU" este intitulat westernul cu care își face reapariția Audrey Hepburn alături de Clint Eastwood, Sean Connery și Paul Scofield în regia lui Terence Young.

CLAUDINE AUGER este mult solicitată de producătorii din Italia. Abia a terminat filmul „Echinox" și a și început să turneze la Torino primele secvențe ale filmului „Febra aurului". Va fi un film polițist în care rolul principal îl va juca o... infirmieră, aliată neașteptată a unui gangster.

„GRĂDINA LUI FINZI CONTINI" se intitulează noul film al lui Vittorio de Sica, în eastmancolor și muzica de Manuel de Sica. Adaptare a unui roman de Giorgio Bassani, filmul evocă Ferrara anilor 1935—1943, epoca dominației fasciste, a războiului și a legilor rasiale. Familia Finzi Contini, trăind în izolare, în vila sa înconjurată de o splendidă grădină, va cunoaște tragedia deportării.

Irina Demick, Antonella Murgia și Venantino Venantini (în imagine) interpretează rolurile principale din „Acea limpede noapte de octombrie", regizat de Massimo Franciosa.

Johanna Shimkus este un nume care se afirmă din ce în ce mai mult. După „Mătușa Zita", „Fecioara și gitanul", interpretează în Normandia filmul „Timpul dragostei", unde are ca partener pe Mell Ferrer, actor care după o lungă perioadă de absență și-a propus să recîștige popularitatea de altădată.

Claudia Cardinale în Venezuela unde a terminat „Popsy Pop"; acțiunea se petrece într-un decor construit din cutii de lapte cum se văd cele din fotografie.

PE BAZA recomandărilor făcute la diferite festivaluri din Africa, la Tunis a luat ființă Confederația panafricană de filme. Instituția aceasta va avea ca sarcină sprijinirea dezvoltării artei cinematografice în Africa.

PIERRE CLEMENTI, Nicoletta Machiavelli și Tina Aumont vor fi principalii protagoniști ai unui nou film italian. Intitulat „Necropolis", filmul va fi realizat de Franco Brusati.

ÎN FRANȚA a decedat, în vîrstă de 82 de ani, Georges Milton, unul dintre cei mai populari actori francezi de film muzical între anii 1920—1940.

Irina Demick, Antonella Murgia și Venantino Venantini (în imagine) interpretează rolurile principale din „Acea limpede noapte de octombrie", regizat de Massimo Franciosa.

TRANSPUSĂ în epoca actuală, „Istoria celor treisprezece" de Balzac, regizată de Jacques Rivette, întrunește în distribuție pe Marie-France Pisier, Michelle Moretti, Bernadette Lafont, Jean-Pierre Léaud.

ACTRIȚA MITA MEDICI din Italia a primit premiul „Venera de argint" care se acordă anual celor mai frumoase femei din lumea cinematografiei și artelor. Împreună cu ea au mai primit aceeași distincție Marisa Mell, Veruș-ka, Ilaria Ochini, Luisa Revelli și Luisa Nave.

În filmul „Leoaicele" vor fi trei personaje feminine : o mamă și două fiice, respectiv Nadia Tiller, Edda di Benedetto și Carla Romanelli. Conflictul va fi declanșat de un... bărbat (Don Backy) de care se vor îndrăgosti cele trei femei. În fotografie: Don Backy.

Scenă din filmul „Iubitul", care se turnează în insula Cipru, avînd ca protagoniști pe Raquel Welch și Patrick Curtis. Ultimul este producătorul acestui film și își face debutul cu acest prilej și ca actor.

Imagine din filmul „Mumia", ultima realizare a regizorului Chadi Abdel Salam" (Republica Arabă Unită).

Știința și viața

STAȚIILE „SONDA" — EXCELENTE PLATFORME SPAȚIALE

de ing. D. ANDREESCU
membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Sezonul astronautic de toamnă s-a vestit bogat și s-a împlinit așijderea. Avem în vedere trei acțiuni mari întreprinse de sovietici în cadrul unui program amplu de utilizare a automatelor în cercetarea spațiului cosmic, și anume : 1) lansarea cu succes spre vecina Pămîntului dinspre Soare a stației automate interplanetare „Venus"-7 ; 2) efectuarea unui sondaj automat al Selenei prin mijlocirea stației „Luna"-16 și obținerea de mostre de rocă pe această cale ; și 3) investigarea complexă a domeniului cosmic cuprins între orbita Lunii și Pămînt cu ajutorul stației „Sonda"-8.

„Venus"-7 e acum în drum spre planeta de destinație, eșantioanele de material selenar aduse de „Luna"-16 se află sub microscoapele cercetătorilor și în camere speciale de analiză, iar filmele alb-negru și color realizate de „Sonda"-8, sînt prelucrate cu atenție pentru interpretare.

O activitate intensă, așadar, al cărei produs înseamnă de fapt progres în cunoaștere.

„Sonda" — obiect cosmic de aplicații tehnologice

Este interesant de observat că programele cosmice sovietice s-au diferențiat net în ultimii ani în două clase distincte, respectiv o clasă a programelor operaționale și o alta, a programelor experimentale. Primei clase i-ar aparține sistemele (rețelele) de sateliți de aplicații meteorologice („Meteor") și de telecomunicații (rețeaua „Orbita" cu sateliți „Molnia"), iar celei de-a doua, celelalte programe, „Soiuz", „Cosmos", „Luna", „Venus" și „Sonda". De remarcat că toate aceste 7 serii de obiecte cosmice au avut reprezentanți în activitățile spațiale din anul în curs, încît se avansează pe un front larg, cu efort concentrat pe un număr important de direcții principale. Observăm, de asemenea, că anumiți sateliți „Cosmos" constituie de fapt niște bancuri de încercări pentru punerea la punct sau perfecționarea structurii instalațiilor și aparaturii sateliților din celelalte serii, inclusiv a vehiculelor pilotate „Soiuz". Reamintim în această privință exercițiile repetate de cuplaj automat pe orbită al unor perechi de sateliți „Cosmos", care au servit direct la definitivarea unor proiecte similare din cadrul seriei „Soiuz".

La o analiză mai atentă, și stațiile „Sonda" se dovedesc a fi, în esență, tot platforme spațiale pentru probe tehnologice, pe care însă sînt verificate structuri, instalații și aparataj din compunerea obiectelor cosmice destinate zborurilor neorbitale, îndepărtate, spre Lună și spre alte planete.

Bunăoară, cu „Sonda"-2 au fost scoase din rodaj extraatmosferic, spre Marte, în anul 1964, cîteva grupe de motoare rachetă electrice cu plasmă — o noutate la acea dată. Extrem de economice în funcționare, astfel de motoare fac frumoase promisiuni dezvoltării tehnicii spațiale, găsindu-și imediata aplicare atît pe stațiile automate interplanetare, cît și pe vehiculele pilotate sau pe stațiile orbitale cu existență îndelungată. De asemenea „Sonda"-3 a prilejuit experiențe tehnologice însemnate. Trecînd pe lîngă Lună, ea a luat mai multe fotografii ale emisferei „ascunse" a acesteia, pe care le-a transmis ulterior, de la diferite depărtări, verificîndu-se astfel echipamentele radiotehnice respective în condiții de exploatare similare, de exemplu, acelora ale investigării planetelor învecinate. Dialogul radio cu stația s-a menținut excelent pînă la distanța — pe atunci record — de 150 milioane km.

Începînd din septembrie 1968 specialiștii sovietici exersează bumerangul „Sonda" în zboruri de 7 zile, cu învăluirea Lunii și recuperarea ei fie prin amerizare, fie prin aterizare. Succesul recuperării „Sondei"-5 după un voiaj pînă la Lună și survolul acesteia a însemnat totodată o bună calificare a unui nou material menit să servească explorării automate a domeniilor Selenei.

Pentru securitatea lunauților

După ce modulul de reintrare al „Sondei"-5 a fost pescuit în apele Oceanului Indian, unde a amerizat, ne-am întrebat, pe bună dreptate, dacă aceasta nu este cumva o preliminară la operația „Omul în jurul Lunii". Și totuși lucrurile nu s-au petrecut așa. De altfel, declarații oficiale au arătat, de mai multe ori, că Uniunea Sovietică, deși acordă prioritate stației orbitale locuite, pentru care face pregătirile minuțioase necesare, nu exclude din programele sale nici asemenea obiective ca zborul echipajelor pe domeniile Lunii.

De altminteri misiunile „Sonda" din ultimii ani vădesc și o asemenea preocupare. Se pare că problema nr. 1 în atenția responsabililor de program este elaborarea pînă în cele mai mici amănunte a metodelor de navigație și a tehnicii corespunzătoare, astfel ca explorarea spațiului circumlunar și a Lunii de către astronauții sovietici să se facă în condiții optime de securitate a zborului și cît se poate de economic. Cît privește metodica angajării eforturilor în aceste direcții, ea se evidențiază ușor din retrospectiva „Sonda"-5 — „Sonda"-8. La fiecare nouă misiune sarcinile au fost mai mari. „Sonda-6", de exemplu, a depășit în chip strălucit restricția geografică a teritoriului sovietic de a nu fi proprice pentru un retur natural, pe traiectorie balistică, al obiectelor cosmice care au dat ocol Lunii și se reîntoarce spre Pămînt ; locul de debarcare directă al acestor obiecte este Oceanul Indian. Cu „Sonda"-6, lansată la 10 noiembrie 1968, s-a reușit o emancipare în fața restricției menționate: reintrarea în atmosferă nu a mai fost lăsată la discreția forțelor naturale, care duceau stația spre ocean, ci s-a intervenit de la bord pentru schimbarea convenabilă a vitezei și a direcției de mișcare, astfel ca zborul să se încheie prin aterizare, și nu prin amerizare, iar locul debarcării să se afle pe teritoriul sovietic.

În fine, și acest succes a fost dezvoltat surprinzător de rapid. După circa 9 luni de la încheierea misiunii „Sonda"-6, la 7 august anul trecut a luat startul spre Lună „Sonda"-7. O săptămînă mai tîrziu și această stație era direcționată să aterizeze pe pămîntul sovietic, de astă dată într-un perimetru amenajat, și anume în „provincia spațială" sovietică din Kazahstan, lîngă Kustanai — regiune devenită familiară încă din etapa operațiilor „Vostok". „Sonda"-7 a intrat în atmosferă, atunci, deasupra Oceanului Indian, învădind anvelopa aeriană cu viteza fantastică de 11 km pe secundă. Ca urmare a confruntării dure cu mediul atmosferic potrivnic, rezistent, sonda și-a cheltuit o bună parte din energia de mișcare, reducîndu-și viteza pînă la aproximativ 7 km pe secundă. A urmat un spectaculos salt balistic, descris astfel în comunicatul oficial: „În momentul pătrunderii stației în atmosferă, ordinatorul de bord a ales programul necesar pentru primul plonjeu aerian, iar acel program a fost executat cu precizie de sistemul de dirijare a descinderii aflat în dotarea aparatului cosmic".

Cele arătate conduc la o apreciere deosebită a aptitudinii stațiilor „Sonda" de a efectua zboruri de recunoaștere pe domeniile lunare în condiții de siguranță deplină. Astfel, presupunînd că se defectează instalația de calcul-programare de la bordul stației, aceasta nu va compromite nici pe departe misiunea, ci va determina o aterizare à la „Sonda"-6, iar în caz de pană totală a sistemelor de control și manevră (aerodinamică) la reintrare, atunci vehiculul va reedita coborîrea în Oceanul Indian, efectuată magistral în septembrie 1968 de „Sonda"-5, iar săptămîna trecută de „Sonda"-8.

În încheiere, cîteva indicii de posibilitate a utilizării în viitor a experienței dobîndite în cadrul programului „Sonda" pentru efectuarea de zboruri ale navelor pilotate pe diferite trasee Pămînt-Lună.

Indicii semnificative

Potrivit relatărilor autorizate, compartimentul principal al stației „Sonda" poate fi amenajat foarte bine pentru a servi drept cabină unui echipaj. Sarcinile de navigație fiind integral rezolvabile de către automatele de bord, echipajul poate fi constituit numai din cercetători, iar numărul membrilor săi va fi dictat doar de considerente de securitate (și, bineînțeles de capacitatea cabinei).

Existența pe fiecare stație a unei antene directive pliabile, în formă de umbrelă, cu diametrul enorm, de 7 metri și exercițiile de transmitere a mesajelor în fonie subliniază, de asemenea, preocupări pentru un transfer de experiență în sensul arătat. Aici mai apare însă un aspect, legat de faptul că asemenea mesaje sugerează specialiștilor folosirea pe stații a unui sistem tip vocoder perfecționat, care îngăduie transmiterea în fonie a indicațiilor instrumentelor de bord — modalitate extrem de convenabilă pentru controlul operativ al zborului de la sol.

În fine, după ce pe „Sonda"-5 s-a reușit să se reducă suprasarcinile la reintrarea în atmosferă pînă la 10-16 g (față de circa 350 unități de suprasarcină în cazul conteinerului recuperabil al stației „Luna"-16, care a adus eșantioane de rocă lunară), începînd cu „Sonda"-6 această caracteristică a fost limitată riguros la 3—4 g și încadrată astfel în intervalul admisibil medico-biologic.

Dacă acestui fapt îi asociem detaliul desprins din relatările oficiale privitor la existența la bordul stației „Sonda"-5 a unor eșantioane biologice, inclusiv animale mici de experiență, putem întări motivația sesizării preocupării specialiștilor sovietici pentru abordarea în curînd a domeniilor selenare cu ajutorul navelor cu echipaj.

Fără îndoială, o dată cu realizarea de stații orbitale în jurul Pămîntului — sarcină imediată în programele spațiale sovietice — va fi activizată rapid și preocuparea semnalată. Beneficiindu-se oportun de o experiență bogată în executarea de misiuni de recunoaștere în vecinătățile Lunii, experiență dobîndită cu ocazia incursiunilor automatelor „Sonda", se vor putea organiza periodic zboruri de investigație spre astrul de noapte. Încît, și sub acest raport recentele misiuni „Sonda" trebuie apreciate ca deosebit de importante, îndeosebi în perspectiva astronautică.

Un spectacol pe săptămînă

„REGELE LEAR" (la Teatrul Național)

Ceea ce ne propune Radu Penciulescu cu noua montare a „Regelui Lear" pe scena Naționalului bucureștean, se înscrie într-o serie mai demult începută de alți colegi ai săi, care, în mai mare sau mai mică măsură, s-au străduit să „modernizeze" opera shakespeariană. Este vorba de foarte disputatul „Troilus și Cresida", al cărui succes de public i-a infirmat pe critici, apoi de „Macbeth" și „Iuliu Cezar", pe care publicul, spre deosebire de osanalele unei părți a criticii, le-a respins.

Ce soartă va avea noul „Lear" în confruntarea cu spectatorii, este greu de spus, mai ales că vine la scurtă vreme după ce o montare tradițională, avîndu-l în rolul titular pe marele și regretatul G. Storin, nu de prea multă vreme și-a încheiat seria. Unii se vor întreba chiar de ce s-a recurs, din vasta dramaturgie shakespeariană, la o piesă care s-a jucat ani îndelungați, dar aceasta este o chestiune de alcătuire a repertoriului, care, oricum, ne-a obișnuit cu enigmele.

Așadar, în tălmăcirea foarte frumoasă a lui Mihnea Gheorghiu, remarcabilul om de teatru care este Radu Penciulescu încearcă o versiune modernizată a spectacolului. Spre deosebire de alți colegi ai săi, el nu „colaborează" cu marele clasic, ferindu-se să altereze textul, mulțumindu-se să opereze numai asupra mișcării scenice, căreia îi dă o mai mare încărcătură de violență decît ar fi fost necesar, și a unor elemente exterioare : decorul simplificat pînă la a nu mai exista și costumele — de la blue-jeans la bărbați și pantaloni evazați la femei, pînă la un simplu chilot de baie, dintre cei mai obișnuiți, nici măcar de tip „Bermude". Sensul și intențiile acestei costumații ne scapă, deși, pentru o frîntură de timp, coroborînd cu pletele și bărbile multicolore ale celor din suita lui Lear, am avut impresia unei mici parade de hippies. Efectul este minim, deoarece, după primul șoc, ne dăm seama că actorii își joacă textul „în dulcele stil clasic", după posibilitățile fiecăruia, unii făcînd chiar exces de declamație. Din acest punct de vedere, se simte o oarecare lipsă de unitate între elementele de decor și costum, pe de o parte și interpretare, pe de alta și chiar între diferiți interpreți.

Deși spectacolul demarează relativ greu, el cîștigă în dramatism pe parcurs, singurul lucru care rămîne supărător pînă la sfîrșit este un fel de amestec între stilizare și naturalism (vezi scena morții lui Edmund, cu fața plină de sînge și altele). Încolo, un experiment interesant, care, cu siguranță, va avea în rîndul criticii adepții săi entuziaști, alături de alții care-l vor contesta cu îndîrjire. Între aceste două tabere, la fel de înverșunate, verdictul în ce privește valoarea rămîne al publicului.

Spectacolul se bucură de o distribuție, poate inegală, dar care cuprinde cîteva personalități marcante ale scenei noastre — George Constantin, Silvia Popovici, Const. Rauțchi, G. Cozorici, alături de mai tinerii Ovidiu Iuliu Moldovan, Costel Constantin și alții — care dau consistență și forță rolurilor pe care le dețin.

SPECTATOR

LA PARIS, s-a deschis studioul „Jean Cocteau". În această sală vor fi prezentate filme din fondul de aur al cinematografiei franceze.

GINGER ROGERS din nou pe scenă în „Mame", operetă ce va avea în curînd premiera la Paris și va figura pe afiș timp de cinci săptămîni.

ACTRIȚA IUGOSLAVĂ Maria Baxa la a treia experiență cinematografică, în Italia, cu „Julieta și Romeo '70", în regia lui Mihic Doda.

„CELULA" se intitulează noul film în pregătire al regizorului francez André Farwagi, al cărui erou va fi „regele evadărilor". Acțiunea polițistă a peliculei va fi susținută de o spectaculoasă urmărire : Rémy Julienne, campionul european al cascadoriei motorizate, a fost angajat în rolul polițistului care-l va urmări pe evadat cu 140 km pe oră, pe Champs Elysées.

Alberto Sordi și Rosita Torosh în filmul „Președintele" regizat de Luigi Filippo D'Amico

ECOURI • ECOURI

● FAMILIE ● LOCUINȚĂ ● MEDIC ● MODĂ ● GOSPODĂRIE ● COSMETICĂ ● CULINARE ● GRĂDINĂRIE ●

ACAD. TRAIAN IONAȘCU

Președintele Comisiei permanente juridice a Marii Adunări Naționale

NE RĂSPUNDE LA URMĂTOARELE PROBLEME ALE DREPTULUI CONTEMPORAN:

- **Cum apreciază dreptul grefele de organe?**
- **Care este accepțiunea juridică a morții?**
- **Au apărut în ultima vreme unele cazuri neobișnuite?**

O convorbire cu acad. Traian Ionașcu, președintele comisiei permanente juridice a Marii Adunări Naționale, ne-a oferit, recent, prilejul de a surprinde cîteva momente semnificative din procesul de actualizare, de perfecționare a dreptului comparat, în raport cu noile realități științifice ale lumii.

În calitate de conducător al unei delegații de juriști români la cel de-al VIII-lea Congres internațional de drept comparat de la Pescara (Italia) — cea mai prestigioasă manifestare privind gîndirea și activitatea juridică mondială — interlocutorul nostru a colaborat activ, deopotrivă cu membrii delegației, la dezbaterea unora dintre cele mai actuale probleme ale dreptului contemporan. I-am întrebat, de aceea, cum au fost apreciate raportul său personal, intitulat: „Procedura orală și procedura scrisă în procesul civil", precum și rapoarte cum au fost: „Coproprietatea pe apartamente", „Răspunderea pentru pagubele produse de zborurile supersonice", „Raporturile între dezvoltarea socială și economică a societății și dezvoltarea dreptului" și altele, ținute de membri ai delegației române.

— Aprecierea a fost deosebită — îmi răspunde interlocutorul. Nu numai că lucrările noastre s-au impus prin actualitatea temelor, ci însăși viziunea modernă văzută de oameni de drept din țara noastră, față de niște preocupări stringente pe plan mondial a atras în mod deosebit atenția. Aș vrea însă să vă vorbesc și de altceva. Contactele mele din ședințele Congresului, cît și din ședințele pe secții, mi-au permis să formulez — și evident, să mă gîndesc la ele — cîteva întrebări cu totul inedite pe care și le pune, azi, dreptul contemporan.

— Vorbiți-ne despre ele.

— În secția ale cărei lucrări le-am prezidat eu — „secția de drept civil" — au fost unele subiecte interesante chiar și pentru momentul actual de dezvoltare a țării noastre. Responsabilitatea, asigurarea și solidaritatea socială în îndemnizarea pagubelor, tratată de raportul general, nu reprezintă, bunăoară, unul dintre subiectele de mare actualitate și pentru țara noastră? Unghiul de vedere exprimat la Congres în legătură cu aplicarea practică a acestor noțiuni de drept rămîne, însă, discutabil — nu numai după părerea mea (expusă, de altminteri și la Congres), ci și după părerea majorității participanților. Dar n-are rost să-l detaliez aici. Două aspecte ale dreptului contemporan dezbătute în aceeași secție cred, în schimb, că ar interesa mai mult cititorii — unul prin ineditul, celălalt de-a dreptul prin neobișnuitul său.

— Să începem cu ineditul...

— Să începem, deși amîndouă aspectele sînt legate, în egală măsură, de incidența biologiei și a medicinii moderne cu dreptul civil și, mai departe, cu dreptul penal. După cum se știe, incidența acestor științe asupra dreptului civil, are o mulțime de aspecte binecunoscute — să-i zicem: clasice, cum e de pildă rezolvarea problemei filiațiunii și multe altele. Dar iată și aspectul inedit: cum trebuie apreciate, din punct de vedere juridic, diferitele grefe de țesături și organe, făcute în ultima vreme cu mai mult sau mai puțin succes — dar oricum, tot mai frecvent — de către medici? Inedit — cît vrei — pentru juriști. Să ne gîndim, întîi juridicește, la problema donațiilor. Cine are dreptul să fie donator de organe sau țesuturi? Este oare just, din punct de vedere al dreptului, ca expresie a voinței de clasă trecute prin conștiință, ca un altul să se sacrifice pentru mai binele semenului său? Altceva: acceptînd un răspuns afirmativ la întrebarea de mai sus, oare cînd se pot accepta aceste donații? Se știe, doar, că, bunăoară, în grefele de inimă, organul este preluat de la oameni decedați. Dar ce înțelegem, ca juriști, prin moarte clinică? Oare este ea echivalentă cu moartea reală? Să zicem că și această întrebare își găsește o rezolvare. Iată, însă, apărînd alta: cine are dreptul de a hotărî preluarea organelor de la cei decedați? Medicii? Rudele decedatului? Dar poate că e nedrept — nedrept juridicește — să faci un astfel de transplant fără a fi cunoscut voința celui care a murit...

— ...Dacă astfel de întrebări vi se par numai „inedite" ce înțelegeți prin cele grupate la capitolul: „neobișnuite"?

— În S.U.A. se constată, în ultima vreme, o practică medicală ce ia proporții din ce în ce mai însemnate: soții din familiile fără copii, unde sterilitatea se datorează soțului, se supun unei operații clinice pentru a putea procrea. S-au înregistrat pînă acum 250 000 de astfel de operații de „însămînțare artificială" a femeii. Ei, bine, vă dați seama cît de amplă este problematica de drept referitoare, atît la familie cît și la copilul apărut astfel pe lume? Cînd, în ce condiții, ar trebui socotită o astfel de faptă un adulter? Cînd în ce condiții, copilul născut astfel se bucură de toate consecințele unei filiațiuni firești? Și cîte altele, care mai de care mai pasionante pentru oamenii de drept, care trebuie să-și precizeze neapărat poziția în toate aceste domenii.

— ...Care ar fi poziția dv. față de ele?

— A, e foarte greu să mă pronunț eu, cînd atîta lume e departe de a se pronunța definitiv. Tot ceea ce cred — și cred cu tărie — este că, toate răspunsurile de drept ce se vor da vor trebui să corespundă celor mai generoase aspirații ce au animat din totdeauna conștiința omenirii.

Graziela VÂNTU

MODA MASCULINĂ
PENTRU IARNA — 1970/1971

Pentru a crea o armonie vestimentară a cuplului, noile curente ale modei feminine și-au spus cuvîntul și în domeniul eleganței bărbătești. Bineînțeles fără extravaganțe.

În primul rînd, silueta masculină capătă o linie marcat alungită. Există tendința unei linii suple, datorită unor tehnici noi de lucru, care înlătură folosirea „variatelor pînze tari". Hainele se montează suplu, asemenea cămășilor. Cer însă un corp armonios, care să le dea eleganța dorită, fără intermediul fostelor artificii croitorești. Astfel stofa își păstrează suplețea inițială, acordînd costumului, prin tăietură, un nou gen de eleganță, mai rafinată, mai discretă. Umerii sînt drepți și destul de înguști, pieptul plat, iar reverele capătă o mai mare importanță, prin accentuarea mărimii lor.

Spatele hainelor are o mare suplețe, datorită unei cute adînci, libere. Buzunarele, fie aplicate pentru ținuta sport, fie tăiate în interiorul hainei, sînt foarte voluminoase și funcționale, ca niște saci.

Pantalonii cuprind destul de strîns șoldurile, însă sînt astfel croiți încît nu mai mulează piciorul și se evazează numai spre pantof. La unele costume moda aduce în actualitate pantalonii finisați cu manșete.

Costumele bărbătești pentru iarna 1971 au haina dreaptă, mult alungită, și se încheie la doi nasturi. Lărgimea spatelui hainei se datorează unor despicături înalte în formă de trapez, pe părți.

Pardesiile și paltoanele urmează, bineînțeles, la rîndul lor, linia suplă și alungită, (lungimea mergînd pînă la jumătatea pulpei). Tăietura subliniază linia umerilor și a bustului. E în general simplă (fără artificii de tăietură), tubulară. Gulerul și reverele accentuează dimensiunile.

Stofele. Pentru toată ziua au desene variate, în general bicolore, în game geometrice: pătrate, romburi, cercuri. Se observă foarte frumoase tonalități în gama de gri, atît pentru costume cît și pentru paltoane și pardesie. Pentru dimineață și sport se vor purta culori brun-roșcate, din stofe, tweed, precum și amestecuri de maron cu muștar.

Pentru după-amiază și teatru a reapărut clasicul bleumarin: costume din trei piese, urmînd linia trupului. Americanii prevăd că în viitor 80 la sută din costumele bărbătești vor fi din jerseu. În Europa se poartă stofe de lînă și tergal în amestec.

Cămășile aduc o notă colorată, contrastantă cu costumul. Se poartă cărămiziul, galbenul, ruginiul (pentru sport) și culori pastelate (pentru oraș.) Cămășile albe se bucură de aprecierile eleganței masculine pentru după-amiază și seară. Sînt folosite țesături de voal ușor, suplu și elegant pentru cămășile de gală.

CURIER săptămînal

ECOURI LA... „TOTUȘI, CU ÎNCREDERE ÎN OAMENI"

de Mihai STOIAN

Din cînd în cînd sîntem în situația de a publica, în rubrica de față, și părerile cititorilor cu privire la un caz sau altul. Nenumărate scrisori am primit la cazul amintit în titlul rubricii prezente. Cităm fragmentar: *„O mîrșăvie, un fapt greu de acceptat în plin secol XX. Nu cumva, mă întreb, codul penal este încă prea blînd pentru asemenea specimene care, singure, se plasează în afara noastră, a oamenilor? Sînt aceste „ființe", cu nas, cu ochi, cu gură, cu inimă și creier, normale, ca și noi? Imposibil! Iar acest adevăr crud, distanța care ne separă de ei, ar trebui marcată, poate și mai net, prin pedepse și mai aspre"* (G.S. — Craiova); *„E monstruos faptul în sine, dar rănirea fulgerătoare a sufletului fetei se poate vindeca absolut complet, fără urmări. Totul depinde numai și numai de ea. În fond, batjocorită — în sensul cel mai strict al cuvîntului — n-a fost ea, ci fiarele cu chip de om pe care, dac-ar fi după mine, le-aș condamna la muncă silnică pe viață. Cît îl privește pe prietenul fetei, cred că și ea își dă seama acum (deși constatarea o doare) că el îi era, și înainte, inferior, altminteri n-ar fi reacționat așa cum a reacționat. Încerc să găsesc un cuvînt care să caracterizeze, succint, întîmplarea, și nu-mi vine pe buze decît unul singur: odios!* (V.U. — Brăila); *„Am fost și eu tînăr și acum sînt tatăl a doi copii. Este adevărat că întîmplarea iese din comun. Aș vrea să arăt, totuși, că asemenea fapte oribile au mai avut loc și într-alte locuri. Mă limitez doar la localitatea mea. Vara trecută, într-o zonă verde a orașului, doi tineri, o fată și un băiat stăteau liniștiți pe iarbă. Au fost atacați, pur și simplu, de patru huligani, dintre care doi aveau cîte o bîtă în mînă, ceilalți stăteau în așteptare. Tînărul a fost lovit prin surprindere, iar fata era pe cale de-a fi violată. Trecînd prin preajma locului și fiind alarmat de țipetele care se auzeau, am intervenit și am salvat-o. În schimb, huliganii s-au năpustit asupra mea și m-au lovit cu bîtele. Mai tîrziu, cazul a fost adus la cunoștința Procuraturii, ziarul local a publicat un articol foarte binevenit, cerînd organelor în drept să supravegheze și mai îndeaproape locurile în care asemenea primitivi pot apare. Altă dată, pe la sfîrșitul lunii august, întîmplarea face ca tot eu, împreună cu soția și un cunoscut, să fim într-o duminică, pe la orele 17, în apropiere de-o tînără care mergea de la cetate, pe cărare, către mănăstire. E atacată de un huligan, intervin și... culmea, huliganul imi cere socoteală: „Cine ești și de ce te amesteci?" Consider că sînt suficiente cele două cazuri semnalate de mine, pentru a se trage unele concluzii: spațiile verzi, amenajate sau naturale, trebuie să rămînă un loc de agrement, sigure pentru orice cetățean, indiferent de sex. Iar acei care vor să le transforme în junglă, să fie — și din punctul ăsta de vedere recentul Decret nr. 153 este cum nu se poate mai eficient — împiedicați, cu hotărîre, de la actele lor iresponsabile, de organele în sarcina cărora cade asigurarea desăvîrșită a păzei și ordinei publice"* (Ilie Dorneanu, str. Severin Procopovici nr. 3, Suceava); *„Fraților greșit a procedat prietenul fetei, care n-a încercat măcar să-i demonstreze, prin purtarea sa ulterioară, că el consideră că ea a rămas vital cinstită, indiferent de nenorocirea care i s-a întîmplat. Purtarea lui trădează un lanț întreg de prejudecăți, triste ca toate prejudecățile. Aici, în Constanța, au existat de asemenea cazuri nenorocite, de același gen, în care fete muncitoare, demne, au căzut victime ale unor „căzături umane" (ca să amintesc numai de „Banda 31 de lași" a lui C.S.). Noi, fetele, care dorim să fim vesele, să dansăm, să glumim, bineînțeles în limitele decenței, ale bunului simț, „înghețăm" sufletește atunci cînd auzim de existența unor asemenea fapte. Primii care ar trebui să se revolte sînt chiar băieții, băieții cinstiți, prietenii noștri adevărați și corecți pentru că murdăria unor astfel de întîmplări se răsfrînge, vrem, nu vrem și asupra relațiilor firești, de colegialitate și prietenie, a noastră, cu ei"* (F.B. — Constanța); *„Mă numesc Manole Fucărică, locuiesc în com. Lopătari, jud. Buzău. Sînt șofer de meserie, la ora la care vă scriu, militar în termen. Și eu sînt tînăr, am doar 21 de ani, dar nu mi-aș îngădui niciodată să comit o barbarie cum este cea comisă de cei cinci așa-ziși tineri. Din păcate, elemente dintr-astea există chiar printre noi, gata să încalce legea (scrisă și a omeniei) la cel dintîi „prilej". Aș dori ca împotriva acestei categorii de indivizi să fie luate cele mai drastice măsuri, ani grei de închisoare să răsplătească răul pe care-l provocă unora dintre noi, cei tineri, fie că sîntem băieți și otravă lăsată de fapta lor se strecoară și în raporturile noastre de prietenie, și în iubirea noastră față de tinere, viitoarele noastre soții, namele viitorilor noștri copii, fie că este vorba de fete, și mai direct obligate să treacă prin mocirlă..."*

Repet, n-am citat decît o parte infimă a scrisorilor primite pe marginea acestui caz. Constatăm cu satisfacție poziția lucidă, de integrală moralitate, a tuturor semnatarilor (cu o singură excepție neplăcută: un *anonim* din București, în două rînduri, mă somează să-l pun în legătură cu fata de 20 de ani, la modul următor: „Aș vrea să o cunosc. De aceea, simbătă... — urmează data exactă — la ora 5 după-amiază, în spatele bisericii Crețulescu (pe Calea Victoriei) o voi aștepta îmbrăcat într-un pardesiu de culoare închisă, iar în mînă voi ține o batistă". Ridicol! Toate scrisorile vor ajunge desigur în mîna destinatarei, cu condiția ca ea să-mi scrie de urgență unde le pot trimite (deoarece n-aș dori să i le expediez chiar acolo unde locuiește). Așadar, aștept o adresă anume și vești optimiste. Totodată, cei care mi-au cerut adresa corespondenței, vor primi-o direct, dacă ea va considera necesar. Același lucru este valabil și pentru cei care mi-au scris, cerîndu-mi adresa (sau mi-au trimis mie, pentru corespondentă) tinerei din Roman care spunea: *„Într-un cuvînt, doresc doar fericirea".* Aștept și adresa ei (pentru expedierea corespondenței ce i se cuvine).

N.R. În legătură cu articolul „Oameni fără suflet", publicat în nr. 682, consultantul nostru juridic ne comunică: Dispozițiile legale prevăd posibilitatea desfacerii contractului de muncă de către cel care angajează, în cazul în care angajatul lipsește mai mult de trei luni de la lucru din cauza pierderii capacității sale de muncă.

Rațiunea unor astfel de prevederi constă în grija care se manifestă de a nu se bloca funcții necesare unității, cu angajați care nu pot să presteze muncă timp mai îndelungat, ca urmare a pierderii temporare a capacității de muncă.

Este însă demn de reținut că incapacitatea temporară de muncă nu implică desfacerea automată a contractului de muncă, ci această măsură are, pentru unitate, un caracter facultativ. În acest timp trebuie avut în vedere că instanțele judecătorești, inclusiv Tribunalul Suprem, s-au pronunțat că măsura desfacerii contractului de muncă nu mai poate fi luată, pe motivul că angajatul s-a aflat în incapacitate temporară de muncă, dacă a încetat starea de boală și angajatul și-a reluat munca. De asemenea nu se poate justifica desfacerea contractului de muncă în temeiul art. 20 lit. b. Codul muncii, în cazul în care perioada cît angajatul lipsește din cauza incapacității temporare de muncă, este sub 3 luni, chiar dacă absențele sale fragmentare din această cauză totalizează 3 luni.

Din scrisoarea publicată rezultă că semnatara lucrează efectiv, așa încît intențiile conducerii administrative de a-i desface contractul de muncă pe motiv de boală sînt nejustificate. În cazul în care conducerea unității va dispune desfacerea contractului de muncă trebuie sesizată de îndată judecătoria pe raza căreia funcționează unitatea

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CUM SE SCOT PETELE DE PE MOBILĂ

RODICA FORASCU din orașul Pașcani, str. 7 Noiembrie nr 88, județul Iași, sfătuiește pe cititorul **P. V. din București,** care dorește să știe cum pot fi scoase petele lăsate pe mobilă de degete, să folosească următoarea metodă: Locurile pătate se freacă ușor de mai multe ori, cu o cîrpă moale, înmuiată în apă, în care s-au adăugat cîteva picături de amoniac. După ștergere se freacă repede locul ce a fost pătat cu o flanelă moale, pentru a-i reda lustrul.

ALOCAȚIA PENTRU COPII

ION V. PIELE din com. Valea Doftanei, jud. Prahova întreabă dacă poate primi alocația de stat pentru copilul soției născut din căsătoria anterioară? Iată ce vă comunică consultantul juridic al revistei noastre:

Potrivit dispozițiunilor legale în vigoare, în cazul părinților divortați, dacă părintele căruia i s-a încredințat copilul se recăsătorește, dreptul la alocație se stabilește potrivit situației din noua familie, indiferent dacă acest copil a fost sau nu înfiat, sau dacă pentru el se plătește ori nu pensie de întreținere. Părintele căruia nu i s-a încredințat copilul nu poate fi beneficiar de alocație pentru acel copil și nici nu-i poate lua în calcul la stabilirea dreptului de alocație. În conformitate cu actualele reglementări, copiii născuți din căsătoria anterioară a unuia din soți, aflați în îngrijirea lui, se consideră îndreptățiți la alocația de stat în aceleași condiții cu copiii născuți din căsătoria părinților. Așadar dv. urmează să primiți alocația de stat pentru copilul soției, dacă potrivit dispozițiilor legale aveți calitatea de angajat permanent și realizați venituri în limitele celor care au dreptul la alocație de stat. (A se vedea în acest sens art. 4 și art. 13 din Decr. 285/1960).

ÎN LEGĂTURĂ CU CONCEDIUL DE ODIHNĂ NEEFECTUAT

CONSTANTIN DULCEANU din Oradea dorește să afle dacă poate beneficia în acest an și de concediul de odihnă neefectuat în anul 1969? Consultantul juridic al revistei noastre vă răspunde următoarele: În conformitate cu dispozițiile legale referitoare la acordarea concediului de odihnă, angajatul care nu și-a efectuat concediul de odihnă în cursul unui an calendaristic pentru motive bine justificate și prevăzute de lege, va primi acest concediu în anul următor împreună sau separat de concediul cuvenit pe acel an. De aceea dv. puteți beneficia în acest an de concediul neefectuat în anul 1969.

Legea interzice în același timp efectuarea într-un an calendaristic a concediilor de odihnă cuvenite pe mai mult de 2 ani consecutivi. (art. 15 Legea 26/1967).

Fără cuvinte

Desen trimis de cititorul nostru Gheorghe Aileni din Bacău.

VREM SĂ ȘTIM

ILIE SOCACIU, str. H. Heine nr. 23, Sibiu, ne scrie că în locuința sa au apărut niște păienjeni de culoare neagră care fac găuri în cărămizi. Se interesează cum poate distruge aceste insecte.

M. GRIGORE din Călărași, județul Ialomița, se interesează care este cauza și cum se poate evita ca uleiul să facă spumă, atunci cînd se prepară gogoșile.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

COȘEREANU ȘTELIAN, com. Brebu, jud. Prahova. *După un interval de 10 ani, este tardiv să aveți mari speranțe în succesele terapeutice. Totuși încercați cu Folcisteină și Vitamina E.*

ROVER — Piatra Neamț. *Tratamentul de mai sus vă folosește și dv.*

S. C. — București. *Vă recomandăm Meprobamat și Vitamina B6.*

W. CÎȘLARIU — Galați. *Ați intuit corect. Este necesar să vă decideți a vă debarasa de aceste deprinderi obsedante. Credem că veți beneficia de psihoterapie. În București aveți acces la Policlinica specială din str. Negustori nr. 1.*

O. X. — Timiș. *Citiți răspunsul de mai sus.*

P. C. — Ostrov, jud. Constanța. *Indicațiile de mai sus sînt valabile și pentru dv.*

TAPAN DIANA. *Am mai dat asemenea răspunsuri. Veți slăbi nu cu ajutorul medicamentelor, ci datorită unui regim hipocaloric și exercițiilor fizice.*

N. VOICA — Iași. *Citiți răspunsul de mai sus. Referitor la a doua problemă: dacă la vîrsta de 21 de ani veți beneficia de un tratament pentru a stimula creșterea staturală — sîntem sceptici.*

BUTA MARIA — Constanța. *Am mai răspuns. În clinicile noastre de dermatologie nu se folosește metoda prin flăminzire în tratamentul psoriazisului.*

VASILE NECULAI — com. Bolești, jud. Neamț. *Este necesar să vă examineze specialiștii clinicii de oftalmologie din Iași. De acolo veți primi recomandările respective.*

Dr. Ana MURGULEȚ

BUCĂTĂRIE RAPIDĂ

Rețetele de mai jos le recomandăm în special femeilor care după orele de slujbă dispun de timp limitat pentru cumpărături și prepararea mîncărurilor. Ne rezumăm la cîteva feluri de bază care se pot prepara repede și ușor. Precedate de o salată de crudități, de o supă (din plic), de o altă gustare după preferință, completate de un desert din fructe proaspete, căci sezonul ni le mai oferă încă, rețetele oferite de noi vor constitui un prînz copios și rațional.

Ficat cu ceapă

4 felii de ficat de circa 100 g fiecare, 2—3 cepe, 1 dl ulei, 50 g unt, sare, piper, puțină făină; 4 felii de pîine cu miez mult (pîine în formă), o lingură de pătrunjel verde tocat, puțină coajă rasă de lămîie, untdelemn pentru prăjit pîinea.

Înfierbîntați uleiul și untul și rumeniți în acest amestec ceapa tăiată mărunt. După ce s-a rumenit uniform, fără să se ardă, scoateți ceapa și în grăsimea rămasă prăjiți cîte 5 minute pe o parte și pe alta bucățile de ficat pe care în prealabil le-ați dat prin făină. Sărați, piperați, puneți ceapa din nou, acoperiți și mai lăsați pe foc mic să se înăbușe încă puțin. Între timp tăiați pîine în felii subțiri și rumeniți-le în ulei pe o parte și pe alta. Serviți imediat aranjînd pe fiecare farfurie cîte o felie de pîine iar deasupra una de ficat. Inconjurați cu ceapă. Peste ficat presărați pătrunjel verde tocat amestecat cu coaja de lămîie rasă foarte fin.

Cîrnați cu sos de vin

4 bucăți de cîrnați (trandafir sau alții după gust), o lingură bună de făină, o lingură de bulion de roșii (pastă), ¼ l de vin alb, sare, piper, 2 linguri de smîntînă, 500 g cartofi, 50 g unt, o linguriță pătrunjel verde tocat, untdelemn.

Înțepați cîrnații cu furculița și lăsați-i să se prăjească înăbușit, pe foc mic, într-o tigaie cu puțin untdelemn. După ce sînt gata, scoateți-i din tigae, țineți-i la cald și în grăsimea rămasă adăugați făină, amestecați bine ca să nu facă cocoloașe și încorporați bulion. După cîteva minute subțiați sosul cu vin alb, lăsați-l să dea în clocot și serviți imediat, cîte o bucată de cîrnat peste care turnați sosul preparat și dres cu smîntînă. Însoțiți cu cartofi fierți în apă cu sare presărați cu bucățele de unt proaspăt și pătrunjel verde.

Frigărui de șuncă cu cașcaval

8 felii subțiri de cașcaval, 4 felii frumoase de șuncă, 4 felii subțiri de slănină afumată, sare, piper, salată verde, 500g. cartofi.

Tăiați în două feliile de șuncă și peste fiecare jumătate puneți cîte o felie de cașcaval. Suprapuneți cele două jumătăți de șuncă și rulați învelindu-le în cîte o felie de slănină. Străpungeți-le cu cîte o țepușă și dați totul la cuptor să se rumenească. Serviți cu salată verde și cartofi natur sau, dacă timpul vă îngăduie, cu cartofi prăjiți.

Inimă cu legume

O inimă de vacă, 30 g unt, 1 dl de untdelemn, o ceapă, un căței de usturoi, doi morcovi, puțin cimbru, o foaie de dafin, 1 dl de vin alb, 1 dl de apă sau supă de carne, sare, piper, 500 g ciuperci.

Încingeți untul și uleiul și rumeniți în acest amestec ceapa și usturoiul mărunt tăiat. Adăugați morcovul tăiat rondele apoi inima tăiată de-a lungul în felii. Rumeniți feliile uniform pe toate părțile. Sărați, piperați, adăugați cimbrul, dafinul, și stingeți cu vin amestecat cu apă sau supă. Acoperiți și lăsați să fiarbă încet cam 45 de minute. Tăiați partea nisipoasă de la piciorul ciupercilor (nu le curățați de pieliță) spălați-le, tăiați-le în lamele dacă sînt prea mari, și adăugați-le în sos să fiarbă 15 minute (o oră cu totul). Ca mîncarea să fie mai consistentă o puteți servi cu cartofi natur, dar va fi delicioasă și însoțită de mămăliguță.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Rectificare

În rețeta de tort apărută în nr. 679 al revistei noastre, dintr-o greșeală de redactare, au fost omise din enumerarea ingredientelor necesare pentru aluat cantitatea de zahăr și de ouă trebuitoare.

La cererea mai multor cititoare publicăm mai jos cantitățile exacte ale rețetei:

Ingrediente pentru blat: 200 g unt sau margarină, 200 g zahăr pudră, 3 ouă, 200 g făină, un praf de copt, un vîrf de cuțit sare, 100 g nuci măcinate, vanilie, două linguri de lapte.

UTIL ȘI PRACTIC

● Draperie-paravan

Vă prezentăm astăzi un paravan menit să separe o parte a unei încăperi de restul acesteia, cum ar fi cazul unei nișe într-o cameră în formă de L. Este vorba de o separație echivocă, care lasă în același timp privirea să treacă dincolo dar și izolează o persoană sau o funcțiune prin ruperea continuității pardoselii și tavanului. Ne referim la o serie de șiraifuri din material textil elastic cu o lățime de cca 15 cm, prinse sus — la nivelul tavanului — și jos — la nivelul pardoselii, într-o armătură metalică simplă. Pentru partea de sus vom construi un cadru din sîrmă de oțel de cca 8 mm de lungimea paravanului dorit și cu lățimea de cca 17 cm, avînd traverse de sîrmă în dreptul șiraifurilor verticale. De aceste traverse se fixează sus, fișiile textile. Cadrul acesta îl vom fixa la tavan, în trei sau patru puncte, după mărimea sa și îl vom vopsi la culoarea zugrăvelii.

În partea de jos nu este necesar ca șiraifurile să fie fixate. Este suficient să se coasă în ele, la capătul lor inferior, o greutate (o bucată de bară de fier) care să le țină fixe.

Aceste fișii din material textil se vor fixa cam la 20 cm depărtare una de alta. Fiind extensibile acestea vor permite trecerea unei persoane printre ele, întinzîndu-se pu-

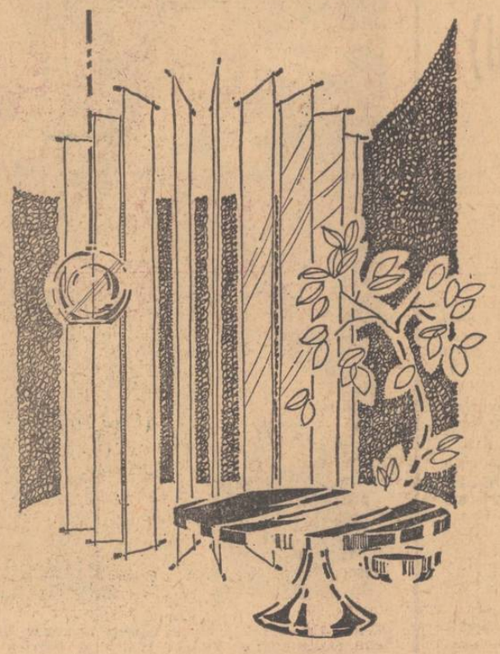

țin pentru ca apoi să-și revină la poziția inițială. Se elimină astfel orice spațiu de trecere pe lîngă paravanul care se poate întinde de la un capăt la altul al golului dintre pereți. Din cauză că nu sînt fixate la pardoseală, fișiile pot fi date la o parte în cazul mutării unei mobile sau pot fi strînse la nevoie la plafon (în cazul în care cadrul de sîrmă este conceput cu un sistem de rulare tip jaluzele).

Nu credem că mai este cazul să menționăm necesitatea alegerii unei culori adecvate restului culorilor din cameră dar și frumoasă în sine (bleu-turcoaz, ciclamen).

Arh. M. KROCHMALNIC

● Cîteva preocupări cosmetice

— Practicarea zilnică a MASAJULUI FACIAL redă mușchilor obosiți capacitatea de muncă, ameliorează circulația sîngelui precum și activitatea glandelor sebacee și sudoripare. Se va evita apariția ridurilor „laba gîștei" dacă se vor executa în fiecare seară tapotări ușoare cu o cremă hrănitoare (Anca, Catifelin, Apidermin). Masajul în jurul ochilor va fi efectuat cu delicatețe, această regiune fiind foarte sensibilă.

— GÎTUL trebuie și el masat și îngrijit cu aceleași produse ca și obrazul. Pentru prevenirea formării ridurilor gîtului se va păstra o ținută corespunzătoare, spatele

drept, capul sus, iar noaptea este mai bine să dormim fără pernă.

— CURĂȚIREA ZILNICĂ A OBRAZULUI este regula cea mai importantă pentru menținerea pielii suple și catifelată. În acest scop se poate folosi laptele de castraveți care constituie un excelent remediu pentru întreținerea unui ten deshidratat. Pentru înlesnirea absorbției cremei se recomandă aplicarea ei în timp ce obrazul este încă umed, după o baie de abur, după ce s-a menținut pe față timp de cîteva minute o compresă și prin efectuarea unor mișcări de masaj.

— APLICAREA MAȘTILOR COSMETICE stimulează circulația sîngelui, regenerează țesuturile, închide porii, atenuează ridurile. O mască adecvată tenului respectiv, aplicată săptămînal este un excelent mijloc de înfrumusețare. Ridurile fine pot fi estompate prin folosirea măștilor regeneratoare pe bază de lăptișor de matcă sau placentă care stimulează vitalitatea pielii și permit regenerarea țesuturilor.

Iaurtul și laptele acidofil păstrate pe față timp de 5 minute zilnic, dau feței un aspect mai luminos, albind pielea.

Ludmila COSMOVICI